BRAM STOKER

Drákula

AUDIOKNIHY CZ · AUDIOKNIHYCZ.CZ

Bram Stoker

Mému drahému příteli Hommy-Begovi

Jak byly tyto listiny seřazeny, vyjde najevo při jejich četbě. Vše nepotřebné bylo vypuštěno, aby příběh, který se téměř vymyká tomu, čemu lze v dnešní době věřit, mohl vyvstat jako prostá skutečnost. Nikde tu není zpráva o minulých věcech, v níž by se mohla mýlit paměť, neboť všechny vybrané záznamy jsou přesně současné s událostmi a podávají je z hlediska a v mezích vědomostí těch, kdo je pořídili.

Kapitola první

Deník Jonathana Harkera

Psáno těsnopisem.

Třetího května. Bistritz. – Odjel jsem z Mnichova prvního května v osm třicet pět večer a do Vídně jsem dorazil časně příštího rána; měli jsme tam být v šest čtyřicet šest, ale vlak měl hodinu zpoždění. Podle toho, co jsem zahlédl z vlaku a co jsem stačil projít pěšky, se mi Budapešť zdá nádherná. Bál jsem se vzdálit od nádraží příliš daleko, protože jsme přijeli pozdě a odjíždět jsme měli pokud možno přesně. Měl jsem dojem, že opouštíme Západ a vstupujeme na Východ; nejzápadnější z nádherných mostů přes Dunaj, který je tu úctyhodně široký a hluboký, nás přenesl mezi tradice turecké nadvlády.

Vyrazili jsme docela včas a po setmění jsme přijeli do Kluže. Tady jsem přenocoval v hotelu Royale. K hlavnímu jídlu, či spíš k večeři, jsem měl kuře nějak připravené s červenou paprikou, velmi dobré, ale člověk po něm dostane žízeň. – Poznámka: vyžádat si recept pro Minu. – Zeptal jsem se číšníka a ten mi řekl, že se to jmenuje „paprika hendl“ a že je to národní jídlo, takže ho prý dostanu kdekoli v Karpatech. Má chatrná němčina se mi tu velmi hodila; vlastně nevím, jak bych se bez ní obešel.

Když jsem měl v Londýně trochu volného času, zašel jsem do Britského muzea a v jeho knihovně jsem prohledal knihy a mapy týkající se Transylvánie; usoudil jsem, že jednám-li se šlechticem z té země, bude dobré o ní něco vědět předem. Zjistil jsem, že kraj, o kterém

hrabě psal, leží na samém východě země, přímo na pomezí tří států, Transylvánie, Moldávie a Bukoviny, uprostřed Karpat; je to jeden z nejdivočejších a nejméně známých koutů Evropy. Nenašel jsem žádnou mapu ani spis, který by uváděl přesnou polohu Drákulova hradu, protože tahle země zatím nemá mapy, které by se daly srovnat s našimi mapami vojenského vyměřování; ale zjistil jsem, že Bistritz, poštovní město, které hrabě Drákula uvedl, je docela známé místo. Zapíšu sem některé své poznámky, aby mi osvěžily paměť, až budu Mině vyprávět o svých cestách.

Obyvatelstvo Transylvánie tvoří čtyři odlišné národnosti: na jihu Sasové a mezi nimi Valaši, potomci Dáků; na západě Maďaři a na východě a na severu Sikulové. Já mířím mezi ty poslední; tvrdí o sobě, že pocházejí od Attily a Hunů. Možná je to pravda, protože když Maďaři v jedenáctém století tu zemi dobyli, našli v ní usazené Huny. Četl jsem, že v podkově Karpat se shromáždily všechny známé pověry světa, jako by to byl střed jakéhosi víru představivosti; jestli je to tak, může být můj pobyt velmi zajímavý. – Poznámka: musím se hraběte na všechny ty pověry podrobně vyptat.

Nespal jsem dobře, přestože postel byla dost pohodlná, protože se mi zdály všelijaké podivné sny. Celou noc mi pod oknem vyl nějaký pes, což s tím možná mělo co dělat; anebo za to mohla paprika, protože jsem musel vypít všechnu vodu z karafy a pořád jsem měl žízeň. K ránu jsem usnul a probudilo mě vytrvalé klepání na dveře, takže jsem asi tou dobou spal tvrdě. K snídani jsem měl zase papriku, jakousi kaši z kukuřičné mouky, které říkali „mamaliga“, a lilek plněný masovou nádivkou, výtečné jídlo, kterému říkají „impletata“. – Poznámka: vyžádat si recept i na tohle. – Se snídaní jsem musel pospíchat, protože vlak odjížděl krátce před osmou, nebo spíš měl odjíždět, neboť když jsem v půl osmé přispěchal na nádraží, musel jsem ve voze sedět přes hodinu, než jsme se pohnuli. Zdá se mi, že čím dál na vý-

chod člověk jede, tím nedochvilnější jsou vlaky. Jaké asi musejí být v Číně?

Celý den jsme se, jak se zdálo, loudali krajinou plnou krásy všeho druhu. Občas jsme viděli městečka nebo hrady na vrcholcích strmých kopců, jaké vídáme ve starých misálech; občas jsme jeli podél řek a potoků, které podle širokých kamenitých břehů po obou stranách nejspíš mívají velké povodně. Je potřeba spousta vody, a to prudce tekoucí, aby vymetla okraje řeky dočista. Na každé stanici stály skupinky lidí, někdy celé zástupy, a v nejrůznějších krojích. Někteří vypadali zrovna jako sedláci u nás doma nebo jako ti, které jsem viděl cestou přes Francii a Německo, v krátkých kabátcích, kulatých kloboucích a podomácku šitých kalhotách; jiní však byli velmi malební. Ženy vypadaly hezky, dokud k nim člověk nepřišel blíž, ale v pase byly hodně neforemné. Všechny měly nějaké široké bílé rukávy a většina z nich nosila velké pásy, z nichž vlála spousta proužků čehosi jako u baletních šatů, ale pod tím měly samozřejmě spodničky. Nejpodivnější postavy, které jsme viděli, byli Slováci, barbarštější než ostatní, s velkými kovbojskými klobouky, širokými pytlovitými kalhotami špinavě bílé barvy, bílými plátěnými košilemi a obrovskými těžkými koženými opasky, skoro stopu širokými a celými posetými mosaznými cvočky. Nosili vysoké boty s kalhotami zastrčenými dovnitř a měli dlouhé černé vlasy a mohutné černé kníry. Jsou velmi malební, ale nevypadají nijak důvěryhodně. Na jevišti by je člověk hned pokládal za nějakou starou orientální lupičskou tlupu. Prý jsou však docela neškodní a spíš jim chybí přirozená průbojnost.

Když jsme přijeli do Bistritz, soumrak už přecházel ve tmu. Bistritz je velmi zajímavé staré město. Protože leží prakticky na hranici – průsmyk Borgo z něj vede do Bukoviny –, mělo velmi bouřlivé dějiny a je to na něm rozhodně znát. Před padesáti lety tu vypukla řada velkých požárů, které pětkrát způsobily strašlivou zkázu. Na samém počátku

sedmnáctého století město tři týdny obléhali a přišlo o třináct tisíc lidí; k obětem samotné války se přidal hlad a nemoci.

Hrabě Drákula mi nařídil, abych se ubytoval v hotelu Zlatá koruna, a ke své velké radosti jsem zjistil, že je skrz naskrz staromódní, protože jsem samozřejmě chtěl poznat co nejvíc ze zdejších zvyků. Zřejmě mě očekávali, protože když jsem se přiblížil ke dveřím, stanul jsem tváří v tvář veselé starší ženě v obvyklém selském kroji – bílé spodní šaty a dlouhá dvojitá zástěra, vpředu i vzadu, z barevné látky, která přiléhala skoro těsněji, než by slušnost dovolovala. Když jsem přišel blíž, uklonila se a řekla: „Pan Angličan?“ „Ano,“ odpověděl jsem, „Jonathan Harker.“ Usmála se a něco řekla staršímu muži v bílé košili bez kabátu, který ji následoval ke dveřím. Odešel, ale hned se vrátil s dopisem:

> „Můj příteli, vítejte v Karpatech. Netrpělivě vás očekávám. Dnes v noci se dobře vyspěte. Zítra ve tři hodiny odjíždí dostavník do Bukoviny; je v něm pro vás zamluveno místo. V průsmyku Borgo na vás bude čekat můj kočár a přiveze vás ke mně. Doufám, že vaše cesta z Londýna byla šťastná a že se vám v mé krásné zemi bude líbit.

„Váš přítel

„Drákula.“

Čtvrtého května. – Zjistil jsem, že můj hostinský dostal od hraběte dopis s pokynem, aby mi zajistil nejlepší místo v dostavníku; ale když jsem se ho vyptával na podrobnosti, byl jaksi zdrženlivý a předstíral, že mé němčině nerozumí. To nemohla být pravda, protože až do té chvíle jí rozuměl dokonale; přinejmenším mi odpovídal na otázky přesně tak, jako by jí rozuměl. On i jeho žena, ta stará paní, která mě přivítala, se na sebe podívali jaksi vyděšeně. Zabručel, že peníze přišly v dopise, a víc že neví. Když jsem se ho zeptal, jestli zná hraběte Drákulu a jestli mi může něco povědět o jeho hradu, on i jeho žena se pokřižovali, řekli, že nevědí vůbec nic, a prostě odmítli mluvit dál. Do

odjezdu zbývalo tak málo času, že jsem se už nestačil zeptat nikoho jiného; a všechno to bylo velmi tajemné a rozhodně ne povzbudivé.

Těsně předtím, než jsem odcházel, přišla stará paní nahoru do mého pokoje a velmi rozrušeně mi řekla:

„Musíte jet? Ach, mladý pane, musíte jet?“ Byla tak rozčilená, že jako by zapomněla i tu trochu němčiny, kterou uměla, a míchala ji s nějakým jiným jazykem, který jsem vůbec neznal. Dokázal jsem ji sledovat jen tak, že jsem se na spoustu věcí vyptával. Když jsem jí řekl, že musím jet hned a že mě čeká důležité obchodní jednání, zeptala se znovu:

„Víte, jaký je dnes den?“ Odpověděl jsem, že čtvrtého května. Zavrtěla hlavou a řekla znovu:

„Ale ano, to vím! To vím, ale víte, jaký je dnes den?“ Když jsem řekl, že nerozumím, pokračovala:

„Je předvečer svatého Jiří. Copak nevíte, že dnes v noci, až hodiny odbijí půlnoc, budou mít všechny zlé věci na světě plnou moc? Víte, kam jedete a čemu vstříc jedete?“ Byla tak zjevně zoufalá, že jsem se ji snažil utěšit, ale marně. Nakonec klesla na kolena a prosila mě, abych nejezdil, nebo abych aspoň den dva počkal. Bylo to celé velmi směšné, ale necítil jsem se dobře. Jenže mě čekala práce a nemohl jsem dovolit, aby mi v ní cokoli překáželo. Snažil jsem se ji tedy zvednout a co nejvážněji jsem jí řekl, že jí děkuji, ale povinnost mi nedovoluje jinak a musím jet. Tu vstala, osušila si oči, sňala si z krku krucifix a podávala mi ho. Nevěděl jsem, co dělat, protože jako člena anglikánské církve mě učili pokládat takové věci za do jisté míry modlářské; a přece se mi zdálo tak nevlídné odmítnout starou paní, která to myslela tak dobře a byla v takovém stavu. Asi mi viděla v tváři pochybnost, protože mi růženec pověsila na krk, řekla: „Kvůli vaší matce,“ a odešla z pokoje. Tuhle část deníku dopisuji, zatímco čekám na dostavník, který má samozřejmě zpoždění; a krucifix mám pořád na krku. Nevím, jestli je to strachem staré paní, nebo četnými strašidelnými pověstmi tohoto mí-

sta, nebo krucifixem samotným, ale v duchu nejsem zdaleka tak klidný jako obvykle. Kdyby se tahle kniha někdy dostala k Mině dřív než já, ať jí vyřídí mé sbohem. Tady přijíždí dostavník!

* * *

Pátého května. Hrad. – Ranní šeď pominula a slunce stojí vysoko nad vzdáleným obzorem, který se zdá zubatý, ať už stromy, nebo kopci, to nevím, protože je tak daleko, že velké i malé věci splývají. Nejsem ospalý, a protože mě nemají budit, dokud se sám neprobudím, přirozeně píšu, dokud nepřijde spánek. Musím zaznamenat spoustu podivných věcí, a aby si ten, kdo to bude číst, nemyslel, že jsem před odjezdem z Bistritz příliš dobře povečeřel, zapíšu přesně, co jsem jedl. Měl jsem takzvaný „loupežnický steak" – kousky slaniny, cibule a hovězího, okořeněné červenou paprikou, napíchané na špejlích a opečené nad ohněm, prostě po způsobu londýnského masa pro kočky! Víno bylo zlaté mediašské, které nějak zvláštně štípe na jazyku, ale není to nepříjemné. Vypil jsem ho jen pár skleniček a nic jiného.

Když jsem nastoupil do dostavníku, kočí ještě neseděl na svém místě a viděl jsem ho mluvit s hostinskou. Zřejmě mluvili o mně, protože se na mě co chvíli dívali, a někteří lidé, kteří seděli venku na lavici u dveří – říkají jí slovem, které znamená „nositel slova" –, přišli blíž, poslouchali a pak se na mě dívali, většinou soucitně. Slyšel jsem spoustu slov, která se často opakovala, podivných slov, protože v hloučku bylo mnoho národností; tak jsem v klidu vytáhl z brašny svůj mnohojazyčný slovník a vyhledal si je. Musím říct, že mě nijak nepotěšila, protože mezi nimi bylo „Ordog" – Satan, „pokol" – peklo, „stregoica" – čarodějnice, „vrolok" a „vlkoslak" – obojí znamená totéž, jedno slovensky a druhé srbsky, totiž něco, co je buď vlkodlak, nebo upír. – Poznámka: musím se hraběte na tyhle pověry vyptat.

Když jsme vyjížděli, hlouček u dveří hostince, který se mezitím rozrostl do značné velikosti, se celý pokřižoval a namířil na mě dva prsty. S jistými obtížemi jsem přiměl jednoho spolucestujícího, aby mi řekl, co to znamená; zprvu nechtěl odpovědět, ale když se dozvěděl, že jsem Angličan, vysvětlil mi, že je to zařízkadlo neboli ochrana proti uhranutí. Nebylo mi to zrovna příjemné, když jsem se právě vydával na neznámé místo za neznámým člověkem; ale všichni se zdáli tak dobrosrdeční, tak smutní a tak soucitní, že mě to nemohlo nedojmout. Nikdy nezapomenu na poslední pohled na hostinský dvůr a jeho dav malebných postav, které se všechny křižovaly, jak stály kolem širokého klenutého vjezdu, a za nimi bohatá zeleň oleandrů a pomerančovníků v zelených kádích, seskupených uprostřed dvora. Pak náš kočí, jehož široké plátěné spodky – říkají jim „gotza“ – zakrývaly celou přední stranu kozlíku, práskl velkým bičem nad svými čtyřmi malými koňmi, kteří běželi vedle sebe, a vydali jsme se na cestu.

Krása krajiny, kterou jsme projížděli, mi brzy vyhnala strašidelné obavy z očí i z mysli, i když kdybych znal jazyk, nebo spíš jazyky, kterými mluvili mí spolucestující, možná bych je tak snadno nesetřásl. Před námi se rozkládala zelená svažitá země plná lesů a hájů, tu a tam se strmými kopci, korunovanými skupinkami stromů nebo statky, které k cestě obracely holý štít. Všude byla záplava ovocného květu, až z toho šla hlava kolem – jabloně, švestky, hrušně, třešně; a jak jsme projížděli, viděl jsem zelenou trávu pod stromy posetou opadanými okvětními lístky. Mezi těmi zelenými kopci toho, čemu tady říkají „Mittel Land“, se vinula cesta, ztrácela se, když se stáčela za travnatý ohyb, nebo ji zakrývaly roztřepené cípy borových lesů, které tu a tam stékaly po svazích jako plamenné jazyky. Cesta byla hrbolatá, ale přesto jako bychom po ní letěli s horečným spěchem. Tenkrát jsem nechápal, co ten spěch znamená, ale kočí zjevně nechtěl ztratit ani chvilku, aby byl co nejdřív v Borgo Prundu. Říkali mi, že v létě je tahle cesta výborná, ale že ji ještě nestačili spravit po zimních sněhech. V tom se liší

od většiny cest v Karpatech, protože podle staré tradice se nemají udržovat v příliš dobrém stavu. Za starých časů je knížata hospodarové nechtěli opravovat, aby si Turek nemyslel, že se chystají přivést cizí vojska, a neuspíšil tak válku, která ve skutečnosti mohla každou chvíli vypuknout.

Za zelenými zvlněnými kopci Mittel Landu se zvedaly mohutné lesnaté svahy až k vysokým srázům samotných Karpat. Tyčily se napravo i nalevo od nás, odpolední slunce do nich plně svítilo a vyvolávalo všechny nádherné barvy toho krásného pohoří, sytou modř a purpur ve stínech štítů, zeleň a hněď tam, kde se mísila tráva se skálou, a nekonečnou perspektivu rozeklaných skal a špičatých útesů, až se i ty ztrácely v dálce, kde se vznešeně zvedaly zasněžené vrcholy. Tu a tam jako by se v horách otevíraly mohutné trhliny, a když slunce začalo klesat, viděli jsme v nich chvílemi bělavý záblesk padající vody. Jeden z mých společníků se mě dotkl na paži, když jsme objížděli úpatí kopce a před námi se otevřel vysoký zasněžený štít hory; jak jsme se vinuli po své hadovité cestě, zdálo se, že stojí přímo před námi:

„Podívejte! Isten szek!“ – „Boží stolec!“ – a uctivě se pokřižoval.

Jak jsme se vinuli po své nekonečné cestě a slunce klesalo za námi níž a níž, začaly se kolem nás plížit večerní stíny. Ještě víc to vynikalo tím, že zasněžený vrchol hory dosud držel západ slunce a jako by zářil jemnou, chladnou růžovou barvou. Tu a tam jsme míjeli Čechy a Slováky, všechny v malebných krojích, ale všiml jsem si, že je mezi nimi bolestně rozšířené vole. Při cestě stálo mnoho křížů, a když jsme kolem nich projížděli, mí společníci se všichni křižovali. Tu a tam klečel před boží mukou sedlák nebo selka a ani se neotočili, když jsme se blížili, ale jako by v sebezapomnění modlitby neměli pro vnější svět oči ani uši. Bylo tu mnoho věcí, které jsem neznal: například stohy sena ve stromech a tu a tam překrásné skupiny smuteční břízy, jejichž bílé kmeny se stříbřitě leskly skrz jemnou zeleň listí. Občas jsme minuli žebřiňák – obyčejný selský vůz – s dlouhou hadovitou páteří,

uzpůsobenou nerovnostem cesty. Na něm vždycky sedělo pěkných pár sedláků vracejících se domů, Češi v bílých a Slováci v barevných kožiších, ti druzí s dlouhými holemi, nesenými jako kopí, se sekyrkou na konci. Když se snášel večer, začalo být velmi chladno a houstnoucí soumrak jako by slil temnotu stromů – dubů, buků a borovic – v jedinou tmavou mlhovinu, i když v údolích, která se zařezávala hluboko mezi výběžky kopců, jak jsme stoupali průsmykem, se tu a tam tmavé jedle rýsovaly proti pozadí sněhu, který se tu ještě držel. Někdy, když cesta vedla borovými lesy, které jako by se nad námi ve tmě zavíraly, působily velké chuchvalce šedi, jimiž byly tu a tam stromy posety, zvláštně přízračně a vážně. Navazovaly na myšlenky a pochmurné představy, které se ve mně zrodily už dřív večer, když zapadající slunce podivně zvýraznilo přízračné mraky, které se v Karpatech, jak se zdá, neustále vinou údolími. Někdy byly kopce tak strmé, že navzdory spěchu našeho kočího mohli koně jít jen pomalu. Chtěl jsem vystoupit a vyjít je pěšky, jako to děláme doma, ale kočí o tom nechtěl ani slyšet. „Ne, ne," řekl, „tady pěšky chodit nesmíte; psi jsou tu příliš divocí"; a pak dodal něco, co zřejmě mínil jako pochmurný žert – protože se rozhlédl, aby zachytil souhlasné úsměvy ostatních: „A takových věcí si možná užijete dost, než půjdete spát." Zastavil jen jednou, na okamžik, aby rozsvítil lucerny.

Když se setmělo, zdálo se, že mezi cestujícími zavládlo jakési vzrušení, a jeden po druhém na kočího pořád mluvili, jako by ho naléhavě pobízeli, aby jel ještě rychleji. Nemilosrdně šlehal koně dlouhým bičem a divokými povzbudivými výkřiky je hnal k ještě větší námaze. Pak jsem tmou uviděl před námi jakousi skvrnu šedého světla, jako by se v kopcích otevírala průrva. Vzrušení cestujících ještě vzrostlo; rozvrzaný dostavník se kolébal na velkých kožených pérech a houpal se jako loďka zmítaná na rozbouřeném moři. Musel jsem se držet. Cesta se srovnala a jako bychom letěli. Pak jako by se k nám hory z obou stran přiblížily a hrozivě se na nás mračily; vjížděli jsme do průsmyku

Borgo. Několik cestujících mi jeden po druhém nabízelo dárky a vnucovalo mi je s takovou naléhavostí, že nepřipouštěla odmítnutí; byly to opravdu podivné a rozmanité dary, ale každý mi byl dán v prosté dobré víře, s laskavým slovem a požehnáním a s tou zvláštní směsí posunků, za nimiž byl strach, jaké jsem viděl před hotelem v Bistritz – se znamením kříže a ochranou proti uhranutí. Pak, jak jsme letěli dál, se kočí naklonil dopředu a cestující po obou stranách se vykláněli přes okraj dostavníku a dychtivě upírali oči do tmy. Bylo zřejmé, že se děje nebo že se očekává něco velmi vzrušujícího, ale přestože jsem se ptal jednoho cestujícího po druhém, nikdo mi nedal sebemenší vysvětlení. Tohle vzrušení trvalo ještě nějakou chvíli; a nakonec jsme před sebou uviděli, jak se průsmyk na východní straně otevírá. Nad hlavami se valila temná mračna a ve vzduchu ležel těžký, tísnivý pocit bouřky. Zdálo se, jako by horský hřbet odděloval dvě ovzduší a my se teď dostali do toho bouřlivého. Teď jsem už sám vyhlížel povoz, který mě měl odvézt k hraběti. Každou chvíli jsem čekal, že tmou zazáří lucerny; ale všude byla tma. Jediným světlem byly mihotavé paprsky našich vlastních luceren, v nichž stoupala pára z našich uštvaných koní jako bílý oblak. Teď jsme viděli, jak se před námi bělá písčitá cesta, ale nebylo na ní ani stopy po nějakém povozu. Cestující se stáhli zpátky s povzdechem úlevy, který jako by se vysmíval mému zklamání. Už jsem přemýšlel, co bude nejlepší udělat, když se kočí podíval na hodinky a řekl ostatním něco, co jsem skoro neslyšel, tak tiše a tlumeně to vyslovil; připadalo mi, že to bylo: „O hodinu dřív, než je čas.“ Pak se otočil ke mně a řekl němčinou ještě horší, než byla moje:

„Žádný kočár tu není. Pána nakonec nikdo nečeká. Pojede ted s námi dál do Bukoviny a vrátí se zítra nebo pozítří; lépe pozítří.“ Zatímco mluvil, koně začali řehtat, frkat a divoce se vzpínat, takže je kočí musel držet zkrátka. Pak za sborového křiku sedláků, kteří se všichni křižovali, k nám zezadu přijela kaleš tažená čtyřmi koňmi, předjela nás a zastavila vedle dostavníku. Když na ně padly paprsky našich lu-

ceren, viděl jsem v jejich záblesku, že koně jsou uhlově černí a nádherní. Řídil je vysoký muž s dlouhým hnědým plnovousem a velkým černým kloboukem, který jako by nám zakrýval jeho tvář. Když se k nám otočil, viděl jsem jen lesk dvou velmi jasných očí, které se ve světle luceren zdály rudé. Řekl kočímu:

„Jste dnes nějak brzy, příteli." Muž koktavě odpověděl:

„Anglický pán spěchal," načež cizinec odvětil:

„Proto jste ho asi chtěl odvézt dál do Bukoviny. Mě neoklamete, příteli; vím příliš mnoho a moji koně jsou rychlí." Při těch slovech se usmál a světlo luceren padlo na tvrdě vyhlížející ústa s velmi rudými rty a ostrými zuby, bílými jako slonovina. Jeden z mých společníků zašeptal druhému verš z Bürgerovy „Lenory":

„Denn die Todten reiten schnell" –
„Neboť mrtví jezdí rychle."

Podivný kočí ta slova zřejmě zaslechl, protože vzhlédl s lesklým úsměvem. Cestující odvrátil tvář, natáhl přitom dva prsty a pokřižoval se. „Dejte mi pánova zavazadla," řekl kočí; a cestující mu s nesmírnou ochotou podali moje brašny ven a uložili do kočáru. Pak jsem sestoupil z boku dostavníku, protože kočár stál těsně vedle, a kočí mi pomohl rukou, která mě uchopila za paži jako ocelovým sevřením; musel mít ohromnou sílu. Beze slova zatřásl opratěmi, koně se otočili a vyrazili jsme do tmy průsmyku. Když jsem se ohlédl, viděl jsem ve světle luceren páru stoupající z koní dostavníku a proti ní siluety svých nedávných společníků, kteří se křižovali. Pak jejich kočí práskl bičem, zavolal na koně a ti se rozběhli dál na cestu do Bukoviny. Když se ztráceli ve tmě, pocítil jsem podivný chlad a zmocnil se mě pocit osamělosti; ale přes ramena mi byl přehozen plášť a přes kolena přikrývka a kočí řekl výbornou němčinou:

„Noc je chladná, mein Herr, a můj pán, hrabě, mi nařídil, abych se o vás co nejlépe postaral. Pod sedadlem je láhev slivovice – zdejší švestkové pálenky –, kdybyste ji potřeboval.“ Nevzal jsem si, ale i tak mě uklidňovalo vědět, že tam je. Bylo mi trochu divně a nemálo jsem se bál. Myslím, že kdyby existovala nějaká jiná možnost, byl bych ji zvolil, místo abych pokračoval v té neznámé noční jízdě. Kočár jel ostrým tempem rovně dopředu, pak jsme se úplně otočili a jeli po jiné rovné cestě. Zdálo se mi, že prostě jezdíme pořád dokola po stejném místě; a tak jsem si všiml jednoho nápadného bodu a zjistil jsem, že je to opravdu tak. Rád bych se kočího zeptal, co to všechno znamená, ale opravdu jsem se bál, protože jsem si myslel, že v mém postavení by žádný protest nic nezmohl, pokud šlo o úmyslné zdržování. Po chvíli jsem však chtěl vědět, kolik je hodin, a tak jsem škrtl sirkou a při jejím plamínku jsem se podíval na hodinky; bylo několik minut před půlnocí. Trochu mě to otřáslo, protože všeobecnou pověru o půlnoci ve mně asi posílily mé nedávné zážitky. Čekal jsem v napětí, až mi z toho bylo nevolno.

Pak začal někde na statku daleko u cesty výt pes – dlouhé, zmučené kvílení, jako by ze strachu. Ten zvuk převzal další pes, pak další a další, až se rozpoutalo divoké vytí, nesené větrem, který teď tiše vzdychal průsmykem, a jako by přicházelo z celé krajiny, kam až ji obrazotvornost dokázala v noční temnotě obsáhnout. Při prvním zavytí se koně začali vzpínat a cukat sebou, ale kočí na ně konejšivě promluvil a ztišili se, jenže se třásli a potili, jako by se právě splašili z náhlého leknutí. Pak se v dálce, z hor po obou stranách, ozvalo hlasitější a pronikavější vytí – vlčí –, které na koně i na mě zapůsobilo stejně: měl jsem chuť vyskočit z kočáru a utéct, zatímco oni se znovu vzpínali a šíleně sebou házeli, takže kočí musel napnout všechnu svou velkou sílu, aby se nesplašili. Za několik minut si však mé uši na ten zvuk zvykly a koně se natolik uklidnili, že kočí mohl slézt a postavit se před ně. Hladil je a chlácholil a něco jim šeptal do uší, jak jsem slyšel, že to dělají kroti-

telé koní, a s neobyčejným účinkem, protože pod jeho laskáním byli zase docela poslušní, i když se ještě třásli. Kočí si znovu sedl na kozlík, zatřásl opratěmi a vyrazil velkou rychlostí. Tentokrát dojel na druhou stranu průsmyku a pak náhle odbočil na úzkou cestu, která prudce uhýbala doprava.

Brzy nás obklopily stromy, které se místy klenuly přímo nad cestou, takže jsme projížděli jako tunelem; a pak nás zase po obou stranách směle střežily velké hrozivé skály. Přestože jsme byli v závětří, slyšeli jsme, jak sílí vítr, protože sténal a hvízdal mezi skalami a větve stromů o sebe narážely, jak jsme ujížděli. Bylo čím dál chladněji a začal padat jemný, prachový sníh, takže nás i všechno kolem brzy pokryla bílá pokrývka. Ostrý vítr k nám pořád přinášel vytí psů, i když sláblo, jak jsme jeli dál. Vytí vlků znělo blíž a blíž, jako by nás obkličovali ze všech stran. Strašně jsem se bál a koně sdíleli můj strach. Kočího to však ani v nejmenším nevyvedlo z míry; pořád otáčel hlavu doleva a doprava, ale já jsem ve tmě nic neviděl.

Náhle jsem daleko po levé straně uviděl slabý mihotavý modrý plamínek. Kočí ho uviděl v tutéž chvíli; okamžitě zarazil koně, seskočil na zem a zmizel ve tmě. Nevěděl jsem, co dělat, tím spíš, že se vytí vlků přibližovalo; ale zatímco jsem váhal, kočí se náhle znovu objevil, beze slova si sedl na kozlík a pokračovali jsme v cestě. Myslím, že jsem musel usnout a ta příhoda se mi pořád zdála, protože se, jak mi připadalo, opakovala donekonečna, a když se teď ohlížím zpět, je to jako nějaká strašlivá noční můra. Jednou se plamínek objevil tak blízko cesty, že jsem i v té tmě kolem nás mohl sledovat, co kočí dělá. Rychle došel k místu, kde se modrý plamínek zvedal – musel být velmi slabý, protože místo kolem sebe vůbec neosvětloval –, nasbíral několik kamenů a složil z nich nějaký obrazec. Jednou se objevil podivný optický klam: když stál mezi mnou a plamínkem, nezakrýval ho, protože jsem jeho přízračné mihotání viděl stejně. Vyděsilo mě to, ale protože to trvalo jen okamžik, usoudil jsem, že mě klamou oči, jak jsem je namáhal ve

tmě. Pak nějakou dobu žádné modré plamínky nebyly a uháněli jsme dál temnotou a kolem nás znělo vytí vlků, jako by nás sledovali v pohyblivém kruhu.

Nakonec přišla chvíle, kdy kočí odešel dál než kdy předtím, a za jeho nepřítomnosti se koně začali třást hůř než kdy dřív a hrůzou frkali a ržáli. Neviděl jsem pro to žádnou příčinu, protože vytí vlků úplně utichlo; ale právě v té chvíli se za rozeklaným hřebenem převislé skály porostlé borovicemi vynořil měsíc, plující černými mračny, a v jeho světle jsem kolem nás uviděl kruh vlků s bílými zuby a vyplazenými rudými jazyky, s dlouhými šlachovitými končetinami a huňatou srstí. V tom pochmurném tichu, které je spoutávalo, byli stokrát hrozivější, než když vyli. Já sám jsem cítil jakési ochromení strachem. Teprve když člověk stane tváří v tvář takovým hrůzám, dokáže pochopit, co doopravdy znamenají.

Najednou začali vlci výt, jako by na ně měsíční světlo mělo nějaký zvláštní účinek. Koně poskakovali a vzpínali se a bezmocně se rozhlíželi očima, které jim koulely tak, že bylo bolestné se na to dívat; ale živý kruh hrůzy je obklopoval ze všech stran a nezbylo jim než v něm zůstat. Volal jsem na kočího, aby přišel, protože se mi zdálo, že naše jediná naděje je pokusit se z kruhu proniknout ven a usnadnit mu cestu k nám. Křičel jsem a bušil do boku kočáru v naději, že hlukem vlky z té strany zaplaším, aby měl kočí příležitost dostat se k povozu. Jak se tam ocitl, nevím, ale slyšel jsem jeho hlas, který se zvedl v panovačném rozkazu, a když jsem se podíval tím směrem, viděl jsem ho stát na cestě. Jak máchal svými dlouhými pažemi, jako by odhrnoval nějakou nehmotnou překážku, vlci couvali dál a dál. V té chvíli přešel přes tvář měsíce těžký mrak, takže jsme byli znovu ve tmě.

Když jsem zase viděl, kočí šplhal do kočáru a vlci byli pryč. To všechno bylo tak podivné a tajuplné, že se mě zmocnil hrozný strach a bál jsem se promluvit nebo se pohnout. Čas se zdál nekonečný, jak jsme ujížděli dál, teď skoro v úplné tmě, protože valící se mraky za-

kryly měsíc. Pořád jsme stoupali, občas jsme rychle sjeli kus dolů, ale celkově jsme pořád stoupali. Najednou jsem si uvědomil, že kočí právě zastavuje koně na nádvoří obrovského rozpadlého hradu, z jehož vysokých černých oken nevycházel ani paprsek světla a jehož polorozbořené cimbuří se proti obloze ozářené měsícem rýsovalo zubatou čarou.

Kapitola druhá

Deník Jonathana Harkera, pokračování

Pátého května. – Musel jsem spát, protože kdybych byl úplně vzhůru, určitě bych si všiml, že se blížíme k tak pozoruhodnému místu. V šeru vypadalo nádvoří značně velké, a protože z něj pod velkými půlkruhovými oblouky vedlo několik temných průchodů, zdálo se možná větší, než doopravdy je. Za denního světla jsem ho ještě vidět nemohl.

Když kočár zastavil, kočí seskočil a podal mi ruku, aby mi pomohl vystoupit. Znovu jsem si musel všimnout jeho ohromné síly. Jeho ruka byla doslova jako ocelový svěrák, který by tu mou mohl rozdrtit, kdyby chtěl. Pak vyndal moje věci a postavil je na zem vedle mě, jak jsem stál u velkých starých dveří pobitých mohutnými železnými hřeby, zasazených do vystupujícího portálu z mohutného kamene. I v tom slabém světle jsem viděl, že kámen je bohatě tesaný, ale že čas a počasí řezbu silně ohladily. Zatímco jsem tam stál, kočí znovu vyskočil na kozlík a zatřásl opratěmi; koně vyrazili a kočár se vším všudy zmizel v jednom z temných průchodů.

Stál jsem tiše na místě, protože jsem nevěděl, co dělat. Po zvonku nebo klepadle nebylo ani stopy; a že by můj hlas pronikl těmi zachmuřenými zdmi a temnými okenními otvory, bylo nepravděpodobné. Čekání se mi zdálo nekonečné a cítil jsem, jak se na mě valí pochybnosti a obavy. Kam jsem to přijel a mezi jaké lidi? Do jakého pochmurného dobrodružství jsem se to pustil? Byla tohle obvyklá příhoda v životě advokátního koncipienta, kterého poslali vysvětlit cizinci koupi lon-

dýnské nemovitosti? Advokátní koncipient! To by se Mině nelíbilo. Advokát – protože těsně před odjezdem z Londýna mi přišla zpráva, že jsem uspěl u zkoušky; a teď jsem advokát se vším všudy! Začal jsem si mnout oči a štípat se, abych zjistil, jestli jsem vzhůru. Všechno mi připadalo jako strašlivá noční můra a čekal jsem, že se najednou probudím doma a oknem se bude prodírat svítání, jak se mi to občas stávalo ráno po dni, kdy jsem se přepracoval. Ale moje tělo ve zkoušce štípáním obstálo a oči se oklamat nedaly. Byl jsem opravdu vzhůru a uprostřed Karpat. Nezbývalo mi nic jiného, než mít trpělivost a čekat, až přijde ráno.

Právě když jsem došel k tomuto závěru, uslyšel jsem, jak se za velkými dveřmi blíží těžké kroky, a škvírami jsem zahlédl záři přibližujícího se světla. Pak se ozvalo chřestění řetězů a řinčení odsouvaných mohutných závor. S hlasitým skřípěním, jaké vydává zámek dlouho nepoužívaný, se otočil klíč a velké dveře se otevřely.

Uvnitř stál vysoký stařec, hladce oholený až na dlouhý bílý knír, oděný od hlavy k patě do černého, bez jediné barevné skvrnky kdekoli na sobě. V ruce držel starobylou stříbrnou lampu, v níž plamen hořel bez cylindru i bez jakéhokoli stínidla a vrhal dlouhé chvějivé stíny, jak se mihotal v průvanu otevřených dveří. Stařec mi pravou rukou dvorným gestem pokynul dál a řekl výbornou angličtinou, ale s podivnou intonací:

„Vítejte v mém domě! Vstupte volně a z vlastní vůle!“ Neudělal ani pohyb, aby mi vyšel vstříc, ale stál jako socha, jako by ho jeho uvítací gesto proměnilo v kámen. Jakmile jsem však překročil práh, prudce se pohnul kupředu, napřáhl ruku a stiskl mou s takovou silou, že jsem sebou trhl; a tento dojem nijak nezmírnilo, že se zdála studená jako led – spíš ruka mrtvého než živého člověka. Znovu řekl:

„Vítejte v mém domě. Přicházejte volně. Odcházejte bezpečně; a zanechte tu kus štěstí, které přinášíte!“ Síla jeho stisku byla tak podobná té, které jsem si všiml u kočího, jehož tvář jsem neviděl, že jsem na

okamžik zapochyboval, jestli nemluvím s tímtéž člověkem; abych si tedy byl jistý, zeptal jsem se:

„Hrabě Drákula?“ Dvorně se uklonil a odpověděl:

„Jsem Drákula; a vítám vás ve svém domě, pane Harkere. Pojďte dál; noční vzduch je chladný a jistě potřebujete jídlo a odpočinek.“ Zatímco mluvil, postavil lampu na držák na zdi, vyšel ven a vzal má zavazadla; odnesl je dovnitř dřív, než jsem mu v tom mohl zabránit. Protestoval jsem, ale on trval na svém:

„Ne, pane, jste můj host. Je pozdě a moji lidé nejsou k dispozici. Dovolte, abych se o vaše pohodlí postaral sám.“ Trval na tom, že moje věci ponese chodbou, pak nahoru po velkém točitém schodišti a další velkou chodbou, na jejíž kamenné dlažbě naše kroky těžce zvonily. Na jejím konci otevřel dokořán těžké dveře a já se zaradoval, když jsem uvnitř uviděl jasně osvětlený pokoj, v němž byl prostřen stůl k večeři a v jehož mohutném krbu plápolal a šlehal velký oheň z polen, právě přiložených.

Hrabě se zastavil, odložil mé brašny, zavřel dveře, přešel pokoj a otevřel další dveře, které vedly do malé osmiboké místnosti osvětlené jedinou lampou a zřejmě bez jakéhokoli okna. Prošel jí a otevřel další dveře a pokynul mi, abych vešel. Byl to vítaný pohled; byla tu totiž velká ložnice, dobře osvětlená a vytopená dalším ohněm z polen – i tam někdo nedávno přiložil, protože horní polena byla čerstvá –, který dutě hučel do širokého komína. Hrabě sám nechal má zavazadla uvnitř a vzdálil se; než zavřel dveře, řekl:

„Po cestě se budete chtít osvěžit a upravit. Doufám, že tu najdete vše, co si budete přát. Až budete hotov, přijďte do vedlejšího pokoje, kde na vás bude čekat večeře.“

Světlo, teplo a hraběcí zdvořilé přijetí jako by rozptýlily všechny mé pochybnosti a obavy. Když jsem tak přišel zase k sobě, zjistil jsem, že jsem napůl umořený hladem; rychle jsem se tedy upravil a šel jsem do vedlejšího pokoje.

Večeře už byla prostřená. Můj hostitel, který stál po jedné straně velkého krbu, opřený o kamenné obložení, ladně pokynul rukou ke stolu a řekl:

„Prosím vás, posaďte se a večeřte, jak se vám zlíbí. Doufám, že mi prominete, když se k vám nepřipojím; ale už jsem jedl a večeře nejím."

Podal jsem mu zapečetěný dopis, který mi svěřil pan Hawkins. Otevřel ho a vážně si ho přečetl; pak mi ho s okouzlujícím úsměvem podal, abych si ho přečetl i já. Přinejmenším jedna jeho pasáž mě potěšila až do hloubi duše.

„Musím litovat, že mi záchvat dny, kterou neustále trpím, na nějaký čas naprosto znemožňuje jakékoli cestování; s potěšením však mohu říci, že jsem s to vyslat dostatečného zástupce, k němuž mám veškerou možnou důvěru. Je to mladý muž, plný energie a svým způsobem nadaný, a velmi věrné povahy. Je diskrétní a mlčenlivý a v mých službách dospěl v muže. Během svého pobytu vám bude kdykoli k službám a ve všech záležitostech se bude řídit vašimi pokyny."

Hrabě sám přistoupil a sňal poklop z mísy a já se hned pustil do výtečného pečeného kuřete. To, k tomu trochu sýra a salát a láhev starého tokajského, z níž jsem vypil dvě sklenky, byla moje večeře. Zatímco jsem jedl, vyptával se mě hrabě na mnoho věcí z mé cesty a já mu postupně vypověděl všechno, co jsem zažil.

Mezitím jsem dojedl, a jak si hostitel přál, přisunul jsem si židli k ohni a začal kouřit doutník, který mi nabídl, přičemž se omluvil, že sám nekouří. Teď jsem měl příležitost si ho prohlédnout a zjistil jsem, že má velmi výraznou tvář.

Jeho tvář byla silná – velmi silná – a orlí, s vysokým hřbetem tenkého nosu a zvláštně klenutými chřípími; s vysokým klenutým čelem a vlasy, které na spáncích rostly řídce, jinde však hustě. Obočí měl velmi mohutné, nad nosem se skoro stýkalo a bylo tak huňaté, že se zdálo, jako by se samou hustotou kadeřilo. Ústa, pokud jsem je pod hustým knírem viděl, byla sevřená a vyhlížela dost krutě a měla zvláštně

ostré bílé zuby; ty vyčnívaly přes rty, jejichž pozoruhodná rudost prozrazovala u muže jeho let udivující životní sílu. Jinak měl uši bledé a nahoře neobyčejně špičaté; bradu širokou a pevnou a tváře pevné, i když hubené. Celkový dojem byl dojem neobyčejné bledosti.

Až dosud jsem si všímal hřbetů jeho rukou, jak mu ve světle ohně ležely na kolenou, a zdály se dost bílé a jemné; ale když jsem je teď viděl zblízka, musel jsem si všimnout, že jsou spíš hrubé – široké, s krátkými, podsaditými prsty. Kupodivu mu uprostřed dlaní rostly chlupy. Nehty měl dlouhé a jemné a zastřižené do ostré špičky. Když se ke mně hrabě naklonil a jeho ruce se mě dotkly, nedokázal jsem potlačit zachvění. Možná mu páchl dech, ale zmocnil se mě strašlivý pocit nevolnosti, který jsem, ať jsem dělal, co jsem dělal, nedokázal skrýt. Hrabě si toho zřejmě všiml a odtáhl se; a s jakýmsi pochmurným úsměvem, který víc než kdy předtím odhalil jeho vyčnívající zuby, se znovu posadil na svou stranu krbu. Chvíli jsme oba mlčeli; a když jsem se podíval k oknu, uviděl jsem první matný pruh blížícího se úsvitu. Všechno jako by zahalilo podivné ticho; ale když jsem naslouchal, uslyšel jsem jakoby zdola z údolí vytí mnoha vlků. Hraběti zasvítily oči a řekl:

„Poslouchejte je – děti noci. Jakou to dělají hudbu!“ Když asi uviděl v mé tváři nějaký výraz, který mu byl cizí, dodal:

„Ach, pane, vy obyvatelé měst se do pocitů lovce nedokážete vžít.“ Pak vstal a řekl:

„Ale jistě jste unavený. Vaše ložnice je připravená a zítra můžete spát, jak dlouho budete chtít. Do odpoledne musím být pryč; spěte tedy dobře a ať se vám zdají hezké sny!“ Se zdvořilou úklonou mi sám otevřel dveře do osmiboké místnosti a já vešel do své ložnice…

Zmítám se v moři podivností. Pochybuji; bojím se; myslím na podivné věci, které se neodvažuji přiznat ani vlastní duši. Bůh mě opatruj, třeba jen kvůli těm, kdo jsou mi drazí!

* * *

Sedmého května. – Je zase časné ráno, ale odpočinul jsem si a posledních čtyřiadvacet hodin jsem si užil. Spal jsem dlouho do dne a probudil jsem se sám od sebe. Když jsem se oblékl, šel jsem do pokoje, kde jsme večeřeli, a našel jsem tam prostřenou studenou snídani a kávu, kterou udržovala teplou konvice postavená u krbu. Na stole ležel lístek a na něm stálo:

„Musím se na čas vzdálit. Nečekejte na mě. D." Pustil jsem se do jídla a vydatně jsem se najedl. Když jsem skončil, hledal jsem zvonek, abych služebnictvu dal vědět, že jsem dojedl; žádný jsem však nenašel. V domě jsou rozhodně podivné nedostatky, uvážím-li, jaké neobyčejné známky bohatství mě obklopují. Stolní nádobí je ze zlata a tak krásně zpracované, že musí mít nesmírnou cenu. Závěsy, potahy židlí a pohovek i nebesa mé postele jsou z nejdražších a nejkrásnějších látek a v době, kdy vznikly, musely mít pohádkovou cenu, protože jsou staré celá staletí, třebaže ve výborném stavu. Něco podobného jsem viděl v Hampton Courtu, ale tam byly ošoupané, roztřepené a prožrané od molů. Přesto však není v žádném z pokojů zrcadlo. Ani na mém toaletním stolku žádné není a musel jsem si z brašny vyndat malé zrcátko na holení, abych se mohl oholit nebo učesat. Dosud jsem nikde neviděl jediného sluhu ani jsem v okolí hradu neslyšel žádný zvuk kromě vytí vlků. Nějakou dobu poté, co jsem dojedl – nevím, jestli tomu říkat snídaně, nebo oběd, protože jsem jedl mezi pátou a šestou –, jsem se poohlížel po něčem ke čtení, protože se mi nechtělo chodit po hradě, dokud nepožádám hraběte o svolení. V pokoji nebylo docela nic, ani kniha, ani noviny, dokonce ani psací potřeby; otevřel jsem tedy jiné dveře z pokoje a našel jsem jakousi knihovnu. Zkusil jsem i dveře naproti svým, ale byly zamčené.

V knihovně jsem ke své velké radosti objevil ohromné množství anglických knih, celé police, a svázané ročníky časopisů a novin. Stůl

uprostřed byl zavalený anglickými časopisy a novinami, i když nic z toho nebylo zrovna nejčerstvější. Knihy byly toho nejrůznějšího druhu – dějiny, zeměpis, politika, národní hospodářství, botanika, geologie, právo –, všechny se týkaly Anglie a anglického života, zvyků a mravů. Byly tam dokonce i takové příručky jako londýnský adresář, „Červená“ a „Modrá“ kniha, Whitakerův almanach, seznamy důstojníků armády a námořnictva a – nevím proč, ale potěšilo mě to u srdce – seznam advokátů.

Zatímco jsem si prohlížel knihy, otevřely se dveře a vstoupil hrabě. Srdečně mě pozdravil a vyslovil naději, že jsem se v noci dobře vyspal. Pak pokračoval:

„Jsem rád, že jste sem trefil, neboť jsem si jist, že tu najdete mnohé, co vás zaujme. Tito společníci“ – a položil ruku na několik knih – „mi byli dobrými přáteli a už několik let, od té doby, co jsem pojal myšlenku odejít do Londýna, mi poskytli mnoho a mnoho hodin potěšení. Skrze ně jsem poznal vaši velkou Anglii; a poznat ji znamená milovat ji. Toužím projít přeplněnými ulicemi vašeho mocného Londýna, být uprostřed víru a spěchu lidstva, sdílet jeho život, jeho proměny, jeho smrt a všechno, co z něj činí to, čím je. Ale běda! Váš jazyk zatím znám jen z knih. Od vás, můj příteli, očekávám, že mě naučíte jím mluvit.“

„Ale pane hrabě,“ řekl jsem, „vždyť vy anglicky dokonale rozumíte i mluvíte!“ Vážně se uklonil.

„Děkuji vám, můj příteli, za váš až příliš lichotivý úsudek, ale přesto se obávám, že jsem na cestě, kterou bych chtěl urazit, teprve kousek. Je pravda, že znám mluvnici i slova, ale ještě nevím, jak je vyslovovat.“

„Opravdu,“ řekl jsem, „mluvíte výborně.“

„Nikoli,“ odpověděl. „Vím dobře, že kdybych se pohyboval a mluvil ve vašem Londýně, nebyl by tam nikdo, kdo by ve mně nepoznal cizince. To mi nestačí. Zde jsem šlechtic; jsem *bojar*; prostý lid mě zná a já jsem pánem. Ale cizinec v cizí zemi, ten není nikým; lidé ho neznají – a koho neznají, o toho nedbají. Budu spokojen, budu-li jako ostatní,

aby se nikdo nezastavil, když mě uvidí, a nikdo se nezarazil v řeči, když uslyší má slova: ‚Ha, ha! Cizinec!' Byl jsem pánem tak dlouho, že bych chtěl pánem zůstat – nebo aspoň aby nikdo jiný nebyl pánem nade mnou. Nepřicházíte ke mně jen jako zmocněnec mého přítele Petera Hawkinse z Exeteru, abyste mi pověděl vše o mém novém sídle v Londýně. Doufám, že tu se mnou nějaký čas zůstanete, abych se z našich rozhovorů naučil anglické intonaci; a přál bych si, abyste mi řekl, kdykoli se v řeči dopustím chyby, byť sebemenší. Lituji, že jsem dnes musel být tak dlouho pryč; ale vím, že odpustíte tomu, kdo má v rukou tolik důležitých záležitostí."

Samozřejmě jsem ze sebe vypravil všechno možné o tom, jak rád vyhovím, a zeptal jsem se, jestli smím do té místnosti chodit, kdykoli budu chtít. Odpověděl: „Ano, zajisté," a dodal:

„Smíte po hradě chodit, kamkoli si přejete, kromě míst, kde jsou dveře zamčené; tam ovšem jít nebudete chtít. Je důvod, proč jsou všechny věci tak, jak jsou, a kdybyste viděl mýma očima a věděl, co vím já, snad byste lépe porozuměl." Řekl jsem, že tomu tak jistě je, a on pokračoval:

„Jsme v Transylvánii; a Transylvánie není Anglie. Naše způsoby nejsou vaše způsoby a mnohé vám tu bude cizí. Ba co víc, z toho, co jste mi už vyprávěl o svých zážitcích, víte něco o tom, jak podivné věci se tu mohou dít."

To vedlo k dlouhému rozhovoru; a protože bylo zřejmé, že chce mluvit, třeba jen kvůli mluvení samotnému, kladl jsem mu mnoho otázek o věcech, které se mi už přihodily nebo kterých jsem si všiml. Někdy se tématu vyhnul nebo stočil hovor jinam tím, že předstíral, že nerozumí; většinou však na všechno, nač jsem se ptal, odpovídal velmi otevřeně. Postupem času, když jsem trochu zesmělel, zeptal jsem se ho na některé podivné věci z předešlé noci, například proč kočí chodil na místa, kde viděl modré plameny. Vysvětlil mi tedy, že se všeobecně věří, že určité noci v roce – vlastně právě minulé noci, kdy prý všichni

zlí duchové vládnou bez zábran – je nad každým místem, kde byl ukryt poklad, vidět modrý plamen. „Že v kraji, kterým jste minulou noc projížděl, byly ukryty poklady," pokračoval, „o tom nemůže být téměř pochyb; neboť o tuto půdu se po staletí bojovalo mezi Valachem, Sasem a Turkem. Vždyť v celém tomto kraji není snad ani píd země, kterou by nezúrodnila krev mužů, vlastenců či vetřelců. Za starých časů to byly bouřlivé doby, kdy sem v hordách táhli Rakušané a Uhři a vlastenci jim vycházeli naproti – muži i ženy, starci i děti – a čekali na jejich příchod na skalách nad průsmyky, aby je zahubili umělými lavinami. Když vetřelec zvítězil, nalezl jen málo, neboť všechno, co tu bylo, se ukrylo v přátelské zemi."

„Ale jak to," řekl jsem, „že to mohlo zůstat tak dlouho neobjevené, když k tomu vede jistý ukazatel, jen kdyby se lidé obtěžovali podívat?" Hrabě se usmál, a jak se mu rty stáhly z dásní, podivně se vycenily dlouhé, ostré špičáky; odpověděl:

„Protože váš sedlák je v jádru zbabělec a hlupák! Ty plameny se objevují jen jedné noci; a té noci žádný muž této země, může-li tomu zabránit, nevytáhne paty ze dveří. A, milý pane, i kdyby to udělal, nevěděl by, co si počít. Vždyť ani ten sedlák, o kterém mi vyprávíte, že si místo plamene označil, by za denního světla nevěděl, kde hledat, a to ani své vlastní značky. Ani vy byste, na to bych přísahal, ta místa znovu nenašel, nemám pravdu?"

„V tom máte pravdu," řekl jsem. „Nevím o nic víc než mrtvý, kde je vůbec hledat." Pak jsme se stočili k jiným věcem.

„Pojďte," řekl nakonec, „povězte mi o Londýně a o domě, který jste pro mě opatřil." Omluvil jsem se za svou nedbalost a šel jsem do svého pokoje vyndat z brašny listiny. Když jsem je rovnal, slyšel jsem ve vedlejší místnosti řinčení porcelánu a stříbra, a když jsem jí procházel, všiml jsem si, že stůl je sklizený a lampa rozsvícená, neboť to už byla hluboká tma. Lampy svítily i v pracovně, totiž v knihovně, a hraběte jsem našel ležet na pohovce, jak si čte – ze všech věcí na světě

zrovna anglický Bradshawův jízdní řád. Když jsem vešel, uklidil ze stolu knihy a papíry; a s ním jsem se pustil do plánků, listin a čísel všeho druhu. Zajímalo ho všechno a kladl mi nespočet otázek o tom místě a jeho okolí. Zjevně si předem nastudoval všechno, co o té čtvrti mohl sehnat, protože nakonec o ní očividně věděl mnohem víc než já. Když jsem to poznamenal, odpověděl:

„Nuže, příteli, což to není nezbytné? Až tam pojedu, budu docela sám a můj přítel Harker Jonathan – ne, promiňte, upadám do zvyku své země klást vaše příjmení na první místo – můj přítel Jonathan Harker nebude po mém boku, aby mě opravoval a pomáhal mi. Bude v Exeteru, na míle daleko, a nejspíš bude pracovat na právních listinách s mým dalším přítelem, Peterem Hawkinsem. Tak!“

Probrali jsme důkladně celou záležitost koupě sídla v Purfleetu. Když jsem mu vyložil všechna fakta, dal mu podepsat potřebné listiny a napsal k nim dopis panu Hawkinsovi, připravený k odeslání, začal se mě hrabě vyptávat, jak jsem na tak vhodné místo narazil. Přečetl jsem mu poznámky, které jsem si tehdy udělal a které sem zapisuji:

„V Purfleetu, u postranní cesty, jsem narazil přesně na takové místo, jaké bylo potřeba, a byla na něm vyvěšena zchátralá cedule, že je na prodej. Obklopuje je vysoká zeď starobylé stavby z těžkých kamenů, která nebyla po mnoho let opravována. Zavřená brána je z těžkého starého dubu a železa, celá prožraná rzí.

„Sídlo se jmenuje Carfax, což je nepochybně zkomolenina starého *Quatre Face*, neboť dům má čtyři strany, obrácené ke čtyřem světovým stranám. Má celkem asi dvacet akrů a je zcela obehnáno zmíněnou pevnou kamennou zdí. Roste na něm mnoho stromů, kvůli nimž je místy ponuré, a je tam hluboký, temně vyhlížející rybník neboli malé jezírko, zřejmě napájené nějakými prameny, protože voda je čistá a odtéká z něj docela slušným potokem. Dům je velmi rozlehlý a pochází ze všech možných období až do středověku, řekl bych, protože jedna jeho část je z nesmírně silného kamene, má jen několik oken vy-

soko nahoře a ta jsou zahrazena silnými železnými mřížemi. Vypadá jako část hradní věže a stojí těsně u staré kaple nebo kostela. Do kaple jsem se dostat nemohl, protože jsem neměl klíč od dveří, které do ní vedou z domu, ale svým kodakem jsem ji vyfotografoval z různých stran. K domu se přistavovalo, ale velmi nesouvisle, a mohu jen odhadovat, kolik plochy zabírá; musí to být velmi mnoho. V blízkosti je jen málo domů; jeden z nich je velmi velký dům, teprve nedávno rozšířený a přestavěný na soukromý ústav pro choromyslné. Z pozemku však vidět není."

Když jsem skončil, řekl:

„Jsem rád, že je starý a velký. Sám pocházím ze starého rodu a žít v novém domě by mě zabilo. Dům nelze učinit obyvatelným za jediný den; a koneckonců, jak málo dní stačí, aby z nich bylo století. Těší mě také, že je tam kaple z dávných časů. My, transylvánští šlechtici, neradi pomýšlíme na to, že by naše kosti mohly ležet mezi obyčejnými mrtvými. Nehledám veselí ani radovánky, ani jasnou smyslnost hojného slunce a třpytivých vod, jež těší mladé a veselé. Už nejsem mladý; a mé srdce, po únavných letech truchlení nad mrtvými, není naladěno k veselí. Mimo to jsou zdi mého hradu pobořené; stínů je mnoho a vítr chladně vane rozbitým cimbuřím a okny. Miluji šero a stín a chtěl bych být se svými myšlenkami sám, kdykoli mohu." Jeho slova a jeho výraz jaksi nebyly v souladu, anebo to bylo tím, že mu rysy tváře dodávaly úsměv zlovolný a zasmušilý.

Za chvíli se omluvil a odešel; požádal mě přitom, abych dal všechny své listiny dohromady. Nějakou dobu byl pryč a já jsem si začal prohlížet některé knihy kolem sebe. Jednou z nich byl atlas, který se mi sám otevřel na Anglii, jako by se ta mapa hodně používala. Když jsem se na ni podíval, uviděl jsem na některých místech vyznačené kroužky, a když jsem si je prohlédl blíž, všiml jsem si, že jeden je u Londýna na východní straně, zjevně tam, kde leží jeho nové sídlo; další dva byly Exeter a Whitby na yorkshirském pobřeží.

Uběhla skoro hodina, než se hrabě vrátil. „Aha!“ řekl. „Pořád u knih? Dobře! Ale nesmíte pořád pracovat. Pojďte; bylo mi oznámeno, že máte připravenou večeři.“ Vzal mě pod paží a šli jsme do vedlejšího pokoje, kde jsem na stole našel připravenou výbornou večeři. Hrabě se znovu omluvil, že povečeřel venku, když byl mimo domov. Posadil se však jako předešlé noci a povídal si, zatímco jsem jedl. Po večeři jsem kouřil, jako minulý večer, a hrabě zůstal se mnou, povídal si a vyptával se na všechno možné, hodinu za hodinou. Cítil jsem, že je už opravdu velmi pozdě, ale nic jsem neřekl, protože jsem se cítil zavázán vyhovět ve všem přáním svého hostitele. Ospalý jsem nebyl, protože mě včerejší dlouhý spánek posilnil; ale nemohl jsem se ubránit tomu chladu, který člověka přepadne s příchodem úsvitu a který se svým způsobem podobá přelomu přílivu a odlivu. Říká se, že lidé blízcí smrti umírají většinou na přelomu noci a úsvitu nebo při obratu přílivu; každý, kdo tu změnu ovzduší zažil unavený a jakoby přikovaný ke svému stanovišti, tomu snadno uvěří. Najednou jsme zaslechli kohoutí zakokrhání, které k nám čistým ranním vzduchem doléhalo s nadpřirozenou pronikavostí; hrabě Drákula vyskočil na nohy a řekl:

„Hle, už je zase ráno! Jak jsem nedbalý, že vás nechávám bdít tak dlouho. Musíte své vyprávění o mé drahé nové zemi, Anglii, činit méně zajímavým, abych nezapomínal, jak nám čas utíká,“ a s dvornou úklonou mě rychle opustil.

Šel jsem do svého pokoje a roztáhl závěsy, ale nebylo tam mnoho k vidění; mé okno vedlo na nádvoří a vše, co jsem viděl, byla teplá šed probouzející se oblohy. Zatáhl jsem tedy závěsy znovu a sepsal jsem tento den.

* * *

Osmého května. – Když jsem psal do tohoto deníku, začal jsem se obávat, že jsem příliš rozvláčný; teď jsem ale rád, že jsem od začátku za-

cházel do podrobností, protože na tomhle místě a na všem, co tu je, je něco tak podivného, že se nemohu ubránit neklidu. Kéž bych odsud byl bezpečně pryč, anebo kéž bych sem byl nikdy nepřijel. Možná na mně tahle podivná noční existence začíná být znát; ale kéž by to bylo všechno! Kdybych měl s kým mluvit, snesl bych to, ale nemám nikoho. Mluvit mohu jen s hrabětem, a ten! – Obávám se, že jsem sám jedinou živou duší v celém hradě. Budu věcný, nakolik to fakta dovolí; pomůže mi to vydržet a nesmím dát fantazii volnou uzdu. Kdyby se to stalo, jsem ztracen. Řeknu hned, jak na tom jsem – nebo jak se zdá, že jsem.

Když jsem šel spát, spal jsem jen několik hodin, a protože jsem cítil, že už neusnu, vstal jsem. Zavěsil jsem si zrcátko na holení k oknu a právě jsem se začínal holit. Najednou jsem ucítil na rameni ruku a uslyšel hraběcí hlas, který mi říkal: „Dobré jitro.“ Trhl jsem sebou, protože mě ohromilo, že jsem ho neviděl, když zrcátko odráželo celý pokoj za mnou. Jak jsem sebou trhl, lehce jsem se pořezal, ale v tu chvíli jsem si toho nevšiml. Odpověděl jsem na hraběcí pozdrav a znovu jsem se otočil k zrcátku, abych zjistil, jak jsem se mohl mýlit. Tentokrát nemohlo být o omylu řeči, neboť ten muž stál těsně u mě a viděl jsem ho přes rameno. Ale v zrcadle neměl žádný odraz! Byl v něm vidět celý pokoj za mnou; ale nebylo v něm ani stopy po člověku kromě mě samého. Bylo to zarážející, a protože to přišlo po tolika podivných věcech, začalo to posilovat ten neurčitý pocit neklidu, který mám vždycky, když je hrabě nablízku; ale v tu chvíli jsem uviděl, že řezná ranka trochu krvácí a krev mi stéká po bradě. Odložil jsem břitvu a přitom jsem se pootočil, abych se poohlédl po náplasti. Když hrabě uviděl můj obličej, oči mu vzplály jakousi démonickou zuřivostí a znenadání mi chňapl po hrdle. Ucukl jsem a jeho ruka se dotkla šňůrky korálků, na které visel krucifix. Okamžitě se změnil, protože zuřivost pominula tak rychle, že jsem sotva mohl uvěřit, že tam vůbec kdy byla.

„Dávejte pozor,“ řekl, „dávejte pozor, abyste se nepořezal. V této zemi je to nebezpečnější, než si myslíte.“ Pak popadl zrcátko na holení

a pokračoval: „A tohle je ta mizerná věc, která to zavinila. Je to odporná cetka lidské ješitnosti. Pryč s ní!“ A jediným škubnutím své strašlivé ruky otevřel těžké okno a vyhodil zrcátko ven; to se roztříštilo na tisíc kousků o dlažbu nádvoří hluboko dole. Pak se beze slova vzdálil. Je to velmi nepříjemné, protože nevím, jak se budu holit, leda by mi posloužilo víčko hodinek nebo dno nádobky na holení, která je naštěstí kovová.

Když jsem přišel do jídelny, byla připravená snídaně; ale hraběte jsem nikde nenašel. Snídal jsem tedy sám. Je zvláštní, že jsem hraběte dosud neviděl jíst ani pít. Musí to být velmi podivný člověk! Po snídani jsem se trochu porozhlédl po hradě. Vyšel jsem na schodiště a našel jsem pokoj s výhledem na jih. Vyhlídka byla nádherná a z místa, kde jsem stál, jsem ji mohl dokonale přehlédnout. Hrad stojí na samém okraji strašlivé propasti. Kámen vypadlý z okna by padal tisíc stop, aniž by se čehokoli dotkl! Kam až oko dohlédne, je moře zelených korun stromů, jen tu a tam rozervané hlubokou roklí. Sem tam se táhnou stříbrné nitky řek, které se vinou hlubokými soutěskami lesů.

Ale nemám na to srdce, abych popisoval krásu, protože když jsem se pokochal výhledem, pátral jsem dál; dveře, dveře, všude dveře, a všechny zamčené a zastrčené na závoru. Nikde, kromě oken v hradních zdech, není východ, kterým by se dalo projít.

Hrad je skutečné vězení a já jsem vězeň!

Kapitola třetí

Deník Jonathana Harkera, pokračování

Když jsem zjistil, že jsem vězeň, zmocnil se mě jakýsi divoký pocit. Pobíhal jsem po schodech nahoru a dolů, zkoušel jsem každé dveře a vyhlížel z každého okna, které jsem našel; ale po chvíli vědomí mé bezmoci přemohlo všechny ostatní pocity. Když se teď po několika hodinách ohlížím zpátky, myslím, že jsem byl v té chvíli asi šílený, protože jsem se choval podobně jako krysa v pasti. Když jsem však nabyl jistoty, že jsem bezmocný, posadil jsem se klidně – tak klidně, jak jsem v životě nic neudělal – a začal jsem přemýšlet, co bude nejlepší udělat. Přemýšlím dosud a zatím jsem nedospěl k žádnému určitému závěru. Jen jedním jsem si jist: nemá smysl dávat hraběti najevo, co si myslím. Ví dobře, že jsem uvězněn; a protože to udělal sám a nepochybně k tomu má své důvody, jen by mě oklamal, kdybych se mu se vším upřímně svěřil. Pokud vidím, jediné, co mohu udělat, je nechat si své poznatky a obavy pro sebe a mít oči otevřené. Vím, že mě buď jako malé dítě klamou mé vlastní obavy, anebo jsem v zoufalé situaci; a jeli to druhé, potřebuji a budu potřebovat všechen svůj rozum, abych se z toho dostal.

Sotva jsem dospěl k tomuto závěru, uslyšel jsem, jak se dole zavřely velké dveře, a věděl jsem, že se hrabě vrátil. Nepřišel hned do knihovny, a tak jsem opatrně zašel do svého pokoje a našel ho, jak mi stele postel. Bylo to zvláštní, ale jen to potvrdilo, co jsem si celou dobu myslel – že v domě nejsou žádní sluhové. Když jsem ho později škvírou

u dveřních pantů viděl prostírat stůl v jídelně, byl jsem si tím jist; neboť dělá-li sám všechny tyhle služebné práce, je to jistě důkaz, že tu není nikdo jiný, kdo by je dělal. To mě vyděsilo, protože není-li v hradě nikdo jiný, musel být kočím povozu, který mě sem přivezl, sám hrabě. To je strašlivá myšlenka; neboť je-li tomu tak, co to znamená, že dokázal ovládat vlky, jak to udělal, pouhou mlčky zdviženou rukou? Jak to, že všichni lidé v Bistritz a v dostavníku o mě měli tak strašný strach? Co znamenalo, že mi dávali krucifix, česnek, šípkovou růži a jeřáb? Požehnej Bůh té dobré, předobré ženě, která mi krucifix pověsila na krk! Je mi útěchou a posilou, kdykoli se ho dotknu. Je zvláštní, že věc, na kterou jsem byl vychován hledět s nelibostí a jako na modlářství, mi může v čase osamění a soužení pomoci. Je to tím, že v samé podstatě té věci něco je, nebo je to prostředník, hmatatelná pomůcka, která přivolává vzpomínky na soucit a útěchu? Jednou, bude-li to možné, musím tu věc prozkoumat a pokusit se v ní udělat jasno. Zatím musím zjistit o hraběti Drákulovi všechno, co se dá, protože mi to může pomoci pochopit. Dnes večer možná bude mluvit o sobě, když hovor stočím tím směrem. Musím však být velmi opatrný, abych nevzbudil jeho podezření.

* * *

O půlnoci. – Dlouho jsem s hrabětem hovořil. Položil jsem mu několik otázek o dějinách Transylvánie a on se pro to téma podivuhodně zapálil. Když mluvil o věcech a lidech, a zvlášť o bitvách, mluvil, jako by byl u všech přítomen. Později to vysvětlil tím, že pro *bojara* je hrdost na jeho rod a jméno jeho vlastní hrdostí, sláva rodu jeho slávou a osud rodu jeho osudem. Kdykoli mluvil o svém rodu, říkal vždycky „my“ a mluvil skoro v množném čísle, jako mluví král. Kéž bych mohl zapsat všechno, co řekl, přesně tak, jak to řekl, protože mě to nesmírně uchvátilo. Jako by v tom byly obsaženy celé dějiny země. Jak mluvil,

rozohnil se, chodil po pokoji, škubal se za svůj mohutný bílý knír a chápal se čehokoli, nač položil ruku, jako by to chtěl rozdrtit holou silou. Jednu věc, kterou řekl, zapíšu co nejvěrněji; neboť svým způsobem vypráví příběh jeho národa:

„My Sikulové máme právo být hrdí, neboť v našich žilách koluje krev mnoha statečných národů, které bojovaly o vládu, jako bojuje lev. Sem, do víru evropských národů, přinesl ugrijský kmen z Islandu bojovného ducha, jímž jej obdařili Thór a Wodan a který jejich berserkové projevovali s tak krutým úmyslem na pobřežích Evropy, ba i Asie a Afriky, až národy věřily, že přišli sami vlkodlaci. Když sem přišli, našli tu také Huny, jejichž válečná zuřivost se přehnala po zemi jako živý plamen, až umírající národy tvrdily, že v jejich žilách koluje krev oněch starých čarodějnic, které, vyhnány ze Skýtie, se v poušti pářily s ďábly. Blázni, blázni! Který ďábel či která čarodějnice byli kdy tak velcí jako Attila, jehož krev proudí v těchto žilách?“ Zdvihl paže. „Je divu, že jsme byli národem dobyvatelů; že jsme byli hrdí; že když Maďar, Langobard, Avar, Bulhar či Turek hrnul své tisíce na naše hranice, zahnali jsme je zpět? Je snad zvláštní, že když Arpád se svými legiemi táhl uherskou otčinou, našel nás tu, když dorazil k hranici; že se tu dovršil Honfoglalás? A když se uherská záplava valila na východ, vítězní Maďaři se k Sikulům hlásili jako k příbuzným a nám byla po staletí svěřena stráž hranice s tureckou zemí; ba víc než to, nekonečná služba pohraniční stráže, neboť, jak říkají Turci, ‚voda spí, ale nepřítel nikdy‘. Kdo ze Čtyř národů přijímal ‚krvavý meč‘ radostněji než my, kdo se na jeho válečnou výzvu rychleji shromáždil pod královskou korouhví? Kdy byla smyta ta velká hanba mého národa, hanba Kosova, kdy prapory Valachů a Maďarů klesly pod půlměsícem? Kdo jiný to byl než jeden z mého vlastního rodu, kdo jako vojvoda překročil Dunaj a porazil Turka na jeho vlastní půdě? To byl Drákula vskutku! Běda, že jeho vlastní nehodný bratr, když on padl, zaprodal svůj lid Turkům a uvrhl na něj hanbu otroctví! Nebyl to právě tento Drákula, kdo

vdechl ducha onomu dalšímu z jeho rodu, jenž v pozdějším věku znovu a znovu převáděl svá vojska přes velkou řeku do turecké země; jenž, když byl odražen, přišel znovu, a znovu, a znovu, třebaže se musel vracet sám z krvavého pole, kde byla jeho vojska pobíjena, neboť věděl, že jedině on může nakonec zvítězit! Říkali, že myslel jen na sebe. Pche! K čemu jsou sedláci bez vůdce? Kam dojde válka bez rozumu a srdce, které ji řídí? A znovu, když jsme po bitvě u Moháče setřásli uherské jho, byli jsme my, z Drákulovy krve, mezi jejich vůdci, neboť náš duch nesnesl, abychom nebyli svobodní. Ach, mladý pane, Sikulové – a Drákulové jako krev jejich srdce, jejich rozum a jejich meče – se mohou chlubit minulostí, jaké takové rody, které vyrostly přes noc jako houby po dešti, Habsburkové a Romanovci, nikdy nedosáhnou. Válečné dny jsou pryč. Krev je v těchto dnech nečestného míru příliš drahocennou věcí; a sláva velkých národů je jako příběh, který už byl dovyprávěn."

Mezitím se už blížilo ráno a šli jsme spát. – Poznámka: tenhle deník se strašně podobá začátku Tisíce a jedné noci, protože všechno se musí přerušit s kohoutím zakokrháním – nebo duchu Hamletova otce.

* * *

Dvanáctého května. – Začnu fakty – holými, strohými fakty, ověřenými knihami a čísly, o kterých nemůže být pochyb. Nesmím je plést se zážitky, které se budou muset opírat o mé vlastní pozorování nebo o mou vzpomínku na ně. Včera večer, když hrabě přišel ze svého pokoje, začal se mě vyptávat na právní záležitosti a na to, jak se vyřizují určité druhy obchodů. Den jsem unaveně strávil nad knihami a jen proto, abych zaměstnal mysl, jsem si prošel některé věci, které jsem zkoumal v Lincoln's Inn. Hraběcí otázky měly jistý systém, a tak se je pokusím zapsat v pořadí; ta znalost se mi může nějak a někdy hodit.

Nejdřív se zeptal, jestli člověk v Anglii smí mít dva advokáty nebo víc. Řekl jsem mu, že jich může mít tucet, bude-li chtít, ale že by nebylo moudré mít v jedné záležitosti zaměstnaného víc než jednoho advokáta, protože jednat může vždy jen jeden a střídání by jistě poškodilo jeho zájmy. Zdálo se, že to dokonale chápe, a pokračoval otázkou, jestli by bylo nějak prakticky obtížné mít jednoho člověka, který by se staral řekněme o bankovní záležitosti, a jiného, který by obstarával lodní dopravu, pro případ, že by byla potřeba místní pomoc někde daleko od sídla advokáta pro bankovní záležitosti. Požádal jsem ho, aby to vysvětlil podrobněji, abych ho snad nějak neuvedl v omyl, a on řekl:

„Uvedu příklad. Váš i můj přítel, pan Peter Hawkins, ze stínu vaší krásné katedrály v Exeteru, který je daleko od Londýna, pro mě vaším laskavým prostřednictvím kupuje mé sídlo v Londýně. Dobře! Nyní mi dovolte upřímně říci – abyste snad nepovažoval za zvláštní, že jsem vyhledal služby někoho tak vzdáleného od Londýna místo někoho, kdo tam sídlí –, že mou pohnutkou bylo, aby neposloužil žádnému místnímu zájmu, jen mému přání; a protože ten, kdo sídlí v Londýně, by snad mohl sledovat nějaký cíl svůj nebo svého přítele, hledal jsem svého zmocněnce takto daleko, aby jeho práce sloužila jen mému zájmu. Nuže, dejme tomu, že já, který mám mnoho záležitostí, si přeji odeslat zboží, řekněme, do Newcastlu, do Durhamu, do Harwiche nebo do Doveru; nemohlo by se to snáze provést tak, že je pošlu na adresu někoho v těchto přístavech?“ Odpověděl jsem, že by to jistě bylo nejsnazší, ale že my advokáti máme mezi sebou systém zastupování, takže místní práci může na pokyn kteréhokoli advokáta obstarat někdo na místě, a klient, který se prostě svěří do rukou jednoho člověka, může mít svá přání splněna bez dalších starostí.

„Ale,“ řekl, „mohl bych mít volnost řídit to sám. Není tomu tak?“

„Samozřejmě,“ odpověděl jsem, „a obchodníci, kteří nechtějí, aby o všech jejich záležitostech věděl jediný člověk, to tak často dělají.“

„Dobře!“ řekl a pak se dál vyptával na způsoby odesílání zásilek, na formality, které je třeba vyřídit, a na všelijaké potíže, které by mohly nastat, ale kterým lze prozíravostí předejít. Vysvětlil jsem mu to všechno, jak nejlépe jsem uměl, a rozhodně ve mně zanechal dojem, že by z něj byl skvělý advokát, protože nebylo nic, na co by nepomyslel nebo co by nepředvídal. Na člověka, který v té zemi nikdy nebyl a který se zjevně obchodům příliš nevěnoval, měl podivuhodné znalosti a bystrost. Když se ujistil o všech věcech, o kterých mluvil, a já jsem všechno ověřil, jak nejlépe jsem mohl, v knihách, které byly po ruce, náhle vstal a řekl:

„Psal jste od svého prvního dopisu našemu příteli panu Peteru Hawkinsovi nebo komukoli jinému?“ S jistou hořkostí v srdci jsem odpověděl, že ne, že jsem dosud neměl příležitost někomu poslat dopis.

„Pak pište nyní, můj mladý příteli,“ řekl a položil mi těžkou ruku na rameno, „pište našemu příteli i komukoli jinému; a napište, bude-li vám libo, že u mě zůstanete ještě měsíc ode dneška.“

„Přejete si, abych zůstal tak dlouho?“ zeptal jsem se, protože mě při té myšlence zamrazilo u srdce.

„Velice si to přeji; ba, nepřijmu odmítnutí. Když váš principál, nebo zaměstnavatel, chcete-li, ujednal, že někdo přijede jeho jménem, bylo dohodnuto, že se bude hledět jen na mé potřeby. Nešetřil jsem. Není tomu tak?“

Co jsem mohl dělat, než se na souhlas uklonit? Šlo o zájem pana Hawkinse, ne o můj, a musel jsem myslet na něj, ne na sebe; a kromě toho, když hrabě Drákula mluvil, bylo v jeho očích a v jeho držení těla cosi, co mi připomnělo, že jsem vězeň a že i kdybych chtěl, nemám na výběr. Hrabě v mé úkloně viděl své vítězství a ve znepokojení v mé tváři svou moc, protože je hned začal využívat, ale svým uhlazeným, neodolatelným způsobem:

„Prosím vás, můj dobrý mladý příteli, abyste se ve svých dopisech nerozepisoval o jiných věcech než o obchodních. Vaše přátele jistě po-

těší, když se dozvědí, že se máte dobře a že se těšíte domů. Není tomu tak?“ Zatímco mluvil, podal mi tři archy dopisního papíru a tři obálky. Všechno to byl nejtenčí papír pro zahraniční poštu, a když jsem se podíval na ně, pak na něj a všiml jsem si jeho tichého úsměvu s ostrými špičáky, které mu ležely přes rudý spodní ret, pochopil jsem stejně jasně, jako kdyby to vyslovil, že si mám dát pozor, co píšu, protože to bude moci přečíst. Rozhodl jsem se tedy, že teď napíšu jen formální lístky, ale panu Hawkinsovi napíšu tajně a podrobně, a také Mině, protože jí mohu psát těsnopisem, a ten by hraběte zmátl, i kdyby ho viděl. Když jsem napsal své dva dopisy, seděl jsem tiše a četl si knihu, zatímco hrabě psal několik dopisů a přitom nahlížel do nějakých knih na svém stole. Pak vzal mé dva dopisy, položil je ke svým a uklidil psací potřeby; a v okamžiku, kdy se za ním zavřely dveře, jsem se naklonil a podíval se na dopisy, které ležely na stole obrácené lícem dolů. Nedělal jsem si z toho výčitky, protože jsem cítil, že za těchto okolností se musím chránit všemi prostředky, které mám.

Jeden z dopisů byl adresován Samuelu F. Billingtonovi, The Crescent číslo sedm, Whitby, další panu Leutnerovi do Varny; třetí byl pro firmu Coutts a spol. v Londýně a čtvrtý pro bankovní dům Klopstock a Billreuth v Budapešti. Druhý a čtvrtý nebyly zapečetěné. Právě jsem se do nich chystal podívat, když jsem uviděl, že se pohnula klika. Klesl jsem zpátky do křesla; právě jsem stačil vrátit dopisy tak, jak ležely, a znovu se chopit knihy, než hrabě, s dalším dopisem v ruce, vešel do pokoje. Vzal dopisy ze stolu, pečlivě je ofrankoval, pak se ke mně obrátil a řekl:

„Věřím, že mi odpustíte, ale dnes večer mám mnoho práce o samotě. Doufám, že najdete všechno tak, jak si přejete.“ Ve dveřích se otočil a po krátké odmlce řekl:

„Dovolte, abych vám poradil, můj drahý mladý příteli – ba, dovolte, abych vás se vší vážností varoval: kdybyste opustil tyto pokoje, za žádných okolností neusínejte v jiné části hradu. Je starý, má mnoho vzpo-

mínek a ti, kdo spí nerozvážně, mívají zlé sny. Mějte se na pozoru! Kdyby vás nyní nebo kdykoli jindy přemohl spánek nebo kdyby se k tomu schylovalo, pospěšte do své komnaty nebo do těchto pokojů, neboť tam bude váš odpočinek bezpečný. Ale nebudete-li v tom ohledu opatrný, pak…“ Svou řeč dokončil děsivým způsobem, protože si rukama naznačil, jako by si je myl. Pochopil jsem docela dobře; pochyboval jsem jen o tom, zda může být nějaký sen strašnější než ta nepřirozená, hrozná síť temnoty a tajemství, která se, jak se zdálo, kolem mě stahovala.

* * *

Později. – Stojím si za posledními napsanými slovy, ale tentokrát už nejde o žádnou pochybnost. Nebudu se bát spát na žádném místě, kde není on. Pověsil jsem si krucifix nad hlavu postele – mám za to, že tak bude můj spánek prostší snů; a tam zůstane.

Když ode mě odešel, šel jsem do svého pokoje. Po chvíli, když jsem neslyšel žádný zvuk, vyšel jsem ven a vystoupal po kamenném schodišti tam, odkud jsem mohl vyhlížet k jihu. V tom nesmírném prostoru, ač pro mě nedostupném, byl jakýsi pocit svobody ve srovnání s úzkou temnotou nádvoří. Když jsem hleděl na nádvoří, cítil jsem, že jsem opravdu ve vězení, a zatoužil jsem nadechnout se čerstvého vzduchu, byť i nočního. Začínám cítit, že na mně ten noční život zanechává stopy. Ničí mi nervy. Lekám se vlastního stínu a jsem plný nejrůznějších hrozných představ. Bůh ví, že na tomhle prokletém místě mám pro svůj strašný strach důvod! Vyhlížel jsem do té krásné krajiny, zalité měkkým žlutým měsíčním světlem, až bylo skoro jasno jako ve dne. V tom měkkém světle se vzdálené kopce rozplývaly a stíny v údolích a soutěskách měly sametovou čerň. Už sama ta krása jako by mě povzbudila; v každém nádechu byl mír a útěcha. Když jsem se vykláněl z okna, upoutalo mé oko něco, co se pohybovalo o patro níž a trochu

vlevo ode mě, tam, kde podle rozmístění pokojů nejspíš byla okna hraběcího vlastního pokoje. Okno, u kterého jsem stál, bylo vysoké a hluboké, s kamennými sloupky, a přestože bylo ošlehané povětrností, bylo stále celé; ale zjevně už v něm dávno nebyl rám. Ustoupil jsem za kamenné ostění a opatrně jsem vyhlédl ven.

Uviděl jsem, jak se z okna vysouvá hraběcí hlava. Obličej jsem neviděl, ale poznal jsem ho podle šíje a podle pohybů zad a paží. Ruce, které jsem měl tolikrát příležitost zkoumat, bych si v žádném případě nemohl splést. Nejprve mě to zaujalo a trochu pobavilo, protože je podivuhodné, jak nepatrná věc dokáže zaujmout a pobavit člověka, který je vězněm. Ale mé pocity se změnily v odpor a hrůzu, když jsem uviděl, jak se z okna pomalu vysouvá celý ten muž a začíná slézat po hradní zdi nad tou strašlivou propastí, *hlavou dolů*, s pláštěm rozprostřeným kolem sebe jako veliká křídla. Zprvu jsem nevěřil vlastním očím. Myslel jsem, že je to nějaký klam měsíčního světla, nějaký přízračný stínový efekt; ale díval jsem se dál a nemohl to být žádný přelud. Viděl jsem, jak se prsty rukou i nohou chytají hran kamenů, z jejichž spár se tíhou let vydrolila malta, a jak tím, že využívá každého výstupku a každé nerovnosti, slézá poměrně rychle dolů, právě tak, jako se ještěrka pohybuje po zdi.

Co je to za člověka, nebo co je to za tvora v lidské podobě? Cítím, jak mě přemáhá hrůza tohoto strašného místa; mám strach – hrozný strach – a není pro mě úniku; jsem obklíčen děsy, na které se ani neodvažuji pomyslet…

* * *

Patnáctého května. – Znovu jsem viděl hraběte vyjít ven tím svým ještěrčím způsobem. Šplhal dolů šikmo, asi o sto stop níž a hodný kus doleva. Zmizel v nějaké díře nebo okně. Když mi jeho hlava zmizela z očí, vyklonil jsem se, abych zkusil zahlédnout víc, ale marně – vzdá-

lenost byla příliš velká, než abych na to správně viděl. Věděl jsem, že teď hrad opustil, a pomyslel jsem si, že využiji příležitosti a prozkoumám víc, než jsem se dosud odvážil. Vrátil jsem se do pokoje, vzal lampu a zkoušel všechny dveře. Všechny byly zamčené, jak jsem čekal, a zámky byly poměrně nové; sešel jsem však po kamenném schodišti do síně, kudy jsem původně vstoupil. Zjistil jsem, že závory odsunu docela snadno a velké řetězy také vyvěsím; jenže dveře byly zamčené a klíč byl pryč! Ten klíč musí být v hraběcím pokoji; musím číhat, jestli nebudou jeho dveře odemčené, abych ho mohl získat a utéct. Pokračoval jsem v důkladné prohlídce různých schodišť a chodeb a zkoušel dveře, které z nich vedly. Jedna dvě malé místnosti blízko síně byly otevřené, ale nebylo v nich nic k vidění kromě starého nábytku, zaprášeného věkem a prožraného od molů. Nakonec jsem však nahoře na schodišti našel jedny dveře, které, ačkoli se zdály zamčené, pod tlakem trochu povolily. Zatlačil jsem silněji a zjistil, že ve skutečnosti zamčené nejsou, ale že odpor pochází z toho, že panty trochu poklesly a těžké dveře doléhaly na podlahu. Tady byla příležitost, jakou už možná znovu mít nebudu, a tak jsem napjal síly a s velkým úsilím je odtlačil natolik, že jsem mohl vejít. Ocitl jsem se v křídle hradu, které leželo víc vpravo než pokoje, jež jsem znal, a o patro níž. Z oken jsem viděl, že řada pokojů se táhne podél jižní strany hradu a okna krajního pokoje hledí na západ i na jih. Na jižní straně stejně jako na západní byl hluboký sráz. Hrad byl postaven na nároží obrovské skály, takže ze tří stran byl naprosto nedobytný, a sem, kam nedolétl kámen z praku, šíp z luku ani koule z hákovnice, umístili velká okna; tak si tu zajistili světlo a pohodlí, jaké na místě, které se muselo střežit, nebylo možné. Na západě se rozkládalo veliké údolí a za ním se v dálce zvedaly divoké, rozeklané horské tvrze, štít za štítem, holá skála posetá jeřáby a trním, jejichž kořeny se držely v rozsedlinách, puklinách a škvírách kamene. Zřejmě to byla část hradu, kterou za dávných časů obývaly dámy, neboť nábytek tu působil útulněji než kdekoli jinde, co jsem vi-

děl. Okna byla bez záclon a žluté měsíční světlo, které se dovnitř lilo kosočtverečnými tabulkami, dovolovalo rozeznat dokonce i barvy; zároveň změkčovalo hojný prach, který pokrýval všechno, a do jisté míry zastíralo spoušť, kterou napáchal čas a moli. Má lampa v jasném měsíčním světle skoro nic nezmohla, ale byl jsem rád, že ji mám s sebou, protože na tom místě byla strašlivá opuštěnost, která mi mrazila srdce a rozechvívala nervy. Přesto to bylo lepší než žít sám v pokojích, které jsem pro hraběcí přítomnost začal nenávidět, a když jsem se trochu pokusil nervy zkrotit, zjistil jsem, že na mě sestoupil měkký klid. Tady teď sedím u malého dubového stolku, kde za starých časů možná nějaká krásná dáma s mnoha úvahami a mnoha ruměnci psala svůj pravopisně chybný milostný dopis, a těsnopisem zapisuji do deníku všechno, co se stalo od chvíle, kdy jsem ho naposledy zavřel. To je ale devatenácté století v té nejmodernější podobě. A přece, pokud mě smysly neklamou, měla stará staletí – a stále mají – svou vlastní moc, kterou pouhá „modernost“ zabít nedokáže.

* * *

Později: ráno šestnáctého května. – Bůh mě zachovej při zdravém rozumu, neboť tak daleko už to se mnou došlo. Bezpečí a jistota bezpečí patří minulosti. Dokud tu žiji, mohu doufat jen v jediné: že se nezblázním, pokud ovšem už nejsem blázen. Jsem-li při smyslech, pak je jistě k zešílení pomyšlení, že ze všech ohavností, které se skrývají na tomto nenáviděném místě, je pro mě hrabě ta nejméně strašná; že jen u něho mohu hledat bezpečí, i kdyby to mělo trvat jen tak dlouho, dokud mu budu k užitku. Velký Bože! Milosrdný Bože! Kéž zůstanu klidný, neboť tamtudy vede cesta do skutečného šílenství. Začínám v novém světle vidět některé věci, které mi vrtaly hlavou. Až dosud jsem nikdy docela nechápal, co tím Shakespeare myslel, když nechal Hamleta říct:

„Můj zápisník! Rychle, můj zápisník!
Je třeba si to zapsat," a tak dále,

neboť teď, když mám pocit, jako by se mi mozek vymkl z kloubů nebo jako by přišel otřes, který ho musí zničit, utíkám se k deníku pro útěchu. Zvyk zapisovat všechno přesně mě musí uklidnit.

Záhadné hraběcí varování mě tehdy vylekalo; teď, když na něj myslím, mě děsí ještě víc, protože mě má odteď strašlivě v moci. Budu se bát pochybovat o čemkoli, co řekne!

Když jsem dopsal do deníku a naštěstí uložil sešit i pero zpátky do kapsy, přepadla mě ospalost. Vzpomněl jsem si na hraběcí varování, ale potěšilo mě, že ho neuposlechnu. Zmocňoval se mě spánek a s ním i umíněnost, kterou spánek vysílá před sebou jako předjezdce. Měkké měsíční světlo konejšilo a širá krajina venku mi dávala pocit volnosti, který mě osvěžoval. Rozhodl jsem se, že se dnes v noci nevrátím do pochmurných pokojů, kde vládne tíseň, ale že budu spát tady, kde za dávných časů sedávaly dámy, zpívaly a žily sladké životy, zatímco jejich něžná srdce truchlila pro muže, kteří byli daleko uprostřed nelítostných válek. Odtáhl jsem velkou pohovku z jejího místa u kouta, abych vleže viděl na nádherný výhled k východu a k jihu, a aniž bych na prach pomyslel nebo o něj dbal, uložil jsem se ke spánku. Asi jsem musel usnout; doufám, že ano, ale obávám se, že ne, protože všechno, co následovalo, bylo zarážejícím způsobem skutečné – tak skutečné, že teď, když tu sedím v jasném, plném ranním slunci, vůbec nedokážu uvěřit, že to byl jen spánek.

Nebyl jsem sám. Pokoj byl tentýž, nijak se nezměnil od chvíle, kdy jsem do něj vešel; v jasném měsíčním světle jsem na podlaze viděl vlastní stopy tam, kde jsem rozvířil dlouho usazovaný prach. V měsíčním světle naproti mně stály tři mladé ženy, podle šatů a vystupování dámy. Když jsem je spatřil, myslel jsem si v tu chvíli, že se mi to musí zdát, protože ačkoli jim měsíc svítil do zad, nevrhaly na podlahu žád-

ný stín. Přistoupily až ke mně, chvíli si mě prohlížely a pak spolu šeptaly. Dvě byly tmavé, měly vysoké orlí nosy jako hrabě a velké tmavé pronikavé oči, které proti bledě žlutému měsíci vypadaly skoro rudě. Třetí byla světlá, světlá, jak jen to jde, s velkými vlnitými prameny zlatých vlasů a s očima jako bledé safíry. Zdálo se mi, že její tvář nějak znám a že ji znám ve spojení s jakýmsi snovým strachem, ale v tu chvíli jsem si nemohl vybavit jak ani kde. Všechny tři měly zářivě bílé zuby, které se leskly jako perly proti rubínu jejich smyslných rtů. Bylo v nich něco, co mě znepokojovalo, jakási touha a zároveň smrtelný strach. Cítil jsem v srdci hříšnou, palčivou touhu, aby mě těmi rudými rty políbily. Není dobré tohle zapisovat, aby to jednou nespatřily Mininy oči a nezpůsobilo jí to bolest; ale je to pravda. Šeptaly spolu a pak se všechny tři zasmály – tak stříbřitým, zvonivým smíchem, a přece tak tvrdým, jako by ten zvuk nikdy nemohl vyjít z měkkosti lidských rtů. Připomínal nesnesitelnou, chvějivou sladkost skleněné harmoniky, na kterou hraje obratná ruka. Světlá dívka koketně potřásla hlavou a ty dvě ostatní ji pobízely. Jedna řekla:

„Jen do toho! Jsi první a my půjdeme po tobě; tobě patří právo začít.“ Druhá dodala:

„Je mladý a silný; polibků bude dost pro nás pro všechny.“ Ležel jsem tiše a díval se zpod řas v trýzni slastného očekávání. Světlá dívka přistoupila a sklonila se nade mnou tak blízko, že jsem na sobě cítil pohyb jejího dechu. V jistém smyslu byl sladký, sladký jako med, a rozechvíval mi nervy stejně jako její hlas, ale pod tou sladkostí byla hořkost, hořká odpudivost, jakou člověk cítí z krve.

Bál jsem se zvednout víčka, ale díval jsem se zpod řas a viděl jsem dokonale. Dívka poklekla, sklonila se nade mnou a prostě se kochala. Byla v ní rozvážná smyslnost, vzrušující a odpudivá zároveň, a když prohnula šíji, opravdu si olízla rty jako zvíře, až jsem v měsíčním světle viděl, jak se vlhkost leskne na šarlatových rtech a na rudém jazyku, který přejížděl po bílých ostrých zubech. Hlava jí klesala níž a níž, rty

se dostaly pod úroveň mých úst a brady a zdálo se, že se mi každou chvíli přisají na hrdlo. Pak se zastavila a já slyšel mlaskavý zvuk jejího jazyka, jak si olizovala zuby a rty, a cítil jsem na krku horký dech. Potom mě začala brnět kůže na hrdle, jako brní tělo, když se k němu blíží ruka, která ho má polechtat, blíž – a blíž. Cítil jsem na přecitlivělé kůži hrdla měkký, chvějivý dotek rtů a tvrdé vtisky dvou ostrých zubů, které se jí jen dotkly a zůstaly tak. V malátném vytržení jsem zavřel oči a čekal – čekal s bušícím srdcem.

Ale v tom okamžiku mnou rychle jako blesk projel jiný pocit. Uvědomil jsem si přítomnost hraběte, jako by byl zahalen v bouři zuřivosti. Mimoděk jsem otevřel oči a uviděl, jak jeho silná ruka sevřela štíhlou šíji světlé ženy a obří silou ji odtáhla zpět; modré oči se proměnily zuřivostí, bílé zuby skřípaly vztekem a světlé tváře planuly rudou vášní. Ale hrabě! Nikdy jsem si nepředstavoval takový hněv a zuřivost, ani u démonů z pekelné propasti. Jeho oči doslova plály. Rudé světlo v nich bylo zlověstné, jako by za nimi šlehaly plameny pekelného ohně. Tvář měl smrtelně bledou a její rysy byly tvrdé jako napjaté dráty; husté obočí, které se mu nad nosem stýkalo, teď vypadalo jako vzdouvající se prut rozžhaveného kovu. Prudkým máchnutím paže odmrštil ženu od sebe a pak pokynul ostatním, jako by je zaháněl; bylo to totéž panovačné gesto, které jsem viděl použít proti vlkům. Hlasem, který byl tichý, skoro šepot, a přece jako by prořízl vzduch a pak se rozezněl po celém pokoji, řekl:

„Jak se ho opovažujete dotknout, kterákoli z vás? Jak se na něj opovažujete upřít oči, když jsem vám to zakázal? Zpátky, říkám vám všem! Tento muž patří mně! Varuji vás, nepleťte se mi do něj, nebo budete mít co dělat se mnou.“ Světlá dívka se s necudnou koketností zasmála a obrátila se, aby mu odpověděla:

„Ty sám jsi nikdy nemiloval; ty nemiluješ nikdy!“ K tomu se přidaly i ostatní ženy a pokojem se rozlehl tak bezradostný, tvrdý, bezduchý smích, že jsem při tom zvuku málem omdlel; znělo to jako veselí

ďáblů. Pak se hrabě obrátil, pozorně se mi zadíval do tváře a tichým šepotem řekl:

„Ano, i já umím milovat; samy to můžete dosvědčit z minulosti. Není tomu tak? Nuže, teď vám slibuji, že až s ním skončím, budete ho líbat, jak se vám zlíbí. A teď jděte! Jděte! Musím ho probudit, neboť je třeba vykonat práci.“

„To dnes v noci nedostaneme nic?“ řekla jedna z nich s tichým smíchem a ukázala na pytel, který hodil na podlahu a který se hýbal, jako by v něm bylo něco živého. Místo odpovědi přikývl. Jedna ze žen skočila kupředu a pytel otevřela. Jestli mě sluch neklamal, ozvalo se zalapání po dechu a tiché zakvílení jako od napůl udušeného dítěte. Ženy se kolem něj semkly a já strnul hrůzou; ale jak jsem se díval, zmizely a s nimi i ten hrozný pytel. Poblíž nich nebyly žádné dveře a kolem mě projít nemohly, aniž bych si toho všiml. Prostě jako by se rozplynuly v měsíčních paprscích a vyšly oknem, protože jsem venku ještě chvíli viděl matné, stínové postavy, než se docela ztratily.

Pak mě přemohla hrůza a já klesl do bezvědomí.

Kapitola čtvrtá

Deník Jonathana Harkera, pokračování

Probudil jsem se ve vlastní posteli. Jestliže se mi to nezdálo, musel mě sem odnést hrabě. Snažil jsem se v tom získat jistotu, ale k nezpochybnitelnému závěru jsem dojít nedokázal. Byly tu sice drobné náznaky, například že mé šaty byly složené a odložené způsobem, jaký nemám ve zvyku. Hodinky jsem měl nenatažené, a přitom je mám přísně ve zvyku natahovat jako úplně poslední věc před spaním; a mnoho podobných podrobností. Jenže tohle nejsou žádné důkazy, protože mohly svědčit jen o tom, že má mysl nebyla ve svém obvyklém stavu, a z té či oné příčiny jsem byl jistě velmi rozrušený. Musím číhat na důkaz. Jedné věci jsem rád: jestli mě sem hrabě odnesl a svlékl, musel při tom spěchat, protože kapsy mám nedotčené. Jsem si jist, že tento deník by pro něj byl záhadou, kterou by nestrpěl. Byl by ho vzal nebo zničil. Tento pokoj, ačkoli pro mě byl tak plný strachu, je teď, když se po něm rozhlížím, jakýmsi útočištěm, protože nic nemůže být strašnější než ty hrozné ženy, které čekaly – které *čekají* –, aby mi vysály krev.

* * *

Osmnáctého května. – Šel jsem se na ten pokoj znovu podívat za denního světla, protože pravdu znát *musím*. Když jsem došel ke dveřím nahoře na schodišti, našel jsem je zavřené. Byly přiraženy k zárubni

tak prudce, že se část dřeva odštípla. Viděl jsem, že západka zámku není zastrčená, ale dveře jsou zajištěné zevnitř. Obávám se, že to nebyl sen, a musím podle tohoto dohadu jednat.

* * *

Devatenáctého května. – Jsem nepochybně v pasti. Včera večer mě hrabě nanejvýš úlisným tónem požádal, abych napsal tři dopisy: v jednom, že má práce tady je skoro hotová a že se za několik dní vydám domů, ve druhém, že odjíždím ráno po dni, kdy dopis píšu, a ve třetím, že jsem hrad opustil a dorazil do Bistritz. Nejraději bych se byl vzepřel, ale cítil jsem, že za nynějšího stavu věcí by bylo šílenstvím se s hrabětem otevřeně přít, když jsem tak naprosto v jeho moci; a odmítnout by znamenalo vzbudit jeho podezření a popudit jeho hněv. Ví, že vím příliš mnoho a že nesmím žít, abych pro něj nebyl nebezpečný; mou jedinou nadějí je prodlužovat si příležitosti. Může se stát něco, co mi dá šanci uprchnout. Viděl jsem mu v očích cosi z toho stupňujícího se hněvu, který byl patrný, když od sebe odmrštil tu světlou ženu. Vysvětlil mi, že pošta jezdí zřídka a nespolehlivě a že když napíšu teď, zajistím svým přátelům klid; a ujistil mě tak důrazně, že pozdější dopisy odvolá a že budou v Bistritz zadržené do příslušné doby pro případ, že by okolnosti dovolily můj pobyt prodloužit, že kdybych mu odporoval, vzbudil bych nové podezření. Předstíral jsem proto, že s jeho názorem souhlasím, a zeptal se ho, jaká data mám na dopisy napsat. Chvíli počítal a pak řekl:

„První by měl mít datum dvanáctého června, druhý devatenáctého června a třetí dvacátého devátého června."

Teď už vím, jak dlouho budu žít. Bůh mi pomoz!

* * *

Dvacátého osmého května. – Naskytla se možnost útěku, nebo přinejmenším možnost poslat zprávu domů. Na hrad přišla tlupa Szganů a utábořila se na nádvoří. Tihle Szganové jsou cikáni; mám si o nich poznámky v zápisníku. Jsou zvláštností této části světa, i když jsou příbuzní obyčejným cikánům po celém světě. V Uhrách a v Transylvánii jsou jich tisíce a stojí téměř mimo jakýkoli zákon. Zpravidla se přimknou k nějakému velkému šlechtici či *bojarovi* a nazývají se jeho jménem. Jsou nebojácní a bez náboženství, kromě pověr, a mluví jen svými vlastními nářečími romštiny.

Napíšu domů několik dopisů a pokusím se je přimět, aby je odeslali. Už jsem na ně promluvil oknem, abych navázal známost. Smekli klobouky, uklonili se a dělali mnoho posunků, kterým jsem však nerozuměl o nic víc než jejich řeči…

* * *

Dopisy mám napsané. Ten Minin je těsnopisem a pana Hawkinse jen prosím, aby se s ní spojil. Jí jsem vysvětlil, v jaké jsem situaci, ale bez hrůz, které mohu jen tušit. Kdybych jí otevřel srdce, šokovalo by ji to a vyděsilo k smrti. Kdyby dopisy nedošly, hrabě se aspoň ještě nedozví mé tajemství ani to, kolik toho vím…

* * *

Dopisy jsem předal; hodil jsem je mřížemi okna spolu se zlaťákem a posunky, jak jsem jen dovedl, jsem naznačil, ať je odešlou. Muž, který je vzal, si je přitiskl na srdce, uklonil se a pak si je dal do čepice. Víc jsem udělat nemohl. Vplížil jsem se zpátky do pracovny a začal číst. Protože hrabě nepřišel, napsal jsem tohle…

* * *

Hrabě přišel. Posadil se vedle mě, otevřel dva dopisy a svým nejúlisnějším hlasem řekl:

„Tyto mi dali Szganové, a ačkoli nevím, odkud pocházejí, samozřejmě se o ně postarám. Hleďte!“ – musel se do něj podívat – „jeden je od vás a pro mého přítele Petera Hawkinse; ten druhý“ – tu, když otevřel obálku, zahlédl podivné znaky, ve tváři se mu objevil temný výraz a oči mu zlověstně zaplály – „ten druhý je hanebnost, urážka přátelství a pohostinnosti! Není podepsaný. Nuže! Pak se nás tedy nemůže týkat.“ A klidně podržel dopis i s obálkou v plameni lampy, dokud neshořely. Pak pokračoval:

„Dopis Hawkinsovi – ten samozřejmě odešlu, neboť je váš. Vaše dopisy jsou mi svaté. Promiňte, příteli, že jsem nevědomky porušil pečeť. Nevložíte jej do nové obálky?“ Podal mi dopis a se zdvořilou úklonou k němu přidal čistou obálku. Nezbylo mi než napsat na ni znovu adresu a mlčky mu ji vrátit. Když vyšel z pokoje, slyšel jsem, jak se tiše otočil klíč. O minutu později jsem šel ke dveřím a zkusil je; byly zamčené.

Když hrabě za hodinu či dvě tiše vešel do pokoje, jeho příchod mě probudil, protože jsem usnul na pohovce. Choval se velmi zdvořile a velmi vesele, a když viděl, že jsem spal, řekl:

„Tak, příteli, jste unaven? Jděte si lehnout. Tam je nejjistější odpočinek. Dnes večer snad nebudu mít to potěšení s vámi rozmlouvat, neboť mám mnoho práce; ale vy, prosím, spěte.“ Odešel jsem do svého pokoje, lehl si a kupodivu spal bez snů. I zoufalství má své chvíle klidu.

* * *

Třicátého prvního května. – Když jsem se dnes ráno probudil, napadlo mě, že si z brašny vezmu trochu papíru a obálek a budu je nosit v kap-

se, abych mohl psát, kdyby se mi naskytla příležitost; ale zase překvapení, zase rána!

Zmizel každý kousek papíru a s ním i všechny mé poznámky, mé záznamy o železnicích a cestování, můj úvěrový list, zkrátka všechno, co by se mi mohlo hodit, kdybych byl jednou za hradbami hradu. Chvíli jsem seděl a přemýšlel, pak mě cosi napadlo a prohledal jsem cestovní kufr i šatník, kam jsem si uložil šaty.

Oblek, ve kterém jsem cestoval, byl pryč, a také můj svrchník a cestovní pléd; nikde jsem po nich nenašel ani stopu. Vypadalo to na nějaký nový ničemný úklad…

* * *

Sedmnáctého června. – Když jsem dnes ráno seděl na kraji postele a lámal si hlavu, uslyšel jsem venku práskání bičů a dupot a škrábání koňských kopyt na skalnaté cestě za nádvořím. S radostí jsem spěchal k oknu a viděl, jak do dvora vjíždějí dva velké žebřiňáky, každý tažený osmi statnými koňmi, a v čele každého páru Slovák v širokém klobouku, s velkým opaskem pobitým cvočky, ve špinavém kožichu a vysokých botách. V rukou měli také své dlouhé hole. Rozběhl jsem se ke dveřím s úmyslem sejít dolů a pokusit se k nim dostat přes hlavní síň, protože jsem si myslel, že tamtudy pro ně možná otevřou. Zase rána: mé dveře byly zajištěné zvenku.

Pak jsem se rozběhl k oknu a volal na ně. Tupě ke mně vzhlédli a ukazovali na mě, ale právě tehdy vyšel „hejtman“ Szganů, a když viděl, jak ukazují na mé okno, něco řekl a oni se zasmáli. Od té chvíle je žádné mé úsilí, žádné žalostné volání ani úpěnlivé prosby nepřiměly, aby se na mě byť jen podívali. Neústupně se odvraceli. Na žebřiňácích byly velké hranaté bedny s držadly ze silného provazu; byly zřejmě prázdné, soudě podle toho, jak snadno s nimi Slováci zacházeli, a podle toho, jak duněly, když s nimi hrubě posouvali. Když je všechny vy-

ložili a narovnali na velkou hromadu v jednom koutě dvora, dostali Slováci od Szganů nějaké peníze, odplivli si na ně pro štěstí a líně se každý vrátil k hlavě svého koně. Krátce nato jsem slyšel, jak práskání jejich bičů slábne v dálce.

* * *

Dvacátého čtvrtého června, před svítáním. – Včera večer mě hrabě opustil brzy a zamkl se ve svém pokoji. Jakmile jsem se odvážil, vyběhl jsem po točitém schodišti a vyhlédl z okna, které hledělo na jih. Myslel jsem, že budu hraběte vyhlížet, protože se tu něco děje. Szganové jsou ubytovaní někde v hradu a dělají nějakou práci. Vím to, protože čas od času slyším vzdálený tlumený zvuk jako od krumpáče a rýče, a ať je to cokoli, musí to být konec nějaké nelítostné ničemnosti.

U okna jsem byl o něco méně než půl hodiny, když jsem uviděl, jak z hraběcího okna něco vylézá. Ustoupil jsem a pozorně se díval a viděl jsem, jak se vynořil celý ten člověk. Byla to pro mě nová rána, když jsem zjistil, že má na sobě oblek, který jsem nosil na cestě sem, a přes rameno přehozený ten strašný pytel, který jsem viděl ženy odnášet. Nemohlo být pochyb, za čím jde – a ještě v mém oblečení! Tohle je tedy jeho nový zlovolný úklad: ukáže se lidem tak, aby si mysleli, že vidí mě; jednak tím zanechá důkaz, že mě viděli ve městech či vesnicích, jak sám odesílám své dopisy, a jednak místní lidé přičtou jakoukoli ničemnost, kterou spáchá, mně.

Zuřím při pomyšlení, že se tohle může dít, a to zatímco jsem tu zavřený jako skutečný vězeň, ale bez ochrany zákona, která je právem a útěchou i zločince.

Myslel jsem, že počkám, až se hrabě vrátí, a dlouho jsem urputně seděl u okna. Pak jsem si začal všímat, že se v měsíčních paprscích vznášejí podivné drobné tečky. Byly jako ta nejjemnější zrnka prachu, vířily dokola a mlhavě se shlukovaly do chomáčků. Díval jsem se na ně

a působilo to na mě konejšivě; pozvolna se mě zmocnil jakýsi klid. Opřel jsem se ve výklenku do pohodlnější polohy, abych si to vzdušné rejdění mohl vychutnat naplno.

Něco mě přimělo vyskočit: tiché, žalostné vytí psů kdesi hluboko dole v údolí, které jsem neviděl. Zdálo se mi, že mi v uších zní stále hlasitěji a že vznášející se prachová zrnka, jak tančí v měsíčním světle, nabývají podle toho zvuku nových tvarů. Cítil jsem, jak se snažím probudit k jakémusi volání svých instinktů; ba co víc, zápasila má samotná duše a mé napůl zapomenuté smysly se snažily na to volání odpovědět. Upadal jsem do hypnózy! Prach tančil rychleji a rychleji; měsíční paprsky jako by se chvěly, jak mě míjely a mířily do masy temnoty za mnou. Shlukovaly se víc a víc, až jako by nabývaly mlhavých přízračných podob. A pak jsem sebou trhl, docela vzhůru a plně při smyslech, a s křikem jsem odtamtud utekl. Ty přízračné podoby, které se z měsíčních paprsků postupně zhmotňovaly, patřily těm třem strašidelným ženám, kterým jsem byl předurčen. Utekl jsem a ve svém pokoji, kam nesvítil měsíc a kde jasně hořela lampa, jsem se cítil o něco bezpečněji.

Když uplynuly asi dvě hodiny, uslyšel jsem, že se v hraběcím pokoji něco hýbe, něco jako ostré zakvílení, rychle umlčené; a pak bylo ticho, hluboké, hrozné ticho, ze kterého mě zamrazilo. S bušícím srdcem jsem zkusil dveře; ale byl jsem zamčený ve svém vězení a nemohl jsem nic dělat. Posadil jsem se a prostě plakal.

Jak jsem tam seděl, uslyšel jsem zvenku z nádvoří zvuk – zoufalý výkřik ženy. Vrhl jsem se k oknu, otevřel je a vyhlédl mezi mřížemi. Opravdu tam byla žena s rozcuchanými vlasy, držela si ruce na srdci jako někdo, kdo se zadýchal během. Opírala se o roh brány. Když uviděla mou tvář v okně, vrhla se kupředu a hlasem plným výhrůžky vykřikla:

„Netvore, vrať mi mé dítě!“

Padla na kolena, zvedla ruce a křičela stejná slova tónem, ze kterého mi pukalo srdce. Pak si rvala vlasy, bila se do prsou a oddala se všem prudkostem nezkrotného citu. Nakonec se vrhla kupředu, a ačkoli jsem ji neviděl, slyšel jsem, jak holýma rukama buší do dveří.

Někde vysoko nade mnou, nejspíš na věži, jsem slyšel hraběte, jak volá svým drsným, kovovým šepotem. Zdálo se, že na jeho volání odpovídá široko daleko vytí vlků. Neuplynulo mnoho minut a jejich smečka se širokým vchodem vhrnula na nádvoří jako voda z protržené hráze.

Žena nevydala ani hlásku a vytí vlků trvalo jen krátce. Zakrátko se jeden po druhém odplížili a olizovali se.

Nedokázal jsem ji litovat, protože teď už jsem věděl, co se stalo s jejím dítětem, a pro ni bylo lepší, že je mrtvá.

Co mám dělat? Co mohu dělat? Jak mohu uniknout z téhle strašné moci noci, temnoty a strachu?

* * *

Dvacátého pátého června, ráno. – Nikdo, kdo netrpěl nocí, neví, jak sladké a jak drahé jeho srdci i oku může být jitro. Když dnes ráno slunce vystoupilo tak vysoko, že ozářilo vrchol velké brány naproti mému oknu, zdálo se mi, jako by na tom vysokém místě, kterého se dotklo, usedla holubice z archy. Strach ze mě spadl, jako by to byl šat z páry, který se v teple rozplynul. Musím nějak jednat, dokud mám odvahu, kterou dává den. Včera v noci odešel na poštu jeden z mých dopisů s pozdějším datem, první z té osudné řady, která má z povrchu zemského smazat i samé stopy mé existence.

Nemysleme na to. Jednat!

Vždycky to bylo v noci, kdy mě někdo obtěžoval nebo mi hrozil, kdy jsem byl nějak v nebezpečí nebo ve strachu. Hraběte jsem zatím za denního světla neviděl. Je možné, že spí, když ostatní bdí, aby mohl

bdít, když oni spí? Kdybych se tak dostal do jeho pokoje! Ale není žádná možná cesta. Dveře jsou vždycky zamčené, pro mě cesta není.

Ano, cesta tu je, má-li člověk odvahu se po ní vydat. Kudy prošlo jeho tělo, proč by nemohlo projít i jiné? Sám jsem ho viděl lézt z jeho okna. Proč bych ho neměl napodobit a vlézt dovnitř jeho oknem? Vyhlídky jsou zoufalé, ale má nouze je ještě zoufalejší. Riskuji to. V nejhorším to může být jen smrt; a smrt člověka není smrt telete a obávaný onen svět mi může být ještě otevřen. Bože, pomoz mi v mém úkolu! Sbohem, Mino, jestli neuspěji; sbohem, můj věrný příteli a druhý otče; sbohem, vy všichni, a naposledy ze všech, Mino!

* * *

Týž den, později. – Pokusil jsem se o to a s Boží pomocí jsem se šťastně vrátil do tohoto pokoje. Musím všechno popořadě zapsat do posledního detailu. Dokud mi odvaha nevyprchala, šel jsem rovnou k oknu na jižní straně a hned jsem vylezl ven na úzkou kamennou římsu, která se na této straně táhne kolem celé budovy. Kameny jsou velké a hrubě otesané a malta mezi nimi byla časem vymleta. Zul jsem si boty a vydal se na tu zoufalou cestu. Jednou jsem se podíval dolů, abych měl jistotu, že mě nečekaný pohled do té strašné hloubky nepřemůže, ale potom jsem od ní odvracel oči. Směr a vzdálenost hraběcího okna jsem znal docela dobře a mířil jsem k němu, jak jen jsem mohl, podle toho, jaké možnosti se nabízely. Hlava se mi netočila – asi jsem byl příliš rozrušený – a připadalo mi, že uběhla jen směšně krátká chvíle, než jsem stál na parapetu a snažil se nadzvednout okenní křídlo. Rozrušení mě však zachvátilo, když jsem se sehnul a nohama napřed vklouzl oknem dovnitř. Pak jsem se rozhlédl po hraběti, ale s překvapením a radostí jsem učinil objev. Pokoj byl prázdný! Byl skrovně zařízený podivnými věcmi, které jako by nikdy nikdo nepoužíval; nábytek byl zhruba ve stejném slohu jako v jižních pokojích a byl pokrytý pra-

chem. Hledal jsem klíč, ale v zámku nebyl a nikde jinde jsem ho nenašel. Jediné, co jsem našel, byla v jednom koutě velká hromada zlata – zlata všeho druhu, římských, britských, rakouských, uherských, řeckých a tureckých mincí, potažených vrstvičkou prachu, jako by dlouho ležely v zemi. Ze všech, kterých jsem si všiml, nebyla žádná mladší než tři sta let. Byly tam také řetězy a šperky, některé s drahokamy, ale všechny staré a zašlé.

V jednom rohu pokoje byly těžké dveře. Zkusil jsem je, protože když jsem nemohl najít klíč od pokoje ani klíč od vnějších dveří, který byl hlavním cílem mého pátrání, musel jsem v prohlídce pokračovat, jinak by všechno mé úsilí bylo marné. Byly otevřené a vedly kamennou chodbou k točitému schodišti, které prudce klesalo dolů. Sestupoval jsem a pečlivě dával pozor, kam šlapu, protože na schodech byla tma; světlo sem pronikalo jen střílnami v mohutném zdivu. Dole byla temná chodba podobná tunelu a z ní vanul smrtelný, nasládlý puch, pach staré, čerstvě obrácené hlíny. Jak jsem šel chodbou, pach houstl a těžkl. Nakonec jsem otevřel dokořán těžké dveře, které byly jen přivřené, a ocitl jsem se ve staré, zpustlé kapli, která zjevně sloužila jako hřbitov. Střecha byla proražená a na dvou místech vedly schody do hrobek, ale půda byla nedávno přeryta a hlína naložena do velkých dřevěných beden, zjevně těch, které přivezli Slováci. Nikde nikdo nebyl a já hledal nějaký další východ, ale žádný tam nebyl. Pak jsem prošel každý coul půdy, abych nepropásl žádnou možnost. Sestoupil jsem dokonce i do hrobek, kam se jen stěží prodíralo matné světlo, ačkoli se mi z toho hrozila samotná duše. Do dvou z nich jsem vešel, ale neviděl jsem nic kromě zbytků starých rakví a hromádek prachu; ve třetí jsem však učinil objev.

Tam, v jedné z velkých beden, kterých bylo celkem padesát, ležel na hromadě čerstvě vykopané hlíny hrabě! Byl buď mrtvý, nebo spal, nedokázal jsem říct, co z toho – oči měl totiž otevřené a strnulé, ale bez skelnosti smrti – a tváře měly přes všechnu bledost teplo života; rty

byly rudé jako vždy. Ale nebylo tu ani známky pohybu, žádný tep, žádný dech, žádný úder srdce. Sklonil jsem se nad ním a snažil se najít nějakou známku života, ale marně. Nemohl tam ležet dlouho, protože zemitý pach by se za několik hodin vytratil. Vedle bedny ležel její poklop, tu a tam provrtaný otvory. Napadlo mě, že by mohl mít klíče u sebe, ale když jsem ho chtěl prohledat, uviděl jsem ty mrtvé oči a v nich, ač byly mrtvé, takový výraz nenávisti, třebaže si mě ani mé přítomnosti nebyl vědom, že jsem odtamtud utekl, opustil hraběcí pokoj oknem a znovu se vyšplhal po hradní zdi. Když jsem se dostal do svého pokoje, vrhl jsem se udýchaně na postel a snažil se přemýšlet…

* * *

Dvacátého devátého června. – Dnes je datum mého posledního dopisu a hrabě podnikl kroky, aby dokázal jeho pravost, protože jsem ho znovu viděl opouštět hrad týmž oknem, a v mých šatech. Když slézal po zdi jako ještěrka, přál jsem si mít pušku nebo nějakou smrtící zbraň, abych ho zničil; obávám se však, že by na něj žádná zbraň, kterou vyrobila jen lidská ruka, neměla účinek. Neodvážil jsem se čekat, až se vrátí, protože jsem se bál, že uvidím ty podivné sestry. Vrátil jsem se do knihovny a četl tam, dokud jsem neusnul.

Probudil mě hrabě, který se na mě díval tak zachmuřeně, jak se jen člověk dívat může, a řekl:

„Zítra, příteli, se musíme rozloučit. Vy se vrátíte do své krásné Anglie a já k jisté práci, která může skončit tak, že se už nikdy nesetkáme. Váš dopis domů byl odeslán; zítra tu nebudu, ale všechno bude na vaši cestu připraveno. Ráno přijdou Szganové, kteří tu mají nějakou vlastní práci, a přijdou také nějací Slováci. Až odejdou, přijede pro vás můj kočár a doveze vás do průsmyku Borgo, kde se setkáte s dostavníkem z Bukoviny do Bistritz. Ale doufám, že vás na Drákulově hradě ještě uvidím.“ Měl jsem podezření a rozhodl jsem se vyzkoušet jeho upřím-

nost. Upřímnost! Zdá se mi jako znesvěcení toho slova psát je ve spojitosti s takovým netvorem. Zeptal jsem se ho tedy bez obalu:

„Proč nemohu odjet dnes večer?“

„Protože, milý pane, můj kočí a koně jsou pryč, mají jisté poslání.“

„Ale já bych s radostí šel pěšky. Chci odejít hned.“ Usmál se tak měkkým, úlisným, ďábelským úsměvem, že jsem věděl, že se za tou úlisností skrývá nějaká lest. Řekl:

„A vaše zavazadla?“

„Na těch mi nezáleží. Mohu si pro ně poslat někdy jindy.“

Hrabě vstal a se sladkou zdvořilostí, která působila tak opravdově, že jsem si musel protřít oči, řekl:

„Vy Angličané máte rčení, které je mému srdci blízké, neboť jeho duch je týž, jaký vládne našim *bojarům*: ‚Vítej hosta, který přichází; nezdržuj hosta, který odchází.‘ Pojďte se mnou, můj drahý mladý příteli. Ani hodinu nebudete v mém domě čekat proti své vůli, ačkoli jsem smutný, že odcházíte a že si to tak náhle přejete. Pojďte!“ S důstojnou vážností mě s lampou v ruce vedl dolů po schodech a síní. Náhle se zastavil.

„Slyšte!“

Kousek od nás se ozvalo vytí mnoha vlků. Bylo to skoro, jako by ten zvuk vytryskl, když zvedl ruku, tak jako se zdá, že hudba velkého orchestru vyskočí pod taktovkou dirigenta. Po chvilkovém zastavení pokračoval svým důstojným krokem ke dveřím, odsunul mohutné závory, vyvěsil těžké řetězy a začal dveře otevírat.

Ke svému nesmírnému úžasu jsem viděl, že nejsou zamčené. Podezíravě jsem se rozhlížel kolem dokola, ale neviděl jsem nikde žádný klíč.

Jak se dveře začaly otevírat, vytí vlků venku sílilo a bylo stále zuřivější; jejich rudé tlamy se cvakajícími zuby a jejich tlapy s tupými drápy, jak vyskakovaly, se vsunuly otevírajícími se dveřmi dovnitř. Tehdy jsem věděl, že bránit se v tu chvíli hraběti je zbytečné. Proti takovým

spojencům, které měl na povel, jsem nemohl nic dělat. A dveře se přesto dál pomalu otevíraly a v mezeře stálo jen hraběcí tělo. Náhle mi došlo, že tohle může být chvíle a způsob mé zkázy; že mám být předhozen vlkům, a to na vlastní popud. V té myšlence byla ďábelská zlovolnost, dost velká na hraběte, a jako poslední možnost jsem vykřikl:

„Zavřete dveře; počkám do rána!“ a zakryl jsem si tvář rukama, abych skryl slzy hořkého zklamání. Jediným máchnutím své mocné paže hrabě dveře zabouchl a velké závory zařinčely, až se to rozlehlo síní, jak zapadly zpět na svá místa.

Mlčky jsme se vrátili do knihovny a po minutě či dvou jsem odešel do svého pokoje. Naposledy jsem hraběte Drákulu viděl, jak mi posílá polibek rukou; s rudým světlem vítězství v očích a s úsměvem, na který by mohl být hrdý Jidáš v pekle.

Když jsem byl ve svém pokoji a chystal se ulehnout, zdálo se mi, že slyším za dveřmi šepot. Tiše jsem k nim přistoupil a naslouchal. Jestli mě sluch neklamal, slyšel jsem hlas hraběte:

„Zpátky, zpátky, kam patříte! Váš čas ještě nepřišel. Čekejte! Mějte trpělivost! Dnešní noc je má. Zítřejší noc je vaše!“ Ozval se tichý, sladký zurčivý smích a já ve vzteku rozrazil dveře a uviděl venku ty tři strašné ženy, jak si olizují rty. Když jsem se objevil, všechny se strašlivě zasmály a utekly.

Vrátil jsem se do pokoje a padl na kolena. Je tedy konec tak blízko? Zítra! Zítra! Pane, pomoz mně i těm, kterým jsem drahý!

* * *

Třicátého června, ráno. – Tohle mohou být poslední slova, která do tohoto deníku kdy napíšu. Spal jsem až těsně do svítání, a když jsem se probudil, padl jsem na kolena, protože jsem se rozhodl, že přijde-li Smrt, má mě najít připraveného.

Konečně jsem ucítil tu jemnou změnu ve vzduchu a věděl jsem, že přišlo ráno. Pak se ozvalo vítané kokrhání a já cítil, že jsem v bezpečí. S radostným srdcem jsem otevřel dveře a seběhl dolů do síně. Viděl jsem, že dveře nejsou zamčené, a teď jsem měl útěk před sebou. Rukama, které se chvěly dychtivostí, jsem vyvěsil řetězy a odsunul mohutné závory.

Ale dveře se nepohnuly. Zmocnilo se mě zoufalství. Tahal jsem a tahal za dveře a lomcoval jimi, až se, jakkoli byly mohutné, rozdrnčely v rámu. Viděl jsem, že západka je zastrčená. Někdo je zamkl, když jsem od hraběte odešel.

Pak se mě zmocnila divoká touha získat ten klíč za každou cenu a rozhodl jsem se hned na místě znovu vylézt na zeď a dostat se do hraběcího pokoje. Mohl by mě zabít, ale smrt mi teď připadala jako to šťastnější z obou zel. Bez zaváhání jsem se rozběhl nahoru k východnímu oknu a jako předtím slezl po zdi do hraběcího pokoje. Byl prázdný, ale to jsem čekal. Nikde jsem neviděl žádný klíč, ale hromada zlata tam pořád byla. Prošel jsem dveřmi v rohu, sešel po točitém schodišti a temnou chodbou ke staré kapli. Teď už jsem dobře věděl, kde toho netvora, kterého hledám, najdu.

Velká bedna stála na stejném místě, těsně u zdi, ale víko na ní leželo, nepřibité, jen s hřebíky připravenými na svých místech, aby se zatloukly. Věděl jsem, že se kvůli klíči musím dostat k tělu, a tak jsem víko zvedl a opřel ho o zeď; a pak jsem uviděl něco, co mi naplnilo hrůzou samu duši. Ležel tam hrabě, ale vypadal, jako by se mu mládí napůl obnovilo, protože bílé vlasy i knír mu ztmavly do železné šedi; tváře měl plnější a bílá kůže jako by pod povrchem rudě prosvítala jako rubín; ústa byla rudější než kdy předtím, protože na rtech měl kapky čerstvé krve, která mu stékala z koutků úst a tekla přes bradu a krk. Dokonce i hluboké, planoucí oči jako by byly zasazené v napuchlém mase, protože víčka i váčky pod nimi byly opuchlé. Zdálo se, jako by se celá ta hrozná bytost prostě nacpala krví. Ležel tam jako od-

porná pijavice, vysílená přesycením. Otřásl jsem se, když jsem se nad ním sklonil, abych se ho dotkl, a každý můj smysl se tomu doteku vzpíral; ale musel jsem ho prohledat, jinak jsem byl ztracen. Příští noc by mohla z mého vlastního těla podobně vystrojit hostinu pro ty tři ohavné ženy. Prohmatal jsem celé tělo, ale po klíči jsem nenašel ani stopu. Pak jsem se zarazil a podíval se na hraběte. Na nafouklé tváři byl posměšný úsměv, který mě, zdálo se, dohánět k šílenství. To byla ta bytost, kterou jsem pomáhal přesídlit do Londýna, kde snad bude po celá příští staletí mezi hemžícími se miliony Londýňanů ukájet svou žízeň po krvi a vytvářet nový, stále se rozšiřující kruh polodémonů, kteří se budou sytit na bezbranných. Už sama ta myšlenka mě dohánět k šílenství. Zmocnila se mě strašná touha zbavit svět takového netvora. Žádnou smrtící zbraň jsem po ruce neměl, ale popadl jsem lopatu, kterou dělníci nabírali hlínu do beden, zvedl ji vysoko a ostřím dolů jsem udeřil do té nenáviděné tváře. Ale v tu chvíli se hlava otočila a oči na mě padly naplno, se vší svou žhnoucí baziliščí hrůzou. Ten pohled jako by mě ochromil a lopata se mi v ruce stočila a sklouzla po tváři; jen nad čelem vyťala hlubokou ránu. Lopata mi vypadla z ruky a spadla napříč přes bednu, a když jsem ji odtahoval, okraj listu zachytil hranu víka, které znovu zapadlo a zakrylo mi tu hroznou věc. Naposledy jsem zahlédl nafouklou tvář, potřísněnou krví a ztuhlou v úšklebku zloby, který by obstál i v nejhlubším pekle.

Přemýšlel jsem a přemýšlel, co mám udělat dál, ale mozek jako by mi hořel, a čekal jsem a rostl ve mně pocit zoufalství. Jak jsem čekal, uslyšel jsem v dálce cikánskou píseň, kterou zpívaly veselé hlasy a která se blížila, a skrz jejich zpěv rachot těžkých kol a práskání bičů; přicházeli Szganové a Slováci, o kterých hrabě mluvil. Naposledy jsem se rozhlédl kolem, pohlédl na bednu, v níž leželo to odporné tělo, a utekl jsem odtamtud a dostal se do hraběcího pokoje, odhodlán vyrazit ven ve chvíli, kdy se otevřou dveře. Napjatě jsem naslouchal a slyšel jsem, jak dole skřípe klíč ve velkém zámku a jak se těžké dveře otevírají.

Musel tu být nějaký jiný vchod, nebo měl někdo klíč od některých zamčených dveří. Pak se ozval dupot mnoha nohou, který odeznával v nějaké chodbě, odkud se nesla řinčivá ozvěna. Obrátil jsem se, abych znovu seběhl dolů ke kryptě, kde bych mohl najít ten nový vchod; ale v tu chvíli jako by se zvedl prudký poryv větru a dveře k točitému schodišti se zabouchly s takovým nárazem, že z nadpraží vyletěl prach. Když jsem k nim přiběhl, abych je otevřel, zjistil jsem, že jsou beznadějně zavřené. Byl jsem znovu vězněm a síť zkázy se kolem mě stahovala stále těsněji.

Zatímco píšu, ozývá se dole v chodbě dupot mnoha nohou a rachot těžkých břemen, která někdo prudce pokládá na zem, nepochybně bedny s nákladem hlíny. Ozývá se tlučení kladiva; to se zatlouká bedna. Teď zase slyším, jak sání dupou těžké nohy a za nimi jdou mnozí další, kteří nic nenesou.

Dveře se zavírají a řetězy řinčí; v zámku skřípe klíč; slyším, jak se klíč vytahuje; pak se otevřou a zavřou jiné dveře; slyším skřípění zámku a závory.

Slyš! Na nádvoří a dolů po skalnaté cestě rachot těžkých kol, práskání bičů a sborový zpěv Szganů, jak se vzdalují.

Jsem na hradě sám s těmi hroznými ženami. Fuj! Mina je také žena, ale s nimi nemá nic společného. Jsou to ďáblice z pekelné propasti!

Nezůstanu s nimi sám; pokusím se slézt po hradní zdi dál, než jsem se zatím odvážil. Vezmu s sebou trochu zlata, kdybych ho později potřeboval. Možná najdu cestu z tohoto strašného místa.

A pak pryč, domů! Pryč k nejrychlejšímu a nejbližšímu vlaku! Pryč z tohoto prokletého místa, z této prokleté země, kde ďábel a jeho děti stále chodí po světě pozemskýma nohama!

Boží milosrdenství je přinejmenším lepší než milosrdenství těchto netvorů, a sráz je strmý a vysoký. Na jeho úpatí může člověk spát – jako člověk. Sbohem, vy všichni! Mino!

Kapitola pátá

Dopis slečny Miny Murrayové slečně Lucy Westenrové.

„*Devátého května.*

„Má nejdražší Lucy,

„odpusť, že jsem ti tak dlouho nepsala, ale práce mě úplně zavalila. Život pomocné učitelky je někdy dost únavný. Toužím být s tebou, u moře, kde si budeme moci volně povídat a stavět vzdušné zámky. Poslední dobou dřu, protože chci držet krok s Jonathanovým studiem, a velice pilně se cvičím v těsnopisu. Až budeme svoji, budu Jonathanovi užitečná: když budu umět dost dobře stenografovat, můžu si tímhle způsobem zapisovat, co chce říct, a pak mu to přepsat na psacím stroji, a na tom se taky usilovně cvičím. Občas si s ním píšeme dopisy těsnopisem a on si těsnopisem vede deník ze své cesty do ciziny. Až budu u tebe, budu si stejným způsobem psát deník. Nemyslím ten druh diáře, kde má každý týden dvě stránky a neděle je vmáčknutá do rohu, ale takový deník, do kterého můžu psát, kdykoli se mi zachce. Nepředpokládám, že v něm bude mnoho zajímavého pro jiné lidi; ale pro ně taky není určený. Možná ho jednou ukážu Jonathanovi, jestli v něm bude něco, o co stojí za to se podělit, ale vlastně je to cvičný sešit. Zkusím dělat to, co vídám u novinářek: vést rozhovory, psát popisy a snažit se zapamatovat si celé rozmluvy. Prý si člověk s trochou cviku zapamatuje všechno, co se během dne stane nebo co během dne slyší. Uvidíme. O svých malých plánech ti povím, až se sejdeme. Právě mi přišlo pár spěšných řádek od Jonathana z Transylvánie. Daří se mu

dobře a asi za týden se vrací. Nemůžu se dočkat, až mi všechno poví. Musí být tak krásné vidět cizí země. Jestlipak je my – totiž Jonathan a já – někdy uvidíme spolu. Zvoní deset hodin. Sbohem.

„Tvá milující

„Mina

„Až budeš psát, napiš mi všechny novinky. Už dlouho jsi mi nic neřekla. Doslýchám se všelicos, a hlavně o jakémsi vysokém, pohledném muži s kudrnatými vlasy???"

Dopis Lucy Westenrové Mině Murrayové.

„*Chatham Street číslo sedmnáct.*

„*Středa.*

„Má nejdražší Mino,

„musím říct, že mi *velmi* nespravedlivě vyčítáš, že jsem špatná pisatelka. Od té doby, co jsme se rozloučily, jsem ti psala *dvakrát*, a tvůj poslední dopis byl teprve *druhý*. Kromě toho ti nemám co povídat. Opravdu tu není nic, co by tě zajímalo. Ve městě je teď moc příjemně a často chodíme do obrazáren, na procházky a na projížďky parkem. Co se týče toho vysokého muže s kudrnatými vlasy, nejspíš to byl ten, který byl se mnou na posledním lidovém koncertě. Někdo zřejmě roznáší klepy. To byl pan Holmwood. Často k nám chodí a s maminkou si výborně rozumějí; mají spolu tolik společných témat. Před nějakou dobou jsme se seznámily s mužem, který by se právě *hodil pro tebe*, kdybys už nebyla zasnoubená s Jonathanem. Je to výborná *partie*: pohledný, zámožný a z dobré rodiny. Je to lékař a opravdu chytrý. Jen si to představ! Je mu teprve devětadvacet a má na starosti obrovský ústav pro choromyslné. Představil mi ho pan Holmwood, pak nás tu navštívil a teď k nám chodí často. Myslím, že je to jeden z nejrozhodnějších mužů, jaké jsem kdy viděla, a přitom ten nejklidnější. Zdá se, že ho nic nevyvede z míry. Umím si představit, jakou úžasnou moc musí mít nad svými pacienty. Má zvláštní zvyk dívat se člověku přímo

do tváře, jako by se snažil číst jeho myšlenky. Hodně to zkouší na mně, ale lichotím si, že si na mně vyláme zuby. Vím to od svého zrcadla. Zkoušela jsi někdy číst ve vlastní tváři? *Já ano*, a můžu ti říct, že to není špatné studium a dá ti víc práce, než si umíš představit, pokud jsi to nikdy nezkusila. Říká, že jsem pro něj zajímavý psychologický případ, a já si pokorně myslím, že má pravdu. Jak víš, nezajímám se o šaty natolik, abych ti mohla popsat novou módu. Šaty jsou otrava. To je zase slang, ale nevadí; Arthur to říká každý den. Tak, a je to venku. Mino, od *dětství* jsme si svěřovaly všechna tajemství; spaly jsme spolu a jedly spolu, smály se spolu a plakaly spolu; a teď, i když jsem to už vyslovila, ráda bych řekla víc. Ach, Mino, copak jsi to neuhodla? Miluju ho. Červenám se, když to píšu, protože i když si *myslím*, že mě miluje, slovy mi to ještě neřekl. Ale ach, Mino, miluju ho; miluju ho; miluju ho! Tak, to mi udělalo dobře. Kéž bych byla s tebou, drahá, a seděly bychom u krbu a svlékaly se, jako jsme to dělávaly; a já bych ti zkusila říct, co cítím. Nevím, jak to vůbec dokážu napsat, i když je to tobě. Bojím se přestat, protože bych ten dopis roztrhala, a přestat nechci, protože ti to *tolik* chci všechno říct. Ozvi se mi *hned* a napiš mi všechno, co si o tom myslíš. Mino, musím skončit. Dobrou noc. Pamatuj na mě v modlitbách; a, Mino, modli se za mé štěstí.

„Lucy

„Dovětek: Nemusím ti říkat, že je to tajemství. Ještě jednou dobrou noc.

„L.“

Dopis Lucy Westenrové Mině Murrayové.

„*Dvacátého čtvrtého května.*

„Má nejdražší Mino,

„díky, díky a ještě jednou díky za tvůj milý dopis. Bylo tak krásné, že jsem ti to mohla říct a že máš se mnou pochopení.

„Má drahá, když prší, tak se rovnou leje. Jak jsou ta stará přísloví pravdivá. Tady mě máš: v září mi bude dvacet, a až do dneška jsem nedostala jedinou nabídku k sňatku, tedy skutečnou nabídku, a dnes jsem dostala tři. Jen si to představ! *Tři* nabídky za jediný den! Není to hrozné? Je mi líto, opravdu a upřímně líto dvou z těch ubožáků. Ach, Mino, jsem tak šťastná, že nevím, co se sebou. A tři nabídky! Ale proboha neříkej to žádné z děvčat, jinak by dostala všelijaké přemrštěné nápady a připadala by si ukřivděná a přehlížená, kdyby jich hned první den doma nedostala aspoň šest. Některá děvčata jsou tak marnivá! My dvě, drahá Mino, které jsme zasnoubené a brzy se rozvážně usadíme jako staré vdané ženy, můžeme marnivostí pohrdat. Tak tedy, musím ti o těch třech povědět, ale musíš to, drahá, udržet v tajnosti před *každým*, kromě Jonathana, samozřejmě. Ty mu to povíš, protože já bych to na tvém místě Arthurovi určitě řekla. Žena by měla manželovi říkat všechno – nemyslíš, drahá? – a já musím být spravedlivá. Muži mají rádi, když jsou ženy, a hlavně jejich manželky, stejně poctivé jako oni; a ženy, obávám se, nejsou vždycky tak poctivé, jak by měly být. Tak, má drahá, číslo jedna přišel těsně před obědem. Psala jsem ti o něm: doktor John Seward, ten od ústavu pro choromyslné, s pevnou bradou a pěkným čelem. Navenek byl velmi klidný, ale stejně byl nervózní. Zjevně si předem vštěpoval všelijaké drobnosti a pamatoval si je; ale málem si sedl na svůj cylindr, což muži, když jsou klidní, obvykle nedělají, a pak, když chtěl vypadat nenuceně, si pořád hrál s lancetou tak, že jsem málem vykřikla. Mluvil se mnou, Mino, velmi otevřeně. Řekl mi, jak jsem mu drahá, i když mě zná tak krátce, a jaký by byl jeho život, kdybych mu byla oporou a radostí. Chtěl mi říct, jak by byl nešťastný, kdyby mi na něm nezáleželo, ale když viděl, že pláču, řekl, že je surovec a že mé trápení už nebude zvětšovat. Pak se zarazil a zeptal se, jestli bych ho časem mohla milovat; a když jsem zavrtěla hlavou, roztřásly se mu ruce a pak se trochu váhavě zeptal, jestli už mi nezáleží na někom jiném. Řekl to velmi hezky: že ze mě nechce vymá-

hat důvěru, jen to chce vědět, protože když je srdce ženy volné, může muž doufat. A tehdy, Mino, jsem cítila jakousi povinnost mu říct, že někdo takový je. Řekla jsem mu jen tolik, a on vstal, vypadal velmi silně a velmi vážně, vzal mé ruce do svých a řekl, že doufá, že budu šťastná, a že kdybych někdy potřebovala přítele, mám ho počítat mezi ty nejlepší. Ach, drahá Mino, nemůžu se ubránit pláči a musíš mi odpustit, že je ten dopis samá kaňka. Dostávat nabídky k sňatku je moc hezké a tak dále, ale vůbec to není nic radostného, když musíš vidět, jak odchází ubohý chlapec, o kterém víš, že tě poctivě miluje, a vypadá úplně zdrceně, a když víš, že ať teď říká cokoli, ty z jeho života úplně mizíš. Má drahá, teď musím přestat, je mi tak smutno, i když jsem tak šťastná.

„*Večer.*

„Arthur právě odešel a mám lepší náladu, než když jsem přestala psát, takže ti můžu dál vyprávět o dnešku. Tak, má drahá, číslo dvě přišel po obědě. Je to takový milý chlapík, Američan z Texasu, a vypadá tak mladě a svěže, že se skoro nedá uvěřit, že už byl na tolika místech a zažil tolik dobrodružství. Chápu ubohou Desdemonu, když jí do ucha proudilo tak nebezpečné vyprávění, a to od černocha. Asi jsme my ženy takové zbabělkyně, že si myslíme, že nás muž ochrání před strachy, a tak si ho vezmeme. Teď už vím, co bych dělala, kdybych byla muž a chtěla, aby se do mě dívka zamilovala. Ne, nevím, protože pan Morris nám vyprávěl své příběhy, a Arthur nevyprávěl žádné, a přece… Má drahá, trochu předbíhám. Pan Quincey P. Morris mě zastihl samotnou. Zdá se, že muž dívku vždycky zastihne samotnou. Ne, nezastihne, protože Arthur se dvakrát snažil takovou příležitost *vytvořit* a já mu pomáhala, jak jsem mohla; teď už se za to nestydím. Musím ti předem říct, že pan Morris nemluví vždycky slangem – totiž nikdy tak nemluví s cizími lidmi ani před nimi, protože je opravdu dobře vychovaný a má vybrané způsoby –, ale zjistil, že mě baví, když mluví americkým slangem, a kdykoli jsem byla nablízku a nebyl tam nikdo, koho

by to pohoršilo, říkal takové legrační věci. Obávám se, má drahá, že si to všechno musí vymýšlet, protože to přesně zapadá do všeho ostatního, co chce říct. Ale tak už to se slangem bývá. Sama nevím, jestli budu někdy mluvit slangem; nevím, jestli se to líbí Arthurovi, protože jsem ho ještě nikdy neslyšela používat. Tak tedy, pan Morris si sedl vedle mě a tvářil se tak šťastně a vesele, jak jen dokázal, ale stejně jsem viděla, že je velmi nervózní. Vzal mou ruku do své a řekl nesmírně něžně:

„‚Slečno Lucy, vím, že nejsem dost dobrý ani na to, abych vám srovnával přezky na botičkách, ale počítám, že jestli budete čekat, až najdete chlapa, co dobrý je, tak nakonec skončíte u těch sedmi panen s lampami. Nechtěla byste se zapřáhnout vedle mě, abychom spolu jeli tou dlouhou cestou ve dvojspřeží?'

„No, vypadal tak dobrosrdečně a vesele, že odmítnout ho nebylo zdaleka tak těžké jako ubohého doktora Sewarda; a tak jsem mu co nejlehčím tónem řekla, že o zapřahání nic nevím a že mě do postroje ještě vůbec nikdo nezaučil. Pak řekl, že mluvil lehkovážně, a doufá, že jestli tím při tak vážné a pro něj tak významné příležitosti udělal chybu, odpustím mu to. Když to říkal, vypadal opravdu vážně, a já jsem se taky nemohla ubránit jisté vážnosti – vím, Mino, že si o mně budeš myslet, že jsem hrozná koketa –, i když jsem zároveň nemohla potlačit jakousi radost, že je to už číslo dvě za jediný den. A pak, má drahá, než jsem stačila něco říct, spustil přímo záplavu milostných vyznání a kladl mi k nohám celé své srdce i duši. Myslel to tak vážně, že si už nikdy nebudu myslet, že muž, který je občas veselý, musí pořád jen žertovat a nikdy to nemyslet vážně. Asi mi viděl ve tváři něco, co ho zarazilo, protože najednou přestal a řekl s takovým mužným zápalem, že bych ho za to mohla milovat, kdybych byla volná:

„‚Lucy, vím, že máte poctivé srdce. Nebyl bych tady a nemluvil bych s vámi tak, jak teď mluvím, kdybych nevěřil, že jste ryzí až do samého dna duše. Řekněte mi rovnou, jako kamarád kamarádovi: je tu někdo

jiný, na kom vám záleží? A jestli jo, tak už vás nikdy ani o vlásek nebudu obtěžovat, ale budu, jestli mi to dovolíte, vaším hodně věrným přítelem.‘

„Má drahá Mino, proč jsou muži tak šlechetní, když my ženy si jich tak málo zasloužíme? Já si tu z toho velkorysého, opravdového gentlemana skoro tropila legraci. Rozplakala jsem se – obávám se, má drahá, že si budeš myslet, že je to dopis rozbředlý v nejednom smyslu – a bylo mi opravdu hrozně. Proč nemůže dívka mít za muže tři, nebo kolik jich o ni stojí, a ušetřit se všeho toho trápení? Ale to je kacířství a nesmím to říkat. Jsem ráda, že i když jsem plakala, dokázala jsem se panu Morrisovi podívat do jeho statečných očí a řekla jsem mu na rovinu:

„‚Ano, je někdo, koho miluju, i když mi ještě neřekl ani to, že mě miluje on.‘ Udělala jsem dobře, že jsem s ním mluvila tak upřímně, protože se mu přímo rozjasnila tvář, napřáhl obě ruce a vzal ty mé – myslím, že jsem mu je do nich vložila sama – a srdečně řekl:

„‚Tak to je moje statečná holka. Přijít pozdě a mít naději, že vás získám, stojí za víc než přijít včas k jakékoli jiné dívce na světě. Neplačte, drahá. Jestli je to kvůli mně, já jsem tvrdý oříšek; a unesu to vestoje. Jestli ten druhý chlapík neví, jaké má štěstí, tak ať si ho radši brzo všimne, nebo bude mít co dělat se mnou. Holčičko, vaše poctivost a kuráž ze mě udělaly přítele, a to je vzácnější než milenec; a každopádně nesobečtější. Drahá, čeká mě odsud až na věčnost pořádně osamělá cesta. Nedala byste mi jednu pusu? Bude mi to tu a tam odhánět tmu. Víte, můžete, jestli chcete, protože ten druhý dobrý chlap – on musí být dobrý chlap, drahá, a skvělý chlap, jinak byste ho nemohla milovat – ještě nepromluvil.‘ Tím si mě docela získal, Mino, protože to od něj *bylo* statečné a milé, a vůči sokovi taky šlechetné – nebylo? –, a on byl přitom tak smutný; tak jsem se k němu naklonila a políbila ho. Vstal, držel mé obě ruce ve svých, a jak se mi díval shora do tváře – obávám se, že jsem se hodně červenala –, řekl:

„‚Holčičko, držím vás za ruku a vy jste mi dala pusu, a jestli z nás tohle neudělá přátele, tak už nic. Děkuju vám, že jste ke mně byla tak milá a poctivá, a sbohem.‘ Stiskl mi ruku, vzal si klobouk a odešel rovnou z pokoje, aniž se ohlédl, bez slzy, bez zachvění, bez zaváhání; a já pláču jako malé dítě. Ach, proč musí být takový muž nešťastný, když je kolem spousta dívek, které by zbožňovaly i zem, po které šlape? Vím, že já bych to dělala, kdybych byla volná – jenže já volná být nechci. Má drahá, tohle mě docela rozrušilo a cítím, že ti nedokážu psát o štěstí hned poté, co jsem ti tohle vylíčila; a o číslu tři ti nechci vyprávět, dokud to nemůže být jen šťastné.

„Navždy tvá milující

„Lucy

„Dovětek: Ach, a to číslo tři – o čísle tři ti přece nemusím vyprávět, viď? Kromě toho to bylo všechno tak zmatené; zdálo se, že od chvíle, kdy vešel do pokoje, uběhl jen okamžik, a už mě objímal oběma rukama a líbal mě. Jsem moc, moc šťastná a nevím, čím jsem si to zasloužila. Musím se jen v budoucnu snažit ukázat, že nejsem nevděčná Bohu za všechnu Jeho dobrotu, když mi seslal takového milého, takového manžela a takového přítele.

„Sbohem.“

Deník doktora Sewarda.

Nahráváno na fonograf.

Dvacátého pátého května. – Dnes odliv chuti k jídlu. Nemohu jíst, nemohu odpočívat, a tak místo toho deník. Od včerejšího odmítnutí mám jakýsi pocit prázdnoty; nic na světě se mi nezdá dost důležité, aby stálo za námahu… Protože jsem věděl, že jediný lék na takové věci je práce, šel jsem mezi pacienty. Vybral jsem si jednoho, který je pro mě předmětem velmi zajímavého studia. Je tak podivný, že jsem od-

hodlán mu porozumět, jak nejlépe dokážu. Dnes jsem se, zdá se, dostal blíž k jádru jeho tajemství než kdykoli předtím.

Vyptával jsem se ho podrobněji než kdy dřív, abych se zmocnil všech fakt o jeho halucinaci. Ve způsobu, jakým jsem to dělal, bylo, jak teď vidím, cosi krutého. Jako bych ho chtěl držet přímo u bodu jeho šílenství – a tomu se u pacientů vyhýbám jako jícnu pekla.

– Poznámka: za jakých okolností bych se jícnu pekla *nevyhýbal*? – *Omnia Romae venalia sunt.* I peklo má svou cenu! *Verbum sapienti.* Jestli se za tímhle instinktem něco skrývá, bude cenné to později *přesně* vystopovat, takže bych s tím měl raději začít hned, a proto…

R. M. Renfield, věk padesát devět let. – Sangvinický temperament; velká tělesná síla; chorobně vzrušivý; období sklíčenosti, která končí nějakou utkvělou představou, již nedokážu rozluštit. Předpokládám, že sám sangvinický temperament spolu s rušivým vlivem vyústí v duševně dovršený konec; možná nebezpečný člověk, pravděpodobně nebezpečný, pokud je nesobecký. U sobeckých lidí je opatrnost stejně spolehlivým pancířem pro jejich nepřátele jako pro ně samé. V tomto bodě uvažuji takto: když je pevným bodem vlastní já, je dostředivá síla v rovnováze s odstředivou; když je pevným bodem povinnost, nějaké poslání a podobně, převládne ta druhá síla a vyvážit ji může jen náhoda nebo řada náhod.

Dopis Quinceyho P. Morrise urozenému panu Arthuru Holmwoodovi.

„Dvacátého pátého května.

„Milý Arte,

„vyprávěli jsme si historky u táboráku na prériích; obvazovali jsme si navzájem rány, když jsme se pokusili přistát na Markézách; a připíjeli jsme si na zdraví na břehu jezera Titicaca. Zbývá vyprávět další historky, zahojit další rány a připít si dalším přípitkem. Nechceš, aby to bylo zítra večer u mého táboráku? Klidně tě zvu, protože vím, že jistá dáma je zítra zadaná na jistou večeři a že ty jsi volný. Bude tam jen je-

den další, náš starý kamarád z Koreje, Jack Seward. Přijde taky a oba chceme smísit své slzy nad číší vína a z celého srdce připít na zdraví nejšťastnějšímu muži na celém širém světě, který získal nejušlechtilejší srdce, jaké Bůh stvořil, a srdce, které nejvíc stálo za to získat. Slibujeme ti vřelé přivítání, láskyplný pozdrav a přípitek tak věrný jako tvoje vlastní pravice. Oba přísaháme, že tě dopravíme domů, jestli si až příliš zhluboka připiješ na jisté oči. Přijď!

„Tvůj jako vždycky a navždy

„Quincey P. Morris“

Telegram Arthura Holmwooda Quinceymu P. Morrisovi.

„Dvacátého šestého května.

„Počítejte se mnou vždycky. Nesu zprávy, ze kterých vám oběma bude zvonit v uších.

„Art“

Kapitola šestá

Deník Miny Murrayové

Dvacátého čtvrtého července. Whitby. – Lucy pro mě přišla na nádraží, ještě milejší a půvabnější než kdy dřív, a dojely jsme k domu na Crescentu, kde mají najaté pokoje. Je to tu krásné. Říčka Esk protéká hlubokým údolím, které se směrem k přístavu rozšiřuje. Napříč přes něj vede velký viadukt na vysokých pilířích a výhled mezi nimi vypadá nějak vzdálenější, než ve skutečnosti je. Údolí je nádherně zelené a tak strmé, že když stojíte na vyvýšeném místě na kterékoli straně, díváte se rovnou přes ně, pokud nejste dost blízko u kraje, abyste viděli dolů. Domy starého města – na straně odvrácené od nás – mají všechny červené střechy a vypadají, jako by byly navršené jeden na druhý jen tak nahodile, jako na obrázcích Norimberku. Přímo nad městem se tyčí zřícenina whitbyského opatství, které vyplenili Dánové a kde se odehrává část „Marmiona", ta, v níž dívku zazdili. Je to velkolepá zřícenina, ohromná a plná krásných a romantických zákoutí; podle pověsti se v jednom z oken ukazuje bílá paní. Mezi ní a městem stojí další kostel, farní, a kolem něj je velký hřbitov plný náhrobních kamenů. Podle mě je to nejhezčí místo ve Whitby, protože leží přímo nad městem a je z něj vidět celý přístav a celá zátoka až k mysu zvanému Kettleness, který vybíhá do moře. Nad přístavem se svažuje tak příkře, že se část svahu sesula a některé hroby byly zničeny. Na jednom místě vyčnívá část kamenných hrobů nad písečnou stezkou hluboko dole. Hřbitovem vedou cestičky s lavičkami a lidé tu vysedávají celý den, dívají se na

ten krásný výhled a užívají si vánku. Sama sem budu chodit velmi často sedat a pracovat. Ostatně právě teď píšu, sešit na kolenou, a poslouchám rozhovor tří starců, kteří sedí vedle mě. Zdá se, že celý den nedělají nic jiného, než že tu nahoře sedí a povídají si.

Pode mnou leží přístav; na protější straně z něj vybíhá do moře dlouhá žulová zeď, na konci zahnutá směrem ven, a uprostřed toho oblouku stojí maják. Podél vnější strany vede mohutná vlnolamová hráz. Na bližší straně tvoří hráz loket zahnutý obráceně a na jejím konci stojí taky maják. Mezi oběma moly je úzký vjezd do přístavu, který se pak náhle rozšiřuje.

Za přílivu je to tu hezké; ale když je odliv, voda opadne do ztracena a zbude jen proud Esku, který teče mezi písčinami, sem tam s nějakým kamenem. Vně přístavu se na této straně táhne asi půl míle velký útes, jehož ostrá hrana vybíhá přímo zpoza jižního majáku. Na jeho konci je bóje se zvonem, která se za špatného počasí houpe a vítr od ní přináší truchlivý zvuk. Mají tu pověst, že když se ztratí loď, je na moři slyšet zvony. Musím se na to zeptat toho starého pána; jde sem…

Je to legrační stařík. Musí být strašně starý, protože tvář má celou zbrázděnou a pokroucenou jako stromová kůra. Říká, že je mu skoro sto let a že v době bitvy u Waterloo byl námořníkem v grónské rybářské flotile. Obávám se, že je to velký skeptik, protože když jsem se ho zeptala na zvony na moři a na bílou paní v opatství, odpověděl velmi příkře:

„S tím bych si hlavu nelámal, holka. Takový věci už jsou dávno ošoupaný. Pozor, neříkám, že nikdy nebyly, ale povídám, že za mýho života nebyly. Jsou dobrý tak pro přespolní a výletníky a takovou chásku, ale ne pro hezkou mladou slečnu, jako seš ty. Ty pěšáci z Yorku a z Leedsu, co pořád jedí uzený herinky, pijou čaj a koukaj, kde by koupili levnej gagát, ti uvěřej čemukoli. Sám se divím, kdo by se s tím otravoval, jim lhát – i ty noviny, co jsou plný hloupýho žvanění.“ Usoudila jsem, že by od něj člověk mohl leccos zajímavého vyzvědět, a tak

jsem se ho zeptala, jestli by mi nepověděl něco o lovu velryb za starých časů. Právě se k tomu chystal, když hodiny odbily šest; nato se ztěžka zvedl a řekl:

„Teď už musím jít k domovu, holka. Vnučka nemá ráda, když na mě musí čekat, až je čaj hotovej, a mně to trvá, než se vyškrábu nahoru po schodech, protože je jich hrozná spousta; a podle hodin, holka, by mi do žaludku pořádně bodlo něco k snědku."

Odbelhal se pryč a viděla jsem, jak spěchá, seč mu síly stačí, dolů po schodech. Ty schody jsou zdejší pozoruhodností. Vedou z města nahoru ke kostelu, jsou jich stovky – nevím kolik – a vinou se nahoru v jemném oblouku; sklon je tak mírný, že by po nich mohl kůň snadno vyjít nahoru i sejít dolů. Myslím, že původně musely nějak souviset s opatstvím. Půjdu taky domů. Lucy šla s matkou na návštěvy, a protože to byly jen zdvořilostní návštěvy, nešla jsem s nimi. Touhle dobou už budou doma.

* * *

Prvního srpna. – Přišla jsem sem před hodinou s Lucy a měly jsme moc zajímavý rozhovor s mým starým přítelem a s dalšími dvěma, kteří sem vždycky přicházejí a přisednou si k němu. Zjevně je mezi nimi neomylným věštcem a ve své době byl, myslím, velmi panovačný. Nic nepřizná a každého přemůže pohledem. Když je nedokáže přeargumentovat, okřikne je a jejich mlčení pak považuje za souhlas se svými názory. Lucy vypadala v bílých šatech z jemného batistu rozkošně; od té doby, co je tady, má krásnou barvu. Všimla jsem si, že když jsme se posadily, staříci neotáleli a hned si přisedli k ní. Ke starým lidem je tak milá; myslím, že se do ní na místě všichni zamilovali. Dokonce i můj stařík podlehl a neodporoval jí, ale zato mně dal dvojitou porci. Navedla jsem ho na pověsti a on se hned rozjel do jakéhosi kázání. Musím si ho zkusit zapamatovat a zapsat:

„Je to všecko samý hloupý žvanění, od začátku do konce; to je to, a nic jinýho. Ty kletby a zjevení a bubáci a strašidla a šotci a všecko, co k nim patří, je dobrý akorát tak, aby z toho děcka a pomatený ženský ječely. Nejsou to nic než vzduchový bubliny. Ty i všecky ty předzvěsti a znamení a výstrahy si vymysleli faráři a zlomyslný knihomolové a náhončí od železnice, aby postrašili a znechutili mladý kluky a aby přiměli lidi dělat, do čeho by se jinak nehrnuli. Až mě vztek bere, když si na ně vzpomenu. Vždyť to jsou právě oni, komu nestačí tisknout lži na papír a kázat je z kazatelny, ale chtějí je ještě tesat do náhrobků. Rozhlédni se kolem sebe, kam chceš; všecky ty kameny, co drží hlavu nahoře, jak jen můžou, z pouhý pýchy, stojej nakřivo – prostě se kácej pod tíhou těch lží, co jsou na nich napsaný. ‚Zde leží tělo' nebo ‚Posvátné památce' stojí na všech, a přitom skoro v půlce z nich žádný tělo vůbec neleží; a o jejich památku nikdo nedá ani špetku šňupavýho tabáku, natož aby byla posvátná. Samý lži, všecko, nic než lži toho nebo onoho druhu! Pánbíčku, to bude ale mela v Den soudu, až se vyvalej ve svejch rubáších, všichni na jedný hromadě, a budou se snažit táhnout s sebou ty svoje náhrobky, aby dokázali, jak byli hodný; některý se budou třást a klepat, s rukama tak scvrklýma a kluzkýma od ležení v moři, že je ani neudržej."

Podle samolibého výrazu toho starého pána a podle toho, jak se rozhlížel po uznání svých kumpánů, jsem viděla, že se „předvádí", a tak jsem prohodila slovo, aby pokračoval:

„Ale pane Swalesi, to přece nemyslíte vážně. Ty náhrobky přece nejsou všechny špatně?"

„Inu! Pár jich možná špatně není, krom toho, že ty lidi dělaj lepšíma, než byli; protože jsou lidi, co si myslej, že i díže na kvásek je moře, jen když je jejich. Celý je to samá lež. Tak se koukni; přijdeš sem jako cizí a vidíš tenhle krchov." Přikývla jsem, protože jsem usoudila, že bude lepší souhlasit, i když jsem jeho nářečí tak docela nerozuměla. Věděla jsem, že to má něco společného s kostelem. Pokračoval: „A my-

slíš si, že všecky ty kameny stojej nad lidma, co tu leží pohřbený, pěkně v klídku a v teplíčku?“ Znovu jsem přikývla. „Tak právě v tom je ta lež. Vždyť spousta těch hrobů je prázdnejch jako tabatěrka starýho Duna v pátek večer.“ Šťouchl do jednoho ze svých společníků a všichni se zasmáli. „A pánbíčku, jak by taky ne? Koukni na tamten, ten úplně vzadu za lavicí na máry: přečti ho!“ Šla jsem tam a přečetla:

„Edward Spencelagh, námořní kapitán, zavražděn piráty u pobřeží Andres v dubnu roku tisíc osm set padesát čtyři ve věku třiceti let.“ Když jsem se vrátila, pan Swales pokračoval:

„Kdopak ho asi přivez domů, aby ho tu pohřbil? Zavražděnej u pobřeží Andres! A ty sis myslela, že tu pod tím leží! Vždyť já bych ti vyjmenoval tucet takovejch, co mají kosti v grónskejch mořích tam nahoře“ – ukázal k severu – „nebo kam je zanesly proudy. Tady máš kolem sebe ty kameny. Svejma mladejma očima si odsud přečteš i ty drobný písmenka těch lží. Tenhle Braithwaite Lowrey – znal jsem jeho tátu, zahynul na lodi *Lively* u Grónska ve dvacátým roce; nebo Andrew Woodhouse, utopil se v těch samejch mořích v roce sedmnáct set sedmdesát sedm; nebo John Paxton, utopil se u mysu Farewell o rok později; nebo starej John Rawlings, jeho děda se plavil se mnou, utopil se ve Finským zálivu v padesátým. Myslíš, že všichni tihle chlapi budou muset pelášit do Whitby, až zatroubí polnice? Já o tom mám teda svý pochybnosti! Povídám ti, že až by sem dorazili, tak by se tu strkali a tlačili jeden přes druhýho, že by to bylo jako rvačka nahoře na ledu za starejch časů, když jsme se do sebe pouštěli od rána do tmy a pak jsme si zkoušeli zavazovat rány při světle polární záře.“ Byl to zřejmě místní vtip, protože se stařík rozchechtal a jeho kumpáni se k němu s chutí přidali.

„Ale,“ řekla jsem, „určitě nemáte tak docela pravdu, protože vycházíte z předpokladu, že všichni ti ubožáci, nebo jejich duše, si budou muset v Den soudu vzít náhrobky s sebou. Myslíte, že to bude opravdu nutné?“

„No a k čemu jinýmu ty náhrobky jsou? Na to mi odpověz, holka!“

„Aby udělaly radost příbuzným, myslím.“

„Aby udělaly radost příbuzným, myslíš!“ Řekl to s nesmírným opovržením. „Jakou radost budou mít příbuzný z toho, že vědí, že jsou na nich napsaný lži a že každej tady ví, že jsou to lži?“ Ukázal na kámen u našich nohou, který tu ležel jako plochá deska a na kterém stála lavička, těsně u kraje útesu. „Přečtěte si ty lži na tomhle hrobovým kameni,“ řekl. Písmena byla z místa, kde jsem seděla, vzhůru nohama, ale Lucy k nim seděla víc naproti, a tak se naklonila a přečetla:

„Posvátné památce George Canona, který zemřel v naději na slavné vzkříšení dvacátého devátého července roku tisíc osm set sedmdesát tři, když spadl ze skal u Kettleness. Tento hrob postavila svému nade vše milovanému synovi jeho truchlící matka. ‚Byl jediným synem své matky a ona byla vdova.‘ Opravdu, pane Swalesi, nevidím na tom nic zvlášť legračního!“ Řekla to velmi vážně a dost přísně.

„Ty nevidíš nic legračního! Cha, cha! Ale to je proto, že nevíš, že ta truchlící matka byla pekelná saň, co ho nenáviděla, protože byl křivej – hotovej mrzák to byl –, a on nenáviděl ji, a tak moc, že se zabil, jen aby nedostala pojistku, co mu dala na život. Skoro si ustřelil vršek hlavy starou mušketou, co ji měli na strašení vran. Jenže tenkrát nebyla na vrány, protože ty vrány a ovády k němu naopak přilákala. Takhle on spad ze skal. A co se týče naděje na slavný vzkříšení, sám jsem ho mockrát slyšel říkat, že doufá, že půjde do pekla, protože jeho máma byla tak pobožná, že by šla určitě do nebe, a on nechtěl skončit tam, kde bude ona. Tak není aspoň tenhle kámen“ – jak mluvil, tloukl do něj holí – „pytel lží? A nebude se Gabriel řehtat, až se Geordie bude škrábat zadejchanej nahoru po schodech s náhrobkem na hrbu a bude chtít, aby mu ho vzali jako důkaz!“

Nevěděla jsem, co na to říct, ale Lucy převedla řeč jinam, když vstala a řekla:

„Ach, proč jste nám to vyprávěl? Je to moje oblíbená lavička a nemůžu se jí vzdát; a teď zjišťuju, že budu muset dál sedět na hrobě sebevraha.“

„To ti neublíží, má krasavice; a chudákovi Geordiemu možná udělá radost, že mu na klíně sedí taková pěkná holka. To ti neublíží. Vždyť já tu sedávám, jednou víc, jednou míň, skoro dvacet let, a nic zlýho mi to neudělalo. Nedělej si starosti s těma, co pod tebou leží, ani s těma, co tam neleží! Bát se budeš muset, až uvidíš, že všecky náhrobky někdo odnes a je tu holo jako na strništi. Tamhle bijou hodiny a já musím jít. Má úcta, dámy!“ A odbelhal se.

Ještě chvíli jsme s Lucy seděly, a všechno před námi bylo tak krásné, že jsme se při tom vzaly za ruce; a ona mi znovu vyprávěla o Arthurovi a o jejich chystané svatbě. Trochu mě z toho rozbolelo srdce, protože jsem od Jonathana celý měsíc nedostala zprávu.

* * *

Týž den. – Přišla jsem sem nahoru sama, protože je mi velmi smutno. Nepřišel pro mě žádný dopis. Doufám, že se Jonathanovi nemohlo nic stát. Hodiny právě odbily devět. Vidím světla rozesetá po celém městě, někde v řadách, kde jsou ulice, jinde osamělá; táhnou se podél Esku nahoru a mizí v ohybu údolí. Nalevo mi výhled zakrývá černá linie střechy starého domu vedle opatství. Na polích daleko za mnou bečí ovce a jehňata a po dlážděné cestě dole klapou kopyta oslíka. Kapela na molu hraje do taktu jakýsi drsný valčík a dál podél nábřeží, v jedné boční ulici, má shromáždění Armáda spásy. Ani jedna kapela neslyší tu druhou, ale já tady nahoře slyším i vidím obě. Kdepak asi Jonathan je a jestli na mě myslí! Kéž by tu byl.

Deník doktora Sewarda.

Pátého června. – Renfieldův případ je tím zajímavější, čím víc toho člověka chápu. Některé vlastnosti má neobyčejně rozvinuté: sobectví, skrytost a cílevědomost. Kéž bych dokázal přijít na to, k čemu ta cílevědomost směřuje. Zdá se, že má nějaký vlastní ustálený plán, ale jaký, to zatím nevím. Jeho vykupující vlastností je láska ke zvířatům, i když v ní má tak podivné rysy, že si někdy představuji, že je jen nenormálně krutý. Jeho mazlíčci jsou zvláštního druhu. Teď je jeho zálibou chytat mouchy. Má jich momentálně takové množství, že jsem musel sám zasáhnout a domluvit mu. K mému úžasu nepropadl zuřivosti, jak jsem čekal, ale vzal to prostě a vážně. Chvíli přemýšlel a pak řekl: „Mohu dostat tři dny? Uklidím je." Řekl jsem samozřejmě, že to postačí. Musím ho sledovat.

* * *

Osmnáctého června. – Teď se zaměřil na pavouky a má v krabici několik pořádně velkých kusů. Pořád je krmí svými mouchami, a těch znatelně ubývá, i když spotřeboval polovinu svého jídla na to, aby si do pokoje nalákal další mouchy zvenčí.

* * *

Prvního července. – Jeho pavouci jsou už stejně na obtíž jako předtím mouchy, a dnes jsem mu řekl, že se jich musí zbavit. Velice ho to zarmoutilo, a tak jsem řekl, že musí aspoň některé odklidit. Vesele s tím souhlasil a dal jsem mu na to zmenšení stejnou lhůtu jako minule. Když jsem u něj byl, velmi se mi zhnusil: do pokoje vletěla odporná masařka, nafouklá z nějaké mršiny, a on ji chytil, chvíli ji vítězoslavně držel mezi palcem a ukazovákem, a než jsem pochopil, co chce udělat, strčil si ji do úst a snědl ji. Vyhuboval jsem mu, ale on klidně namítal, že je to moc dobré a moc zdravé; že je to život, silný život, a že mu

dává život. To mi vnuklo myšlenku, nebo aspoň její zárodek. Musím sledovat, jak se svých pavouků zbaví. Zjevně si v hlavě řeší nějaký hluboký problém, protože má malý zápisník, do kterého si pořád něco poznamenává. Celé stránky jsou popsané sloupci čísel, většinou jednotlivé číslice sčítané po skupinách, a pak se ty součty znovu sčítají po skupinách, jako by „sesouhlasoval“ nějaký účet, jak říkají účetní revizoři.

* * *

Osmého července. – V jeho šílenství je metoda a zárodek myšlenky v mé hlavě roste. Brzy z něj bude celá myšlenka, a pak, ó nevědomá mozková činnosti, budeš muset ustoupit svému vědomému bratrovi. Několik dní jsem se svému příteli vyhýbal, abych si mohl všimnout, jestli se něco změnilo. Všechno zůstává při starém, jen se zbavil některých svých mazlíčků a pořídil si nového. Podařilo se mu získat vrabce a už ho částečně ochočil. Jeho způsob ochočování je prostý, neboť pavouků už ubylo. Ti, kteří zbyli, jsou ovšem dobře živení, protože pořád láká mouchy dovnitř svým jídlem.

* * *

Devatenáctého července. – Děláme pokroky. Můj přítel má teď celou kolonii vrabců a jeho mouchy a pavouci jsou téměř vyhlazeni. Když jsem vešel, přiběhl ke mně a řekl, že mě chce požádat o velkou laskavost – o velmi, velmi velkou laskavost; a jak mluvil, lísal se ke mně jako pes. Zeptal jsem se ho, o co jde, a on řekl s jakýmsi vytržením v hlase i v celém držení těla:

„O koťátko, hezké malé, uhlazené, hravé koťátko, se kterým si mohu hrát a které mohu učit a krmit – a krmit – a krmit!“ Na tuhle prosbu jsem nebyl nepřipravený, protože jsem si všiml, jak jeho mazlíčci po-

řád přibývají na velikosti i čilosti, ale nestál jsem o to, aby jeho pěkná rodinka ochočených vrabců byla vyhlazena stejně jako mouchy a pavouci; a tak jsem řekl, že to zvážím, a zeptal se ho, jestli by raději neměl kočku než koťátko. Jeho dychtivost ho prozradila, když odpověděl:

„Ach ano, kočku bych chtěl! Prosil jsem jen o koťátko, abyste mi kočku neodmítl. Koťátko by mi přece nikdo neodmítl, že ne?“ Zavrtěl jsem hlavou a řekl, že se obávám, že to teď nebude možné, ale že to zvážím. Protáhl obličej a viděl jsem v něm varování před nebezpečím, protože se v něm objevil náhlý zuřivý pohled úkosem, který znamenal zabíjení. Ten člověk je nevyvinutý vražedný maniak. Vyzkouším ho na jeho nynější touze a uvidím, jak to dopadne; pak budu vědět víc.

* * *

Deset hodin večer. – Znovu jsem ho navštívil a našel jsem ho, jak sedí v koutě a dumá. Když jsem vešel, vrhl se přede mnou na kolena a snažně mě prosil, abych mu dovolil mít kočku; že na tom závisí jeho spása. Byl jsem však neoblomný a řekl jsem mu, že ji mít nemůže, načež beze slova odešel a okusuje si prsty, sedl si zpátky do kouta, kde jsem ho našel. Zítra časně ráno se na něj podívám.

* * *

Dvacátého července. – Navštívil jsem Renfielda velmi časně, ještě než ošetřovatel vyšel na obchůzku. Byl už vzhůru a pobrukoval si nějakou melodii. Rozsypával na okně cukr, který si ušetřil, a zjevně začínal znovu chytat mouchy; a začínal s tím vesele a ochotně. Rozhlédl jsem se po jeho ptácích, a protože jsem je neviděl, zeptal jsem se ho, kde jsou. Odpověděl, aniž se otočil, že všichni uletěli. Po pokoji bylo pár pírek a na jeho polštáři kapka krve. Nic jsem neřekl, ale šel jsem ošet-

řovateli říct, ať mi dá vědět, kdyby se s Renfieldem během dne dělo něco zvláštního.

* * *

Jedenáct hodin dopoledne. – Právě za mnou byl ošetřovatel a řekl mi, že Renfieldovi bylo velmi špatně a že vyzvracel spoustu peří. „Já si myslím, pane doktore," řekl, „že ty svoje ptáky snědl, a že je prostě vzal a sežral syrový!"

* * *

Jedenáct hodin večer. – Dal jsem dnes večer Renfieldovi silný opiát, dost silný, aby usnul i on, a vzal jsem mu zápisník, abych se do něj podíval. Myšlenka, která mi poslední dobou bzučela v hlavě, je úplná a teorie dokázána. Můj vražedný maniak je zvláštního druhu. Budu pro něj muset vymyslet novou kategorii a nazvat ho zoofágním maniakem, tedy pojídačem života; touží pohltit tolik životů, kolik jen může, a pustil se do toho tak, aby je hromadil. Dával mnoho much jednomu pavoukovi a mnoho pavouků jednomu ptáku, a pak chtěl kočku, aby snědla ty mnohé ptáky. Jaké by byly jeho další kroky? Skoro by stálo za to ten pokus dokončit. Dalo by se to udělat, kdyby k tomu byl dostatečný důvod. Lidé se vivisekci posmívali, a přece, podívejte se dnes na její výsledky! Proč nepostrčit vědu v jejím nejobtížnějším a nejzásadnějším oboru – v poznání mozku? Kdybych znal tajemství třeba jen jediné takové mysli – kdybych měl klíč k představám třeba jen jediného šílence –, mohl bych svůj vlastní obor vědy pozvednout na takovou úroveň, že by v porovnání s ní Burdon-Sandersonova fyziologie nebo Ferrierovy znalosti mozku nebyly ničím. Kdyby jen byl dostatečný důvod! Nesmím na to příliš myslet, jinak bych mohl podlehnout pokuše-

ní; dobrý důvod by u mě mohl zvrátit misky vah, protože což nemohu mít i já vrozeně výjimečný mozek?

Jak dobře ten člověk uvažoval; šílenci to v mezích svého světa dělají vždycky. Rád bych věděl, kolika životy si cení jednoho člověka, nebo jestli jen jedním. Uzavřel účet nanejvýš přesně a dnes začal nový záznam. Kolik z nás začíná nový záznam každým dnem svého života?

Mně se zdá, že teprve včera skončil celý můj život spolu s mou novou nadějí a že jsem opravdu začal nový záznam. Tak to bude, dokud mě Velký Účetní nesečte a neuzavře můj účet v hlavní knize se ziskem, nebo se ztrátou. Ach, Lucy, Lucy, nemohu se na vás zlobit, a nemohu se zlobit ani na svého přítele, jehož štěstí je i vaším štěstím; musím jen dál čekat bez naděje a pracovat. Pracovat! Pracovat!

Kdybych jen mohl mít tak silný důvod, jako má můj ubohý šílený přítel tamhle – dobrý, nesobecký důvod, který by mě hnal do práce –, to by bylo opravdu štěstí.

Deník Miny Murrayové.

Dvacátého šestého července. – Mám starost a uklidňuje mě, když se tu můžu vypsat; je to, jako by si člověk šeptal sám pro sebe a zároveň se poslouchal. A na těch těsnopisných značkách je navíc něco, co to odlišuje od obyčejného psaní. Trápím se kvůli Lucy i kvůli Jonathanovi. Od Jonathana jsem nějakou dobu neměla zprávu a měla jsem o něj velký strach; ale včera mi drahý pan Hawkins, který je vždycky tak laskavý, poslal dopis od něj. Psala jsem mu a ptala se, jestli o něm něco ví, a on mi odpověděl, že přiložený list právě došel. Je to jen jeden řádek s datem z Drákulova hradu a stojí v něm, že se právě vydává na cestu domů. To se Jonathanovi nepodobá; nerozumím tomu a znepokojuje mě to. A k tomu se Lucy, ačkoli je tak zdravá, v poslední době vrátil její starý zvyk chodit ve spánku. Její matka se mnou o tom mluvila a dohodly jsme se, že budu každou noc zamykat dveře našeho pokoje. Paní Westenrová si vzala do hlavy, že náměsíčníci vždycky chodí

po střechách domů a po okrajích útesů, a pak se najednou probudí a spadnou dolů se zoufalým výkřikem, který se rozlehne široko daleko. Chudinka, má o Lucy přirozeně strach a vyprávěla mi, že její manžel, otec Lucy, měl tentýž zvyk; že v noci vstával, oblékal se a vycházel ven, když ho nikdo nezastavil. Lucy se má na podzim vdávat a už ted plánuje šaty a jak bude mít zařízený dům. Rozumím jí, protože já dělám totéž, jenže my s Jonathanem začneme žít velmi skromně a budeme muset vyjít s málem. Pan Holmwood – je to urozený pan Arthur Holmwood, jediný syn lorda Godalminga – sem přijede velmi brzy, jakmile se bude moci vzdálit z Londýna, protože jeho otci není dobře, a myslím, že drahá Lucy počítá chvíle do jeho příjezdu. Chce ho vzít nahoru na lavičku na útesu u hřbitova a ukázat mu, jak je Whitby krásné. Řekla bych, že ji rozrušuje právě to čekání; až přijede, bude zase v pořádku.

* * *

Dvacátého sedmého července. – Od Jonathana žádné zprávy. Začínám mít o něj opravdu strach, i když sama nevím proč; ale tolik bych si přála, aby napsal, třeba jen jediný řádek. Lucy chodí ve spánku víc než kdy předtím a každou noc mě probudí, jak se pohybuje po pokoji. Naštěstí je tak horko, že nenastydne; ale ta úzkost a to ustavičné buzení se na mně začínají podepisovat a sama jsem nervózní a nemůžu spát. Bohudík se Lucy drží zdraví. Pana Holmwooda náhle povolali do Ringu za otcem, který vážně onemocněl. Lucy se trápí, že se jejich shledání odkládá, ale na jejím vzhledu se to neprojevuje; trošku přibrala a tváře má krásně růžové. Ztratila ten chudokrevný vzhled, který mívala. Modlím se, aby to všechno vydrželo.

* * *

Třetího srpna. – Další týden pryč a od Jonathana žádné zprávy, dokonce ani pro pana Hawkinse, od kterého jsem dostala dopis. Ach, doufám, že není nemocný. To by jistě napsal. Dívám se na ten jeho poslední dopis, ale nějak mě neuspokojuje. Nezní to jako on, a přece je to jeho písmo. V tom se nemýlím. Lucy minulý týden ve spánku mnoho nechodila, ale je na ní zvláštní soustředěnost, které nerozumím; i ve spánku jako by mě pozorovala. Zkouší dveře, a když zjistí, že jsou zamčené, chodí po pokoji a hledá klíč.

Šestého srpna. – Další tři dny a žádné zprávy. Ta nejistota začíná být hrozná. Kdybych aspoň věděla, kam napsat nebo kam jet, bylo by mi lehčeji; ale od toho posledního dopisu o Jonathanovi nikdo neslyšel ani slovo. Nezbývá mi než prosit Boha o trpělivost. Lucy je vzrušenější než kdy předtím, ale jinak je zdravá. Včerejší noc vypadala velmi hrozivě a rybáři říkají, že nás čeká bouře. Musím se snažit počasí pozorovat a naučit se rozumět jeho známkám. Dnes je šedý den a slunce je teď, když píšu, schované v hustých mracích vysoko nad Kettlenessem. Všechno je šedé – kromě zelené trávy, která mezi tím vypadá jako smaragd; šedé zemité skály; šedé mraky, na nejzazším okraji prozářené slunečními paprsky, visí nad šedým mořem, do něhož se písečné výběžky natahují jako šedé prsty. Moře se s burácením valí přes měličiny a písčité pláně a jeho hukot tlumí mořské mlhy, které táhnou do vnitrozemí. Obzor se ztrácí v šedé mlze. Všechno je nesmírné; mraky jsou nakupené jako obrovské skály a nad mořem se nese „dunění“, které zní jako předzvěst zkázy. Tu a tam jsou na pláži tmavé postavy, občas napůl zahalené mlhou, a vypadají jako „lidé, kteří chodí jako stromy“. Rybářské čluny se ženou domů, stoupají a klesají na vzdouvajících se vlnách, a jak vplouvají do přístavu, naklánějí se až po okraj paluby. Tamhle jde starý pan Swales. Míří přímo ke mně a podle toho, jak smeká klobouk, vidím, že si chce povídat…

Ta změna v tom ubohém starci mě docela dojala. Když si ke mně přisedl, řekl velmi mírně:

„Chtěl bych ti něco říct, holka.“ Viděla jsem, že se necítí ve své kůži, a tak jsem vzala jeho ubohou starou vráščitou ruku do své a požádala ho, ať klidně mluví; a on mi, s rukou stále v mé, řekl:

„Bojím se, děvenko, žes musela bejt pohoršená ze všech těch bezbožnejch řečí, co jsem celý ty týdny vedl o mrtvejch a takovejch věcech; ale nemyslel jsem to vážně a chci, abys na to pamatovala, až tu nebudu. My starý, co už nám to pomalu nemyslí a stojíme už jednou nohou v hrobě, na to neradi myslíme a nechceme, aby nás z toho jímal strach; a proto jsem si z toho začal dělat legraci, abych si trochu dodal kuráže. Ale pánbůh tě miluj, holka, já se smrti nebojím, ani trošku; jenom umřít nechci, dokud to jde. Moje hodinka už musí bejt blízko, protože jsem starej a sto let je víc, než může kdo čekat; a já jsem tomu tak blízko, že si ten Starej už brousí kosu. Vidíš, nemůžu si hned odvyknout o tom pořád mlít; huba si mele, jak je zvyklá. Brzo mi anděl smrti zatroubí na trubku. Ale nenaříkej a neplač, děvenko!“ – to proto, že viděl, že pláču – „kdyby přišel třeba ještě dneska v noci, neodmítnu se ozvat, až zavolá. Protože život je koneckonců jenom čekání na něco jinýho, než co zrovna děláme; a smrt je to jediný, na co se můžem doopravdy spolehnout. Ale já jsem spokojenej, protože si pro mě jde, děvenko, a jde rychle. Může přijít, zatímco se díváme a divíme se. Možná je v tom větru, co fouká od moře a nese s sebou ztráty a ztroskotání a hořký trápení a smutný srdce. Podívej! Podívej!“ vykřikl najednou. „V tom větru a v tý mlze tamhle je něco, co zní a vypadá a chutná a voní jako smrt. Je to ve vzduchu; cejtím, jak to přichází. Pane, dej, ať odpovím vesele, až na mě přijde řada!“ Zbožně zvedl ruce a smekl klobouk. Rty se mu pohybovaly, jako by se modlil. Po několika minutách ticha vstal, podal mi ruku, požehnal mi, rozloučil se a odbelhal se pryč. To všechno mě dojalo a velice rozrušilo.

Byla jsem ráda, když přišel pobřežní strážník s dalekohledem pod paží. Zastavil se, aby si se mnou popovídal, jako to dělává vždycky, ale celou tu dobu se díval po nějaké podivné lodi.

„Nemůžu se v ní vyznat," řekl. „Podle vzhledu je to Rus; ale potlouká se tam nanejvýš podivně. Vůbec neví, co chce; zdá se, že vidí, jak se blíží bouře, ale nemůže se rozhodnout, jestli má vyplout na sever na otevřené moře, nebo zajet sem. Podívejte, zase! Řídí se setsakra divně, protože neposlouchá kormidlo; při každém závanu větru změní směr. Do zítřka touhle dobou o ní ještě uslyšíme."

Kapitola sedmá

Výstřižek z listu Dailygraph, osmého srpna

Vlepeno do deníku Miny Murrayové.

Od našeho zpravodaje.

Whitby.

Právě jsme tu zažili jednu z největších a nejnáhlejších bouří, jaké kdy byly zaznamenány, a to s následky podivnými i nevídanými. Počasí bylo poněkud dusné, ale nijak neobvykle na měsíc srpen. Sobotní večer byl tak krásný, jak jen pamětníci pamatují, a velké množství výletníků si na včerejšek naplánovalo návštěvu Mulgraveských lesů, Robin Hood's Bay, Rig Millu, Runswicku, Staithes a různé výlety po okolí Whitby. Parníky *Emma* a *Scarborough* pluly nahoru a dolů podél pobřeží a do Whitby i z něj se konalo neobvykle mnoho „výletů". Den byl neobvykle krásný až do odpoledne, kdy někteří z povídálků, kteří vysedávají na hřbitově na Východním útesu a z té vyvýšeniny, odkud je dobrý rozhled, pozorují širé moře viditelné na sever a na východ, upozornili na náhle se objevivší „kočičí ocásky" vysoko na obloze na severozápadě. Vítr tehdy vál od jihozápadu tou mírnou silou, kterou barometrická řeč označuje jako „číslo dvě: slabý vánek". Pobřežní strážník ve službě to ihned ohlásil a jeden starý rybář, který už přes půl století sleduje z Východního útesu známky počasí, důrazně předpověděl příchod náhlé bouře. Blížící se západ slunce byl tak nádherný, tak velkolepý se svými spoustami skvostně zbarvených mraků, že se na prome-

nádě podél útesu na starém hřbitově shromáždil docela dav, aby se tou krásou pokochal. Než slunce zapadlo za černou hmotu Kettlenessu, která se směle tyčí napříč západní oblohou, jeho cestu dolů lemovaly myriády mraků ve všech barvách západu – plamenné, purpurové, růžové, zelené, fialové a ve všech odstínech zlata; tu a tam s nevelkými spoustami zdánlivě naprosté černi, ve všech možných tvarech a ostře ohraničenými jako obrovské siluety. Malíři si té podívané nenechali ujít a nepochybně některé z náčrtů „Předehry k Velké bouři" ozdobí v květnu příštího roku stěny Královské akademie a Královského institutu. Nejeden kapitán se hned na místě rozhodl, že jeho „kobla" nebo jeho „mezek", jak tu říkají různým druhům člunů, zůstane v přístavu, dokud bouře nepřejde. Během večera vítr úplně ustal a o půlnoci bylo naprosté bezvětří, dusné horko a ta všudypřítomná tíseň, která před bouřkou doléhá na citlivé povahy. Na moři bylo vidět jen málo světel, protože i pobřežní parníky, které se obvykle „lepí" tak těsně ke břehu, se držely daleko na moři, a rybářských člunů bylo na dohled jen pár. Jedinou plachetnicí, které si bylo možné všimnout, byl cizí škuner se všemi plachtami napnutými, který zřejmě mířil na západ. Pošetilost nebo neznalost jeho důstojníků byla vděčným námětem hovorů, dokud byl na dohled, a lidé se mu snažili dát znamení, aby vzhledem k nebezpečí stáhl plachty. Než se snesla noc, bylo ho vidět, jak mu plachty nečinně plácají, zatímco se mírně kolébal na zvlněné hladině moře,

„nehybný jak malovaná loď na malovaném moři."

Krátce před desátou hodinou začalo být bezvětří docela tíživé a ticho bylo tak výrazné, že bylo zřetelně slyšet bečení ovce ve vnitrozemí nebo štěkot psa ve městě, a kapela na molu se svou veselou francouzskou melodií působila jako disonance ve velké harmonii přírodního ti-

cha. Krátce po půlnoci se od moře ozval podivný zvuk a vysoko nad hlavami začal vzduch nést podivné, slabé, duté dunění.

Pak bez varování vypukla bouře. S rychlostí, která se tehdy zdála neuvěřitelná a kterou ani potom nelze pochopit, se celá tvář přírody naráz zkřivila v křeči. Vlny se zvedaly s rostoucí zuřivostí, každá přerůstala tu předchozí, až za pár minut bylo ještě nedávno zrcadlově hladké moře jako řvoucí a pohlcující nestvůra. Vlny s bílými hřebeny šíleně bily do rovných písčin a hnaly se vzhůru po svažitých útesech; jiné se přelévaly přes mola a svou pěnou smáčely lucerny majáků, které se zvedají na konci obou mol whitbyského přístavu. Vítr hřměl jako hrom a vál s takovou silou, že se i silní muži jen stěží udrželi na nohou nebo se zarputile drželi železných sloupků. Bylo nutné vyklidit celá mola od davů přihlížejících, jinak by se počet obětí té noci mnohonásobně zvýšil. Jako by nestačily obtíže a nebezpečí té chvíle, začaly do vnitrozemí táhnout spousty mořské mlhy – bílé, mokré mraky, které se přehnaly kolem jako přízraky, tak vlhké a sychravé a studené, že stačilo jen málo představivosti, aby si člověk myslel, že se duchové utonulých na moři dotýkají svých živých bratří lepkavýma rukama smrti, a nejednoho zamrazilo, když se kolem přehnaly cáry mořské mlhy. Chvílemi se mlha rozestoupila a v záři blesků, které teď přicházely hustě a rychle za sebou, bylo vidět kus moře, a po nich následovaly tak náhlé rány hromu, že se celé nebe nad hlavou zdálo chvět pod nárazy kroků bouře.

Některé z výjevů, které se takto odhalily, byly nezměrně velkolepé a strhující – moře, vzdouvající se do výše hor, vrhalo s každou vlnou k nebi obrovské spousty bílé pěny, které jako by bouře chňapala a odvívala do prostoru; tu a tam rybářský člun s cárem plachty, který se šíleně hnal před vichrem do úkrytu; tu a tam bílá křídla mořského ptáka zmítaného bouří. Na vrcholu Východního útesu byl připraven k pokusu nový světlomet, který však dosud nebyl vyzkoušen. Důstojníci, kteří ho měli na starosti, ho uvedli do chodu a v přestávkách mezi

nápory mlhy jím přejížděli po hladině moře. Jednou či dvakrát prokázal nanejvýš účinnou službu, například když do přístavu vrazil rybářský člun s okrajem boku pod vodou a díky vedení ochranného světla se dokázal vyhnout nebezpečí, že narazí do mol. Pokaždé, když se některý člun dostal do bezpečí přístavu, ozval se z davu na břehu radostný výkřik, který jako by na okamžik rozťal vichřici, a pak ho její nápor odnesl.

Zanedlouho světlomet objevil v jisté vzdálenosti škuner se všemi plachtami napnutými, zřejmě totéž plavidlo, kterého si lidé všimli už dřív večer. Vítr se mezitím stočil na východ a mezi pozorovateli na útesu to zamrazilo, když si uvědomili, v jak hrozném nebezpečí se lod teď nachází. Mezi ní a přístavem leželo velké ploché skalisko, na němž čas od času utrpělo škodu tolik dobrých lodí, a s větrem vanoucím z této strany bylo naprosto vyloučené, že by se trefila do vjezdu do přístavu. Blížila se doba přílivu, ale vlny byly tak velké, že v jejich údolích byly skoro vidět mělčiny u břehu, a škuner se všemi plachtami napnutými se řítil takovou rychlostí, že slovy jednoho starého mořského vlka „někde přistát musí, i kdyby to mělo bejt v pekle“. Pak přišel další nápor mořské mlhy, větší než všechny předchozí – spousta vlhkého oparu, který jako by zahalil všechno jako šedý pohřební příkrov a nechal lidem jen sluch, protože řev bouře, praskot hromu a dunění mohutných vln pronikaly vlhkým zapomněním ještě hlasitěji než předtím. Paprsky světlometu zůstaly upřené na ústí přístavu přes Východní molo, kde se čekal náraz, a lidé čekali se zatajeným dechem. Vítr se náhle stočil na severovýchod a zbytek mořské mlhy se ve vichru rozplynul; a pak, *mirabile dictu*, proletěl mezi moly ten podivný škuner, hnaný před vichrem, se všemi plachtami napnutými, skákal střemhlav z vlny na vlnu a dostal se do bezpečí přístavu. Světlomet ho sledoval a všemi, kdo ho viděli, projelo zachvění, protože ke kormidlu byla přivázaná mrtvola se svěšenou hlavou, která se při každém pohybu lodi příšerně kývala sem a tam. Na palubě nebylo vidět vůbec nikoho jiné-

ho. Všechny pojala veliká hrůza, když si uvědomili, že loď jako zázrakem našla přístav a neřídil ji nikdo jiný než ruka mrtvého! To všechno se však odehrálo rychleji, než trvá napsat tato slova. Škuner se nezastavil, ale přehnal se přes přístav a vrhl se na nános písku a štěrku, který mnohé přílivy a mnohé bouře naplavily do jihovýchodního kouta mola vybíhajícího pod Východním útesem, kterému se tu říká Tate Hill Pier.

Když loď najela na písečný nános, došlo pochopitelně ke značnému otřesu. Každé ráhno, lano a ztužení se napjalo a část horní takeláže se s rachotem zřítila dolů. Ale co bylo ze všeho nejpodivnější, v tom okamžiku, kdy se loď dotkla břehu, vyskočil zespodu na palubu obrovský pes, jako by ho tam vymrštil náraz, rozběhl se dopředu a seskočil z přídě do písku. Zamířil přímo k příkrému útesu, kde hřbitov visí nad uličkou k Východnímu molu tak strmě, že některé z plochých náhrobních desek – „thruff-steans“ neboli „přes-kameny“, jak jim tu říkají ve whitbyském nářečí – opravdu přečnívají tam, kde se podpírající útes sesul, a zmizel ve tmě, která se zdála ještě hlubší hned za kuželem světlometu.

Náhodou se stalo, že na Tate Hill Pier v tu chvíli nikdo nebyl, protože všichni, kdo bydlí v těsné blízkosti, buď leželi v posteli, nebo byli venku na výšinách nahoře. A tak pobřežní strážník ve službě na východní straně přístavu, který okamžitě seběhl dolů k malému molu, vylezl na palubu jako první. Muži u světlometu nejdřív prohledali vjezd do přístavu, a když nic neviděli, obrátili světlo na opuštěnou lod a nechali ho na ní. Pobřežní strážník běžel na záď, a když došel ke kormidlu, sklonil se, aby si ho prohlédl, a hned couvl, jako by ho přemohlo nějaké náhlé pohnutí. To jako by podráždilo všeobecnou zvědavost a hodně lidí se dalo do běhu. Od Západního útesu přes Zvedací most na Tate Hill Pier je to pořádný kus cesty, ale váš zpravodaj je docela dobrý běžec a přiběhl daleko před davem. Když jsem však dorazil, našel jsem na molu už shromážděný zástup, kterému pobřežní stráž

a policie nedovolily vstoupit na palubu. Díky laskavosti vrchního lodníka mi bylo jakožto vašemu zpravodaji dovoleno vylézt na palubu a byl jsem jedním z malé skupinky, která viděla mrtvého námořníka ještě přivázaného ke kormidlu.

Nebylo divu, že pobřežní strážník byl překvapen, či dokonce zděšen, protože takový pohled se jistě nenaskytne často. Muž byl prostě připoutaný za ruce, svázané jedna přes druhou, k rukojeti kormidelního kola. Mezi spodní rukou a dřevem byl krucifix, a růženec, na kterém visel, byl omotaný kolem obou zápěstí i kola a všechno drželo pevně pohromadě díky svazujícím provazům. Ten nebožák možná nějakou dobu seděl, ale plácání a nárazy plachet se přenášely přes kormidlo na kolo a smýkaly jím sem a tam, takže mu provazy, jimiž byl přivázaný, rozřízly maso až na kost. O stavu věcí byl pořízen přesný záznam a lékař – ranhojič J. M. Caffyn z East Elliot Place číslo třicet tři –, který přišel hned po mně, po prohlídce prohlásil, že muž musel být mrtvý celé dva dny. V kapse měl pečlivě zazátkovanou láhev, prázdnou až na malý svitek papíru, který se ukázal být dodatkem k lodnímu deníku. Pobřežní strážník řekl, že si muž musel ruce svázat sám a uzly utáhnout zuby. To, že na palubu vstoupil jako první právě pobřežní strážník, možná později ušetří nějaké komplikace u admiralitního soudu, protože příslušníci pobřežní stráže si nemohou nárokovat odměnu za záchranu, na kterou má právo první civilista, jenž vstoupí na opuštěnou loď. Právnické jazyky se však už rozvázaly a jeden mladý student práv hlasitě tvrdí, že práva majitele jsou už zcela ztracena, neboť jeho majetek je držen v rozporu se zákony o mrtvé ruce, protože kormidelní páka, coby symbol, ne-li důkaz, svěřeného držení, je v *mrtvé ruce*. Netřeba říkat, že mrtvý kormidelník byl s úctou sňat z místa, kde až do smrti držel svou čestnou stráž – ve stálosti stejně ušlechtilé, jako byla stálost mladého Casabiancy –, a uložen v márnici, kde čeká na soudní ohledání.

Náhlá bouře už přechází a její zuřivost polevuje; davy se rozcházejí domů a nebe nad yorkshirskými pahorky začíná rudnout. Včas pro vaše příští číslo pošlu další podrobnosti o opuštěné lodi, která v bouři tak zázračně našla cestu do přístavu.

Whitby.

Devátého srpna. – Dohra podivného příjezdu opuštěné lodi během včerejší noční bouře je skoro ještě překvapivější než ta událost sama. Ukázalo se, že škuner je ruská loď z Varny a jmenuje se *Demeter*. Jako zátěž má skoro jen stříbřitý písek a veze jen malé množství nákladu – několik velkých dřevěných beden naplněných hlínou. Tento náklad byl adresován whitbyskému advokátovi, panu S. F. Billingtonovi z ulice The Crescent číslo sedm, který dnes ráno vstoupil na palubu a formálně převzal zboží, jež mu bylo zasláno. Také ruský konzul, jednající za nájemce lodi, formálně převzal loď a zaplatil všechny přístavní poplatky a tak dále. Dnes se tu nemluví o ničem jiném než o té podivné shodě okolností; úředníci obchodního ministerstva velmi přísně dbali na to, aby byly ve všem dodrženy platné předpisy. Protože ta věc bude „devítidenním divem“, jsou zřejmě odhodláni nedat žádný důvod k pozdějším stížnostem. Velký zájem vzbudil pes, který vyskočil na břeh, když loď narazila, a nejeden ze členů Společnosti pro ochranu zvířat před týráním, která je ve Whitby velmi silná, se pokusil se zvířetem spřátelit. Ke všeobecnému zklamání však nebyl k nalezení; zdá se, že z města úplně zmizel. Možná se vyděsil a utekl na vřesoviště, kde se dosud v hrůze skrývá. Někteří se na takovou možnost dívají s obavami, aby se časem sám nestal nebezpečím, protože je to zřejmě divoká bestie. Dnes časně ráno byl na silnici naproti dvoru svého pána nalezen mrtvý velký pes, kříženec mastifa, který patřil obchodníkovi s uhlím nedaleko Tate Hill Pier. Rval se a zjevně měl divokého protivníka, protože hrdlo měl vyrvané a břicho rozpárané jako divokým drápem.

* * *

Později. – Díky laskavosti inspektora obchodního ministerstva mi bylo dovoleno nahlédnout do lodního deníku *Demeter*, který byl veden řádně až do posledních tří dnů, ale neobsahoval nic zvlášť zajímavého kromě údajů o pohřešovaných mužích. Největší zájem však budí papír nalezený v láhvi, který byl dnes předložen při soudním ohledání; a podivnější vyprávění, než jaké ty dva dokumenty společně odhalují, mi dosud nepřišlo do cesty. Protože není důvod nic tajit, smím je použít, a posílám vám proto jejich přepis, z něhož jsem jen vypustil technické podrobnosti o lodní službě a nákladu. Skoro to vypadá, jako by se kapitána zmocnila nějaká mánie ještě dřív, než se dostal na širé moře, a jako by se během celé plavby neustále rozvíjela. Mou zprávu je ovšem třeba brát *cum grano*, protože píšu podle diktátu úředníka ruského konzula, který mi laskavě překládal, neboť bylo málo času.

Lodní deník Demeter.

Z Varny do Whitby.

Psáno osmnáctého července, dějí se tak podivné věci, že odteď až do přistání povedu přesné záznamy.

* * *

Šestého července jsme dokončili nakládku, stříbřitý písek a bedny s hlínou. V poledne vypluli. Východní vítr, čerstvý. Posádka pět mužů… dva důstojníci, kuchař a já, kapitán.

* * *

Jedenáctého července za úsvitu vpluli do Bosporu. Na palubu přišli turečtí celníci. Bakšiš. Vše v pořádku. Vypluli ve čtyři odpoledne.

* * *

Dvanáctého července přes Dardanely. Další celníci a vlajkový člun strážní eskadry. Zase bakšiš. Úředníci důkladní, ale rychlí. Chtějí, abychom brzy odpluli. Za tmy vpluli do Egejského souostroví.

* * *

Třináctého července minuli mys Matapan. Posádka s něčím nespokojená. Vypadali vyděšeně, ale nechtěli to říct na rovinu.

* * *

Čtrnáctého července jsem měl o posádku trochu starost. Samí spolehliví chlapi, kteří se mnou už pluli. Důstojník nemohl přijít na to, co se děje; řekli mu jen, že tu *něco* je, a křižovali se. Důstojník se ten den na jednoho z nich rozzlobil a udeřil ho. Čekal jsem prudkou hádku, ale všechno zůstalo klidné.

* * *

Šestnáctého července ráno důstojník hlásil, že jeden z posádky, Petrofsky, chybí. Nedokázal jsem si to vysvětlit. Minulou noc převzal levoboční hlídku při osmi úderech lodního zvonu; vystřídal ho Abramoff, ale Petrofsky do kóje nedošel. Muži sklíčenější než kdy předtím. Všichni říkali, že něco takového čekali, ale víc než to, že je na palubě *něco*, říct nechtěli. Důstojník s nimi začíná ztrácet trpělivost; obával jsem se, že nás čekají nějaké potíže.

* * *

Sedmnáctého července, včera, ke mně do kajuty přišel jeden z mužů, Olgaren, a celý zděšený se mi svěřil, že podle něj je na lodi nějaký cizí člověk. Řekl, že se během své hlídky schovával před lijákem za palubní nástavbou, když uviděl vysokého, hubeného muže, který se nepodobal nikomu z posádky, jak vystoupil po schodech z podpalubí, šel po palubě dopředu a zmizel. Opatrně ho sledoval, ale když došel na příď, nikoho nenašel a všechny průlezy byly zavřené. Byl v panice z pověrčivého strachu a obávám se, že se ta panika může rozšířit. Abych ji utišil, dám dnes celou loď pečlivě prohledat od přídě až po záď.

* * *

Později během dne jsem shromáždil celou posádku a řekl jim, že když si zjevně myslí, že je na lodi někdo cizí, prohledáme ji od přídě až po záď. První důstojník se zlobil; řekl, že je to hloupost a že ustupovat takovým pošetilým nápadům muže jen zdemoralizuje; řekl, že se zaručí, že je sochorem udrží v klidu. Nechal jsem ho u kormidla, zatímco ostatní začali s důkladným hledáním, všichni v řadě vedle sebe, s lucernami: nenechali jsme jediný kout neprohledaný. Protože tam byly jen velké dřevěné bedny, nebyly tam žádné zastrčené kouty, kde by se člověk mohl schovat. Mužům po skončení hledání značně odlehlo a vrátili se vesele k práci. První důstojník se mračil, ale nic neřekl.

* * *

Dvacátého druhého července. – Poslední tři dny drsné počasí a všichni muži zaměstnaní plachtami – nebyl čas se bát. Zdá se, že muži na svou hrůzu zapomněli. Důstojník zase veselý a všichni spolu dobře vycházejí. Pochválil jsem muže za práci ve špatném počasí. Minuli Gibraltar a vypluli úžinou ven. Vše v pořádku.

* * *

Dvacátého čtvrtého července. – Jako by nad touhle lodí visela nějaká zkáza. Už nám jeden muž chybí, vplouváme do Biskajského zálivu s divokým počasím před sebou, a minulou noc jsme přišli o dalšího – zmizel. Stejně jako ten první odešel z hlídky a už ho nikdo neviděl. Muži všichni v panice; poslali společnou petici s prosbou o zdvojené hlídky, protože se bojí být sami. Důstojník rozzloben. Obávám se, že dojde k potížím, protože buď on, nebo muži se uchýlí k nějakému násilí.

* * *

Dvacátého osmého července. – Čtyři dny v pekle, zmítáni v jakémsi víru, a vítr jako uragán. Nikdo nespal. Muži všichni vyčerpaní. Skoro nevím, jak rozdělit hlídky, protože nikdo není schopen nastoupit. Druhý důstojník se dobrovolně přihlásil, že bude kormidlovat a držet hlídku, a nechal muže pár hodin spát. Vítr slábne; moře pořád strašlivé, ale cítíme ho méně, protože loď je stabilnější.

* * *

Dvacátého devátého července. – Další neštěstí. Dnes v noci jednoduchá hlídka, protože posádka byla příliš unavená na zdvojenou. Když ranní hlídka přišla na palubu, nenašla nikoho kromě kormidelníka. Spustila poplach a všichni vyšli na palubu. Důkladné hledání, ale nikoho jsme nenašli. Jsme teď bez druhého důstojníka a posádka v panice. S prvním důstojníkem jsme se dohodli, že odteď budeme chodit ozbrojeni a čekat na jakékoli znamení příčiny.

* * *

Třicátého července. – Minulá noc. Radovali jsme se, že se blížíme k Anglii. Krásné počasí, všechny plachty napnuté. Šel jsem na kutě vyčerpaný; spal tvrdě; probudil mě důstojník se zprávou, že chybí jak muž na hlídce, tak kormidelník. Na obsluhu lodi jsme zbyli jen já, důstojník a dva muži.

* * *

Prvního srpna. – Dva dny mlha a ani jedna plachta na dohled. Doufal jsem, že v Lamanšském průlivu budu moci dát signál o pomoc nebo někam zajet. Nemáme sílu obsluhovat plachty, a tak musíme plout po větru. Neodvažuji se je stáhnout, protože bychom je už nedokázali znovu vytáhnout. Zdá se, že nás to unáší k nějaké hrozné zkáze. Důstojník je teď zdemoralizovanější než kterýkoli z mužů. Jako by se jeho silnější povaha obrátila uvnitř proti němu samému. Muži jsou už za hranicí strachu, pracují netečně a trpělivě, smíření s nejhorším. Jsou to Rusové, on je Rumun.

* * *

Druhého srpna, o půlnoci. – Probudil mě z několikaminutového spánku výkřik, zdánlivě přímo za mým okénkem. V mlze jsem nic neviděl. Vyřítil jsem se na palubu a vrazil do důstojníka. Říká, že slyšel výkřik a běžel, ale po muži na hlídce ani stopy. Další je pryč. Pane, pomoz nám! Důstojník říká, že už musíme být za Doverskou úžinou, protože ve chvíli, kdy se mlha zvedla, zahlédl North Foreland, právě když uslyšel toho muže vykřiknout. Jestli je to tak, jsme teď venku v Severním moři a jen Bůh nás může vést v mlze, která jako by se pohybovala s námi; a zdá se, že Bůh nás opustil.

* * *

Třetího srpna. – O půlnoci jsem šel vystřídat muže u kormidla, a když jsem tam přišel, nikoho jsem nenašel. Vítr byl stálý, a jak jsme pluli po větru, loď nevybočovala z kurzu. Neodvážil jsem se kormidlo opustit, a tak jsem zavolal na důstojníka. Za několik vteřin se vyřítil na palubu ve flanelovém prádle. Vypadal divoce a ztrhaně a velice se obávám, že přišel o rozum. Přistoupil až ke mně a chraptivě mi zašeptal s ústy u mého ucha, jako by se bál, že ho uslyší i sám vzduch: „*Ono* je tady; teď už to vím. Minulou noc na hlídce jsem To viděl, jako člověka, vysokého a hubeného a strašlivě bledého. Bylo to na přídi a dívalo se to ven. Připlížil jsem se za To a vrazil do Toho nůž; ale nůž jím prošel, jako by to byl prázdný vzduch." A jak mluvil, vytáhl nůž a divoce s ním bodl do prázdna. Pak pokračoval: „Ale je to tady a já To najdu. Je to v podpalubí, možná v jedné z těch beden. Budu je jednu po druhé odšroubovávat a podívám se. Vy držte kormidlo." A s varovným pohledem a s prstem na rtech odešel dolů. Zvedal se nárazovitý vítr a já nemohl kormidlo opustit. Viděl jsem, jak znovu vyšel na palubu s bednou nářadí a s lucernou a sestoupil předním průlezem dolů. Je šílený, úplně, zuřivě šílený, a nemá smysl, abych se ho pokoušel zastavit. Těm velkým bednám ublížit nemůže: jsou fakturované jako „jíl" a tahat je sem a tam je ta nejneškodnější věc, jakou může dělat. A tak tu zůstávám, hlídám kormidlo a píšu tyto poznámky. Mohu jen doufat v Boha a čekat, až se mlha rozestoupí. Pak, jestli nedokážu s tímhle větrem doplout do žádného přístavu, zkrátím plachty, zůstanu na místě a dám signál o pomoc…

* * *

Teď už je skoro po všem. Právě když jsem začínal doufat, že důstojník vyjde klidnější – protože jsem slyšel, jak v podpalubí do něčeho buší, a práce mu dělá dobře –, ozval se z průlezu náhlý, polekaný výkřik, při kterém mi tuhla krev v žilách, a on vyletěl na palubu, jako by ho vy-

střelili z děla – zuřící šílenec s očima kroužícíma a s tváří zkřivenou strachem. „Zachraňte mě! Zachraňte mě!“ křičel a pak se rozhlédl po pokrývce mlhy. Jeho hrůza se proměnila v zoufalství a pevným hlasem řekl: „Měl byste jít taky, kapitáne, dokud není pozdě. *On* je tam. Ted znám to tajemství. Moře mě před Ním zachrání, a to je to jediné, co zbývá!“ Než jsem stačil říct slovo nebo se pohnout, abych ho chytil, skočil na zábradlí a úmyslně se vrhl do moře. Myslím, že teď to tajemství znám také. Byl to ten šílenec, kdo se zbavil mužů jednoho po druhém, a teď je sám následoval. Bože, pomoz mi! Jak mám vysvětlit všechny tyhle hrůzy, až se dostanu do přístavu? *Až* se dostanu do přístavu! Stane se to vůbec někdy?

* * *

Čtvrtého srpna. – Pořád mlha, kterou východ slunce nedokáže prorazit. Vím, že slunce vychází, protože jsem námořník, jinak nevím proč. Neodvážil jsem se jít dolů, neodvážil jsem se opustit kormidlo; a tak jsem tu zůstal celou noc a v šeru noci jsem To uviděl – Jeho! Bůh mi odpusť, ale důstojník udělal dobře, že skočil přes palubu. Bylo lepší zemřít jako muž; zemřít jako námořník na širém moři, proti tomu nikdo nemůže nic namítnout. Ale já jsem kapitán a nesmím svou lod opustit. Ale já toho ďábla či netvora přelstím, protože si přivážu ruce ke kormidelnímu kolu, až mi začnou docházet síly, a spolu s nimi přivážu i to, čeho se On – To! – neodváží dotknout; a pak, ať přijde vítr dobrý nebo zlý, zachráním svou duši a svou kapitánskou čest. Slábnu a blíží se noc. Jestli se mi On znovu podívá do tváře, možná už nebudu mít čas jednat… Jestli ztroskotáme, možná tuhle láhev někdo najde a ti, kdo ji najdou, snad pochopí; a jestli ne… nu, pak ať se všichni dozvědí, že jsem dostál své povinnosti. Bůh a Panna Maria a svatí pomozte ubohé nevědomé duši, která se snaží konat svou povinnost…

* * *

Porota pochopitelně nevynesla žádný jednoznačný výrok. Nelze předložit žádné důkazy; a zda ty vraždy spáchal ten muž sám, nebo ne, to už teď nikdo neřekne. Místní lidé se skoro jednomyslně domnívají, že kapitán je prostě hrdina, a bude mít veřejný pohřeb. Už je ujednáno, že jeho tělo poveze průvod člunů kus cesty proti proudu řeky Esk, pak se průvod vrátí k Tate Hill Pier a odtud ho ponesou nahoru po schodech k opatství; bude totiž pohřben na hřbitově na útesu. Majitelé více než sta člunů už nahlásili svá jména, že ho chtějí doprovodit k hrobu.

Po velkém psu se nikdy nenašla ani stopa; a to se tu velmi lituje, protože při současné náladě veřejnosti by ho podle mého město adoptovalo. Zítra bude pohřeb; a tím skončí ještě jedno „tajemství moře".

Deník Miny Murrayové.

Osmého srpna. – Lucy byla celou noc velmi neklidná a já jsem také nemohla spát. Bouře byla strašlivá, a jak hlasitě hučela mezi komíny, otřásala jsem se. Když přišel prudký poryv, znělo to jako vzdálený výstřel z děla. Kupodivu se Lucy neprobudila; ale dvakrát vstala a oblékla se. Naštěstí jsem se pokaždé probudila včas, dokázala jsem ji svléknout, aniž bych ji vzbudila, a dostala ji zpátky do postele. Je to velmi zvláštní věc, ta náměsíčnost, protože jakmile se její vůli postaví do cesty jakákoli tělesná překážka, její úmysl, pokud nějaký má, zmizí a ona se podřídí skoro přesně obvyklému běhu svého života.

Časně ráno jsme obě vstaly a šly dolů do přístavu podívat se, jestli se v noci něco nestalo. Venku bylo velmi málo lidí, a ačkoli jasně svítilo slunce a vzduch byl čistý a svěží, velké, zlověstně vyhlížející vlny, které samy vypadaly tmavé, protože pěna na jejich hřebenech byla jako sníh, se tlačily úzkým ústím přístavu dovnitř – jako hrubián, který se prodírá davem. Nějak jsem byla ráda, že Jonathan nebyl včera v noci na moři, ale na pevnině. Ale ach, je na pevnině, nebo na moři? Kde je

a jak se mu daří? Mám o něj strašný strach. Kdybych jen věděla, co dělat, a mohla něco udělat!

* * *

Desátého srpna. – Pohřeb ubohého kapitána byl dnes velice dojemný. Zdálo se, že tam byl každý člun z přístavu, a rakev nesli kapitáni celou cestu od Tate Hill Pier až nahoru na hřbitov. Lucy šla se mnou a šly jsme brzy na naši starou lavičku, zatímco průvod člunů plul proti proudu řeky až k viaduktu a zase zpátky dolů. Měly jsme odtud nádherný výhled a viděly jsme průvod skoro celou cestu. Ten nebožák byl uložen k odpočinku docela blízko naší lavičky, takže když přišla ta chvíle, stouply jsme si na ni a viděly jsme všechno. Ubohá Lucy vypadala velmi rozrušeně. Celou dobu byla neklidná a nesvá a nemohu si pomoci, myslím, že se na ní ty noční sny podepisují. V jedné věci je docela zvláštní: nechce mi přiznat, že by měla nějaký důvod k neklidu; anebo jestli nějaký je, sama mu nerozumí. Přidal se k tomu ještě další důvod, totiž že ubohého starého pana Swalese dnes ráno našli mrtvého na naší lavičce se zlomeným vazem. Jak řekl lékař, zřejmě v nějakém leknutí spadl na lavičce dozadu, protože na tváři měl výraz strachu a hrůzy, ze kterého prý muže, kteří ho našli, zamrazilo. Ubohý drahý stařec! Možná svýma umírajícíma očima uviděl Smrt! Lucy je tak milá a citlivá, že na ni různé vlivy působí silněji než na jiné lidi. Právě teď ji velice rozrušila maličkost, které jsem já nevěnovala velkou pozornost, ačkoli sama mám zvířata moc ráda. Jednoho z mužů, kteří sem často chodí vyhlížet čluny, provázel jeho pes. Ten pes je s ním vždycky. Oba jsou tiché povahy a nikdy jsem toho muže neviděla rozzlobeného ani neslyšela toho psa štěkat. Během obřadu pes nechtěl přijít ke svému pánovi, který seděl s námi na lavičce, ale držel se několik yardů opodál, štěkal a vyl. Jeho pán na něj mluvil nejdřív laskavě, pak přísně a pak rozzlobeně; ale pes nechtěl ani přijít, ani přestat dě-

lat hluk. Byl v jakési zuřivosti, s divokýma očima a se všemi chlupy naježenými jako kočičí ocas, když se kočka chystá do boje. Nakonec se rozzlobil i ten muž, seskočil dolů, kopl psa, pak ho popadl za kůži na krku a napůl ho dovlekl, napůl hodil na náhrobní kámen, na kterém je lavička připevněná. V tu chvíli, kdy se kamene dotkl, se to ubohé zvíře utišilo a celé se roztřáslo. Nepokoušelo se utéct, ale přikrčilo se, chvělo se a krčilo a bylo v tak politováníhodném stavu hrůzy, že jsem se ho snažila utěšit, i když bez úspěchu. Lucy byla také plná soucitu, ale nepokusila se psa dotknout, jen se na něj dívala jakoby zmučeně. Velice se obávám, že má příliš přecitlivělou povahu, než aby prošla světem bez trápení. Jsem si jistá, že se jí o tom dnes v noci bude zdát. Celá ta změť věcí – loď, kterou do přístavu dovedl mrtvý muž; jeho poloha, přivázaného ke kormidlu s krucifixem a růžencem; dojemný pohřeb; pes, jednou zuřivý a jednou vyděšený – to všechno jí poskytne látku ke snům.

Myslím, že bude nejlepší, když půjde spát tělesně úplně vyčerpaná, a tak ji vezmu na dlouhou procházku podél útesů do Robin Hood's Bay a zpátky. Pak by neměla mít velkou chuť chodit ve spánku.

Kapitola osmá

Deník Miny Murrayové

Týž den, jedenáct hodin večer. – Ach, já jsem ale unavená! Kdybych si ze psaní deníku neudělala povinnost, dnes večer bych ho ani neotevřela. Měly jsme krásnou procházku. Lucy měla po chvíli veselou náladu, myslím, že díky několika milým kravám, které k nám na louce blízko majáku přišly očichávat a k smrti nás vyděsily. Věřím, že jsme zapomněly úplně na všechno kromě strachu o sebe samy, to se rozumí, a jako by se tím smazala tabule a my mohly začít znovu. V Robin Hood's Bay jsme si daly znamenitou „vydatnou svačinu" v rozkošném malém staromódním hostinci s arkýřovým oknem přímo nad skalami pobřeží porostlými chaluhami. Myslím, že bychom svou chutí k jídlu pohoršily i „Novou ženu". Muži jsou shovívavější, Bůh jim žehnej! Pak jsme šly domů s několika, nebo spíš s mnoha zastávkami na odpočinek a se srdcem stále plným strachu z divokých býků. Lucy byla opravdu unavená a chtěly jsme se co nejdřív odplížit do postele. Jenže přišel mladý kaplan a paní Westenrová ho pozvala, aby zůstal na večeři. Obě s Lucy jsme svedly tuhý boj s ospalostí; vím, že z mé strany to byl těžký boj, a jsem docela hrdinka. Myslím, že by se biskupové měli jednou sejít a postarat se o to, aby se vychovala nová třída kaplanů, kteří nezůstávají na večeři, ať je kdo pobízí sebevíc, a kteří poznají, kdy jsou dívky unavené. Lucy spí a tiše oddychuje. Má na tvářích víc barvy než obvykle a vypadá, ach, tak roztomile. Jestli se do ní pan Holmwood zamiloval, když ji viděl jen v salonu, ráda bych věděla, co by

řekl, kdyby ji viděl teď. Některé spisovatelky z řad „Nových žen“ jednou přijdou s nápadem, že by se muži a ženy měli smět vidět ve spánku, než požádají o ruku nebo nabídku přijmou. Ale myslím, že Nová žena se v budoucnu nesníží k tomu, aby nabídku přijímala; bude o ruku žádat sama. A pěkně si s tím poradí! V tom je jistá útěcha. Dnes večer jsem tak šťastná, protože se drahé Lucy zřejmě daří lépe. Opravdu věřím, že má to nejhorší za sebou a že jsme se přenesly přes její potíže se sny. Byla bych úplně šťastná, kdybych jen věděla, jestli Jonathan… Bůh mu žehnej a ochraňuj ho.

* * *

Jedenáctého srpna, tři hodiny ráno. – Zase deník. Teď už neusnu, tak můžu klidně psát. Jsem příliš rozrušená, abych mohla spát. Prožily jsme takové dobrodružství, takový trýznivý zážitek. Usnula jsem, jakmile jsem zavřela deník… Najednou jsem byla úplně vzhůru a posadila jsem se s hrozným pocitem strachu a s jakýmsi pocitem prázdnoty kolem sebe. V pokoji byla tma, takže jsem neviděla na postel Lucy; potichu jsem k ní přešla a hmatala po ní. Postel byla prázdná. Škrtla jsem sirkou a zjistila jsem, že v pokoji není. Dveře byly zavřené, ale nezamčené, tak jak jsem je nechala. Bála jsem se vzbudit její matku, které je v poslední době hůř než obvykle, a tak jsem na sebe hodila nějaké šaty a chystala se ji hledat. Když jsem odcházela z pokoje, napadlo mě, že by mi oblečení, které má na sobě, mohlo napovědět, kam ji její sen vede. Župan by znamenal dům, šaty venek. Župan i šaty byly na svém místě. „Díky Bohu,“ řekla jsem si, „nemůže být daleko, je jen v noční košili.“ Seběhla jsem dolů a podívala se do obývacího pokoje. Nebyla tam! Pak jsem se podívala do všech ostatních otevřených místností v domě a srdce mi svíral stále větší strach. Nakonec jsem došla k domovním dveřím a zjistila jsem, že jsou otevřené. Nebyly otevřené dokořán, ale západka zámku nezapadla. Lidé z domu dávají pozor, aby

dveře každou noc zamkli, a tak jsem se bála, že Lucy musela vyjít ven, tak jak byla. Nebyl čas přemýšlet, co se může stát; neurčitý, všechno přemáhající strach zastřel všechny podrobnosti. Vzala jsem velký, těžký šál a vyběhla ven. Když jsem byla na Crescentu, hodiny odbíjely jednu a nikde nebylo ani živé duše. Běžela jsem po North Terrace, ale nikde jsem neviděla ani stopu po bílé postavě, kterou jsem čekala. Na kraji Západního útesu nad molem jsem se podívala přes přístav k Východnímu útesu v naději, nebo ve strachu – sama nevím v čem –, že uvidím Lucy na naší oblíbené lavičce. Svítil jasný úplněk a po nebi se hnaly těžké černé mraky, které z celé krajiny dělaly prchavé diorama světla a stínu, jak přes ni pluly. Chvíli jsem nic neviděla, protože stín mraku zakryl kostel svaté Marie a všechno kolem. Pak, jak mrak přešel, jsem viděla, jak se vynořují zříceniny opatství; a jak se dál posouval okraj úzkého pruhu světla, ostrý jako sek mečem, postupně se objevoval kostel a hřbitov. Ať už jsem čekala cokoli, zklamaná jsem nebyla, protože tam, na naší oblíbené lavičce, dopadalo stříbrné světlo měsíce na napůl ležící postavu, sněhově bílou. Mrak se přihnal příliš rychle, než abych toho viděla mnoho, protože stín se na světlo snesl téměř okamžitě; ale zdálo se mi, jako by za lavičkou, kde zářila ta bílá postava, stálo něco tmavého a skláněl se nad ní. Co to bylo, jestli člověk, nebo zvíře, jsem nedokázala poznat; nečekala jsem, až to zahlédnu znovu, ale letěla jsem dolů po příkrých schodech k molu a podél rybího trhu k mostu, protože to byla jediná cesta na Východní útes. Město vypadalo jako mrtvé, nepotkala jsem ani živou duši; byla jsem tomu ráda, protože jsem nechtěla, aby někdo viděl, v jakém stavu ubohá Lucy je. Čas i vzdálenost se zdály nekonečné, kolena se mi třásla a těžce jsem oddychovala, jak jsem se drala do nekonečných schodů k opatství. Musela jsem jít rychle, a přece se mi zdálo, jako by mi nohy zatížilo olovo a jako by mi zrezivěl každý kloub v těle. Když jsem byla skoro nahoře, viděla jsem lavičku i bílou postavu, protože teď už jsem byla dost blízko, abych ji rozeznala i ve chvílích stínu. Nad tou

napůl ležící bílou postavou se nepochybně sklánělo něco dlouhého a černého. Vyděšeně jsem zavolala: „Lucy! Lucy!“ a to něco zvedlo hlavu a z místa, kde jsem stála, jsem viděla bílou tvář a rudé, žhnoucí oči. Lucy neodpověděla a já jsem běžela dál ke vchodu na hřbitov. Když jsem vešla, byl mezi mnou a lavičkou kostel a asi na minutu jsem ji ztratila z očí. Když jsem ji znovu uviděla, mrak už přešel a měsíc svítil tak jasně, že jsem viděla Lucy, jak napůl leží s hlavou přes opěradlo lavičky. Byla úplně sama a kolem nebylo ani stopy po nějaké živé bytosti.

Když jsem se nad ni sklonila, viděla jsem, že pořád spí. Rty měla pootevřené a dýchala – ne tiše jako obvykle, ale dlouze a těžce lapala po dechu, jako by se při každém nádechu snažila naplnit si plíce. Když jsem přišla blíž, zvedla ve spánku ruku a přitáhla si límec noční košile těsně kolem krku. Přitom jí celým tělem projel lehký třas, jako by jí byla zima. Přehodila jsem přes ni teplý šál a pevně jí ho stáhla kolem krku, protože jsem se bála, aby ji noční vzduch, když byla tak nalehko, smrtelně nenachladil. Bála jsem se ji probudit najednou, a abych měla volné ruce a mohla jí pomoct, sepnula jsem jí šál u krku velkým zavíracím špendlíkem; ale v té úzkosti jsem asi byla nešikovná a štípla nebo píchla jsem ji, protože za chvíli, když se jí dech uklidnil, si znovu sáhla na krk a zasténala. Když jsem ji pečlivě zabalila, obula jsem jí své střevíce a pak jsem ji začala velmi jemně budit. Zpočátku nereagovala; ale postupně byla ve spánku čím dál neklidnější a občas zasténala a vzdychla. Nakonec, protože čas rychle ubíhal a z mnoha dalších důvodů jsem ji chtěla hned dostat domů, jsem s ní zatřásla silněji, až konečně otevřela oči a probudila se. Nezdálo se, že by ji překvapilo, že mě vidí, protože si ovšem hned neuvědomila, kde je. Lucy se vždycky probouzí půvabně, a dokonce i v takové chvíli, kdy jí tělo jistě prostupoval chlad a muselo ji trochu děsit, že se probudila nalehko v noci na hřbitově, svůj půvab neztratila. Trochu se třásla a přitiskla se ke mně; když jsem jí řekla, ať jde hned se mnou domů, beze slova vstala, poslušná jako dítě. Když jsme šly, štěrk mě tlačil do nohou a Lucy si vši-

mla, že sebou škubu. Zastavila se a trvala na tom, abych si vzala své střevíce; ale já nechtěla. Když jsme však došly na cestu za hřbitovem, kde zbyla po bouři kaluž vody, umazala jsem si nohy blátem, jednou nohou jsem si mazala druhou, aby si cestou domů nikdo, kdybychom někoho potkaly, nevšiml, že jsem bosá.

Štěstí nám přálo a dostaly jsme se domů, aniž bychom potkaly živou duši. Jednou jsme uviděly muže, který nevypadal úplně střízlivě, jak jde ulicí před námi; ale schovaly jsme se ve dveřích, dokud nezmizel v jednom z těch průchodů, jaké tu jsou, příkrých uzoučkých uliček, kterým ve Skotsku říkají „wynds“. Srdce mi celou dobu bušilo tak hlasitě, že jsem si chvílemi myslela, že omdlím. Měla jsem o Lucy velkou starost, nejen o její zdraví, aby jí ten noční chlad neublížil, ale i o její pověst, kdyby se ten příběh rozkřikl. Když jsme vešly dovnitř, umyly jsme si nohy a společně se pomodlily na poděkování; pak jsem ji uložila do postele a pečlivě přikryla. Než usnula, prosila mě – přímo zapřísahala –, abych nikomu, ani její matce, neřekla ani slovo o tom jejím náměsíčném dobrodružství. Zpočátku jsem váhala, jestli to slíbit; ale když jsem pomyslela na zdraví její matky a na to, jak by ji taková věc trápila, a také na to, jak by se takový příběh mohl překroutit – ba nevyhnutelně by se překroutil –, kdyby vyšel najevo, usoudila jsem, že bude moudřejší slíbit to. Doufám, že jsem udělala dobře. Zamkla jsem dveře a klíč mám přivázaný k zápěstí, takže snad už mě nic znovu nevyruší. Lucy tvrdě spí; odlesk svítání stojí vysoko a daleko nad mořem…

* * *

Týž den, v poledne. – Všechno je v pořádku. Lucy spala, dokud jsem ji neprobudila, a zdálo se, že se ani jednou neotočila na druhý bok. Noční dobrodružství jí zřejmě neublížilo; naopak jí prospělo, protože dnes ráno vypadá lépe než celé týdny předtím. Mrzelo mě, když jsem si vši-

mla, že jsem ji tím zavíracím špendlíkem ze své nešikovnosti poranila. Mohlo to být dokonce vážné, protože kůži na krku měla propíchnutou. Asi jsem nabrala kousek volné kůže a propíchla ji skrz, protože jsou tam dvě malé červené tečky jako od píchnutí špendlíkem a na lemu noční košile byla kapka krve. Když jsem se omlouvala a dělala si s tím starosti, smála se, hladila mě a řekla, že to ani necítila. Jizvu to naštěstí nezanechá, je to tak maličké.

* * *

Týž den, v noci. – Prožily jsme šťastný den. Vzduch byl čistý, slunce jasné a vál chladivý vánek. Vzaly jsme si oběd do Mulgraveských lesů; paní Westenrová jela kočárem po silnici a my s Lucy jsme šly pěšky po stezce podél útesu a připojily jsme se k ní u brány. Sama jsem byla trochu smutná, protože jsem se nemohla ubránit pomyšlení, jak *dokonale* šťastné by to bylo, kdyby byl se mnou Jonathan. Ale co! Musím mít jen trpělivost. Večer jsme se prošly po terase u kasina, poslechly si pěknou hudbu od Spohra a Mackenzieho a šly brzy spát. Lucy se zdá klidnější, než byla už nějakou dobu, a hned usnula. Zamknu dveře a klíč si zajistím stejně jako předtím, i když dnes v noci žádné potíže nečekám.

* * *

Dvanáctého srpna. – Mýlila jsem se, protože mě v noci dvakrát vzbudila Lucy, když se snažila dostat ven. Zdálo se, že i ve spánku je trochu netrpělivá, když zjistila, že jsou dveře zamčené, a vrátila se do postele jakoby na protest. Probudila jsem se za svítání a slyšela jsem za oknem cvrlikat ptáky. Lucy se probudila také a byla jsem ráda, když jsem viděla, že je jí ještě lépe než předchozího rána. Zdálo se, že se jí vrátila všechna její dřívější veselost; přišla, přitulila se ke mně a vyprávěla mi

všechno o Arthurovi. Řekla jsem jí, jakou mám starost o Jonathana, a ona se mě pak snažila utěšit. Nu, trochu se jí to podařilo, protože i když soucit nezmění skutečnosti, může pomoct, aby se daly snáz unést.

* * *

Třináctého srpna. – Další klidný den a do postele s klíčem na zápěstí jako předtím. V noci jsem se znovu probudila a viděla jsem, že Lucy sedí na posteli, pořád spí a ukazuje na okno. Potichu jsem vstala, odhrnula roletu a podívala se ven. Venku jasně svítil měsíc a ten jemný účinek světla nad mořem a nebem – splynulými v jedno velké, tiché tajemství – byl krásný nad všechna slova. Mezi mnou a měsíčním světlem poletoval velký netopýr, přilétal a odlétal v širokých vířivých kruzích. Jednou nebo dvakrát přiletěl docela blízko, ale asi se lekl, když mě uviděl, a odletěl přes přístav k opatství. Když jsem se od okna vrátila, Lucy si zase lehla a klidně spala. Celou noc se už nepohnula.

* * *

Čtrnáctého srpna. – Celý den na Východním útesu, čtení a psaní. Zdá se, že si Lucy to místo zamilovala stejně jako já, a je těžké ji odtud dostat, když je čas jít domů na oběd, na čaj nebo na večeři. Dnes odpoledne pronesla zvláštní poznámku. Šly jsme domů na večeři, došly jsme až nahoru na schody od Západního mola a zastavily se, abychom se podívaly na výhled, jak to obvykle děláme. Zapadající slunce, nízko na obloze, právě klesalo za Kettleness; rudé světlo se rozlévalo přes Východní útes a staré opatství a zdálo se, že všechno koupe v krásné růžové záři. Chvíli jsme mlčely a najednou Lucy zamumlala jakoby pro sebe:

„Zase jeho rudé oči! Jsou úplně stejné.“ Byla to tak zvláštní slova, pronesená bez jakékoli souvislosti, že mě docela polekala. Trochu jsem se otočila, abych na Lucy dobře viděla, aniž by to vypadalo, že na ni zírám, a viděla jsem, že je v jakémsi polosnu a má ve tváři zvláštní výraz, kterému jsem nedokázala dobře porozumět; a tak jsem nic neřekla, ale sledovala jsem její pohled. Zdálo se, že se dívá naproti k naší lavičce, na které osaměle seděla tmavá postava. Sama jsem se trochu polekala, protože se mi na okamžik zdálo, že ten cizinec má velké oči jako planoucí plameny; ale druhý pohled ten přelud rozptýlil. Rudé sluneční světlo se odráželo v oknech kostela svaté Marie za naší lavičkou, a jak slunce klesalo, změnil se lom a odraz světla právě natolik, že to vypadalo, jako by se světlo pohybovalo. Upozornila jsem Lucy na ten zvláštní účinek a ona sebou trhla a vzpamatovala se, ale přesto vypadala smutně; možná myslela na tu strašnou noc tam nahoře. Nikdy o ní nemluvíme; a tak jsem nic neřekla a šly jsme domů na večeři. Lucy bolela hlava a šla brzy spát. Počkala jsem, až usne, a šla jsem se sama trochu projít; šla jsem po útesech na západ a byla jsem plná sladkého smutku, protože jsem myslela na Jonathana. Když jsem se vracela domů – měsíc tehdy svítil jasně, tak jasně, že i když průčelí naší části Crescentu bylo ve stínu, všechno bylo dobře vidět –, pohlédla jsem nahoru k našemu oknu a viděla jsem, že se z něj Lucy vyklání. Myslela jsem, že se možná dívá, kde jsem, a tak jsem rozložila kapesník a zamávala jím. Nevšimla si toho a vůbec se nepohnula. V tu chvíli se měsíční světlo přesunulo za roh budovy a dopadlo na okno. Zřetelně jsem tam viděla Lucy s hlavou opřenou o ostění okna a se zavřenýma očima. Tvrdě spala a vedle ní na okenním parapetu sedělo něco, co vypadalo jako dost velký pták. Bála jsem se, že nastydne, a tak jsem vyběhla nahoru, ale když jsem vešla do pokoje, vracela se tvrdě spící do postele a těžce oddychovala; držela si ruku na krku, jako by si ho chránila před zimou.

Nebudila jsem ji, jen jsem ji teple přikryla; postarala jsem se, aby dveře byly zamčené a okno bezpečně zavřené.

Ve spánku vypadá tak roztomile; ale je bledší než obvykle a pod očima má strhaný, ztrápený výraz, který se mi nelíbí. Obávám se, že ji něco trápí. Kéž bych mohla zjistit co.

* * *

Patnáctého srpna. – Vstala jsem později než obvykle. Lucy byla malátná a unavená a spala dál, i když nás už zavolali. U snídaně nás čekalo šťastné překvapení. Arthurovu otci je lépe a přeje si, aby se svatba konala brzy. Lucy je plná tiché radosti a její matka je zároveň ráda i smutná. Později během dne mi řekla proč. Je jí líto, že o Lucy přijde, že už nebude jen její, ale raduje se, že Lucy bude mít brzy někoho, kdo ji bude chránit. Ubohá, drahá, milá paní! Svěřila se mi, že nad ní byl vynesen rozsudek smrti. Před Lucy to tají a mně dala slíbit, že to udržím v tajnosti; lékař jí řekl, že nanejvýš do několika měsíců musí zemřít, protože jí slábne srdce. Kdykoli, i teď, by ji náhlý otřes téměř jistě zabil. Ach, udělaly jsme moudře, že jsme před ní zatajily tu příhodu ze strašné noci, kdy Lucy chodila ve spánku.

* * *

Sedmnáctého srpna. – Celé dva dny žádný deník. Neměla jsem sílu psát. Jako by se na naše štěstí snášel jakýsi temný příkrov. Od Jonathana žádné zprávy a Lucy jako by slábla, zatímco hodiny její matky se chýlí ke konci. Nechápu, proč Lucy takhle chřadne. Dobře jí, dobře spí a užívá si čerstvého vzduchu; ale přitom jí z tváří neustále mizí růže a den ode dne je slabší a malátnější; v noci slyším, jak lapá po dechu, jako by se nemohla nadechnout. Klíč od našich dveří mám v noci vždycky přivázaný k zápěstí, ale ona vstává, chodí po pokoji a sedá si

k otevřenému oknu. Minulou noc, když jsem se probudila, jsem ji našla vyklánět se z okna, a když jsem se ji pokusila probudit, nešlo to; byla v mdlobách. Když se mi ji podařilo vzkřísit, byla slabá jako moucha a tiše plakala mezi dlouhými, bolestnými zápasy o dech. Když jsem se jí zeptala, jak se dostala k oknu, zavrtěla hlavou a odvrátila se. Doufám, že její nevolnost nepochází z toho nešťastného píchnutí zavíracím špendlíkem. Právě teď, když spala, jsem se jí podívala na krk a zdá se, že ty drobné ranky se nezahojily. Jsou pořád otevřené a snad dokonce větší než předtím a jejich okraje jsou slabě bělavé. Vypadají jako malé bílé tečky s červeným středem. Jestli se do dne nebo dvou nezahojí, budu trvat na tom, aby se na ně podíval lékař.

Dopis advokátní kanceláře Samuel F. Billington a syn z Whitby firmě Carter, Paterson a spol. v Londýně.

„*Sedmnáctého srpna.*

„Vážení pánové,

„v příloze vám zasíláme fakturu za zboží odeslané po trati Great Northern Railway. Zboží má být doručeno do Carfaxu u Purfleetu ihned po převzetí v nákladovém nádraží King's Cross. Dům je v současné době prázdný, ale přikládáme klíče, všechny opatřené štítky.

„Laskavě uložte bedny, celkem padesát kusů, z nichž zásilka sestává, v částečně zřícené budově, která je součástí domu a na přiloženém hrubém nákresu je označena písmenem ‚A'. Váš zástupce to místo snadno pozná, neboť jde o starobylou kapli sídla. Zboží odjíždí dnes večer vlakem v devět třicet a do King's Cross má dorazit zítra ve čtyři třicet odpoledne. Protože si náš klient přeje, aby dodávka proběhla co nejdříve, budeme vám zavázáni, budete-li mít v uvedenou dobu na King's Cross připravené povozy a zboží neprodleně dopravíte na místo určení. Abychom předešli případným průtahům, které by mohly vzniknout kvůli obvyklým platebním náležitostem ve vašich odděleních, přikládáme šek na deset liber, jehož přijetí laskavě potvrďte. Bu-

dou-li náklady nižší než tato částka, můžete nám zbytek vrátit; budou-li vyšší, zašleme vám šek na rozdíl, jakmile od vás dostaneme zprávu. Klíče při odchodu zanechte v hlavní hale domu, kde si je majitel vyzvedne, až do domu vstoupí pomocí svého náhradního klíče.

„Nepokládejte to prosím za překročení mezí obchodní zdvořilosti, naléháme-li na vás ve všech směrech, abyste jednali co nejrychleji.

„Zůstáváme, vážení pánové,

„s veškerou úctou

„Samuel F. Billington a syn“

Dopis firmy Carter, Paterson a spol. z Londýna firmě Billington a syn do Whitby.

„*Dvacátého prvního srpna.*

„Vážení pánové,

„dovolujeme si potvrdit přijetí deseti liber a vracíme šek na jednu libru, sedmnáct šilinků a devět pencí, což je přeplatek, jak vyplývá z přiloženého kvitovaného účtu. Zboží je doručeno přesně podle pokynů a klíče jsou ponechány v balíčku v hlavní hale, jak bylo nařízeno.

„Zůstáváme, vážení pánové,

„s úctou

„Za firmu Carter, Paterson a spol.“

Deník Miny Murrayové.

Osmnáctého srpna. – Dnes jsem šťastná a píšu vsedě na lavičce na hřbitově. Lucy je mnohem, mnohem lépe. Minulou noc spala klidně až do rána a ani jednou mě nevyrušila. Zdá se, že se jí do tváří už vracejí růže, i když je pořád smutně bledá a vypadá sinale. Kdyby byla nějak chudokrevná, chápala bych to, ale to není. Má veselou náladu a je plná života a radosti. Zdá se, že všechna ta chorobná zamlklost z ní spadla, a právě mi připomněla – jako bych to potřebovala připomínat – *tu* noc

a že právě tady, na téhle lavičce, jsem ji našla spící. Když mi to říkala, hravě zaťukala podpatkem botky o kamennou desku a řekla:

„Moje ubohé nožky tehdy moc hluku nenadělaly! Ubohý starý pan Swales by mi asi řekl, že to bylo proto, že jsem nechtěla vzbudit Geordieho.“ Protože byla tak sdílná, zeptala jsem se jí, jestli se jí té noci něco zdálo. Než odpověděla, objevila se jí na čele ta roztomilá vráska, o které Arthur – říkám mu Arthur, protože ona to tak dělá – tvrdí, že ji miluje; a opravdu se mu nedivím. Pak pokračovala, napůl jako ve snu, jako by si to sama chtěla vybavit:

„Úplně se mi to nezdálo; ale všechno to vypadalo skutečně. Chtěla jsem jen být tady na tomhle místě – nevím proč, protože jsem se něčeho bála – nevím čeho. Pamatuju si, i když jsem asi spala, jak jsem šla ulicemi a přes most. Když jsem šla kolem, vyskočila ryba a já se naklonila, abych se na ni podívala, a slyšela jsem výt spoustu psů – celé město jako by muselo být plné psů, kteří vyjí všichni najednou –, když jsem stoupala po schodech. Pak si matně vzpomínám na něco dlouhého a tmavého s rudýma očima, přesně jako to, co jsme viděly při západu slunce, a na něco velmi sladkého a velmi hořkého kolem mě zároveň; a pak jako bych se nořila do hluboké zelené vody a v uších mi zpívalo, jak jsem slyšela, že se to děje tonoucím; a pak jako by ode mě všechno odcházelo; jako by moje duše vystoupila z těla a vznášela se ve vzduchu. Zdá se mi, že si vzpomínám, jak jednou byl Západní maják přímo pode mnou, a pak přišel takový trýznivý pocit, jako bych byla při zemětřesení, a já se vrátila a zjistila jsem, že mnou třeseš. Viděla jsem, že to děláš, dřív, než jsem to ucítila.“

Pak se začala smát. Připadalo mi to trochu tajuplné a poslouchala jsem ji se zatajeným dechem. Moc se mi to nelíbilo a usoudila jsem, že bude lepší, když se její mysl u toho tématu nebude držet, a tak jsme stočily řeč k jiným věcem a Lucy byla zase jako dřív. Když jsme došly domů, svěží vánek jí dodal síly a její bledé tváře byly opravdu růžověj-

ší. Její matka měla radost, když ji uviděla, a všechny jsme spolu strávily velice šťastný večer.

* * *

Devatenáctého srpna. – Radost, radost, radost! I když ne samá radost. Konečně zprávy o Jonathanovi. Můj drahý byl nemocný; proto nepsal. Teď, když to vím, nebojím se na to pomyslet ani to vyslovit. Pan Hawkins mi ten dopis poslal dál a sám napsal, ach, tak laskavě. Ráno mám odjet za Jonathanem, pomoct ho ošetřovat, bude-li to třeba, a přivézt ho domů. Pan Hawkins říká, že by nebylo špatné, kdybychom se vzali tam. Nad dopisem té dobré sestry jsem plakala tak dlouho, že cítím, jak je vlhký tam, kde ho mám uložený na hrudi. Je o Jonathanovi a musí být u mého srdce, protože on je *v* mém srdci. Cestu mám celou naplánovanou a zavazadla připravená. Beru si jen jedny šaty na převlečení; Lucy mi odveze kufr do Londýna a nechá si ho, dokud si pro něj nepošlu, protože se může stát, že... Víc už psát nesmím; musím si to nechat, abych to řekla Jonathanovi, svému manželovi. Dopis, který on viděl a kterého se dotýkal, mě musí utěšovat, dokud se neuvidíme.

Dopis sestry Agáty z nemocnice svatého Josefa a svaté Marie v Budapešti slečně Wilhelmině Murrayové.

„*Dvanáctého srpna.*

„Vážená slečno,

„píši na přání pana Jonathana Harkera, který sám ještě není dost silný, aby psal, i když se mu díky Bohu a svatému Josefovi a svaté Marii dobře daří. Je v naší péči téměř šest týdnů a trpí prudkým zánětem mozku. Přeje si, abych vám vyřídila, že vás miluje, a abych vám sdělila, že touto poštou za něj píši panu Peteru Hawkinsovi do Exeteru, že se mu s povinnou úctou omlouvá za zdržení a že veškerou svou práci dokončil. Bude potřebovat několik týdnů odpočinku v našem sanatoriu

v horách, ale pak se vrátí. Přeje si, abych vám řekla, že nemá u sebe dost peněz a že by za svůj pobyt zde rád zaplatil, aby ostatní, kdo to potřebují, nestrádali bez pomoci.

„Věřte mi,

„se soucitem a se vším požehnáním

„vaše sestra Agáta

„Dovětek: Můj pacient spí, a tak dopis znovu otevírám, abych vám sdělila ještě něco. Všechno mi o vás vyprávěl, i to, že se máte brzy stát jeho ženou. Všechno požehnání vám oběma! Prodělal nějaký strašlivý otřes – tak to říká náš lékař – a v horečce strašně blouznil; o vlcích a jedu a krvi; o přízracích a démonech; a o čem ještě, to se bojím říct. Dávejte na něj vždycky pozor, aby ho ještě dlouho nic takového nerozrušilo; stopy nemoci, jako je ta jeho, nemizí jen tak lehce. Napsaly bychom už dávno, ale nevěděly jsme nic o jeho přátelích a neměl u sebe nic, čemu by kdo rozuměl. Přijel vlakem z Kluže a přednosta stanice tam řekl průvodčímu, že vběhl do nádraží a křičel, ať mu dají jízdenku domů. Z jeho prudkého chování poznali, že je Angličan, a dali mu jízdenku do nejvzdálenější stanice tím směrem, kam ten vlak jel.

„Buďte ujištěna, že je o něj dobře postaráno. Svou vlídností a mírností si získal všechna srdce. Opravdu se uzdravuje a nepochybuji, že za několik týdnů bude zase úplně svůj. Ale pro jistotu na něj dávejte pozor. Modlím se k Bohu a ke svatému Josefovi a ke svaté Marii, aby vás oba čekalo mnoho, mnoho šťastných let.“

Deník doktora Sewarda.

Devatenáctého srpna. – Včera v noci nastala u Renfielda podivná a náhlá změna. Kolem osmé hodiny se začal rozrušovat a očichávat kolem sebe jako pes, když vystavuje. Ošetřovatele jeho chování zarazilo, a protože ví, že se o Renfielda zajímám, povzbuzoval ho, aby mluvil. K ošetřovateli se obvykle chová uctivě a občas až podlézavě; ale dnes

večer, jak mi ten muž říká, byl úplně povýšený. Vůbec se neuráčil s ním mluvit. Řekl jen tohle:

„Nechci s vámi mluvit: vy už se teď nepočítáte; Pán je nablízku."

Ošetřovatel si myslí, že se ho zmocnila nějaká náhlá forma náboženského šílenství. Jestli je to tak, musíme se mít na pozoru před bouří, protože silný muž, který trpí vražednou a náboženskou manií zároveň, by mohl být nebezpečný. Ta kombinace je strašlivá. V devět hodin jsem ho navštívil sám. Ke mně se choval stejně jako k ošetřovateli; v jeho vznešeném sebevědomí mu rozdíl mezi mnou a ošetřovatelem připadal jako nic. Vypadá to na náboženské šílenství a brzy si bude myslet, že je sám Bůh. Tyhle nekonečně malé rozdíly mezi člověkem a člověkem jsou pro Všemohoucí Bytost příliš malicherné. Jak se tihle šílenci prozrazují! Pravý Bůh bdí, aby nepadl ani vrabec; ale bůh stvořený z lidské ješitnosti nevidí rozdíl mezi orlem a vrabcem. Ach, kdyby to lidé jen věděli!

Půl hodiny nebo i déle se Renfield rozrušoval čím dál víc. Nedával jsem najevo, že ho pozoruji, ale přesto jsem ho bedlivě sledoval. Najednou se mu v očích objevil ten úskočný výraz, jaký vidíme vždycky, když se šílenec chopí nějaké myšlenky, a s ním i ten úskočný pohyb hlavy a zad, který ošetřovatelé v ústavech tak dobře znají. Úplně se uklidnil, odevzdaně si šel sednout na kraj postele a hleděl do prázdna kalnýma očima. Řekl jsem si, že zjistím, jestli je jeho netečnost skutečná, nebo jen předstíraná, a pokusil jsem se ho přivést k hovoru o jeho zvířátkách, což bylo téma, které jeho pozornost vždycky spolehlivě vzbudilo. Zpočátku neodpovídal, ale nakonec podrážděně řekl:

„Ať jdou všichni k čertu! Nezáleží mi na nich ani za mák."

„Cože?" řekl jsem. „Nechcete mi snad říct, že vám nezáleží na pavoucích?" – Pavouci jsou momentálně jeho koníček a zápisník se plní sloupci drobných číslic. – Na to odpověděl záhadně:

„Družičky těší oči, které čekají na příchod nevěsty; ale když se nevěsta blíží, pak družičky nezáří očím, které jsou již nasyceny."

Nechtěl to vysvětlit, ale celou dobu, co jsem u něj zůstal, tvrdošíjně seděl na posteli.

Dnes večer jsem unavený a sklíčený. Nemohu nemyslet na Lucy a na to, jak jinak mohlo všechno být. Jestli hned neusnu, pak chloral, ten moderní Morfeus – cé dva há cé el tři ó, há dva ó! Musím dávat pozor, aby se mi z toho nestal zvyk. Ne, dnes v noci si nevezmu nic! Myslel jsem na Lucy a nezneuctím ji tím, že bych ty dvě věci smíchal. Bude-li třeba, ať je tahle noc bezesná…

* * *

Později. – Jsem rád, že jsem se tak rozhodl; a ještě radši, že jsem to dodržel. Ležel jsem a převaloval se a hodiny jsem slyšel odbít teprve dvakrát, když za mnou přišel noční hlídač, poslaný z oddělení, s tím, že Renfield utekl. Hodil jsem na sebe šaty a hned jsem seběhl dolů; můj pacient je příliš nebezpečný člověk, než aby se mohl potulovat venku. Ty jeho představy by se u cizích lidí mohly projevit nebezpečně. Ošetřovatel na mě čekal. Řekl, že ho ani ne před deseti minutami viděl zdánlivě spát v posteli, když se díval pozorovacím okénkem ve dveřích. Jeho pozornost upoutal zvuk vylamovaného okna. Běžel zpátky, viděl, jak mu oknem mizí nohy, a hned pro mě poslal. Má na sobě jen noční prádlo a nemůže být daleko. Ošetřovatel usoudil, že bude užitečnější sledovat, kam půjde, než ho pronásledovat, protože by ho mohl ztratit z očí, než by se dostal z budovy dveřmi. Je to statný muž a oknem by neprolezl. Já jsem hubený, a tak jsem se s jeho pomocí dostal ven, ale nohama napřed, a protože jsme byli jen pár stop nad zemí, dopadl jsem bez úrazu. Ošetřovatel mi řekl, že pacient zamířil doleva a šel rovně, a tak jsem běžel, jak nejrychleji jsem mohl. Když jsem proběhl pásem stromů, uviděl jsem bílou postavu, jak šplhá přes

vysokou zeď, která odděluje náš pozemek od pozemku opuštěného domu.

Hned jsem běžel zpátky a řekl hlídači, ať okamžitě sežene tři nebo čtyři muže a následuje mě na pozemek Carfaxu pro případ, že by náš přítel byl nebezpečný. Sám jsem si vzal žebřík, přelezl zeď a seskočil na druhé straně. Viděl jsem, jak Renfieldova postava právě mizí za rohem domu, a tak jsem běžel za ním. Na odvrácené straně domu jsem ho našel přitisknutého ke starým dubovým dveřím kaple, pobitým železem. Mluvil, zřejmě s někým, ale bál jsem se jít tak blízko, abych slyšel, co říká, aby se nevyplašil a neutekl. Honit roj včel, který uletěl, není nic proti pronásledování nahého šílence, když ho popadne záchvat útěku! Po několika minutách jsem však viděl, že nevnímá nic kolem sebe, a tak jsem se odvážil přiblížit se k němu – tím spíš, že moji muži už přelezli zeď a obklučovali ho. Slyšel jsem ho říkat:

„Jsem tu, abych plnil Vaše přání, Pane. Jsem Váš otrok a Vy mě odměníte, protože budu věrný. Dlouho a zdaleka jsem Vás uctíval. Teď, když jste nablízku, čekám na Vaše rozkazy, a Vy mě přece nepominete, drahý Pane, až budete rozdělovat dobré věci, že ne?“

Je to *opravdu* sobecký starý chlapík. Myslí na chleby a ryby, i když věří, že stojí v Reálné přítomnosti. Jeho manie tvoří zarážející směs. Když jsme ho obklíčili, bojoval jako tygr. Je nesmírně silný; podobal se spíš divoké šelmě než člověku. Nikdy předtím jsem neviděl šílence v takovém záchvatu zuřivosti; a doufám, že už ho znovu neuvidím. Je štěstí, že jsme jeho sílu a nebezpečnost odhalili včas. S takovou silou a odhodláním, jako má on, mohl napáchat hrozné věci, než by ho zavřeli. Teď je v každém případě v bezpečí. Ani sám Jack Sheppard by se nevyprostil ze svěrací kazajky, která ho drží, a je připoutaný řetězem ke zdi v polstrované cele. Jeho výkřiky jsou občas strašné, ale ticho, které po nich následuje, je ještě hrozivější, protože v každém jeho obratu a pohybu je vražda.

Právě teď poprvé promluvil souvisle:

„Budu trpělivý, Pane. Už to přichází – přichází – přichází!“

Pochopil jsem tu narážku a také jsem přišel – k sobě. Byl jsem příliš rozrušený, než abych usnul, ale tenhle deník mě uklidnil a cítím, že se mi dnes v noci podaří trochu se vyspat.

Kapitola devátá

Dopis Miny Harkerové Lucy Westenrové.

„Budapešť, dvacátého čtvrtého srpna.

„Má nejdražší Lucy,

„vím, že budeš chtít slyšet všechno, co se stalo od chvíle, kdy jsme se rozloučily na nádraží ve Whitby. Nuže, má milá, do Hullu jsem se dostala v pořádku, stihla jsem loď do Hamburku a pak vlak sem. Mám pocit, že si z té cesty skoro nic nepamatuju, kromě toho, že jsem věděla, že jedu za Jonathanem, a že když ho budu muset ošetřovat, bude lepší, když se vyspím, kolik jen můžu… Našla jsem svého drahého, ach, tak hubeného, bledého a zesláblého. Z jeho drahých očí zmizelo všechno odhodlání a ta tichá důstojnost, o které jsem ti psala, že ji má ve tváři, je pryč. Je jen troskou sebe sama a nepamatuje si nic z toho, co se s ním dlouhou dobu dělo. Aspoň chce, abych tomu věřila, a já se nikdy ptát nebudu. Prodělal nějaký strašný otřes a bojím se, že by to jeho ubohý mozek namáhalo, kdyby se snažil si to vybavit. Sestra Agáta, která je hodná duše a rozená ošetřovatelka, mi řekla, že když byl bez sebe, blouznil o strašných věcech. Chtěla jsem, aby mi řekla, o jakých; ale ona se jen pokřižovala a řekla, že to nikdy neřekne; že blouznění nemocných jsou Boží tajemství, a když je ošetřovatelka při svém povolání uslyší, má zachovat svěřenou důvěru. Je to milá, dobrá duše, a když druhý den viděla, že mě to trápí, znovu na to téma zavedla řeč, a když řekla, že nikdy nemůže prozradit, o čem můj ubohý drahý blouznil, dodala: ‚Tolik vám, má milá, říct můžu: nebylo to o ničem, co

by sám udělal špatně; a vy, jeho budoucí žena, nemáte důvod k obavám. Nezapomněl na vás ani na to, co vám dluží. Jeho strach se týkal velkých a strašných věcí, o kterých nesmí mluvit žádný smrtelník.‘ Opravdu věřím, že ta drahá duše si myslela, že bych mohla žárlit, jestli se můj ubohý drahý nezamiloval do nějaké jiné dívky. Představ si, že bych *já* žárlila kvůli Jonathanovi! A přece, má milá, pošeptám ti, že mnou projelo zachvění radosti, když jsem *věděla*, že příčinou trápení nebyla žádná jiná žena. Teď sedím u jeho postele, odkud mu vidím do tváře, zatímco spí. Probouzí se!…

„Když se probudil, požádal mě o kabát, protože si chtěl něco vzít z kapsy; poprosila jsem sestru Agátu a ta přinesla všechny jeho věci. Viděla jsem, že je mezi nimi jeho zápisník, a chtěla jsem ho poprosit, aby mě do něj nechal nahlédnout – protože jsem tehdy věděla, že bych v něm mohla najít nějaké vodítko k jeho trápení –, ale asi mi to přání vyčetl z očí, protože mě poslal k oknu s tím, že chce být chvíli úplně sám. Pak mě zavolal zpátky, a když jsem přišla, měl ruku položenou na zápisníku a velmi vážně mi řekl:

„‚Wilhelmino‘ – tehdy jsem poznala, že to myslí smrtelně vážně, protože mi tím jménem nikdy neřekl od té doby, co mě požádal o ruku –, ‚znáš, drahá, mé názory na důvěru mezi manželem a manželkou: nemá mezi nimi být žádné tajemství, nic skrytého. Prodělal jsem velký otřes, a když se snažím myslet na to, co to bylo, točí se mi hlava a nevím, jestli to všechno byla skutečnost, nebo snění šílence. Víš, že jsem měl zánět mozku, a to znamená být šílený. To tajemství je tady a já ho nechci znát. Chci tady začít znovu žít, s naší svatbou.‘ Protože, má milá, rozhodli jsme se vzít, jakmile budou vyřízeny všechny formality. ‚Jsi ochotná, Wilhelmino, sdílet mou nevědomost? Tady je ta kniha. Vezmi si ji a opatruj ji, přečti si ji, budeš-li chtít, ale nikdy mi to nedávej vědět; leda by na mě dolehla nějaká svatá povinnost vrátit se k těm hořkým hodinám, které jsou tu zapsány, ve spánku či v bdění, při zdravém rozumu či v šílenství.‘ Vyčerpaně klesl zpátky, já jsem mu

dala knihu pod polštář a políbila ho. Požádala jsem sestru Agátu, aby poprosila představenou, ať se naše svatba smí konat ještě dnes odpoledne, a čekám na její odpověď…

* * *

„Přišla a řekla mi, že poslali pro kaplana anglické misijní církve. Vezmeme se za hodinu, nebo hned potom, co se Jonathan probudí…

* * *

„Lucy, ta chvíle přišla a odešla. Cítím se velmi slavnostně, ale velmi, velmi šťastně. Jonathan se probudil krátce po té hodině a všechno bylo připraveno; posadil se na posteli, podepřený polštáři. Své ‚ano' řekl pevně a silně. Já jsem skoro nemohla mluvit; srdce jsem měla tak plné, že mě i ta slova škrtila. Drahé sestry byly tak laskavé. Dej Bůh, abych na ně nikdy, nikdy nezapomněla, ani na vážné a sladké závazky, které jsem na sebe vzala. Musím ti napsat o svém svatebním daru. Když mě kaplan a sestry nechali o samotě s mým manželem – ach, Lucy, poprvé jsem napsala slova ‚můj manžel' –, nechali mě o samotě s mým manželem, vzala jsem knihu zpod jeho polštáře, zabalila ji do bílého papíru, převázala ji kouskem bleděmodré stužky, kterou jsem měla kolem krku, a uzel jsem zapečetila pečetním voskem a jako pečetidlo jsem použila svůj snubní prsten. Pak jsem ji políbila, ukázala ji manželovi a řekla mu, že ji tak budu opatrovat a že nám pak bude po celý život vnějším a viditelným znamením, že si navzájem důvěřujeme; že ji nikdy neotevřu, leda kvůli němu samotnému, mému drahému, nebo kvůli nějaké přísné povinnosti. Pak vzal mou ruku do své, a ach, Lucy, to bylo poprvé, co vzal za ruku *svou ženu*, a řekl, že je to to nejdražší na celém širém světě a že by kvůli ní znovu prošel celou minulostí, kdyby bylo třeba. Můj drahý ubožák chtěl říct ‚část minulosti', ale ještě

se nedokáže orientovat v čase, a nebudu se divit, když si zpočátku poplete nejen měsíc, ale i rok.

„Nuže, má milá, co jsem mohla říct? Mohla jsem mu jen říct, že jsem nejšťastnější žena na celém širém světě a že mu nemám co dát kromě sebe, svého života a své důvěry a že s nimi jde i má láska a má povinnost po všechny dny mého života. A, má milá, když mě políbil a přitáhl si mě k sobě svýma ubohýma slabýma rukama, bylo to jako velmi slavnostní slib mezi námi…

„Drahá Lucy, víš, proč ti tohle všechno píšu? Nejen proto, že je to pro mě všechno tak sladké, ale protože jsi mi byla a jsi velmi drahá. Měla jsem tu čest být ti přítelkyní a rádkyní, když jsi vyšla ze školních lavic, aby ses připravila na skutečný život. Chci, abys teď viděla, a to očima velmi šťastné manželky, kam mě povinnost dovedla; abys i ty byla ve svém manželství tak šťastná jako já. Má milá, dej Bůh všemohoucí, ať je tvůj život vším, co slibuje: dlouhým slunečným dnem bez krutého větru, bez zapomínání na povinnost, bez nedůvěry. Nesmím ti přát, abys nepoznala žádnou bolest, protože to nikdy nemůže být; ale doufám, že budeš *vždycky* tak šťastná, jako jsem já *teď*. Sbohem, má milá. Hned to odešlu a možná ti brzy zase napíšu. Musím skončit, protože se Jonathan probouzí – musím se věnovat svému manželovi!

„Navždy tvá milující

„Mina Harkerová“

Dopis Lucy Westenrové Mině Harkerové.

„*Whitby, třicátého srpna.*

„Má nejdražší Mino,

„oceány lásky a miliony polibků a ať jsi brzy ve svém vlastním domově se svým manželem. Kéž bys mohla přijet domů tak brzy, abys u nás tady ještě pobyla. Zdejší silný vzduch by Jonathana brzy postavil na nohy; mě postavil na nohy úplně. Mám chuť k jídlu jako kormorán, jsem plná života a dobře spím. Budeš ráda, když se dozvíš, že jsem

s chozením ve spánku docela přestala. Myslím, že už týden jsem se z postele ani nehnula, totiž jakmile jsem si do ní večer jednou lehla. Arthur říká, že tloustnu. Mimochodem, zapomněla jsem ti napsat, že je tu Arthur. Chodíme spolu na procházky a jezdíme na projížďky kočárem i na koni, veslujeme, hrajeme tenis a rybaříme; a miluju ho víc než kdy předtím. On mi *říká*, že mě miluje víc, ale o tom pochybuju, protože zpočátku mi říkal, že víc, než mě miluje tehdy, mě milovat nemůže. Ale to jsou hlouposti. Už na mě volá. Takže prozatím už nic víc od tvé milující

„Lucy

„Dovětek: Maminka tě pozdravuje. Zdá se, že je jí lépe, chudince.

„Druhý dovětek: Svatbu budeme mít dvacátého osmého září."

Deník doktora Sewarda.

Dvacátého srpna. – Renfieldův případ je čím dál zajímavější. Natolik se teď uklidnil, že jsou chvíle, kdy jeho vášeň utichá. První týden po svém záchvatu byl neustále násilný. Pak jedné noci, právě když vycházel měsíc, se uklidnil a pořád si pro sebe mumlal: „Teď můžu čekat; ted můžu čekat." Přišel mi to oznámit ošetřovatel, a tak jsem se k němu hned seběhl podívat. Byl pořád ve svěrací kazajce a v polstrované cele, ale z tváře mu zmizel ten zbrunátnělý výraz a oči měly zase něco ze své dřívější prosebné – skoro bych řekl „podlézavé" – měkkosti. Jeho nynější stav mě uspokojil a nařídil jsem, aby ho uvolnili. Ošetřovatelé váhali, ale nakonec mé přání bez námitek splnili. Bylo zvláštní, že pacient měl dost smyslu pro humor, aby jejich nedůvěru postřehl, protože se ke mně naklonil a šeptem mi řekl, a přitom po nich celou dobu kradmo pokukoval:

„Myslí si, že bych vám mohl ublížit! Představte si – *já* a ublížit *vám*! Hlupáci!"

Nějak mě uklidnilo, že mě i v mysli tohohle ubohého šílence něco odlišuje od ostatních; ale stejně jeho myšlence nerozumím. Mám

z toho vyvodit, že s ním mám něco společného, takže máme takříkajíc stát při sobě? Nebo ode mě musí získat nějaké tak ohromné dobro, že potřebuje, abych byl v pořádku? Musím to později zjistit. Dnes večer nepromluví. Nezláká ho ani nabídka koťátka, dokonce ani dospělé kočky. Řekne jen: „O kočky už nestojím. Teď musím myslet na důležitější věci, a můžu čekat; můžu čekat."

Po chvíli jsem od něj odešel. Ošetřovatel mi říká, že byl klidný až do chvíle těsně před svítáním, ale pak začal být neklidný, nakonec i násilný, až ho popadl záchvat, který ho tak vyčerpal, že upadl do jakéhosi bezvědomí.

* * *

...Už tři noci se stalo totéž – celý den násilný, pak klidný od východu měsíce do východu slunce. Kéž bych našel nějaké vodítko k příčině. Skoro by se zdálo, že je tu nějaký vliv, který přichází a odchází. Šťastný nápad! Dnes v noci postavíme zdravý rozum proti šílenému. Minule utekl bez naší pomoci; dnes v noci uteče s ní. Dáme mu příležitost a muži budou připravení jít za ním, kdyby jich bylo třeba...

* * *

Dvacátého třetího srpna. – „Vždycky se stane to, co nikdo nečeká." Jak dobře Disraeli znal život. Náš ptáček, když našel klec otevřenou, nechtěl uletět, takže všechna naše důmyslná opatření byla k ničemu. V každém případě jsme dokázali jednu věc: že chvíle klidu trvají přiměřeně dlouho. Napříště mu budeme moct na několik hodin denně povolit pouta. Nařídil jsem nočnímu ošetřovateli, aby ho, jakmile se uklidní, jen zavřel v polstrované cele, až do hodiny před východem slunce. Tělo toho ubožáka si úlevu užije, i když ji jeho mysl nedokáže ocenit. Slyšte! Zase to nečekané! Volají mě; pacient znovu utekl.

* * *

Později. – Další noční dobrodružství. Renfield lstivě počkal, až ošetřovatel vejde do pokoje na kontrolu. Pak kolem něj vyrazil ven a letěl chodbou pryč. Vzkázal jsem ošetřovatelům, ať ho pronásledují. Znovu zamířil na pozemek opuštěného domu a našli jsme ho na stejném místě, přitisknutého ke dveřím staré kaple. Když mě uviděl, rozzuřil se, a kdyby ho ošetřovatelé včas nepopadli, byl by se mě pokusil zabít. Zatímco jsme ho drželi, stalo se něco zvláštního. Najednou vynaložil dvojnásobné úsilí a pak se stejně náhle uklidnil. Instinktivně jsem se rozhlédl, ale nic jsem neviděl. Pak jsem zachytil pacientův pohled a sledoval ho, ale na měsícem ozářeném nebi, kam se díval, jsem nenašel nic než velkého netopýra, který tiše a přízračně odlétal na západ. Netopýři obvykle kroužejí a poletují sem a tam, ale tenhle jako by letěl rovně, jako by věděl, kam míří, nebo jako by měl nějaký vlastní úmysl. Pacient byl každou chvílí klidnější a po chvíli řekl:

„Nemusíte mě svazovat; půjdu po dobrém!“ Bez potíží jsme se vrátili do domu. Mám pocit, že je v jeho klidu něco zlověstného, a na tuhle noc nezapomenu…

Deník Lucy Westenrové.

Hillingham, dvacátého čtvrtého srpna. – Musím napodobit Minu a dál si všechno zapisovat. Pak si spolu dlouho popovídáme, až se uvidíme. Jestlipak to bude brzy. Kéž by tu zase byla se mnou, protože se cítím tak nešťastná. Včera v noci se mi zase zdálo, že sním, úplně jako ve Whitby. Možná je to změnou vzduchu, nebo tím, že jsem zase doma. Je to pro mě všechno temné a hrozné, protože si nic nepamatuju; ale jsem plná neurčitého strachu a cítím se tak slabá a vyčerpaná. Když přišel Arthur na oběd a uviděl mě, vypadal docela zarmouceně, a já jsem neměla sílu se ani pokusit být veselá. Jestlipak bych dnes v noci

mohla spát v maminčině pokoji. Vymyslím si nějakou výmluvu a zkusím to.

* * *

Dvacátého pátého srpna. – Další zlá noc. Maminka můj návrh zřejmě nepřijala s nadšením. Sama se necítí moc dobře a nejspíš se bojí, aby mě nerozrušila. Snažila jsem se zůstat vzhůru a chvíli se mi to dařilo; ale když hodiny odbily dvanáct, probraly mě z dřímoty, takže jsem asi usínala. Na okně bylo slyšet jakési škrábání nebo plácání křídel, ale nevšímala jsem si toho, a protože si nic dalšího nepamatuju, nejspíš jsem pak usnula. Zase zlé sny. Kéž bych si je pamatovala. Dnes ráno jsem hrozně slabá. Obličej mám příšerně bledý a bolí mě v krku. Asi mám něco s plícemi, protože mám pocit, že se nikdy nemůžu dost nadechnout. Až přijde Arthur, pokusím se být veselá, jinak vím, že by se trápil, kdyby mě viděl takhle.

Dopis Arthura Holmwooda doktoru Sewardovi.

„*Hotel Albemarle, třicátého prvního srpna.*

„Milý Jacku,

„chci tě poprosit o laskavost. Lucy je nemocná; tedy nemá žádnou zvláštní nemoc, ale vypadá hrozně a každým dnem je jí hůř. Ptal jsem se jí, jestli to má nějakou příčinu; její matky se zeptat netroufám, protože znepokojit tu ubohou paní kvůli dceři v jejím nynějším zdravotním stavu by bylo osudné. Paní Westenrová se mi svěřila, že její osud je zpečetěn – má nemocné srdce –, i když ubohá Lucy to ještě neví. Jsem si jistý, že moji drahou dívku něco trápí. Když na ni myslím, jsem skoro bez sebe; když se na ni podívám, píchne mě u srdce. Řekl jsem jí, že tě poprosím, abys ji prohlédl, a i když se zpočátku zdráhala – vím proč, kamaráde –, nakonec svolila. Bude to pro tebe bolestný úkol, já vím, starý příteli, ale je to kvůli *ní*, a já se nesmím rozpakovat tě požá-

dat, stejně jako ty se nesmíš rozpakovat jednat. Zítra ve dvě hodiny přijdeš na oběd do Hillinghamu, aby paní Westenrová nic netušila, a po obědě si Lucy najde příležitost, aby s tebou byla o samotě. Přijdu na čaj a můžeme odejít spolu; mám o ni velkou starost a chci se s tebou co nejdřív, jakmile ji uvidíš, poradit mezi čtyřma očima. Nezklam mě!

„Arthur“

Telegram Arthura Holmwooda Sewardovi.

„*Prvního září.*

„Povolán k otci, je mu hůř. Píšu. Napiš mi podrobně dnešní večerní poštou do Ringu. V případě potřeby telegrafuj.“

Dopis doktora Sewarda Arthuru Holmwoodovi.

„*Druhého září.*

„Můj milý starý příteli,

„pokud jde o zdraví slečny Westenrové, spěchám ti hned oznámit, že podle mého názoru nejde o žádnou funkční poruchu ani o žádnou chorobu, kterou bych znal. Zároveň mě její vzhled nijak neuspokojuje; je žalostně jiná, než byla, když jsem ji viděl naposledy. Musíš ovšem mít na paměti, že jsem neměl příležitost k tak důkladnému vyšetření, jaké bych si přál; právě naše přátelství vytváří malou překážku, kterou nepřeklene ani lékařská věda, ani zvyklosti. Raději ti povím přesně, co se stalo, a do jisté míry nechám na tobě, abys z toho vyvodil vlastní závěry. Pak ti povím, co jsem udělal a co navrhuji dělat dál.

„Slečnu Westenrovou jsem našel zdánlivě ve veselé náladě. Byla u toho její matka a během několika vteřin jsem si byl jistý, že se ze všech sil snaží matku oklamat a ušetřit ji starostí. Nepochybuji, že tuší, ne-li ví, jak je třeba být opatrný. Obědvali jsme sami, a protože jsme se všichni snažili být veselí, nakonec jsme se jako jakousi odměnou za tu námahu opravdu rozveselili. Pak si paní Westenrová šla leh-

nout a Lucy zůstala se mnou. Šli jsme do jejího budoáru, a dokud jsme tam nedošli, veselost jí vydržela, protože kolem chodilo služebnictvo. Jakmile se však dveře zavřely, maska jí spadla z tváře, s hlubokým povzdechem klesla do křesla a zakryla si oči rukou. Když jsem viděl, že ji dobrá nálada opustila, hned jsem toho zvratu využil ke stanovení diagnózy. Řekla mi velmi mile:

„‚Ani vám nedovedu říct, jak strašně nerada mluvím o sobě.' Připomněl jsem jí, že lékařské tajemství je posvátné, ale že ty máš o ni velikou starost. Hned pochopila, kam mířím, a vyřídila to jediným slovem. ‚Řekněte Arthurovi všechno, co uznáte za vhodné. Na mně nezáleží, jde mi jen o něj!' Mám tedy úplně volnou ruku.

„Snadno jsem viděl, že má poněkud málo krve, ale obvyklé známky anémie jsem nezjistil, a náhodou jsem dokonce měl možnost vyšetřit kvalitu její krve: když otevírala okno, které šlo ztěžka, povolila šňůra a ona se lehce řízla do ruky o rozbité sklo. Samo o sobě to byla maličkost, ale dalo mi to jasnou příležitost, a tak jsem zachytil pár kapek krve a rozebral je. Kvalitativní rozbor ukazuje zcela normální stav a sám o sobě by podle mého usuzování svědčil o pevném zdraví. Pokud jde o ostatní tělesné stránky, přesvědčil jsem se, že není důvod ke znepokojení; ale protože někde nějaká příčina být musí, došel jsem k závěru, že to musí být něco duševního. Stěžuje si, že se jí občas nedaří pořádně se nadechnout a že má těžký, malátný spánek se sny, které ji děsí, ale z nichž si nic nepamatuje. Říká, že jako dítě chodívala ve spánku a že ve Whitby se ten zvyk vrátil a že jednou v noci vyšla ven až na Východní útes, kde ji našla slečna Murrayová; ujišťuje mě ale, že poslední dobou se to už neopakovalo. Mám pochybnosti, a tak jsem udělal to nejlepší, co znám: napsal jsem svému starému příteli a učiteli, profesoru Van Helsingovi z Amsterdamu, který o záhadných chorobách ví tolik jako kdokoli na světě. Požádal jsem ho, aby přijel, a protože jsi mi řekl, že všechno půjde na tvé útraty, zmínil jsem se mu, kdo jsi a jaký je tvůj vztah ke slečně Westenrové. Tím, můj milý,

plním tvé přání, protože jsem jen až příliš hrdý a šťastný, že pro ni mohu udělat cokoli. Vím, že Van Helsing by pro mě z osobních důvodů udělal cokoli, takže ať přijede z jakéhokoli důvodu, musíme se podřídit jeho přáním. Je to zdánlivě svévolný člověk, ale to proto, že ví, o čem mluví, lépe než kdokoli jiný. Je to filozof a metafyzik a jeden z nejpokrokovějších vědců své doby; a má, jak věřím, naprosto otevřenou mysl. K tomu železné nervy, povahu zakalenou jako ocel v ledové bystřině, nezdolnou rozhodnost, sebeovládání a snášenlivost, které u něj přerostly z ctností v požehnání, a nejlaskavější a nejvěrnější srdce, jaké bije – to je jeho výzbroj pro ušlechtilou práci, kterou koná pro lidstvo, práci v teorii i v praxi, protože jeho názory jsou stejně široké jako jeho všeobjímající soucit. Píšu ti o tom, abys věděl, proč v něj mám takovou důvěru. Požádal jsem ho, aby přijel okamžitě. Zítra se se slečnou Westenrovou uvidím znovu. Sejdeme se v obchodním domě, abych její matku nevylekal tím, že bych svou návštěvu opakoval příliš brzy.

„Vždycky tvůj

„John Seward“

Dopis Abrahama Van Helsinga, doktora medicíny, doktora filozofie, doktora literatury a tak dále, a tak dále, doktoru Sewardovi.

„Druhého září.

„Můj dobrý příteli,

„když jsem tvůj dopis dostal, už já k tobě jedu. Šťastnou náhodou mohu odjet hned ihned, bez křivdy pro nikoho z těch, kdo mi důvěřovali. Kdyby štěstí bylo jiné, pak by to bylo zlé pro ty, kdo důvěřovali, neboť já přijedu za svým přítelem, když on mě volá pomoci těm, které má drahé. Řekni svému příteli, že když jsi tenkrát tak rychle z mé rány vysál jed sněti z toho nože, co ho náš jiný přítel, příliš nervózní, nechal sklouznout, udělal jsi pro něho, když on potřebuje mé pomoci a ty o ni voláš, víc než celé jeho velké jmění by mohlo. Ale je to přidaná

radost udělat to pro něho, tvého přítele; ale je to k tobě, že já přijedu. Měj pro mě tedy pokoje v hotelu Great Eastern, abych byl blízko po ruce, a prosím, zařiď to tak, abychom tu mladou dámu viděli zítra ne příliš pozdě, neboť je pravděpodobné, že se budu muset tu noc vrátit sem. Ale bude-li třeba, přijedu znovu za tři dny a zůstanu déle, musí-li to být. Do té doby sbohem, příteli Johne.

„Van Helsing“

Dopis doktora Sewarda urozenému panu Arthuru Holmwoodovi.

„*Třetího září.*

„Milý Arte,

„Van Helsing přijel a zase odjel. Jel se mnou do Hillinghamu a zjistili jsme, že díky ohleduplnosti Lucy obědvá její matka venku, takže jsme s ní byli sami. Van Helsing pacientku velmi pečlivě vyšetřil. Má mi podat zprávu a já ti dám vědět, protože jsem samozřejmě nebyl přítomen celou dobu. Obávám se, že má velké starosti, ale říká, že musí přemýšlet. Když jsem mu vyprávěl o našem přátelství a o tom, jak mi v té věci důvěřuješ, řekl: ‚Musíš mu říct všechno, co si myslíš. Řekni mu, co si myslím já, jestli to uhodneš, jestli chceš. Ne, nežertuji já. To není žádný žert, ale život a smrt, snad i víc.‘ Zeptal jsem se, co tím myslí, protože byl velmi vážný. To už jsme se vrátili do města a on si dával šálek čaje, než se vydal na zpáteční cestu do Amsterdamu. Žádné další vodítko mi nedal. Nesmíš se na mě zlobit, Arte, protože právě jeho zdrženlivost znamená, že celý jeho mozek pracuje pro její dobro. Až přijde čas, promluví dost jasně, buď si jistý. Řekl jsem mu tedy, že ti prostě sepíšu zprávu o naší návštěvě, docela jako bych psal zvláštní popisný článek pro *Daily Telegraph*. Zdálo se, že si toho nevšiml, jen poznamenal, že saze v Londýně už nejsou tak hrozné jako za časů, kdy tu byl studentem. Zítra mám dostat jeho zprávu, jestli ji vůbec stihne napsat. V každém případě mám dostat dopis.

„Tak tedy k té návštěvě. Lucy byla veselejší než ten den, kdy jsem ji viděl poprvé, a určitě vypadala lépe. Ztratila něco z toho příšerného vzhledu, který tě tak rozrušil, a dýchala normálně. K profesorovi byla moc milá, jako vždycky, a snažila se, aby se cítil volně; i když jsem viděl, že to ubohé děvče svádí těžký boj. Myslím, že Van Helsing to viděl taky, protože jsem zahlédl ten rychlý pohled zpod jeho huňatého obočí, který znám odedávna. Pak začal povídat o všem možném, jen ne o nás a o nemocech, a s tak nekonečnou vlídností, že jsem viděl, jak se předstíraná živost ubohé Lucy mění ve skutečnou. Pak, bez jakékoli zjevné změny, nenápadně stočil hovor na svou návštěvu a uhlazeně řekl:

„‚Má milá mladá slečno, mám to tak velké potěšení, protože vás tolik milují. To je mnoho, má milá, i kdyby tam bylo něco, co já nevidím. Řekli mi, že jste skleslá na duchu a že jste celá příšerně bledá. Těm já říkám: „Pchá!“‘ A luskl na mě prsty a pokračoval: ‚Ale vy a já jim ukážeme, jak moc se mýlí. Jak by on‘ – a ukázal na mě stejným pohledem a gestem, jakým na mě kdysi ukázal před svými studenty při jisté příležitosti, nebo spíš po ní, kterou mi nikdy neopomene připomenout – ‚jak by on mohl vědět něco o mladé slečny? On má své šílence, aby si s nimi hrál a aby je vracel ke štěstí a k těm, kdo je mají rádi. To je mnoho práce, a ach, jsou za ni i odměny, v tom, že můžeme takové štěstí dávat. Ale mladé slečny! On nemá ženu ani dceru, a mladí se nesvěřují mladým, ale starým, jako jsem já, kteří poznali tolik žalů a jejich příčin. Tak, má milá, pošleme ho pryč, ať si kouří cigaretu na zahradě, zatímco vy a já si uděláme malý rozhovor jen pro nás.‘ Pochopil jsem narážku a šel jsem se projít, a za chvíli přišel profesor k oknu a zavolal mě dovnitř. Tvářil se vážně, ale řekl: ‚Udělal jsem pečlivé vyšetření, ale funkční příčina tu žádná není. S tebou souhlasím já, že bylo ztraceno mnoho krve; to bylo, ale už není. Ale stav její není nijak anemický. Požádal jsem ji, ať mi pošle svou komornou, abych se zeptal jen na jednu dvě otázky, abych tak náhodou nepřehlédl nic. Dobře

vím, co ona řekne. A přece příčina je; vždycky je příčina pro všechno. Musím jet zpátky domů a přemýšlet. Musíš mi posílat ten telegram každý den; a bude-li důvod, přijedu znovu. Ta nemoc – neboť nebýt docela zdravý, to je nemoc – mě zajímá, a ta sladká mladá dušička, ta mě zajímá také. Okouzluje mě, a kvůli ní, když ne kvůli tobě nebo kvůli nemoci, já přijedu.‘

„Jak říkám, neřekl už ani slovo, ani když jsme byli sami. A tak teď, Arte, víš všechno, co vím já. Budu pečlivě bdít. Doufám, že se tvůj ubohý otec zotavuje. Musí to pro tebe být hrozné, můj milý starý příteli, ocitnout se v takovém postavení mezi dvěma lidmi, kteří jsou ti oba tak drazí. Vím, jak chápeš svou povinnost k otci, a máš pravdu, že se jí držíš; ale bude-li třeba, pošlu ti zprávu, abys hned přijel k Lucy; takže si nedělej přílišné starosti, dokud ode mě nedostaneš zprávu.“

Deník doktora Sewarda.

Čtvrtého září. – Zoofágní pacient pořád budí náš zájem. Měl jen jeden výbuch, a to včera v neobvyklou dobu. Těsně předtím, než odbilo poledne, začal být neklidný. Ošetřovatel ty příznaky znal a hned přivolal pomoc. Muži naštěstí přiběhli právě včas, protože když odbíjelo poledne, byl tak násilný, že ho museli držet ze všech sil. Asi po pěti minutách se však začal čím dál víc uklidňovat a nakonec upadl do jakési melancholie, ve které setrvává až dosud. Ošetřovatel mi říká, že jeho křik během záchvatu byl opravdu děsivý; když jsem přišel, měl jsem plné ruce práce s ostatními pacienty, které vyděsil. Ten účinek docela chápu, protože ty zvuky znepokojily i mě, i když jsem byl dost daleko. Teď už je po obědě v ústavu a můj pacient pořád sedí v koutě a dumá, s tupým, zasmušilým, zdrceným výrazem ve tváři, který jako by něco spíš naznačoval, než přímo ukazoval. Docela to nechápu.

* * *

Později. – Další změna u mého pacienta. V pět hodin jsem se k němu podíval a našel jsem ho zdánlivě stejně šťastného a spokojeného jako dřív. Chytal mouchy a jedl je a svůj úlovek si zaznamenával zářezy nehtem na hraně dveří mezi záhyby polstrování. Když mě uviděl, přišel ke mně, omluvil se za své špatné chování a velmi pokorně a podlézavě mě prosil, aby ho odvedli zpátky do jeho pokoje a aby dostal zpátky svůj zápisník. Usoudil jsem, že bude dobré mu vyhovět: je tedy zase ve svém pokoji s otevřeným oknem. Cukr ze svého čaje má rozsypaný na okenním parapetu a sklízí docela slušnou úrodu much. Teď už je nejí, ale jako dřív je ukládá do krabičky a už prohlíží kouty pokoje, jestli nenajde pavouka. Snažil jsem se ho přimět, aby mluvil o posledních několika dnech, protože jakékoli vodítko k jeho myšlenkám by mi nesmírně pomohlo; ale nezabral. Chvíli vypadal velmi smutně a řekl jakoby vzdáleným hlasem, spíš sám k sobě než ke mně:

„Konec! Konec! Opustil mě. Teď už pro mě není naděje, leda že si pomůžu sám!“ Pak se ke mně náhle rozhodně obrátil a řekl: „Pane doktore, nebyl byste ke mně tak hodný a nedal mi trochu víc cukru? Myslím, že by mi to prospělo.“

„A mouchám?“ zeptal jsem se.

„Ano! Mouchy ho mají taky rády a já mám rád mouchy; a proto ho mám rád.“ A to jsou lidé, kteří vědí tak málo, že si myslí, že šílenci neumějí logicky uvažovat. Opatřil jsem mu dvojitý příděl a odcházel jsem od člověka tak šťastného, jako je, myslím, kdokoli na světě. Kéž bych dokázal proniknout do jeho mysli.

* * *

O půlnoci. – Další změna u něj. Byl jsem navštívit slečnu Westenrovou, které bylo mnohem lépe, a právě jsem se vrátil a stál u naší brány a díval se na západ slunce, když jsem ho znovu uslyšel křičet. Protože jeho pokoj je na této straně domu, slyšel jsem to lépe než ráno. Byl to

pro mě otřes, odvrátit se od té nádherné zakouřené krásy západu slunce nad Londýnem, s jeho žhnoucími světly a inkoustovými stíny a se všemi těmi úžasnými odstíny, jaké se objevují na špinavých mracích stejně jako na špinavé vodě, a uvědomit si všechnu chmurnou přísnost své vlastní studené kamenné budovy s jejím bohatstvím dýchající bídy a své vlastní pusté srdce, které to všechno musí snášet. Došel jsem k němu právě ve chvíli, kdy slunce zapadalo, a z jeho okna jsem viděl, jak rudý kotouč klesá. Jak klesal, jeho běsnění polevovalo, a právě když slunce zapadlo, vyklouzl z rukou, které ho držely, a svezl se na podlahu jako bezvládná hmota. Je však podivuhodné, jakou schopnost duševního zotavení mají šílenci, protože během několika minut vstal docela klidně a rozhlédl se kolem sebe. Pokynul jsem ošetřovatelům, ať ho nedrží, protože jsem byl zvědavý, co udělá. Šel rovnou k oknu a smetl drobky cukru; pak vzal krabičku s mouchami, vyprázdnil ji ven a krabičku zahodil; pak zavřel okno, přešel pokoj a posadil se na postel. To všechno mě překvapilo, a tak jsem se ho zeptal: „Vy už nebudete chovat mouchy?“

„Ne,“ řekl, „mám už dost všech těch hloupostí!“ Je to rozhodně nesmírně zajímavý případ ke studiu. Kéž bych mohl aspoň trochu nahlédnout do jeho mysli nebo do příčiny jeho náhlé vášně. Počkat; možná přece jen nějaké vodítko je, kdybychom zjistili, proč dnes přišly jeho záchvaty v pravé poledne a při západu slunce. Že by slunce v určitých obdobích působilo zhoubným vlivem na určité povahy – tak jako na jiné někdy působí měsíc? Uvidíme.

Telegram, Seward z Londýna Van Helsingovi do Amsterdamu.

„*Čtvrtého září.* – Pacientce dnes stále lépe.“

Telegram, Seward z Londýna Van Helsingovi do Amsterdamu.

„*Pátého září.* – Pacientce značně lépe. Dobrá chuť k jídlu; spí přirozeně; dobrá nálada; vrací se barva.“

Telegram, Seward z Londýna Van Helsingovi do Amsterdamu.

„*Šestého září.* – Hrozná změna k horšímu. Přijeďte okamžitě; neztrácejte ani hodinu. Telegram Holmwoodovi zadržuji, dokud vás neuvidím.“

Kapitola desátá

Dopis doktora Sewarda urozenému panu Arthuru Holmwoodovi.

„Šestého září.

„Milý Arte,

„dnešní zprávy nejsou tak dobré. Lucy se dnes ráno trochu zhoršila. Vzešla z toho však jedna dobrá věc: paní Westenrová se pochopitelně o Lucy znepokojila a poradila se o ní se mnou jako s lékařem. Využil jsem té příležitosti a řekl jsem jí, že u mě bude bydlet můj starý učitel Van Helsing, ten velký odborník, a že ji svěřím do jeho péče společně se mnou; takže teď můžeme přicházet a odcházet, aniž bychom ji zbytečně plašili, protože otřes by pro ni znamenal náhlou smrt, a to by mohlo mít pro Lucy v jejím slabém stavu zhoubné následky. Všichni jsme obklíčeni obtížemi, můj ubohý starý příteli; ale dá-li Bůh, všechny je šťastně překonáme. Bude-li třeba, napíšu, takže když ode mě nic neuslyšíš, ber to tak, že prostě čekám na zprávy. Ve spěchu

„Navždy tvůj

„John Seward“

Deník doktora Sewarda.

Sedmého září. – První, co mi Van Helsing řekl, když jsme se sešli na nádraží Liverpool Street, bylo:

„Řekl jsi něco našemu mladému příteli, tomu jejímu milému?“

„Ne,“ odpověděl jsem. „Čekal jsem, až se s vámi uvidím, jak jsem psal v telegramu. Napsal jsem mu dopis, ve kterém jsem mu jen sdělil,

že přijedete, protože slečně Westenrové není dobře, a že mu dám vědět, kdyby bylo třeba."

„Správně, příteli," řekl, „docela správně! Lépe, když on ještě neví; možná nebude vědět nikdy. Za to se modlím; ale bude-li to třeba, pak bude vědět všechno. A, můj dobrý příteli Johne, dovol, ať tě varuji. Ty máš co dělat se šílenci. Všichni lidé jsou šílení tak či onak; a jako zacházíš diskrétně se svými šílenci, tak zacházej i s Božími šílenci – s celým ostatním světem. Ty neříkáš svým šílencům, co děláš ani proč to děláš; neříkáš jim, co si myslíš. Tak udržíš vědění na jeho místě, kde může odpočívat – kde může shromáždit kolem sebe sobě podobné a množit se. Ty a já si zatím necháme, co víme, tady, a tady." Dotkl se mého srdce a čela a pak stejně sebe. „Já mám pro sebe teď své myšlenky. Později já ti je rozvinu."

„Proč ne teď?" zeptal jsem se. „Mohlo by to být k užitku; mohli bychom dojít k nějakému rozhodnutí." Zastavil se, podíval se na mě a řekl:

„Příteli Johne, když obilí vyroste, ještě než dozraje – když je v něm ještě mléko matky země a slunce ho ještě nezačalo malovat svým zlatem –, hospodář, on utrhne klas a mne ho mezi svými drsnými dlaněmi a sfoukne zelené plevy a řekne ti: ‚Podívej! To je dobré obilí; to dá dobrou úrodu, až přijde čas.'" Nechápal jsem, kam tím míří, a řekl jsem mu to. Místo odpovědi se natáhl, vzal mě za ucho a hravě za ně zatahal, jako to dělával kdysi dávno na přednáškách, a řekl: „Dobrý hospodář ti to řekne tehdy, protože to ví, ale ne dřív. Ale neuvidíš dobrého hospodáře vykopávat zasazené obilí, aby se podíval, jestli roste; to je pro děti, které si hrají na hospodaření, a ne pro ty, kdo to berou jako dílo svého života. Vidíš teď, příteli Johne? Já jsem zasel své obilí a příroda má svou práci, aby ho přiměla vzklíčit; jestli vůbec vzklíčí, je tu nějaký příslib; a já čekám, až se klas začne nalévat." Odmlčel se, protože zřejmě viděl, že jsem pochopil. Pak pokračoval, a velmi vážně:

„Byl jsi vždycky pečlivý student a tvůj sešit s případy byl vždycky plnější než u ostatních. Tehdy jsi byl jen student; teď jsi mistr, a doufám já, že ten dobrý zvyk nezanikl. Pamatuj, příteli, že vědění je silnější než paměť, a té slabší bychom neměli věřit. I kdyby sis tu dobrou praxi neudržel, dovol, ať ti povím, že tenhle případ naší drahé slečny je takový, který může být – pozor, říkám *může být* – pro nás i pro jiné tak zajímavý, že všechno ostatní ho nepřeváží, jak říkají vaši lidé. Zapisuj si tedy pečlivě. Nic není příliš malé. Radím ti, zaznamenej i své pochybnosti a domněnky. Později pro tebe může být zajímavé vidět, jak správně jsi hádal. Učíme se z nezdaru, ne z úspěchu!“

Když jsem mu popsal, jaké má Lucy příznaky – stejné jako předtím, ale nekonečně výraznější –, tvářil se velmi vážně, ale nic neřekl. Vzal s sebou brašnu, ve které měl mnoho nástrojů a léků, „příšerné náčiní našeho dobročinného řemesla“, jak kdysi na jedné ze svých přednášek nazval výbavu profesora léčitelského umění. Když nás uvedli dovnitř, přivítala nás paní Westenrová. Byla znepokojená, ale zdaleka ne tolik, jak jsem čekal. Příroda v jedné ze svých dobrotivých nálad zařídila, že i smrt má nějaký protijed proti vlastním hrůzám. Tady, v případě, kdy může být každý otřes osudný, jsou věci zařízeny tak, že z té či oné příčiny k ní to, co se jí netýká osobně – dokonce ani strašlivá změna u dcery, ke které tolik lne –, zřejmě nepronikne. Je to trochu podobné, jako když paní Příroda obklopí cizí těleso obalem z nějaké necitlivé tkáně, který může ochránit před zlem to, co by jinak dotykem poškodilo. Je-li tohle řízené sobectví, měli bychom se zarazit, než někoho odsoudíme za neřest egoismu, protože jeho příčiny mohou mít hlubší kořeny, než o jakých víme.

Využil jsem svých znalostí o téhle stránce duševní patologie a stanovil jsem pravidlo, že nemá být u Lucy ani myslet na její nemoc víc, než je naprosto nezbytné. Ochotně souhlasila, tak ochotně, že jsem v tom znovu viděl ruku přírody, která bojuje o život. Van Helsinga a mě odvedli nahoru do pokoje Lucy. Jestliže jsem byl otřesen, když

jsem ji viděl včera, dnes jsem se při pohledu na ni zhrozil. Byla příšerně, křídově bledá; červeň jako by jí zmizela i ze rtů a z dásní a kosti v obličeji jí ostře vystupovaly; její dýchání bylo bolestné vidět i slyšet. Van Helsingova tvář ztuhla jako mramor a obočí se mu stáhlo tak, že se nad nosem skoro dotýkalo. Lucy ležela nehybně a zdálo se, že nemá sílu promluvit, takže jsme chvíli všichni mlčeli. Pak mi Van Helsing pokynul a tiše jsme vyšli z pokoje. Jakmile jsme zavřeli dveře, rychle přešel chodbou k vedlejším dveřím, které byly otevřené. Pak mě rychle vtáhl dovnitř a zavřel za námi. „Můj Bože!“ řekl. „To je hrozné. Není času nazbyt. Zemře prostě z nedostatku krve, aby srdce mohlo pracovat, jak má. Musí být ihned transfuze krve. Ty, nebo já?“

„Jsem mladší a silnější, pane profesore. Musím to být já.“

„Pak se hned připrav. Já přinesu nahoru svou brašnu. Jsem připraven.“

Šel jsem s ním dolů, a jak jsme šli, ozvalo se zaklepání na domovní dveře. Když jsme došli do haly, služebná právě otevřela a dovnitř rychle vcházel Arthur. Spěchal ke mně a dychtivě šeptal:

„Jacku, měl jsem takový strach. Četl jsem v tvém dopise mezi řádky a byla to pro mě muka. Otci bylo lépe, tak jsem sem přijel, abych se sám přesvědčil. Není tenhle pán doktor Van Helsing? Jsem vám tak vděčný, pane, že jste přijel.“ Když na něj profesor poprvé pohlédl, zlobil se, že ho někdo v takové chvíli vyrušuje; ale teď, když si prohlédl jeho statnou postavu a poznal silné mladé mužství, které z něj jako by vyzařovalo, oči se mu rozzářily. Bez zaváhání mu podal ruku a vážně řekl:

„Pane, přišel jste včas. Vy jste milý naší drahé slečny. Je na tom zle, velmi, velmi zle. Ne, mé dítě, tak ne.“ Arthur totiž náhle zbledl a skoro omdlévaje klesl do křesla. „Vy jí máte pomoci. Můžete udělat víc než kdokoli z živých, a vaše odvaha je vaše nejlepší pomoc.“

„Co můžu udělat?“ zeptal se Arthur chraptivě. „Řekněte mi to a udělám to. Můj život patří jí a dal bych za ni poslední kapku krve ze

svého těla.“ Profesor má silný smysl pro humor a já jsem ze starých zkušeností dokázal v jeho odpovědi zachytit náznak toho, odkud se bere:

„Můj mladý pane, tolik já nežádám – ne tu poslední!“

„Co mám dělat?“ V očích mu plál oheň a rozšířené chřípí se mu chvělo odhodláním. Van Helsing ho poplácal po rameni. „Pojďte!“ řekl. „Vy jste muž, a právě muže my potřebujeme. Vy jste lepší než já, lepší než můj přítel John.“ Arthur vypadal zmateně a profesor pokračoval a laskavě vysvětloval:

„Mladé slečně je zle, velmi zle. Potřebuje krev, a krev musí dostat, nebo zemře. Můj přítel John a já jsme se poradili; a chystáme se provést to, čemu říkáme transfuze krve – převést ji z plných žil jednoho do prázdných žil, které po ní strádají. John měl dát svou krev, protože je víc mladý a silný než já“ – v tu chvíli vzal Arthur mou ruku a mlčky ji pevně stiskl – „ale teď, když jste tady, jste vy lepší než my, staří nebo mladí, co se tolik dřeme ve světě myšlenek. Naše nervy nejsou tak klidné a naše krev ne tak jasná než ta vaše!“ Arthur se k němu obrátil a řekl:

„Kdybyste jen věděl, jak rád bych za ni zemřel, pochopil byste…“

Zarazil se, jako by se mu zadrhl hlas.

„Hodný chlapec!“ řekl Van Helsing. „V ne tak daleké budoucnosti budete šťastný, že jste udělal všechno pro tu, kterou milujete. Pojďte teď a mlčte. Jednou ji políbíte, než to provedeme, ale pak musíte jít; a musíte odejít na mé znamení. Ani slovo madam; víte, jak je to s ní! Nesmí být žádný otřes; a vědět o tomhle, to by otřes byl. Pojďte!“

Šli jsme všichni nahoru do pokoje Lucy. Arthur podle pokynu zůstal venku. Lucy otočila hlavu a podívala se na nás, ale nic neřekla. Nespala, jen byla prostě příliš slabá, aby se k tomu přiměla. Mluvily k nám její oči; to bylo všechno. Van Helsing vytáhl z brašny několik věcí a položil je na stolek, kde nebyly vidět. Pak namíchal uspávací prostředek, přišel k posteli a vesele řekl:

„Tak, malá slečno, tady je váš lék. Vypijte ho do dna, jako hodné dítě. Vidíte, já vás nadzvednu, aby se polykalo lehce. Ano.“ Podařilo se jí to.

Udivilo mě, jak dlouho trvalo, než lék začal působit. Právě to ve skutečnosti ukazovalo, jak velká je její slabost. Zdálo se to nekonečné, než se jí spánek začal chvět v očních víčkách. Nakonec však uspávací prostředek začal projevovat svou sílu; a ona upadla do hlubokého spánku. Když byl profesor spokojený, zavolal Arthura do pokoje a vyzval ho, aby si svlékl kabát. Pak dodal: „Můžete si vzít ten jeden malý polibek, zatímco já přistrčím stůl. Příteli Johne, pomoz mi!“ Takže ani jeden z nás se nedíval, když se nad ni skláněl.

Van Helsing se ke mně obrátil a řekl:

„On je tak mladý a silný a krev má tak čistou, že ji nemusíme defibrinovat.“

Pak Van Helsing rychle, ale naprosto metodicky provedl operaci. Jak transfuze pokračovala, do tváří ubohé Lucy se začalo vracet cosi jako život, a přes Arthurovu rostoucí bledost jako by mu radost z tváře přímo zářila. Za chvíli jsem začal mít obavy, protože ztráta krve se na Arthurovi projevovala, ač byl tak silný muž. Dalo mi to představu, jakým strašlivým vypětím musel projít organismus Lucy, když to, co Arthura oslabovalo, ji jen zčásti posilovalo. Ale profesor měl tvář strnulou a stál s hodinkami v ruce a s očima upřenýma jednou na pacientku, jednou na Arthura. Slyšel jsem tlouct vlastní srdce. Za chvíli tiše řekl: „Ani se nehněte. To stačí. Ty se postarej o něj; já se podívám na ni.“ Když bylo po všem, viděl jsem, jak moc je Arthur zesláblý. Obvázal jsem mu ránu a vzal ho pod paží, abych ho odvedl, když Van Helsing promluvil, aniž se otočil – ten člověk jako by měl oči vzadu na hlavě:

„Statečný milý si, myslím, zaslouží ještě jeden polibek, který hned dostane.“ A protože už svou operaci dokončil, upravil pacientce polštář pod hlavou. Přitom se úzká černá sametová stužka, kterou ona, jak

se zdá, nosí stále kolem krku a kterou spíná stará diamantová spona od jejího milého, trochu posunula nahoru a odhalila na jejím hrdle rudou stopu. Arthur si toho nevšiml, ale já jsem zaslechl to hluboké syknutí vdechovaného vzduchu, kterým Van Helsing obvykle prozrazuje vzrušení. V tu chvíli nic neřekl, jen se ke mně obrátil se slovy: „Ted vezmi našeho statečného mladého milého dolů, dej mu toho portského a nech ho chvíli ležet. Pak musí jít domů a odpočívat, hodně spát a hodně jíst, aby se zotavil z toho, co tak dal své lásce. Nesmí tu zůstat. Počkat! Okamžik. Smím předpokládat, pane, že máte starost o výsledek. Pak si to odneste s sebou, že ve všech ohledech se operace podařila. Tentokrát jste jí zachránil život a můžete jít domů a odpočívat s klidnou myslí, že všechno, co může být, je. Já jí všechno povím, až bude zdravá; nebude vás milovat o nic méně za to, co jste udělal. Sbohem."

Když Arthur odešel, vrátil jsem se do pokoje. Lucy klidně spala, ale dýchala silněji; viděl jsem, jak se přikrývka pohybuje, když se jí zvedala hruď. U postele seděl Van Helsing a upřeně ji pozoroval. Sametová stužka zase zakrývala tu rudou stopu. Zeptal jsem se profesora šeptem:

„Co soudíte o té stopě na jejím krku?"

„Co o ní soudíš ty?"

„Ještě jsem ji neprohlédl," odpověděl jsem a hned jsem se pustil do uvolňování stužky. Přímo nad vnější krční žílou byly dvě ranky, nijak velké, ale nevypadaly zdravě. Nebyly na nich známky nemoci, ale okraje byly bílé a vypadaly odřeně, jako by je něco rozedřelo. Okamžitě mě napadlo, že tahle rána, nebo co to bylo, by mohla být příčinou té zjevné ztráty krve; ale tu myšlenku jsem zavrhl, jakmile vznikla, protože něco takového nebylo možné. Celá postel by musela být nasáklá šarlatově rudou krví, kterou dívka musela ztratit, aby byla tak bledá, jako byla před transfuzí.

„Nu?" řekl Van Helsing.

„Nu," řekl jsem, „nedokážu si to nijak vysvětlit." Profesor vstal. „Musím se dnes v noci vrátit do Amsterdamu," řekl. „Jsou tam knihy a věci, které potřebuji. Ty musíš zůstat tady celou noc a nesmíš z ní spustit oči."

„Mám si vzít ošetřovatelku?" zeptal jsem se.

„My jsme ti nejlepší ošetřovatelé, ty a já. Ty budeš bdít celou noc; dohlédni, aby byla dobře živená a aby ji nic nerušilo. Nesmíš spát celou noc. Později se můžeme vyspat, ty a já. Vrátím se, jakmile to bude možné. A pak můžeme začít."

„Můžeme začít?" řekl jsem. „Co tím proboha myslíte?"

„Uvidíme!" odpověděl a spěchal ven. Za chvíli se vrátil, strčil hlavu do dveří a s varovně zdviženým prstem řekl:

„Pamatuj, je svěřená tobě. Jestli ji opustíš a stane se něco zlého, nebudeš už nikdy klidně spát!"

Deník doktora Sewarda, pokračování.

Osmého září. – Probděl jsem s Lucy celou noc. Opiát k večeru přestal působit a ona se probudila přirozeně; vypadala jako úplně jiná bytost, než jaká byla před operací. Dokonce měla dobrou náladu a byla plná šťastné živosti, ale viděl jsem na ní známky naprostého vyčerpání, kterým prošla. Když jsem paní Westenrové řekl, že doktor Van Helsing nařídil, abych u ní bděl, skoro tu myšlenku odbyla mávnutím ruky a poukazovala na dceřinu obnovenou sílu a výbornou náladu. Byl jsem však neoblomný a připravil jsem se na dlouhou noční hlídku. Když ji služebná připravila na noc, přišel jsem – mezitím jsem povečeřel – a posadil jsem se k posteli. Nijak nenamítala, jen se na mě vděčně podívala pokaždé, když jsem zachytil její pohled. Po dlouhé chvíli se zdálo, že usíná, ale jako by se s námahou vzchopila a setřásla to. To se opakovalo několikrát, s rostoucím úsilím a s čím dál kratšími přestávkami. Bylo zřejmé, že spát nechce, a tak jsem tu věc rovnou nadhodil:

„Vy nechcete spát?"

„Ne; bojím se."

„Bojíte se usnout! Proč? Vždyť spánek je dar, po kterém všichni toužíme."

„Ach, ne kdybyste byl jako já – kdyby pro vás spánek byl předzvěstí hrůzy!"

„Předzvěstí hrůzy! Co tím proboha myslíte?"

„Nevím; ach, nevím. A právě to je tak strašné. Všechna ta slabost na mě přichází ve spánku; až se děsím už jen té myšlenky."

„Ale, mé milé děvče, dnes v noci můžete spát. Jsem tady a bdím nad vámi a můžu vám slíbit, že se nic nestane."

„Ach, vám můžu věřit!" Chopil jsem se příležitosti a řekl: „Slibuji vám, že jestli uvidím nějaké známky zlých snů, hned vás vzbudím."

„Opravdu? Ach, opravdu to uděláte? Jak jste na mě hodný. Pak tedy budu spát!" A skoro s tím slovem si zhluboka a úlevně povzdechla, klesla zpátky a spala.

Celou noc jsem u ní bděl. Ani jednou se nepohnula, jen spala a spala hlubokým, klidným spánkem, který dával život a zdraví. Rty měla mírně pootevřené a hruď se jí zvedala a klesala pravidelně jako kyvadlo. Na tváři měla úsměv a bylo zřejmé, že žádné zlé sny nepřišly, aby rušily její klid.

Časně ráno přišla její služebná, nechal jsem Lucy v její péči a vrátil jsem se domů, protože jsem měl starosti s mnoha věcmi. Poslal jsem krátký telegram Van Helsingovi a Arthurovi a oznámil jsem jim výborný výsledek operace. Moje vlastní práce, se všemi těmi nahromaděnými nedodělky, mi zabrala celý den; byla už tma, když jsem se mohl zeptat na svého zoofágního pacienta. Zpráva byla dobrá; celý uplynulý den a noc byl úplně klidný. Když jsem večeřel, přišel telegram od Van Helsinga z Amsterdamu s návrhem, abych dnes v noci byl v Hillinghamu, protože by bylo dobré být nablízku, a se sdělením, že odjíždí nočním poštovním vlakem a že se ke mně připojí časně ráno.

* * *

Devátého září. – Když jsem dorazil do Hillinghamu, byl jsem pořádně unavený a vyčerpaný. Dvě noci jsem skoro ani oka nezamhouřil a můj mozek začínal pociťovat tu otupělost, která prozrazuje mozkové vyčerpání. Lucy byla na nohou a v dobré náladě. Když mi podávala ruku, ostře se mi podívala do tváře a řekla:

„Dnes v noci žádné bdění. Jste vyčerpaný. Mně už je zase docela dobře; opravdu; a jestli má někdo bdít, budu to já, kdo bude bdít u vás." Nechtěl jsem se o to přít a šel jsem povečeřet. Lucy šla se mnou, a povzbuzen její půvabnou společností jsem se výborně najedl a vypil jsem pár sklenek víc než výborného portského. Pak mě Lucy odvedla nahoru a ukázala mi pokoj vedle svého, kde hořel útulný oheň. „Tak," řekla, „tady musíte zůstat. Nechám tyhle dveře otevřené a své dveře taky. Můžete si lehnout na pohovku, protože vím, že nic na světě by nikoho z vás doktorů nepřimělo jít do postele, dokud je na obzoru nějaký pacient. Kdybych něco potřebovala, zavolám a vy hned můžete přijít ke mně." Nezbývalo mi než souhlasit, protože jsem byl „utahaný jako pes" a nedokázal bych bdít, ani kdybych se snažil. A tak, když znovu slíbila, že mě zavolá, kdyby něco potřebovala, lehl jsem si na pohovku a na všechno jsem zapomněl.

Deník Lucy Westenrové.

Devátého září. – Dnes večer jsem tak šťastná. Byla jsem tak bídně slabá, že moct zase myslet a chodit je jako cítit sluneční svit po dlouhém období východního větru z ocelového nebe. Arthur je mi nějak velmi, velmi blízko. Jako bych cítila, jak mě jeho přítomnost hřeje. Asi je to tím, že nemoc a slabost jsou sobecké věci a obracejí náš vnitřní zrak i soucit k nám samým, kdežto zdraví a síla pouštějí Lásce otěže, a ta se pak v myšlenkách a citech může toulat, kam se jí zachce. Vím, kde jsou mé myšlenky. Kdyby to Arthur věděl! Můj milý, můj milý, tobě musí ve

spánku zvonit v uších, tak jako mně zvoní v bdění. Ach, ten blažený odpočinek minulé noci! Jak jsem spala, když nade mnou bděl ten milý, hodný doktor Seward. A dnes v noci se spánku bát nebudu, protože je nablízku a na zavolání. Díky všem, že jsou ke mně tak hodní! Díky Bohu! Dobrou noc, Arthure.

Deník doktora Sewarda.

Desátého září. – Ucítil jsem na hlavě profesorovu ruku a v jediném okamžiku jsem byl vzhůru. To je aspoň jedna z věcí, které se v ústavu pro choromyslné naučíme.

„A jak se má naše pacientka?“

„Dobře, když jsem od ní odcházel, nebo spíš když ona odcházela ode mě,“ odpověděl jsem.

„Pojď, podíváme se,“ řekl. A společně jsme vešli do pokoje.

Roleta byla stažená a já ji šel tiše vytáhnout, zatímco Van Helsing svým měkkým, kočičím krokem přistoupil k posteli.

Když jsem vytáhl roletu a pokoj zaplavilo ranní slunce, uslyšel jsem, jak profesor tiše a sykavě nabral dech, a protože jsem věděl, jak vzácné to u něj je, projel mi srdcem smrtelný strach. Když jsem přecházel pokojem, couvl, a jeho zděšený výkřik „Gott in Himmel!“ ani nepotřeboval, aby ho zdůrazňovala jeho zmučená tvář. Zvedl ruku, ukázal na postel a jeho železná tvář byla stažená a popelavě bílá. Cítil jsem, jak se mi začínají třást kolena.

Tam na posteli ležela, zřejmě v mdlobách, ubohá Lucy, hroziveji bílá a sinalá než kdy předtím. Dokonce i rty měla bílé a dásně jako by ustoupily od zubů, jak to někdy vídáme u mrtvoly po dlouhé nemoci. Van Helsing zvedl nohu, aby vztekle dupl, ale instinkt celého jeho života a všechny ty dlouhé roky zvyku mu přišly na pomoc, a tak ji zase tiše položil. „Rychle!“ řekl. „Přines brandy.“ Letěl jsem do jídelny a vrátil se s karafou. Ovlažil jí ty ubohé bílé rty a společně jsme jí třeli

dlaně, zápěstí a místo nad srdcem. Poslechl jí srdce a po několika chvílích trýznivého napětí řekl:

„Ještě není pozdě. Bije, i když jen slabě. Všechna naše práce je zmařená; musíme začít znovu. Mladý Arthur tu teď není; tentokrát musím zavolat tebe samého, příteli Johne.“ Zatímco mluvil, sahal do brašny a vytahoval nástroje k transfuzi; já si svlékl kabát a vyhrnul rukáv košile. Opiát v tu chvíli nepřicházel v úvahu a ani nebyl potřeba; a tak jsme bez chvilky otálení začali s operací. Po nějaké době – a nezdála se mi krátká, protože když z člověka odtéká krev, ať ji dává sebeochotněji, je to strašný pocit – Van Helsing varovně zvedl prst. „Nehýbej se,“ řekl, „ale bojím se, že jak jí přibude síly, mohla by se probudit; a to by bylo nebezpečí, ach, tolik nebezpečí. Ale já opatření udělám. Já dám podkožní injekci morfia.“ Pak svůj úmysl rychle a obratně provedl. Na Lucy to nemělo špatný účinek, protože mdloba jako by nenápadně přešla v narkotický spánek. S pocitem osobní hrdosti jsem viděl, jak se do bledých tváří a rtů vkrádá slabý nádech barvy. Žádný muž neví, dokud to sám nezažije, jaké to je cítit, jak jeho vlastní krev odtéká do žil ženy, kterou miluje.

Profesor mě kriticky pozoroval. „To stačí,“ řekl. „Už?“ namítl jsem. „Od Arta jste vzal mnohem víc.“ Na to se usmál jakýmsi smutným úsměvem a odpověděl:

„On je její milý, její *snoubenec*. Ty máš práci, mnoho práce, kterou pro ni a pro jiné musíš udělat; a teď to bude stačit.“

Když jsme operaci ukončili, ošetřil Lucy, zatímco já jsem si prsty tiskl vlastní řez. Lehl jsem si a čekal, až bude mít čas se mi věnovat, protože se mi točila hlava a bylo mi trochu nevolno. Po chvíli mi ránu obvázal a poslal mě dolů, abych si dal sklenici vína. Když jsem odcházel z pokoje, šel za mnou a napůl šeptem řekl:

„Pamatuj, o tomhle se nesmí nic říct. Kdyby náš mladý milý přišel nečekaně, jako předtím, ani slovo jemu. Hned by ho to vylekalo a taky by ho to rozžárlilo. Nic nesmí být řečeno. Tak!“

Když jsem se vrátil, pozorně si mě prohlédl a pak řekl:

„Moc hůř na tom nejsi. Jdi do pokoje, lehni si na pohovku a chvíli odpočívej; pak si dej hodně snídaně a přijď sem za mnou."

Uposlechl jsem jeho příkazy, protože jsem věděl, jak jsou správné a moudré. Svůj díl jsem splnil a teď bylo mou další povinností udržet si síly. Cítil jsem se velmi slabý a v té slabosti jsem částečně ztratil úžas nad tím, co se stalo. Na pohovce jsem ale usnul, zatímco jsem pořád dokola přemítal, jak to, že se Lucy takhle zhoršila a jak z ní mohlo vytéct tolik krve, aniž by po tom kdekoli zůstala nějaká stopa. Myslím, že jsem musel přemítat i ve snech, protože ve spánku i v bdění se mé myšlenky vždycky vracely k těm malým vpichům na jejím hrdle a k roztřepenému, vyčerpanému vzhledu jejich okrajů – ač byly tak drobné.

Lucy spala dlouho do dne, a když se probudila, byla docela zdravá a silná, i když zdaleka ne tolik jako den předtím. Když se na ni Van Helsing podíval, šel se projít a nechal ji v mé péči s přísným nařízením, že ji nesmím ani na okamžik opustit. Slyšel jsem jeho hlas v hale, jak se ptá na cestu k nejbližšímu telegrafnímu úřadu.

Lucy si se mnou nenuceně povídala a zdálo se, že vůbec netuší, že se něco stalo. Snažil jsem se ji bavit a zaujmout. Když se na ni přišla podívat její matka, zřejmě vůbec nepostřehla žádnou změnu, ale vděčně mi řekla:

„Tolik vám dlužíme, doktore Sewarde, za všechno, co jste udělal, ale teď si opravdu musíte dávat pozor, abyste se nepřepracoval. Sám jste bledý. Potřeboval byste ženu, která by vás ošetřovala a trochu se o vás starala; to tedy ano!" Když to říkala, Lucy zrudla, i když jen na okamžik, protože její ubohé vyčerpané žíly nemohly dlouho snést tak nezvyklý příval krve do hlavy. Reakce přišla v podobě nesmírné bledosti, když ke mně obrátila prosebný pohled. Usmál jsem se, přikývl a položil si prst na rty; s povzdechem klesla zpátky do polštářů.

Van Helsing se vrátil za pár hodin a hned mi řekl: „Teď ty jdi domů a jez hodně a pij dost. Udělej se silným. Já zůstanu dnes v noci tady a u malé slečny budu bdít sám. Ty a já musíme ten případ hlídat a nikdo jiný to nesmí vědět. Mám vážné důvody. Ne, neptej se na ně; mysli si, co chceš. Neboj se myslet i to nejvíc nepravděpodobné. Dobrou noc."

V hale za mnou přišly dvě ze služebných a ptaly se, jestli by u slečny Lucy nemohly bdít ony, nebo aspoň jedna z nich. Úpěnlivě mě prosily, abych jim to dovolil; a když jsem řekl, že si doktor Van Helsing přeje, aby u ní bděl buď on, nebo já, velice žalostně mě prosily, abych se za ně u toho „cizího pána" přimluvil. Jejich laskavost mě hluboce dojala. Možná mě to tak dojalo proto, že jsem teď slabý, a možná proto, že se jejich oddanost projevila kvůli Lucy; vždyť už jsem tolikrát viděl podobné příklady ženské laskavosti. Vrátil jsem se sem včas na pozdní večeři; obešel jsem pacienty – vše v pořádku; a zapisuji tohle, zatímco čekám na spánek. Už přichází.

* * *

Jedenáctého září. – Odpoledne jsem zajel do Hillinghamu. Zastihl jsem Van Helsinga ve výborné náladě a Lucy na tom byla mnohem lépe. Krátce po mém příjezdu přišel pro profesora velký balík ze zahraničí. Otevřel ho s velkou obřadností – samozřejmě předstíranou – a ukázal velkou kytici bílých květů.

„Tohle je pro vás, slečno Lucy," řekl.

„Pro mě? Ach, doktore Van Helsingu!"

„Ano, má milá, ale ne, abyste si s tím hrála. To jsou léky." Tady se Lucy ušklíbla. „Ne, ne, ty se nemají brát v odvaru nebo v nějaké odporné podobě, takže nemusíte ohrnovat ten tak půvabný nosík, nebo já svému příteli Arthurovi ukážu, jaká trápení snad bude muset snášet, až uvidí tolik krásy, kterou on tak miluje, tak zkřivenou. Aha, má

hezká slečno, to ten tak pěkný nosík zase narovná. Tohle je léčivé, ale vy nevíte jak. Já ho dám do vašeho okna, já udělám pěkný věnec a pověsím ho kolem vašeho krku, abyste dobře spala. Ach ano! Ony jako lotosový květ dají vaše trápení zapomenout. Voní to tak jako vody Léthé a jako ten pramen mládí, který conquistadoři hledali na Floridě a našli ho až příliš pozdě."

Zatímco mluvil, Lucy si květy prohlížela a čichala k nim. Teď je odhodila a napůl se smíchem, napůl s odporem řekla:

„Ach, pane profesore, myslím, že si ze mě jen tropíte žerty. Vždyť tyhle květy jsou jen obyčejný česnek."

Ke svému překvapení jsem viděl, jak Van Helsing vstal a s celou svou přísností, se zaťatou železnou čelistí a se sraženým huňatým obočím řekl:

„Žádné žertování se mnou! Já nikdy nežertuji! Ve všem, co dělám, je vážný účel; a varuji vás, abyste mi v tom nepřekážela. Dejte pozor, když ne kvůli sobě, tak kvůli jiným." Pak, když viděl, že se ubohá Lucy vylekala, a měla k tomu dobrý důvod, pokračoval mírněji: „Ach, malá slečno, má milá, nebojte se mě. Já dělám jen pro vaše dobro; ale v těch tak obyčejných květech je pro vás mnoho síly. Vidíte, já je dám do vašeho pokoje sám. Já sám udělám ten věnec, který máte nosit. Ale tiše! Nic neříkat jiným, kteří tak zvědavé otázky dávají. Musíme poslouchat, a mlčení je část poslušnosti; a poslušnost je to, co vás přivede silnou a zdravou do milujících paží, které na vás čekají. Teď chvíli seďte tiše. Pojď se mnou, příteli Johne, a pomůžeš mi ozdobit pokoj mým česnekem, který je až z Haarlemu, kde můj přítel Vanderpool pěstuje byliny ve svých sklenících celý rok. Musel jsem včera telegrafovat, jinak by tu nebyly."

Vešli jsme do pokoje a vzali květy s sebou. Profesorovo počínání bylo rozhodně podivné a nenašlo by se v žádném lékopisu, o kterém jsem kdy slyšel. Nejprve zavřel okna a pevně je zajistil západkami; potom vzal hrst květů a vytřel jimi celé okenní rámy, jako by chtěl zajis-

tit, aby každý závan vzduchu, který by snad mohl proniknout dovnitř, byl prosycen pachem česneku. Pak tou hrstí vytřel celou zárubeň dveří, nahoře, dole i po obou stranách, a stejně tak i krb dokola. Všechno mi to připadalo groteskní a za chvíli jsem řekl:

„Pane profesore, vím, že pro všechno, co děláte, máte vždycky nějaký důvod, ale tohle mě opravdu mate. Ještě že tu nemáme žádného skeptika, jinak by řekl, že kouzlíte, abyste nevpustil dovnitř zlého ducha."

„Možná že kouzlím!" odpověděl tiše a začal plést věnec, který měla Lucy nosit kolem krku.

Pak jsme počkali, než se Lucy připraví na noc, a když byla v posteli, přišel a sám jí upevnil česnekový věnec kolem krku. Poslední slova, která jí řekl, byla:

„Dejte pozor, abyste ho neporušila; a i kdyby byl pokoj dusný, dnes v noci neotvírejte okno ani dveře."

„Slibuju," řekla Lucy, „a tisíckrát vám oběma děkuju za všechnu vaši laskavost! Ach, čím jsem si zasloužila takové přátele?"

Když jsme odjížděli od domu v mé drožce, která čekala, Van Helsing řekl:

„Dnes v noci můžu spát v klidu, a spánek já potřebuji – dvě noci cesty, mezitím ve dne mnoho čtení a mnoho starostí den potom, a noc probdít, bez mrknout oka. Zítra ráno časně ty přijedeš pro mě a půjdeme spolu podívat se na naši hezkou slečnu, o tolik silnější po mém ‚kouzle', které jsem udělal. Ho, ho!"

Vypadal tak sebejistě, že jsem já, když jsem si vzpomněl na vlastní sebejistotu před dvěma nocemi a na její zhoubný následek, cítil posvátnou bázeň a neurčitou hrůzu. Musela to být má slabost, co mě přimělo zaváhat a neříct to příteli, ale cítil jsem to o to víc, jako nevyplakané slzy.

Kapitola jedenáctá

Deník Lucy Westenrové.

Dvanáctého září. – Jak jsou ke mně všichni hodní. Toho milého doktora Van Helsinga mám opravdu ráda. Ráda bych věděla, proč mu na těch květech tolik záleželo. Opravdu mě vylekal, byl tak prudký. A přece musel mít pravdu, protože už teď mi přinášejí útěchu. Nějak se nebojím být dnes v noci sama a můžu jít spát beze strachu. Nebude mi vadit žádné třepetání za oknem. Ach, ten strašný boj se spánkem, který jsem v poslední době tak často svedla; ta bolest z nespavosti nebo bolest ze strachu ze spánku, s takovými neznámými hrůzami, jaké pro mě skrývá! Jak jsou blažení někteří lidé, jejichž život nezná strach ani děs; pro které je spánek požehnáním, jež přichází každou noc a nepřináší nic než sladké sny. Tak, tady jsem dnes v noci, doufám ve spánek a ležím jako Ofélie v té hře, s „panenským věncem a dívčími květy". Česnek jsem nikdy předtím neměla ráda, ale dnes v noci je rozkošný! V jeho vůni je klid; už cítím, jak přichází spánek. Dobrou noc všem.

Deník doktora Sewarda.

Třináctého září. – Zastavil jsem se v hotelu Berkeley a zastihl Van Helsinga, jako obvykle, připraveného včas. Kočár objednaný z hotelu čekal. Profesor si vzal brašnu, kterou teď vždycky nosí s sebou.

Ať je všechno zapsáno přesně. Van Helsing a já jsme dorazili do Hillinghamu v osm hodin. Bylo krásné ráno; jasné slunce a všechna ta svěžest časného podzimu se zdály jako završení každoročního díla přírody. Listí se barvilo do všech možných krásných barev, ale ze stro-

mů ještě nezačalo opadávat. Když jsme vešli, potkali jsme paní Westenrovou, jak vychází z ranního salonu. Vstává vždycky časně. Vřele nás pozdravila a řekla:

„Jistě vás potěší, že je Lucy lépe. To milé dítě ještě spí. Nahlédla jsem do jejího pokoje a viděla ji, ale dovnitř jsem nešla, abych ji nevyrušila.“ Profesor se usmál a vypadal přímo jásavě. Mnul si ruce a řekl:

„Aha! Myslel jsem si, že jsem případ diagnostikoval. Moje léčba působí,“ na což mu odpověděla:

„Nesmíte si všechnu zásluhu připisovat sám, pane doktore. Že je Lucy dnes ráno v takovém stavu, je zčásti i moje zásluha.“

„Jak to vy myslíte, madam?“ zeptal se profesor.

„Inu, v noci jsem měla o to milé dítě starost a šla jsem do jejího pokoje. Spala tvrdě – tak tvrdě, že ji neprobudil ani můj příchod. Ale v pokoji bylo strašně dusno. Všude bylo plno těch hroznych, silně páchnoucích květů a dokonce jich měla kytici kolem krku. Bála jsem se, že ten těžký pach bude na to milé dítě v jejím slabém stavu příliš, a tak jsem je všechny odnesla a trochu pootevřela okno, aby dovnitř šlo trochu čerstvého vzduchu. Budete s ní spokojený, tím jsem si jistá.“

Odešla do svého budoáru, kde obvykle časně snídala. Zatímco mluvila, sledoval jsem profesorovu tvář a viděl jsem, jak zešedla jako popel. Dokázal se ovládat, dokud byla ta ubohá paní přítomna, protože věděl, v jakém je stavu a jak zhoubný by pro ni byl otřes; dokonce se na ni usmál, když jí podržel dveře, aby mohla projít do svého pokoje. Ale v okamžiku, kdy zmizela, mě náhle a prudce vtáhl do jídelny a zavřel dveře.

Tehdy jsem poprvé v životě viděl Van Helsinga zhroutit se. Zvedl ruce nad hlavu v jakémsi němém zoufalství a pak bezmocně tleskl dlaněmi; nakonec si sedl na židli, zakryl si tvář rukama a začal vzlykat hlasitými, suchými vzlyky, které jako by vycházely z nejhlubšího mučení jeho srdce. Pak znovu zvedl paže, jako by se dovolával celého ves-

míru. „Bože! Bože! Bože!“ řekl. „Co jsme udělali, co udělala ta ubohá bytost, že jsme tak tvrdě sužováni? Je mezi námi ještě osud, seslaný z dávného pohanského světa, že takové věci se musí dít, a takovým způsobem? Ta ubohá matka, nic netušící, a všechno v nejlepším úmyslu, jak ona myslí, udělá takovou věc, že ztratí svou dceru tělem i duší; a my jí to nesmíme říct, nesmíme ji ani varovat, jinak ona umře, a pak umřou obě. Ach, jak jsme sužováni! Jak jsou všechny síly ďáblů proti nám!“ Náhle vyskočil na nohy. „Pojď,“ řekl, „pojď, musíme vidět a jednat. Ďáblové nebo žádní ďáblové, nebo všichni ďáblové najednou, na tom nezáleží; my s ním bojujeme stejně.“ Šel ke vchodovým dveřím pro svou brašnu a společně jsme vyšli nahoru do pokoje Lucy.

Znovu jsem vytáhl roletu, zatímco Van Helsing šel k posteli. Tentokrát sebou netrhl, když pohlédl na tu ubohou tvář se stejnou strašnou voskovou bledostí jako předtím. Tvářil se přísně smutně a s nekonečným soucitem.

„Jak jsem čekal,“ zamumlal s tím svým sykavým nádechem, který tolik znamenal. Beze slova šel a zamkl dveře a pak začal na stolek rozkládat nástroje k další transfuzi krve. Nutnost jsem už dávno pochopil a začal si svlékat kabát, ale zarazil mě varovným pohybem ruky. „Ne!“ řekl. „Dnes ty musíš operovat. Já krev poskytnu. Ty jsi už oslabený.“ Zatímco mluvil, svlékl si kabát a vyhrnul rukáv košile.

Znovu operace; znovu narkotikum; znovu se do popelavých tváří trochu vrátila barva a znovu přišlo pravidelné dýchání zdravého spánku. Tentokrát jsem bděl já, zatímco Van Helsing nabíral síly a odpočíval.

Za chvíli využil příležitosti a řekl paní Westenrové, že nesmí z pokoje Lucy nic odnášet, aniž by se s ním poradila; že ty květy mají léčivou hodnotu a že vdechování jejich vůně je součástí léčebné metody. Pak převzal péči o případ sám a řekl, že tuto a příští noc bude bdít a dá mi vědět, kdy mám přijet.

Po další hodině se Lucy probudila ze spánku, svěží a čilá, a zdánlivě jí ta strašná zkouška příliš neublížila.

Co to všechno znamená? Začínám uvažovat, jestli se můj dlouholetý život mezi choromyslnými už nepodepisuje na mém vlastním mozku.

Deník Lucy Westenrové.

Sedmnáctého září. – Čtyři dny a noci klidu. Jsem už zase tak silná, že sama sebe skoro nepoznávám. Jako bych prošla nějakou dlouhou noční můrou a právě se probudila a viděla krásné slunce a cítila kolem sebe svěží ranní vzduch. Matně si napůl vzpomínám na dlouhé, úzkostné chvíle čekání a strachu; na tmu, ve které nebyla ani bolest naděje, která by přítomnou tíseň ještě zostřila; a pak na dlouhé chvíle zapomnění a na návrat k životu jako potápěč, který stoupá vzhůru velkou tíhou vody. Od té doby, co je se mnou doktor Van Helsing, jako by se ale všechny ty zlé sny rozplynuly; zvuky, které mě dřív děsily k nepříčetnosti – to třepetání o okna, ty vzdálené hlasy, které se zdály tak blízko, ty drsné zvuky, které přicházely nevím odkud a přikazovaly mi dělat nevím co –, všechno to ustalo. Teď chodím spát a vůbec se spánku nebojím. Ani se nesnažím zůstat vzhůru. Česnek mi docela přirostl k srdci a každý den mi z Haarlemu přichází celá bedýnka. Dnes večer doktor Van Helsing odjíždí, protože musí být na den v Amsterdamu. Ale hlídat mě není třeba; jsem dost zdravá, abych mohla zůstat sama. Díky Bohu – kvůli mamince, kvůli drahému Arthurovi i kvůli všem našim přátelům, kteří byli tak hodní! Tu změnu ani nepocítím, protože minulou noc doktor Van Helsing většinu času prospal ve svém křesle. Dvakrát, když jsem se probudila, jsem ho našla spícího; ale nebála jsem se znovu usnout, přestože větve nebo netopýři nebo něco jiného skoro zlostně ťukali do okenních tabulí.

Z listu Pall Mall Gazette, osmnáctého září.

Uprchlý vlk.

Nebezpečné dobrodružství našeho reportéra.

Rozhovor s ošetřovatelem v zoologické zahradě.

Po mnoha dotazech a skoro stejně mnoha odmítnutích, a za neustálého používání slov „Pall Mall Gazette“ jako jakéhosi talismanu, se mi podařilo najít ošetřovatele toho oddělení zoologické zahrady, do kterého patří i vlci. Thomas Bilder bydlí v jednom z domků v ohradě za slonincem a právě usedal k čaji, když jsem ho našel. Thomas a jeho žena jsou pohostinní lidé, starší a bezdětní, a pokud byla ukázka jejich pohostinnosti, které se mi dostalo, průměrná, musí se jim žít docela pohodlně. Ošetřovatel se nechtěl pustit do toho, čemu říkal „obchody“, dokud nebylo po večeři a dokud jsme všichni nebyli syti. Teprve když byl stůl sklizený a on si zapálil dýmku, řekl:

„Tak, pane, teď se můžete ptát, na co chcete. Promiňte, že nechci mluvit o profesionálních věcech před jídlem. Vlkům a šakalům a hyenám v celým našem oddělení taky dám nejdřív svačinu, než se jich začnu vyptávat.“

„Jak to myslíte, vyptávat se jich?“ zeptal jsem se, protože jsem ho chtěl přivést do hovorné nálady.

„Jeden způsob je praštit je tyčí po hlavě; druhej je drbat je za ušima, když si páni, co mají plný kapsy, chtějí před svejma holkama trochu machrovat. To první mi tolik nevadí – praštit je tyčí, než jim hodím oběd; ale s drbáním za ušima počkám, až budou mít, abych tak řek, po šery a po kafi. Víte,“ dodal filozoficky, „je v nás spousta stejný povahy jako v těch zvířatech tamhle. Tady jste vy, přijdete a vyptáváte se mě na moje řemeslo, a já byl tak nabručenej, že nebejt tý vaší zatracený půllibry, tak bych vás radši poslal k čertu, než abych vám odpověděl. Ani když jste se mě tak jízlivě zeptal, jestli chci, abyste se šel zeptat pana ředitele, jestli se mě smíte ptát. Bez urážky, neposlal jsem vás do pekla?“

„Poslal.“

„A když jste řek, že mě nahlásíte, že sprostě mluvím, to bylo jako praštit mě tyčí po hlavě; ale ta půllibra to všecko spravila. Prát jsem se nechtěl, tak jsem počkal na jídlo a se svým vytím jsem to udělal jako vlci a lvi a tygři. Ale pánbůh vám žehnej, teď, když do mě stará nacpala kus svýho čajovýho koláče a vypláchla mě tou svou zatracenou starou čajovou konvicí a já si zapálil, tak mě můžete drbat za ušima, jak chcete, a ani nezavrčím. Tak sem s otázkama. Já vím, na co jdete, na toho uprchlýho vlka."

„Přesně tak. Chci, abyste mi o tom řekl svůj názor. Povězte mi jen, jak se to stalo; a až budu znát fakta, poprosím vás, abyste mi řekl, co podle vás bylo příčinou a jak si myslíte, že celá ta věc skončí."

„Dobrá, šéfe. Tohle je asi tak celej příběh. Ten vlk, kterýmu jsme říkali Bersicker, byl jeden ze tří šedejch, co přišli z Norska k Jamrachovi a co jsme je od něj před čtyřma rokama koupili. Byl to hodnej, slušně vychovanej vlk, co nikdy nedělal žádný potíže, o kterejch by stálo za to mluvit. Že chtěl ven, to mě u něj překvapuje víc než u kterýhokoli jinýho zvířete tady. Ale co naděláte, vlkům se nedá věřit o nic víc než ženskejm."

„Nevšímejte si ho, pane!" skočila mu do řeči jeho žena s veselým smíchem. „Stará se o ty zvířata tak dlouho, že je namouduši sám jako starej vlk! Ale nic zlýho v něm není."

„No, pane, bylo to včera asi dvě hodiny po krmení, když jsem poprvý uslyšel ten rozruch. Zrovna jsem v opičinci stlal pro mladou pumu, co je nemocná; ale když jsem slyšel to kňučení a vytí, hned jsem šel. A tam byl Bersicker a rval se jako šílenej s mřížema, jako by chtěl ven. Moc lidí tam ten den nebylo a kousek od něj stál jenom jeden chlap, vysokej, hubenej, se zahnutým nosem a špičatou bradkou, ve který měl pár bílejch chlupů. Měl takovej tvrdej, studenej pohled a červený oči a já k němu pojal jakousi nechuť, protože to vypadalo, že právě on je to, co je dráždí. Na rukou měl bílý glazé rukavičky, ukázal mi na ty zvířata a povídá: ‚Ošetřovateli, ti vlci se zdají být něčím rozrušení.'

„‚Možná je to váma,‘ povídám, protože se mi nelíbilo, jak se nafukuje. Nerozzlobil se, jak jsem doufal, ale usmál se takovým drzým úsměvem a měl plnou pusu bílejch, ostrejch zubů. ‚Ach ne, já bych se jim nelíbil,‘ povídá.

„‚Ale jo, líbil,‘ povídám a napodobuju ho. ‚Vždycky si rádi kolem svačiny vyčistí zuby o kost nebo dvě, a těch vy máte plnej pytel.‘

„No, byla to divná věc, ale když ty zvířata viděly, jak spolu mluvíme, lehly si, a když jsem šel k Bersickerovi, nechal mě, abych ho drbal za ušima jako vždycky. Ten chlap přišel blíž a namouduši, jestli taky nestrčil ruku dovnitř a nedrbal toho starýho vlka za ušima!

„‚Dejte pozor,‘ povídám. ‚Bersicker je rychlej.‘

„‚To nevadí,‘ povídá. ‚Jsem na ně zvyklý!‘

„‚Vy jste taky v tom řemesle?‘ povídám a smeknu klobouk, protože chlap, co obchoduje s vlkama a tak dále, je dobrej přítel ošetřovatelů.

„‚Ne,‘ povídá, ‚zrovna v tom řemesle ne, ale několik jsem jich ochočil.‘ A s tím smekne klobouk, zdvořile jako nějakej lord, a odejde. Starej Bersicker se za ním díval, dokud nezmizel z dohledu, a pak si šel lehnout do kouta a celej večer nevylez. No, a včera v noci, sotva vyšel měsíc, začali všichni vlci tady výt. Nebylo na co výt. Nikdo nebyl nablízku, až na někoho, kdo zřejmě volal psa někde za zahradama na silnici podél parku. Jednou nebo dvakrát jsem vyšel ven podívat se, jestli je všecko v pořádku, a bylo, a pak vytí přestalo. Těsně před dvanáctou jsem se ještě rozhlídnul, než jsem šel na kutě, a hrom do mě, když jsem přišel naproti kleci starýho Bersickera, vidím, že mříže jsou rozlámaný a zkroucený a klec prázdná. A to je všecko, co vím jistě.“

„Viděl ještě někdo něco?“

„Jeden z našich zahradníků šel asi v tu dobu domů z hospody, kde se zpívalo, a viděl, jak ze zahradních živejch plotů vylízá velkej šedej pes. Teda aspoň to tvrdí, ale já na to moc nedám, protože jestli ho viděl, tak o tom nepíp ani slovo svý ženě, když přišel domů, a vzpomněl si, že něco viděl, až když se rozkřiklo, že vlk utek, a my celou noc pro-

hledávali Park a hledali Bersickera. Já si teda myslím, že mu to zpívání v hospodě vlezlo do hlavy."

„Pane Bildere, dokážete si nějak vysvětlit, jak ten vlk utekl?"

„No, pane," řekl s jakousi podezřelou skromností, „myslím, že dokážu; ale nevím, jestli vás ta teorie uspokojí."

„Určitě uspokojí. Jestli si člověk jako vy, který zvířata zná ze zkušenosti, netroufne aspoň na dobrý odhad, kdo jiný by to měl vůbec zkoušet?"

„No tak teda, pane, já si to vysvětluju takhle; mně se zdá, že ten vlk utek – jednoduše proto, že chtěl ven."

Podle toho, jak srdečně se Thomas i jeho žena tomu vtipu zasmáli, jsem poznal, že už posloužil i dřív a že celé to vysvětlení byla jen důkladně připravená habaďúra. Ve vtipkování jsem se s ctihodným Thomasem nemohl měřit, ale myslel jsem, že znám jistější cestu k jeho srdci, a tak jsem řekl:

„Pane Bildere, budeme mít za to, že ten první zlaťák za půl libry je odpracovaný, a tady jeho bratříček čeká, až si ho vyzvednete, jakmile mi povíte, co si myslíte, že se stane."

„Platí, pane," řekl čile. „Promiňte, vím, že jsem si z vás utahoval, ale tadyhle stará na mě mrkla, a to je, jako by mi řekla, ať pokračuju."

„No tohle!" řekla stará paní.

„Můj názor je tenhle: ten vlk se někde schovává. Ten zahradník, co si nemoh vzpomenout, říkal, že cválal na sever rychlejc, než by to dokázal kůň; ale tomu já nevěřím, protože, víte, pane, vlci necválaj o nic víc než psi, nejsou tak stavěný. Vlci jsou pěkná věc v knížce s pohádkama, a troufám si říct, že když jsou ve smečce a honěj něco, co se bojí víc než oni, tak dokážou udělat ďábelskej randál a rozsápat to, ať je to cokoli. Ale pánbůh vám žehnej, ve skutečným životě je vlk jen ubohá bestie, ani zdaleka tak chytrá a smělá jako dobrej pes; a nemá v sobě ani čtvrtinu tý bojovnosti. Tenhle nebyl zvyklej se prát, ani se sám o sebe starat, a spíš je někde kolem Parku, schovává se a třese se,

a jestli vůbec na něco myslí, tak na to, kde sežene snídani; nebo možná sešel po schodech k nějakýmu suterénu a je v uhelným sklepě. Panečku, ta se nějaká kuchařka lekne, až uvidí, jak na ni ze tmy svítěj jeho zelený oči! Když nesežene žrádlo, bude ho muset hledat, a třeba časem narazí na nějaký řeznictví. Jestli ne, a nějaká chůva si vyrazí na procházku s vojákem a nechá děcko v kočárku – no, pak by mě nepřekvapilo, kdyby při sčítání lidu bylo o jedno mimino míň. To je všecko."

Zrovna jsem mu podával ten zlaťák, když o okno něco zaťukalo, a obličej pana Bildera se překvapením protáhl na dvojnásobnou délku.

„Pánbůh s námi!" řekl. „Jestli se tu starej Bersicker nevrátil sám od sebe!"

Šel ke dveřím a otevřel je; to mi připadalo jako krajně zbytečný úkon. Vždycky jsem si myslel, že divoké zvíře nevypadá nikdy tak dobře, jako když je mezi námi nějaká překážka výrazné odolnosti; a osobní zkušenost tuto představu spíš posílila, než oslabila.

Nicméně nad zvyk nic není, protože ani Bilder, ani jeho žena si z vlka nedělali o nic víc, než bych si já dělal ze psa. Samo zvíře bylo stejně mírné a dobře vychované jako ten praotec všech obrázkových vlků – bývalý přítel Červené Karkulky, když si v přestrojení získával její důvěru.

Celá scéna byla nevýslovnou směsí komiky a dojemnosti. Zlý vlk, který půl dne ochromoval Londýn a nutil všechny děti ve městě třást se strachy, tu stál v jakési kajícné náladě a byl přijat a hýčkán jako nějaký vlčí marnotratný syn. Starý Bilder si ho celého prohlédl s nanejvýš něžnou starostlivostí, a když se svým kajícníkem skončil, řekl:

„Tak vidíte, já věděl, že se ten chudák starej dostane do nějakejch trablů; neříkal jsem to pořád? Hlavu má celou pořezanou a plnou střepů. Někde lez přes nějakou zatracenou zeď. Je to hanba, že lidi smějí dávat na zdi navrch rozbitý láhve. Tohle z toho pak je. Pojď, Bersickere."

Vzal vlka a zamkl ho do klece s kusem masa, který přinejmenším co do množství splňoval základní podmínky vykrmeného telete, a odešel podat hlášení.

Odešel jsem taky, abych podal hlášení – jedinou exkluzivní zprávu, jakou dnes o podivném útěku v zoo kdokoli přináší.

Deník doktora Sewarda.

Sedmnáctého září. – Po večeři jsem byl ve své pracovně zaměstnán doplňováním svých záznamů, které kvůli návalu jiné práce a mnoha návštěvám u Lucy žalostně zaostaly. Najednou se rozrazily dveře a dovnitř vtrhl můj pacient s tváří zkřivenou vášní. Byl jsem jako bleskem zasažený, protože že by se pacient z vlastní vůle dostal do ředitelovy pracovny, to se skoro nevídá. Bez jediného okamžiku zaváhání se vrhl přímo na mě. V ruce měl jídelní nůž, a protože jsem viděl, že je nebezpečný, snažil jsem se udržet mezi námi stůl. Byl na mě ale příliš rychlý a příliš silný; než jsem stačil nabýt rovnováhu, ohnal se po mně a dost vážně mě řízl do levého zápěstí. Než však stačil udeřit znovu, vrazil jsem mu jednu pravou a on se rozplácl na zádech na podlaze. Zápěstí mi silně krvácelo a na koberec stekla docela pořádná kaluž. Viděl jsem, že můj přítel další pokus nechystá, a věnoval jsem se obvazování zápěstí, přičemž jsem tu ležící postavu celou dobu ostražitě pozoroval. Když vběhli ošetřovatelé a my jsme obrátili pozornost k němu, z toho, čím se zaměstnával, se mi doslova zvedl žaludek. Ležel na břiše na podlaze a jako pes olizoval krev, která ukápla z mého zraněného zápěstí. Snadno ho zajistili a k mému překvapení s ošetřovateli odešel docela klidně a jen pořád dokola opakoval: „Krev je život! Krev je život!“

Nemůžu si teď dovolit ztrácet krev; v poslední době jsem jí pro své tělesné zdraví ztratil až příliš, a k tomu se na mně začíná podepisovat dlouhotrvající vypětí z nemoci Lucy a z jejích hrozných proměn. Jsem přepjatý a unavený a potřebuju odpočinek, odpočinek, odpočinek. Na-

štěstí si mě Van Helsing nezavolal, takže se nemusím vzdát spánku; dnes v noci bych se bez něj sotva obešel.

Telegram, Van Helsing z Antverp Sewardovi do Carfaxu.

Odesláno do Carfaxu v Sussexu, protože nebylo uvedeno hrabství; doručeno s dvaadvacetihodinovým zpožděním.

„*Sedmnáctého září.* – Určitě buď dnes v noci v Hillinghamu. Když ne bdít celou dobu, často navštěvuj a kontroluj, zda květy, jak umístěny; velmi důležité; nezanedbej. Budu u tebe co nejdřív po příjezdu."

Deník doktora Sewarda.

Osmnáctého září. – Právě odjíždím na vlak do Londýna. Příchod Van Helsingova telegramu mě zdrtil. Celá noc ztracená, a z hořké zkušenosti vím, co se může stát za jedinou noc. Je samozřejmě možné, že je všechno v pořádku, ale co se *mohlo* stát? Jistě nad námi visí nějaký strašný osud, když nám každá možná náhoda maří všechno, oč se pokoušíme. Vezmu si tenhle váleček s sebou a pak budu moct svůj zápis dokončit na fonografu u Lucy.

Záznam, který zanechala Lucy Westenrová.

Sedmnáctého září, v noci. – Píšu tohle a nechávám to tu, aby to někdo našel a aby se nikdo nemohl kvůli mně dostat do potíží. Je to přesný záznam toho, co se dnes v noci stalo. Cítím, že umírám vysílením, a sotva mám sílu psát, ale musí to být uděláno, i kdybych při tom měla zemřít.

Šla jsem spát jako obvykle, dala jsem pozor, aby byly květy rozmístěné, jak nařídil doktor Van Helsing, a brzy jsem usnula.

Probudilo mě třepetání u okna, které začalo po té náměsíčné procházce na útesu ve Whitby, když mě Mina zachránila, a které teď tak dobře znám. Nebála jsem se, ale moc jsem si přála, aby byl doktor Seward ve vedlejším pokoji – jak doktor Van Helsing říkal, že bude –,

abych ho mohla zavolat. Snažila jsem se usnout, ale nešlo to. Pak na mě přišel ten dávný strach ze spánku a rozhodla jsem se zůstat vzhůru. Spánek se, jako naschvál, snažil přijít právě tehdy, když jsem ho nechtěla; a tak jsem, protože jsem se bála být sama, otevřela dveře a zavolala: „Je tu někdo?“ Nikdo neodpověděl. Bála jsem se vzbudit maminku, a tak jsem dveře zase zavřela. Pak jsem venku v křoví uslyšela jakési vytí jako psí, ale divočejší a hlubší. Šla jsem k oknu a vyhlédla ven, ale nic jsem neviděla, kromě velkého netopýra, který zřejmě tloukl křídly o okno. Tak jsem se zase vrátila do postele, ale byla jsem rozhodnutá neusnout. Za chvíli se otevřely dveře a nahlédla maminka; když podle toho, jak se hýbu, viděla, že nespím, vešla a posadila se ke mně. Řekla mi ještě sladčeji a něžněji než obvykle:

„Měla jsem o tebe starost, miláčku, a přišla jsem se podívat, jestli jsi v pořádku.“

Bála jsem se, že se tam vsedě nachladí, a poprosila jsem ji, ať si ke mně lehne a spí se mnou, a tak si vlezla do postele a lehla si vedle mě; župan si nesvlékla, protože říkala, že zůstane jen chvíli a pak se vrátí do své postele. Jak tam ležela v mém objetí a já v jejím, ozvalo se na okně zase to třepetání a tlučení. Polekala se a trochu se vyděsila a vykřikla: „Co je to?“ Snažila jsem se ji uklidnit a nakonec se mi to podařilo a ležela tiše; ale slyšela jsem, jak její ubohé drahé srdce pořád strašně buší. Po chvíli se venku v křoví znovu ozvalo to tiché vytí a krátce nato okno zařinčelo a na podlahu se sesypala spousta rozbitého skla. Roleta se rozevlála ve větru, který vnikl dovnitř, a v otvoru rozbitých tabulek byla hlava velkého, vychrtlého šedého vlka. Maminka vyděšeně vykřikla, vzepjala se do sedu a divoce se chytala čehokoli, co by jí pomohlo. Mimo jiné se chytila věnce z květů, který jsem na naléhání doktora Van Helsinga nosila kolem krku, a strhla mi ho. Chvíli, vteřinu nebo dvě, seděla, ukazovala na vlka a v hrdle jí zvláštně a strašně chroptělo; pak se skácela – jako zasažená bleskem – a hlavou mě uhodila do čela, až se mi na okamžik zatočila hlava. Pokoj a všech-

no kolem jako by se točilo dokola. Upírala jsem oči na okno, ale vlk stáhl hlavu zpátky a rozbitým oknem jako by dovnitř vletělo celé nesčetné množství drobných smítek, která kroužila a vířila jako ten sloup prachu, o kterém vyprávějí cestovatelé, když v poušti vane samum. Snažila jsem se pohnout, ale byla na mně jakási kletba, a ubohé tělo mé milé maminky, které jako by už chladlo – protože její drahé srdce přestalo bít –, mě tížilo k zemi; a pak si chvíli nepamatuji nic.

Nezdálo se mi to dlouho, ale velmi, velmi strašně, než jsem znovu nabyla vědomí. Někde nablízku zvonil umíráček; psi v celém okolí vyli; a v našem křoví, zdánlivě hned za oknem, zpíval slavík. Byla jsem omámená a otupělá bolestí, hrůzou a slabostí, ale zpěv slavíka zněl jako hlas mé mrtvé maminky, která se vrátila, aby mě utěšila. Ty zvuky zřejmě probudily i služebné, protože jsem za dveřmi slyšela cupitání jejich bosých nohou. Zavolala jsem na ně a ony vešly, a když viděly, co se stalo a co to na mně leží na posteli, vykřikly. Rozbitým oknem dovnitř vnikl vítr a dveře se zabouchly. Zvedly ze mě tělo mé drahé maminky, a když jsem vstala, položily ji na postel a přikryly prostěradlem. Všechny byly tak vyděšené a rozrušené, že jsem jim nařídila, ať jdou do jídelny a každá si dá sklenici vína. Dveře se na okamžik rozletěly a zase zavřely. Služebné vykřikly a pak šly všechny pohromadě do jídelny; a já jsem položila ty květy, které jsem měla, mé drahé mamince na prsa. Když tam ležely, vzpomněla jsem si, co mi říkal doktor Van Helsing, ale nechtělo se mi je odnést, a kromě toho jsem teď chtěla, aby se mnou některá ze služebných bděla. Divila jsem se, že se služebné nevracejí. Volala jsem je, ale nikdo neodpovídal, a tak jsem je šla hledat do jídelny.

Srdce se mi sevřelo, když jsem viděla, co se stalo. Všechny čtyři ležely bezmocně na podlaze a těžce oddechovaly. Karafa se sherry stála na stole napůl plná, ale kolem byl cítit podivný, štiplavý pach. Pojala jsem podezření a karafu prozkoumala. Páchla laudanem, a když jsem se podívala na příborník, zjistila jsem, že lahvička, kterou pro mamin-

ku používá její lékař – ach, používal –, je prázdná. Co mám dělat? Co mám dělat? Jsem zpátky v pokoji u maminky. Nemůžu ji opustit a jsem sama, jen se spícími služebnými, které někdo omámil. Sama s mrtvou! Neodvažuji se vyjít ven, protože rozbitým oknem slyším tiché vytí vlka.

Vzduch jako by byl plný smítek, která se vznášejí a krouží v průvanu od okna, a světla hoří modře a matně. Co mám dělat? Bože, chraň mě dnes v noci před zlem! Schovám tenhle papír na prsa, kde ho najdou, až mě přijdou připravit k pohřbu. Má drahá maminka je pryč! Je čas, abych šla i já. Sbohem, drahý Arthure, jestli tuhle noc nepřežiju. Bůh tě opatruj, můj drahý, a Bůh pomoz mně!

Kapitola dvanáctá

Deník doktora Sewarda

Osmnáctého září. – Jel jsem rovnou do Hillinghamu a dorazil jsem časně. Drožku jsem nechal čekat u brány a sám jsem šel alejí nahoru. Zaklepal jsem tiše a zazvonil jsem co nejopatrněji, protože jsem se bál, že vyruším Lucy nebo její matku, a doufal jsem, že ke dveřím přivolám jen někoho ze služebnictva. Když se po chvíli nikdo neozval, zaklepal jsem a zazvonil znovu; zase nic. Proklínal jsem lenost sloužících, že se v takovou hodinu válejí v posteli – bylo už deset hodin –, a tak jsem zvonil a klepal znovu, tentokrát netrpělivěji, ale stále bez odpovědi. Až dosud jsem vinil jen služebnictvo, ale teď se mě začal zmocňovat strašlivý strach. Byla tahle pustota jen dalším článkem řetězu zkázy, který se kolem nás, jak se zdálo, stahoval? Přišel jsem opravdu pozdě, do domu smrti? Věděl jsem, že minuty, ba i vteřiny zdržení mohou pro Lucy znamenat hodiny nebezpečí, pokud znovu prodělala jeden z těch hrozných záchvatů; a obešel jsem dům, jestli někde náhodou nenajdu vchod.

Nenašel jsem žádnou cestu dovnitř. Všechna okna i dveře byly zavřené a zamčené a já se bezradně vrátil k zápraží. V tu chvíli jsem zaslechl rychlé klapání kopyt koně hnaného v plném běhu. Zastavilo se u brány a o několik vteřin později jsem v aleji potkal Van Helsinga, jak běží nahoru. Když mě uviděl, vyrazil ze sebe udýchaně:

„Tak to jsi byl ty, a teprve teď přijel. Jak je jí? Přicházíme pozdě? Nedostal jsi můj telegram?“

Odpověděl jsem tak rychle a souvisle, jak jsem dokázal, že jsem jeho telegram dostal až brzy ráno, že jsem neztratil ani minutu a jel rovnou sem a že se mi nepodařilo nikoho v domě přivolat. Zarazil se, smekl klobouk a slavnostně řekl:

„Pak se bojím, že jsme přišli pozdě. Buď vůle Boží!“ A se svou obvyklou schopností rychle se vzchopit pokračoval: „Pojď. Jestli otevřená cesta dovnitř žádná není, musíme jednu udělat. Čas je pro nás teď vším.“

Obešli jsme dům dozadu, kde bylo kuchyňské okno. Profesor vytáhl z brašny malou chirurgickou pilku, podal mi ji a ukázal na železné mříže, které okno chránily. Hned jsem se do nich pustil a velmi brzy jsem tři z nich přeřezal. Pak jsme dlouhým tenkým nožem odsunuli západku okenního křídla a okno otevřeli. Pomohl jsem profesorovi dovnitř a vlezl za ním. V kuchyni nikdo nebyl, ani v pokojích služebnictva, které byly hned vedle. Cestou jsme procházeli všechny místnosti a v jídelně, matně osvětlené paprsky, které pronikaly okenicemi, jsme našli čtyři služebné ležet na podlaze. Nebylo třeba myslet si, že jsou mrtvé, protože jejich chrčivý dech a štiplavý pach laudana v místnosti nenechávaly o jejich stavu žádné pochyby. Van Helsing a já jsme se na sebe podívali, a když jsme odcházeli, řekl: „O ty se můžeme postarat později.“ Pak jsme vyšli nahoru do pokoje Lucy. Na okamžik či dva jsme se zastavili u dveří a naslouchali, ale nebylo slyšet ani hlásku. Bledí ve tvářích a s chvějícíma se rukama jsme opatrně otevřeli dveře a vešli do pokoje.

Jak mám popsat, co jsme uviděli? Na posteli ležely dvě ženy, Lucy a její matka. Matka ležela dál od kraje a byla přikrytá bílým prostěradlem, jehož okraj odfoukl průvan z rozbitého okna, takže byla vidět její strhaná bílá tvář, v níž ztuhl výraz hrůzy. Vedle ní ležela Lucy s tváří bílou a ještě strhanější. Květy, které měla kolem krku, jsme našli na prsou její matky, a její hrdlo bylo obnažené a byly na něm vidět ty dvě malé ranky, kterých jsme si všimli už dříve, ale teď vypadaly strašlivě

bílé a rozdrásané. Profesor se beze slova sklonil nad postel, hlavou se skoro dotýkal hrudi ubohé Lucy; pak prudce otočil hlavu jako člověk, který naslouchá, vyskočil na nohy a zvolal na mě:

„Ještě není pozdě! Rychle! Rychle! Přines brandy!“

Seběhl jsem dolů a vrátil se s ní; dával jsem přitom pozor, abych k ní přičichl a ochutnal ji, jestli v ní také není uspávací prostředek jako v karafě se sherry, kterou jsem našel na stole. Služebné ještě dýchaly, ale neklidněji, a zdálo se mi, že narkotikum přestává působit. Nezdržoval jsem se, abych se o tom přesvědčil, a vrátil jsem se k Van Helsingovi. Ten jí jako už jednou předtím natíral brandy na rty a dásně, na zápěstí a do dlaní. Řekl mi:

„Tohle mohu dělat já, všechno, co jde v přítomné chvíli. Ty jdi vzbudit ty služky. Plácej je po tváři mokrým ručníkem, a plácej je pořádně. Ať připraví teplo a oheň a horkou koupel. Tahle ubohá duše je skoro tak studená jako ta, co leží vedle ní. Ona bude potřebovat být zahřátá, než můžeme dělat cokoli víc.“

Šel jsem hned a tři ženy jsem probudil bez větších potíží. Čtvrtá byla teprve mladé děvče a uspávací prostředek na ni zřejmě zapůsobil silněji, a tak jsem ji zvedl na pohovku a nechal ji spát. Ostatní byly zprvu omámené, ale jak se jim vracela paměť, plakaly a hystericky vzlykaly. Byl jsem k nim však přísný a nedovolil jsem jim mluvit. Řekl jsem jim, že ztratit jeden život je dost zlé a že jestli budou otálet, obětují slečnu Lucy. A tak se se vzlykáním a pláčem pustily do práce, napůl oblečené, jak byly, a připravily oheň a vodu. Naštěstí v kuchyňských kamnech i pod kotlem ještě doutnal oheň, a horké vody tedy nebyl nedostatek. Připravili jsme koupel, odnesli Lucy, tak jak byla, a uložili ji do ní. Zatímco jsme jí usilovně třeli údy, ozvalo se zaklepání na domovní dveře. Jedna ze služek odběhla, rychle na sebe hodila další šaty a otevřela. Pak se vrátila a pošeptala nám, že je tu nějaký pán, který přišel se zprávou od pana Holmwooda. Řekl jsem jí, ať mu pros-

tě vyřídí, že musí počkat, protože teď nemůžeme nikoho přijmout. Odešla to vyřídit a já, zabraný do práce, jsem na něj úplně zapomněl.

Za celou svou praxi jsem neviděl profesora pracovat s tak smrtelnou vážností. Věděl jsem – a on to věděl také –, že je to souboj se smrtí tváří v tvář, a když jsme si na chvíli oddechli, řekl jsem mu to. Odpověděl mi způsobem, kterému jsem nerozuměl, ale s tím nejpřísnějším výrazem, jaký jeho tvář dokázala nasadit:

„Kdyby to bylo všechno, zůstal bych tady, kde teď jsme, a nechal ji pokojně vyhasnout, protože já nad jejím obzorem žádné světlo života nevidím." A pokračoval v práci s obnoveným, a pokud to vůbec šlo, ještě zběsilejším úsilím.

Zanedlouho jsme si oba začali uvědomovat, že teplo začíná působit. Srdce Lucy bilo ve stetoskopu o trošku slyšitelněji a její plíce se znatelně pohybovaly. Van Helsingova tvář skoro zářila, a když jsme Lucy zvedali z koupele a balili ji do horkého prostěradla, aby uschla, řekl mi:

„První zisk je náš! Šach králi!"

Odnesli jsme Lucy do jiného pokoje, který už byl mezitím připravený, uložili ji do postele a vpravili jí do krku několik kapek brandy. Všiml jsem si, že jí Van Helsing uvázal kolem krku měkký hedvábný šátek. Byla stále v bezvědomí a bylo jí přinejmenším stejně zle, ne-li hůř, než kdykoli předtím.

Van Helsing zavolal jednu z žen, řekl jí, ať u ní zůstane a nespustí z ní oči, dokud se nevrátíme, a pak mi pokynul, abych šel s ním ven z pokoje.

„Musíme se poradit, co dělat," řekl, když jsme sestupovali po schodech. V hale otevřel dveře do jídelny, vešli jsme dovnitř a on za sebou pečlivě zavřel. Okenice už byly otevřené, ale rolety byly stažené, s onou poslušností vůči etiketě smrti, kterou britské ženy z nižších tříd vždy přísně dodržují. V pokoji bylo proto šero. Pro naše účely tam však bylo světla dost. Přísnost ve Van Helsingově tváři poněkud zmír-

ňoval výraz bezradnosti. Zjevně si nad něčím lámal hlavu, a tak jsem chvíli počkal a on promluvil:

„Co teď máme dělat? Kam se máme obrátit pro pomoc? Musíme mít další transfuzi krve, a to brzy, jinak za život té ubohé dívky nedám ani hodinu. Ty jsi už vyčerpaný; já jsem vyčerpaný také. Těm ženám se bojím důvěřovat, i kdyby měly odvahu se podrobit. Kde máme vzít někoho, kdo otevře své žíly pro ni?“

„A co třeba já?“

Hlas se ozval z pohovky na druhé straně pokoje a jeho zvuk mi přinesl do srdce úlevu a radost, protože patřil Quinceymu Morrisovi. Van Helsing sebou při prvním zvuku rozzlobeně trhl, ale jeho tvář změkla a do očí mu vstoupil radostný výraz, když jsem vykřikl: „Quincey Morrisi!“ a vrhl se k němu s napřaženýma rukama.

„Co tě sem přivedlo?“ zvolal jsem, když se naše ruce setkaly.

„Počítám, že za to může Art.“

Podal mi telegram:

„Tři dny nemám zprávy od Sewarda a mám hrozný strach. Nemohu odjet. Otec stále ve stejném stavu. Pošli mi zprávu, jak je Lucy. Neotálej. Holmwood.“

„Myslím, že jsem přišel právě v pravou chvíli. Víš, že mi stačí říct, co mám dělat.“

Van Helsing vykročil, vzal ho za ruku, podíval se mu zpříma do očí a řekl:

„Krev statečného muže je ta nejlepší věc na této zemi, když je žena v nesnázích. Vy jste muž, a žádná chyba. Nuže, ďábel ať proti nám pracuje, seč mu síly stačí, ale Bůh nám posílá muže, když je potřebujeme.“

Znovu jsme prošli tou příšernou operací. Nemám srdce popisovat podrobnosti. Lucy utrpěla strašlivý otřes a projevilo se to na ní víc než předtím, protože i když jí do žil vteklo hojně krve, její tělo neodpovídalo na léčbu tak dobře jako v předchozích případech. Její zápas o ná-

vrat do života bylo hrozné vidět i slyšet. Činnost srdce i plic se však zlepšila a Van Helsing jí jako už předtím vpíchl podkožně morfium, s dobrým účinkem. Mdloba přešla v hluboký spánek. Profesor u ní bděl, zatímco já šel s Quinceym Morrisem dolů a poslal jsem jednu ze služek vyplatit jednoho z drožkářů, kteří čekali. Quinceyho jsem po sklence vína nechal ulehnout a kuchařce jsem řekl, ať připraví pořádnou snídani. Pak mě něco napadlo a vrátil jsem se do pokoje, kde ted Lucy ležela. Když jsem tiše vešel, našel jsem Van Helsinga s jedním či dvěma listy dopisního papíru v ruce. Zjevně je už přečetl a teď o nich přemýšlel; seděl s rukou na čele. Ve tváři měl výraz zachmuřeného uspokojení, jako člověk, kterému se vyřešila pochybnost. Podal mi ten papír a řekl jen: „Vypadlo to Lucy z výstřihu, když jsme ji nesli do koupele."

Když jsem to dočetl, stál jsem a díval se na profesora a po chvíli jsem se ho zeptal: „Proboha, co to všechno znamená? Byla, nebo je šílená? Nebo jaké strašlivé nebezpečí to je?" Byl jsem tak zmatený, že jsem nevěděl, co bych ještě řekl. Van Helsing natáhl ruku, vzal si papír a řekl:

„Netrap se tím teď. Zapomeň na to prozatím. Všechno se dozvíš a všemu porozumíš, až přijde čas; ale bude to později. A teď, co je to, co jsi mi přišel říct?" To mě vrátilo zpátky ke skutečnosti a znovu jsem se vzpamatoval.

„Přišel jsem promluvit o úmrtním listu. Jestli nebudeme jednat správně a rozumně, může dojít k soudnímu ohledání, a ten papír by se musel předložit. Doufám, že se bez ohledání obejdeme, protože kdyby k němu došlo, ubohou Lucy by to jistě zabilo, i kdyby ji nezabilo nic jiného. Já vím, vy víte a ten druhý lékař, který ji ošetřoval, ví, že paní Westenrová měla nemocné srdce, a můžeme potvrdit, že na to zemřela. Vyplňme ten list hned a já ho sám zanesu na matriku a pak zajdu do pohřebního ústavu."

„Dobře, ó můj příteli Johne! Dobře vymyšleno! Opravdu, slečna Lucy, jestli je nešťastná v nepřátelích, kteří ji obklíčují, je aspoň šťastná v přátelích, kteří ji milují. Jeden, dva, tři, všichni pro ni otevřou své žíly, a k tomu ještě jeden starý muž. Ach ano, já to vím, příteli Johne; já nejsem slepý! Já tě mám pro to o to víc rád! Teď jdi."

V hale jsem potkal Quinceyho Morrise s telegramem pro Arthura, ve kterém mu oznamoval, že paní Westenrová zemřela, že Lucy byla také nemocná, ale teď se jí daří lépe, a že jsme u ní Van Helsing a já. Řekl jsem mu, kam jdu, a on mě popoháněl ven, ale když jsem odcházel, řekl:

„Až se vrátíš, Jacku, můžu s tebou prohodit dvě slova jen mezi čtyřma očima?" Přikývl jsem na odpověď a vyšel ven. Se zápisem úmrtí jsem neměl žádné potíže a s místním pohřebníkem jsem se domluvil, že večer přijde vzít míru na rakev a zařídit všechno potřebné.

Když jsem se vrátil, Quincey na mě čekal. Řekl jsem mu, že s ním promluvím, jakmile budu vědět, jak je Lucy, a šel jsem nahoru do jejího pokoje. Pořád spala a profesor se zřejmě ani nehnul ze své židle vedle ní. Z toho, že si položil prst na rty, jsem usoudil, že čeká, že se brzy probudí, a bojí se přírodu předbíhat. Šel jsem tedy dolů za Quinceym a zavedl ho do snídaňového pokoje, kde nebyly stažené rolety a který byl o něco veselejší, či spíš méně neveselý než ostatní místnosti. Když jsme byli sami, řekl mi:

„Jacku Sewarde, nechci se nikam cpát, kde nemám co dělat; ale tohle není obyčejný případ. Víš, že jsem tu dívku miloval a chtěl si ji vzít; ale i když je to všechno pryč a za námi, nemůžu si pomoct, stejně se o ni bojím. Co jí je? Ten Holanďan – a je to báječný starý chlapík, to vidím – řekl, když jste vy dva přišli do pokoje, že musíte mít *další* transfuzi krve a že jste oba vyčerpaní. Já dobře vím, že vy doktoři jednáte *in camera* a že člověk nemůže čekat, že se dozví, o čem se mezi sebou radíte. Ale tohle není obyčejná věc, a ať je to cokoli, já jsem svou část udělal. Není to tak?"

„Je to tak," řekl jsem a on pokračoval:

„Počítám, že ty i Van Helsing jste už udělali to, co já dneska. Není to tak?"

„Je to tak."

„A počítám, že Art v tom byl taky. Když jsem ho před čtyřmi dny viděl u něj doma, vypadal divně. Neviděl jsem nic, co by tak rychle sešlo, od té doby, co jsem byl na pampách a měl jsem klisnu, kterou jsem měl rád, a ta mi za jedinou noc padla. Dostal se k ní v noci jeden z těch velkých netopýrů, kterým se říká upíři, a mezi tím, co se nažral, a tou žílou, kterou nechal otevřenou, v ní nezbylo tolik krve, aby se udržela na nohou, a musel jsem jí vpálit kulku, jak tam ležela. Jacku, jestli mi to můžeš říct, aniž bys zradil něčí důvěru: Arthur byl první, není to tak?" Když to říkal, vypadal ten ubohý chlapík strašně ustaraně. Mučila ho úzkost o ženu, kterou miloval, a jeho naprostá nevědomost o tom hrozném tajemství, které ji, jak se zdálo, obklopovalo, jeho bolest ještě stupňovala. Srdce mu přímo krvácelo a potřeboval všechnu svou mužnost – a té měl opravdu královskou míru –, aby se nezhroutil. Než jsem odpověděl, zaváhal jsem, protože jsem cítil, že nesmím prozradit nic, co si profesor přál udržet v tajnosti; ale věděl už tolik a tolik toho uhodl, že nebyl důvod neodpovědět, a tak jsem odpověděl stejnými slovy: „Je to tak."

„A jak dlouho už to trvá?"

„Asi deset dní."

„Deset dní! Tak to počítám, Jacku Sewarde, že tomu ubohému hezkému stvoření, které všichni milujeme, za tu dobu vlili do žil krev čtyř silných chlapů. Člověče, vždyť celé její tělo by tolik nepojalo." Pak se ke mně přiblížil a zuřivým polohlasem se zeptal: „Co ji z ní vzalo?"

Zavrtěl jsem hlavou. „To," řekl jsem, „je ten háček. Van Helsing z toho div nešílí a já si už nevím rady. Nedokážu se ani dohadovat. Došlo k řadě drobných náhod, které zhatily všechny naše plány, jak Lucy řádně hlídat. Ale to se už nebude opakovat. Zůstaneme tady, dokud

nebude všechno dobré – nebo zlé.“ Quincey napřáhl ruku. „Počítej se mnou,“ řekl. „Ty a ten Holanďan mi řeknete, co mám dělat, a já to udělám.“

Když se Lucy pozdě odpoledne probudila, jejím prvním pohybem bylo sáhnout si do výstřihu a k mému překvapení vytáhla ten papír, který mi Van Helsing dal přečíst. Pečlivý profesor ho vrátil tam, odkud vypadl, aby se po probuzení nevylekala. Pak jí pohled padl na Van Helsinga a také na mě a rozjasnil se. Potom se rozhlédla po pokoji, a když viděla, kde je, otřásla se; hlasitě vykřikla a zakryla si ubohýma hubenýma rukama bledou tvář. Oba jsme pochopili, co to znamená – že si naplno uvědomila matčinu smrt; snažili jsme se ji tedy utěšit, jak jsme dovedli. Soucit jí nepochybně trochu ulevil, ale byla velmi sklíčená na mysli i na duchu a dlouho tiše a slabě plakala. Řekli jsme jí, že teď u ní jeden z nás nebo oba zůstaneme celou dobu, a to ji, jak se zdálo, utěšilo. K soumraku upadla do dřímoty. A tu se stala velmi zvláštní věc. Ještě ve spánku vytáhla papír z výstřihu a roztrhla ho vedví. Van Helsing k ní přistoupil a kousky jí vzal. Ona však přesto pokračovala v trhání, jako by ten papír ještě držela v rukou; nakonec zvedla ruce a otevřela je, jako by útržky rozhazovala. Van Helsing vypadal překvapeně a svraštil obočí, jako by přemýšlel, ale neřekl nic.

* * *

Devatenáctého září. – Celou minulou noc spala neklidně, pořád se bála usnout, a když se ze spánku probudila, byla vždy o něco slabší. Profesor a já jsme se v hlídání střídali a ani na okamžik jsme ji nenechali bez dozoru. Quincey Morris o svém úmyslu nic neřekl, ale věděl jsem, že celou noc obcházel dům dokola a dokola.

Když nastal den, jeho pronikavé světlo ukázalo, jak zpustošené jsou síly ubohé Lucy. Sotva dokázala otočit hlavu a to málo potravy, které dokázala přijmout, jí zřejmě nijak neprospívalo. Chvílemi spala a Van

Helsing i já jsme si všimli rozdílu mezi tím, jak vypadala ve spánku a v bdění. Ve spánku vypadala silnější, i když vyčerpanější, a dýchala měkčeji; v otevřených ústech byly vidět bledé dásně stažené od zubů, které tak vypadaly rozhodně delší a ostřejší než obvykle; když se probudila, měkkost jejích očí zjevně změnila výraz, protože vypadala zase jako ona sama, i když umírající. Odpoledne se ptala po Arthurovi a my jsme mu telegrafovali. Quincey mu jel naproti na nádraží.

Když Arthur přijel, bylo skoro šest hodin a slunce zapadalo v plné, teplé záři; rudé světlo proudilo oknem a dodávalo bledým tvářím víc barvy. Když ji Arthur uviděl, doslova se dusil dojetím a nikdo z nás nedokázal promluvit. Za uplynulé hodiny byly záchvaty spánku, nebo spíš toho kómatu, které se za spánek vydávalo, stále častější, takže chvíle, kdy se dalo mluvit, byly kratší. Zdálo se však, že Arthurova přítomnost na ni působí povzbudivě; trochu se vzpamatovala a mluvila s ním živěji než kdykoli od našeho příjezdu. On se také sebral a mluvil tak vesele, jak jen dokázal, aby se ze všeho vytěžilo to nejlepší.

Teď je skoro jedna hodina v noci a on a Van Helsing u ní sedí. Za čtvrt hodiny je mám vystřídat a namlouvám to na fonograf, který má Lucy. Do šesti hodin se mají pokusit odpočinout. Obávám se, že zítřek naše bdění ukončí, protože otřes byl příliš velký; ubohé dítě se už nemůže vzpamatovat. Bůh nám všem pomáhej.

Dopis Miny Harkerové Lucy Westenrové.

Lucy ho neotevřela.

„*Sedmnáctého září.*

„Má nejdražší Lucy,

„zdá se mi, že už je to *celá věčnost*, co jsem od tebe měla zprávy, nebo vlastně co jsem ti sama psala. Vím, že mi odpustíš všechny mé hříchy, až si přečteš všechny mé novinky. Tak tedy, manžela mám zpátky v pořádku; když jsme přijeli do Exeteru, čekal na nás kočár

a v něm, ačkoli měl záchvat dny, pan Hawkins. Odvezl nás k sobě domů, kde pro nás byly připravené moc pěkné a pohodlné pokoje, a povečeřeli jsme spolu. Po večeři pan Hawkins řekl:

„‚Mé děti, chci pít na vaše zdraví a vaše blaho; ať vás oba provází všechno požehnání. Znám vás oba od dětství a s láskou a hrdostí jsem se díval, jak vyrůstáte. Teď bych chtěl, abyste tu se mnou měli svůj domov. Nezůstala mi ani živá duše, žádná rodina; všichni jsou pryč, a v závěti jsem vám odkázal všechno.‘ Plakala jsem, drahá Lucy, když si Jonathan a ten starý pán stiskli ruce. Byl to velmi, velmi šťastný večer.

„Tak tady jsme, zabydlení v tomhle krásném starém domě, a z ložnice i ze salonu vidím velké jilmy v katedrálním okrsku, jejich mohutné černé kmeny, které se rýsují proti starému žlutému kameni katedrály, a slyším nad sebou havrany, jak celý den krákají a krákají, štěbetají a klevetí, jak už to havrani dělají – a lidé taky. Nemusím ti říkat, že mám plné ruce práce se zařizováním a s domácností. Jonathan a pan Hawkins jsou zaměstnaní celé dny; teď, když je Jonathan společníkem, chce mu pan Hawkins povědět všechno o klientech.

„Jak se daří tvé drahé mamince? Kéž bych si mohla na den či dva odskočit do města a navštívit tě, drahá, ale zatím se neodvážím odjet, když mám na bedrech tolik starostí; a Jonathan pořád potřebuje opatrování. Začíná zase přibírat, ale ta dlouhá nemoc ho strašně zeslabila; ještě teď se někdy ze spánku najednou vymrští a probudí se celý roztřesený, dokud ho zase nepřivedu k jeho obvyklému klidu. Ale díky Bohu, s každým dalším dnem se to stává méně často, a doufám, že to časem přejde úplně. A když už jsem ti řekla své novinky, dovol mi zeptat se na tvoje. Kdy máte svatbu a kde, kdo vás bude oddávat, co si vezmeš na sebe a bude to veřejná, nebo soukromá svatba? Napiš mi o tom všechno, drahá; napiš mi všechno o všem, protože není nic, co zajímá tebe a co by nebylo drahé i mně. Jonathan mě prosí, abych ti vyřídila jeho ‚uctivou poklonu‘, ale to mi od mladšího společníka vý-

znamné firmy Hawkins a Harker nepřipadá dost dobré; a tak, protože ty mě máš ráda a on mě má rád a já tě mám ráda ve všech časech a způsobech toho slovesa, posílám ti místo toho prostě jeho ‚lásku'. Sbohem, má nejdražší Lucy, a všechno požehnání.

„Tvá

„Mina Harkerová"

Zpráva Patricka Hennesseyho, doktora medicíny, člena Královské chirurgické koleje, licenciáta Královské a královniny lékařské koleje v Irsku a tak dále, a tak dále, doktoru medicíny Johnu Sewardovi.

„*Dvacátého září.*

„Vážený pane,

„v souladu s vaším přáním přikládám zprávu o stavu všeho, co jste mi svěřil do péče... Co se týče pacienta Renfielda, je toho víc, co říct. Měl další záchvat, který mohl skončit hrozně, ale který naštěstí neměl žádné neblahé následky. Dnes odpoledne zastavil u prázdného domu, jehož pozemky sousedí s našimi – u domu, do kterého, jak si vzpomínáte, pacient dvakrát utekl –, nákladní povoz se dvěma muži. Ti se zastavili u naší brány a ptali se vrátného na cestu, protože byli cizí. Sám jsem se zrovna díval z okna pracovny, kouřil jsem po obědě, a viděl jsem, jak jeden z nich jde k domu. Když míjel okno Renfieldova pokoje, začal na něj pacient zevnitř spílat a nadával mu všemi sprostými jmény, jaká mu přišla na jazyk. Ten muž, který vypadal jako docela slušný chlapík, se spokojil s tím, že mu řekl, ať ‚drží hubu, sprostej žebrák jeden', načež ho náš muž obvinil, že ho okrádá a chce ho zavraždit, a prohlásil, že mu v tom zabrání, i kdyby za to měl viset. Otevřel jsem okno a pokynul tomu muži, ať si toho nevšímá, a tak se poté, co si místo prohlédl a udělal si obrázek o tom, kam se to dostal, spokojil s tím, že řekl: ‚Ale prosím vás, pane, co mi kdo řekne v jednom zpropadeným blázinci, to mě nerozhází. Lituju vás i vašeho šéfa, že musíte bydlet v jednom baráku s takovou divokou bestií.' Pak se docela zdvo-

řile zeptal na cestu a já mu řekl, kde je brána k prázdnému domu; odešel a náš muž za ním posílal výhrůžky, kletby a nadávky. Šel jsem dolů, abych zjistil, jestli dokážu přijít na nějaký důvod jeho zlosti, protože jinak je to obvykle tak dobře vychovaný člověk a kromě jeho prudkých záchvatů se nikdy nic takového nestalo. K svému úžasu jsem ho našel docela klidného a nanejvýš vlídného. Pokusil jsem se přimět ho, aby o té příhodě mluvil, ale on se mě nevinně vyptával, co tím myslím, a chtěl mě přesvědčit, že na celou věc úplně zapomněl. Byl to však, bohužel, jen další doklad jeho lstivosti, protože do půl hodiny jsem o něm slyšel znovu. Tentokrát se dostal ven oknem svého pokoje a utíkal alejí dolů. Zavolal jsem na ošetřovatele, ať jdou za mnou, a běžel jsem za ním, protože jsem se bál, že chystá nějakou neplechu. Můj strach se ukázal oprávněný, když jsem uviděl, jak po silnici přijíždí tentýž vůz, který tudy jel předtím, naložený několika velkými dřevěnými bednami. Muži si utírali čela a byli zrudlí v obličeji, jako po namáhavé práci. Než jsem k němu stačil doběhnout, pacient se na ně vrhl, stáhl jednoho z nich z vozu a začal mu tlouct hlavou o zem. Kdybych ho právě v tu chvíli nechytil, myslím, že by toho muže na místě zabil. Ten druhý chlapík seskočil a udeřil ho přes hlavu násadou svého těžkého biče. Byla to strašná rána; ale jeho to zřejmě nijak nevzalo, chytil i jeho a zápasil s námi třemi, smýkal námi sem a tam, jako bychom byli koťata. Víte, že nejsem žádné pírko, a ti druzí dva byli oba statní chlapi. Zpočátku zápasil mlčky; ale když jsme ho začali zvládat a ošetřovatelé mu oblékali svěrací kazajku, začal křičet: ‚Já je zmařím! Nesmějí mě okrást! Nesmějí mě vraždit po kouscích! Budu bojovat za svého Pána a Mistra!‘ a všelijaké podobné nesouvislé blouznění. Jen s velkými potížemi ho dostali zpátky do domu a zavřeli do polstrované cely. Jeden z ošetřovatelů, Hardy, měl zlomený prst. Dal jsem mu ho ale do pořádku a hojí se dobře.

„Oba povozníci zpočátku hlasitě vyhrožovali žalobou o náhradu škody a slibovali, že na nás snesou všechny tresty, které zákon zná. Do

jejich výhrůžek se však mísila jakási nepřímá omluva za to, že je oba přemohl slabý šílenec. Říkali, že nebýt toho, jak se vysílili nošením a zvedáním těch těžkých beden na vůz, byli by si s ním rychle poradili. Jako další důvod své porážky uváděli mimořádnou vyprahlost, do které je přivedla prašná povaha jejich zaměstnání a zavrženíhodná vzdálenost jakéhokoli hostince od místa jejich práce. Docela dobře jsem pochopil, kam míří, a po pořádné sklenici grogu, či spíš o něco víc, a se zlatou librou v ruce pro každého, nad tím útokem mávli rukou a zapřisáhli se, že by se klidně kdykoli střetli s ještě horším šílencem, jen pro to potěšení, že poznají tak ‚zpropadeně prima chlapíka', jako je pisatel tohoto dopisu. Zapsal jsem si jejich jména a adresy pro případ, že by byly potřeba. Jsou to: Jack Smollet, Dudding's Rents, King George's Road, Great Walworth, a Thomas Snelling, Peter Farley's Row, Guide Court, Bethnal Green. Oba jsou zaměstnanci firmy Harris a synové, stěhovací a přepravní společnost, Orange Master's Yard, Soho.

„Budu vám hlásit všechno zajímavé, co se tu stane, a bude-li to něco důležitého, okamžitě vám zatelegrafuji.

„Věřte mi, vážený pane,

„že jsem váš oddaný

„Patrick Hennessey"

Dopis Miny Harkerové Lucy Westenrové.

Lucy ho neotevřela.

„*Osmnáctého září.*

„Má nejdražší Lucy,

„postihla nás tak smutná rána. Pan Hawkins velmi náhle zemřel. Někomu se možná nebude zdát, že je to pro nás tak smutné, ale oba jsme si ho tak zamilovali, že máme opravdu pocit, jako bychom ztratili otce. Já jsem nikdy nepoznala ani otce, ani matku, takže smrt toho

drahého starého pána je pro mě skutečná rána. Jonathan je hluboce otřesený. Nejde jen o to, že cítí zármutek, hluboký zármutek nad tím drahým, dobrým mužem, který se k němu celý život choval jako přítel a teď na konci s ním jednal jako s vlastním synem a zanechal mu jmění, které je pro lidi našeho skromného původu bohatstvím, o jakém se ani chamtivci nezdá; Jonathan to nese těžce ještě z jiného důvodu. Říká, že ho ta velká odpovědnost, kterou na něj to dědictví klade, znervózňuje. Začíná o sobě pochybovat. Snažím se ho povzbudit a *má* víra v *něj* mu pomáhá věřit v sebe sama. Ale právě tady se na něm nejvíc projevuje ten těžký otřes, který prodělal. Ach, je to příliš kruté, že taková milá, prostá, ušlechtilá a silná povaha jako ta jeho – povaha, která mu s pomocí našeho drahého, dobrého přítele umožnila během několika let vystoupat od písaře až k pánovi – je tak poškozená, že z ní zmizela sama podstata její síly. Odpusť mi, drahá, jestli tě obtěžuji svými starostmi uprostřed tvého vlastního štěstí; ale, drahá Lucy, musím to někomu říct, protože mě vyčerpává, jak musím před Jonathanem pořád vypadat statečně a vesele, a nemám tu nikoho, komu bych se mohla svěřit. Děsím se cesty do Londýna, kam musíme pozítří odjet; ubohý pan Hawkins totiž v závěti stanovil, že má být pohřben v hrobě se svým otcem. Protože nemá vůbec žádné příbuzné, bude Jonathan muset vést smuteční průvod jako hlavní pozůstalý. Pokusím se za tebou zaskočit, nejdražší, třeba jen na pár minut. Odpusť, že tě obtěžuji. Se vším požehnáním,

„Tvá milující

„Mina Harkerová“

Deník doktora Sewarda.

Dvacátého září. – Jen odhodlání a zvyk mi dovolují dnes večer něco zapsat. Jsem příliš nešťastný, příliš sklíčený, příliš znechucený světem a vším, co v něm je, včetně života samého, než abych se staral, i kdybych v tuto chvíli uslyšel mávání křídel anděla smrti. A on poslední

dobou těmi ponurými křídly mával nikoli nadarmo – matka Lucy a Arthurův otec, a teď… Musím pokračovat ve své práci.

Řádně jsem vystřídal Van Helsinga v jeho hlídce u Lucy. Chtěli jsme, aby si Arthur šel také odpočinout, ale zprvu odmítal. Svolil teprve, když jsem mu řekl, že ho budeme potřebovat během dne, aby nám pomáhal, a že se nesmíme všichni zhroutit z nedostatku odpočinku, aby tím netrpěla Lucy. Van Helsing k němu byl velmi laskavý. „Pojďte, mé dítě," řekl, „pojďte se mnou. Vy jste nemocný a slabý a měl jste mnoho žalu a mnoho bolesti duše, a k tomu ještě to zatížení vaší síly, o kterém my víme. Vy nesmíte být sám; neboť být sám, to je být plný strachů a poplachů. Pojďte do salonu, kde je velký oheň a kde jsou dvě pohovky. Vy budete ležet na jedné a já na druhé, a náš soucit bude útěchou jeden druhému, i když nebudeme mluvit, a i když budeme spát." Arthur s ním odešel a ještě se toužebně ohlédl po Lucy; její tvář na polštáři byla skoro bělejší než batistový povlak. Ležela úplně nehybně a já se rozhlédl po pokoji, jestli je všechno, jak má být. Viděl jsem, že profesor v tomhle pokoji stejně jako v tom druhém uskutečnil svůj záměr s česnekem; celé okenní rámy jím páchly a kolem krku Lucy, přes hedvábný šátek, který ji Van Helsing nutil nosit, byl hrubý věnec z týchž vonných květů. Lucy dýchala poněkud chrčivě a její tvář vypadala nejhůř, jak mohla, protože otevřená ústa odhalovala bledé dásně. Její zuby se v matném, nejistém světle zdály delší a ostřejší, než byly ráno. Zvlášť špičáky vypadaly nějakou hříčkou světla delší a ostřejší než ostatní zuby. Posadil jsem se k ní a zanedlouho se neklidně pohnula. Ve stejnou chvíli se u okna ozvalo jakési tlumené plácání či tlučení. Tiše jsem k němu přešel a vyhlédl koutkem rolety. Svítil úplněk a viděl jsem, že ten hluk dělá velký netopýr, který kroužil kolem – nepochybně přilákaný světlem, i když tak matným – a každou chvíli udeřil křídly do okna. Když jsem se vrátil na své místo, zjistil jsem, že se Lucy trochu pohnula a strhla si květy česneku z hrdla. Vrátil jsem je na místo, jak nejlépe jsem uměl, a seděl jsem a pozoroval ji.

Zanedlouho se probudila a já jí dal najíst, jak Van Helsing předepsal. Snědla jen málo, a to malátně. Zdálo se, že v ní teď už není ten nevědomý zápas o život a sílu, který až dosud její nemoc tak poznamenával. Připadalo mi zvláštní, že jakmile nabyla vědomí, přitiskla si květy česneku k sobě. Bylo to rozhodně podivné, že kdykoli upadla do toho letargického stavu s chrčivým dechem, odstrčila květy od sebe; ale když se probudila, pevně se jich chytila. Nebylo možné se v tom mýlit, protože v dlouhých hodinách, které následovaly, mnohokrát usnula a procitla a oba tyto pohyby mnohokrát zopakovala.

V šest hodin mě přišel vystřídat Van Helsing. Arthur mezitím upadl do dřímoty a on ho milosrdně nechal spát dál. Když uviděl tvář Lucy, slyšel jsem, jak se sykavě nadechl, a ostrým šepotem mi řekl: „Vytáhni roletu; já chci světlo!“ Pak se sklonil a s tváří skoro u tváře Lucy ji pečlivě prohlížel. Sundal květy a nadzvedl jí z hrdla hedvábný šátek. Přitom ucukl a slyšel jsem jeho zvolání „Mein Gott!“, jak se mu udusilo v hrdle. Sklonil jsem se a podíval se také, a když jsem to spatřil, přeběhl mi po těle podivný mráz.

Rány na hrdle úplně zmizely.

Celých pět minut stál Van Helsing a díval se na ni s nanejvýš přísnou tváří. Pak se ke mně obrátil a klidně řekl:

„Ona umírá. Teď to už nebude dlouho. To bude mnoho rozdílu, pamatuj si, jestli ona umře při vědomí, nebo ve spánku. Vzbuď toho ubohého chlapce a ať přijde a vidí to poslední; on nám důvěřuje a my jsme mu to slíbili.“

Šel jsem do jídelny a vzbudil ho. Na okamžik byl omámený, ale když uviděl sluneční světlo, které proudilo dovnitř kolem okrajů okenic, myslel si, že zaspal, a vyslovil svůj strach. Ujistil jsem ho, že Lucy ještě spí, ale řekl jsem mu tak šetrně, jak jsem dokázal, že se Van Helsing i já obáváme, že se blíží konec. Zakryl si tvář rukama a sesul se na kolena u pohovky, kde snad minutu zůstal se skloněnou hlavou a modlil se, zatímco se mu ramena třásla žalem. Vzal jsem ho za ruku a pozvedl

ho. „Pojď," řekl jsem, „můj drahý kamaráde, seber všechnu svou statečnost: pro ni to tak bude nejlepší a nejsnazší."

Když jsme vešli do pokoje Lucy, viděl jsem, že Van Helsing se svou obvyklou prozíravostí všechno urovnal a dal všemu co nejpříjemnější vzhled. Dokonce Lucy učesal vlasy, takže jí ležely na polštáři v obvyklých slunných vlnách. Když jsme vstoupili, otevřela oči, a když ho uviděla, tiše zašeptala:

„Arthure! Ach, má lásko, jsem tak ráda, že jsi přišel!" Skláněl se, aby ji políbil, ale Van Helsing mu pokynul, ať ustoupí. „Ne," zašeptal, „ještě ne! Držte ji za ruku; to ji utěší víc."

Arthur ji tedy vzal za ruku a poklekl vedle ní, a ona vypadala co nejkrásněji, všechny jemné linie jejích rysů ladily s andělskou krásou jejích očí. Pak se jí oči pozvolna zavřely a ona upadla do spánku. Chvíli se jí hruď jemně zvedala a dech přicházel a odcházel jako u unaveného dítěte.

A pak nepozorovaně přišla ta zvláštní změna, které jsem si všiml v noci. Její dech začal chrčet, ústa se otevřela a bledé, stažené dásně odhalily zuby, které vypadaly delší a ostřejší než kdy jindy. V jakémsi náměsíčném, mlhavém, nevědomém stavu otevřela oči, které byly ted zároveň kalné i tvrdé, a měkkým, smyslným hlasem, jaký jsem z jejích úst nikdy neslyšel, řekla:

„Arthure! Ach, má lásko, jsem tak ráda, že jsi přišel! Polib mě!" Arthur se dychtivě sklonil, aby ji políbil; ale v tom okamžiku se na něj Van Helsing, kterého její hlas stejně jako mě polekal, vrhl, chytil ho oběma rukama za krk a strhl ho zpátky se zuřivou silou, jakou bych u něj nikdy nečekal, a doslova ho odmrštil skoro přes celý pokoj.

„Za nic na světě!" řekl. „Kvůli své živé duši a kvůli té její!" A stál mezi nimi jako lev zahnaný do úzkých.

Arthur byl tak zaskočený, že chvíli nevěděl, co dělat nebo říct; a dřív než se ho mohl zmocnit jakýkoli násilný popud, uvědomil si, kde je a v jaké chvíli, a stál mlčky a čekal.

Upíral jsem oči na Lucy stejně jako Van Helsing a viděli jsme, jak jí po tváři jako stín přelétla křeč podobná vzteku; ostré zuby cvakly o sebe. Pak se jí oči zavřely a těžce oddechovala.

Velmi brzy nato otevřela oči v celé jejich měkkosti, natáhla svou ubohou, bledou, hubenou ruku a vzala do ní Van Helsingovu velkou snědou ruku; přitáhla si ji k sobě a políbila ji. „Můj věrný příteli," řekla slabým hlasem, ale s nevýslovným pohnutím, „můj věrný příteli, a jeho také! Ach, chraňte ho a dejte mi pokoj!"

„Přísahám!" řekl slavnostně, poklekl vedle ní a zvedl ruku jako člověk, který skládá přísahu. Pak se obrátil k Arthurovi a řekl mu: „Pojďte, mé dítě, vezměte její ruku do své a polibte ji na čelo, a jen jednou."

Místo rtů se setkaly jejich oči; a tak se rozloučili.

Lucy zavřela oči; a Van Helsing, který ji bedlivě pozoroval, vzal Arthura za paži a odvedl ho stranou.

A pak začal dech Lucy znovu chrčet, a najednou ustal.

„Je po všem," řekl Van Helsing. „Ona je mrtvá!"

Vzal jsem Arthura za paži a odvedl ho do salonu, kde se posadil, zakryl si tvář rukama a vzlykal tak, že mě ten pohled málem zlomil.

Vrátil jsem se do pokoje a našel Van Helsinga, jak se dívá na ubohou Lucy, a jeho tvář byla přísnější než kdy předtím. S jejím tělem se stala jakási změna. Smrt jí vrátila část její krásy, protože čelo a tváře znovu získaly něco ze svých plynulých linií; dokonce i rty ztratily svou smrtelnou bledost. Jako by krev, kterou už nepotřebovala pro práci srdce, odešla tam, aby tvrdost smrti byla co nejméně krutá.

„Když spala, zdálo se nám, že umírá,
a když umřela, že jenom spí."

Stál jsem vedle Van Helsinga a řekl jsem:

„Ach, nu, ubohé děvče, konečně má pokoj. Je to konec!"

Obrátil se ke mně a řekl s hlubokou vážností:

„Není tomu tak; běda! Není tomu tak. To je teprve začátek!“

Když jsem se ho zeptal, co tím myslí, jen zavrtěl hlavou a odpověděl:

„My zatím nemůžeme dělat nic. Čekej a uvidíš.“

Kapitola třináctá

Deník doktora Sewarda, pokračování

Pohřeb byl stanoven na den nato, aby Lucy a její matka mohly být pohřbeny společně. Obstaral jsem všechny ty příšerné formality a uhlazený majitel pohřebního ústavu dokázal, že jeho lidé jsou postiženi – nebo obdařeni – něčím z jeho vlastní podlézavé úlisnosti. Dokonce i žena, která zesnulým prokazovala poslední služby, mi důvěrně, jako kolega kolegovi, poznamenala, když vyšla z pokoje smrti:

„Je z ní moc krásná mrtvola, pane. Je to opravdu výsada se o ni starat. Není přehnané říct, že našemu podniku udělá čest!“

Všiml jsem si, že se Van Helsing nikdy nevzdaloval. Umožňoval mu to zmatek, který v domácnosti panoval. Žádní příbuzní nebyli nablízku; a protože se Arthur musel příštího dne vrátit na pohřeb svého otce, nemohli jsme dát vědět nikomu, kdo by měl být pozván. Za těchto okolností jsme se s Van Helsingem ujali prohlédnutí listin a tak dále. Trval na tom, že písemnosti Lucy projde sám. Zeptal jsem se ho proč, protože jsem se bál, že jako cizinec nemusí docela znát anglické právní předpisy a mohl by z neznalosti způsobit zbytečné potíže. Odpověděl mi:

„Já vím, já vím. Ty zapomínáš, že jsem právník stejně jako lékař. Ale tohle není docela kvůli zákonu. To jsi věděl, když ses vyhnul koronerovi. Já mám víc než jeho, čemu se vyhnout. Mohou být ještě listiny – jako tahle.“

Při těch slovech vytáhl z náprsní tašky zápisek, který Lucy měla na prsou a který ve spánku roztrhla.

„Když najdeš něco o advokátovi, který je pro zesnulou paní Westenrovou, zapečeť všechny její písemnosti a napiš mu ještě dnes večer. Já, já bdím celou noc tady v pokoji i v bývalém pokoji slečny Lucy a sám hledám, co tam může být. Není dobré, aby právě její myšlenky šly do rukou cizích lidí."

Pokračoval jsem ve své části práce a za další půlhodinu jsem našel jméno a adresu advokáta paní Westenrové a napsal jsem mu. Všechny písemnosti té ubohé paní byly v pořádku; byly v nich výslovné pokyny, kde má být pohřbena. Sotva jsem dopis zapečetil, vešel ke mému překvapení do pokoje Van Helsing a řekl:

„Mohu ti pomoci, příteli Johne? Jsem volný, a jestli smím, má služba je tobě."

„Našel jste, co jste hledal?" zeptal jsem se a on odpověděl:

„Nehledal jsem žádnou určitou věc. Jen jsem doufal najít, a najít jsem našel, všechno, co tam bylo – jen několik dopisů a pár zápisků a deník nově začatý. Ale mám je tady a zatím o nich nic říkat nebudeme. Zítra večer toho ubohého hocha uvidím, a s jeho svolením některé z nich použiji."

Když jsme rozdělanou práci dokončili, řekl mi:

„A teď, příteli Johne, myslím, že smíme do postele. Potřebujeme spánek, ty i já, a odpočinek, abychom se zotavili. Zítra budeme mít mnoho práce, ale pro dnešní noc nás není třeba. Běda!"

Než jsme si šli lehnout, šli jsme se podívat na ubohou Lucy. Majitel pohřebního ústavu odvedl svou práci opravdu dobře, protože pokoj proměnil v malou *chapelle ardente*. Byla tam záplava krásných bílých květin a smrt byla tak málo odpudivá, jak jen to šlo. Cíp rubáše byl přeložen přes obličej; když se profesor sklonil a zlehka ho odhrnul, oba jsme se zachvěli nad krásou, kterou jsme měli před sebou; vysoké voskovice dávaly dost světla, abychom si ji dobře prohlédli. Všechen

půvab se k Lucy ve smrti vrátil, a hodiny, které uplynuly, místo aby zanechaly stopy „stírajících prstů rozkladu“, jí jen navrátily krásu života, až jsem doslova nemohl uvěřit vlastním očím, že se dívám na mrtvolu.

Profesor vypadal přísně a vážně. Nemiloval ji tak jako já a neměl důvod mít v očích slzy. Řekl mi: „Zůstaň, než se vrátím,“ a vyšel z pokoje. Vrátil se s hrstí divokého česneku z bedny, která čekala v hale, ale nebyla dosud otevřena, a rozmístil květy mezi ostatní na posteli i kolem ní. Pak si sňal z krku, zpod límce, malý zlatý krucifix a položil ho na její ústa. Vrátil rubáš na místo a odešli jsme.

Svlékal jsem se ve svém pokoji, když po ohlašovacím zaklepání na dveře vešel a hned začal mluvit:

„Zítra chci, abys mi přinesl, ještě před nocí, sadu pitevních nožů.“

„Musíme dělat pitvu?“ zeptal jsem se.

„Ano i ne. Chci operovat, ale ne tak, jak ty myslíš. Řeknu ti to teď, ale ani slovo jinému. Chci jí uříznout hlavu a vyjmout srdce. Ach! Ty chirurg, a tak otřesený! Ty, kterého jsem viděl bez chvění ruky nebo srdce dělat operace na život a na smrt, z nichž ostatní mrazí. Ach, ale nesmím zapomenout, můj drahý příteli Johne, že jsi ji miloval; a já jsem na to nezapomněl, protože to jsem já, kdo bude operovat, a ty budeš jen pomáhat. Rád bych to udělal dnes v noci, ale kvůli Arthurovi nesmím; zítra po otcově pohřbu bude volný a bude ji chtít vidět – vidět *to*. Potom, až bude v rakvi připravená na další den, ty a já přijdeme, když všichni spí. Odšroubujeme víko rakve a uděláme naši operaci; a pak všechno vrátíme, tak aby nikdo nevěděl, jen my sami.“

„Ale proč to vůbec dělat? Ta dívka je mrtvá. Proč bez potřeby mrzačit její ubohé tělo? A když pitva není nutná a nic se tím nezíská – nic dobrého pro ni, pro nás, pro vědu, pro lidské poznání –, proč to dělat? Bez důvodu je to zrůdné.“

Místo odpovědi mi položil ruku na rameno a řekl s nekonečnou něhou:

„Příteli Johne, je mi líto tvého ubohého krvácejícího srdce; a já tě o to víc miluji, že tak krvácí. Kdybych mohl, vzal bych na sebe to břemeno, které ty neseš. Ale jsou věci, které ty nevíš, ale které vědět budeš, a budeš mi žehnat, že je vím, i když to nejsou příjemné věci. Johne, mé dítě, jsi už mnoho let můj přítel, a poznal jsi někdy, že bych dělal něco bez dobré příčiny? Mohu se mýlit – jsem jen člověk; ale věřím ve všechno, co dělám. Nebylo to právě z těch příčin, že jsi pro mě poslal, když přišla ta velká nesnáz? Ano! Nebyl jsi udiven, ba zděšen, když jsem nedovolil Arthurovi políbit jeho lásku – ačkoli umírala – a odtrhl jsem ho vší svou silou? Ano! A přece jsi viděl, jak mi děkovala těma svýma tak krásnýma umírajícíma očima a hlasem, také tak slabým, a jak líbá mou drsnou starou ruku a žehná mi? Ano! A neslyšel jsi mě přísahat jí slib, aby tak zavřela oči vděčná? Ano!

„Nuže, mám teď dobrý důvod pro všechno, co chci udělat. Ty mi mnoho let důvěřuješ; ty jsi mi věřil v minulých týdnech, když byly věci tak podivné, že jsi mohl dobře pochybovat. Věř mi ještě trochu, příteli Johne. Jestli mi nedůvěřuješ, pak musím říct, co si myslím; a to snad není dobré. A jestli budu pracovat – a pracovat budu, ať důvěra, nebo žádná důvěra – bez důvěry svého přítele, pracuji s těžkým srdcem a cítím se, ach, tak osamělý, když potřebuji všechnu pomoc a odvahu, jaká jen může být!“ Na chvíli se odmlčel a pokračoval slavnostně: „Příteli Johne, před námi jsou podivné a strašné dny. Nebuďme dva, ale jeden, abychom tak pracovali k dobrému konci. Nebudeš mít ve mne víru?“

Vzal jsem ho za ruku a slíbil mu to. Když odcházel, držel jsem dveře otevřené a díval se, jak jde do svého pokoje a zavírá za sebou. Jak jsem tam stál bez hnutí, uviděl jsem, jak chodbou tiše prošla jedna ze služek – byla ke mně otočená zády, takže mě neviděla – a vešla do pokoje, kde ležela Lucy. Ten pohled mě dojal. Oddanost je tak vzácná a my jsme tak vděční těm, kdo ji nežádáni projevují těm, které milujeme. Tady byla ubohá dívka, která odložila hrůzu ze smrti, jakou přirozeně

měla, aby šla sama bdít u máry paní, kterou milovala, aby ta ubohá hlína nebyla osamělá, dokud nebude uložena k věčnému odpočinku…

* * *

Musel jsem spát dlouho a tvrdě, protože byl jasný den, když mě Van Helsing probudil tím, že vešel do mého pokoje. Přišel k mé posteli a řekl:

„Nemusíš se starat o nože; neuděláme to."

„Proč ne?" zeptal jsem se. Jeho slavnostní vážnost minulé noci na mě totiž hluboce zapůsobila.

„Protože," řekl přísně, „je příliš pozdě – nebo příliš brzy. Hleď!" A zvedl malý zlatý krucifix. „Tohle bylo v noci ukradeno."

„Jak ukradeno," zeptal jsem se udiveně, „když ho teď máte?"

„Protože ho dostávám zpátky od té bídné ničemnice, která ho ukradla, od té ženy, která okradla mrtvou i živé. Její trest jistě přijde, ale ne skrze mě; nevěděla docela, co dělá, a tak nevědoucí jen ukradla. Ted musíme čekat."

S tím slovem odešel a zanechal mě s novou záhadou k přemýšlení, s novou hádankou, se kterou jsem se musel potýkat.

Dopoledne bylo pochmurné, ale v poledne přišel advokát: pan Marquand z kanceláře Wholeman, synové, Marquand a Lidderdale. Byl velmi vlídný a velmi oceňoval, co jsme udělali, a sňal z nás všechny starosti o podrobnosti. Během oběda nám řekl, že paní Westenrová už nějakou dobu očekávala náhlou smrt kvůli srdci a dala své záležitosti do naprostého pořádku; sdělil nám, že s výjimkou jistého svěřeneckého statku po otci Lucy, který teď, když nebylo přímých potomků, připadl vzdálené větvi rodiny, byl celý majetek, nemovitý i movitý, odkázán bez výhrad Arthuru Holmwoodovi. Když nám to pověděl, pokračoval:

„Upřímně řečeno, dělali jsme, co jsme mohli, abychom takovému závětnímu ustanovení zabránili, a upozornili jsme na jisté okolnosti, které by mohly její dceru zanechat buď bez prostředků, nebo ne tak svobodnou, jak by měla být, pokud jde o sňatek. Vlastně jsme na tu věc naléhali tak daleko, že jsme se málem dostali do sporu, protože se nás zeptala, zda jsme, nebo nejsme ochotni splnit její přání. Pak jsme samozřejmě neměli jinou možnost než přijmout. V zásadě jsme měli pravdu a v devadesáti devíti případech ze sta bychom logikou událostí prokázali správnost svého úsudku. Upřímně však musím přiznat, že v tomto případě by jakákoli jiná forma ustanovení znemožnila splnit její přání. Protože zemřela dříve než její dcera, připadl by totiž majetek dceři, a i kdyby matku přežila jen o pět minut, její majetek by se v případě, že by nebylo závěti – a závěť byla v takové situaci prakticky nemožná –, po její smrti posuzoval jako dědictví bez závěti. V takovém případě by lord Godalming, ačkoli tak drahý přítel, neměl na světě žádný nárok; a dědicové, protože jsou vzdálení, by se svých oprávněných práv ze sentimentálních důvodů vůči úplně cizímu člověku sotva vzdali. Ujišťuji vás, vážení pánové, že z toho výsledku mám radost, opravdovou radost.“

Byl to dobrý člověk, ale jeho radost z jedné malé části tak velké tragédie – té, na které měl úřední zájem – byla názornou lekcí o mezích soucitného porozumění.

Nezůstal dlouho, ale řekl, že se později během dne zastaví a promluví s lordem Godalmingem. Jeho příchod nám však byl jistou útěchou, protože nás ujistil, že se nemusíme obávat nepřátelské kritiky žádného z našich činů. Arthura jsme čekali v pět hodin, a tak jsme krátce předtím navštívili pokoj smrti. Byl jím opravdu doslova, protože v něm teď ležely matka i dcera. Majitel pohřebního ústavu, věrný svému řemeslu, vystavil své zboží, jak nejlépe uměl, a nad místem visel ráz márnice, který nám okamžitě sklíčil mysl. Van Helsing nařídil, aby se dodrželo dřívější uspořádání, a vysvětlil, že protože lord Godal-

ming přijede velmi brzy, bude pro jeho city méně trýznivé vidět všechno, co zbylo z jeho snoubenky, docela o samotě. Majitel pohřebního ústavu se zřejmě zhrozil vlastní hlouposti a vynaložil úsilí, aby věci uvedl do stavu, v jakém jsme je předešlé noci zanechali, takže když Arthur přišel, byly mu ušetřeny všechny otřesy, kterým jsme mohli zabránit.

Chudák! Vypadal zoufale smutně a zlomeně; dokonce i jeho statné mužství jako by se pod tíhou tolikrát zkoušených citů poněkud scvrklo. Věděl jsem, že k otci lnul velmi upřímně a oddaně; a ztratit ho, a v takové chvíli, pro něj byla krutá rána. Ke mně byl vřelý jako vždycky a k Van Helsingovi mile zdvořilý; ale nemohl jsem si nevšimnout, že je v něm jakási zdrženlivost. Profesor si toho všiml také a pokynul mi, abych ho odvedl nahoru. Udělal jsem to a nechal ho u dveří pokoje, protože jsem cítil, že by s ní rád byl docela sám, ale on mě vzal za paži, vedl mě dovnitř a chraplavě řekl:

„Tys ji taky miloval, kamaráde; všechno mi o tom pověděla a žádný přítel neměl v jejím srdci bližší místo než ty. Nevím, jak ti poděkovat za všechno, co jsi pro ni udělal. Ještě nedokážu myslet…“

Tu se náhle zhroutil, objal mě kolem ramen, položil mi hlavu na prsa a zvolal v pláči:

„Ach, Jacku! Jacku! Co si počnu! Celý život jako by ze mě najednou vyprchal a na širém světě nemám nic, pro co bych žil.“

Utěšoval jsem ho, jak nejlépe jsem uměl. V takových chvílích muži nepotřebují mnoho slov. Stisk ruky, pevnější sevření paže kolem ramen, společný vzlyk – to jsou projevy soucitu mužskému srdci drahé. Stál jsem tiše a bez hnutí, dokud jeho vzlyky neutichly, a pak jsem mu potichu řekl:

„Pojď se na ni podívat.“

Společně jsme přistoupili k posteli a já jí sňal z tváře batist. Bože! Jak byla krásná. Každá hodina jako by její půvab ještě umocňovala. Trochu mě to děsilo i ohromovalo; a Arthur se roztřásl a nakonec se

otřásal pochybností jako zimnicí. Konečně, po dlouhé odmlce, mi řekl slabým šepotem:

„Jacku, je opravdu mrtvá?“

Smutně jsem ho ujistil, že ano, a pokračoval jsem tím, že jsem mu naznačil – protože jsem cítil, že taková příšerná pochybnost nesmí žít ani o chvíli déle, než bylo nezbytné –, že se často stává, že se tváře po smrti zjemní, a dokonce se vrátí k své mladistvé kráse; a že je tomu tak zvlášť tehdy, když smrti předcházelo nějaké prudké nebo dlouhé utrpení. Zdálo se, že to jakoukoli pochybnost docela rozptýlilo, a když chvíli klečel u lože a dlouze a láskyplně se na ni díval, odvrátil se. Řekl jsem mu, že to musí být rozloučení, protože se musí připravit rakev; a tak se vrátil, vzal její mrtvou ruku do své a políbil ji, sklonil se a políbil ji na čelo. Odcházel a s láskou se po ní ohlížel přes rameno.

Nechal jsem ho v salonu a řekl jsem Van Helsingovi, že se rozloučil; ten tedy šel do kuchyně říct lidem z pohřebního ústavu, ať pokračují v přípravách a zašroubují rakev. Když zase vyšel z místnosti, pověděl jsem mu o Arthurově otázce a on odpověděl:

„Nedivím se. Před chvílí jsem na okamžik pochyboval sám!“

Večeřeli jsme všichni spolu a viděl jsem, jak se chudák Art snaží brát věci, jak nejlépe to jde. Van Helsing celou večeři mlčel; ale když jsme si zapálili doutníky, řekl:

„Lorde…“; ale Arthur ho přerušil:

„Ne, ne, to ne, proboha! Aspoň ještě ne. Odpusťte, pane, nechtěl jsem mluvit urážlivě; je to jen tím, že má ztráta je tak čerstvá.“

Profesor odpověděl velmi vlídně:

„Užil jsem to jméno jen proto, že jsem byl na pochybách. Říkat vám ‚pane Holmwoode‘ už nesmím, a já jsem vás začal mít rád – ano, můj drahý hochu, mít rád – jako Arthura.“

Arthur napřáhl ruku a vřele stiskl ruku starého muže.

„Říkejte mi, jak chcete,“ řekl. „Doufám, že budu smět vždycky nosit titul přítele. A dovolte mi říct, že nemám slov, jak vám poděkovat za

vaši laskavost k mé ubohé drahé.“ Na chvíli se odmlčel a pokračoval: „Vím, že ona vaši laskavost chápala ještě lépe než já; a jestli jsem byl hrubý nebo se nějak nezachoval, jak se patří, tenkrát, když jste jednal tak – vzpomínáte si –,“ profesor přikývl, „musíte mi odpustit.“

Odpověděl s vážnou laskavostí:

„Vím, že pro vás bylo tenkrát těžké mi docela důvěřovat, protože důvěřovat takovému násilí, to potřebuje porozumět; a já mám za to, že mi nedůvěřujete – že nemůžete důvěřovat – ani teď, protože ještě nerozumíte. A může přijít víc chvil, kdy budu chtít, abyste důvěřoval, když porozumět nemůžete – a nesmíte – a ještě nemáte. Ale přijde čas, kdy vaše důvěra ve mne bude celá a úplná a kdy budete rozumět, jako by tím prosvítalo samo sluneční světlo. Pak mi budete žehnat od prvního do posledního kvůli sobě samému a kvůli jiným a kvůli ní, té drahé, kterou jsem přísahal chránit.“

„A opravdu, opravdu, pane,“ řekl Arthur vřele, „budu vám ve všem důvěřovat. Vím a věřím, že máte velmi šlechetné srdce, a jste Jackův přítel, a byl jste i její. Dělejte, co uznáte za vhodné.“

Profesor si několikrát odkašlal, jako by se chystal promluvit, a nakonec řekl:

„Smím se vás teď na něco zeptat?“

„Samozřejmě.“

„Víte, že vám paní Westenrová odkázala všechen svůj majetek?“

„Ne, chudinka; vůbec mě to nenapadlo.“

„A protože je to všechno vaše, máte právo s tím naložit, jak chcete. Chci, abyste mi dal svolení přečíst všechny písemnosti a dopisy slečny Lucy. Věřte mi, není to žádná planá zvědavost. Mám důvod, se kterým by, buďte si jist, ona souhlasila. Mám je tady všechny. Vzal jsem je, ještě než jsme věděli, že je všechno vaše, aby se jich nedotkla žádná cizí ruka – aby žádné cizí oko nehledělo skrze slova do její duše. Nechám si je, jestli smím; ani vy je ještě nesmíte vidět, ale budu je střežit. Žá-

dné slovo se neztratí; a v pravý čas vám je vrátím. Je to těžká věc, o kterou žádám, ale uděláte to, že ano, kvůli Lucy?“

Arthur promluvil srdečně, zase jako dřív:

„Doktore Van Helsingu, můžete dělat, co chcete. Cítím, že když to říkám, dělám to, s čím by moje drahá souhlasila. Nebudu vás obtěžovat otázkami, dokud nepřijde čas.“

Starý profesor vstal a slavnostně řekl:

„A máte pravdu. Bude bolest pro nás všechny; ale nebude to jen bolest, ani tato bolest nebude poslední. My i vy – vy nejvíce ze všech, můj drahý hochu – budeme muset projít hořkou vodou, než dojdeme k sladké. Ale musíme být stateční v srdci a nesobečtí a konat svou povinnost, a všechno bude dobré!“

Tu noc jsem spal na pohovce v Arthurově pokoji. Van Helsing do postele vůbec nešel. Chodil sem a tam, jako by procházel domem na hlídce, a nikdy neztratil z očí pokoj, kde v rakvi ležela Lucy, posetá květy divokého česneku, které skrze vůni lilií a růží vysílaly do noci těžký, omamný pach.

Deník Miny Harkerové.

Dvacátého druhého září. – Ve vlaku do Exeteru. Jonathan spí.

Zdá se, že to bylo teprve včera, kdy jsem psala poslední zápis, a přece kolik se toho mezitím stalo: tehdy ve Whitby, celý svět přede mnou, Jonathan pryč a žádné zprávy o něm; a teď jsem Jonathanova žena, Jonathan je advokát, společník, bohatý, pán svého podniku, pan Hawkins je mrtvý a pohřbený a Jonathan měl další záchvat, který mu může uškodit. Jednou se mě na to možná zeptá. Tak to všechno zapíšu. Těsnopis mi zrezivěl – hle, co s námi dělá nečekaný blahobyt –, takže nebude od věci si ho cvičením zase osvěžit…

Obřad byl velmi prostý a velmi slavnostní. Byli jsme tam jen my, služebnictvo, jeden nebo dva jeho staří přátelé z Exeteru, jeho londýnský zástupce a pán, který zastupoval sira Johna Paxtona, předsedu

Advokátní komory. Jonathan a já jsme stáli ruku v ruce a cítili jsme, že nás opustil náš nejlepší a nejdražší přítel…

Do města jsme se vrátili v tichosti, omnibusem k Hyde Park Corner. Jonathan si myslel, že by mě zajímalo zajít si na chvíli na Rotten Row, a tak jsme se tam posadili; ale lidí tam bylo velmi málo a bylo smutné a bezútěšné vidět tolik prázdných židlí. Připomnělo nám to prázdnou židli doma; a tak jsme vstali a šli dolů po Piccadilly. Jonathan mě držel za paži, tak jako za starých časů, než jsem odešla do školy. Připadalo mi to velmi nepatřičné, protože člověk nemůže několik let učit jiné dívky etiketě a slušnému chování, aniž by se do něj samotného ta pedanterie trochu nezakousla; ale byl to Jonathan a byl to můj manžel a nikoho z těch, kdo nás viděli, jsme neznali – a i kdybychom je znali, bylo by nám to jedno –, a tak jsme šli dál. Dívala jsem se na velmi krásnou dívku v obrovském klobouku s krempou jako kolo od vozu, která seděla v otevřeném kočáře před obchodem Guiliano, když mi Jonathan najednou sevřel paži tak silně, že mě to zabolelo, a potichu řekl: „Můj Bože!“ O Jonathana se pořád bojím, protože mám strach, že ho nějaký nervový záchvat zase rozhodí; a tak jsem se k němu rychle obrátila a zeptala se ho, co ho tak znepokojilo.

Byl velmi bledý a oči jako by mu vystupovaly z důlků, když napůl v hrůze a napůl v úžasu zíral na vysokého, hubeného muže se zahnutým nosem, černým knírem a špičatou bradkou, který si tu hezkou dívku také prohlížel. Díval se na ni tak upřeně, že nevnímal ani jednoho z nás, a tak jsem si ho mohla dobře prohlédnout. Jeho tvář nebyla dobrá tvář; byla tvrdá, krutá a smyslná a jeho velké bílé zuby, které vypadaly ještě bělejší, protože měl tak rudé rty, byly špičaté jako u zvířete. Jonathan na něj nepřestával zírat, až jsem se bála, že si toho všimne. Měla jsem strach, že by to mohl vzít ve zlém, vypadal tak divoce a zle. Zeptala jsem se Jonathana, proč je tak rozrušený, a on odpověděl, zřejmě v domnění, že o tom vím stejně jako on: „Vidíš, kdo to je?“

„Ne, drahý," řekla jsem, „neznám ho; kdo to je?" Jeho odpověď mě otřásla a rozechvěla, protože ji vyslovil, jako by nevěděl, že mluví ke mně, k Mině:

„Je to on sám!"

Můj ubohý drahý byl zřejmě něčím vyděšený – nesmírně vyděšený; opravdu věřím, že kdyby se neměl o koho opřít a kdybych ho nepodpírala, byl by klesl k zemi. Pořád zíral; z obchodu vyšel muž s malým balíčkem a podal ho té dámě, která pak odjela. Ten tmavý muž z ní nespouštěl oči, a když se kočár rozjel vzhůru po Piccadilly, vydal se stejným směrem a zavolal si drožku. Jonathan se za ním pořád díval a řekl jakoby sám pro sebe:

„Myslím, že je to hrabě, ale omládl. Můj Bože, jestli je to tak! Ach, můj Bože! Můj Bože! Kdybych to jen věděl! Kdybych to jen věděl!" Tak se tím trápil, že jsem se bála udržovat jeho mysl u toho tématu nějakými otázkami, a tak jsem mlčela. Tiše jsem ho odvedla pryč a on, zavěšený do mě, šel ochotně. Prošli jsme se ještě kousek dál a pak jsme si zašli na chvíli sednout do Green Parku. Na podzimní dobu bylo horko a ve stínu stála pohodlná lavička. Po několika minutách, kdy zíral do prázdna, se Jonathanovi zavřely oči a tiše usnul s hlavou na mém rameni. Myslela jsem, že je to pro něj to nejlepší, a tak jsem ho nerušila. Asi po dvaceti minutách se probudil a řekl mi docela vesele:

„Ale Mino, já jsem spal! Ach, odpusť mi, že jsem tak nezdvořilý. Pojď, někde si dáme šálek čaje." Na toho tmavého cizince zřejmě úplně zapomněl, stejně jako ve své nemoci zapomněl všechno, co mu tahle příhoda připomněla. Tohle propadání do zapomnění se mi nelíbí; mohlo by to mozek poškodit, nebo poškození prodlužovat. Nesmím se ho ptát, abych nenadělala víc škody než užitku; ale nějak se musím dozvědět, co se na jeho cestě do ciziny skutečně stalo. Obávám se, že nastal čas, kdy musím otevřít ten balíček a zjistit, co je v něm napsáno. Ach, Jonathane, ty mi, já vím, odpustíš, jestli dělám chybu, ale je to kvůli tobě, můj drahý.

* * *

Později. – Smutný návrat domů ve všech ohledech: dům bez té drahé duše, která k nám byla tak dobrá; Jonathan pořád bledý a motá se mu hlava po mírném návratu nemoci; a teď telegram od Van Helsinga, ať je to kdokoli:

„Zarmoutí vás zpráva, že paní Westenrová zemřela před pěti dny a Lucy předevčírem. Obě byly dnes pohřbeny."

Ach, jaké bohatství žalu v pár slovech! Ubohá paní Westenrová! Ubohá Lucy! Odešly, odešly a už se k nám nikdy nevrátí! A ubohý, ubohý Arthur, že mu ze života zmizelo něco tak sladkého! Bože, pomoz nám všem snášet naše trápení.

Deník doktora Sewarda.

Dvacátého druhého září. – Je po všem. Arthur odjel zpátky do Ringu a vzal s sebou Quinceyho Morrise. Jaký skvělý chlap je ten Quincey! V hloubi srdce věřím, že smrtí Lucy trpěl stejně jako kdokoli z nás; ale nesl to jako mravní Viking. Jestli bude Amerika dál plodit takové muže, stane se ve světě opravdu velmocí. Van Helsing leží a odpočívá před cestou. Dnes v noci jede do Amsterdamu, ale říká, že se zítra v noci vrátí; že jen potřebuje něco zařídit, a to se dá zařídit jedině osobně. Pak má, pokud to půjde, bydlet u mě; říká, že má v Londýně práci, která mu může zabrat nějaký čas. Ubohý starý pán! Obávám se, že vypětí posledního týdne zlomilo i jeho železnou sílu. Po celou dobu pohřbu se, jak jsem viděl, strašlivě přemáhal. Když bylo po všem, stáli jsme vedle Arthura, který, chudák, mluvil o svém podílu na operaci, při níž byla jeho krev převedena do žil jeho Lucy; viděl jsem, jak Van Helsingova tvář střídavě bledne a rudne do fialova. Arthur říkal, že od té doby má pocit, jako by se ti dva opravdu vzali a ona byla před Bohem jeho ženou. Nikdo z nás neřekl ani slovo o ostatních operacích a nikdo z nás to nikdy neudělá. Arthur a Quincey odešli spolu na ná-

draží a Van Helsing a já jsme jeli sem. Jakmile jsme byli v kočáře sami, dostal opravdový hysterický záchvat. Od té doby mi zapírá, že to byla hysterie, a trvá na tom, že to byl jen jeho smysl pro humor, který se prosadil za velmi strašných okolností. Smál se, až plakal, a já musel stáhnout záclonky, aby nás nikdo neviděl a nesoudil špatně; a pak plakal, až se zase smál; a smál se a plakal zároveň, přesně jako žena. Snažil jsem se na něj být přísný, jako se za takových okolností jedná se ženou; ale nemělo to žádný účinek. Muži a ženy se v projevech nervové síly či slabosti tolik liší! Když pak jeho tvář zase zvážněla a zpřísněla, zeptal jsem se ho, proč se veselil, a proč v takové chvíli. Jeho odpověď pro něj byla svým způsobem příznačná, protože byla logická, důrazná a tajemná. Řekl:

„Ach, ty nechápeš, příteli Johne. Nemysli si, že nejsem smutný, i když se směji. Hleď, plakal jsem, i když mě smích dusil. Ale také si nemysli, že jsem jen samý žal, když pláču, protože smích, on přijde stejně. Měj to pořád u sebe, že smích, který ti klepe na dveře a říká: ‚Smím dál?', není ten pravý smích. Ne! On je král, a přichází, kdy a jak se mu zlíbí. Nikoho se neptá; nevybírá si vhodnou chvíli. Řekne: ‚Jsem tady.' Hleď, jako příklad: já si vyplakávám srdce pro tu tak sladkou mladou dívku; dávám pro ni svou krev, i když jsem starý a opotřebovaný; dávám svůj čas, své umění, svůj spánek; nechávám své jiné trpící strádat, aby tak ona měla všechno. A přece se mohu smát právě nad jejím hrobem – smát se, když hlína z hrobníkovy lopaty padá na její rakev a říká mému srdci ‚Buch! Buch!', až mi to vyžene krev z tváří. Mé srdce krvácí pro toho ubohého hocha – toho drahého hocha, tak právě ve věku, jaký by měl můj vlastní syn, kdybych byl tak požehnán, že by žil, a se stejnými vlasy a očima. Tak, teď víš, proč ho tak miluji. A přece, když říká věci, které se dotknou mého srdce manžela až do živého a které mé otcovské srdce k němu táhnou jako k žádnému jinému muži – ani k tobě ne, příteli Johne, protože my dva jsme si zkušenostmi rovnější než otec a syn –, i v takové chvíli ke mně král Smích přijde

a křičí a řve mi do ucha: ‚Tady jsem! Tady jsem!', až se krev vrátí a tančí a přinese mi do tváří trochu toho slunce, které on nosí s sebou. Ach, příteli Johne, je to podivný svět, smutný svět, svět plný bídy, žalu a trápení; a přece, když přijde král Smích, donutí je všechny tančit podle melodie, kterou on hraje. Krvácející srdce i suché kosti ze hřbitova i slzy, které pálí, když padají – všechno tančí spolu podle hudby, kterou on dělá těmi svými ústy bez úsměvu. A věř mi, příteli Johne, že je dobře, že přichází, a je laskavý. Ach, my muži a ženy jsme jako provazy napjaté tahem, který nás táhne na různé strany. Pak přijdou slzy; a jako déšť na provazy nás ještě víc napnou, až snad tah bude příliš velký a my praskneme. Ale král Smích přijde jako sluneční svit a tah zase povolí; a my sneseme pokračovat v naší práci, ať je jakákoli."

Nechtěl jsem ho ranit tím, že bych předstíral, že jeho myšlence nerozumím; ale protože jsem ještě nechápal příčinu jeho smíchu, zeptal jsem se ho. Když mi odpovídal, jeho tvář zpřísněla a řekl docela jiným tónem:

„Ach, byla to ta krutá ironie toho všeho – ta tak půvabná dáma ověnčená květy, která vypadala tak krásná jako život, až jsme se jeden po druhém divili, jestli je opravdu mrtvá; ona uložená v tom tak krásném mramorovém domě na tom osamělém hřbitově, kde odpočívá tolik jejích příbuzných, uložená tam s matkou, která ji milovala a kterou ona milovala; a ten posvátný zvon, který zní ‚Bim! Bim! Bim!', tak smutně a pomalu; a ti svatí muži v bílých rouchách anděla, kteří předstírají, že čtou z knih, a přitom jejich oči celou dobu nikdy na stránce; a my všichni se skloněnou hlavou. A to všechno proč? Ona je mrtvá; tak! Není to tak?"

„Na mou duši, pane profesore," řekl jsem, „já na tom všem nevidím nic k smíchu. Vždyť vaše vysvětlení z toho dělá ještě těžší hádanku než předtím. Ale i kdyby byl pohřební obřad komický, co ten ubohý Art a jeho trápení? Vždyť jemu se srdce prostě lámalo."

„Právě tak. Neříkal on, že transfuze jeho krve do jejích žil z ní udělala opravdu jeho nevěstu?“

„Ano, a byla to pro něj krásná a útěšná myšlenka.“

„Docela tak. Ale byla tu jedna potíž, příteli Johne. Jestli je to tak, co potom ti ostatní? Ho, ho! Pak je ta tak sladká dívka mnohomužka, a já, s mou ubohou ženou, která je mi mrtvá, ale živá podle církevního zákona, i když bez rozumu, docela pryč – i já, který jsem věrný manžel téhle teď už ne ženě, jsem bigamista.“

„Ani tady nevidím, v čem je ten vtip!“ řekl jsem; a nebyl jsem zrovna potěšený, že takové věci říká. Položil mi ruku na paži a řekl:

„Příteli Johne, odpusť mi, jestli působím bolest. Neukázal jsem svůj cit jiným, když by ranil, ale jen tobě, mému starému příteli, kterému mohu důvěřovat. Kdybys mi mohl pohlédnout do samého srdce tenkrát, když jsem se chtěl smát; kdybys to mohl udělat, když ten smích přišel; kdybys to mohl udělat teď, kdy si král Smích sbalil svou korunu a všechno, co k němu patří – protože on odchází daleko, daleko ode mne, a na dlouhý, dlouhý čas –, možná bys mě litoval ze všech nejvíc.“

Dojala mě něha jeho hlasu a zeptal jsem se proč.

„Protože já vím!“

A teď jsme všichni rozptýleni; a ještě mnoho dlouhých dní bude nad našimi střechami sedět samota s chmurně rozprostřenými křídly. Lucy leží v hrobce svých předků, v panské hrobce na osamělém hřbitově, daleko od hemžícího se Londýna; kde je vzduch svěží a slunce vychází nad hampsteadským vrškem a kde divoké květiny rostou samy od sebe.

Tak mohu tento deník uzavřít; a jen Bůh ví, jestli kdy začnu jiný. Jestli ano, nebo jestli tento vůbec ještě otevřu, bude to proto, abych psal o jiných lidech a jiných věcech; protože tady na konci, kde je vyprávěn milostný román mého života, než se vrátím a znovu se chopím nitě svého životního díla, říkám smutně a bez naděje:

„Finis.“

Z listu Westminster Gazette, dvacátého pátého září.

Hampsteadská záhada.

Okolí Hampsteadu právě teď znepokojuje řada událostí, které jako by probíhaly souběžně s tím, co pisatelé novinových titulků znali jako „Kensingtonskou hrůzu“, „Bodající ženu“ nebo „Ženu v černém“. Během posledních dvou tří dnů došlo k několika případům, kdy se malé děti zatoulaly z domova nebo se nevrátily ze hry na vřesovišti. Ve všech těchto případech byly děti příliš malé, aby o sobě podaly nějaké pořádně srozumitelné vysvětlení, ale jejich výmluvy se shodují v tom, že byly s nějakou „kásnou paní“. Pokaždé se na jejich zmizení přišlo až pozdě večer a ve dvou případech byly děti nalezeny až brzy příštího rána. V okolí se všeobecně předpokládá, že když první pohřešované dítě uvedlo jako důvod své nepřítomnosti, že ho nějaká „kásná paní“ pozvala na procházku, ostatní ten výraz pochytily a používaly ho, kdykoli se to hodilo. To je o to přirozenější, že nejoblíbenější hrou malých je teď vzájemné lákání pryč pomocí lstí. Jeden dopisovatel nám píše, že vidět některé z těch drobečků, jak si hrají na „kásnou paní“, je nesmírně legrační. Někteří naši karikaturisté by prý mohli vzít lekci z ironie grotesky, kdyby porovnali skutečnost s obrazem. Odpovídá jen obecným zákonitostem lidské povahy, že „kásná paní“ je při těchto představeních pod širým nebem nejoblíbenější rolí. Náš dopisovatel naivně říká, že ani Ellen Terry by nedokázala být tak podmanivě přitažlivá, jak to předstírají – a jak si dokonce samy představují – některé z těch umouněných dětiček.

Celá věc má však možná i vážnou stránku, protože některé děti, vlastně všechny, které byly pohřešovány v noci, mají lehce rozedřené nebo poraněné hrdlo. Rány vypadají, jako by je mohla způsobit krysa nebo malý pes, a ačkoli jednotlivě nejsou příliš závažné, nasvědčují

tomu, že zvíře, které je působí, ať je to cokoli, má svůj vlastní systém či metodu. Policie tohoto obvodu dostala pokyn, aby bedlivě dávala pozor na zatoulané děti, zvlášť ty velmi malé, na hampsteadském vřesovišti a v jeho okolí, a také na každého toulavého psa, který by se tam mohl objevit.

Z listu Westminster Gazette, dvacátého pátého září.

Zvláštní mimořádné vydání.

Hrůza v Hampsteadu.

Další poraněné dítě.

„Kásná paní“.

Právě jsme obdrželi zprávu, že další dítě, pohřešované minulou noc, bylo nalezeno teprve pozdě dopoledne pod keřem hlodáše na straně hampsteadského vřesoviště u Shooter's Hill, která je snad méně navštěvovaná než ostatní části. Má na hrdle stejnou drobnou ránu, jaká byla zjištěna v ostatních případech. Bylo strašně zesláblé a vypadalo docela vyhuble. I ono, když se trochu zotavilo, vyprávělo obvyklý příběh o tom, jak ho odlákala „kásná paní“.

Kapitola čtrnáctá

Deník Miny Harkerové

Dvacátého třetího září. – Jonathanovi je po zlé noci lépe. Jsem tak ráda, že má spoustu práce, protože ho to odvádí od těch strašných věcí; a ach, mám radost, že ho teď netíží odpovědnost jeho nového postavení. Věděla jsem, že zůstane věrný sám sobě, a jak jsem teď pyšná, když vidím, jak můj Jonathan dorůstá výše svého povýšení a ve všem drží krok s povinnostmi, které na něj dolehly. Bude pryč celý den až do pozdních hodin, protože říkal, že nemůže obědvat doma. Domácí práci mám hotovou, a tak si vezmu jeho deník z ciziny, zamknu se ve svém pokoji a přečtu si ho…

Dvacátého čtvrtého září. – Včera večer jsem neměla sílu psát; ten Jonathanův strašný záznam mě tak rozrušil. Můj ubohý drahý! Jak musel trpět, ať je to pravda, nebo jen představa. Ráda bych věděla, jestli je na tom vůbec něco pravdy. Dostal zánět mozku a teprve pak napsal všechny ty strašné věci, nebo k tomu všemu měl nějakou příčinu? Asi se to nikdy nedozvím, protože to téma se před ním neodvážím otevřít… A přece ten muž, kterého jsme včera viděli! Zdálo se, že si je jím docela jistý… Chudák! Asi to byl ten pohřeb, co ho rozrušil a vrátil jeho mysl k nějakému sledu myšlenek… Sám tomu všemu věří. Vzpomínám si, jak v den naší svatby řekl: „Leda by na mě dolehla nějaká vážná povinnost vrátit se k těm hořkým hodinám, ve spánku či v bdění, v šílenství či při zdravém rozumu.“ Zdá se, že tím vším se táhne nějaká souvislá nit… Ten hrozný hrabě se chystal do Londýna… Kdyby to tak bylo

a on přijel do Londýna, kde se hemží miliony lidí… Může přijít vážná povinnost; a jestli přijde, nesmíme před ní ucuknout… Budu připravená. Ještě v tuhle hodinu si vezmu psací stroj a začnu přepisovat. Pak budeme připraveni pro jiné oči, bude-li to třeba. A jestli to bude potřeba, pak možná, když budu připravená, nebude ubohý Jonathan rozrušený, protože můžu mluvit za něj a nikdy nedopustit, aby ho to trápilo nebo znepokojovalo. Jestli se Jonathan někdy úplně zbaví té nervozity, možná mi bude chtít všechno vyprávět, a já se ho budu moct vyptávat, zjišťovat věci a přijít na to, jak ho utěšit.

Dopis Van Helsinga paní Harkerové.

„*Dvacátého čtvrtého září.*

„*Důvěrné.*

„Vážená paní,

„prosím vás, odpusťte mi, že píši, neboť jsem jen natolik přítel, že jsem vám poslal smutnou zprávu o smrti slečny Lucy Westenrové. Laskavostí lorda Godalminga jsem zmocněn číst její dopisy a písemnosti, protože jsem hluboce znepokojen jistými věcmi životně důležitými. V nich nacházím několik dopisů od vás, které ukazují, jak velké přítelkyně jste byly a jak ji milujete. Ach, madam Mino, při té lásce vás snažně prosím, pomozte mi. Je to pro dobro jiných, o co žádám – abych napravil velkou křivdu a odvrátil mnohé a strašné nesnáze –, které mohou být větší, než můžete tušit. Může to být, že vás uvidím? Můžete mi důvěřovat. Jsem přítel doktora Johna Sewarda a lorda Godalminga – to byl Arthur slečny Lucy. Musím to zatím přede všemi držet v tajnosti. Přijel bych za vámi do Exeteru hned, jestli mi řeknete, že mám tu výsadu přijet, a kam a kdy. Prosím vás o odpuštění, madam. Četl jsem vaše dopisy ubohé Lucy a vím, jak jste dobrá a jak váš manžel trpí; tak vás prosím, jestli to může být, jeho do toho nezasvěcujte, aby to neuškodilo. Ještě jednou vaše odpuštění, a odpusťte mi.

„Van Helsing“

Telegram paní Harkerové Van Helsingovi.

„*Dvacátého pátého září.* – Přijeďte dnes vlakem v deset patnáct, stihnete-li ho. Mohu vás přijmout kdykoli.

„Wilhelmina Harkerová“

Deník Miny Harkerové.

Dvacátého pátého září. – Nemohu si pomoct, jsem strašně rozrušená, jak se blíží chvíle, kdy přijde doktor Van Helsing, protože nějak čekám, že to vnese trochu světla do Jonathanova smutného zážitku; a protože ošetřoval ubohou drahou Lucy v její poslední nemoci, může mi o ní všechno povědět. Kvůli tomu přece přijíždí; jde o Lucy a její náměsíčnost, ne o Jonathana. Pak se tedy skutečnou pravdu nikdy nedozvím! Jak jsem hloupá. Ten hrozný deník se zmocňuje mé představivosti a všechno zabarvuje svou vlastní barvou. Samozřejmě že jde o Lucy. Ta náměsíčnost se u té ubohé drahé vrátila a ta hrozná noc na útesu ji musela rozstonat. Ve vlastních starostech jsem skoro zapomněla, jak nemocná pak byla. Musela mu vyprávět o svém náměsíčném dobrodružství na útesu a o tom, že jsem o všem věděla; a teď chce, abych mu řekla, co vím, aby to pochopil. Doufám, že jsem udělala dobře, když jsem paní Westenrové nic neřekla; nikdy bych si neodpustila, kdyby nějaký můj čin, byť jen to, že jsem něco neudělala, ubohé drahé Lucy uškodil. Doufám také, že mi to doktor Van Helsing nebude vyčítat; v poslední době jsem měla tolik trápení a starostí, že mám pocit, že teď zrovna víc nesnesu.

Asi nám všem občas pomůže se vyplakat – vyčistí to vzduch jako každý jiný déšť. Možná mě rozrušilo, že jsem včera četla ten deník, a pak Jonathan dnes ráno odjel a bude pryč celý den a celou noc, poprvé od naší svatby, co jsme odloučeni. Doufám, že se ten můj drahoušek bude šetřit a že se nestane nic, co by ho rozrušilo. Jsou dvě hodiny a doktor tu bude každou chvíli. O Jonathanově deníku nic ne-

řeknu, pokud se nezeptá. Jsem tak ráda, že jsem svůj vlastní deník přepsala na stroji; když se bude ptát na Lucy, můžu mu ho podat a ušetří to spoustu vyptávání.

* * *

Později. – Přišel a zase odešel. Ach, jaké to bylo podivné setkání, a jak se mi z toho všeho točí hlava! Připadám si jako ve snu. Může to být všechno možné, nebo aspoň část toho? Kdybych předtím nečetla Jonathanův deník, nikdy bych nepřipustila ani možnost. Ubohý, ubohý, drahý Jonathan! Jak musel trpět. Dej dobrý Bůh, aby ho to všechno znovu nerozrušilo. Pokusím se ho toho ušetřit; ale možná to pro něj bude dokonce útěcha a pomoc – i když je to strašné a hrozné ve svých důsledcích –, vědět jistě, že ho jeho oči, uši a mozek neklamaly a že je to všechno pravda. Možná ho pronásleduje právě ta pochybnost; až pochybnost zmizí, ať se za pravdu ukáže to či ono – bdění, nebo sen –, bude spokojenější a otřes snese lépe. Doktor Van Helsing musí být dobrý člověk, a ne jen chytrý, když je přítelem Arthura i doktora Sewarda a když ho přivezli až z Holandska, aby se o Lucy staral. Od té doby, co jsem ho viděla, cítím, že dobrý, laskavý a ušlechtilý *je*. Až zítra přijde, zeptám se ho na Jonathana; a pak, dá-li Bůh, může všechen ten žal a úzkost vést k dobrému konci. Kdysi jsem si myslela, že bych si ráda vyzkoušela dělat rozhovory; Jonathanův přítel z listu *Exeter News* mu říkal, že v té práci je paměť všechno – že člověk musí umět zapsat skoro každé vyslovené slovo přesně, i kdyby pak musel něco z toho uhladit. Tohle byl vzácný rozhovor; pokusím se ho zaznamenat *doslova*.

Bylo půl třetí, když se ozvalo zaklepání. Vzala jsem odvahu *à deux mains* a čekala jsem. Za několik minut otevřela Mary dveře a ohlásila: „Doktor Van Helsing.“

Vstala jsem a uklonila se a on šel ke mně; muž střední váhy, silně stavěný, s rameny staženými dozadu nad širokou, hlubokou hrudí a s krkem, který na trupu sedí stejně vyváženě jako hlava na krku. Z držení hlavy člověk hned pozná myšlení a sílu; hlava je ušlechtilá, dobře velká, široká a za ušima mohutná. Hladce oholený obličej má tvrdou, hranatou bradu, velká, rozhodná, pohyblivá ústa, nos dobré velikosti, spíš rovný, ale s živými, citlivými chřípími, která se jakoby rozšiřují, když se velké huňaté obočí stáhne a ústa sevřou. Čelo je široké a krásné, zprvu stoupá skoro kolmo a pak se nad dvěma daleko od sebe posazenými hrboly či valy svažuje dozadu; je to takové čelo, přes které rusé vlasy nemohou nijak spadnout, ale samy od sebe splývají dozadu a do stran. Velké tmavomodré oči jsou posazené daleko od sebe a podle nálady toho muže jsou bystré a něžné, nebo přísné. Řekl mi:

„Paní Harkerová, není-li pravda?“ Přikývla jsem úklonou.

„To byla slečna Mina Murrayová?“ Znovu jsem přisvědčila.

„Je to Mina Murrayová, kterou jsem přišel vidět, která byla přítelkyní toho ubohého drahého dítěte Lucy Westenrové. Madam Mino, kvůli mrtvé přicházím.“

„Pane,“ řekla jsem, „nemohl byste mít na mě lepší nárok než ten, že jste byl přítelem a pomocníkem Lucy Westenrové.“ A podala jsem mu ruku. Vzal ji a řekl něžně:

„Ach, madam Mino, věděl jsem, že přítelkyně té ubohé dívky jako lilie musí být dobrá, ale teprve jsem měl poznat…“ Svou řeč dokončil dvorskou úklonou. Zeptala jsem se ho, kvůli čemu se mnou chtěl mluvit, a on hned začal:

„Četl jsem vaše dopisy slečně Lucy. Odpusťte mi, ale musel jsem se někde začít vyptávat a nebyl nikdo, koho se zeptat. Vím, že jste s ní byla ve Whitby. Ona si někdy psala deník – nemusíte se tvářit překvapeně, madam Mino; začala s ním, až jste odjela, a napodobovala vás –, a v tom deníku ona podle náznaků odvozuje jisté věci od náměsíčné

procházky, při které, jak zapisuje, jste ji zachránila. Ve velké nejistotě tedy přicházím k vám a prosím vás z vaší tak veliké laskavosti, abyste mi řekla všechno, co si z toho pamatujete.“

„Myslím, že vám o tom můžu povědět všechno, doktore Van Helsingu.“

„Ach, pak máte dobrou paměť na fakta, na podrobnosti? Není tomu vždycky tak u mladých dam.“

„Nemám, pane doktore, ale tenkrát jsem si to všechno zapsala. Jestli chcete, můžu vám to ukázat.“

„Ach, madam Mino, budu vděčný; prokážete mi velikou laskavost.“ Neodolala jsem pokušení ho trochu zmást – asi je to kousek chuti toho prvního jablka, která nám dodnes zůstala v ústech –, a tak jsem mu podala deník psaný těsnopisem. Vzal ho s vděčnou úklonou a řekl:

„Smím ho číst?“

„Jestli si přejete,“ odpověděla jsem tak nevinně, jak jsem dokázala. Otevřel ho a na okamžik se mu protáhl obličej. Pak vstal a uklonil se.

„Ach, vy tak chytrá ženo!“ řekl. „Já věděl dávno, že pan Jonathan je muž, který má mnoho, za co děkovat; ale hleďte, jeho žena má všechny ty dobré věci. A neprokážete mi tu velikou čest a tak mi nepomůžete, že mi ho přečtete? Běda! Já těsnopis neznám.“ Tím byl můj malý žert u konce a skoro jsem se styděla; vzala jsem tedy z košíku na šití opis na stroji a podala mu ho.

„Odpusťte mi,“ řekla jsem, „nemohla jsem si pomoct; ale myslela jsem si, že se chcete ptát na drahou Lucy, a abyste nemusel čekat – ne kvůli mně, ale protože vím, že váš čas musí být drahocenný –, přepsala jsem vám to na psacím stroji.“

Vzal ho a oči se mu zaleskly. „Jste tak dobrá,“ řekl. „A smím si to přečíst hned? Možná se vás budu chtít na pár věcí zeptat, až dočtu.“

„Rozhodně,“ řekla jsem, „přečtěte si to, zatímco objednám oběd; a pak se mě můžete ptát při jídle.“ Uklonil se, usadil se v křesle zády ke světlu a zabral se do papírů a já jsem šla dohlédnout na oběd, hlav-

ně proto, aby ho nikdo nerušil. Když jsem se vrátila, našla jsem ho, jak spěšně chodí po pokoji sem a tam a tvář mu celá plane vzrušením. Přispěchal ke mně a vzal mě za obě ruce.

„Ach, madam Mino," řekl, „jak mám říct, co vám dlužím? Tento papír je jako sluneční svit. Otvírá mi bránu. Jsem omámen, jsem oslněn tolikým světlem, a přece se pokaždé za světlem přivalí mraky. Ale to vy nechápete, nemůžete pochopit. Ach, ale jsem vám vděčný, vy tak chytrá ženo. Madam," – to řekl velmi slavnostně – „jestli kdy Abraham Van Helsing může něco udělat pro vás nebo pro vaše blízké, věřím, že mi dáte vědět. Bude mi potěšením a radostí, smím-li vám sloužit jako přítel; jako přítel, ale všechno, co jsem se kdy naučil, všechno, co kdy dokážu, bude pro vás a pro ty, které milujete. V životě jsou temnoty a jsou světla; vy jste jedno z těch světel. Budete mít šťastný život a dobrý život a váš manžel bude ve vás požehnán."

„Ale pane doktore, příliš mě chválíte, a… a vždyť mě neznáte."

„Že vás neznám – já, který jsem starý a celý život jsem studoval muže a ženy; já, který jsem si udělal svým oborem mozek a všechno, co k němu patří, a všechno, co z něho plyne! A četl jsem váš deník, který jste mi tak hezky napsala a který v každém řádku dýchá pravdou. Já, který jsem četl váš tak sladký dopis ubohé Lucy o vaší svatbě a vaší důvěře, že vás neznám! Ach, madam Mino, dobré ženy po celý život, každý den a každou hodinu a každou minutu, říkají takové věci, které andělé mohou číst; a my muži, kteří chceme vědět, máme v sobě něco z andělských očí. Váš manžel je ušlechtilá povaha a vy jste ušlechtilá také, protože vy důvěřujete, a důvěra nemůže být tam, kde je povaha nízká. A váš manžel – povězte mi o něm. Je docela zdráv? Je všechna ta horečka pryč a je silný a čilý?" Viděla jsem v tom příležitost zeptat se ho na Jonathana, a tak jsem řekla:

„Byl už skoro uzdravený, ale smrt pana Hawkinse ho velmi rozrušila." Přerušil mě:

„Ach ano, já vím, já vím. Četl jsem vaše poslední dva dopisy.“ Pokračovala jsem:

„Asi ho to rozrušilo, protože když jsme byli minulý čtvrtek v Londýně, utrpěl jakýsi otřes.“

„Otřes, a tak brzy po zánětu mozku! To nebylo dobré. Jaký to byl otřes?“

„Myslel si, že viděl někoho, kdo mu připomněl něco strašného, něco, co vedlo k jeho zánětu mozku.“ A v tu chvíli mě to všechno najednou přemohlo. Lítost nad Jonathanem, hrůza, kterou zažil, celé to strašné tajemství jeho deníku a strach, který na mně od té doby leží, to všechno se ve mně zvedlo jako vřava. Asi jsem byla hysterická, protože jsem se vrhla na kolena, vztáhla jsem k němu ruce a zapřísahala ho, aby mého manžela zase uzdravil. Vzal mě za ruce, zvedl mě, posadil na pohovku a sedl si vedle mě; držel mou ruku ve své a řekl mi, ach, s tak nekonečnou něhou:

„Můj život je pustý a osamělý, a tak plný práce, že jsem neměl mnoho času na přátelství; ale od té doby, co jsem byl povolán sem mým přítelem Johnem Sewardem, poznal jsem tolik dobrých lidí a viděl takovou ušlechtilost, že cítím víc než kdy předtím – a to rostlo s mými přibývajícími léty – osamělost svého života. Věřte mi tedy, že sem přicházím plný úcty k vám, a vy jste mi dala naději – naději ne v to, co já hledám, ale že ještě zbývají dobré ženy, aby dělaly život šťastným – dobré ženy, jejichž životy a jejichž pravdivost mohou být dobrým naučením pro děti, které teprve přijdou. Jsem rád, rád, že vám tu mohu být k nějakému užitku; neboť jestli váš manžel trpí, trpí v oblasti mého studia a mé zkušenosti. Slibuji vám, že pro něj rád udělám *všechno*, co mohu – všechno, aby jeho život byl silný a mužný a váš život šťastný. Teď musíte jíst. Jste přepjatá a možná příliš ustaraná. Manžel Jonathan by vás nerad viděl tak bledou; a co on nerad vidí na té, kterou miluje, to není k jeho dobru. Proto kvůli němu musíte jíst a usmívat se. Všechno o Lucy jste mi pověděla, a tak o tom teď nebudeme mlu-

vit, aby to netrápilo. Dnes v noci zůstanu v Exeteru, protože chci mnoho přemýšlet o tom, co jste mi řekla, a až budu přemýšlet, budu se vás ptát, smím-li. A pak mi také povíte o trápení manžela Jonathana, nakolik budete moci, ale ještě ne. Teď musíte jíst; potom mi povíte všechno."

Po obědě, když jsme se vrátili do salonu, mi řekl:

„A teď mi o něm povězte všechno." Když na to přišlo, že mám mluvit s tímhle velkým učeným mužem, začala jsem se bát, že mě bude mít za slabou hlupačku a Jonathana za blázna – ten deník je tak podivný –, a váhala jsem pokračovat. Ale byl tak milý a laskavý a slíbil, že pomůže, a já mu důvěřovala, a tak jsem řekla:

„Doktore Van Helsingu, to, co vám musím povědět, je tak zvláštní, že se mi ani mému manželovi nesmíte smát. Od včerejška jsem v jakési horečce pochybností; musíte na mě být hodný a nemít mě za pošetilou, že jsem napůl uvěřila několika velmi podivným věcem." Uklidnil mě svým chováním stejně jako svými slovy, když řekl:

„Ach, má milá, kdybyste jen věděla, jak podivná je ta věc, kvůli které jsem tady, byla byste to vy, kdo by se smál. Naučil jsem se nesmýšlet málo o ničí víře, ať je jakkoli podivná. Snažil jsem se mít mysl otevřenou; a nejsou to všední věci života, které by ji mohly zavřít, ale věci podivné, věci neobyčejné, věci, při kterých člověk pochybuje, jestli je šílený, nebo při smyslech."

„Děkuji vám, děkuji vám tisíckrát! Sňal jste mi z duše velkou tíhu. Jestli dovolíte, dám vám přečíst jeden spis. Je dlouhý, ale přepsala jsem ho na stroji. Dozvíte se z něj o mém trápení i o Jonathanově. Je to opis jeho deníku z ciziny a všeho, co se tam stalo. Neodvažuji se o tom nic říkat; přečtete si to sám a posoudíte to. A potom, až se uvidíme, budete možná tak laskav a povíte mi, co si myslíte."

„Slibuji," řekl, když jsem mu ty papíry podávala; „ráno, jakmile budu moci, přijdu za vámi a vaším manželem, smím-li."

„Jonathan tu bude v půl dvanácté a vy musíte přijít k nám na oběd a setkat se s ním; mohl byste pak stihnout rychlík ve tři třicet čtyři odpoledne, který vás doveze na Paddington před osmou.“ Divil se, že znám vlaky zpaměti, ale neví, že jsem si sepsala všechny vlaky do Exeteru a z Exeteru, abych mohla Jonathanovi pomoct, kdyby spěchal.

Vzal si tedy papíry s sebou a odešel a já tu sedím a přemýšlím – přemýšlím, ani nevím o čem.

* * *

Dopis Van Helsinga paní Harkerové, doručený poslem.

„*Dvacátého pátého září, šest hodin.*

„Drahá madam Mino,

„četl jsem tak podivuhodný deník vašeho manžela. Můžete spát bez pochybností. Jakkoli je podivný a strašný, je *pravdivý*! Ručím za to svým životem. Pro jiné to může být horší; ale pro něho a pro vás žádná hrůza není. Je to ušlechtilý člověk; a dovolte mi, abych vám ze zkušenosti s lidmi řekl, že ten, kdo by udělal, co on, když slezl po té zdi a do toho pokoje – ano, a šel podruhé –, není ten, koho otřes poškodí natrvalo. Jeho mozek i jeho srdce jsou docela v pořádku; to přísahám, ještě než jsem ho vůbec viděl; tak buďte klidná. Na mnoho jiných věcí se ho budu mít ptát. Jsem požehnán, že dnes přicházím vás navštívit, neboť jsem se naučil najednou tolik, že jsem zase oslněn – oslněn víc než kdy předtím, a musím přemýšlet.

„Váš nejvěrnější

„Abraham Van Helsing“

Dopis paní Harkerové Van Helsingovi.

„*Dvacátého pátého září, šest třicet večer.*

„Milý doktore Van Helsingu,

„tisíceré díky za váš laskavý dopis, který mi sňal z duše velkou tíhu. A přece, jestli je to pravda, jaké strašné věci jsou na světě, a jak hrozné, jestli ten člověk, ta zrůda, je opravdu v Londýně! Bojím se na to pomyslet. Právě teď, když píšu, mi přišel telegram od Jonathana, že dnes večer odjíždí z Launcestonu vlakem v šest dvacet pět a bude tu v deset osmnáct večer, takže se dnes v noci nebudu bát. Nechtěl byste proto místo oběda u nás přijít na snídani v osm hodin, není-li to pro vás příliš brzy? Kdybyste spěchal, můžete odjet vlakem v deset třicet dopoledne, který vás doveze na Paddington ve dvě třicet pět odpoledne. Na tento dopis neodpovídejte; jestli se nic nedozvím, budu mít za to, že na snídani přijdete.

„Věřte mi,

„vaše věrná a vděčná přítelkyně

„Mina Harkerová“

Deník Jonathana Harkera.

Dvacátého šestého září. – Myslel jsem, že už do tohoto deníku nikdy psát nebudu, ale nastal čas. Když jsem včera večer přišel domů, měla Mina připravenou večeři, a když jsme se navečeřeli, vyprávěla mi o návštěvě Van Helsinga, o tom, že mu dala oba přepsané deníky, a o tom, jak se o mě bála. Ukázala mi v doktorově dopise, že všechno, co jsem zapsal, je pravda. Jako by to ze mě udělalo nového člověka. Srazila mě právě ta pochybnost, zda je to celé skutečné. Cítil jsem se bezmocný, ve tmě a plný nedůvěry. Ale teď, když to *vím*, se nebojím, ani hraběte ne. Tak se mu tedy nakonec jeho záměr dostat se do Londýna podařil, a byl to on, koho jsem viděl. Omládl, a jak? Van Helsing je ten pravý muž, aby ho odhalil a vyštval, jestli je aspoň trochu takový, jak říká Mina. Seděli jsme dlouho do noci a všechno jsme probrali. Mina se obléká a já za pár minut zajdu do hotelu a přivedu ho…

Myslím, že ho překvapilo, když mě uviděl. Když jsem vešel do pokoje, kde byl, a představil se, vzal mě za rameno, otočil mi obličej ke

světlu a po pronikavém zkoumání řekl:

„Ale madam Mina mi říkala, že jste nemocný, že jste utrpěl otřes.“ Bylo tak legrační slyšet, jak mé ženě tenhle laskavý starý pán s rázným obličejem říká „madam Mino“. Usmál jsem se a řekl:

„Nemocný jsem *byl*, otřes jsem *utrpěl*; ale vy jste mě už vyléčil.“

„A jak?“

„Svým včerejším dopisem Mině. Pochyboval jsem, a pak všechno dostalo nádech neskutečnosti a já nevěděl, čemu věřit, ani svědectví vlastních smyslů. Když jsem nevěděl, čemu věřit, nevěděl jsem, co dělat; a tak mi nezbývalo než dál pracovat v té koleji, ve které se můj život dosud ubíral. Kolej mi přestala stačit a já přestal věřit sám sobě. Pane doktore, vy nevíte, jaké to je, pochybovat o všem, i sám o sobě. Ne, nevíte; s takovým obočím, jako máte vy, byste ani nemohl.“ Zdálo se, že ho to potěšilo, a se smíchem řekl:

„Tak! Vy jste fyziognom. Já se tu učím víc s každou hodinou. Já jdu k vám na snídani s tolikým potěšením; a ach, pane, odpustíte chválu od starého muže, ale vy jste ve své ženě požehnán.“ Poslouchal bych ho chválit Minu celý den, a tak jsem jen přikývl a mlčky stál.

„Ona je jedna z Božích žen, vytvořená Jeho vlastní rukou, aby nám mužům i jiným ženám ukázala, že je nebe, do kterého můžeme vstoupit, a že jeho světlo může být tady na zemi. Tak pravdivá, tak sladká, tak ušlechtilá, tak málo sobecká – a to, dovolte mi říct, je mnoho v této době, tak skeptické a sobecké. A vy, pane – četl jsem všechny dopisy ubohé slečně Lucy a některé z nich mluví o vás, takže vás už několik dní znám z toho, co znají jiní; ale vaše pravé já jsem viděl až od včerejší noci. Podáte mi ruku, že ano? A buďme přáteli na celý život.“

Podali jsme si ruce a on byl tak opravdový a tak laskavý, že se mi až sevřelo hrdlo.

„A teď,“ řekl, „smím vás požádat o další pomoc? Mám velký úkol a na začátku je třeba vědět. Tady mi můžete pomoci. Můžete mi pově-

dět, co předcházelo vaší cestě do Transylvánie? Později vás možná požádám o další pomoc, a jiného druhu; ale zatím postačí tohle."

„Poslyšte, pane," řekl jsem, „týká se to, co musíte udělat, hraběte?"

„Týká," řekl slavnostně.

„Pak jsem s vámi celým srdcem i duší. Protože jedete vlakem v deset třicet, nebudete mít čas si to přečíst; ale přinesu vám svazek papírů. Můžete si je vzít s sebou a přečíst si je ve vlaku."

Po snídani jsem ho doprovodil na nádraží. Když jsme se loučili, řekl:

„Možná přijedete do Londýna, jestli pro vás pošlu, a vezmete s sebou i madam Minu."

„Přijedeme oba, kdykoli budete chtít," řekl jsem.

Opatřil jsem mu ranní noviny a londýnské noviny z předchozího večera, a zatímco jsme spolu mluvili u okna vagonu a čekali, až se vlak rozjede, listoval jimi. Najednou jako by mu v jedněch z nich, v listu *Westminster Gazette* – poznal jsem ho podle barvy –, padlo něco do oka a docela zbělal. Pozorně si něco četl a sténal pro sebe: „Mein Gott! Mein Gott! Tak brzy! Tak brzy!" Myslím, že v tu chvíli na mě vůbec nemyslel. Právě v tom zazněla píšťala a vlak se rozjel. To ho přivedlo k sobě, vyklonil se z okna, zamával a zavolal: „Pozdravujte madam Minu; napíšu, jak nejdřív jen budu moci."

Deník doktora Sewarda.

Dvacátého šestého září. – Opravdu nic není definitivní. Není to ani týden, co jsem napsal „Finis", a už zase začínám znovu, nebo spíš pokračuji v tomtéž záznamu. Až do dnešního odpoledne jsem neměl důvod přemýšlet o tom, co se stalo. Renfield byl ve všech ohledech stejně při smyslech jako kdykoli předtím. Se svým mužím podnikem byl už hezky daleko a zrovna se pustil i do pavouků; takže mi nepůsobil žádné potíže. Dostal jsem dopis od Arthura, psaný v neděli, a vyrozumívám z něj, že se drží obdivuhodně. Je s ním Quincey Morris, a to je

velká pomoc, protože on sám je bublající studnice dobré nálady. Quincey mi také napsal pár řádek a od něj vím, že se Arthurovi začíná vracet něco z jeho dřívější veselosti; takže co se jich všech týče, jsem klidný. Pokud jde o mě, pouštěl jsem se do své práce se zápalem, jaký jsem pro ni kdysi míval, takže bych mohl docela dobře říct, že se rána, kterou mi ubohá Lucy zanechala, začíná jizvit. Teď se ale všechno zase otevřelo; a jak to skončí, ví jen Bůh. Mám dojem, že Van Helsing si myslí, že to ví také, ale vždycky prozradí jen tolik, aby podráždil zvědavost. Včera jel do Exeteru a zůstal tam přes noc. Dnes se vrátil, kolem půl šesté do pokoje skoro vtrhl a strčil mi do ruky včerejší večerní *Westminster Gazette*.

„Co tomu říkáš?“ zeptal se, ustoupil a založil si ruce.

Prohlížel jsem noviny, protože jsem opravdu nevěděl, co tím myslí; ale on mi je vzal a ukázal na článek o dětech, které někdo odlákal v Hampsteadu. Moc mi to neříkalo, dokud jsem nedošel k místu, kde se popisovaly malé bodné ranky na jejich hrdlech. Napadla mě jedna myšlenka a vzhlédl jsem. „Nu?“ řekl.

„Je to jako u ubohé Lucy.“

„A co z toho vyvozuješ?“

„Prostě to, že tu je nějaká společná příčina. Cokoli zranilo ji, zranilo i je.“ Jeho odpovědi jsem úplně nerozuměl:

„To je pravda nepřímo, ale ne přímo.“

„Jak to myslíte, pane profesore?“ zeptal jsem se. Měl jsem trochu sklon brát jeho vážnost na lehkou váhu – koneckonců čtyři dny odpočinku bez palčivé, tryznivé úzkosti člověku náladu opravdu spraví –, ale když jsem uviděl jeho tvář, vystřízlivěl jsem. Nikdy, ani uprostřed našeho zoufalství kvůli ubohé Lucy, nevypadal přísněji.

„Řekněte mi to!“ řekl jsem. „Netroufám si vyslovit žádný názor. Nevím, co si mám myslet, a nemám žádné údaje, na kterých bych mohl založit nějakou domněnku.“

„Chceš mi říct, příteli Johne, že nemáš žádné podezření, na co ubohá Lucy zemřela; ani po všech těch náznacích, které ti daly nejen události, ale i já?“

„Na nervové vyčerpání po velké ztrátě či úbytku krve.“

„A jak ta krev ztracena nebo ubyla?“ Zavrtěl jsem hlavou. Přešel ke mně, posadil se vedle mě a pokračoval:

„Ty jsi chytrý muž, příteli Johne; uvažuješ dobře a tvůj důvtip je smělý; ale máš příliš mnoho předsudků. Nenecháš své oči vidět ani své uši slyšet, a to, co je mimo tvůj všední život, pro tebe nemá váhu. Nemyslíš, že jsou věci, kterým nemůžeš rozumět, a přesto jsou; že někteří lidé vidí věci, které jiní vidět nemohou? Ale jsou věci staré i nové, na které lidské oči nesmějí hledět, protože lidé vědí – nebo si myslí, že vědí – jisté věci, které jim řekli jiní lidé. Ach, to je vina naší vědy, že chce vysvětlit všechno; a když nevysvětlí, pak řekne, že není co vysvětlovat. A přece kolem sebe každý den vidíme, jak rostou nové víry, které se mají za nové; a které jsou přitom jen ty staré, jež předstírají, že jsou mladé – jako ty krásné dámy v opeře. Ty teď asi nevěříš v tělesný přenos. Ne? Ani v materializaci. Ne? Ani v astrální těla. Ne? Ani ve čtení myšlenek. Ne? Ani v hypnotismus…“

„Ano,“ řekl jsem. „To Charcot dokázal docela přesvědčivě.“ Usmál se a pokračoval: „Pak jsi o něm tedy přesvědčen. Ano? A pak samozřejmě rozumíš, jak on působí, a dokážeš sledovat mysl velkého Charcota – běda, že už není mezi námi! – až do samé duše pacienta, kterého on ovlivňuje. Ne? Pak, příteli Johne, mám to brát tak, že prostě přijímáš fakt a spokojíš se tím, že mezi předpokladem a závěrem zůstane prázdné místo? Ne? Pak mi pověz – protože já jsem badatel mozku –, jak to, že hypnotismus přijímáš a čtení myšlenek zavrhuješ. Dovol mi říct, příteli, že se dnes v elektrické vědě dělají věci, které by i ti sami muži, kteří elektřinu objevili, měli za bezbožné – a kteří by sami ne tak dávno předtím byli upáleni jako čarodějové. V životě jsou vždycky tajemství. Proč to bylo, že Metuzalém žil devět set let a ‚starý Parr‘ sto

šedesát devět, a přece ubohá Lucy se krví čtyř mužů ve svých ubohých žilách nemohla žít ani jediný den? Neboť kdyby byla žila ještě jeden den, mohli jsme ji zachránit. Znáš ty celé tajemství života a smrti? Znáš srovnávací anatomii v její celosti a umíš říct, proč jsou vlastnosti zvířat v některých lidech, a v jiných ne? Umíš mi říct, proč, když jiní pavouci umírají malí a brzy, jeden velký pavouk žil po staletí ve věži starého španělského kostela a rostl a rostl, až mohl, když slezl dolů, vypít olej ze všech kostelních lamp? Umíš mi říct, proč na pampách, ano, i jinde, jsou netopýři, kteří přilétají v noci a otvírají žíly dobytku a koním a vysávají jim žíly do sucha; jak na některých ostrovech západních moří jsou netopýři, kteří celý den visí na stromech, a ti, kdo je viděli, je popisují jako obrovské ořechy nebo lusky, a když námořníci spí na palubě, protože je horko, slétnou na ně, a pak – a pak se ráno najdou mrtví muži, bílí, jako byla i slečna Lucy?“

„Proboha, pane profesore!“ vykřikl jsem a vyskočil. „Chcete mi říct, že Lucy pokousal takový netopýr; a že taková věc je tady v Londýně v devatenáctém století?“ Mávl rukou, abych mlčel, a pokračoval:

„Umíš mi říct, proč želva žije déle než pokolení lidí; proč slon žije dál a dál, až uvidí celé dynastie; a proč papoušek nikdy neumře, jedině z kousnutí kočky nebo psa nebo z jiné nemoci? Umíš mi říct, proč lidé ve všech dobách a na všech místech věří, že jsou někteří nemnozí, kteří žijí navždy, je-li jim dovoleno; že jsou muži a ženy, kteří nemohou zemřít? Všichni víme – protože věda ten fakt potvrdila –, že byly ropuchy zavřené ve skalách tisíce let, zavřené v tak malé díře, že se do ní vejde jen ona, od mládí světa. Umíš mi říct, jak se indický fakír může nechat umřít a být pohřben a jeho hrob zapečetěn a na něm zaseto obilí, a obilí sklizeno a posekáno a znovu zaseto a sklizeno a posekáno, a pak lidé přijdou a sejmou neporušenou pečeť a tam leží ten indický fakír, ne mrtvý, ale vstane a chodí mezi nimi jako předtím?“ Tady jsem ho přerušil. Začínal jsem být zmatený; tolik mi zahltil mysl svým výčtem výstředností přírody a možných nemožností, že se mi

rozpalovala představivost. Měl jsem matný dojem, že mi dává nějakou lekci, jako to kdysi dávno dělával ve své pracovně v Amsterdamu; jenže tehdy mi vždycky řekl, oč jde, takže jsem měl předmět úvahy pořád na mysli. Teď jsem byl bez té pomoci, a přece jsem ho chtěl sledovat, a tak jsem řekl:

„Pane profesore, dovolte mi, abych byl zase váš oblíbený student. Řekněte mi tezi, abych mohl vaše vědění uplatňovat, jak budete pokračovat. Zatím v duchu přeskakuji z bodu na bod, jako když myšlenku sleduje šílenec, a ne člověk při smyslech. Připadám si jako nováček, který se v mlze potácí bažinou a skáče z jednoho trsu trávy na druhý jen ve slepé snaze dostat se dál, aniž ví, kam jde."

„To je dobrý obraz," řekl. „Dobrá, povím ti to. Má teze je tato: chci, abys věřil."

„Věřil čemu?"

„Věřil ve věci, ve které věřit nemůžeš. Dám ti příklad. Slyšel jsem kdysi o jednom Američanovi, který tak definoval víru: ‚ta schopnost, která nám umožňuje věřit věcem, o kterých víme, že nejsou pravdivé.' Já za sebe toho muže následuji. Chtěl říct, že máme mít otevřenou mysl a nenechat kousek pravdy zastavit nápor velké pravdy, jako malý kámen zastaví železniční vagon. Napřed dostaneme tu malou pravdu. Dobře! Držíme si ji a ceníme si jí; ale přesto jí nesmíme dovolit, aby se měla za celou pravdu vesmíru."

„Pak tedy chcete, abych nedovolil nějakému předchozímu přesvědčení poškodit vnímavost mé mysli vůči nějaké podivné věci. Chápu vaši lekci správně?"

„Ach, ty jsi pořád můj oblíbený žák. Stojí za to tě učit. Teď, když jsi ochoten porozumět, udělal jsi první krok k porozumění. Myslíš si tedy, že ty tak malé dírky v hrdlech dětí udělalo totéž, co udělalo tu díru slečně Lucy?"

„Předpokládám." Vstal a řekl slavnostně:

„Pak se mýlíš. Ach, kéž by to tak bylo! Ale běda, ne. Je to horší, daleko, daleko horší.“

„Proboha, profesore Van Helsingu, co tím myslíte?“ vykřikl jsem.

Se zoufalým gestem se vrhl do křesla, opřel se lokty o stůl a zakryl si tvář rukama, když promluvil:

„Udělala je slečna Lucy!“

Kapitola patnáctá

Deník doktora Sewarda, pokračování

Chvíli mě ovládl čirý hněv; bylo to, jako by Lucy za jejího života udeřil do tváře. Prudce jsem uhodil do stolu, vstal jsem a řekl mu:

„Doktore Van Helsingu, zbláznil jste se?“ Zvedl hlavu a podíval se na mě a něha jeho tváře mě nějak hned uklidnila. „Kéž bych byl!“ řekl. „Šílenství by se snášelo lehce ve srovnání s takovou pravdou. Ach, příteli, proč myslíš, že jsem chodil tak daleko kolem, proč mi trvalo tak dlouho povědět ti tak prostou věc? Bylo to proto, že tě nenávidím a nenáviděl jsem tě celý život? Bylo to proto, že jsem ti chtěl způsobit bolest? Bylo to tím, že jsem chtěl, teď tak pozdě, pomstu za tu dobu, kdy jsi mi zachránil život, a před strašnou smrtí? Ach ne!“

„Odpusťte mi,“ řekl jsem. Pokračoval:

„Příteli, bylo to proto, že jsem ti to chtěl sdělit šetrně, protože vím, že jsi tu tak sladkou dámu miloval. Ale ani teď nečekám, že uvěříš. Je tak těžké přijmout najednou jakoukoli abstraktní pravdu, že můžeme pochybovat, že je taková možná, když jsme vždycky věřili v to její ‚ne‘; ještě těžší je přijmout tak smutnou konkrétní pravdu, a o někom takovém, jako je slečna Lucy. Dnes v noci to jdu dokázat. Odvážíš se jít se mnou?“

To mnou otřáslo. Člověk takovou pravdu dokazovat nechce; Byron z té kategorie vyjímá žárlivost.

„A dokázat tu pravdu, jíž se nejvíc hrozil.“

Viděl, že váhám, a promluvil:

„Ta logika je prostá, tentokrát žádná logika šílence, který skáče z trsu na trs v mlhavé bažině. Jestli to není pravda, pak důkaz bude úleva; v nejhorším to neuškodí. Jestli to pravda je! Ach, v tom je ta hrůza; a přece právě ta hrůza by měla pomoci mé věci, protože v ní je jakási potřeba víry. Pojď, povím ti, co navrhuji: nejdřív, abychom ted šli a podívali se na to dítě v nemocnici. Doktor Vincent ze Severní nemocnice, kde podle novin to dítě je, je můj přítel, a myslím, že i tvůj, z dob, kdy jsi studoval v Amsterdamu. Dvěma vědcům dovolí svůj případ vidět, i kdyby to nedovolil dvěma přátelům. Nic mu neřekneme, jen to, že se chceme poučit. A pak…“

„A pak?“ Vytáhl z kapsy klíč a zvedl ho. „A pak strávíme noc, ty a já, na hřbitově, kde leží Lucy. Tohle je klíč, který zamyká hrobku. Mám ho od pohřebníka, abych ho dal Arthurovi.“ Srdce se mi sevřelo, protože jsem cítil, že nás čeká nějaká strašná zkouška. Nemohl jsem však nic dělat, a tak jsem sebral, kolik odvahy jsem mohl, a řekl, že bychom si měli pospíšit, protože odpoledne ubíhá…

Dítě jsme zastihli vzhůru. Vyspalo se, trochu se najedlo a celkově se mu dařilo dobře. Doktor Vincent mu sňal obvaz z krku a ukázal nám ty vpichy. Podobnost s těmi, které měla na hrdle Lucy, byla nezaměnitelná. Byly menší a jejich okraje vypadaly čerstvější; to bylo všechno. Zeptali jsme se Vincenta, čemu je přičítá, a on odpověděl, že to musí být kousnutí nějakého zvířete, snad krysy; on sám se ale kloní k názoru, že to byl jeden z netopýrů, kterých je na severních výšinách Londýna tolik. „Mezi tolika neškodnými,“ řekl, „se může najít nějaký divoký exemplář z jihu, nějakého zlovolnějšího druhu. Nějaký námořník si ho možná přivezl domů a ten mu uletěl; nebo se dokonce mohlo ze zoologické zahrady utrhnout nějaké mládě, nebo se tam nějaké narodit z upíra. Takové věci se opravdu stávají, víte. Teprve před deseti dny utekl vlk a myslím, že jeho stopa vedla sem nahoru. Ještě týden potom si tu děti na vřesovišti a v každé uličce v okolí nehrály na nic jiného

než na Červenou Karkulku, dokud nepřišlo tohle strašení s ‚kásnou paní', a od té doby mají úplné hody. I tenhle ubohý drobeček, když se dnes probudil, se sestry ptal, jestli může odejít. Když se ho zeptala, proč chce odejít, řekl, že si chce hrát s ‚kásnou paní'."

„Doufám," řekl Van Helsing, „že až budete dítě posílat domů, upozorníte jeho rodiče, aby na ně přísně dávali pozor. Tyto choutky toulat se jsou velmi nebezpečné; a kdyby dítě zůstalo venku ještě jednu noc, bylo by to pravděpodobně osudné. Ale v každém případě předpokládám, že ho několik dní nepustíte?"

„Rozhodně ne, nejméně týden; a déle, jestli se rána nezahojí."

Naše návštěva v nemocnici trvala déle, než jsme počítali, a slunce už zapadlo, když jsme vyšli ven. Když Van Helsing viděl, jaká je tma, řekl:

„Není kam spěchat. Je později, než jsem myslel. Pojď, hledejme někde, kde se můžeme najíst, a pak půjdeme svou cestou."

Povečeřeli jsme v hostinci U Hradu Jacka Strawa spolu s hloučkem cyklistů a dalších lidí, kteří byli bodře hluční. Kolem desáté jsme z hostince vyrazili. Byla tehdy velká tma a rozptýlené lampy tmu ještě zvětšovaly, jakmile jsme se dostali z dosahu jejich světla. Profesor si zřejmě předem zjistil cestu, kterou máme jít, protože šel bez váhání; já jsem ale v místopisu úplně tápal. Čím dál jsme šli, tím méně lidí jsme potkávali, až nás nakonec trochu překvapilo, když jsme potkali třeba jen jízdní policejní hlídku na její obvyklé obchůzce po předměstí. Nakonec jsme došli ke hřbitovní zdi a přelezli ji. S jistými potížemi – protože byla velká tma a celé to místo nám připadalo tak cizí – jsme našli hrobku Westenrových. Profesor vzal klíč, otevřel vrzající dveře, ustoupil a zdvořile, ale zcela bezděčně mi pokynul, abych šel první. V té nabídce byla rozkošná ironie, v té dvornosti, s jakou mi dával přednost při tak příšerné příležitosti. Můj společník mě rychle následoval a opatrně za námi přivřel dveře, když se předtím pečlivě přesvědčil, že zámek je obyčejný padací, a ne pružinový. V tom druhém

případě bychom byli ve zlé situaci. Pak zalovil v brašně, vytáhl krabičku zápalek a kousek svíčky a rozsvítil. Ve dne, a když byla ověnčená čerstvými květinami, vypadala hrobka dost ponuře a strašidelně; ale teď, o několik dní později, když květiny visely zvadlé a mrtvé, jejich bílá barva rezavěla a jejich zeleň hnědla; když pavouk a brouk znovu převzali svou obvyklou nadvládu; když časem zbarvený kámen, prachem obalená malta, rezavé, vlhké železo, zašlá mosaz a zakalené postříbření vracely slabý třpyt svíčky, byl ten dojem ubožejší a odpudivější, než si kdo dokázal představit. Neodolatelně vnukal myšlenku, že život – život živočišný – není to jediné, co může pominout.

Van Helsing se do své práce pustil soustavně. Držel svíčku tak, aby mohl číst štítky na rakvích, a držel ji tak, že vosk kapal v bílých skvrnách, které tuhly, jakmile se dotkly kovu, a tak se ujistil, která rakev je rakev Lucy. Znovu zalovil v brašně a vytáhl šroubovák.

„Co chcete dělat?“ zeptal jsem se.

„Otevřít rakev. Ještě budeš přesvědčen.“ Hned začal vyšroubovávat šrouby a nakonec víko zvedl, takže se pod ním ukázala olověná vložka. Ten pohled byl skoro nad mé síly. Zdálo se mi to stejnou urážkou mrtvé, jako kdyby ji za jejího života svlékal ve spánku; opravdu jsem ho chytil za ruku, abych ho zastavil. Řekl jen: „Uvidíš,“ znovu zalovil v brašně a vytáhl malinkou lupenkovou pilku. Prudkým bodnutím shora vrazil šroubovák do olova, až jsem sebou trhl, a udělal malou díru, dost velkou ovšem na to, aby se do ní vešel hrot pilky. Čekal jsem, že z týden staré mrtvoly vyrazí plyn. My lékaři, kteří jsme museli studovat nebezpečí, jež nám hrozí, si na takové věci musíme zvyknout, a já ucouvl ke dveřím. Ale profesor se ani na okamžik nezastavil; prořízl olověnou rakev asi dvě stopy dolů po jedné straně, pak napříč a pak dolů po druhé straně. Uchopil okraj uvolněného plátu, ohnul ho dozadu k nohám rakve, podržel svíčku nad otvorem a pokynul mi, abych se podíval.

Přistoupil jsem blíž a podíval se. Rakev byla prázdná.

Bylo to pro mě rozhodně překvapení a dost mnou otřáslo, ale Van Helsing zůstal klidný. Byl si teď svou věcí jistější než kdy předtím, a proto se odvážil ve svém úkolu pokračovat. „Jsi teď přesvědčen, příteli Johne?“ zeptal se.

Cítil jsem, jak se ve mně probouzí všechna tvrdohlavá svárlivost mé povahy, když jsem mu odpovídal:

„Jsem přesvědčen, že tělo Lucy v té rakvi není; ale to dokazuje jen jednu věc.“

„A jakou, příteli Johne?“

„Že tam není.“

„To je dobrá logika,“ řekl, „pokud sahá. Ale jak ty – jak ty můžeš – vysvětlit, že tam není?“

„Možná vykradač hrobů,“ navrhl jsem. „Mohl ho ukrást někdo z lidí od pohřebníka.“ Cítil jsem, že mluvím pošetile, a přece to byla jediná skutečná příčina, kterou jsem dokázal navrhnout. Profesor si povzdechl. „Ach, nu dobře!“ řekl. „Musíme mít více důkazů. Pojď se mnou.“

Nasadil víko zpátky na rakev, posbíral všechny své věci a uložil je do brašny, sfoukl světlo a dal do brašny i svíčku. Otevřeli jsme dveře a vyšli ven. Zavřel za námi dveře a zamkl je. Podal mi klíč se slovy: „Nechceš si ho nechat? Bude lépe, když budeš mít jistotu.“ Zasmál jsem se – nebyl to, musím přiznat, příliš veselý smích – a pokynul mu, ať si ho nechá. „Klíč nic neznamená,“ řekl jsem, „mohou existovat duplikáty; a zámek tohoto druhu stejně není těžké otevřít paklíčem.“ Neřekl nic, jen si klíč dal do kapsy. Pak mi řekl, abych hlídal na jedné straně hřbitova, zatímco on bude hlídat na druhé. Zaujal jsem místo za tisem a viděl jsem, jak se jeho tmavá postava vzdaluje, až mi ji náhrobky a stromy mezi námi zakryly.

Byla to osamělá hlídka. Hned jak jsem zaujal své místo, uslyšel jsem, jak vzdálené hodiny odbíjejí dvanáct, a časem odbila jedna a dvě. Byl jsem prochladlý a rozechvělý a zlobil jsem se na profesora, že mě

vzal na takovou výpravu, i na sebe, že jsem šel. Byla mi příliš velká zima a byl jsem příliš ospalý, než abych bystře pozoroval, a zase ne tak ospalý, abych svou důvěru zradil; a tak to pro mě byly veskrze pochmurné, bídné chvíle.

Najednou, když jsem se otočil, jsem měl dojem, že vidím něco jako bílý pruh, jak se pohybuje mezi dvěma tmavými tisy na straně hřbitova nejvzdálenější od hrobky; zároveň se z profesorovy strany pohnula tmavá hmota a spěšně zamířila k němu. Pak jsem vyrazil i já; ale musel jsem obcházet náhrobky a hroby obehnané zábradlím a klopýtal jsem přes hroby. Nebe bylo zatažené a kdesi v dálce zakokrhal časný kohout. Kousek dál, za řadou roztroušených jalovců, které lemovaly cestu ke kostelu, se mihla bílá, nejasná postava směrem k hrobce. Samotnou hrobku zakrývaly stromy a neviděl jsem, kde postava zmizela. Uslyšel jsem šustot skutečného pohybu tam, kde jsem tu bílou postavu uviděl poprvé, a když jsem tam došel, našel jsem profesora, jak drží v náručí malinké dítě. Když mě uviděl, podal mi ho a řekl:

„Jsi teď přesvědčen?“

„Ne,“ řekl jsem tónem, o kterém jsem cítil, že je útočný.

„Copak to dítě nevidíš?“

„Ano, je to dítě, ale kdo ho sem přinesl? A je zraněné?“ zeptal jsem se.

„Uvidíme,“ řekl profesor a jako na povel jsme se oba vydali ze hřbitova ven; on nesl spící dítě.

Když jsme se dostali kousek dál, zašli jsme do houští, škrtli zápalkou a prohlédli dítěti hrdlo. Nebylo na něm ani škrábnutí, ani jizva jakéhokoli druhu.

„Měl jsem pravdu?“ zeptal jsem se vítězoslavně.

„Přišli jsme právě včas,“ řekl profesor vděčně.

Teď jsme se museli rozhodnout, co s dítětem uděláme, a tak jsme se o tom poradili. Kdybychom ho odnesli na policejní stanici, museli bychom nějak vysvětlit, kde jsme se v noci pohybovali; přinejmenším

bychom museli nějak vypovědět, jak jsme k tomu přišli, že jsme dítě našli. Nakonec jsme se tedy rozhodli, že ho odneseme na vřesoviště, a až uslyšíme přicházet strážníka, necháme ho tam, kde ho nemůže přehlédnout; pak se co nejrychleji vydáme domů. Všechno dobře dopadlo. Na okraji hampsteadského vřesoviště jsme uslyšeli těžký krok strážníka, položili jsme dítě na cestu a čekali a dívali se, dokud ho neuviděl, když svítil lucernou sem a tam. Slyšeli jsme jeho užaslé zvolání a pak jsme tiše odešli. Šťastnou náhodou jsme poblíž hostince U Španělů sehnali drožku a odjeli do města.

Nemohu spát, a tak píšu tento zápis. Ale musím se pokusit pár hodin se vyspat, protože Van Helsing si pro mě má v poledne přijít. Trvá na tom, abych s ním šel na další výpravu.

* * *

Dvacátého sedmého září. – Byly dvě hodiny, než se nám naskytla vhodná příležitost k našemu pokusu. Pohřeb, který se konal v poledne, byl už úplně u konce a poslední opozdilí smuteční hosté se líně rozešli, když jsme opatrně zpoza houštiny olší viděli, jak hrobník za sebou zamyká bránu. Věděli jsme, že tu pak budeme v bezpečí až do rána, budeme-li si to přát; ale profesor mi řekl, že nebudeme potřebovat víc než nanejvýš hodinu. Znovu se mě zmocnil ten hrozný pocit skutečnosti věcí, při němž se každé úsilí představivosti zdálo nepatřičné; a jasně jsem si uvědomoval, jakému postihu zákona se při svém bezbožném počínání vystavujeme. Kromě toho jsem cítil, že je to všechno tak zbytečné. Jakkoli bylo nehorázné otevírat olověnou rakev, abychom se přesvědčili, jestli žena, která je téměř týden mrtvá, je opravdu mrtvá, teď se mi zdálo vrcholem pošetilosti otevírat hrobku znovu, když jsme na vlastní oči viděli, že rakev je prázdná. Jen jsem však pokrčil rameny a mlčel, protože Van Helsing měl ve zvyku jít si svou cestou, ať mu kdokoli odporoval. Vzal klíč, otevřel hrobku a znovu mi

zdvořile pokynul, abych šel první. To místo nebylo tak děsivé jako minulou noc, ale ach, jak nevýslovně ubohé se zdálo, když dovnitř proudilo slunce. Van Helsing přistoupil k rakvi Lucy a já ho následoval. Sklonil se, znovu odehnul olověný okraj; a v tu chvíli mnou projel otřes překvapení a zděšení.

Ležela tam Lucy, zdánlivě přesně taková, jakou jsme ji viděli v noci před jejím pohřbem. Byla, je-li to vůbec možné, ještě zářivěji krásná než kdy předtím; a já nemohl uvěřit, že je mrtvá. Rty měla rudé, ba rudší než předtím; a na tvářích jemný ruměnec.

„Je to nějaký kejklířský trik?“ řekl jsem mu.

„Jsi už přesvědčen?“ odpověděl profesor, a zatímco mluvil, natáhl ruku a způsobem, při kterém jsem se otřásl, odtáhl mrtvé rty a ukázal bílé zuby.

„Hleď,“ pokračoval, „hleď, jsou ještě ostřejší než předtím. Tímhle a tímhle“ – a dotkl se jednoho ze špičáků a zubu pod ním – „mohou být pokousány malé děti. Věříš už teď, příteli Johne?“ Znovu se ve mně probudila nepřátelská chuť odporovat. Takovou ohromující myšlenku, jakou naznačoval, jsem přijmout *nemohl*; a tak jsem se pokusil o námitku, za kterou jsem se styděl už v té chvíli, a řekl jsem:

„Možná ji sem někdo uložil až po minulé noci.“

„Opravdu? Tak to je, a kým?“

„Nevím. Někdo to udělal.“

„A přece je mrtvá jeden týden. Většina lidí by za tu dobu tak nevypadala.“ Na to jsem neměl odpověď, a tak jsem mlčel. Van Helsing jako by mé mlčení nezaznamenal; v každém případě nedal najevo ani mrzutost, ani triumf. Upřeně se díval do tváře mrtvé, zvedal jí víčka a prohlížel oči, a znovu jí otevřel rty a zkoumal zuby. Pak se ke mně obrátil a řekl:

„Tady je jedna věc, která je jiná než všechno zaznamenané; tady je nějaký dvojí život, který není jako ten obvyklý. Ona byla pokousána upírem, když byla v transu, když chodila ve spánku – ach, ty se lekáš;

ty to nevíš, příteli Johne, ale to všechno se dozvíš později –, a v transu mohl on nejlépe přicházet brát víc krve. V transu zemřela a v transu je také nemrtvá. Tak to je, že se liší od všech ostatních. Obvykle, když nemrtví spí doma“ – při těch slovech udělal rozmáchlé gesto paží, aby naznačil, co je pro upíra „domovem“ –, „jejich tvář ukazuje, čím jsou, ale tahle tak sladká, která byla, když nebyla nemrtvá, ona se vrací do té nicoty obyčejných mrtvých. Není tam nic zlovolného, hleď, a tak to dělá těžkým, že ji musím zabít ve spánku.“ Krev mi z toho ztuhla v žilách a začalo mi svítat, že Van Helsingovy teorie přijímám; ale jestli byla opravdu mrtvá, co hrozného bylo na představě, že ji zabijeme? Vzhlédl ke mně a zjevně postřehl změnu v mé tváři, protože řekl téměř radostně:

„Ach, teď už věříš?“

Odpověděl jsem: „Netlačte na mě tolik najednou. Jsem ochoten to přijmout. Jak tu krvavou práci vykonáte?“

„Uříznu jí hlavu a naplním jí ústa česnekem a proženu jí tělem kůl.“ Otřásl jsem se při pomyšlení, že by takhle zohavil tělo ženy, kterou jsem miloval. A přece ten pocit nebyl tak silný, jak jsem čekal. Začínal jsem se ve skutečnosti děsit přítomnosti té bytosti, té nemrtvé, jak ji Van Helsing nazýval, a hnusit si ji. Je možné, že láska je celá subjektivní, nebo celá objektivní?

Čekal jsem hezky dlouho, až Van Helsing začne, ale on stál, jako by byl pohroužen do myšlenek. Pak cvakl uzávěrem brašny a řekl:

„Přemýšlel jsem a rozhodl se, co je nejlepší. Kdybych prostě následoval svůj sklon, udělal bych teď, v této chvíli, co je třeba udělat; ale jsou jiné věci, které následovat musíme, a věci, které jsou tisíckrát těžší v tom, že je neznáme. Tohle je jednoduché. Ona ještě žádný život nevzala, i když to je otázka času; a jednat teď by znamenalo vzít od ní nebezpečí navždy. Ale pak můžeme Arthura potřebovat, a jak mu tohle povíme? Jestliže ty, který jsi viděl rány na hrdle Lucy a viděl jsi rány tak podobné na hrdle toho dítěte v nemocnici; jestliže ty, který jsi vi-

děl rakev minulou noc prázdnou a dnes plnou, se ženou, která se za celý týden po své smrti nezměnila, jen je růžovější a krásnější – jestliže ty tohle víš a víš o té bílé postavě, která minulou noc přinesla to dítě na hřbitov, a přece jsi svým vlastním smyslům nevěřil, jak potom mohu čekat, že uvěří Arthur, který nic z těch věcí neví? On o mně pochyboval, když jsem ho odtrhl od jejího polibku, když umírala. Vím, že mi odpustil, protože v nějaké mylné představě jsem udělal věci, které mu zabránily rozloučit se, jak by měl; a on si může myslet, že v nějaké ještě mylnější představě byla tahle žena pohřbena zaživa; a že v té nejmylnější ze všech jsme ji zabili my. On pak bude namítat, že jsme to my, ti, kdo se mýlí, kdo ji zabili svými představami; a tak bude navždy velmi nešťastný. A přece si nikdy nemůže být jistý; a to je ze všeho to nejhorší. A někdy si bude myslet, že ta, kterou miloval, byla pohřbena zaživa, a to mu bude malovat sny hrůzami z toho, co musela vytrpět; a pak zase si bude myslet, že my máme snad pravdu a že jeho tak milovaná byla nakonec přece nemrtvá. Ne! Jednou jsem mu to řekl, a od té doby jsem se mnoho naučil. Teď, když vím, že je to všechno pravda, vím stotisíckrát víc, že on musí projít hořkými vodami, aby došel ke sladkým. On, chudák, musí mít jednu hodinu, kdy mu zčerná sama tvář nebes; pak můžeme jednat pro dobro všech a poslat mu pokoj. Mám rozhodnuto. Pojďme. Ty se pro dnešní noc vrať domů do svého ústavu a dohlédni, ať je všechno v pořádku. Co se mě týče, já strávím noc tady na tomhle hřbitově po svém. Zítra večer přijdeš za mnou do hotelu Berkeley v deset hodin. Pošlu pro Arthura, aby přišel také, a také pro toho tak skvělého mladého muže z Ameriky, který dal svou krev. Později budeme mít všichni práci. Půjdu s tebou až na Piccadilly a tam povečeřím, protože se musím vrátit sem, než slunce zapadne.“

Zamkli jsme tedy hrobku, odešli jsme, přelezli zeď hřbitova, což nebyl žádný velký úkol, a odjeli jsme zpátky na Piccadilly.

Vzkaz, který Van Helsing zanechal v cestovním kufru v hotelu Berkeley, adresovaný Johnu Sewardovi, doktoru medicíny.

Nedoručeno.

„*Dvacátého sedmého září.*

„Příteli Johne,

„píšu tohle pro případ, že by se něco stalo. Jdu sám hlídat na ten hřbitov. Těší mě, že nemrtvá, slečna Lucy, dnes v noci nevyjde, aby tak příští noci byla dychtivější. Proto upevním některé věci, které nemá ráda – česnek a krucifix –, a tak zapečetím dveře hrobky. Je jako nemrtvá mladá a dá si pozor. Navíc mají tyto věci jen zabránit, aby vyšla; nemusí přemoci její touhu dostat se dovnitř; neboť pak je nemrtvý zoufalý a musí najít cestu nejmenšího odporu, ať je jakákoli. Budu nablízku celou noc od západu slunce až do doby po východu, a jestli je něco, co se lze dozvědět, já se to dozvím. Kvůli slečně Lucy nebo od ní žádný strach nemám; ale ten druhý, kvůli němuž je ona nemrtvá, ten má teď moc vyhledat její hrobku a najít úkryt. On je lstivý, jak vím od pana Jonathana a z toho, jak nás celou dobu klamal, když si s námi hrál o život slečny Lucy, a my prohráli; a v mnoha ohledech jsou nemrtví silní. On má v ruce vždycky sílu dvaceti mužů; i my čtyři, kteří jsme dali svou sílu slečně Lucy, i ta je celá jeho. Kromě toho si může přivolat svého vlka a já nevím co ještě. Jestli se tedy stane, že sem tuto noc přijde, najde mě; ale nikdo jiný ne – dokud nebude pozdě. Ale může být, že se o to místo nepokusí. Není žádný důvod, proč by měl; jeho loviště je plnější zvěře než hřbitov, kde spí nemrtvá žena a hlídá jeden starý muž.

„Proto píšu tohle pro případ... Vezmi ty papíry, které jsou s tímto, deníky Harkerovy a ostatní, a přečti je, a pak najdi toho velkého nemrtvého a uřízni mu hlavu a spal mu srdce nebo jím proraz kůl, aby si od něj svět odpočinul.

„Jestli to tak má být, sbohem.

„Van Helsing“

Deník doktora Sewarda.

Dvacátého osmého září. – Je úžasné, co s člověkem udělá dobrý noční spánek. Včera jsem byl téměř ochoten přijmout Van Helsingovy obludné myšlenky; ale teď se přede mnou vynořují v křiklavém světle jako urážky zdravého rozumu. Nepochybuji, že on tomu všemu věří. Říkám si, jestli se jeho mysl nějak nevychýlila z kolejí. Pro všechny ty záhadné věci musí přece existovat *nějaké* rozumné vysvětlení. Je možné, že to udělal sám profesor? Je tak neobyčejně chytrý, že kdyby přišel o rozum, provedl by svůj záměr ohledně nějaké utkvělé myšlenky úžasným způsobem. Nerad na to myslím, a vlastně by to byl téměř stejně velký div jako ten druhý, kdyby se ukázalo, že Van Helsing je šílený; ale každopádně ho budu bedlivě sledovat. Možná do té záhady vnesu trochu světla.

* * *

Dvacátého devátého září, ráno. – … Včera večer krátce před desátou přišli Arthur a Quincey do Van Helsingova pokoje; profesor nám všem řekl, co od nás chce, ale obracel se přitom zvlášť k Arthurovi, jako by se vůle nás všech soustřeďovala v té jeho. Začal tím, že doufá, že s ním také všichni půjdeme, „protože,“ řekl, „tam je třeba vykonat vážnou povinnost. Byl jste jistě překvapen mým dopisem?“ Tato otázka byla určena přímo lordu Godalmingovi.

„Byl. Na chvíli mě docela rozhodil. Kolem mého domu bylo v poslední době tolik trápení, že bych se bez dalšího klidně obešel. A byl jsem také zvědavý, co tím myslíte. S Quinceym jsme to probírali; ale čím víc jsme o tom mluvili, tím víc jsme byli zmatení, až teď za sebe můžu říct, že jsem úplně v koncích, co se týče jakéhokoli smyslu čehokoli.“

„Já taky," řekl Quincey Morris stroze.

„Ach," řekl profesor, „pak jste blíž začátku, vy oba, než tady přítel John, který se musí vrátit dlouhý kus cesty, než se vůbec dostane tak daleko, aby mohl začít."

Bylo zřejmé, že poznal, že jsem se vrátil ke svému starému pochybovačnému rozpoložení, aniž bych řekl jediné slovo. Pak se obrátil k těm dvěma a řekl s naprostou vážností:

„Chci vaše svolení udělat dnes v noci, co pokládám za dobré. Je to, já vím, mnoho žádat; a až budete vědět, co navrhuji udělat, budete vědět, a teprve pak, jak mnoho. Smím proto žádat, abyste mi to slíbili naslepo, abyste si potom, i když se na mě můžete na čas zlobit – nesmím si zastírat možnost, že by to tak mohlo být –, nemuseli nic vyčítat?"

„To je aspoň upřímné," skočil mu do řeči Quincey. „Za profesora ručím. Nevidím úplně, kam míří, ale přísahám, že je poctivý; a to mi stačí."

„Děkuji vám, pane," řekl Van Helsing hrdě. „Učinil jsem si tu čest počítat vás za jednoho důvěřivého přítele, a takové potvrzení je mi drahé." Natáhl ruku a Quincey ji stiskl.

Pak promluvil Arthur:

„Doktore Van Helsingu, nerad bych ‚kupoval zajíce v pytli', jak se říká ve Skotsku, a jestli jde o něco, čeho se týká moje čest gentlemana nebo moje víra křesťana, takový slib dát nemůžu. Jestli mě můžete ujistit, že to, co zamýšlíte, neporušuje ani jedno z toho dvojího, pak svůj souhlas dám hned; i když za nic na světě nechápu, kam míříte."

„Přijímám vaši výhradu," řekl Van Helsing, „a jediné, oč vás žádám, je, abyste, pokud budete cítit potřebu některý můj čin odsoudit, ho nejdřív dobře zvážil a ujistil se, že vaše výhrady neporušuje."

„Souhlasím!" řekl Arthur. „To je jen spravedlivé. A teď, když jsou *pourparlers* u konce, smím se zeptat, co tedy máme dělat?"

„Chci, abyste šli se mnou, a abyste šli tajně, na hřbitov v Kingsteadu.“

Arthurovi poklesla tvář a řekl jaksi užasle:

„Tam, kde je pohřbená ubohá Lucy?“ Profesor se uklonil. Arthur pokračoval: „A co tam?“

„Vstoupit do hrobky!“ Arthur vstal.

„Pane profesore, myslíte to vážně, nebo je to nějaký obludný žert? Promiňte, vidím, že to myslíte vážně.“ Znovu se posadil, ale viděl jsem, že sedí pevně a hrdě, jako člověk, který si hlídá svou důstojnost. Bylo ticho, dokud se znovu nezeptal:

„A co v hrobce?“

„Otevřít rakev.“

„To už je příliš!“ řekl a rozzlobeně znovu vstal. „Jsem ochoten být trpělivý ve všem, co je rozumné; ale tohle – tohle znesvěcení hrobu – někoho, kdo…“ Doslova se dusil rozhořčením. Profesor se na něj soucitně podíval.

„Kdybych vás mohl ušetřit jediného bodnutí bolesti, můj ubohý příteli,“ řekl, „Bůh ví, že bych to udělal. Ale dnes v noci musí naše nohy kráčet po trnitých stezkách; jinak později, a navždy, musí nohy, které milujete, chodit po stezkách z plamenů!“

Arthur vzhlédl se strnulou bílou tváří a řekl:

„Dejte si pozor, pane, dejte si pozor!“

„Nebylo by dobré vyslechnout, co mám říct?“ řekl Van Helsing. „A pak budete aspoň znát hranici mého záměru. Mám pokračovat?“

„To je dost spravedlivé,“ skočil do toho Morris.

Po chvíli ticha pokračoval Van Helsing, zjevně s námahou:

„Slečna Lucy je mrtvá; není to tak? Ano! Pak jí nemůže být ublíženo. Ale jestli mrtvá není…“

Arthur vyskočil na nohy.

„Dobrý Bože!“ vykřikl. „Co tím myslíte? Stala se nějaká chyba; byla pohřbena zaživa?“ Zasténal v úzkosti, kterou nedokázala zmírnit ani

naděje.

„Neřekl jsem, že je živá, mé dítě; to jsem si nemyslel. Nejdu dál, než že říkám, že by mohla být nemrtvá."

„Nemrtvá! Ne živá! Co tím myslíte? Je to všechno noční můra, nebo co to je?"

„Jsou tajemství, která mohou lidé jen tušit, která věk po věku mohou rozluštit jen zčásti. Věřte mi, teď stojíme na prahu jednoho z nich. Ale ještě jsem neskončil. Smím uříznout hlavu mrtvé slečně Lucy?"

„Nebe a země, to ne!" vykřikl Arthur v návalu vášně. „Za nic na světě nesvolím k žádnému zohavení jejího mrtvého těla. Doktore Van Helsingu, zkoušíte mě příliš. Co jsem vám udělal, že mě takhle mučíte? Co udělala ta ubohá, sladká dívka, že chcete uvrhnout takovou potupu na její hrob? Jste šílený, že takové věci říkáte, nebo jsem šílený já, že je poslouchám? Neopovažujte se na takové znesvěcení dál ani pomyslet; k ničemu, co uděláte, svůj souhlas nedám. Mám povinnost chránit její hrob před potupou; a při Bohu, já ji splním!"

Van Helsing vstal z místa, kde celou dobu seděl, a řekl vážně a přísně:

„Můj lorde Godalmingu, i já mám povinnost, povinnost k jiným, povinnost k vám, povinnost k mrtvé; a při Bohu, já ji splním! Jediné, oč vás teď žádám, je, abyste šel se mnou, abyste se díval a poslouchal; a jestli, až později vznesu tutéž žádost, nebudete po jejím splnění dychtit ještě víc než já, pak – pak splním svou povinnost, ať se mi bude zdát jakákoli. A pak, abych vyhověl přáním vašeho lordstva, budu vám k dispozici, abych vám složil účty, kdy a kde budete chtít." Hlas se mu trochu zlomil a pokračoval hlasem plným soucitu:

„Ale snažně vás prosím, neodcházejte ode mne v hněvu. V dlouhém životě činů, které často nebylo příjemné vykonat a které mi někdy svíraly srdce, jsem nikdy neměl tak těžký úkol jako teď. Věřte mi, že jestli přijde čas, kdy na mě změníte názor, jediný váš pohled smaže celou tuhle tak smutnou hodinu, protože bych udělal, co může člověk uděl-

lat, abych vás uchránil od žalu. Jen se zamyslete. Proč bych si já dával tolik práce a tolik žalu? Přišel jsem sem ze své vlastní země, abych udělal, co mohu dobrého; nejprve abych vyhověl svému příteli Johnovi, a pak abych pomohl sladké mladé dámě, kterou jsem si také zamiloval. Pro ni – stydím se tolik říkat, ale říkám to v laskavosti – jsem dal, co jste dal vy; krev svých žil; dal jsem ji, já, který jsem nebyl jako vy její milý, ale jen její lékař a její přítel. Dal jsem jí své noci a dny – před smrtí, po smrti; a jestli jí má smrt může prospět i teď, kdy je mrtvou nemrtvou, ať ji dostane, a ochotně.“ Řekl to s velmi vážnou, laskavou hrdostí a Arthura to hluboce dojalo. Vzal starého muže za ruku a řekl zlomeným hlasem:

„Ach, je těžké na to myslet, a nedokážu to pochopit; ale aspoň půjdu s vámi a počkám.“

Kapitola šestnáctá

Deník doktora Sewarda, pokračování

Bylo právě tři čtvrtě na dvanáct, když jsme přelezli nízkou zeď na hřbitov. Noc byla temná, jen občas mezi trhlinami těžkých mraků, které se hnaly po obloze, probleskl měsíční svit. Drželi jsme se všichni nějak pohromadě a Van Helsing šel kousek před námi a vedl nás. Když jsme došli až k hrobce, dobře jsem si Arthura prohlédl, protože jsem se bál, že blízkost místa, na kterém lpí tak bolestná vzpomínka, ho rozruší; ale držel se dobře. Usoudil jsem, že sama tajemnost celého počínání nějak vyvažuje jeho žal. Profesor odemkl dveře, a když viděl, že z různých důvodů pochopitelně váháme, vyřešil tu nesnáz tím, že vstoupil první sám. My ostatní jsme ho následovali a on zavřel dveře. Pak rozsvítil lucernu s clonou a ukázal na rakev. Arthur váhavě vykročil; Van Helsing mi řekl:

„Ty jsi byl tady se mnou včera. Bylo tělo slečny Lucy v té rakvi?“

„Bylo.“ Profesor se obrátil k ostatním a řekl:

„Slyšíte; a přece tu není nikdo, kdo by mi nevěřil.“ Vzal šroubovák a znovu sejmul víko rakve. Arthur se díval, velmi bledý, ale mlčel; když bylo víko pryč, přistoupil blíž. Zřejmě nevěděl, že je tam olověná rakev, nebo na to aspoň nepomyslel. Když uviděl trhlinu v olovu, na okamžik se mu nahrnula krev do tváře, ale stejně rychle zase odtekla, takže zůstal příšerně bílý; pořád mlčel. Van Helsing odehnul olověný okraj, všichni jsme se podívali dovnitř a ucouvli.

Rakev byla prázdná!

Několik minut nikdo nepromluvil ani slovo. Ticho prolomil Quincey Morris:

„Pane profesore, ručil jsem za vás. Vaše slovo je všechno, co chci. Normálně bych se na nic takového neptal – nechtěl bych vás urazit tím, že bych naznačoval pochybnost; ale tohle je záhada, která jde nad jakoukoli čest nebo urážku. Je to vaše práce?“

„Přísahám vám při všem, co je mi svaté, že jsem ji neodnesl ani se jí nedotkl. Stalo se tohle: Před dvěma nocemi jsme sem přišli, můj přítel Seward a já – s dobrým úmyslem, věřte mi. Otevřel jsem tu rakev, která byla tehdy zapečetěná, a našli jsme ji, jako teď, prázdnou. Pak jsme čekali a viděli něco bílého, co přichází mezi stromy. Druhého dne jsme sem přišli za denního světla, a ona tam ležela. Neležela, příteli Johne?“

„Ano.“

„Té noci jsme přišli právě včas. Pohřešovalo se jedno další tak malé dítě, a my ho nacházíme, díky Bohu, bez úrazu mezi hroby. Včera jsem sem přišel před západem slunce, protože po západu slunce se nemrtví mohou pohybovat. Čekal jsem tu celou noc, dokud slunce nevyšlo, ale nic jsem neviděl. Nejspíš to bylo proto, že jsem na sponky těch dveří položil česnek, který nemrtví nesnesou, a jiné věci, kterým se vyhýbají. Minulou noc tedy žádný odchod nebyl, a tak jsem dnes před západem slunce svůj česnek a jiné věci odstranil. A tak to je, že nacházíme tuhle rakev prázdnou. Ale mějte se mnou strpení. Zatím je tu mnoho podivného. Počkejte se mnou venku, neviděni a neslyšeni, a věci ještě mnohem podivnější teprve budou. Tak“ – tu zasunul clonu své lucerny – „teď ven.“ Otevřel dveře a my jsme jeden po druhém vyšli; on šel poslední a zamkl za sebou.

Ach! Jak svěží a čisté se to zdálo v nočním vzduchu po té hrůze v hrobce. Jak sladké bylo dívat se, jak se mraky ženou kolem a jak se mezi nimi míhají a přecházejí záblesky měsíčního svitu – jako radost a žal lidského života; jak sladké bylo dýchat svěží vzduch, který nebyl

poskvrněný smrtí a rozkladem; jak lidsky působila rudá záře na obloze za vrškem a vzdálený tlumený hukot, který prozrazuje život velkoměsta. Každý z nás byl svým způsobem vážný a přemožený. Arthur mlčel a viděl jsem, že se snaží pochopit účel a vnitřní smysl té záhady. Já sám jsem byl docela trpělivý a napůl nakloněn znovu odložit pochybnosti a přijmout Van Helsingovy závěry. Quincey Morris byl flegmatický tak, jak bývá člověk, který přijímá všechno, a přijímá to s chladnou statečností, i když přitom sází všechno, co má. Kouřit nemohl, a tak si uřízl pořádný kus žvýkacího tabáku a začal žvýkat. Co se Van Helsinga týče, ten měl určitou práci. Nejprve vytáhl z brašny hromádku něčeho, co vypadalo jako tenké sušenky podobné oplatkám a co bylo pečlivě zabalené v bílém ubrousku; potom vytáhl dvě hrsti nějaké bělavé hmoty, podobné těstu nebo tmelu. Oplatky jemně rozdrobil a zapracoval je mezi dlaněmi do té hmoty. Tu pak vzal, vyválel z ní tenké proužky a začal je vkládat do škvír mezi dveřmi hrobky a jejich zárubní. Trochu mě to mátlo, a protože jsem stál blízko, zeptal jsem se ho, co to dělá. Arthur a Quincey také přistoupili, protože byli rovněž zvědaví. Odpověděl:

„Uzavírám hrobku, aby nemrtvý nemohl vstoupit."

„A to, co jste tam dal, to dokáže?" zeptal se Quincey. „Pane na nebesích! Je to nějaká hra?"

„Je."

„Co to je, co používáte?" Tentokrát se ptal Arthur. Van Helsing uctivě smekl klobouk a odpověděl:

„Hostie. Přivezl jsem ji z Amsterdamu. Mám k tomu církevní svolení." Tahle odpověď naplnila bázní i toho nejskeptičtějšího z nás a každý z nás cítil, že tváří v tvář tak vážnému úmyslu, jako byl profesorův, úmyslu, který dokázal takhle použít to, co je mu nejsvětější, není možné nedůvěřovat. V uctivém mlčení jsme zaujali místa, která nám určil, těsně kolem hrobky, ale skrytí před zraky kohokoli, kdo by se blížil. Litoval jsem ostatní, zvlášť Arthura. Já sám jsem se při svých předcho-

zích návštěvách v té hrůze hlídání trochu vyučil; a přece i mně, který jsem ještě před hodinou důkazy odmítal, se srdce svíralo. Nikdy nevypadaly hroby tak strašidelně bíle; nikdy se cypřiš ani tis ani jalovec nezdály tak dokonalým vtělením pohřební tísně; nikdy se strom ani tráva nevlnily a nešuměly tak zlověstně; nikdy větev nevrzala tak tajemně; a nikdy vzdálené vytí psů nevysílalo do noci tak žalostnou předtuchu.

Nastala dlouhá chvíle ticha, veliká, bolestná prázdnota, a pak se od profesora ozvalo ostré: „Pssst!“ Ukázal; a daleko na konci tisové aleje jsme spatřili, jak se blíží bílá postava – nejasná bílá postava, která na prsou držela něco tmavého. Postava se zastavila, a v tu chvíli prorazil masy hnaných mraků paprsek měsíčního svitu a ukázal s úděsnou zřetelností tmavovlasou ženu oděnou do hrobového rubáše. Tvář jsme neviděli, protože byla skloněná nad něčím, v čem jsme poznali světlovlasé dítě. Nastala odmlka a ozval se ostrý slabý výkřik, jaký vydá dítě ve spánku nebo pes, když leží u ohně a sní. Chtěli jsme vyrazit vpřed, ale profesorova varovná ruka – viděli jsme ho, jak stojí za tisem – nás zadržela; a pak, jak jsme se dívali, se bílá postava znovu pohnula vpřed. Byla teď dost blízko, abychom ji jasně viděli, a měsíc stále svítil. Mé vlastní srdce zledovatělo a slyšel jsem, jak Arthur zalapal po dechu, když jsme poznali rysy Lucy Westenrové. Lucy Westenrové, a přece jak změněné. Z něhy se stala neoblomná, bezcitná krutost a z čistoty smyslná nestoudnost. Van Helsing vystoupil, a poslušni jeho pokynu jsme vykročili i my; všichni čtyři jsme se seřadili do řady před dveřmi hrobky. Van Helsing pozvedl lucernu a odsunul clonu; v soustředěném světle, které dopadlo na tvář Lucy, jsme viděli, že rty má rudé čerstvou krví a že jí pramínek stekl po bradě a potřísnil čistotu jejího batistového umrlčího roucha.

Otřásli jsme se hrůzou. V chvějivém světle jsem viděl, že dokonce i Van Helsingovy železné nervy povolily. Arthur stál vedle mě, a kdybych ho nebyl chytil za paži a nepodržel ho, byl by upadl.

Když nás Lucy – nazývám tu věc, která byla před námi, Lucy, protože měla její podobu – uviděla, ucouvla se zlostným zavrčením, jaké vydá kočka, když ji něco zaskočí; pak nás přejela očima. Byly to oči Lucy tvarem i barvou; ale oči Lucy nečisté a plné pekelného ohně, místo čistých, laskavých očí, které jsme znali. V tu chvíli se zbytek mé lásky změnil v nenávist a odpor; kdyby ji tehdy bylo třeba zabít, dokázal bych to s divokou rozkoší. Jak se dívala, oči jí planuly bezbožným světlem a tvář se jí rozzářila smyslným úsměvem. Ach, Bože, jak jsem se otřásl, když jsem to viděl! Nedbalým pohybem, bezcitná jako ďábel, mrštila na zem dítě, které až dosud křečovitě svírala na prsou a vrčela nad ním, jako pes vrčí nad kostí. Dítě ostře vykřiklo a zůstalo tam ležet a sténat. V tom činu byla chladnokrevnost, která z Arthura vyrazila zasténání; když k němu vykročila s rozpřaženými pažemi a nestoudným úsměvem, ucouvl a zakryl si tvář rukama.

Šla však dál a s malátným, smyslným půvabem řekla:

„Pojď ke mně, Arthure. Nech ty ostatní a pojď ke mně. Mé paže po tobě hladoví. Pojď, a můžeme spolu odpočívat. Pojď, můj manželi, pojď!“

V jejím hlase bylo něco ďábelsky sladkého – něco jako cinkání skla, když do něj někdo ťukne –, co nám znělo v mozku, i když jsme ta slova slyšeli říkat někomu jinému. Co se Arthura týče, ten jako by byl očarovaný; odtáhl ruce od tváře a doširoka rozpřáhl paže. Už se mu do nich vrhala, když Van Helsing skočil vpřed a nastavil mezi ně svůj malý zlatý krucifix. Ucukla před ním a s náhle zkřivenou tváří plnou vzteku se kolem něj prudce protáhla, jako by chtěla vejít do hrobky.

Když však byla stopu nebo dvě ode dveří, zastavila se, jako by ji zadržela nějaká neodolatelná síla. Pak se otočila a její tvář se ukázala v jasném přívalu měsíčního svitu a ve světle lampy, která se teď už ani nezachvěla, protože Van Helsingovy nervy byly zase jako ze železa. Nikdy jsem neviděl ve tváři takovou zmařenou zlobu; a nikdy, doufám, už nic takového smrtelné oči neuvidí. Krásná barva zsinala, oči jako by

metaly jiskry pekelného ohně, čelo se svraštilo, jako by záhyby kůže byly svíjející se hadi Medúzy, a půvabná, krví potřísněná ústa se roztáhla do otevřeného čtverce jako u vášnivých masek Řeků a Japonců. Jestli kdy nějaká tvář znamenala smrt – kdyby pohled mohl zabíjet –, viděli jsme ji v tu chvíli.

A tak zůstala celou půlminutu, která se zdála věčností, mezi pozdviženým krucifixem a posvátnou závorou svého vchodu. Van Helsing prolomil ticho otázkou na Arthura:

„Odpovězte mi, ach můj příteli! Mám ve své práci pokračovat?“

Arthur padl na kolena, skryl si tvář v dlaních a odpověděl:

„Udělejte, co chcete, příteli; udělejte, co chcete. Už nikdy nemůže být hrůza jako tahle.“ A zasténal v duchu. Quincey a já jsme k němu současně přistoupili a vzali ho za paže. Slyšeli jsme cvaknutí zavírané lucerny, když ji Van Helsing sklonil; přistoupil těsně k hrobce a začal ze škvír odstraňovat trochu posvátného znamení, které tam vložil. Všichni jsme ve zděšeném úžasu viděli, jak ta žena, jakmile ustoupil, s tělem v tu chvíli stejně hmotným jako to naše, prošla dovnitř skulinou, kterou by sotva prošlo ostří nože. Všichni jsme pocítili radostnou úlevu, když jsme viděli, jak profesor klidně vrací proužky tmelu zpátky na okraje dveří.

Když bylo hotovo, zvedl dítě a řekl:

„Pojďte teď, přátelé; do zítřka nemůžeme udělat nic víc. V poledne je pohřeb, a tak sem všichni přijdeme nedlouho potom. Přátelé zesnulého budou ve dvě všichni pryč, a až hrobník zamkne bránu, zůstaneme. Pak je víc co dělat; ale ne jako tohle dnes v noci. Co se týče tohoto maličkého, není mu moc ublíženo, a zítra večer bude v pořádku. Necháme ho tam, kde ho najde policie, jako tu druhou noc; a pak domů.“ Přistoupil k Arthurovi a řekl:

„Můj příteli Arthure, prošel jste těžkou zkouškou; ale potom, až se ohlédnete, uvidíte, jak to bylo nutné. Teď jste v hořkých vodách, mé dítě. Zítra v tuto dobu jimi, dá-li Bůh, už projdete a napijete se slad-

kých vod; tak netruchlete přespříliš. Do té doby vás nebudu žádat, abyste mi odpustil.“

Arthur a Quincey šli se mnou domů a cestou jsme se snažili jeden druhého povzbudit. Dítě jsme nechali v bezpečí a byli jsme unavení; a tak jsme všichni spali, víceméně opravdovým spánkem.

* * *

Dvacátého devátého září, v noci. – Krátce před dvanáctou jsme se my tři – Arthur, Quincey Morris a já – zastavili pro profesora. Bylo zvláštní si všimnout, že jsme si všichni jako po společné dohodě oblékli černé šaty. Arthur nosil černou samozřejmě, protože držel hluboký smutek, ale my ostatní jsme si ji vzali instinktivně. Na hřbitov jsme dorazili v půl druhé a procházeli se kolem tak, abychom unikli pozornosti úředních osob, takže když dělníci u hrobu dokončili svou práci a hrobník v domnění, že všichni odešli, zamkl bránu, měli jsme to místo jen pro sebe. Van Helsing měl místo své malé černé brašny s sebou dlouhou koženou tašku, trochu jako tašku na kriketové potřeby; byla zjevně dost těžká.

Když jsme byli sami a slyšeli, jak na cestě odumírají poslední kroky, šli jsme mlčky, a jako by nám to někdo nařídil, za profesorem k hrobce. Odemkl dveře, vešli jsme a zavřeli za sebou. Pak vytáhl z tašky lucernu, kterou rozsvítil, a také dvě voskové svíčky, a ty, když je zapálil, připevnil roztavenými konci na jiné rakve, aby dávaly dost světla k práci. Když znovu zvedl víko z rakve Lucy, všichni jsme se podívali – Arthur se třásl jako osika – a viděli, že tělo tam leží v celé své krásnosti smrti. Ale v mém srdci nebyla žádná láska, nic než odpor k té ohavné Věci, která vzala podobu Lucy bez její duše. Viděl jsem, jak i Arthurova tvář ztvrdla, když se díval. Pak se zeptal Van Helsinga:

„Je to opravdu tělo Lucy, nebo jen démon v její podobě?“

„Je to její tělo, a přece ne ono. Ale počkejte chvíli, a všichni ji uvidíte, jaká byla, a je."

Jak tam ležela, zdála se jako noční můra o Lucy; špičaté zuby, krví potřísněná smyslná ústa – člověk se otřásl, když je viděl –, celý ten tělesný a nijak duchovní vzhled, který vypadal jako ďábelský výsměch sladké čistotě Lucy. Van Helsing se svou obvyklou metodičností začal vytahovat z tašky různé věci a připravovat je k použití. Nejprve vytáhl pájku a trochu klempířského cínu, pak malou olejovou lampu, která, když ji zapálil v koutě hrobky, vydávala plyn hořící modrým plamenem v prudkém žáru; pak své operační nože, které si položil po ruce; a nakonec kulatý dřevěný kůl, nějaké dva a půl až tři palce silný a asi tři stopy dlouhý. Jeden jeho konec byl zatvrzený opálením v ohni a přiostřený do jemné špičky. S tím kůlem přišlo i těžké kladivo, jaké se v domácnostech používá ve sklepě na uhlí k rozbíjení kusů. Na mě působí lékařské přípravy k jakékoli práci povzbudivě a osvěžujícím dojmem, ale Arthura i Quinceyho ty věci uvedly do jakéhosi zděšení. Oba si však zachovali odvahu a zůstali zticha a klidní.

Když bylo všechno připraveno, řekl Van Helsing:

„Než cokoli uděláme, dovolte mi říct vám tohle; je to z učení a zkušenosti starých a všech těch, kdo zkoumali moc nemrtvých. Když se jimi stanou, přichází se změnou kletba nesmrtelnosti; nemohou zemřít, ale musí věk po věku přidávat nové oběti a rozmnožovat zlo světa; neboť všichni, kdo zemřou tím, že se na nich nemrtví živí, se sami stávají nemrtvými a živí se na svém druhu. A tak se ten kruh pořád rozšiřuje, jako se šíří vlny od kamene hozeného do vody. Příteli Arthure, kdybyste byl přijal ten polibek, o kterém víte, než ubohá Lucy zemřela; nebo zase včera v noci, když jste jí otevřel svou náruč, byl byste se časem, až byste zemřel, stal *nosferatu*, jak tomu říkají ve východní Evropě, a dělal byste po celý čas víc těch nemrtvých, kteří nás tak naplnili hrůzou. Dráha této tak nešťastné drahé dámy teprve právě začala. Ty děti, jejichž krev ona sála, ještě nejsou na tom tolik hůř; ale jestli

ona bude žít dál, nemrtvá, víc a víc ztratí svou krev a její mocí nad nimi přijdou k ní; a tak ona bude sát jejich krev tím tak zlým ústem. Ale jestli ona doopravdy zemře, pak všechno přestane; drobné rány na hrdlech zmizí a ony se vrátí ke svým hrám, nikdy nevědouce, co se stalo. Ale to nejpožehnanější ze všeho, když tato nyní nemrtvá bude uvedena k odpočinku jako pravá mrtvá, pak duše té ubohé dámy, kterou milujeme, bude zase svobodná. Místo aby v noci páchala zlo a ve dne v jeho vstřebávání čím dál víc klesala, zaujme své místo mezi ostatními anděly. Takže, příteli, bude to pro ni požehnaná ruka, která zasadí úder, jenž ji osvobodí. K tomu já jsem ochoten; ale není mezi námi nikdo, kdo má větší právo? Nebude to radost, pomyslet si potom v tichu noci, když spánek nepřichází: ‚Byla to má ruka, která ji poslala ke hvězdám; byla to ruka toho, kdo ji miloval nejvíc; ruka, kterou by si ona sama ze všech vybrala, kdyby bylo na ní vybírat?' Řekněte mi, je-li mezi námi takový?"

Všichni jsme se podívali na Arthura. I on viděl, co jsme viděli my všichni, tu nekonečnou laskavost, která navrhovala, aby to byla jeho ruka, jež nám Lucy vrátí jako svatou, a ne bezbožnou vzpomínku; vykročil a řekl statečně, i když se mu ruka třásla a tvář měl bledou jako sníh:

„Můj věrný příteli, z hloubi svého zlomeného srdce vám děkuji. Řekněte mi, co mám udělat, a já nezaváhám!" Van Helsing mu položil ruku na rameno a řekl:

„Statečný hochu! Chvilka odvahy, a je hotovo. Tento kůl musí být proražen skrz ni. Bude to strašlivá zkouška – v tom se neklamte –, ale bude to jen krátká chvíle a pak se budete radovat víc, než byla vaše bolest veliká; z této ponuré hrobky vyjdete, jako byste kráčel po vzduchu. Ale jakmile jednou začnete, nesmíte zaváhat. Jen myslete na to, že my, vaši věrní přátelé, jsme kolem vás a že se za vás celou dobu modlíme."

„Pokračujte," řekl Arthur chraplavě. „Řekněte mi, co mám udělat."

„Vezměte tento kůl do levé ruky, připravený přiložit hrot nad srdce, a kladivo do pravé. Pak, až začneme naši modlitbu za mrtvé – já ji budu číst, mám tu knihu, a ostatní budou opakovat –, udeřte ve jménu Božím, aby tak bylo všechno dobře s mrtvou, kterou milujeme, a aby nemrtvá pominula."

Arthur vzal kůl a kladivo, a jakmile se jeho mysl jednou upnula k činu, ruce se mu ani netřásly, ani nezachvěly. Van Helsing otevřel svůj misál a začal číst a Quincey a já jsme opakovali, jak jsme dokázali. Arthur přiložil hrot nad srdce, a když jsem se podíval, viděl jsem, jak se zabořil do bílé kůže. Pak udeřil ze všech sil.

Ta Věc v rakvi se zazmítala; a z otevřených rudých rtů se vydral příšerný, krev tuhnoucí skřek. Tělo se třáslo a chvělo a kroutilo v divokých křečích; ostré bílé zuby skřípaly o sebe, až se rty rozřízly a ústa se potřísnila karmínovou pěnou. Ale Arthur ani na okamžik nezaváhal. Vypadal jako socha Thóra, jak se jeho neochvějná paže zvedala a padala a vrážela hlouběji a hlouběji kůl nesoucí milosrdenství, zatímco krev z probodnutého srdce kolem něj prýštila a stříkala. Tvář měl strnulou a jako by z ní zářila vznešená povinnost; ten pohled nám dodával odvahy, takže naše hlasy jako by zvonily celou malou hrobkou.

A pak se zmítání a chvění těla zmírnilo, zuby jako by ještě skřípaly a tvář se chvěla. Nakonec znehybnělo. Ten strašný úkol byl u konce.

Kladivo Arthurovi vypadlo z ruky. Zapotácel se, a byl by upadl, kdybychom ho nezachytili. Na čele mu vyrazily velké krůpěje potu a dech mu přicházel v přerývaných vzdeších. Bylo to pro něj opravdu strašné vypětí; a kdyby ho k tomu úkolu nenutily víc než lidské ohledy, nikdy by ho nedokázal dovést do konce. Několik minut jsme se jím tak zabývali, že jsme se k rakvi nedívali. Když jsme se ale podívali, přeběhl mezi námi od jednoho k druhému šepot polekaného překvapení. Dívali jsme se tak dychtivě, že Arthur vstal, protože seděl na zemi, přišel a podíval se také; a pak mu tvář ozářilo radostné, podivné světlo a docela zahnalo temnotu hrůzy, která na ní ležela.

Tam v rakvi už neležela ta ohavná Věc, které jsme se tolik děsili a kterou jsme začali tak nenávidět, že dílo jejího zničení bylo jako výsada přenecháno tomu, kdo na ně měl největší právo, ale Lucy, jak jsme ji vídali za života, s tváří nevýslovné něhy a čistoty. Pravda, byly na ní, jak jsme je vídali za života, stopy starostí a bolesti a chřadnutí; ale ty nám byly všechny drahé, protože ukazovaly, že je opravdu taková, jakou jsme ji znali. Všichni do jednoho jsme cítili, že svatý klid, který ležel jako sluneční svit na té vyhublé tváři a postavě, byl jen pozemským znamením a symbolem klidu, který měl vládnout navždy.

Van Helsing přistoupil, položil Arthurovi ruku na rameno a řekl mu:

„A teď, Arthure, příteli, drahý hochu, není mi odpuštěno?“

Reakce na to strašné vypětí přišla, když vzal starého muže za ruku, zvedl ji ke rtům, stiskl ji a řekl:

„Odpuštěno! Bůh vám žehnej, že jste mé drahé vrátil její duši a mně pokoj.“ Položil ruce profesorovi na rameno, opřel mu hlavu o prsa a chvíli tiše plakal, zatímco my jsme stáli bez hnutí. Když zvedl hlavu, řekl mu Van Helsing:

„A teď, mé dítě, ji smíte políbit. Políbte její mrtvé rty, jestli chcete, jak by si ona přála, kdyby bylo na ní vybírat. Protože teď už není šklebícím se ďáblem – už ne ohavnou Věcí na celou věčnost. Už není ďáblovou nemrtvou. Je pravou Boží mrtvou, jejíž duše je s Ním!“

Arthur se sklonil a políbil ji, a pak jsme jeho a Quinceyho poslali z hrobky ven; profesor a já jsme uřízli horní část kůlu a hrot nechali v těle. Pak jsme uřízli hlavu a naplnili ústa česnekem. Zaletovali jsme olověnou rakev, přišroubovali víko rakve, sebrali své věci a odešli. Když profesor zamkl dveře, dal klíč Arthurovi.

Venku byl vzduch sladký, svítilo slunce a zpívali ptáci, a zdálo se, jako by celá příroda byla naladěná do jiné tóniny. Všude byla radost a veselí a pokoj, protože my sami jsme měli v jedné věci klid a byli jsme rádi, i když to byla radost umírněná.

Než jsme se pohnuli z místa, řekl Van Helsing:

„Teď, přátelé, je jeden krok naší práce hotov, jeden z těch pro nás nejtrýznivějších. Ale zbývá větší úkol: vypátrat původce všeho tohoto našeho žalu a vyhladit ho. Mám stopy, po kterých můžeme jít; ale je to dlouhý úkol, a těžký, a je v něm nebezpečí, a bolest. Nepomůžete mi všichni? Naučili jsme se věřit, my všichni – není to tak? A když tak, nevidíme svou povinnost? Ano! A neslibujeme, že půjdeme dál až do hořkého konce?“

Jeden po druhém jsme mu stiskli ruku a slib byl dán. Pak řekl profesor, když jsme odcházeli:

„Za dvě noci se se mnou setkáte a povečeříme spolu s přítelem Johnem v sedm hodin. Poprosím ještě dva další, dva, které vy ještě neznáte; a budu připraven celou naši práci ukázat a naše plány rozvinout. Příteli Johne, ty půjdeš se mnou domů, protože mám mnoho, o čem se radit, a ty mi můžeš pomoci. Dnes večer odjíždím do Amsterdamu, ale zítra večer se vrátím. A pak začne naše veliké pátrání. Ale nejprve vám budu mít mnoho co říct, abyste věděli, co je třeba dělat a čeho se bát. Pak si dáme náš slib znovu jeden druhému; neboť před námi je strašný úkol, a jakmile jednou máme nohy na radlici, nesmíme couvnout.“

Kapitola sedmnáctá

Deník doktora Sewarda, pokračování

Když jsme dorazili do hotelu Berkeley, čekal na Van Helsinga telegram:

> „Přijedu vlakem. Jonathan ve Whitby. Důležité zprávy. Mina Harkerová.“

Profesor byl nadšený. „Ach, ta podivuhodná madam Mina,“ řekl, „perla mezi ženami! Ona přijede, ale já nemohu zůstat. Musí jít do tvého domu, příteli Johne. Musíš na ni počkat na nádraží. Telegrafuj jí na cestu, aby byla připravená.“

Když byl telegram odeslán, dal si šálek čaje; a u něj mi vyprávěl o deníku, který si Jonathan Harker vedl v cizině, a dal mi jeho opis na psacím stroji, stejně jako opis deníku paní Harkerové z Whitby. „Vezmi si to,“ řekl, „a dobře to prostuduj. Až se vrátím, budeš pánem všech faktů a pak se můžeme lépe pustit do našeho vyšetřování. Dobře to opatruj, neboť je v tom mnoho pokladu. Budeš potřebovat celou svou víru, i ty, který jsi měl takovou zkušenost jako tu dnešní. Co je zde vyprávěno,“ a přitom těžce a vážně položil ruku na balík papírů, „to může být začátek konce pro tebe a pro mě a pro mnohé jiné; nebo to může zvonit umíráček nemrtvým, kteří chodí po zemi. Přečti všechno, prosím tě, s otevřenou myslí; a jestli můžeš nějak přidat k příběhu, který je zde vyprávěn, udělej to, protože je to nadevše důležité. Ty jsi vedl deník o všech těch tak podivných věcech; není to tak? Ano! Pak to

všechno spolu projdeme, až se sejdeme.“ Potom se připravil na odjezd a zakrátko odjel na Liverpool Street. Já jsem zamířil na Paddington, kam jsem dorazil asi patnáct minut předtím, než přijel vlak.

Dav se rozplynul tím uspěchaným způsobem, který je na příjezdových nástupištích obvyklý; a už jsem začínal být neklidný, abych svou návštěvu nepropásl, když ke mně přistoupila dívka s líbeznou tváří a půvabného vzhledu, rychle se na mě podívala a řekla: „Doktor Seward, že ano?“

„A vy jste paní Harkerová!“ odpověděl jsem okamžitě; nato mi podala ruku.

„Poznala jsem vás podle toho, jak vás popsala ubohá drahá Lucy; ale…“ Náhle se zarazila a tvář jí rychle zalil ruměnec.

Ruměnec, který vystoupil do tváří i mně, nás nějak oba uklidnil, protože to byla mlčky daná odpověď na ten její. Vzal jsem její zavazadla, mezi nimiž byl i psací stroj, a jeli jsme podzemní dráhou na Fenchurch Street, když jsem předtím poslal hospodyni telegram, aby pro paní Harkerovou ihned připravila obývací pokoj a ložnici.

Za nějaký čas jsme dorazili. Věděla ovšem, že je to ústav pro choromyslné, ale viděl jsem, že když jsme vstoupili, nedokázala potlačit zachvění.

Řekla mi, že pokud smí, přijde za chvíli do mé pracovny, protože mi má mnoho co říct. A tak tu dokončuji svůj zápis do fonografického deníku, zatímco na ni čekám. Dosud jsem neměl příležitost podívat se do papírů, které mi Van Helsing nechal, ačkoli leží otevřené přede mnou. Musím ji něčím zaměstnat, abych měl příležitost je přečíst. Ona neví, jak drahocenný je čas ani jaký úkol máme před sebou. Musím dávat pozor, abych ji nevyděsil. Tady je!

Deník Miny Harkerové.

Dvacátého devátého září. – Když jsem se upravila, sešla jsem dolů do pracovny doktora Sewarda. U dveří jsem se na okamžik zastavila, pro-

tože se mi zdálo, že slyším, jak s někým mluví. Protože mě však žádal, abych si pospíšila, zaklepala jsem, a když zavolal „Dále“, vešla jsem.

K mému nesmírnému překvapení u něj nikdo nebyl. Byl docela sám a na stole proti němu stál přístroj, o kterém jsem podle popisu hned věděla, že je to fonograf. Nikdy jsem žádný neviděla a velmi mě zajímal.

„Doufám, že jsem vás nenechala čekat,“ řekla jsem, „ale zůstala jsem stát u dveří, protože jsem vás slyšela mluvit, a myslela jsem, že u vás někdo je.“

„Ach,“ odpověděl s úsměvem, „jen jsem si zapisoval do deníku.“

„Do deníku?“ zeptala jsem se ho překvapeně.

„Ano,“ odpověděl. „Vedu si ho v tomhle.“ Přitom položil ruku na fonograf. Docela mě to vzrušilo a vyhrkla jsem:

„No tohle, to předčí i těsnopis! Smím slyšet, jak něco říká?“

„Jistě,“ odpověděl ochotně a vstal, aby ho připravil k přehrávání. Pak se zarazil a tvář mu zastřel ustaraný výraz.

„Jde o to,“ začal rozpačitě, „že si v něm vedu jen deník; a protože se celý – skoro celý – týká mých pacientů, mohlo by to být nepříjemné – totiž, chci říct…“ Zarazil se a já jsem se mu snažila z jeho rozpaků pomoci:

„Pomáhal jste pečovat o drahou Lucy na konci. Dovolte mi slyšet, jak zemřela; budu vám vděčná za všechno, co se o ní dozvím. Byla mi velmi, velmi drahá.“

K mému překvapení odpověděl s výrazem hrůzy ve tváři:

„Vyprávět vám o její smrti? Za nic na světě!“

„Proč ne?“ zeptala jsem se, protože se mě zmocňoval nějaký tíživý, strašný pocit. Znovu se zarazil a viděla jsem, že se snaží vymyslet nějakou výmluvu. Nakonec vykoktal:

„Víte, já nevím, jak z deníku vybrat nějakou určitou část.“ Ještě když mluvil, něco mu došlo a řekl s bezděčnou prostotou, jiným hlasem a s naivitou dítěte: „To je čistá pravda, na mou čest. Čestné indiánské!“

Nemohla jsem se neusmát, a on se zašklebil. „Tentokrát jsem se prozradil!“ řekl. „Ale víte, že ačkoli si ten deník vedu už celé měsíce, ani jednou mě nenapadlo, jak bych v něm našel nějakou určitou část, kdybych ji chtěl vyhledat?“ To už jsem byla rozhodnutá, že deník lékaře, který ošetřoval Lucy, může přidat něco k souhrnu toho, co víme o té strašné Bytosti, a řekla jsem směle:

„Pak byste mi měl raději dovolit, pane doktore, abych vám ho přepsala na psacím stroji.“ Zbledl až smrtelně a řekl:

„Ne! Ne! Ne! Za nic na světě bych vás nenechal poznat ten strašný příběh!“

Byl to tedy strašný příběh; má intuice byla správná! Chvíli jsem přemýšlela, a jak mé oči bezděčně přejížděly po pokoji a hledaly něco, nějakou příležitost, která by mi pomohla, padly na velký svazek strojopisu na stole. Jeho oči zachytily můj pohled a bezmyšlenkovitě sledovaly jeho směr. Když uviděly ten balík, pochopil, co tím myslím.

„Vy mě neznáte,“ řekla jsem. „Až přečtete tyhle papíry – můj vlastní deník a také deník mého manžela, které jsem přepsala na stroji –, poznáte mě lépe. Nezaváhala jsem a dala jsem této věci každou myšlenku svého srdce; ale vy mě ovšem neznáte – zatím; a nesmím čekat, že mi budete tolik důvěřovat.“

Je to jistě muž ušlechtilé povahy; ubohá drahá Lucy se v něm nemýlila. Vstal a otevřel velkou zásuvku, v níž byla v pořádku srovnána řada dutých kovových válečků potažených tmavým voskem, a řekl:

„Máte docela pravdu. Nedůvěřoval jsem vám, protože jsem vás neznal. Ale teď vás znám; a dovolte mi říct, že jsem vás měl poznat už dávno. Vím, že vám Lucy o mně vyprávěla; mně vyprávěla o vás také. Smím vám to odčinit jediným způsobem, který mám v moci? Vezměte si válečky a poslechněte si je – prvních šest z nich se týká mne osobně a hrůzu ve vás nevzbudí; pak mě poznáte lépe. Do té doby už bude večeře. Mezitím si přečtu některé z těchto dokumentů a budu pak lépe rozumět jistým věcem.“ Sám odnesl fonograf nahoru do mého obýva-

cího pokoje a nastavil mi ho. Teď se dozvím něco příjemného, tím jsem si jistá; protože mi to poví druhou stránku příběhu opravdové lásky, jehož jednu stránku už znám…

Deník doktora Sewarda.

Dvacátého devátého září. – Tak mě pohltil ten podivuhodný deník Jonathana Harkera a ten druhý deník jeho ženy, že jsem nechal čas plynout a nemyslel na něj. Paní Harkerová ještě nesešla dolů, když přišla služebná ohlásit večeři, a tak jsem řekl: „Je možná unavená; ať večeře hodinu počká," a pokračoval jsem v práci. Právě jsem dočetl deník paní Harkerové, když vešla. Vypadala půvabně, ale velmi smutně a oči měla zarudlé od pláče. To mě nějak hluboce dojalo. V poslední době jsem měl k slzám dost důvodů, Bůh ví! Ale úleva, kterou přinášejí, mi byla odepřena; a teď mi pohled na ty líbezné oči, rozjasněné nedávnými slzami, šel přímo k srdci. A tak jsem řekl tak vlídně, jak jsem dokázal:

„Velice se obávám, že jsem vás rozrušil."

„Ach ne, rozrušil ne," odpověděla, „ale váš žal mě dojal víc, než dokážu vyslovit. Je to podivuhodný stroj, ale krutě pravdivý. Svými vlastními tóny mi vypověděl úzkost vašeho srdce. Bylo to, jako by duše volala ke všemohoucímu Bohu. Nikdo už je nikdy nesmí slyšet vyslovené nahlas! Podívejte, snažila jsem se být užitečná. Přepsala jsem ta slova na psacím stroji a nikdo jiný už teď nemusí slyšet tlouct vaše srdce, jako jsem ho slyšela já."

„Nikdo se to nikdy nemusí dozvědět a nikdy nedozví," řekl jsem tiše. Položila svou ruku na mou a řekla velmi vážně:

„Ach, ale musí!"

„Musí! Ale proč?" zeptal jsem se.

„Protože je to součást toho strašného příběhu, součást smrti ubohé drahé Lucy a všeho, co k ní vedlo; protože v boji, který nás čeká, abychom zbavili zemi té strašné nestvůry, musíme mít všechno vědění

a všechnu pomoc, kterou můžeme získat. Myslím, že válečky, které jste mi dal, obsahovaly víc, než jste chtěl, abych věděla; ale vidím, že je ve vašem záznamu mnoho světel, která osvětlují tuto temnou záhadu. Dovolíte mi pomoct, že ano? Vím všechno až do jistého bodu; a už ted vidím, ačkoli mě váš deník dovedl jen k sedmému září, jak byla ubohá Lucy sužována a jak se naplňoval její strašný osud. Jonathan a já pracujeme dnem i nocí od chvíle, kdy nás navštívil profesor Van Helsing. Jonathan odjel do Whitby získat další informace a zítra tu bude, aby nám pomohl. Nemusíme mít mezi sebou žádná tajemství; když budeme pracovat společně a s naprostou důvěrou, budeme jistě silnější, než kdyby někteří z nás tápali ve tmě.“ Dívala se na mě tak prosebně a zároveň projevovala svým držením tolik odvahy a odhodlání, že jsem jejímu přání okamžitě vyhověl. „Udělejte v té věci,“ řekl jsem, „jak chcete. Bůh mi odpusť, jestli dělám chybu! Ještě se máte dozvědět strašné věci; ale jestli jste už došla po cestě až k smrti ubohé Lucy, vím, že se nespokojíte s tím, abyste zůstala v nevědomosti. Ba co víc, konec – ten úplný konec – vám možná přinese záblesk pokoje. Pojďte, je tu večeře. Musíme se navzájem udržovat v síle pro to, co nás čeká; máme před sebou krutý a hrozný úkol. Až se najíte, dozvíte se zbytek a já vám odpovím na všechny otázky – jestli tam bude něco, čemu nebudete rozumět, i když nám, kteří jsme byli při tom, to bylo jasné.“

Deník Miny Harkerové.

Dvacátého devátého září. – Po večeři jsem šla s doktorem Sewardem do jeho pracovny. Přinesl fonograf z mého pokoje zpátky a já jsem si vzala psací stroj. Usadil mě do pohodlného křesla a postavil fonograf tak, abych na něj dosáhla, aniž bych musela vstávat, a ukázal mi, jak ho zastavit, kdybych si chtěla udělat přestávku. Pak si velmi ohleduplně sedl zády ke mně, abych se cítila co nejvolněji, a začal číst. Nasadila jsem si kovovou vidlici do uší a poslouchala.

Když skončil strašný příběh o smrti Lucy a – a o všem, co následovalo, ležela jsem bezmocně opřená v křesle. Naštěstí nejsem náchylná k mdlobám. Když mě doktor Seward uviděl, vyskočil se zděšeným výkřikem, spěšně vytáhl ze skříně cestovní láhev a dal mi trochu brandy, která mě za několik minut poněkud vzpamatovala. V hlavě se mi všechno točilo, a nebýt toho, že celým tím množstvím hrůz pronikal svatý paprsek světla, že má drahá, drahá Lucy konečně odpočívá v pokoji, myslím, že bych to nevydržela a ztropila bych scénu. Všechno je to tak divoké, tajemné a podivné, že kdybych neznala Jonathanovy zážitky v Transylvánii, nedokázala bych tomu uvěřit. Takhle jsem nevěděla, čemu věřit, a tak jsem se ze svých rozpaků vymanila tím, že jsem se věnovala něčemu jinému. Sundala jsem z psacího stroje kryt a řekla doktoru Sewardovi:

„Dovolte mi teď to všechno přepsat. Musíme být připraveni, až přijede doktor Van Helsing. Poslala jsem Jonathanovi telegram, ať sem přijede, až z Whitby dorazí do Londýna. V téhle věci jsou data vším, a myslím, že když si připravíme všechen materiál a seřadíme každou položku podle časového pořadí, uděláme hodně. Říkáte, že přijedou i lord Godalming a pan Morris. Ať jim můžeme všechno povědět, až přijedou.“ Nastavil tedy fonograf na pomalý chod a já jsem začala psát na stroji od začátku sedmého válečku. Používala jsem průklepový papír, a tak jsem pořídila tři kopie deníku, právě jako u všeho ostatního. Bylo pozdě, když jsem skončila, ale doktor Seward se mezitím věnoval své práci a obešel pacienty; když skončil, vrátil se, sedl si blízko mě a četl, takže jsem se při práci necítila příliš osaměle. Jak je dobrý a ohleduplný; svět jako by byl plný dobrých mužů – i když v něm *jsou* nestvůry. Než jsem od něj odešla, vzpomněla jsem si, co Jonathan zapsal do deníku o profesorově rozrušení, když na nádraží v Exeteru četl něco ve večerních novinách; a když jsem viděla, že doktor Seward noviny schovává, vypůjčila jsem si ročníky listů *Westminster Gazette* a *Pall Mall Gazette* a odnesla si je do svého pokoje. Vzpomínám si, jak

moc nám listy *Dailygraph* a *Whitby Gazette*, ze kterých jsem si dělala výstřižky, pomohly pochopit ty strašné události ve Whitby, když tam hrabě Drákula přistál; a tak si projdu večerníky od té doby, a možná mi to vrhne nové světlo. Nejsem ospalá a práce mi pomůže zůstat klidná.

Deník doktora Sewarda.

Třicátého září. – Pan Harker přijel v devět hodin. Telegram od své ženy dostal těsně před odjezdem. Je neobyčejně bystrý, pokud se dá soudit podle tváře, a plný energie. Jestli je tento deník pravdivý – a soudě podle vlastních podivuhodných zážitků, musí být –, je to také muž s pevnými nervy. To, že sestoupil do krypty podruhé, byl pozoruhodný kousek odvahy. Když jsem si o tom přečetl jeho záznam, byl jsem připraven setkat se s pořádným exemplářem mužnosti, ale sotva s tím tichým, věcným pánem, který sem dnes přijel.

* * *

Později. – Po obědě se Harker a jeho žena vrátili do svého pokoje, a když jsem tamtudy před chvílí šel, slyšel jsem cvakání psacího stroje. Usilovně pracují. Paní Harkerová říká, že spojují v časovém pořadí každý útržek důkazů, který mají. Harker získal dopisy mezi příjemcem beden ve Whitby a dopravci v Londýně, kteří je převzali. Teď čte přepis mého deníku, který pořídila jeho žena. Rád bych věděl, co z něj vyčtou. Tady to je…

> Divné, že mě nikdy nenapadlo, že úkrytem hraběte by mohl být právě sousední dům! Bůh ví, že jsme měli dost vodítek v chování pacienta Renfielda! Svazek dopisů týkajících se koupě domu byl přiložen ke strojopisu. Ach, kdybychom je byli měli dřív, mohli jsme ubohou Lucy zachránit! Dost; tudy vede cesta k šílenství! Harker se vrátil a znovu porovnává svůj materiál. Říká, že do večeře budou s to před-

ložit celé souvislé vyprávění. Myslí si, že bych se mezitím měl podívat za Renfieldem, protože ten byl dosud jakýmsi ukazatelem hraběcích příchodů a odchodů. Zatím to tak docela nevidím, ale až se dostanu k datům, asi to uvidím. Jaké štěstí, že paní Harkerová přepsala mé válečky na stroji! Jinak bychom ta data nikdy nenašli…

Našel jsem Renfielda, jak klidně sedí ve svém pokoji se sepjatýma rukama a dobrotivě se usmívá. V tu chvíli se zdál tak duševně zdravý jako kdokoli, koho jsem kdy viděl. Posadil jsem se a mluvil s ním o spoustě věcí a o všech mluvil přirozeně. Pak sám od sebe začal hovořit o návratu domů, o čemž se, pokud vím, za celý svůj pobyt tady nikdy nezmínil. Vlastně docela sebejistě mluvil o tom, že bude okamžitě propuštěn. Myslím, že nebýt toho, že jsem si promluvil s Harkerem a přečetl si dopisy a data jeho výbuchů, byl bych ochoten podepsat jeho propuštění po krátké době pozorování. Takhle mám temné podezření. Všechny ty výbuchy nějak souvisely s blízkostí hraběte. Co tedy znamená tahle naprostá spokojenost? Je možné, že jeho instinkt je uspokojen tím, že upír nakonec zvítězí? Počkat; on sám je zoofágní a ve svém divokém blouznění u dveří kaple v opuštěném domě vždycky mluvil o „pánovi“. To všechno jako by potvrzovalo naši domněnku. Po chvíli jsem však odešel; můj přítel je teď až příliš duševně zdravý, než aby bylo bezpečné zkoumat ho otázkami příliš hluboko. Mohl by začít přemýšlet, a pak…! A tak jsem odešel. Nedůvěřuji těm jeho klidným náladám; a tak jsem dal ošetřovateli pokyn, aby na něj pečlivě dohlížel a měl pro případ potřeby připravenou svěrací kazajku.

Deník Jonathana Harkera.

Dvacátého devátého září, ve vlaku do Londýna. – Když jsem dostal zdvořilý vzkaz pana Billingtona, že mi poskytne všechny informace, které bude moci, usoudil jsem, že bude nejlepší sjet do Whitby a udělat potřebné pátrání přímo na místě. Mým cílem teď bylo vystopovat ten hrůzný hraběcí náklad až na jeho místo v Londýně. Později se

s ním možná budeme moci vypořádat. Na nádraží mě čekal mladý Billington, milý chlapec, a zavedl mě do domu svého otce, kde se rozhodli, že u nich musím přenocovat. Jsou pohostinní, opravdu po yorkshirsku: dát hostovi všechno a nechat ho, ať si dělá, co chce. Všichni věděli, že mám práci a že se zdržím jen krátce, a pan Billington měl ve své kanceláři připravené všechny papíry týkající se zásilky beden. Skoro mnou otřáslo, když jsem znovu uviděl jeden z dopisů, které jsem viděl na hraběcím stole, než jsem se dozvěděl o jeho ďábelských plánech. Všechno bylo pečlivě promyšlené a provedené soustavně a přesně. Zdálo se, že byl připravený na každou překážku, která by se jeho záměrům mohla náhodou postavit do cesty. Abych použil americký obrat, „nic neriskoval", a naprostá přesnost, s jakou byly jeho pokyny splněny, byla prostě logickým výsledkem jeho péče. Viděl jsem fakturu a poznamenal si ji: „Padesát beden obyčejné hlíny pro pokusné účely." Také opis dopisu firmě Carter Paterson a jejich odpověď; z obojího jsem si pořídil opisy. To byly všechny informace, které mi pan Billington mohl dát, a tak jsem sešel do přístavu a promluvil s pobřežní stráží, s celníky a s přístavním kapitánem. Všichni měli co říct o podivném připlutí té lodi, které už se stává součástí místních pověstí; ale nikdo nedokázal nic přidat k prostému popisu „Padesát beden obyčejné hlíny". Pak jsem navštívil přednostu stanice, který mě laskavě svedl dohromady s muži, kteří bedny skutečně převzali. Jejich počet přesně souhlasil se seznamem a neměli co dodat, kromě toho, že bedny byly „hrozně a k smrti těžký" a že jejich přenášení byla práce, při které vyschne v krku. Jeden z nich dodal, že je to smůla, že se nenašel žádný pán, „takovej jako vy, milostpane", který by jejich námahu nějak ocenil v tekuté podobě; jiný k tomu připojil, že žízeň, která je tenkrát popadla, byla taková, že ji ani čas, který od té doby uplynul, docela neuhasil. Netřeba dodávat, že jsem se před odchodem postaral, abych tento zdroj výčitek odstranil, a to navždy a dostatečně.

* * *

Třicátého září. – Přednosta stanice byl tak laskav a dal mi pár řádek pro svého starého druha, přednostu stanice na King's Cross, takže když jsem tam ráno dorazil, mohl jsem se ho zeptat na příjezd beden. I on mě hned svedl dohromady s příslušnými úředníky a já jsem viděl, že jejich počet souhlasí s původní fakturou. Příležitosti získat nepřirozenou žízeň tu byly omezené; ale i tak jich bylo ušlechtile využito, a já jsem byl opět nucen vypořádat se s výsledkem *ex post facto*.

Odtamtud jsem šel do ústřední kanceláře firmy Carter Paterson, kde mě přijali s nejvyšší zdvořilostí. Vyhledali obchod ve svém deníku a v knize korespondence a hned telefonovali do své kanceláře na King's Cross pro další podrobnosti. Šťastnou náhodou zrovna čekali na práci ti muži, kteří bedny vezli, a úředník je hned poslal ke mně a po jednom z nich poslal i nákladní list a všechny papíry týkající se dodání beden do Carfaxu. I tady jsem zjistil, že počet přesně souhlasí; povozníci dokázali chudobu písemných záznamů doplnit několika podrobnostmi. Ty se, jak jsem brzy zjistil, týkaly téměř výhradně prašné povahy té práce a žízně, kterou z ní dělníci následně dostali. Když jsem jim prostřednictvím zákonného platidla této říše poskytl příležitost toto blahodárné zlo později utišit, jeden z mužů poznamenal:

„Tenhle barák, šéfe, je ten nejdivnější, v jakým jsem kdy byl. Hergot! Na ten nikdo nesáh snad sto let. Prachu tam bylo tolik, že byste se na něm moh vyspat a ani by vás nebolely kosti; a bylo to tam tak zanedbaný, že byste tam ucítil ještě starej Jeruzalém. Ale ta stará kaple – ta tomu teda nasadila korunu, to jo! Já a můj parťák, my jsme mysleli, že se odtamtud nedostanem dost rychle. Panebože, po setmění bych tam nezůstal ani za libru na minutu."

Protože jsem byl v tom domě, docela jsem mu věřil; ale kdyby věděl, co vím já, myslím, že by si řekl o víc.

Jednou věcí jsem si teď jistý: že *všechny* bedny, které připluly do Whitby z Varny na lodi *Demeter*, byly bezpečně uloženy ve staré kapli v Carfaxu. Mělo by jich tam být padesát, pokud některé mezitím nebyly odvezeny – čehož se podle deníku doktora Sewarda obávám.

Pokusím se najít povozníka, který odvážel bedny z Carfaxu, když Renfield na povozníky zaútočil. Když půjdeme po téhle stopě, můžeme se dozvědět mnoho.

* * *

Později. – Mina a já jsme pracovali celý den a všechny papíry jsme dali do pořádku.

Deník Miny Harkerové.

Třicátého září. – Mám takovou radost, že skoro nevím, jak se ovládnout. Je to asi reakce na ten neodbytný strach, který mě pronásledoval: že tahle strašná záležitost a otevření jeho staré rány by mohly Jonathanovi uškodit. Když odjížděl do Whitby, tvářila jsem se tak statečně, jak jsem dokázala, ale úzkostí mi bylo zle. To úsilí mu však prospělo. Nikdy nebyl tak rozhodný, nikdy tak silný, nikdy tak plný sopečné energie jako teď. Je to přesně tak, jak říkal ten drahý, dobrý profesor Van Helsing: je z pravého těsta a pod tlakem, který by slabší povahu zabil, ještě roste. Vrátil se plný života, naděje a odhodlání; na dnešní večer máme všechno připravené. Jsem rozrušením celá bez sebe. Člověk by snad měl litovat každého tvora, kterého tolik štvou, jako hraběte. Ale právě v tom to je: tahle Věc není člověk – ani zvíře ne. Číst záznam doktora Sewarda o smrti ubohé Lucy a o tom, co následovalo, stačí k tomu, aby v srdci vyschly všechny prameny soucitu.

* * *

Později. – Lord Godalming a pan Morris přijeli dřív, než jsme čekali. Doktor Seward byl pryč po nějakých záležitostech a vzal s sebou Jonathana, takže jsem je musela přijmout já. Bylo to pro mě bolestné setkání, protože mi připomnělo všechny naděje ubohé drahé Lucy ještě před pouhými několika měsíci. Samozřejmě slyšeli Lucy o mně mluvit a zdá se, že i doktor Van Helsing „mě dost vychvaloval do nebe", jak se vyjádřil pan Morris. Chudáci, ani jeden z nich netuší, že vím všechno o žádostech o ruku, se kterými za Lucy přišli. Nevěděli dost dobře, co říct nebo udělat, protože nevěděli, kolik toho vím; museli se tedy držet neutrálních témat. Já jsem si to však promyslela a došla jsem k závěru, že nejlepší, co můžu udělat, bude seznámit je s celou věcí až do současnosti. Z deníku doktora Sewarda jsem věděla, že byli u smrti Lucy – u její skutečné smrti – a že se nemusím bát, že předčasně prozradím nějaké tajemství. Řekla jsem jim tedy, jak nejlépe jsem uměla, že jsem přečetla všechny papíry a deníky a že jsme s manželem, když jsme je přepsali na stroji, právě dokončili jejich uspořádání. Dala jsem každému z nich kopii, aby si ji přečetl v knihovně. Když lord Godalming dostal svou a zalistoval jí – je to docela pěkná hromádka –, řekl:

„Tohle všechno jste napsala vy, paní Harkerová?"

Přikývla jsem a on pokračoval:

„Nechápu tak docela, kam tím míříte; ale vy všichni jste tak dobří a laskaví a pracovali jste tak vážně a tak horlivě, že jediné, co můžu udělat, je přijmout vaše myšlenky naslepo a pokusit se vám pomoct. Už jednou jsem dostal lekci v přijímání faktů, která by člověka měla učinit pokorným až do poslední hodiny jeho života. Kromě toho vím, že jste mou ubohou Lucy milovala..." Tady se odvrátil a zakryl si tvář rukama. Slyšela jsem v jeho hlase slzy. Pan Morris mu s instinktivní jemností jen na okamžik položil ruku na rameno a pak tiše vyšel z pokoje. Asi je v ženské povaze něco, co muži dovoluje, aby se před ní zhroutil a dal průchod svým něžným citům a pohnutí, aniž by měl pocit, že to snižuje jeho mužnost; protože když lord Godalming zůstal se

mnou sám, posadil se na pohovku a úplně a otevřeně se poddal svému žalu. Posadila jsem se vedle něj a vzala ho za ruku. Doufám, že to ode mě nepovažoval za troufalé a že jestli si na to někdy později vzpomene, nikdy ho taková myšlenka nenapadne. Tím mu křivdím; *vím*, že ho nikdy nenapadne – je to příliš opravdový gentleman. Řekla jsem mu, protože jsem viděla, že mu puká srdce:

„Milovala jsem drahou Lucy a vím, čím byla ona vám a čím jste byl vy jí. Byly jsme si s ní jako sestry; a teď, když odešla, nedovolíte mi, abych vám ve vašem trápení byla jako sestra? Vím, jaký žal vás potkal, i když nedokážu změřit jeho hloubku. Jestli vám v trápení může pomoci soucit a účast, nedovolíte mi, abych vám byla aspoň trochu k užitku – kvůli Lucy?“

Ten ubohý drahý muž byl v okamžiku přemožen žalem. Zdálo se mi, že všechno, co v poslední době v tichosti trpěl, si najednou našlo průchod. Dostal úplný hysterický záchvat, zvedl otevřené dlaně a v naprostém zoufalství žalu jimi tloukl o sebe. Vstal a zase se posadil a slzy mu proudem stékaly po tvářích. Cítila jsem k němu nekonečný soucit a bezmyšlenkovitě jsem rozevřela náruč. Se vzlykem mi položil hlavu na rameno a plakal jako unavené dítě a celý se přitom třásl dojetím.

My ženy máme v sobě cosi mateřského, co nás povznese nad menší ohledy, když se ozve mateřský duch; cítila jsem, jak hlava toho velkého truchlícího muže spočívá na mně, jako by to byla hlavička děťátka, které mi jednou možná bude ležet na prsou, a hladila jsem ho po vlasech, jako by to bylo mé vlastní dítě. Tenkrát mě vůbec nenapadlo, jak je to všechno podivné.

Po chvilce jeho vzlyky ustaly a on se s omluvou narovnal, i když své dojetí nijak neskrýval. Řekl mi, že celé dny a noci – unavené dny a bezesné noci – nemohl s nikým mluvit tak, jak člověk v době žalu mluvit potřebuje. Nebyla tu žádná žena, která by mu mohla projevit účast nebo se kterou by mohl volně mluvit, protože jeho žal obklopovaly tak strašné okolnosti. „Teď vím, jak jsem trpěl,“ řekl, když si osušoval oči,

„ale ještě ani teď nevím – a nikdo jiný se to nikdy nedozví –, co pro mě dnes znamenala vaše něžná účast. Časem to poznám lépe; a věřte mi, že i když už teď nejsem nevděčný, má vděčnost poroste s mým pochopením. Dovolíte mi, abych vám byl jako bratr, že ano, po celý náš život – kvůli drahé Lucy?“

„Kvůli drahé Lucy,“ řekla jsem, když jsme si podali ruce. „Ano, a kvůli vám samotné,“ dodal, „protože jestli kdy úcta a vděčnost muže stojí za to, aby je člověk získal, vy jste dnes získala tu mou. Kdyby vám budoucnost někdy přinesla chvíli, kdy budete potřebovat mužskou pomoc, věřte mi, že nebudete volat nadarmo. Dej Bůh, aby vás taková chvíle nikdy nepotkala a nezkalila slunce vašeho života; ale kdyby přece jen přišla, slibte mi, že mi dáte vědět.“ Myslel to tak vážně a jeho žal byl tak čerstvý, že jsem cítila, že ho to utěší, a tak jsem řekla:

„Slibuji.“

Když jsem šla chodbou, uviděla jsem pana Morrise, jak se dívá z okna. Když uslyšel mé kroky, otočil se. „Jak je Artovi?“ zeptal se. Pak si všiml mých zarudlých očí a pokračoval: „Aha, vidím, že jste ho utěšovala. Chudák starý brach! Potřebuje to. Když má chlap trápení se srdcem, nikdo kromě ženy mu nepomůže; a on neměl nikoho, kdo by ho utěšil.“

Své vlastní trápení nesl tak statečně, že mi pro něj krvácelo srdce. Viděla jsem, že má v ruce rukopis, a věděla jsem, že až si ho přečte, uvědomí si, kolik toho vím; a tak jsem mu řekla:

„Přála bych si, abych mohla utěšit všechny, kdo trpí srdcem. Dovolíte mi, abych vám byla přítelkyní, a přijdete si ke mně pro útěchu, kdybyste ji potřeboval? Později pochopíte, proč to říkám.“ Viděl, že to myslím vážně, sklonil se, vzal mě za ruku, zvedl ji ke rtům a políbil ji. Zdálo se mi to jako chabá útěcha pro tak statečnou a nesobeckou duši, a tak jsem se v náhlém popudu naklonila a políbila jsem ho. Do očí mu vstoupily slzy a na okamžik se mu sevřelo hrdlo; pak řekl docela klidně:

„Holčičko, té upřímné laskavosti nebudete litovat, dokud budete živa!“ Pak odešel do pracovny za svým přítelem.

„Holčičko!“ – přesně tak oslovoval Lucy, a ach, jak opravdovým přítelem se ukázal!

Kapitola osmnáctá

Deník doktora Sewarda

Třicátého září. – Domů jsem přišel v pět hodin a zjistil jsem, že Godalming a Morris nejen přijeli, ale už si prostudovali opis různých deníků a dopisů, který Harker a jeho podivuhodná žena pořídili a uspořádali. Harker se ještě nevrátil od povozníků, o kterých mi psal doktor Hennessey. Paní Harkerová nám nalila čaj a mohu upřímně říct, že poprvé za celou dobu, co tu bydlím, mi tenhle starý dům připadal jako *domov*. Když jsme dopili, řekla paní Harkerová:

„Pane doktore, smím vás požádat o laskavost? Chtěla bych vidět vašeho pacienta, pana Renfielda. Dovolte mi ho vidět, prosím. To, co jste o něm napsal ve svém deníku, mě tolik zajímá!“ Dívala se tak prosebně a byla tak hezká, že jsem ji nedokázal odmítnout, a ani nebyl žádný myslitelný důvod, proč bych měl; vzal jsem ji tedy s sebou. Když jsem vešel do pokoje, řekl jsem tomu muži, že by ho ráda viděla jedna dáma; na což jednoduše odpověděl: „Proč?“

„Prochází si dům a chce vidět každého, kdo v něm je,“ odpověděl jsem. „Ach, dobrá,“ řekl, „ať tedy rozhodně přijde dál; jen chvilku počkejte, než tu uklidím.“ Jeho způsob úklidu byl zvláštní: prostě spolykal všechny mouchy a pavouky v krabičkách, dřív než jsem mu v tom stačil zabránit. Bylo docela zřejmé, že se bál nějakého zásahu, nebo na něj žárlil. Když se s tím odporným úkolem vypořádal, řekl vesele: „Ať ta dáma přijde dál,“ a posadil se na kraj postele se skloněnou hlavou, ale s víčky zvednutými tak, aby ji viděl, až vejde. Na okamžik mě napa-

dlo, že by mohl mít nějaký vražedný úmysl; vzpomněl jsem si, jak byl klidný těsně předtím, než mě napadl v mé vlastní pracovně, a dal jsem si pozor, abych stál tam, odkud ho mohu okamžitě chytit, kdyby se po ní pokusil skočit. Vešla do pokoje s nenucenou ladností, která by si okamžitě vynutila úctu kteréhokoli choromyslného – protože nenucenost patří k vlastnostem, kterých si šílenci nejvíc váží. Přešla k němu s vlídným úsměvem a podala mu ruku.

„Dobrý večer, pane Renfielde," řekla. „Vidíte, já vás znám, protože mi o vás doktor Seward vyprávěl." Hned neodpověděl, ale se strnule zamračenou tváří si ji upřeně prohlížel od hlavy k patě. Ten pohled vystřídal údiv, který přešel v pochybnost; a pak k mému nesmírnému úžasu řekl:

„Vy nejste ta dívka, kterou si chtěl doktor vzít, že ne? To nemůžete být, víte, protože ta je mrtvá." Paní Harkerová se líbezně usmála a odpověděla:

„Ach ne! Já mám vlastního manžela, za kterého jsem se vdala dřív, než jsem vůbec poznala doktora Sewarda nebo on mě. Jsem paní Harkerová."

„Co tu tedy děláte?"

„Můj manžel a já jsme tu u doktora Sewarda na návštěvě."

„Tak tu nezůstávejte."

„Ale proč ne?" Pomyslel jsem si, že takový způsob rozhovoru nemusí být paní Harkerové o nic příjemnější než mně, a tak jsem se vmísil:

„Jak jste věděl, že jsem se chtěl někým oženit?" Jeho odpověď byla prostě pohrdavá; vyslovil ji po krátké odmlce, během níž obrátil oči od paní Harkerové ke mně a hned je zase stočil zpátky:

„To je ale oslí otázka!"

„To tedy vůbec nevidím, pane Renfielde," řekla paní Harkerová a hned se mě zastala. Odpověděl jí se stejnou zdvořilostí a úctou, s jakou mně předtím dal najevo pohrdání:

„Jistě pochopíte, paní Harkerová, že když je někdo tak milován a ctěn jako náš hostitel, zajímá v naší malé obci všechno, co se ho týká. Doktora Sewarda nemiluje jen jeho domácnost a jeho přátelé, ale dokonce i jeho pacienti, kteří, protože někteří z nich jsou sotva v duševní rovnováze, mají sklon překrucovat příčiny a následky. Protože jsem sám chovancem ústavu pro choromyslné, nemohu si nevšimnout, že sofistické sklony některých jeho chovanců se kloní k omylům *non causa* a *ignoratio elenchi*.“ Doslova jsem vytřeštil oči nad tímhle novým vývojem. Tady byl můj vlastní oblíbený šílenec – nejvyhraněnější svého druhu, s jakým jsem se kdy setkal – a mluvil o základech filozofie, a to s vystupováním uhlazeného gentlemana. Rád bych věděl, jestli to byla přítomnost paní Harkerové, co se dotklo nějaké struny v jeho paměti. Jestli tato nová fáze přišla sama od sebe, nebo jestli nějak souvisela s jejím bezděčným vlivem, musí mít paní Harkerová nějaký vzácný dar či moc.

Chvíli jsme ještě hovořili; a když viděla, že je zjevně docela rozumný, odvážila se – a přitom se na mě tázavě podívala – zavést řeč na jeho oblíbené téma. Znovu jsem žasl, protože se té otázce věnoval s nestranností naprosto zdravého rozumu; dokonce uváděl jako příklad sám sebe, když se zmínil o některých věcech.

„Vždyť já sám jsem příkladem člověka, který měl podivnou víru. Opravdu se nebylo co divit, že se moji přátelé polekali a trvali na tom, abych byl dán pod dohled. Představoval jsem si, že život je kladná a věčná entita a že pohlcováním velkého množství živých tvorů, ať stojí na stupnici stvoření jakkoli nízko, si člověk může život neomezeně prodlužovat. Chvílemi jsem tomu věřil tak silně, že jsem se skutečně pokusil vzít lidský život. Tady pan doktor mi potvrdí, že jsem se ho jednou pokusil zabít, abych posílil své životní síly tím, že jeho život prostřednictvím jeho krve vstřebám do svého vlastního těla – spoléhaje se ovšem na výrok Písma: ‚Neboť krev je život.‘ I když prodavač jistého zázračného léku zvulgarizoval tu pravdu až k opovržení. Není to

tak, pane doktore?“ Souhlasně jsem přikývl, protože jsem byl tak ohromen, že jsem skoro nevěděl, co si myslet nebo co říct; bylo těžké si představit, že jsem ho ani ne před pěti minutami viděl spolykat jeho pavouky a mouchy. Podíval jsem se na hodinky a viděl jsem, že bych měl jet na nádraží naproti Van Helsingovi, a tak jsem paní Harkerové řekl, že je čas jít. Šla hned, když předtím vlídně řekla panu Renfieldovi: „Na shledanou a doufám, že se budeme často vídat, a za okolností pro vás příjemnějších,“ na což k mému úžasu odpověděl:

„Sbohem, má milá. Modlím se k Bohu, abych už vaši líbeznou tvář nikdy neviděl. Kéž vám On žehná a ochraňuje vás!“

Když jsem jel na nádraží naproti Van Helsingovi, nechal jsem chlapce doma. Ubohý Art se zdál veselejší, než byl od chvíle, kdy Lucy poprvé onemocněla, a Quincey je zase víc sám sebou, tím veselým Quinceym, než býval po mnoho dlouhých dní.

Van Helsing vystoupil z vagonu s dychtivou mrštností chlapce. Hned mě uviděl, přispěchal ke mně a řekl:

„Ach, příteli Johne, jak se všechno má? Dobře? Tak! Já jsem byl zaměstnán, neboť přijíždím sem zůstat, bude-li třeba. Všechny záležitosti mám vyřízené a mnoho toho mám k vyprávění. Madam Mina je u tebe? Ano. A její tak skvělý manžel? A Arthur a můj přítel Quincey, ti jsou u tebe také? Dobře!“

Cestou k domu jsem mu vyprávěl, co se stalo a jak se můj vlastní deník díky nápadu paní Harkerové stal k něčemu užitečným; a tu mě profesor přerušil:

„Ach, ta podivuhodná madam Mina! Ona má mozek muže – mozek, jaký by muž měl mít, kdyby byl velmi nadaný – a srdce ženy. Dobrý Bůh ji stvořil k nějakému účelu, věř mi, když udělal to tak dobré spojení. Příteli Johne, až dosud osud tu ženu učinil nám k pomoci; po dnešní noci ona už s touto tak strašnou záležitostí nesmí mít co dělat. Není dobré, aby podstupovala riziko tak velké. My muži jsme odhodláni – ba ne, nejsme snad zavázáni slibem? – tu nestvůru zničit; ale to

není úloha pro ženu. I kdyby jí ublíženo nebylo, srdce jí může selhat v tolika a tak mnoha hrůzách; a potom ona může trpět – jak v bdění, z nervů, tak ve spánku, ze svých snů. A kromě toho ona je mladá žena a ne tak dlouho vdaná; mohou přijít někdy jiné věci, na které je třeba myslet, ne-li teď. Ty mi říkáš, že ona všechno napsala, tedy se s námi musí poradit; ale zítra ona dá této práci sbohem a my půjdeme sami.“ Srdečně jsem s ním souhlasil a pak jsem mu řekl, na co jsme za jeho nepřítomnosti přišli: že dům, který Drákula koupil, je právě ten, který sousedí s mým. Byl ohromen a zdálo se, že se ho zmocnila velká starost. „Ach, kdybychom to byli věděli dřív!“ řekl, „neboť pak jsme ho mohli dostihnout včas, abychom ubohou Lucy zachránili. Nicméně ‚nad rozlitým mlékem se potom nepláče‘, jak vy říkáte. Na to myslet nebudeme, ale půjdeme svou cestou až do konce.“ Pak se odmlčel a mlčel, dokud jsme neprojeli mou bránou. Než jsme se šli připravit k večeři, řekl paní Harkerové:

„Můj přítel John mi říká, madam Mino, že jste vy a váš manžel uvedli v přesný pořádek všechno, co se stalo, až do této chvíle.“

„Ne až do této chvíle, pane profesore,“ řekla impulzivně, „ale do dnešního rána.“

„Ale proč ne až doteď? Viděli jsme dosud, jak dobré světlo všechny ty malé věci vrhly. Řekli jsme svá tajemství, a přece nikomu, kdo je řekl, to není ke škodě.“

Paní Harkerová se začala červenat, vytáhla z kapsy list papíru a řekla:

„Doktore Van Helsingu, přečtete si to a řeknete mi, jestli to tam musí být? Je to můj dnešní záznam. I já jsem pochopila, že je teď třeba zapisovat všechno, ať je to sebebezvýznamnější; ale není v tom skoro nic jiného než osobní věci. Musí to tam být?“ Profesor si to vážně přečetl, vrátil jí to a řekl:

„Nemusí to tam být, jestli si to nepřejete; ale prosím, aby to tam bylo. Může to jen způsobit, že vás váš manžel bude milovat ještě víc

a že my všichni, vaši přátelé, vás budeme víc ctít – a také víc vážit a milovat.“ Vzala si to zpátky s dalším ruměncem a zářivým úsměvem.

A tak jsou teď, až do této hodiny, všechny naše záznamy úplné a v pořádku. Profesor si odnesl jednu kopii, aby ji prostudoval po večeři a před naší poradou, která je stanovena na devět hodin. My ostatní jsme už všechno přečetli; až se tedy sejdeme v pracovně, budeme všichni znát fakta a můžeme připravit plán boje s tímto strašným a tajemným nepřítelem.

Deník Miny Harkerové.

Třicátého září. – Když jsme se dvě hodiny po večeři, která byla v šest, sešli v pracovně doktora Sewarda, utvořili jsme bezděčně jakousi radu nebo výbor. Profesor Van Helsing zaujal místo v čele stolu, kam mu doktor Seward pokynul, jakmile vešel do pokoje. Posadil mě vedle sebe po pravici a požádal mě, abych dělala zapisovatelku; Jonathan seděl vedle mě. Naproti nám seděli lord Godalming, doktor Seward a pan Morris – lord Godalming hned vedle profesora a doktor Seward uprostřed. Profesor řekl:

„Mohu, myslím, předpokládat, že všichni známe fakta, která jsou v těchto listinách.“ Všichni jsme přisvědčili a on pokračoval:

„Pak bylo by, myslím, dobré, abych vám řekl něco o tom druhu nepřítele, s nímž máme co činit. Potom vám dám vědět něco z dějin tohoto muže, které byly pro mne zjištěny. Tak můžeme pak rozvážit, jak budeme jednat, a můžeme svá opatření přijmout podle toho.

„Takové bytosti jako upíři existují; někteří z nás mají důkaz, že jsou. I kdybychom neměli důkaz z naší vlastní nešťastné zkušenosti, učení a záznamy minulosti dávají důkazu dost pro lidi zdravého rozumu. Přiznávám, že zprvu byl jsem skeptik. Kdybych se nebyl po dlouhá léta cvičil udržovat si otevřenou mysl, nemohl bych uvěřit, dokud by mi ten fakt nezahřměl do ucha: ‚Hleď! Hleď! Já dokazuji; já dokazuji.‘ Běda! Kdybych byl zprvu věděl, co vím teď – ba kdybych ho byl jen tu-

šil –, jeden tak drahocenný život byl by zachován pro mnohé z nás, kteří ji milovali. Ale to je pryč; a my musíme tak pracovat, aby jiné ubohé duše nezahynuly, dokud můžeme zachraňovat. Nosferatu neumírá jako včela, když jednou bodne. On je jen silnější; a protože je silnější, má ještě víc moci páchat zlo. Ten upír, který je mezi námi, je sám o sobě tělem silný jako dvacet mužů; je mazaný víc než smrtelník, neboť jeho mazanost je vzrostlá za věky; má ještě k pomoci nekromancii, což je, jak říká původ toho slova, věštění skrze mrtvé, a všichni mrtví, k nimž se může přiblížit, jsou mu k rozkazu; je zvíře, a víc než zvíře; je ďábel v bezcitnosti, a srdce v něm není; může se v jistých mezích objevit podle vůle, kdy a kde a v kterékoli z podob, které jsou mu dány; může v dosahu své moci řídit živly: bouři, mlhu, hrom; může poroučet všem nižším tvorům: kryse a sově a netopýru – můře a lišce a vlku; může růst a stát se malým; a může někdy zmizet a přijít nepoznán. Jak tedy máme začít svůj úder, abychom ho zničili? Jak najdeme jeho kde; a když ho najdeme, jak můžeme zničit? Přátelé moji, to je mnoho; je to strašný úkol, který podnikáme, a mohou z něj být následky, při nichž se zachvějí i stateční. Neboť jestli v tomto našem boji selžeme, on jistě zvítězí; a kde pak skončíme my? Život není nic; o něj nedbám. Ale selhat tady, to není pouhý život nebo smrt. To je, že se staneme jako on; že se odteď staneme ohavnými tvory noci jako on – bez srdce a bez svědomí, kteří se živí těly a dušemi těch, které nejvíc milujeme. Nám budou navěky brány nebes zavřeny; neboť kdo nám je zase otevře? Půjdeme tak po všechen čas a všichni se nás budou štítit; skvrna na tváři Božího slunce; šíp v boku Toho, který za člověka zemřel. Ale stojíme tváří v tvář povinnosti; a máme v takovém případě ucuknout? Já za sebe říkám ne; ale já jsem starý a život se svým sluncem, svými krásnými místy, svým zpěvem ptáků, svou hudbou a svou láskou leží daleko za mnou. Vy ostatní jste mladí. Někteří poznali žal; ale ještě vás čekají krásné dny. Co říkáte?“

Zatímco mluvil, vzal mě Jonathan za ruku. Když jsem viděla, jak natahuje ruku, ach, tolik jsem se bála, že ho ta děsivá povaha našeho nebezpečí přemáhá; ale bylo pro mě životem cítit její dotek – tak silný, tak sebejistý, tak odhodlaný. Ruka statečného muže umí mluvit sama za sebe; ani nepotřebuje ženinu lásku, aby slyšela její hudbu.

Když profesor domluvil, podíval se mi můj muž do očí a já jemu; nebylo třeba, abychom spolu mluvili.

„Odpovídám za Minu i za sebe," řekl.

„Počítejte se mnou, pane profesore," řekl pan Quincey Morris, stručně jako obvykle.

„Jsem s vámi," řekl lord Godalming, „kvůli Lucy, i kdyby nebylo jiného důvodu."

Doktor Seward jen kývl. Profesor vstal, položil na stůl svůj zlatý krucifix a napřáhl ruce na obě strany. Já jsem ho vzala za pravou ruku a lord Godalming za levou; Jonathan držel levou rukou mou pravici a přes stůl se natáhl k panu Morrisovi. A tak, když jsme se všichni drželi za ruce, byla uzavřena naše slavnostní úmluva. Cítila jsem, jak mám srdce ledově studené, ale ani mě nenapadlo ucouvnout. Vrátili jsme se na svá místa a doktor Van Helsing pokračoval s jakousi veselostí, která ukazovala, že vážná práce začala. Bylo třeba ji brát stejně vážně a stejně věcně jako kterékoli jiné životní jednání:

„Nuže, víte, proti čemu musíme bojovat; ale ani my nejsme bez síly. Máme na své straně moc spojení – moc, která druhu upírů odepřena je; máme prameny vědy; jsme svobodní jednat i myslet; a hodiny dne i noci jsou stejně naše. Vlastně, kam až naše síly sahají, nejsou spoutané a my je smíme volně užívat. Máme oddanost věci a cíl, kterého chceme dosáhnout a který není sobecký. Tyto věci jsou mnoho.

„Teď pohleďme, jak dalece jsou obecné síly, které proti nám stojí, omezeny, a jak ten jednotlivý nemůže. Zkrátka, uvažme meze upíra obecně a tohoto zvlášť.

„Vše, o co se můžeme opřít, jsou tradice a pověry. Ty se zprvu nezdají mnoho, když jde o život a smrt – ba o víc než o život nebo smrt. Přece se musíme spokojit; zaprvé proto, že musíme – jiné prostředky v moci nemáme –, a zadruhé proto, že koneckonců tyto věci – tradice a pověra – jsou vším. Nespočívá víra v upíry u jiných – ačkoli, běda, ne u nás – právě na nich? Kdo z nás by před rokem připustil takovou možnost uprostřed našeho vědeckého, skeptického, věcného devatenáctého století? Dokonce jsme odmítali víru, kterou jsme viděli potvrzenou přímo před svýma očima. Berte tedy, že upír a víra v jeho meze a v prostředky proti němu spočívají zatím na stejném základě. Neboť, to vám povím, je znám všude, kde lidé byli. Ve starém Řecku, ve starém Římě; daří se mu po celém Německu, ve Francii, v Indii, dokonce v Chersonésu; a v Číně, tak vzdálené od nás ve všech ohledech, i tam je, a lidé se ho bojí až do dnešního dne. Šel ve stopách berserkra Islanďana, ďáblem zplozeného Huna, Slovana, Sasa, Maďara. Tak dalece tedy máme vše, podle čeho můžeme jednat; a to vám povím, že velmi mnoho z těch věr je potvrzeno tím, co jsme viděli v naší vlastní tak nešťastné zkušenosti. Upír žije dál a nemůže zemřít pouhým plynutím času; daří se mu, kdykoli se může vykrmit krví živých. Ba víc, viděli jsme mezi námi, že může dokonce mládnout; že jeho životní síly zesilují a zdá se, jako by se obnovovaly, když je jeho zvláštní potravy hojnost. Ale bez té stravy se mu dařit nemůže; on nejí jako jiní. Ani přítel Jonathan, který s ním žil po týdny, ho nikdy neviděl jíst, nikdy! On nevrhá stín; v zrcadle nedělá žádný odraz, jak opět Jonathan pozoroval. Má sílu mnoha mužů ve své ruce – svědkem opět Jonathan, když zavřel dveře proti vlkům, a také když mu pomohl z dostavníku. Umí se proměnit ve vlka, jak usuzujeme z příjezdu lodi do Whitby, když roztrhal toho psa; umí být jako netopýr, jak ho viděla madam Mina na okně ve Whitby, a jak ho viděl přítel John odlétat z tohoto tak blízkého domu, a jak ho viděl můj přítel Quincey u okna slečny Lucy. Umí přijít v mlze, kterou sám stvoří – ten šlechetný kapitán lodi nám to dokázal;

ale podle toho, co víme, vzdálenost, na kterou může tu mlhu udělat, je omezená a může být jen kolem něj samého. Přichází na měsíčních paprscích jako živelný prach – jak opět Jonathan viděl ty sestry na hradě Drákula. Umí se stát tak malým – my sami jsme viděli slečnu Lucy, než došla pokoje, proklouznout škvírou na vlas širokou u dveří hrobky. Umí, když jednou najde cestu, vyjít z čehokoli nebo vejít do čehokoli, nezáleží na tom, jak pevně je to uzavřené nebo dokonce ohněm sletované – pájené, jak tomu říkáte. Vidí ve tmě – a to není malá moc ve světě, který je z poloviny před světlem zavřený. Ach, ale vyslechněte mě do konce. Umí všechny tyto věci, a přece není svobodný. Ne; je dokonce víc vězněm než otrok na galéře, než šílenec ve své cele. Nemůže jít, kam se mu zachce; on, který není z přírody, musí přesto poslouchat některé zákony přírody – proč, to nevíme. Nesmí nikam vstoupit napoprvé, leda by ho někdo z domácnosti vyzval, aby přišel; ačkoli potom může přicházet, jak se mu líbí. Jeho moc přestává, jako moc všech zlých věcí, s příchodem dne. Jen v jistých dobách může mít omezenou svobodu. Jestliže není na místě, ke kterému je vázán, může se proměnit jen v poledne nebo přesně při východu či západu slunce. Tyto věci jsou nám řečeny, a v tomto našem záznamu máme důkaz z úsudku. Takže zatímco může dělat, co chce, ve svých mezích, když má svůj domov v hlíně, svůj domov v rakvi, svůj domov pekelný, místo neposvěcené, jak jsme viděli, když šel do hrobu sebevraha ve Whitby, jindy se přece může proměnit, jen když ten čas přijde. Říká se také, že může přejít tekoucí vodu jen v čase, kdy voda stojí, nebo za přílivu. Pak jsou věci, které ho tak sužují, že nemá žádnou moc, jako česnek, o kterém víme; a co se týče věcí svatých, jako tento symbol, můj krucifix, který byl mezi námi právě teď, když jsme se rozhodli, pro ty je on nic, ale v jejich přítomnosti zaujme své místo daleko a mlčky, s úctou. Jsou také jiné, o kterých vám povím, neboť při našem hledání je možná budeme potřebovat. Větev divoké růže na jeho rakvi ho drží, že se z ní nehne; posvěcená kulka vystřelená do rakve ho zabije, takže je oprav-

du mrtvý; a co se týče kůlu skrz něj, už víme o jeho pokoji; nebo uťatá hlava, která dává odpočinek. Viděli jsme to na vlastní oči.

„Když tedy najdeme příbytek tohoto muže, který byl, můžeme ho uvěznit v jeho rakvi a zničit ho, budeme-li dbát toho, co víme. Ale on je chytrý. Požádal jsem svého přítele Arminia z budapešťské univerzity, aby pořídil jeho záznam; a ze všech prostředků, které jsou, mi povídá, kým byl. Musel to opravdu být ten vojvoda Drákula, který získal své jméno proti Turkovi, za velkou řekou na samé hranici turecké země. Je-li tomu tak, pak nebyl obyčejný člověk; neboť v té době a ještě po staletí se o něm mluvilo jako o nejchytřejším a nejlstivějším, a také nejstatečnějším ze synů ‚země za lesem'. Ten mocný mozek a ta železná rozhodnost šly s ním do hrobu a i teď stojí v šiku proti nám. Drákulové byli, říká Arminius, velký a vznešený rod, ačkoli tu a tam byli potomci, o nichž jejich současníci měli za to, že se spolčili se Zlým. Učili se jeho tajemstvím ve Scholomanci, v horách nad Hermanstadtským jezerem, kde si ďábel nárokuje každého desátého žáka jako svůj podíl. V záznamech jsou taková slova jako ‚stregoica' – čarodějnice, ‚ordog' a ‚pokol' – Satan a peklo; a v jednom rukopisu se o tomto samém Drákulovi mluví jako o ‚wampyrovi', čemuž my všichni rozumíme až příliš dobře. Z beder tohoto samého vzešli velcí muži a dobré ženy, a jejich hroby posvěcují zemi, v níž jediné může tato ohavnost přebývat. Neboť není to nejmenší z jejích hrůz, že tato zlá věc je zakořeněna hluboko ve všem dobrém; v půdě, která nemá žádné svaté vzpomínky, odpočívat nemůže."

Zatímco mluvili, pan Morris upřeně hleděl do okna, a teď tiše vstal a vyšel z pokoje. Nastala krátká odmlka a pak profesor pokračoval:

„A teď musíme ujednat, co uděláme. Máme tu mnoho údajů a musíme přikročit k tomu, abychom rozvrhli své tažení. Víme z pátrání Jonathana, že z hradu do Whitby přišlo padesát beden hlíny, a všechny byly dodány do Carfaxu; víme také, že přinejmenším některé z těch beden byly odvezeny. Zdá se mi, že náš první krok by měl být zjistit,

zda všechny ostatní zůstávají v domě za tou zdí, kam se dnes díváme; nebo zda byly odvezeny ještě další. Jestli to druhé, musíme vystopovat…“

Tady nás přerušilo něco velmi polekavého. Venku před domem se ozval výstřel z pistole; okenní sklo roztříštila kulka, která se odrazila od horní části výklenku a zasáhla protější stěnu pokoje. Obávám se, že jsem v srdci zbabělec, protože jsem vykřikla. Muži všichni vyskočili na nohy; lord Godalming přiskočil k oknu a vysunul ho nahoru. Přitom jsme zvenku zaslechli hlas pana Morrise:

„Promiňte! Obávám se, že jsem vás polekal. Přijdu dovnitř a povím vám o tom.“ O minutu později vešel a řekl:

„Byla to ode mě pitomost a prosím vás, paní Harkerová, co nejupřímněji o odpuštění; obávám se, že jsem vás musel strašně vyděsit. Ale věc se má tak, že zatímco profesor mluvil, přiletěl velký netopýr a usadil se na okenním parapetu. Po tom, co se nedávno stalo, mám k těm zatraceným bestiím takový odpor, že je nesnesu, a tak jsem si vyšel na něj vystřelit, jak to v poslední době po večerech dělám, kdykoli nějakého uvidím. Ty ses mi kvůli tomu tenkrát smál, Arte.“

„Zasáhl jste ho?“ zeptal se doktor Van Helsing.

„Nevím; myslím, že ne, protože odletěl do lesa.“ Aniž řekl cokoli dalšího, posadil se na své místo a profesor se pustil znovu do svého výkladu:

„Musíme vystopovat každou z těch beden; a až budeme připraveni, musíme tu nestvůru buď zajmout, nebo zabít v jejím doupěti; nebo musíme, abych tak řekl, tu hlínu sterilizovat, aby v ní už nemohl hledat bezpečí. Tak ho nakonec můžeme najít v jeho lidské podobě mezi hodinami poledne a západu slunce a utkat se s ním, když je nejslabší.

„A teď pro vás, madam Mino, je tato noc konec, dokud všechno nebude dobré. Jste pro nás příliš drahá, abyste nesla takové riziko. Až se dnes v noci rozejdeme, vy se už nesmíte vyptávat. Všechno vám povíme v pravý čas. My jsme muži a jsme schopni snášet; ale vy musíte být

naše hvězda a naše naděje, a my budeme jednat tím svobodněji, že vy nejste v nebezpečí, takovém, jako jsme my."

Všem mužům, i Jonathanovi, se zřejmě ulevilo; ale mně se nezdálo dobré, aby kvůli péči o mě čelili nebezpečí a snad si zmenšovali bezpečí – vždyť síla je to nejlepší bezpečí; ale měli to rozhodnuté, a ačkoli to pro mě byla hořká pilulka, nemohla jsem nic říct, jen přijmout jejich rytířskou péči.

Pan Morris se vrátil k rozpravě:

„Protože nemáme čas ztrácet, navrhuju, abychom se hned teď podívali do jeho domu. Čas je pro něj všechno; a rychlým jednáním z naší strany možná zachráníme další oběť."

Přiznávám, že mi začalo selhávat srdce, když se čas jednat tak přiblížil, ale nic jsem neřekla, protože jsem měla ještě větší strach, že kdybych jim byla přítěží nebo překážkou v jejich práci, mohli by mě dokonce úplně vyloučit ze svých porad. Teď odešli do Carfaxu a mají s sebou prostředky, jak se dostat do domu.

Jak už to muži dělají, řekli mi, ať jdu do postele a spím; jako by žena mohla spát, když jsou ti, které miluje, v nebezpečí! Lehnu si a budu předstírat, že spím, aby Jonathan neměl, až se vrátí, o mě ještě další starost.

Deník doktora Sewarda.

Prvního října, čtyři hodiny ráno. – Právě když jsme se chystali vyjít z domu, přinesli mi naléhavý vzkaz od Renfielda, jestli bych za ním hned nepřišel, protože mi musí říct něco nanejvýš důležitého. Řekl jsem poslovi, ať mu vyřídí, že se jeho přání budu věnovat ráno; právě teď že mám práci. Ošetřovatel dodal:

„Vypadá velice neodbytně, pane. Ještě nikdy jsem ho neviděl tak dychtivého. Jestli za ním brzy nepůjdete, nedivil bych se, kdyby dostal některý ze svých záchvatů zuřivosti." Věděl jsem, že by to ten muž bez příčiny neříkal, a tak jsem řekl: „Dobrá; půjdu hned"; a požádal jsem

ostatní, aby na mě pár minut počkali, protože musím jít navštívit svého „pacienta“.

„Vezmi mě s sebou, příteli Johne,“ řekl profesor. „Jeho případ ve tvém deníku mě velmi zajímá, a měl také tu a tam co dělat s *naším* případem. Velmi rád bych ho viděl, a zvláště když má mysl rozrušenou.“

„Mohu jít také?“ zeptal se lord Godalming.

„A já?“ řekl Quincey Morris. „Mohu jít?“ řekl Harker. Přikývl jsem a všichni jsme spolu šli chodbou.

Zastihli jsme ho ve značném rozrušení, ale v řeči i v chování byl daleko rozumnější, než jsem ho kdy viděl. Projevoval neobvyklé porozumění sám sobě, nepodobné ničemu, s čím jsem se kdy u šílence setkal; a bral jako samozřejmost, že jeho důvody přesvědčí lidi naprosto příčetné. Všichni čtyři jsme vešli do pokoje, ale nikdo z ostatních zprvu nic neříkal. Jeho žádost zněla, abych ho okamžitě propustil z ústavu a poslal domů. Podložil to argumenty o svém úplném uzdravení a dovolával se své nynější příčetnosti. „Obracím se na vaše přátele,“ řekl, „snad jim nebude proti mysli posoudit můj případ. Mimochodem, nepředstavil jste mě.“ Byl jsem tak ohromen, že mi v tu chvíli nedošlo, jak podivné je představovat šílence v ústavu; a kromě toho bylo v chování toho muže jisté důstojenství, tolik zvyku jednat jako rovný s rovným, že jsem ho hned představil: „Lord Godalming; profesor Van Helsing; pan Quincey Morris z Texasu; pan Renfield.“ Podal každému z nich ruku a postupně říkal:

„Lorde Godalmingu, měl jsem tu čest podpořit vašeho otce při přijetí do klubu Windham; je mi líto, když z toho, že nesete titul, poznávám, že už není mezi živými. Byl to muž milovaný a ctěný všemi, kdo ho znali; a v mládí byl, jak jsem slyšel, vynálezcem punče z páleného rumu, velmi oblíbeného v noci po Derby. Pane Morrisi, měl byste být hrdý na svůj velký stát. Jeho přijetí do Unie bylo precedentem, který může mít v budoucnu dalekosáhlé následky, až se pól a tropy spojí

pod hvězdami a pruhy. Moc smlouvy se ještě může ukázat jako ohromný nástroj rozpínání, až Monroeova doktrína zaujme své pravé místo jako politická bajka. Co má kdo říct o své radosti ze setkání s Van Helsingem? Pane, nijak se neomlouvám, že vynechávám všechna obvyklá oslovení. Když nějaký jednotlivec převrátil terapii svým objevem neustálého vývoje mozkové hmoty, obvyklé formy se nehodí, protože by se zdálo, že ho řadí jen k jednomu z mnoha. Vás, pánové, kteří jste národností, dědictvím nebo vrozenými dary povoláni zaujímat svá místa v tomto pohyblivém světě, beru za svědky, že jsem přinejmenším stejně příčetný jako většina lidí, kteří se plně těší svobodě. A jsem si jist, že vy, doktore Sewarde, lidumil a soudní lékař a zároveň vědec, budete považovat za mravní povinnost jednat se mnou jako s někým, na koho je třeba hledět jako na výjimečný případ.“ Tuto poslední prosbu pronesl s dvorným výrazem přesvědčení, který nepostrádal vlastní půvab.

Myslím, že jsme byli všichni ohromeni. Já sám jsem byl, navzdory tomu, co jsem o povaze a minulosti toho muže věděl, přesvědčen, že se mu vrátil rozum; a cítil jsem silné nutkání říct mu, že ho pokládám za příčetného a že se ráno postarám o nezbytné formality k jeho propuštění. Považoval jsem však za lepší počkat, než učiním tak vážné prohlášení, protože jsem odedávna znal náhlé zvraty, ke kterým byl právě tento pacient náchylný. Spokojil jsem se tedy s obecným prohlášením, že se zdá, že se mu velmi rychle lepší; že si s ním ráno déle pohovořím a pak uvidím, co mohu udělat, abych jeho přání vyhověl. To ho vůbec neuspokojilo, protože rychle řekl:

„Obávám se ale, doktore Sewarde, že mé přání sotva chápete. Přeji si odejít hned – odsud – teď – v tuto hodinu – v tuto chvíli, smím-li. Čas tlačí, a v naší mlčky uzavřené dohodě se starým žencem s kosou je to podstatnou náležitostí smlouvy. Jsem si jist, že stačí předložit tak znamenitému lékaři, jako je doktor Seward, tak prosté, a přece tak závažné přání, aby se jeho splnění zajistilo.“ Bystře se na mě podíval,

a když mi v tváři uviděl zamítnutí, obrátil se k ostatním a pozorně si je prohlížel. Když nenarazil na žádnou dostatečnou odezvu, pokračoval:

„Je možné, že jsem se ve svém předpokladu zmýlil?“

„Ano,“ řekl jsem upřímně, ale zároveň, jak jsem cítil, surově. Nastala dlouhá odmlka a pak řekl pomalu:

„Pak tedy, myslím, musím jen změnit důvod své žádosti. Dovolte mi požádat o tento ústupek – laskavost, výsadu, jak chcete. Jsem ochoten v takovém případě snažně prosit, a ne z osobních důvodů, nýbrž kvůli jiným. Nemohu vám sdělit všechny své důvody; ale můžete mi, ujišťuji vás, věřit, že jsou dobré, rozumné a nesobecké a že pramení z nejvyššího smyslu pro povinnost. Kdybyste mi mohl, pane, pohlédnout do srdce, plně byste schválil city, které mě vedou. Ba víc, počítal byste mě mezi své nejlepší a nejvěrnější přátele.“ Opět si nás všechny bystře prohlédl. Rostlo ve mně přesvědčení, že tato náhlá změna celého jeho způsobu uvažování je jen další podobou nebo fází jeho šílenství, a tak jsem se rozhodl nechat ho ještě chvíli mluvit, protože jsem ze zkušenosti věděl, že se nakonec, jako všichni šílenci, sám prozradí. Van Helsing na něj hleděl nanejvýš soustředěným pohledem a jeho huňaté obočí se v tom upřeném soustředění téměř stýkalo. Řekl Renfieldovi tónem, který mě tehdy nepřekvapil, ale překvapil mě teprve, když jsem o tom později přemýšlel – protože to bylo, jako by mluvil s rovným:

„Nemůžete upřímně říct svůj skutečný důvod, proč si přejete být dnes v noci volný? Zaručím se, že jestli přesvědčíte i mne – cizince, bez předsudků, a se zvykem udržovat otevřenou mysl –, doktor Seward vám na vlastní riziko a na vlastní odpovědnost poskytne výsadu, o kterou usilujete.“ Renfield smutně zavrtěl hlavou a ve tváři měl výraz palčivé lítosti. Profesor pokračoval:

„No tak, pane, uvažte to. Nárokujete si výsadu rozumu v nejvyšší míře, neboť se snažíte nás ohromit svou úplnou rozumností. Činíte to vy, o jehož příčetnosti máme důvod pochybovat, protože ještě nejste

propuštěn z lékařské péče právě kvůli této vadě. Jestli nám nepomůžete v našem úsilí zvolit nejmoudřejší cestu, jak můžeme splnit povinnost, kterou vy sám na nás kladete? Buďte moudrý a pomozte nám; a jestli budeme moci, pomůžeme vám dosáhnout vašeho přání.“ Renfield stále vrtěl hlavou a řekl:

„Doktore Van Helsingu, nemám co říct. Váš argument je úplný, a kdybych směl mluvit, ani na okamžik bych neváhal; ale v té věci nejsem svým vlastním pánem. Mohu vás jen prosit, abyste mi důvěřovali. Jestliže budu odmítnut, odpovědnost neleží na mně.“ Pomyslel jsem si, že je čas tu scénu ukončit, protože začínala být až směšně vážná, a tak jsem šel ke dveřím a řekl jen:

„Pojďte, přátelé, máme práci. Dobrou noc.“

Když jsem se však přiblížil ke dveřím, nastala v pacientovi nová změna. Vykročil ke mně tak rychle, že jsem se na okamžik bál, že se chystá k dalšímu vražednému útoku. Moje obavy však byly bezdůvodné, protože prosebně zvedl obě ruce a dojemným způsobem přednesl svou žádost. Když viděl, že právě přemíra jeho citu působí proti němu, protože nás vrací spíš k našim starým vztahům, projevoval se ještě vášnivěji. Pohlédl jsem na Van Helsinga a viděl jsem v jeho očích odraz svého přesvědčení; a tak jsem se zatvářil o něco pevněji, ne-li přísněji, a naznačil jsem mu, že jeho úsilí je marné. Už dříve jsem u něj viděl něco z téhož neustále rostoucího vzrušení, když měl o něco žádat a předtím o tom hodně přemýšlel, například když chtěl kočku; a byl jsem připraven, že i tentokrát uvidím, jak se zhroutí do téže zachmuřené odevzdanosti. Moje očekávání se nesplnilo, protože když zjistil, že jeho prosba neuspěje, upadl do naprosto zběsilého stavu. Vrhl se na kolena, zvedl ruce, lomil jimi v žalostném úpění a chrlil proud proseb, slzy se mu valily po tvářích a celá jeho tvář i postava vyjadřovaly nejhlubší pohnutí:

„Dovolte, ať vás zapřísahám, doktore Sewarde, ach, dovolte, ať vás snažně prosím, abyste mě okamžitě pustil z tohoto domu. Pošlete mě

pryč, jak chcete a kam chcete; pošlete se mnou ošetřovatele s biči a řetězy; ať mě odvedou ve svěrací kazajce, se železy na rukou i na nohou, třeba i do vězení; ale pusťte mě odsud. Nevíte, co děláte, když mě tu držíte. Mluvím z hloubi srdce – ze samé duše. Nevíte, komu křivdíte, ani jak; a já to nesmím říct. Běda mi! Nesmím to říct! Při všem, co je vám svaté – při všem, co je vám drahé –, při vaší ztracené lásce – při vaší naději, která žije –, pro lásku Všemohoucího, vezměte mě odsud a zachraňte mou duši před vinou! Neslyšíte mě, člověče? Nechápete to? Nepoučíte se nikdy? Nevíte, že jsem teď příčetný a myslím to vážně; že nejsem šílenec v záchvatu, ale příčetný člověk, který bojuje o svou duši? Ach, slyšte mě! Slyšte mě! Pusťte mě! Pusťte mě! Pusťte mě!“

Pomyslel jsem si, že čím déle to bude trvat, tím divočejší bude, a tak dostane záchvat; vzal jsem ho tedy za ruku a zvedl ho.

„No tak,“ řekl jsem přísně, „už žádné takové věci; bylo toho už víc než dost. Jděte si lehnout a snažte se chovat rozvážněji.“

Najednou ztichl a několik okamžiků se na mě upřeně díval. Pak beze slova vstal, přešel k posteli a posadil se na její okraj. Zhroucení přišlo, jako při dřívějších příležitostech, přesně tak, jak jsem očekával.

Když jsem odcházel z pokoje, jako poslední z naší skupiny, řekl mi tichým, uhlazeným hlasem:

„Věřím, doktore Sewarde, že mi později prokážete tu spravedlnost a budete mít na paměti, že jsem dnes v noci udělal, co jsem mohl, abych vás přesvědčil.“

Kapitola devatenáctá

Deník Jonathana Harkera

Prvního října, pět hodin ráno. – Šel jsem s ostatními na prohlídku s klidnou myslí, protože myslím, že jsem Minu nikdy neviděl tak naprosto silnou a zdravou. Jsem tak rád, že souhlasila, že zůstane stranou a nechá práci na nás mužích. Nějak mě děsilo, že je vůbec zapletená do téhle strašné věci; ale teď, když je její práce hotová a když je to díky její energii, chytrosti a prozíravosti, že je celý příběh sestaven tak, že každý bod padá na váhu, může mít oprávněný pocit, že její úloha skončila a že odteď může zbytek přenechat nám. Myslím, že nás všechny ta scéna s panem Renfieldem trochu rozrušila. Když jsme odešli z jeho pokoje, mlčeli jsme, dokud jsme se nevrátili do pracovny. Pak pan Morris řekl doktoru Sewardovi:

„Poslyš, Jacku, jestli ten chlap neblafoval, tak je to asi ten nejpříčetnější blázen, jakého jsem kdy viděl. Nejsem si jistý, ale věřím, že měl nějaký vážný úmysl, a jestli měl, měl pěknou smůlu, že nedostal šanci.“ Lord Godalming a já jsme mlčeli, ale doktor Van Helsing dodal:

„Příteli Johne, ty víš o šílencích víc než já, a jsem tomu rád, protože se obávám, že kdyby bylo na mně rozhodnout, já bych ho před tím posledním hysterickým výbuchem dal na svobodu. Ale člověk se pořád učí, a v našem nynějším úkolu nesmíme nic riskovat, jak by řekl můj přítel Quincey. Všechno je nejlepší, jak to je.“ Doktor Seward jim oběma odpověděl jaksi zasněně:

„Myslím, že s vámi nakonec souhlasím. Kdyby to byl obyčejný šílenec, riskoval bych to a důvěřoval bych mu; ale zdá se, že je s hrabětem tak spjatý – jako ručička, která na něj ukazuje –, že se bojím udělat něco špatně tím, že bych vyhověl jeho rozmarům. Nemůžu zapomenout, jak se skoro se stejnou vroucností modlil o kočku a pak se mi pokusil zuby vyrvat hrdlo. Kromě toho nazval hraběte ‚Pánem a Mistrem' a možná se chce dostat ven, aby mu nějakým ďábelským způsobem pomohl. Ta hrůzná věc má k pomoci vlky a krysy a svůj vlastní druh, takže soudím, že se nezdráhá použít ani úctyhodného šílence. Rozhodně se ale zdálo, že to myslí vážně. Jen doufám, že jsme udělali to nejlepší. Tyhle věci spolu s tou divokou prací, kterou máme před sebou, člověku pořádně rozhodí nervy." Profesor přistoupil, položil mu ruku na rameno a řekl svým vážným, laskavým způsobem:

„Příteli Johne, neboj se. Snažíme se konat svou povinnost ve velmi smutném a strašném případu; můžeme jen dělat, co pokládáme za nejlepší. V co jiného máme doufat než v soucit dobrého Boha?" Lord Godalming se na pár minut vytratil, ale teď se vrátil. Zvedl malou stříbrnou píšťalku a poznamenal:

„To staré stavení může být plné krys, a jestli ano, mám po ruce protijed." Když jsme přelezli zeď, vydali jsme se k domu a dávali pozor, abychom se drželi ve stínu stromů na trávníku, kdykoli vysvitl měsíc. Když jsme došli ke vchodu, profesor otevřel brašnu a vyndal spoustu věcí, které položil na schod a roztřídil do čtyř malých hromádek, zřejmě jednu pro každého. Pak promluvil:

„Přátelé moji, jdeme do strašného nebezpečí a potřebujeme zbraně mnoha druhů. Náš nepřítel není jen duchovní. Pamatujte, že má sílu dvaceti mužů, a že ačkoli naše krky nebo naše průdušnice jsou obyčejného druhu – a tedy se dají zlomit nebo rozdrtit –, ty jeho se pouhé síle nepoddají. Silnější muž, nebo skupina mužů, kteří jsou dohromady silnější než on, ho mohou v jistých chvílích zadržet; ale nemohou mu ublížit, tak jako on může ublížit nám. Musíme se proto chránit

před jeho dotekem. Tohle mějte blízko u srdce“ – přitom zvedl malý stříbrný krucifix a podal mi ho, protože jsem mu byl nejblíž – „tyto květy dejte si kolem krku“ – a podal mi věnec ze zvadlých květů česneku – „na jiné nepřátele, pozemštější, tento revolver a tento nůž; a k pomoci ve všem tyto tak malé elektrické lampy, které si můžete připevnit na prsa; a pro všechno, a nade všechno nakonec tohle, co nesmíme zneuctit zbytečně.“ Byl to kousek svaté hostie, který vložil do obálky a podal mi ho. Každý z ostatních byl vybaven stejně. „Teď,“ řekl, „příteli Johne, kde jsou paklíče? Jestli tak dveře můžeme otevřít, nemusíme se vloupat do domu oknem, jako předtím u slečny Lucy.“

Doktor Seward zkusil jeden dva paklíče a jeho mechanická zručnost chirurga mu přitom přišla vhod. Brzy našel jeden, který pasoval; po chvíli pohrávání tam a zpátky západka povolila a s rezavým zařinčením zajela. Opřeli jsme se do dveří, rezavé panty zaskřípaly a dveře se pomalu otevřely. Bylo to až polekavě podobné obrazu, jaký ve mně vyvolal deník doktora Sewarda, když popisoval otevírání hrobky slečny Westenrové; myslím, že stejná myšlenka napadla i ostatní, protože všichni jako jeden muž ucouvli. Profesor se pohnul vpřed jako první a vstoupil do otevřených dveří.

„*In manus tuas, Domine!*“ řekl a pokřižoval se, když překračoval práh. Zavřeli jsme za sebou dveře, abychom, až rozsvítíme lampy, snad nepřilákali pozornost ze silnice. Profesor pečlivě vyzkoušel zámek, aby se ujistil, že ho zevnitř otevřeme, kdybychom museli spěšně odcházet. Pak jsme všichni rozsvítili lampy a pustili se do pátrání.

Světlo z drobných lamp padalo v nejrůznějších podivných tvarech, jak se paprsky křížily nebo jak naše neprůhledná těla vrhala velké stíny. Za nic na světě jsem se nemohl zbavit pocitu, že je mezi námi ještě někdo další. Asi to byla vzpomínka na ten strašný zážitek v Transylvánii, kterou mi ponuré okolí tak mocně přivolalo. Myslím, že ten pocit jsme měli všichni, protože jsem si všiml, že se ostatní při každém zvu-

ku a každém novém stínu ohlížejí přes rameno, stejně jako jsem to cítil u sebe.

Celé místo bylo plné prachu. Na podlaze ležel zřejmě několik palců vysoko, kromě míst, kde byly čerstvé stopy, v nichž jsem, když jsem sklonil lampu, viděl otisky cvočků tam, kde byl prach popraskaný. Stěny byly chlupaté a těžké prachem a v koutech visely chuchvalce pavučin, na nichž se prach nahromadil tak, že vypadaly jako staré roztrhané hadry, jak je tíha zčásti strhla dolů. Na stole v hale ležel velký svazek klíčů a na každém visel časem zažloutlý štítek. Několikrát je už někdo použil, protože na stole bylo v pokrývce prachu několik trhlin podobných té, která se odkryla, když profesor klíče zvedl. Obrátil se ke mně a řekl:

„Vy toto místo znáte, Jonathane. Kopíroval jste jeho plány, a znáte ho přinejmenším víc než my. Kudy je cesta do kaple?“ Měl jsem představu, kterým směrem leží, i když jsem se do ní při své dřívější návštěvě nedostal; vedl jsem tedy ostatní a po několika chybných odbočkách jsem se ocitl naproti nízkým klenutým dubovým dveřím, pobitým železnými pásy. „To je to místo,“ řekl profesor, když posvítil lampou na malý plánek domu, okopírovaný ze spisu mé původní korespondence týkající se koupě. S trochou námahy jsme na svazku našli klíč a dveře otevřeli. Byli jsme připraveni na něco nepříjemného, protože když jsme otevírali, zdálo se, že škvírami vane slabý zapáchající vzduch, ale nikdo z nás nečekal takový puch, na jaký jsme narazili. Nikdo z ostatních se s hrabětem nesetkal zblízka, a když jsem ho viděl já, byl buď v období půstu svého bytí ve svých komnatách, nebo, když byl nasycený čerstvou krví, ve zpustlé budově otevřené vzduchu; ale tady bylo místo malé a uzavřené a dlouhé nepoužívání způsobilo, že vzduch byl zatuchlý a odporný. Byl tu cítit pach hlíny, jako nějaké suché miasma, které pronikalo tím odpornějším vzduchem. Ale jak mám popsat ten zápach samotný? Nejen že se skládal ze všech neduhů smrtelnosti a z ostrého, štiplavého pachu krve, ale zdálo se, jako by

i sama hniloba zahnívala. Fuj! Je mi zle, když na to pomyslím. Jako by každý dech, který ta nestvůra vydechla, ulpěl na tom místě a ještě znásobil jeho ohavnost.

Za obvyklých okolností by takový puch náš podnik ukončil; ale tohle nebyl obvyklý případ, a vznešený a strašný cíl, kvůli němuž jsme tu byli, nám dával sílu, která se povznesla nad pouhé tělesné ohledy. Po bezděčném ucouvnutí, které následovalo po prvním odporném závanu, jsme se všichni do jednoho pustili do práce, jako by to ohavné místo byla růžová zahrada.

Prohlédli jsme to místo důkladně, a když jsme začínali, profesor řekl:

„Nejdřív je třeba zjistit, kolik beden zbývá; pak musíme prohledat každou díru a kout a škvíru a podívat se, jestli nenajdeme nějaké vodítko, co se stalo s ostatními.“ Stačil jediný pohled, aby bylo vidět, kolik jich zůstalo, protože ty velké truhly s hlínou byly objemné a nedalo se je s ničím splést.

Z padesáti jich zbývalo jen dvacet devět! Jednou jsem se polekal, protože když jsem viděl, jak se lord Godalming najednou otočil a vyhlédl klenutými dveřmi do tmavé chodby za nimi, podíval jsem se také a na okamžik se mi zastavilo srdce. Někde ze stínu jako by vyhlížely světlé rysy zlé tváře hraběte, hřbet nosu, rudé oči, rudé rty, ta strašná bledost. Trvalo to jen okamžik, protože když lord Godalming řekl: „Myslel jsem, že vidím tvář, ale byly to jen stíny,“ a vrátil se k prohlídce, posvítil jsem lampou tím směrem a vstoupil do chodby. Nebylo tam po nikom ani stopy; a protože tam nebyly žádné kouty, žádné dveře, žádný otvor jakéhokoli druhu, jen pevné zdi chodby, nemohl tam být žádný úkryt ani pro *něj*. Usoudil jsem, že strach přispěl představivosti, a nic jsem neřekl.

O několik minut později jsem uviděl, jak Morris prudce ustoupil od kouta, který právě prohlížel. Všichni jsme sledovali jeho pohyby očima, protože nás bezpochyby začínala zmáhat nervozita, a uviděli jsme

celou spoustu fosforeskujících bodů, které se třpytily jako hvězdy. Všichni jsme instinktivně couvli. Celé to místo ožívalo krysami.

Chvíli jsme stáli jako ochromení, všichni kromě lorda Godalminga, který byl zřejmě na takovou nenadálou situaci připravený. Přiběhl k velkým dubovým dveřím pobitým železem, které doktor Seward popsal zvenčí a které jsem i já sám viděl, otočil klíčem v zámku, odsunul obrovské závory a dveře otevřel dokořán. Pak vytáhl z kapsy svou malou stříbrnou píšťalku a tiše, pronikavě zapískal. Odpovědělo mu štěkání psů zpoza domu doktora Sewarda a asi za minutu se zpoza rohu domu přihnali tři teriéři. Všichni jsme se bezděčně pohnuli ke dveřím, a když jsme šli, všiml jsem si, že prach je tu hodně rozvířený: bedny, které odtud odnesli, nesli touto cestou. Ale i za tu minutu, která uplynula, se počet krys nesmírně zvětšil. Jako by se tu najednou vyrojily všude, až světlo lampy, které dopadalo na jejich pohyblivá tmavá těla a lesklé zlověstné oči, dávalo tomu místu vzhled hliněného náspu posetého světluškami. Psi se vyřítili kupředu, ale na prahu se náhle zastavili a vrčeli, a pak všichni zároveň zvedli čenichy a začali co nejžalostněji výt. Krysy se množily po tisících a my jsme vyšli ven.

Lord Godalming jednoho psa zvedl, odnesl ho dovnitř a postavil na podlahu. Ve chvíli, kdy se jeho tlapky dotkly země, jako by se mu vrátila odvaha, a vrhl se na své přirozené nepřátele. Krysy před ním prchaly tak rychle, že sotva jich stačil dvacet k smrti vytřást, a ostatním psům, které jsme mezitím stejným způsobem přenesli dovnitř, zbyla už jen malá kořist, než celá ta spousta zmizela.

Jako by s jejich odchodem odešla i nějaká zlá přítomnost, protože psi vesele poskakovali a štěkali, znenadání se vrhali na své padlé nepřátele, převraceli je sem a tam a se zuřivým třepáním je vyhazovali do vzduchu. Zdálo se, že všem nám se zvedla nálada. Jestli to bylo tím, že se otevřením dveří kaple pročistil ten smrtonosný vzduch, nebo úlevou, kterou jsme pocítili, když jsme se ocitli venku, nevím; ale stín hrůzy z nás docela určitě jako by sklouzl jako plášť a důvod našeho

příchodu ztratil něco ze svého ponurého významu, i když jsme v našem odhodlání nepolevili ani o píď. Zavřeli jsme vnější dveře, zatarasili je a zamkli, a se psy jsme se pustili do prohledávání domu. Nenašli jsme v něm nic než prach v neobyčejném množství, všude nedotčený, až na mé vlastní šlépěje z mé první návštěvy. Psi ani jednou neprojevili nejmenší známky neklidu, a i když jsme se vrátili do kaple, poskakovali, jako by byli na honu na králíky v letním lese.

Na východě se už rozednívalo, když jsme vyšli hlavním vchodem. Doktor Van Helsing sňal ze svazku klíč od domovních dveří, zamkl je, jak se patří, a když byl hotov, strčil si klíč do kapsy.

„Až dosud," řekl, „byla naše noc nanejvýš úspěšná. Žádná škoda nám nepřišla, jakou jsem se bál, že by mohla být, a přece jsme zjistili, kolik beden chybí. Nade všechno se raduji, že tento náš první – a možná náš nejtěžší a nejnebezpečnější – krok byl vykonán, aniž bychom do toho přivedli naši tak sladkou madam Minu nebo zkalili její myšlenky v bdění či ve spánku pohledy a zvuky a pachy hrůzy, které by snad nikdy nezapomněla. Také jednu lekci jsme se naučili, jestli je dovoleno usuzovat *a particulari*: že němá zvířata, která jsou hraběti k rozkazu, přece sama nejsou poddána jeho duchovní moci; neboť hleďte, tyto krysy, které by přišly na jeho zavolání, tak jako on z vrcholu svého hradu přivolává vlky k vašemu odjezdu a k nářku té ubohé matky, ačkoli k němu přijdou, utíkají hlava nehlava před tak malými psy mého přítele Arthura. Máme před sebou jiné věci, jiná nebezpečí, jiné strachy; a ten netvor – on svou moc nad zvířecím světem dnes v noci nepoužil ani poprvé, ani naposledy. Ať je tedy tak, že odešel jinam. Dobře! Dalo nám to příležitost v jistém smyslu zvolat ‚šach' v této šachové partii, kterou hrajeme o sázku lidských duší. A ted pojďme domů. Svítání je blízko a máme důvod být s prací naší první noci spokojeni. Možná je souzeno, že nás čeká mnoho dalších nocí a dní, a třeba plných nebezpečí; ale musíme jít dál a před žádným nebezpečím neucouvneme."

Když jsme se vrátili, byl dům tichý, jen nějaký ubožák v jednom ze vzdálených oddělení pořád křičel a z Renfieldova pokoje se ozýval tichý sténavý zvuk. Ten nešťastník se nepochybně, jak to šílenci dělávají, trýznil zbytečnými bolestnými myšlenkami.

Po špičkách jsem vešel do našeho pokoje a našel Minu spát; dýchala tak zlehka, že jsem musel sklonit ucho, abych to slyšel. Vypadá bledší než obvykle. Doufám, že ji dnešní večerní porada nerozrušila. Jsem opravdu vděčný, že z naší další práce, a dokonce i z našich porad, bude vynechána. Je to příliš velké vypětí, než aby ho žena snesla. Zpočátku jsem si to nemyslel, ale teď už vím své. Proto jsem rád, že je to rozhodnuto. Mohou přijít věci, které by ji vyděsilo už jen slyšet; a přece tajit je před ní by mohlo být horší než jí je říct, kdyby jednou začala tušit, že se před ní něco tají. Odteď pro ni má být naše práce zapečetěnou knihou, aspoň do té doby, než jí budeme moci říct, že je všemu konec a země je zbavena netvora z podsvětí. Troufám si říct, že po takové důvěře, jaká mezi námi byla, bude těžké začít mlčet; ale musím být pevný a zítra si o dnešní noci nechám všechno pro sebe a odmítnu mluvit o čemkoli, co se stalo. Lehnu si na pohovku, abych ji nerušil.

* * *

Prvního října, později. – Asi bylo přirozené, že jsme všichni zaspali, protože den byl rušný a noc vůbec bez odpočinku. Dokonce i Mina musela tu únavu pocítit, protože ačkoli jsem spal, až bylo slunce vysoko, probudil jsem se dřív než ona a musel jsem na ni zavolat dvakrát nebo třikrát, než se probudila. Spala vlastně tak tvrdě, že mě několik vteřin nepoznávala a dívala se na mě s jakousi prázdnou hrůzou, jako se dívá člověk, kterého probudili ze zlého snu. Trochu si stěžovala, že je unavená, a tak jsem ji nechal odpočívat až do odpoledne. Teď víme o jednadvaceti bednách, které byly odvezeny, a jestli se ukáže, že při některém z těch odvozů jich odvezli několik, můžeme je snad vysto-

povat všechny. To nám ovšem práci nesmírně usnadní, a čím dřív se do toho pustíme, tím lépe. Dnes vyhledám Thomase Snellinga.

Deník doktora Sewarda.

Prvního října. – Bylo k poledni, když mě probudil profesor, který mi vešel do pokoje. Byl veselejší a radostnější než obvykle a je docela zřejmé, že včerejší noční práce mu pomohla sejmout z mysli část té tíživé chmury. Když jsme probrali noční dobrodružství, náhle řekl:

„Tvůj pacient mě velice zajímá. Může to být, že ho s tebou dnes dopoledne navštívím? Nebo jestli jsi tak moc zaměstnán, mohu jít sám, jestli to může být. Je to pro mě nová zkušenost, najít šílence, který mluví filozofii a usuzuje tak zdravě.“ Měl jsem nějakou naléhavou práci, a tak jsem mu řekl, že budu rád, když půjde sám, protože ho pak nebudu muset nechat čekat; zavolal jsem tedy ošetřovatele a dal mu potřebné pokyny. Než profesor odešel z pokoje, varoval jsem ho, aby si o mém pacientovi neudělal nějaký mylný dojem. „Ale já chci,“ odpověděl, „aby mluvil o sobě a o svém bludu ohledně pojídání živých tvorů. Madam Mině řekl, jak vidím v tvém včerejším deníku, že kdysi takovou víru měl. Proč se usmíváš, příteli Johne?“

„Promiňte,“ řekl jsem, „ale odpověď je tady.“ Položil jsem ruku na strojopis. „Když náš rozumný a učený šílenec pronesl právě to prohlášení o tom, jak *kdysi* pojídal život, měl ústa doslova plná odporných much a pavouků, které snědl těsně předtím, než paní Harkerová vstoupila do pokoje.“ Teď se usmál Van Helsing. „Dobře!“ řekl. „Tvá paměť je věrná, příteli Johne. Měl jsem si vzpomenout. A přece je to právě tato pokřivenost myšlení a paměti, co dělá z duševní choroby tak fascinující studium. Možná získám z pošetilosti tohoto blázna víc poznání, než získám z učení těch nejmoudřejších. Kdo ví?“ Pokračoval jsem ve své práci a zanedlouho jsem měl hotovo, co jsem měl rozdělané. Zdálo se mi, že uplynula opravdu jen velmi krátká doba, ale Van

Helsing už byl zpátky v pracovně. „Ruším?“ zeptal se zdvořile, když stál ve dveřích.

„Vůbec ne,“ odpověděl jsem. „Pojďte dál. Mám práci hotovou a jsem volný. Mohu jít teď s vámi, jestli chcete.“

„To je zbytečné; já jsem ho viděl!“

„A?“

„Obávám se, že si mě moc necení. Náš rozhovor byl krátký. Když jsem vešel do jeho pokoje, seděl na stoličce uprostřed, lokty na kolenou, a jeho tvář byla obrazem zachmuřené nespokojenosti. Mluvil jsem k němu tak vesele, jak jsem dovedl, a s takovou mírou úcty, jakou jsem dokázal předstírat. Neodpověděl vůbec nic. ‚Vy mě neznáte?‘ zeptal jsem se. Jeho odpověď nebyla uklidňující: ‚Znám vás dost dobře; jste ten starý blázen Van Helsing. Byl bych rád, kdybyste se i se svými idiotskými teoriemi o mozku odklidil někam jinam. K čertu se všemi tupohlavými Holanďany!‘ Víc už neřekl ani slovo, jen seděl ve své neúprosné zachmuřenosti a byl ke mně tak lhostejný, jako bych v pokoji vůbec nebyl. Tak odešla pro tentokrát má šance hodně se naučit od tohoto tak chytrého šílence; a tak půjdu, jestli smím, a potěším se několika radostnými slovy s tou sladkou duší, madam Minou. Příteli Johne, to mě nevýslovně těší, že ona už nemá být trápena, už nemá být znepokojována našimi strašnými věcmi. I když nám bude její pomoc velmi chybět, je to tak lepší.“

„Souhlasím s vámi z celého srdce,“ odpověděl jsem vážně, protože jsem nechtěl, aby v té věci zakolísal. „Paní Harkerové bude lépe, když zůstane stranou. Věci jsou dost zlé i pro nás, samé světem protřelé muže, kteří už se za svůj život dostali do mnoha úzkých; ale pro ženu to není místo, a kdyby s tou záležitostí zůstala v kontaktu, časem by ji to neomylně zničilo.“

Van Helsing tedy odešel poradit se s paní Harkerovou a s Harkerem; Quincey a Art jsou oba venku a sledují stopy beden s hlínou. Dokončím svou obchůzku a večer se sejdeme.

Deník Miny Harkerové.

Prvního října. – Je to pro mě zvláštní, být držena v nevědomosti, jako jsem dnes; po tolika letech Jonathanovy plné důvěry vidět, jak se zjevně vyhýbá některým věcem, a to těm nejdůležitějším ze všech. Dnes ráno jsem po včerejší únavě spala dlouho, a ačkoli i Jonathan vstal pozdě, byl vzhůru dřív než já. Než odešel, promluvil se mnou, sladčeji a něžněji než kdykoli předtím, ale ani slovem se nezmínil o tom, co se stalo při návštěvě hraběcího domu. A přece musel vědět, jak strašně jsem byla ustaraná. Můj ubohý drahý! Asi ho to rozrušilo ještě víc než mě. Všichni se shodli, že bude nejlepší, když mě do té hrozné práce už dál nezatahují, a já jsem svolila. Ale pomyslet, že přede mnou něco tají! A teď pláču jako hloupá husa, i když *vím*, že to pramení z velké lásky mého manžela a z dobrých, předobrých úmyslů těch ostatních silných mužů.

To mi udělalo dobře. Nu, jednoho dne mi Jonathan všechno poví; a aby si nikdy, ani na okamžik, nemyslel, že jsem já něco tajila před ním, vedu si dál deník jako obvykle. Kdyby pak někdy pochyboval o mé důvěře, ukážu mu ho, s každou myšlenkou svého srdce zapsanou pro jeho drahé oči. Cítím se dnes zvláštně smutná a sklíčená. Asi je to reakce na to strašné vzrušení.

Včera večer jsem šla spát, když muži odešli, prostě proto, že mi to řekli. Ospalá jsem nebyla a cítila jsem sžíravou úzkost. Pořád jsem přemýšlela o všem, co se stalo od té doby, co za mnou Jonathan přijel do Londýna, a všechno mi to připadá jako strašná tragédie, v níž osud neúprosně žene věci k nějakému předurčenému konci. Zdá se, že cokoli člověk udělá, ať je to sebesprávnější, přivolá právě to, čeho je nejvíc třeba litovat. Kdybych nebyla jela do Whitby, ubohá drahá Lucy by snad teď byla s námi. Nezačala chodit na hřbitov, dokud jsem nepřijela já, a kdyby tam se mnou nechodila ve dne, nechodila by tam ve spánku; a kdyby tam nechodila v noci ve spánku, ten netvor by ji nemohl

zahubit tak, jak to udělal. Ach, proč jsem do Whitby vůbec kdy jezdila? No tak, zase pláču! Co to do mě dnes vjelo? Musím to před Jonathanem skrýt, protože kdyby věděl, že jsem za jediné dopoledne plakala dvakrát – já, která jsem nikdy neplakala kvůli sobě a které on ještě nikdy nevehnal slzu do oka –, ten drahý člověk by se utrápil. Nasadím odvážnou tvář, a jestli se mi do pláče chtít bude, nikdy to neuvidí. To je asi jedna z lekcí, které se my ubohé ženy musíme naučit…

Nedokážu si dobře vybavit, jak jsem včera v noci usnula. Pamatuji se, že jsem slyšela náhlé štěkání psů a spoustu podivných zvuků z pokoje pana Renfielda, který je někde pod námi, jako by se tam někdo velmi bouřlivě modlil. A pak se nade vším rozhostilo ticho, ticho tak hluboké, že mě polekalo, a já vstala a podívala se z okna. Všechno bylo temné a tiché a černé stíny vrhané měsíčním světlem jako by byly plné svého vlastního mlčenlivého tajemství. Zdálo se, že se nic nehýbe, že všechno je ponuré a strnulé jako smrt nebo osud; takže tenký pruh bílé mlhy, který se téměř neznatelně pomalu plížil přes trávník k domu, jako by měl vlastní vědomí a vlastní život. Myslím, že mi to odbočení myšlenek muselo prospět, protože když jsem se vrátila do postele, cítila jsem, jak se na mě plíží malátnost. Chvíli jsem ležela, ale nemohla jsem doopravdy usnout, a tak jsem vstala a znovu se podívala z okna. Mlha se rozlévala a byla teď až u domu, takže jsem viděla, jak leží hustě u zdi, jako by se kradla nahoru k oknům. Ten ubohý muž byl hlasitější než kdy předtím, a ačkoli jsem nerozeznala ani slovo z toho, co říká, nějak jsem v jeho hlase poznávala vášnivé prosby. Pak se ozvaly zvuky zápasu a já věděla, že ho ošetřovatelé zvládají. Tak jsem se vyděsila, že jsem zalezla do postele, přetáhla si přikrývky přes hlavu a strčila si prsty do uší. Tehdy jsem nebyla ani trochu ospalá, aspoň jsem si to myslela; ale musela jsem usnout, protože kromě snů si nepamatuji nic až do rána, kdy mě probudil Jonathan. Myslím, že mě stálo námahu a trochu času, než jsem si uvědomila, kde jsem a že je to Jonathan, kdo se nade mnou sklání. Můj sen byl velmi zvláštní a byl

téměř typickým příkladem toho, jak myšlenky z bdění splývají se sny nebo v nich pokračují.

Zdálo se mi, že spím a čekám, až se Jonathan vrátí. Velmi jsem se o něj bála a nemohla jsem nic dělat; nohy, ruce i mozek jsem měla jako zatížené olovem, takže nic nemohlo probíhat obvyklým tempem. A tak jsem neklidně spala a přemýšlela. Pak mi začalo docházet, že vzduch je těžký, vlhký a studený. Odhrnula jsem si přikrývky z obličeje a ke svému překvapení jsem zjistila, že všude kolem je šero. Plynové světlo, které jsem nechala pro Jonathana hořet, ale ztlumené, prosvítalo jen jako drobná rudá jiskra mlhou, která zřejmě zhoustla a vlila se do pokoje. Pak mě napadlo, že jsem před ulehnutím zavřela okno. Byla bych vstala, abych se o tom přesvědčila, ale jakási olověná malátnost jako by mi spoutala údy, a dokonce i vůli. Ležela jsem tiše a snášela to; nic víc. Zavřela jsem oči, ale přesto jsem viděla skrz víčka. Je podivuhodné, jaké kousky nám sny hrají a jak pohodlně si dokážeme věci představit. Mlha houstla a houstla a teď jsem viděla, jak vchází dovnitř, protože jsem ji viděla jako kouř – nebo jako bílou sílu vroucí vody –, jak se valí dovnitř, ne oknem, ale spárami kolem dveří. Houstla a houstla, až se zdálo, že se v pokoji soustředila v jakýsi sloup oblaku, a jeho vrcholem jsem viděla plynové světlo zářit jako rudé oko. V hlavě se mi začalo všechno točit, právě tak jako se teď v pokoji točil ten sloup oblaku, a tím vším se proplétala slova Písma: „ve dne sloup oblakový a v noci sloup ohnivý“. Bylo to opravdu nějaké takové duchovní vedení, které ke mně přicházelo ve spánku? Ale ten sloup se skládal z obojího, z denního i z nočního průvodce, protože oheň byl v tom rudém oku, které mě při té myšlence začalo nově fascinovat; až se ten oheň, jak jsem se dívala, rozdělil a zdálo se, že na mě mlhou svítí jako dvě rudé oči, takové, o jakých mi vyprávěla Lucy v tom chvilkovém pomatení mysli, když tam na útesu zapadající slunce zasáhlo okna kostela svaté Marie. Náhle na mě dolehla hrůza z toho, že právě takhle viděl Jonathan ty strašné ženy, jak se v měsíčním světle zhmotňují z vířící

mlhy, a ve snu jsem asi omdlela, protože všechno se změnilo v černou tmu. Posledním vědomým úsilím mé obrazotvornosti bylo, že mi ukázala sinalou bílou tvář, která se ke mně z mlhy skláněla. Musím si na takové sny dávat pozor, protože kdyby jich bylo příliš, připravily by člověka o rozum. Požádala bych doktora Van Helsinga nebo doktora Sewarda, aby mi předepsali něco na spaní, jenže se bojím, že bych je vylekala. Takový sen by se v téhle době vetkal do jejich obav o mě. Dnes v noci se budu usilovně snažit spát přirozeně. Jestli se mi to nepodaří, poprosím je zítra večer, aby mi dali dávku chloralu; to mi jednou nemůže uškodit a dopřeje mi to dobrý noční spánek. Včerejší noc mě unavila víc, než kdybych vůbec nespala.

* * *

Druhého října, deset hodin večer. – Včera v noci jsem spala, ale nic se mi nezdálo. Musela jsem spát tvrdě, protože mě nevzbudil ani Jonathan, když šel spát; ale spánek mě neosvěžil, protože se dnes cítím strašně slabá a bez nálady. Celý včerejšek jsem se pokoušela číst nebo jsem ležela a podřimovala. Odpoledne se pan Renfield zeptal, jestli by mě mohl vidět. Ubohý muž, byl velmi mírný, a když jsem odcházela, políbil mi ruku a prosil Boha, aby mi žehnal. Nějak mě to hluboce dojalo; pláču, když si na něj vzpomenu. To je nová slabost, na kterou si musím dávat pozor. Jonathan by byl nešťastný, kdyby věděl, že jsem plakala. On i ostatní byli pryč až do večeře a všichni se vrátili unavení. Dělala jsem, co jsem mohla, abych je rozveselila, a asi mi to úsilí prospělo, protože jsem zapomněla, jak jsem unavená. Po večeři mě poslali spát a všichni odešli spolu kouřit, jak říkali, ale já věděla, že si chtějí navzájem povědět, co se kterému z nich během dne přihodilo; z Jonathanova chování jsem poznala, že má něco důležitého, co chce sdělit. Nebyla jsem tak ospalá, jak bych měla být; a tak jsem ještě před jejich odchodem poprosila doktora Sewarda, aby mi dal trochu nějakého

opiátu, protože jsem předešlou noc nespala dobře. Velmi laskavě mi připravil uspávací nápoj a dal mi ho s tím, že mi neuškodí, protože je velmi mírný… Vypila jsem ho a čekám na spánek, který se pořád drží stranou. Doufám, že jsem neudělala chybu, protože jak se mnou spánek začíná koketovat, přichází nový strach: že jsem byla možná pošetilá, když jsem se takhle připravila o schopnost probudit se. Mohla bych ji potřebovat. Už přichází spánek. Dobrou noc.

Kapitola dvacátá

Deník Jonathana Harkera

Prvního října, večer. – Thomase Snellinga jsem našel v jeho domě v Bethnal Green, ale bohužel nebyl ve stavu, aby si na něco vzpomněl. Už sama vyhlídka na pivo, kterou mu otevřela má očekávaná návštěva, na něj byla příliš a s pitím, na které se těšil, začal příliš brzy. Od jeho ženy, která vypadala jako slušná, chudá duše, jsem se však dozvěděl, že byl jen pomocníkem Smolleta, který byl z těch dvou kumpánů ten odpovědný. Zajel jsem tedy do Walworthu a pana Josepha Smolleta jsem zastihl doma, v košili bez kabátu, jak upíjí pozdní čaj z podšálku. Je to slušný, inteligentní chlapík, rozhodně dobrý a spolehlivý typ dělníka, a má hlavu na svém místě. Na celou příhodu s bednami si dobře pamatoval, a z úžasně ohmataného zápisníku s oslíma ušima, který vylovil z nějaké tajemné schránky kdesi v sedací části kalhot a v němž byly hieroglyfické záznamy tlustou, napůl setřenou tužkou, mi sdělil, kam byly bedny dopraveny. Šest jich, řekl, bylo v nákladu, který odvezl z Carfaxu a nechal v Chicksand Street číslo sto devadesát sedm v Mile End New Town, a dalších šest uložil v Jamaica Lane v Bermondsey. Jestliže tedy hrabě zamýšlel rozmístit tato svá příšerná útočiště po Londýně, byla tato místa vybrána jako první místa dodání, aby je později mohl rozmístit ještě šířeji. Systematičnost, s jakou se to dělo, mě přivedla na myšlenku, že se nemůže chtít omezit jen na dvě strany Londýna. Teď se usadil na dalekém východě severního břehu, na východě jižního břehu a na jihu. Sever a západ jistě nikdy neměly být

z jeho ďábelského plánu vynechány – nemluvě o samotném City a o samém srdci vznešeného Londýna na jihozápadě a na západě. Vrátil jsem se ke Smolletovi a zeptal se ho, jestli by nám mohl říct, zda byly z Carfaxu odvezeny ještě nějaké další bedny.

Odpověděl:

„No, šéfe, zachoval jste se ke mně moc hezky“ – dal jsem mu zlaťák za půl libry – „tak vám povím všecko, co vím. Před čtyřma dnama večer jsem slyšel jednoho chlapa, jmenuje se Bloxam, jak v hospodě U Zajíce a chrtů v Pincher's Alley povídá, že s kamarádem měli moc prašnou fušku v jednom starým baráku v Purfectu. Takových fušek, jako je tahle, moc není, a tak si myslím, že by vám Sam Bloxam mohl něco povědět.“ Zeptal jsem se, jestli by mi mohl říct, kde ho najdu. Řekl jsem mu, že kdyby mi tu adresu sehnal, stálo by mu to za další zlaťák za půl libry. Dopil tedy jedním hltem čaj a vstal s tím, že se do hledání pustí hned teď. Ve dveřích se zastavil a řekl:

„Hele, šéfe, nemá žádnej smysl, abych vás tu zdržoval. Sama možná najdu brzo, a možná ne; ale tak jako tak asi nebude ve stavu, aby vám dneska večer moc pověděl. Sam je hroznej, když se dá do chlastu. Jestli mi můžete dát obálku se známkou a napsat na ni svou adresu, zjistím, kde se dá Sam najít, a ještě dneska večer vám to pošlu. Ale radši se za ním vypravte ráno brzo, jinak ho možná nechytíte; Sam totiž vyráží zatraceně brzo, ať večer předtím chlastal, jak chtěl.“

To všechno znělo prakticky, a tak jedno z dětí odběhlo s penny koupit obálku a list papíru, a drobné si mohlo nechat. Když se vrátilo, napsal jsem na obálku adresu, nalepil známku, a když mi Smollet znovu věrně slíbil, že mi adresu pošle, jakmile ji zjistí, vydal jsem se domů. Tak jako tak jsme na stopě. Dnes večer jsem unavený a potřebuji spát. Mina tvrdě spí a vypadá trochu příliš bledá; oči má, jako by plakala. Chudinka drahá, nepochybuji, že ji trápí, že ji držíme v nevědomosti, a možná se kvůli tomu o mě a o ostatní bojí dvojnásob. Ale je to tak nejlepší. Je lepší, když je teď takhle zklamaná a ustaraná, než aby se jí

zhroutily nervy. Doktoři měli naprostou pravdu, když trvali na tom, aby zůstala té strašné záležitosti stranou. Musím být pevný, protože právě na mně musí spočívat tohle břemeno mlčení. Za žádných okolností s ní o té věci nezačnu mluvit. Vlastně to možná nakonec nebude těžký úkol, protože ona sama začala být v té věci zamlklá a o hraběti ani o jeho činech nemluvila od té doby, co jsme jí oznámili své rozhodnutí.

* * *

Druhého října, večer. – Dlouhý, vyčerpávající a vzrušující den. První poštou mi přišla moje obálka s adresou a v ní špinavý útržek papíru, na kterém bylo tesařskou tužkou rozmáchlým písmem napsáno:

„Sam Bloxam, Korkrans, číslo čtyři, Poters Cort, Bartel Street, Walworth. Ptejte se na depita."

Dopis jsem dostal do postele a vstal jsem, aniž bych vzbudil Minu. Vypadala malátná, ospalá a bledá a zdaleka ne zdravá. Rozhodl jsem se ji nebudit, ale až se vrátím z tohoto nového pátrání, zařídit, aby odjela zpátky do Exeteru. Myslím, že by byla šťastnější v našem vlastním domově, kde by ji zaměstnávaly každodenní povinnosti, než tady mezi námi a v nevědomosti. Doktora Sewarda jsem viděl jen na okamžik, řekl jsem mu, kam jedu, a slíbil, že se vrátím a povím to ostatním, jakmile něco zjistím. Zajel jsem do Walworthu a s jistými obtížemi jsem našel Potter's Court. Smolletův pravopis mě svedl, protože jsem se ptal na Poter's Court místo na Potter's Court. Když jsem však ten dvůr našel, nedalo mi žádnou práci objevit Corcoranovu noclehárnu. Když jsem se muže, který přišel ke dveřím, zeptal na „depita", zavrtěl hlavou a řekl: „Neznám ho. Žádnej takovej tu není; za celej svůj zatracenej život jsem o něm neslyšel. Nevěřím, že tu nebo kdekoli jinde bydlí někdo takovej." Vytáhl jsem Smolletův dopis, a když jsem ho četl, napad-

lo mě, že by mě mohlo navést poučení z pravopisu názvu toho dvora. „A co jste vy?“ zeptal jsem se.

„Já jsem tu depity,“ odpověděl. Hned jsem viděl, že jsem na správné stopě; zase mě svedl fonetický pravopis. Spropitné ve výši dvou a půl šilinku mi zpřístupnilo všechno, co ten správce noclehárny věděl, a dozvěděl jsem se, že pan Bloxam, který minulou noc u Corcorana vyspával zbytky svého piva, odešel v pět hodin ráno do práce v Poplaru. Nevěděl, kde to pracoviště leží, ale měl mlhavou představu, že je to nějaký „novomódní skladiště“; a s touhle chabou stopou jsem se musel vypravit do Poplaru. Bylo dvanáct hodin, než jsem zaslechl nějakou uspokojivou zmínku o takové budově, a to v jedné kavárně, kde obědvali nějací dělníci. Jeden z nich naznačil, že v Cross Angel Street se staví nová budova chladírenského skladu; a protože to odpovídalo podmínce „novomódního skladiště“, okamžitě jsem tam zajel. Rozhovor s nevrlým vrátným a ještě nevrlejším předákem, které jsem oba usmířil zákonným platidlem, mě přivedl na Bloxamovu stopu; poslali pro něj, když jsem naznačil, že jsem ochoten zaplatit jeho předákovi jeho denní mzdu za tu výsadu, že se ho budu moci zeptat na pár otázek v soukromé záležitosti. Byl to docela chytrý chlapík, i když drsný v řeči i chování. Když jsem mu slíbil, že mu za jeho informace zaplatím, a dal mu zálohu, řekl mi, že vykonal dvě cesty mezi Carfaxem a jedním domem na Piccadilly a že z prvního domu do druhého převezl devět velkých beden – „zatraceně těžkých“ – s koněm a vozem, které si k tomu účelu najal. Zeptal jsem se ho, jestli by mi mohl říct číslo toho domu na Piccadilly, na což odpověděl:

„No, šéfe, to číslo jsem zapomněl, ale bylo to jen pár domů od jednoho velkýho bílýho kostela nebo něčeho takovýho, nedávno postavenýho. Byl to taky zaprášenej starej barák, i když proti tomu prachu v baráku, odkud jsme ty zatracený bedny brali, to nebylo nic.“

„Jak jste se do těch domů dostal, když byly oba prázdné?“

„V tom baráku v Purfleetu na mě čekal ten starej pán, co mě najal. Pomáhal mi zvedat bedny a nakládat je na vůz. Ať se propadnu, ale byl to ten nejsilnější chlap, na jakýho jsem kdy narazil, a to byl starej, s bílým knírem, a tak hubenej, že byste řekl, že ani nevrhá stín."

Jak mnou ta slova projela!

„No vždyť on bral ten svůj konec bedny, jako by to byly balíčky čaje, a já funěl a supěl, než jsem ten svůj vůbec zvedl – a to taky nejsem žádný ořezávátko."

„Jak jste se dostal do toho domu na Piccadilly?" zeptal jsem se.

„Ten tam byl taky. Musel vyrazit a dostat se tam přede mnou, protože když jsem zazvonil, přišel a otevřel mi sám a pomohl mi odnést bedny do haly."

„Všech devět?" zeptal jsem se.

„Jo; v prvním nákladu jich bylo pět a ve druhým čtyři. Byla to zatraceně žíznivá práce a už si moc nepamatuju, jak jsem se dostal domů." Přerušil jsem ho:

„Zůstaly ty bedny v hale?"

„Jo; byla to velká hala a nic jinýho v ní nebylo." Udělal jsem ještě jeden pokus, abych se dostal dál:

„Neměl jste žádný klíč?"

„Nepotřeboval jsem žádnej klíč ani nic. Ten starej pán otevřel dveře sám a zase je zavřel, když jsem odjížděl. Na tu poslední cestu si nevzpomínám – ale to bylo tím pivem."

„A nevzpomenete si na číslo toho domu?"

„Ne, pane. Ale s tím nebudete mít žádný potíže. Je to vysokej dům s kamenným průčelím s arkýřem a k dveřím vedou vysoký schody. Ty schody znám, protože jsem po nich musel vynášet bedny se třema pobudama, co se tam přitočili, aby si vydělali nějakej měďák. Ten starej pán jim dal po šilinku, a když viděli, že dostali tolik, chtěli víc; ale on jednoho z nich popad za rameno a div ho neshodil ze schodů, až nakonec celá ta banda odtáhla a klela." Usoudil jsem, že podle tohoto po-

pisu ten dům najdu, a tak jsem svému příteli za informace zaplatil a vydal se na Piccadilly. Získal jsem novou bolestnou zkušenost: hrabě, jak bylo zřejmé, dokázal s bednami s hlínou zacházet sám. Jestli tomu tak bylo, byl čas drahý; protože teď, když už je do jisté míry rozmístil, mohl celý úkol dokončit nepozorovaně, kdykoli by si sám zvolil. Na Piccadilly Circus jsem propustil drožku a šel pěšky na západ; za klubem Junior Constitutional jsem narazil na popsaný dům a byl jsem přesvědčen, že je to další z doupat, která si Drákula připravil. Dům vypadal, jako by v něm dlouho nikdo nebydlel. Okna byla pokrytá vrstvou prachu a okenice zavřené. Všechny rámy byly časem zčernalé a ze železa se barva většinou oloupala. Bylo zřejmé, že ještě nedávno visela před balkonem velká vývěsní tabule; někdo ji však hrubě strhl a zůstaly jen sloupky, které ji nesly. Za zábradlím balkonu jsem viděl nějaká volná prkna, jejichž čerstvě odlomené hrany svítily bělostí. Hodně bych dal za to, kdybych tu tabuli mohl vidět neporušenou, protože by mi možná napověděla, komu dům patří. Vzpomněl jsem si na svou zkušenost s průzkumem a koupí Carfaxu a nemohl jsem se ubránit pocitu, že kdybych našel předchozího majitele, mohl by se najít nějaký způsob, jak se do domu dostat.

Z piccadillské strany se teď nedalo nic zjistit a nedalo se nic dělat; obešel jsem tedy dům dozadu, abych se podíval, jestli se něco nedá vypátrat odtamtud. Ve stájové uličce bylo živo, protože domy na Piccadilly jsou většinou obydlené. Zeptal jsem se jednoho nebo dvou čeledínů a pomocníků, které jsem tam viděl, jestli by mi o tom prázdném domě mohli něco říct. Jeden z nich řekl, že slyšel, že ho nedávno někdo koupil, ale nemohl říct, od koho. Řekl mi však, že až do nedávna tam visela tabule s nápisem „Na prodej“ a že by mi snad něco mohla říct realitní kancelář Mitchell, synové a Candy, protože si myslel, že si pamatuje, že na té tabuli viděl jméno té firmy. Nechtěl jsem vypadat příliš dychtivě ani dát svému informátorovi příliš mnoho vědět nebo tušit, a tak jsem mu obvyklým způsobem poděkoval a odloudal se

pryč. Začalo se už stmívat a padala podzimní noc, takže jsem neztrácel čas. V hotelu Berkeley jsem si v adresáři vyhledal adresu firmy Mitchell, synové a Candy a brzy jsem byl v jejich kanceláři v Sackville Street.

Pán, který mě přijal, byl mimořádně uhlazený v chování, ale ve stejné míře nesdílný. Jakmile mi jednou řekl, že dům na Piccadilly – kterému po celou dobu našeho rozhovoru říkal „sídlo“ – je prodán, považoval mou záležitost za vyřízenou. Když jsem se zeptal, kdo ho koupil, otevřel oči o chlup víc a několik vteřin se odmlčel, než odpověděl:

„Je prodán, pane.“

„Promiňte,“ řekl jsem se stejnou zdvořilostí, „ale mám zvláštní důvod, proč chci vědět, kdo ho koupil.“

Znovu se odmlčel, tentokrát déle, a zvedl obočí ještě výš. „Je prodán, pane,“ zněla znovu jeho lakonická odpověď.

„Jistě vám nebude vadit,“ řekl jsem, „sdělit mi aspoň tolik.“

„Ale vadí mi to,“ odpověděl. „Záležitosti klientů jsou v rukou firmy Mitchell, synové a Candy naprosto v bezpečí.“ Byl to zjevně nafoukaný puntičkář nejčistší vody a nemělo smysl se s ním přít. Usoudil jsem, že bude nejlepší utkat se s ním na jeho vlastní půdě, a tak jsem řekl:

„Vaši klienti, pane, mají štěstí, že mají tak rozhodného strážce svých důvěrných záležitostí. Já sám jsem příslušníkem svobodného povolání.“ Při těch slovech jsem mu podal svou navštívenku. „V tomto případě mě nevede zvědavost; jednám jménem lorda Godalminga, který by se rád dozvěděl něco o nemovitosti, která byla, jak se doslechl, nedávno na prodej.“ Tato slova postavila věci do jiného světla. Řekl:

„Rád bych vám vyhověl, kdybych mohl, pane Harkere, a zvlášť bych rád vyhověl jeho lordstvu. Jednou jsme pro něj vyřizovali malou záležitost, pronájem několika pokojů, když byl ještě urozený pan Arthur Holmwood. Když mi dáte adresu jeho lordstva, poradím se o té věci s vedením firmy a v každém případě se s jeho lordstvem spojím dneš-

ní večerní poštou. Bude nám potěšením, jestli se budeme moci od svých pravidel natolik odchýlit, abychom jeho lordstvu požadované informace poskytli."

Chtěl jsem si získat přítele, a ne nadělat si nepřítele, a tak jsem mu poděkoval, dal mu adresu u doktora Sewarda a odešel. Byla už tma a já byl unavený a hladový. Dal jsem si šálek čaje v čajovně Aerated Bread Company a příštím vlakem jsem odjel do Purfleetu.

Všechny ostatní jsem našel doma. Mina vypadala unaveně a bledě, ale statečně se snažila být čilá a veselá; srdce se mi sevřelo při pomyšlení, že jsem před ní musel něco tajit, a tak jí způsobit neklid. Díky Bohu, tohle bude poslední večer, kdy se dívá na naše porady a cítí osten toho, že jí neprojevujeme důvěru. Potřeboval jsem všechnu svou odvahu, abych se držel moudrého rozhodnutí nechat ji stranou našeho ponurého úkolu. Zdá se, že se s tím nějak víc smířila; nebo se jí samo to téma zprotivilo, protože když na to někdo náhodou narazí, doopravdy se otřese. Jsem rád, že jsme se rozhodli včas, protože při takovém pocitu by pro ni naše rostoucí poznání bylo mučením.

Ostatním jsem nemohl o objevech toho dne povědět, dokud jsme nebyli sami; a tak jsem po večeři – po níž následovalo trochu hudby, abychom zachovali zdání i mezi sebou – odvedl Minu do jejího pokoje a nechal ji jít spát. Ta drahá dívka byla ke mně něžnější než kdy jindy a tiskla se ke mně, jako by mě chtěla zdržet; ale bylo toho hodně k projednání, a tak jsem odešel. Díky Bohu, to, že si přestáváme všechno říkat, mezi námi nic nezměnilo.

Když jsem zase sešel dolů, našel jsem ostatní shromážděné u krbu v pracovně. Ve vlaku jsem si deník dopsal až sem a prostě jsem jim ho přečetl, protože to byl nejlepší způsob, jak je seznámit se vším, co jsem věděl; když jsem skončil, řekl Van Helsing:

„To byl velký den práce, příteli Jonathane. Bezpochyby jsme na stopě chybějících beden. Jestli je všechny najdeme v tom domě, pak je naše práce blízko konce. Ale jestli některé budou chybět, musíme hle-

dat, dokud je nenajdeme. Pak teprve provedeme svůj poslední *coup* a uštveme toho bídníka k jeho skutečné smrti.“ Chvíli jsme všichni mlčky seděli, a najednou promluvil pan Morris:

„Poslyšte! Jak se do toho domu dostaneme?“

„Do toho druhého jsme se dostali,“ odpověděl rychle lord Godalming.

„Ale Arte, tohle je něco jiného. V Carfaxu jsme se vloupali do domu, ale chránila nás noc a park obehnaný zdí. Spáchat vloupání na Piccadilly, ať ve dne, nebo v noci, to bude sakra jiná věc. Přiznám se, že nevidím, jak se tam dostaneme, leda by nám ten panáček z realitní kanceláře sehnal nějaký klíč; možná to budeme vědět, až ráno dostaneš jeho dopis.“ Lord Godalming svraštil obočí, vstal a chodil po pokoji. Po chvíli se zastavil a řekl, přičemž se díval z jednoho na druhého:

„Quincey má hlavu na správném místě. Tohle vloupávání začíná být vážná věc; jednou nám to prošlo, ale teď máme před sebou pořádně zapeklitou práci – leda bychom našli hraběcí košík s klíči.“

Protože se do rána nedalo nic rozumného dělat a protože by bylo přinejmenším moudré počkat, až lord Godalming dostane zprávu od Mitchellovy firmy, rozhodli jsme se, že před snídaní nepodnikneme žádný aktivní krok. Dlouho jsme seděli, kouřili a probírali celou věc ve všech jejích světlech a souvislostech; využil jsem té příležitosti a dopsal tento deník až do této chvíle. Jsem velmi ospalý a půjdu si lehnout…

Jen řádek. Mina tvrdě spí a dýchá pravidelně. Čelo má svraštělé do drobných vrásek, jako by přemýšlela i ve spánku. Je pořád příliš bledá, ale nevypadá tak sešle jako dnes ráno. Zítřek to doufám všechno spraví; bude zase sama sebou, doma v Exeteru. Ach, jak jsem ospalý!

Deník doktora Sewarda.

Prvního října. – Renfield mi znovu vrtá hlavou. Jeho nálady se mění tak rychle, že je pro mě těžké s nimi držet krok, a protože vždy zna-

menají něco víc než jen jeho vlastní blaho, jsou víc než zajímavým předmětem studia. Když jsem ho dnes ráno navštívil poté, co odbyl Van Helsinga, choval se jako člověk, který vládne osudu. Ve skutečnosti osudu vládl – subjektivně. Na ničem z věcí tohoto pouhého světa mu doopravdy nezáleželo; vznášel se v oblacích a shlížel dolů na všechny slabosti a potřeby nás ubohých smrtelníků. Napadlo mě, že té příležitosti využiji a něco se dozvím, a tak jsem se ho zeptal:

„A jak je to teď s mouchami?“ Usmál se na mě docela povýšeně – takovým úsměvem, jaký by slušel tváři Malvolia – a odpověděl:

„Moucha, můj milý pane, má jeden nápadný rys; její křídla jsou typickým obrazem vzdušných sil duševních schopností. Staří dobře věděli, proč zpodobňovali duši jako motýla!“

Řekl jsem si, že jeho přirovnání logicky dotáhnu až do krajnosti, a tak jsem rychle řekl:

„Ach tak, teď vám tedy jde o duši, ano?“ Šílenství v něm přemohlo rozum a po tváři se mu rozlil zmatený výraz, když zavrtěl hlavou s rozhodností, jakou jsem u něj viděl jen zřídka, a řekl:

„Ach ne, ach ne! Žádné duše nechci. Chci jen život.“ Tu se rozjasnil. „Momentálně je mi to docela lhostejné. Se životem je všechno v pořádku; mám všechno, co chci. Jestli chcete studovat zoofágii, pane doktore, musíte si najít nového pacienta!“

To mě trochu zarazilo, a tak jsem ho popostrčil dál:

„Pak tedy vládnete životu; jste nejspíš bůh?“ Usmál se s nevýslovně vlídnou povýšeností.

„Ach ne! Je mi vzdáleno, abych si osoboval vlastnosti Božstva. Netýkají se mě dokonce ani Jeho zvláště duchovní skutky. Smím-li vyložit své myšlenkové stanovisko, pak jsem, pokud jde o věci čistě pozemské, zhruba v takovém postavení, jaké Henoch zaujímal v duchovním smyslu!“ To pro mě byl oříšek. Nemohl jsem si v tu chvíli vybavit, v čem se sem Henoch hodí; musel jsem tedy položit prostou otázku, i když jsem cítil, že se tím v očích toho šílence ponižuji:

„A proč zrovna s Henochem?“

„Protože chodil s Bohem.“ Neviděl jsem, v čem je ta podobnost, ale nechtěl jsem to přiznat; vrátil jsem se tedy k tomu, co předtím popřel:

„Takže vám na životě nezáleží a duše nechcete. Proč ne?“ Položil jsem tu otázku rychle a dost přísně, schválně, abych ho vyvedl z míry. Podařilo se to; na okamžik nevědomky upadl do svého starého podlézavého chování, hluboko se přede mnou uklonil a doslova se ke mně lísal, když odpovídal:

„Opravdu, opravdu nechci žádné duše! Nechci. Nemohl bych je použít, ani kdybych je měl; nebyly by mi k ničemu. Nemohl bych je jíst ani…“ Najednou se zarazil a po tváři se mu rozlil ten starý potměšilý výraz, jako když zavane vítr po hladině. „A pokud jde o život, pane doktore, co je to vlastně? Když máte všechno, co potřebujete, a víte, že nikdy nebudete strádat, to je všechno. Mám přátele – dobré přátele – jako jste vy, doktore Sewarde.“ To řekl s úšklebkem nevýslovné potměšilosti. „Vím, že mi nikdy nebudou chybět prostředky k životu!“

Myslím, že skrze zakalenou mysl svého šílenství ve mně vycítil nějaké nepřátelství, protože se okamžitě uchýlil k poslednímu útočišti sobě podobných – k zarputilému mlčení. Po chvíli jsem viděl, že je prozatím zbytečné s ním mluvit. Trucoval, a tak jsem odešel.

Později během dne pro mě poslal. Normálně bych bez zvláštního důvodu nepřišel, ale právě teď mě tolik zajímá, že bych se rád namáhal. Kromě toho jsem rád za cokoli, co mi pomůže ukrátit čas. Harker je pryč, sleduje stopy; a stejně tak lord Godalming a Quincey. Van Helsing sedí v mé pracovně a zkoumá záznamy, které připravili Harkerovi; zdá se, že si myslí, že díky přesné znalosti všech podrobností narazí na nějakou stopu. Nechce, aby ho při té práci někdo bez příčiny rušil. Byl bych ho vzal s sebou za pacientem, jenže jsem si myslel, že po tom, jak ho Renfield posledně odbyl, by tam možná nechtěl jít znovu. Byl tu i další důvod: Renfield by před třetí osobou možná nemluvil tak volně, jako když jsme byli sami.

Našel jsem ho sedět uprostřed podlahy na stoličce, což je poloha, která obvykle svědčí o nějaké duševní energii. Když jsem vešel, okamžitě řekl, jako by mu ta otázka už čekala na rtech:

„A co duše?“ Bylo tedy zřejmé, že můj dohad byl správný. Nevědomá mozková činnost konala své dílo, dokonce i u šílence. Rozhodl jsem se tu věc vyjasnit. „A co si o nich myslíte vy sám?“ zeptal jsem se. Chvíli neodpovídal, jen se rozhlížel kolem sebe, nahoru a dolů, jako by čekal, že najde nějakou inspiraci k odpovědi.

„Já žádné duše nechci!“ řekl slabě a omluvně. Zdálo se, že ho ta věc hlodá, a tak jsem se rozhodl jí využít – „být krutý, abych byl laskavý“. Řekl jsem tedy:

„Máte rád život a chcete život?“

„Ach ano! Ale to je v pořádku; s tím si nemusíte dělat starosti!“

„Ale jak máme získat život, aniž bychom získali i duši?“ zeptal jsem se. To ho, jak se zdálo, zmátlo, a tak jsem pokračoval:

„To si jednou užijete, až budete poletovat tam venku a kolem vás budou bzučet, švitořit a mňoukat duše tisíců much a pavouků a ptáků a koček. Máte přece jejich životy, a tak se musíte smířit i s jejich dušemi!“ Zdálo se, že to nějak zapůsobilo na jeho představivost, protože si strčil prsty do uší a pevně zamhouřil oči, přesně jako to dělá malý chlapec, když mu mydlí obličej. Bylo v tom něco dojemného, co mě zasáhlo; zároveň mi to dalo lekci, protože se zdálo, že přede mnou je dítě – jen dítě, i když jeho rysy byly opotřebované a strniště na čelistech bílé. Bylo zřejmé, že prochází nějakým procesem duševního rozrušení, a protože jsem věděl, jak jeho dřívější nálady osvětlovaly věci, které se zdánlivě jeho samého netýkaly, rozhodl jsem se, že vstoupím do jeho mysli, jak nejlépe dovedu, a půjdu s ním. Prvním krokem bylo obnovit důvěru, a tak jsem se ho zeptal, a mluvil jsem dost nahlas, aby mě slyšel přes zacpané uši:

„Chtěl byste trochu cukru, abyste si zase přilákal mouchy?“ Zdálo se, že se najednou probral, a zavrtěl hlavou. Se smíchem odpověděl:

„Ani ne! Mouchy jsou koneckonců ubohá stvoření!“ Po chvilce dodal: „Ale stejně nechci, aby mi kolem hlavy bzučely jejich duše.“

„Nebo pavouci?“ pokračoval jsem.

„K čertu s pavouky! K čemu jsou pavouci? Není na nich nic k jídlu ani…“ – náhle se zarazil, jako by si vzpomněl na zakázané téma.

„Tak, tak!“ řekl jsem si v duchu. „Už podruhé se najednou zarazil před slovem ‚pít‘; co to znamená?“ Zdálo se, že si Renfield sám uvědomil, že udělal chybu, protože spěšně pokračoval, jako by chtěl odvést mou pozornost:

„Na takové věci vůbec nic nedám. ‚Krysy, myši a podobná drobná zvěř,‘ jak říká Shakespeare, ‚slepičí zob ze spíže‘, dalo by se jim říkat. Takové hlouposti už mám za sebou. Zajímat mě nižšími masožravci, když vím, co mě čeká, to je jako chtít po člověku, aby jedl molekuly čínskými hůlkami.“

„Rozumím,“ řekl jsem. „Chcete velké věci, do kterých se dá pořádně zakousnout? Co byste říkal na slona ke snídani?“

„Jaké směšné nesmysly to mluvíte!“ Začínal být až příliš čilý, a tak jsem si řekl, že na něj pořádně zatlačím. „Rád bych věděl,“ řekl jsem zamyšleně, „jaká je asi sloní duše!“

Dosáhl jsem kýženého účinku, protože okamžitě sestoupil ze svých výšin a byl z něj zase dítě.

„Nechci sloní duši ani vůbec žádnou duši!“ řekl. Několik okamžiků seděl sklesle. Najednou vyskočil na nohy, oči mu planuly a nesl všechny známky prudkého mozkového rozrušení. „Jděte k čertu i se svými dušemi!“ křičel. „Proč mě trápíte dušemi? Copak už nemám dost toho, co mě trápí, bolí a rozptyluje, i bez přemýšlení o duších?“ Vypadal tak nepřátelsky, že jsem si myslel, že ho popadne další vražedný záchvat, a tak jsem zapískal na píšťalku. V tom okamžiku se však uklidnil a omluvně řekl:

„Odpusťte mi, pane doktore; zapomněl jsem se. Nepotřebujete žádnou pomoc. Mám v duši takové starosti, že jsem náchylný k podráždě-

nosti. Kdybyste jen věděl, jaký problém musím řešit a na čem pracuji, litoval byste mě, měl byste se mnou strpení a odpustil byste mi. Prosím, nedávejte mi svěrací kazajku. Chci přemýšlet a nemohu volně přemýšlet, když mám spoutané tělo. Jistě to pochopíte!“ Zjevně se ovládal; když tedy přišli ošetřovatelé, řekl jsem jim, ať si toho nevšímají, a oni odešli. Renfield je sledoval, jak odcházejí; když se dveře zavřely, řekl se značnou důstojností a vlídností:

„Doktore Sewarde, byl jste ke mně velmi ohleduplný. Věřte mi, že jsem vám velmi, velmi vděčný!“ Považoval jsem za vhodné nechat ho v této náladě, a tak jsem odešel. Ve stavu toho muže je jistě o čem přemýšlet. Několik bodů jako by tvořilo to, čemu americký reportér říká „story“, kdyby se je jen podařilo seřadit ve správném pořadí. Tady jsou:

Nechce se zmínit o „pití“.

Bojí se pomyšlení, že by ho tížila „duše“ čehokoli.

Nemá strach, že by mu v budoucnu chyběl „život“.

Nižšími formami života naprosto pohrdá, i když se bojí, že by ho pronásledovaly jejich duše.

Logicky to všechno ukazuje jedním směrem! Má nějaké ujištění, že získá nějaký vyšší život. Bojí se následků – břemene duše. Pak tedy vyhlíží lidský život!

A to ujištění…?

Milosrdný Bože! Byl u něj hrabě a chystá se nějaký nový hrůzný plán!

* * *

Později. – Po své obchůzce jsem šel za Van Helsingem a pověděl mu o svém podezření. Velmi zvážněl, a když tu věc chvíli promýšlel, požádal mě, abych ho k Renfieldovi zavedl. Udělal jsem to. Když jsme došli ke dveřím, slyšeli jsme, jak šílenec uvnitř vesele zpívá, jako to dělával

v době, která se teď zdá tak dávno. Když jsme vešli, s úžasem jsme viděli, že si jako kdysi rozložil cukr; mouchy, malátné podzimem, už začínaly s bzučením vlétat do pokoje. Snažili jsme se ho přimět, aby mluvil o tématu našeho předchozího rozhovoru, ale nevnímal nás. Dál zpíval, jako bychom tam vůbec nebyli. Sehnal si kus papíru a skládal z něj zápisník. Museli jsme odejít stejně nevědomí, jako jsme přišli.

Je to opravdu podivný případ; dnes v noci ho musíme hlídat.

Dopis firmy Mitchell, synové a Candy lordu Godalmingovi.

„*Prvního října.*

„Mylorde,

„jsme vždy jen příliš šťastni, můžeme-li vyhovět Vašim přáním. Pokud jde o přání Vašeho lordstva, které Vaším jménem vyslovil pan Harker, dovolujeme si poskytnout následující informace o prodeji a koupi domu Piccadilly číslo tři sta čtyřicet sedm. Původními prodávajícími jsou vykonavatelé závěti zesnulého pana Archibalda Winter-Suffielda. Kupujícím je cizí šlechtic, hrabě de Ville, který koupi provedl osobně a kupní cenu zaplatil v bankovkách ‚přes pult', jestliže nám Vaše lordstvo promine tak vulgární výraz. Kromě toho o něm nevíme vůbec nic.

„Zůstáváme, mylorde,

„pokorní služebníci Vašeho lordstva

„Mitchell, synové a Candy"

Deník doktora Sewarda.

Druhého října. – Včera v noci jsem postavil na chodbu jednoho muže a řekl mu, ať si přesně poznamená každý zvuk, který z Renfieldova pokoje uslyší, a dal mu pokyn, že kdyby se dělo něco podivného, má mě zavolat. Po večeři, když jsme se všichni sešli u krbu v pracovně – paní Harkerová už šla spát –, probírali jsme pokusy a objevy toho dne. Jedi-

ný, kdo dosáhl nějakého výsledku, byl Harker, a velmi doufáme, že jeho stopa může být důležitá.

Než jsem šel spát, zašel jsem k pacientovu pokoji a podíval se dovnitř pozorovacím okénkem. Tvrdě spal a hruď se mu zvedala a klesala s pravidelným dechem.

Dnes ráno mi muž, který měl službu, hlásil, že krátce po půlnoci byl pacient neklidný a dost nahlas se pořád modlil. Zeptal jsem se ho, jestli to bylo všechno; odpověděl, že to bylo všechno, co slyšel. V jeho chování bylo něco tak podezřelého, že jsem se ho bez okolků zeptal, jestli spal. Spánek popřel, ale přiznal, že si na chvíli „zdřímlˮ. Je to hrozné, že se člověk nemůže na lidi spolehnout, pokud na ně nedohlíží.

Harker je dnes pryč a sleduje svou stopu a Art s Quinceym se starají o koně. Godalming si myslí, že bude dobré mít koně pořád připravené, protože až získáme informace, které hledáme, nebudeme mít čas nazbyt. Všechnu dovezenou hlínu musíme sterilizovat mezi východem a západem slunce; tak zastihneme hraběte v jeho nejslabší chvíli a bez útočiště, kam by mohl uprchnout. Van Helsing odešel do Britského muzea vyhledat nějaké autority na starověké lékařství. Staří lékaři brali v úvahu věci, které jejich následovníci neuznávají, a profesor hledá léky proti čarodějnicím a démonům, které by se nám později mohly hodit.

Někdy si myslím, že jsme se všichni museli zbláznit a že k rozumu procitneme ve svěracích kazajkách.

* * *

Později. – Znovu jsme se sešli. Zdá se, že jsme konečně na stopě a že naše zítřejší práce může být začátkem konce. Rád bych věděl, jestli s tím nějak souvisí Renfieldův klid. Jeho nálady tak věrně sledovaly hraběcí počínání, že by se k němu nějakou nepostižitelnou cestou

mohlo dostat i blížící se zničení té zrůdy. Kdybychom jen mohli získat nějaký náznak toho, co se mu honilo hlavou mezi mým dnešním rozhovorem s ním a chvílí, kdy začal znovu chytat mouchy, mohla by to být cenná stopa. Teď je zdánlivě na chvíli klidný… Opravdu je?… Ten divoký výkřik jako by vycházel z jeho pokoje…

* * *

Do pokoje ke mně vtrhl ošetřovatel a řekl mi, že se Renfieldovi nějak stala nehoda. Slyšel ho vykřiknout; a když k němu šel, našel ho ležet tváří k podlaze, celého od krve. Musím tam hned jít…

Kapitola dvacátá první

Deník doktora Sewarda

Třetího října. – Zapíšu přesně všechno, co se od mého posledního zápisu stalo, jak nejlépe si to pamatuji. Nesmím zapomenout ani na jedinou podrobnost, kterou si dokážu vybavit; musím postupovat v naprostém klidu.

Když jsem přišel do Renfieldova pokoje, našel jsem ho ležet na podlaze na levém boku v lesknoucí se kaluži krve. Když jsem s ním chtěl pohnout, bylo hned zřejmé, že utrpěl nějaká strašná zranění; zdálo se, že mezi jednotlivými částmi těla chybí veškerá ta souhra, jakou se vyznačuje i otupělý, ale příčetný člověk. Když se odkryl obličej, viděl jsem, že je hrozně potlučený, jako by s ním někdo mlátil o podlahu – vlastně právě z ran v obličeji pocházela ta kaluž krve. Ošetřovatel, který klečel vedle těla, mi řekl, když jsme ho obraceli:

„Myslím, pane, že má zlomenou páteř. Podívejte, pravou ruku i nohu a celou tu stranu obličeje má ochrnutou.“ Jak se něco takového mohlo stát, ošetřovateli nesmírně vrtalo hlavou. Vypadal docela zmateně a svraštil obočí, když říkal:

„Těm dvěma věcem nerozumím. Obličej si mohl takhle zřídit, kdyby mlátil hlavou o podlahu. Jednou jsem viděl jednu mladou ženskou v ústavu v Eversfieldu, jak to dělá, než ji někdo stačil chytit. A krk si asi mohl zlomit, kdyby spadl z postele a nešikovně se zkroutil. Ale za nic na světě si nedovedu představit, jak se staly obě ty věci. Kdyby měl

zlomenou páteř, nemohl by mlátit hlavou; a kdyby měl obličej takhle už před tím, než spadl z postele, byly by po tom stopy.“ Řekl jsem mu:

„Dojděte za doktorem Van Helsingem a poproste ho, aby laskavě okamžitě přišel. Potřebuji ho bez sebemenšího odkladu.“ Muž odběhl a za několik minut se objevil profesor v županu a v pantoflích. Když uviděl Renfielda na zemi, chvíli si ho bystře prohlížel a pak se obrátil ke mně. Myslím, že mi tu myšlenku vyčetl z očí, protože řekl velmi tiše, zjevně pro uši ošetřovatele:

„Ach, smutná nehoda! Bude potřebovat velmi pečlivý dohled a mnoho péče. Já sám s tebou zůstanu; ale nejdřív se obléknu. Jestli tu zůstaneš, já za pár minut se k tobě připojím.“

Pacient teď chroptivě oddechoval a bylo snadné poznat, že utrpěl nějaké strašné zranění. Van Helsing se vrátil s neobyčejnou rychlostí a nesl s sebou chirurgické pouzdro. Zjevně už všechno promyslel a byl rozhodnutý; protože skoro dřív, než se na pacienta podíval, mi zašeptal:

„Pošli ošetřovatele pryč. Musíme být s ním sami, když přijde k vědomí, po operaci.“ Řekl jsem tedy:

„Myslím, že to teď stačí, Simmonsi. Prozatím jsme udělali všechno, co se dalo. Měl byste jít na obchůzku a doktor Van Helsing bude operovat. Kdyby se kdekoli dělo něco neobvyklého, dejte mi okamžitě vědět.“

Muž odešel a my jsme se pustili do důkladného vyšetření pacienta. Rány v obličeji byly povrchní; skutečným zraněním byla impresní zlomenina lebky, která sahala přímo přes motorickou oblast. Profesor chvíli přemýšlel a řekl:

„Musíme ten tlak snížit a k normálním poměrům se vrátit, jak jen to může být; rychlost, s jakou se krev rozlévá, ukazuje na strašnou povahu jeho zranění. Celá motorická oblast se zdá zasažena. Krevní výron v mozku se bude rychle zvětšovat, a proto musíme trepanovat hned, nebo může být pozdě.“ Zatímco mluvil, ozvalo se tiché klepání

na dveře. Šel jsem otevřít a na chodbě venku jsem našel Arthura a Quinceyho v pyžamech a pantoflích. Promluvil ten první:

„Slyšel jsem, jak tvůj člověk volá doktora Van Helsinga a říká mu o nějaké nehodě. Tak jsem vzbudil Quinceyho, nebo spíš jsem pro něj zašel, protože nespal. Věci se teď dějí příliš rychle a příliš podivně, než aby kdokoli z nás mohl spát tvrdým spánkem. Napadlo mě, že zítřejší noc už neuvidí věci tak, jak byly. Budeme se muset ohlížet dozadu – a dopředu trochu víc, než jsme to dělali dosud. Smíme dál?“ Přikývl jsem a držel dveře otevřené, dokud nevešli; pak jsem je zase zavřel. Když Quincey uviděl, v jaké poloze a v jakém stavu pacient je, a všiml si té příšerné kaluže na podlaze, řekl tiše:

„Můj Bože! Co se mu stalo? Chudák, ubohý chudák!“ Stručně jsem mu to vylíčil a dodal, že očekáváme, že po operaci nabude vědomí – v každém případě na krátkou dobu. Hned šel a posadil se na kraj postele a Godalming vedle něj; všichni jsme trpělivě čekali.

„Počkáme,“ řekl Van Helsing, „jen tak dlouho, abychom určili to nejlepší místo pro trepanaci, aby nejrychleji a nejdokonaleji mohli jsme odstranit tu krevní sraženinu; neboť zřejmé je, že krvácení se zvětšuje.“

Minuty, během nichž jsme čekali, ubíhaly děsivě pomalu. Srdce se mi hrozně svíralo a z Van Helsingovy tváře jsem vyčetl, že i on cítí nějaký strach nebo obavu z toho, co přijde. Bál jsem se slov, která by Renfield mohl vyslovit. Doslova jsem se bál přemýšlet; ale zmocnilo se mě přesvědčení o tom, co přichází, jako jsem četl o lidech, kteří zaslechli tikání červotoče, předzvěst smrti. Ubožák dýchal v nepravidelných, trhaných nádeších. Každou chvíli to vypadalo, že otevře oči a promluví; ale pak následoval dlouhý chroptivý výdech a on znovu upadl do ještě hlubšího bezvědomí. Ačkoli jsem byl zvyklý na lůžka nemocných i na smrt, toto napětí ve mně rostlo a rostlo. Skoro jsem slyšel tlukot vlastního srdce; a krev, která mi proudila ve spáncích, zněla jako údery kladiva. Ticho se nakonec stalo nesnesitelným. Díval jsem

se na své druhy, jednoho po druhém, a z jejich zrudlých tváří a vlhkých čel jsem viděl, že snášejí stejná muka. Nad námi všemi viselo nervózní napětí, jako by nad našimi hlavami mohl mocně udeřit nějaký hrozný zvon ve chvíli, kdy to budeme nejméně čekat.

Nakonec nastala chvíle, kdy bylo zřejmé, že pacient rychle slábne; mohl zemřít každým okamžikem. Vzhlédl jsem k profesorovi a zachytil jeho pohled upřený na mě. Jeho tvář byla přísně zachmuřená, když promluvil:

„Není času nazbyt. Jeho slova mohou mít cenu mnoha životů; na to jsem myslel, jak jsem tu stál. Může být, že jde tu o duši! Budeme operovat těsně nad uchem."

Bez dalšího slova provedl operaci. Ještě několik okamžiků pokračovalo chroptivé dýchání. Pak přišel nádech tak dlouhý, že se zdálo, že mu roztrhne hruď. Najednou otevřel oči a ty se upřely v divokém, bezmocném pohledu. Tak to trvalo několik okamžiků; pak se ten pohled změkčil v radostné překvapení a ze rtů mu vyšel úlevný vzdech. Křečovitě se pohnul a přitom řekl:

„Budu klidný, pane doktore. Řekněte jim, ať mi sundají svěrací kazajku. Měl jsem strašný sen a ten mě tak vysílil, že se nemůžu hnout. Co to mám s obličejem? Je celý jako oteklý a strašně to pálí." Pokusil se otočit hlavu; ale už při té námaze se mu oči zase zdály skelnět, a tak jsem mu ji jemně položil zpátky. Pak řekl Van Helsing tichým, vážným hlasem:

„Povězte nám svůj sen, pane Renfielde." Když uslyšel ten hlas, jeho tvář se navzdory zohyzdění rozjasnila a řekl:

„To je doktor Van Helsing. Jak je to od vás laskavé, že jste tady. Dejte mi trochu vody, mám vyprahlé rty; a pokusím se vám to povědět. Zdálo se mi..." – zarazil se a zdálo se, že omdlévá. Tiše jsem zavolal na Quinceyho: „Brandy – je v mé pracovně – rychle!" Odletěl a vrátil se se sklenkou, karafou brandy a karafou vody. Svlažili jsme vyprahlé rty a pacient se rychle vzpamatoval. Zdálo se však, že jeho ubohý zraněný

mozek mezitím pracoval, protože když byl úplně při vědomí, pronikavě se na mě podíval s utrápeným zmatkem, na který nikdy nezapomenu, a řekl:

„Nesmím se klamat; nebyl to sen, ale celé to byla krutá skutečnost.“ Pak jeho oči bloudily po pokoji; když spatřily ty dvě postavy, které trpělivě seděly na kraji postele, pokračoval:

„I kdybych si tím už nebyl jistý, poznal bych to podle nich.“ Na okamžik zavřel oči – ne bolestí ani spánkem, ale úmyslně, jako by soustřeďoval všechny své schopnosti; když je otevřel, řekl spěšně a s větší energií, než jakou až dosud projevil:

„Rychle, pane doktore, rychle. Umírám! Cítím, že mám už jen pár minut; a pak se musím vrátit do smrti – nebo do něčeho horšího! Zvlhčete mi zase rty brandy. Musím vám něco říct, než umřu; nebo aspoň než umře můj ubohý rozdrcený mozek. Děkuju! Bylo to tu noc, co jste ode mě odešel, tu noc, kdy jsem vás úpěnlivě prosil, abyste mě pustil pryč. Tehdy jsem nemohl mluvit, protože jsem cítil, že mám svázaný jazyk; ale až na tohle jsem byl tehdy stejně při smyslech jako teď. Ještě dlouho potom, co jste odešel, jsem byl v zoufalé úzkosti; připadalo mi to jako hodiny. Pak na mě najednou přišel klid. Jako by mi mozek zase vychladl a já si uvědomil, kde jsem. Slyšel jsem psy štěkat za naším domem, ale ne tam, kde byl On!“ Zatímco mluvil, Van Helsingovy oči ani nemrkly, ale jeho ruka vyrazila, našla mou a pevně ji sevřela. Neprozradil se však; jen lehce přikývl a tichým hlasem řekl: „Pokračujte.“ Renfield pokračoval:

„Přišel k oknu v mlze, jak jsem ho už předtím často viděl; ale tentokrát byl hmotný – žádný přízrak – a oči měl divoké jako člověk, když se zlobí. Smál se svými rudými ústy; ostré bílé zuby se zaleskly v měsíčním světle, když se otočil, aby se ohlédl přes pás stromů tam, kde štěkali psi. Nejdřív jsem ho nechtěl pozvat dál, i když jsem věděl, že chce – tak jako to chtěl celou dobu. Pak mi začal slibovat různé věci – ne slovy, ale tím, že je dělal.“ Přerušilo ho jedno profesorovo slovo:

„Jak?“

„Tím, že je uskutečňoval; tak jako mi dřív posílal mouchy, když svítilo slunce. Velké, tlusté mouchy s ocelí a safírem na křídlech; a v noci velké můry s lebkou a zkříženými hnáty na zádech.“ Van Helsing mu přikývl a přitom mi bezděčně zašeptal:

„*Acherontia Aitetropos* z čeledi *Sphinges* – to, čemu vy říkáte ‚smrtihlav‘?“ Pacient bez zastavení pokračoval:

„Pak začal šeptat: ‚Krysy, krysy, krysy! Stovky, tisíce, miliony krys, a každá z nich je život; a psi, aby je žrali, a kočky taky. Samé životy! Samá rudá krev, v níž jsou celé roky života; a ne jen bzučící mouchy!‘ Vysmál jsem se mu, protože jsem chtěl vidět, co dokáže. Tu zavyli psi, daleko za temnými stromy v Jeho domě. Pokynul mi k oknu. Vstal jsem a vyhlédl ven, a On zvedl ruce a zdálo se, že volá, aniž by použil jakákoli slova. Po trávě se rozlila temná masa, která se blížila jako plamen ohně; a pak On rozhrnul mlhu doprava a doleva a já viděl, že jsou to tisíce krys s rudě planoucíma očima – jako ty Jeho, jen menší. Zvedl ruku a všechny se zastavily; a mně se zdálo, že říká: ‚Všechny tyto životy ti dám, ano, i mnohem víc a větších, po nesčetné věky, jestliže padneš a budeš se mi klanět!‘ A pak se mi přes oči jako by zatáhl rudý mrak, barvy krve; a dřív, než jsem si uvědomil, co dělám, přistihl jsem se, že otvírám okno a říkám Mu: ‚Vstupte, Pane a Mistře!‘ Krysy byly všechny pryč, ale On vklouzl oknem do pokoje, i když bylo otevřené jen na palec – tak jako sám Měsíc často vešel tou nejužší skulinkou a stál přede mnou v celé své velikosti a nádheře.“

Jeho hlas slábl, a tak jsem mu znovu svlažil rty brandy a on pokračoval; ale zdálo se, že jeho paměť mezitím dál pracovala, protože jeho vyprávění pokročilo dál. Chystal jsem se ho vrátit k věci, ale Van Helsing mi zašeptal: „Nech ho mluvit. Nepřerušuj ho; on se vrátit nemůže, a možná by vůbec nemohl dál, jestli by jednou ztratil nit své myšlenky.“ Pokračoval:

„Celý den jsem čekal, že mi o sobě dá vědět, ale nic mi neposlal, ani jedinou masařku, a když vyšel měsíc, měl jsem na něj pěkný vztek. Když pak vklouzl oknem, i když bylo zavřené, a ani nezaklepal, rozzuřil jsem se na něj. Posmíval se mi a jeho bílá tvář vyhlížela z mlhy a rudé oči se mu leskly, a choval se, jako by mu to tu celé patřilo a já byl nikdo. Ani pach neměl stejný, když šel kolem mě. Nemohl jsem ho zadržet. Myslel jsem, že do pokoje nějak vešla paní Harkerová."

Oba muži, kteří seděli na posteli, vstali a přešli blíž; postavili se za něj, aby je neviděl, ale aby lépe slyšeli. Oba mlčeli, ale profesor sebou trhl a zachvěl se; jeho tvář však byla ještě zachmuřenější a přísnější. Renfield pokračoval, aniž si čehokoli všiml:

„Když za mnou paní Harkerová dnes odpoledne přišla, nebyla taková jako dřív; bylo to jako čaj, když se do konvice dolije voda." Tu jsme se všichni pohnuli, ale nikdo neřekl ani slovo; pokračoval:

„Nevěděl jsem, že je tady, dokud nepromluvila; a nevypadala jako dřív. Bledí lidé mě nezajímají; mám je rád, když mají v sobě hodně krve, a z ní jako by všechna vytekla. Tehdy jsem o tom nepřemýšlel; ale když odešla, začal jsem přemýšlet, a šílel jsem vztekem, když jsem si uvědomil, že On z ní vysával život." Cítil jsem, že se ostatní zachvěli stejně jako já, ale jinak jsme zůstali bez hnutí. „Takže když dnes v noci přišel, byl jsem na Něj připravený. Viděl jsem, jak se mlha plíží dovnitř, a pevně jsem ji sevřel. Slyšel jsem, že šílenci mají nepřirozenou sílu; a protože jsem věděl, že jsem šílenec – aspoň občas –, rozhodl jsem se své síly použít. Ano, a On ji taky pocítil, protože musel vystoupit z mlhy, aby se se mnou mohl prát. Držel jsem pevně; a myslel jsem, že vyhraju, protože jsem nechtěl, aby z ní bral další život – dokud jsem neuviděl Jeho oči. Propalovaly mě a má síla se proměnila ve vodu. Proklouzl mi, a když jsem se Ho snažil zachytit, zvedl mě a mrštil mnou o zem. Před očima jsem měl rudý mrak, ozval se hluk jako hrom a mlha jako by se odplížila pode dveřmi." Jeho hlas byl čím dál slabší a dech čím dál chroptivější. Van Helsing instinktivně vstal.

„Teď už víme to nejhorší," řekl. „On je tady a my víme, co zamýšlí. Ještě nemusí být pozdě. Ozbrojme se – stejně jako onehdy v noci, ale neztrácejme čas; není ani okamžik nazbyt." Nebylo třeba vyslovovat náš strach, ba naše přesvědčení – sdíleli jsme je všichni společně. Všichni jsme si pospíšili a vzali si ze svých pokojů tytéž věci, které jsme měli, když jsme vnikli do hraběcího domu. Profesor měl své připravené, a když jsme se sešli na chodbě, výmluvně na ně ukázal a řekl:

„Ty mě nikdy neopouštěj; a neopustí, dokud tato nešťastná záležitost neskončí. Buďte také moudří, přátelé moji. Není to obyčejný nepřítel, se kterým máme co dělat. Běda! Běda, že ta drahá madam Mina musí trpět!" Zarazil se; hlas se mu lámal a já nevím, jestli v mém vlastním srdci převládal vztek, nebo hrůza.

Přede dveřmi Harkerových jsme se zastavili. Art a Quincey zůstali vzadu a Quincey řekl:

„Máme ji vyrušit?"

„Musíme," řekl Van Helsing zachmuřeně. „Jestli jsou dveře zamčené, vyrazím je."

„Nevyděsí ji to strašně? Vloupat se dámě do pokoje, to se nedělá!"

Van Helsing řekl vážně: „Vy máte vždycky pravdu; ale tady jde o život a smrt. Pro lékaře jsou všechny pokoje stejné; a i kdyby nebyly, pro mě dnes v noci jsou všechny jako jeden. Příteli Johne, až otočím klikou, jestli se dveře neotevřou, ty nastav rameno a tlač; a vy také, přátelé moji. Teď!"

Zatímco mluvil, otočil klikou, ale dveře nepovolily. Vrhli jsme se na ně; s rachotem se rozletěly a my jsme málem padli střemhlav do pokoje. Profesor opravdu upadl, a když se zvedal z rukou a kolen, viděl jsem přes něj do pokoje. To, co jsem uviděl, mě zděsilo. Cítil jsem, jak se mi vlasy v týle zježily jako štětiny, a srdce jako by se mi zastavilo.

Měsíc svítil tak jasně, že i přes hustou žlutou roletu bylo v pokoji dost světla, aby se dalo vidět. Na posteli u okna ležel Jonathan Harker se zrudlou tváří a těžce oddechoval, jako by byl v mrákotách. Na bliž-

ším kraji postele klečela, obrácená ven, bíle oděná postava jeho ženy. Vedle ní stál vysoký, hubený muž v černém. Tvář měl od nás odvrácenou, ale jakmile jsme ho uviděli, všichni jsme poznali hraběte – v každém ohledu, až po jizvu na čele. Levou rukou držel obě ruce paní Harkerové a odtahoval je od sebe tak, že měla paže napjaté do krajnosti; pravou rukou ji svíral za šíji a tiskl jí obličej dolů ke své hrudi. Její bílá noční košile byla pomazaná krví a po mužově obnažené hrudi, kterou odhaloval rozervaný oděv, stékal tenký pramínek. Postoj těch dvou se strašlivě podobal tomu, jako když dítě strká koťátku čumák do misky s mlékem, aby ho donutilo pít. Když jsme vtrhli do pokoje, hrabě otočil tvář a ten pekelný výraz, o kterém jsem slyšel vyprávět, jako by do ní vskočil. Oči mu plály rudě ďábelskou vášní; velké chřípí bílého orlího nosu se široce rozevřelo a na okrajích se chvělo; a bílé ostré zuby za plnými rty úst, z nichž kapala krev, cvakaly o sebe jako zuby divoké šelmy. Prudkým trhnutím, které jeho oběť odhodilo zpátky na postel, jako by ji někdo svrhl z výšky, se otočil a skočil po nás. Ale to už byl profesor na nohou a držel proti němu obálku, v níž byla svatá hostie. Hrabě se náhle zastavil, přesně jako ubohá Lucy před hrobkou, a přikrčeně ucouvl. Couval dál a dál, zatímco my jsme s pozdviženými krucifixy postupovali vpřed. Měsíční světlo náhle pohaslo, když po obloze proplul velký černý mrak; a když pod Quinceyho zápalkou vzplálo plynové světlo, neviděli jsme nic než slabý obláček páry. Ten se před našima očima táhl pode dveře, které se po prudkém otevření odrazily a zapadly zpátky na své místo. Van Helsing, Art a já jsme přistoupili k paní Harkerové, která mezitím popadla dech a vydala výkřik tak divoký, tak pronikavý a tak zoufalý, že se mi teď zdá, že mi bude znít v uších až do mé smrti. Několik vteřin tak ležela, bezmocná a rozcuchaná. Tvář měla příšernou a její bledost ještě zdůrazňovala krev, která jí potřísnila rty, tváře i bradu; z hrdla jí stékal tenký pramínek krve; oči měla šílené hrůzou. Pak si zakryla obličej ubohýma zmačkanýma rukama, na jejichž bělosti byla rudá stopa hraběcího strašného sevře-

ní, a zpoza nich se ozval tichý, opuštěný nářek, vedle něhož se ten strašný výkřik zdál jen prvním prudkým projevem nekonečného žalu. Van Helsing přistoupil blíž a jemně přes ni přetáhl pokrývku, zatímco Art se na okamžik zoufale podíval na její tvář a pak vyběhl z pokoje. Van Helsing mi zašeptal:

„Jonathan je v mrákotách, jaké, jak víme, umí upír přivodit. S ubohou madam Minou nemůžeme pár okamžiků nic dělat, dokud se nevzpamatuje; jeho musím probudit já!“ Namočil konec ručníku do studené vody a začal ho jím plácat po tváři, zatímco jeho žena si celou dobu držela obličej v dlaních a vzlykala tak, že to rvalo srdce. Zvedl jsem roletu a vyhlédl z okna. Venku bylo hodně měsíčního světla; a jak jsem se díval, viděl jsem, jak Quincey Morris přebíhá přes trávník a schovává se ve stínu velkého tisu. Lámal jsem si hlavu, proč to dělá; ale v tom okamžiku jsem uslyšel Harkerovo rychlé zvolání, jak se napůl probral, a obrátil jsem se k posteli. Na tváři měl, jak se dalo čekat, výraz divokého úžasu. Několik vteřin se zdál omámený, a pak jako by na něj najednou dopadlo plné vědomí a on se prudce posadil. Jeho žena se tím rychlým pohybem probrala a obrátila se k němu s rozpřaženými pažemi, jako by ho chtěla obejmout; okamžitě je však zase stáhla, přitiskla lokty k sobě, držela si ruce před obličejem a třásla se, až se pod ní postel chvěla.

„Proboha, co to znamená?“ vykřikl Harker. „Doktore Sewarde, doktore Van Helsingu, co je to? Co se stalo? Co se děje? Mino, drahá, co je ti? Co znamená ta krev? Můj Bože, můj Bože! Tak už to došlo až sem!“ A zvedl se na kolena a divoce tloukl dlaní o dlaň. „Dobrý Bože, pomoz nám! Pomoz jí! Ach, pomoz jí!“ Rychlým pohybem vyskočil z postele a začal na sebe natahovat šaty – všechno mužné v něm se probudilo, když bylo třeba okamžitě jednat. „Co se stalo? Povězte mi všechno!“ volal bez přestání. „Doktore Van Helsingu, vy máte Minu rád, já vím. Ach, udělejte něco, abyste ji zachránil. Ještě to nemohlo zajít příliš daleko. Hlídejte ji, zatímco já půjdu hledat *jeho*!“ Jeho žena přes všechnu

svou hrůzu, zděšení a trýzeň viděla, že jemu hrozí jisté nebezpečí: okamžitě zapomněla na vlastní žal, chytila se ho a vykřikla:

„Ne! Ne! Jonathane, nesmíš mě opustit. Bůh ví, že jsem dnes v noci vytrpěla dost, i bez té hrůzy, že by ti mohl ublížit. Musíš zůstat se mnou. Zůstaň s těmi přáteli, kteří nad tebou budou bdít!“ Zatímco mluvila, její výraz byl čím dál zoufalejší; a když jí podlehl, stáhla ho dolů, aby se posadil na kraj postele, a vášnivě se k němu přimkla.

Van Helsing a já jsme se je oba snažili uklidnit. Profesor zvedl svůj malý zlatý krucifix a řekl s obdivuhodným klidem:

„Nebojte se, má drahá. Jsme tady; a dokud je toto blízko vás, žádná ohavná věc se nemůže přiblížit. Pro dnešní noc jste v bezpečí; a my musíme být klidní a společně se poradit.“ Zachvěla se a mlčela, hlavu skloněnou na manželově hrudi. Když ji zvedla, byla jeho bílá noční košile potřísněná krví tam, kde se jí dotkly její rty a kam z tenké otevřené rány na jejím krku ukáply kapky. Jakmile to uviděla, s tichým nářkem se odtáhla a mezi dusivými vzlyky zašeptala:

„Nečistá, nečistá! Už se ho nesmím dotknout ani ho políbit. Ach, že to tak musí být, že teď právě já jsem jeho nejhorším nepřítelem a tou, koho se má nejvíc důvod bát.“ Na to on rozhodně řekl:

„Nesmysl, Mino. Je mi hanba slyšet takové slovo. Nechci ho o tobě slyšet; a nebudu ho slyšet od tebe. Ať mě Bůh soudí podle mých zásluh a ať mě potrestá ještě trpčím utrpením, než je i tahle hodina, jestli někdy nějaký můj čin nebo má vůle mezi nás něco postaví!“ Rozpřáhl paže a přivinul si ji k hrudi; a ona tam chvíli ležela a vzlykala. Díval se na nás přes její skloněnou hlavu očima, které nad chvějícím se chřípím vlhce mrkaly; ústa měl sevřená jako z oceli. Po chvíli její vzlyky řídly a slábly, a pak mi řekl s pečlivě zachovávaným klidem, který, jak jsem cítil, jeho nervy napínal do krajnosti:

„A teď, doktore Sewarde, mi povězte všechno. Hlavní skutečnost znám až příliš dobře; povězte mi všechno, co se stalo.“ Pověděl jsem mu přesně, co se stalo, a on poslouchal se zdánlivou netečností; ale

chřípí se mu chvělo a oči planuly, když jsem vyprávěl, jak hraběcí bezohledné ruce držely jeho ženu v té strašné a hrůzné poloze, s ústy na otevřené ráně na jeho hrudi. I v tu chvíli mě zaujalo, jak se tvář, bílá a ztuhlá vášní, nad skloněnou hlavou křečovitě stahuje, zatímco ruce něžně a láskyplně hladí rozcuchané vlasy. Právě když jsem domluvil, zaklepali na dveře Quincey a Godalming. Na naše vyzvání vstoupili. Van Helsing se na mě tázavě podíval. Pochopil jsem, že tím myslí, jestli bychom neměli jejich příchodu využít a pokud možno odvrátit myšlenky nešťastných manželů jednoho od druhého i od nich samých; a když jsem mu souhlasně přikývl, zeptal se jich, co viděli nebo udělali. Lord Godalming na to odpověděl:

„Nikde na chodbě ani v žádném z našich pokojů jsem ho neviděl. Podíval jsem se do pracovny, ale i když tam byl, už odešel. Ale přece jen…“ Náhle se zarazil a podíval se na ubohou schoulenou postavu na posteli. Van Helsing řekl vážně:

„Pokračujte, příteli Arthure. Tady už nechceme žádné tajení. Naše naděje je teď v tom, že víme všechno. Mluvte volně!“ Art tedy pokračoval:

„Byl tam, a i když to mohlo být jen na pár vteřin, nadělal tam pěknou spoušť. Všechny rukopisy byly spálené a mezi bílým popelem poblikávaly modré plamínky; i válečky tvého fonografu byly hozené do ohně a vosk plamenům pomohl.“ Tu jsem ho přerušil: „Díky Bohu, že je v sejfu ta druhá kopie!“ Jeho tvář se na okamžik rozjasnila, ale znovu posmutněla, když pokračoval: „Pak jsem seběhl dolů, ale nikde jsem po něm neviděl ani známku. Podíval jsem se do Renfieldova pokoje; ale ani tam nebyla žádná stopa, kromě…!“ Znovu se odmlčel. „Pokračujte,“ řekl Harker chraplavě; a tak sklonil hlavu, navlhčil si jazykem rty a dodal: „kromě toho, že ten ubožák je mrtvý.“ Paní Harkerová zvedla hlavu, podívala se z jednoho na druhého a slavnostně řekla:

„Buď vůle Boží!“ Nemohl jsem se zbavit pocitu, že Art něco zamlčuje; ale protože jsem usoudil, že to dělá s nějakým záměrem, nic jsem

neřekl. Van Helsing se obrátil k Morrisovi a zeptal se:

„A vy, příteli Quincey, máte něco k vyprávění?“

„Trochu,“ odpověděl. „Nakonec z toho může být hodně, ale zatím to nedokážu říct. Řekl jsem si, že by bylo dobré vědět, pokud možno, kam hrabě půjde, až opustí dům. Jeho jsem neviděl; ale viděl jsem, jak se od Renfieldova okna vznesl netopýr a zamával křídly na západ. Čekal jsem, že ho uvidím v nějaké podobě vracet se do Carfaxu; ale zřejmě hledal nějaké jiné doupě. Dnes v noci už se nevrátí; obloha na východě rudne a svítání je blízko. Zítra musíme do práce!“

Ta poslední slova řekl přes zaťaté zuby. Asi tak dvě minuty bylo ticho a já měl dojem, že slyším tlukot našich srdcí; pak Van Helsing velmi něžně položil ruku paní Harkerové na hlavu a řekl:

„A teď, madam Mino – ubohá, drahá, drahá madam Mino –, povězte nám přesně, co se stalo. Bůh ví, že nechci, abyste vy trpěla; ale je potřeba, abychom věděli všechno. Neboť teď víc než kdy předtím musí všechna práce být udělaná rychle a ostře, a se smrtelnou vážností. Den, který musí všemu udělat konec, jestli tak může to být, je blízko nás; a teď je ta příležitost, že můžeme žít a učit se.“

Ubohá drahá paní se zachvěla a já viděl, jak má napjaté nervy, když k sobě manžela pevněji přitiskla a skláněla hlavu na jeho hruď čím dál níž. Pak hrdě zvedla hlavu a podala jednu ruku Van Helsingovi, který ji vzal do své, sklonil se, uctivě ji políbil a pak ji pevně držel. Druhou rukou svírala ruku svého manžela, který ji druhou paží ochranitelsky objímal. Po odmlce, během níž si zřejmě rovnala myšlenky, začala:

„Vzala jsem si ten uspávací prášek, který jste mi tak laskavě dal, ale dlouho nezabíral. Jako bych byla čím dál bdělejší, a do mysli se mi začaly hrnout nespočetné hrozné představy – všechny spojené se smrtí a s upíry; s krví, bolestí a trápením.“ Její manžel bezděčně zasténal a ona se k němu obrátila a láskyplně řekla: „Netrap se, drahý. Musíš být statečný a silný a pomoct mi přes ten strašný úkol. Kdybys jen věděl, jaké úsilí mě stojí vůbec o té hrozné věci mluvit, pochopil bys, jak

moc potřebuji tvou pomoc. Nuže, viděla jsem, že musím lék při jeho práci podpořit svou vůlí, má-li mi vůbec pomoct, a tak jsem se odhodlaně snažila usnout. Spánek opravdu musel brzy přijít, protože víc si nepamatuji. Jonathanův příchod mě nevzbudil, protože když si znovu na něco vzpomínám, ležel už vedle mě. V pokoji byla tatáž řídká bílá mlha, které jsem si všimla už dřív. Ale teď si nevzpomínám, jestli o tom víte; najdete to v mém deníku, který vám ukážu později. Cítila jsem tutéž neurčitou hrůzu, jaká na mě přišla už předtím, a týž pocit něčí přítomnosti. Obrátila jsem se, abych vzbudila Jonathana, ale zjistila jsem, že spí tak tvrdě, jako by ten uspávací prášek vzal on, a ne já. Snažila jsem se, ale nemohla jsem ho vzbudit. To mě naplnilo velkým strachem a vyděšeně jsem se rozhlížela kolem. Tu se mi opravdu srdce sevřelo: vedle postele, jako by vystoupil z mlhy – nebo spíš jako by se ta mlha proměnila v jeho postavu, protože úplně zmizela –, stál vysoký, hubený muž, celý v černém. Hned jsem ho podle popisu ostatních poznala. Ta vosková tvář; ten vysoký orlí nos, na který dopadalo světlo v tenké bílé čáře; ty pootevřené rudé rty, mezi nimiž byly vidět ostré bílé zuby; a ty rudé oči, které jsem jako by viděla v západu slunce v oknech kostela svaté Marie ve Whitby. Poznala jsem i tu rudou jizvu na jeho čele, kde ho Jonathan udeřil. Na okamžik se mi zastavilo srdce a byla bych vykřikla, jenže jsem byla jako ochromená. V té chvíli ticha promluvil jakýmsi ostrým, řezavým šepotem a přitom ukazoval na Jonathana:

„‚Ticho! Jestli vydáš jediný zvuk, vezmu ho a roztříštím mu hlavu přímo před tvýma očima.‘ Byla jsem zděšená a příliš zmatená, než abych něco udělala nebo řekla. S posměšným úsměvem mi položil jednu ruku na rameno, pevně mě držel a druhou mi obnažil hrdlo a přitom říkal: ‚Nejdřív trochu občerstvení za odměnu za mou námahu. Klidně můžeš být zticha; není to poprvé ani podruhé, co tvé žíly ukojily mou žízeň!‘ Byla jsem zmatená a, kupodivu, nechtěla jsem mu bránit. Asi je to součást té strašné kletby, že to tak je, když se dotkne

své oběti. A ach, můj Bože, můj Bože, smiluj se nade mnou! Přitiskl mi své páchnoucí rty na hrdlo!“ Její manžel znovu zasténal. Pevněji mu stiskla ruku a soucitně se na něj podívala, jako by on byl ten, komu se ublížilo, a pokračovala:

„Cítila jsem, jak ze mě vyprchává síla, a byla jsem napůl v mdlobách. Jak dlouho ta strašná věc trvala, nevím; ale zdálo se mi, že musela uplynout dlouhá doba, než odtáhl ta svá odporná, příšerná, posměšná ústa. Viděla jsem, jak z nich kape čerstvá krev!“ Zdálo se, že ji ta vzpomínka na chvíli přemohla; sklesla, a byla by se zhroutila, nebýt manželovy podpírající paže. S velkým úsilím se vzpamatovala a pokračovala:

„Pak ke mně posměšně promluvil: ‚Tak i ty, stejně jako ostatní, chceš měřit svůj důvtip s mým. Chtěla bys pomáhat těmhle mužům, aby mě štvali a mařili mé záměry! Teď víš, a oni už zčásti vědí a brzy budou vědět úplně, co to znamená zkřížit mi cestu. Měli si své síly šetřit pro potřebu blíž domovu. Zatímco se mnou měřili důvtip – se mnou, který jsem vládl národům, pro ně jsem intrikoval a za ně bojoval stovky let předtím, než se oni narodili –, já jsem podkopával jejich podkopy. A ty, jejich nejmilejší, jsi teď pro mne tělo z mého těla; krev z mé krve; rod z mého rodu; na čas můj štědrý lis na víno; a později budeš mou družkou a pomocnicí. Ty budeš zase pomstěna; neboť každý z nich bude muset sloužit tvým potřebám. Ale zatím budeš potrestána za to, co jsi udělala. Pomáhala jsi mi mařit mé plány; teď přijdeš na mé zavolání. Až ti můj mozek řekne „Pojď!“, překročíš zemi či moře, abys splnila můj příkaz; a k tomu účelu tohle!‘ S tím si rozevřel košili a dlouhými ostrými nehty si otevřel žílu na hrudi. Když začala vystřikovat krev, vzal mé ruce do jedné své, pevně je držel, druhou mě chytil za šíji a přitiskl mi ústa k ráně, takže jsem se musela buď udusit, nebo spolknout trochu té… Ach, můj Bože! Můj Bože! Co jsem to udělala? Čím jsem si zasloužila takový osud, já, která jsem se celý život snažila kráčet v pokoře a spravedlnosti? Bože, smiluj se nade mnou!

Shlédni na ubohou duši ve více než smrtelném nebezpečí; a ve svém milosrdenství se slituj nad těmi, kterým je drahá!“ Pak si začala třít rty, jako by je chtěla očistit od poskvrny.

Zatímco vyprávěla svůj strašný příběh, východní obloha začala ožívat a všechno bylo čím dál jasnější. Harker byl tichý a nehybný; ale přes jeho tvář se, jak to hrozné vyprávění pokračovalo, rozlil šedý stín, který v ranním světle sílil a sílil, až se jeho tvář, když vyšlehl první rudý pruh nadcházejícího svítání, tmavě odrážela od bělajících vlasů.

Domluvili jsme se, že jeden z nás zůstane na doslech nešťastné dvojice, dokud se nebudeme moci všichni sejít a domluvit se, jak jednat.

Jedním jsem si jistý: slunce dnes na celé své velké denní pouti nevychází nad nešťastnějším domem.

Kapitola dvacátá druhá

Deník Jonathana Harkera

Třetího října. – Píšu tento deník, protože musím něco dělat, jinak bych se zbláznil. Je teď šest hodin a za půl hodiny se máme sejít v pracovně a něco pojíst; doktor Van Helsing a doktor Seward se totiž shodují, že když nebudeme jíst, nebudeme moci pracovat ze všech sil. A všech našich sil bude dnes, Bůh ví, zapotřebí. Musím psát při každé příležitosti, protože se neodvažuji zastavit a přemýšlet. Všechno, velké i malé, musí být zapsáno; možná nás nakonec nejvíc naučí právě ty malé věci. Žádné poučení, velké ani malé, nás s Minou nemohlo přivést do horšího stavu, než v jakém jsme dnes. Musíme však věřit a doufat. Ubohá Mina mi právě řekla, se slzami stékajícími po drahých tvářích, že naše víra se zkouší právě v nesnázích a zkouškách – že musíme dál důvěřovat; a že nám Bůh pomůže až do konce. Do konce! Ach, můj Bože! Do jakého konce?... Do práce! Do práce!

Když se doktor Van Helsing a doktor Seward vrátili od ubohého Renfielda, vážně jsme probrali, co je třeba udělat. Nejdřív nám doktor Seward řekl, že když s doktorem Van Helsingem sešli do pokoje pod námi, našli Renfielda ležet na podlaze, celého schouleného. Obličej měl celý potlučený a rozdrcený a kosti v krku zlámané.

Doktor Seward se zeptal ošetřovatele, který měl službu na chodbě, jestli něco slyšel. Ten řekl, že seděl – přiznal, že napůl podřimoval –, když uslyšel z pokoje silné hlasy, a pak Renfield několikrát nahlas zvolal: „Bože! Bože! Bože!“ Potom se ozval zvuk pádu, a když vešel do po-

koje, našel ho ležet na podlaze tváří dolů, přesně tak, jak ho viděli doktoři. Van Helsing se zeptal, jestli slyšel „hlasy“, nebo „jeden hlas“, a on řekl, že to nedokáže říct; že se mu nejdřív zdálo, že jsou dva, ale protože v pokoji nikdo nebyl, mohl to být jen jeden. Kdyby bylo třeba, mohl by odpřisáhnout, že slovo „Bůh“ vyslovil pacient. Doktor Seward nám řekl, když jsme byli sami, že se do té věci nechce pouštět; je třeba počítat s otázkou ohledacího řízení a v žádném případě by nešlo předložit pravdu, protože by jí nikdo neuvěřil. Za daných okolností si myslel, že na základě ošetřovatelovy výpovědi může vystavit úmrtní list na nešťastnou náhodu, pád z postele. Kdyby to koroner požadoval, konalo by se formální ohledací řízení, které by nutně dospělo k témuž výsledku.

Když se začalo jednat o tom, jaký by měl být náš další krok, úplně první věc, na které jsme se usnesli, byla, že Mina musí mít plnou důvěru; že se před ní nesmí nic tajit – ať je to sebebolestnější. Sama souhlasila, že je to moudré, a bylo žalostné vidět ji tak statečnou, a přece tak smutnou a v tak hlubokém zoufalství. „Nesmí být žádné tajnosti,“ řekla. „Ach, už jich bylo až příliš. A kromě toho není na celém světě nic, co by mi mohlo způsobit větší bolest, než jakou už jsem zakusila – než jakou trpím teď! Ať se stane cokoli, musí mi to přinést novou naději nebo novou odvahu!“ Van Helsing se na ni, zatímco mluvila, upřeně díval a pak náhle, ale tiše řekl:

„Ale drahá madam Mino, nebojíte se? Ne o sebe, ale o druhé – před sebou samou, po tom, co se stalo?“ Rysy jí ztuhly, ale oči jí zazářily oddaností mučednice, když odpověděla:

„Ach ne! Protože jsem rozhodnuta!“

„K čemu?“ zeptal se vlídně, zatímco jsme všichni ztichli; každý z nás totiž svým způsobem matně tušil, co tím myslí. Její odpověď zazněla s přímou prostotou, jako by jen konstatovala fakt:

„K tomu, že jestli v sobě najdu – a budu to bedlivě hlídat – nějaké znamení, že bych mohla ublížit komukoli, koho miluji, zemřu!“

„Vy byste se nezabila?“ zeptal se chraplavě.

„Zabila; kdyby tu nebyl žádný přítel, který mě má rád a který by mě takové bolesti a tak zoufalého činu ušetřil!“ Když to říkala, dívala se na něj významně. Seděl; teď však vstal, přistoupil k ní, položil jí ruku na hlavu a slavnostně řekl:

„Mé dítě, takový přítel tu je, kdyby to bylo pro vaše dobro. Já sám bych to dokázal před Bohem obhájit, takovou eutanazii pro vás najít, i v této chvíli, kdyby to bylo nejlepší. Ba spíš, kdyby to bylo bezpečné! Ale mé dítě…“ Na okamžik se zdálo, že se dusí, a v hrdle mu vystoupil velký vzlyk; polkl ho a pokračoval:

„Jsou tu někteří, kteří by se postavili mezi vás a smrt. Vy nesmíte zemřít. Nesmíte zemřít žádnou rukou; a nejméně ze všech svou vlastní. Dokud ten druhý, který vám poskvrnil váš sladký život, není doopravdy mrtvý, vy nesmíte zemřít; protože jestli on je ještě mezi živými nemrtvými, vaše smrt by vás udělala takovou, jaký je on. Ne, vy musíte žít! Musíte bojovat a usilovat, abyste žila, i kdyby smrt se zdála nevýslovným darem. Musíte bojovat se Smrtí samotnou, ať k vám přijde v bolesti, nebo v radosti; ve dne, nebo v noci; v bezpečí, nebo v nebezpečí! Při vaší živé duši vás zapřísahám, abyste nezemřela – ne, ani na smrt nemyslela –, dokud toto velké zlo nepomine.“ Chudinka drahá zbledla jako smrt a chvěla se a třásla, tak jako jsem viděl chvět se a třást pohyblivý písek, když se přivalí příliv. Všichni jsme mlčeli; nemohli jsme nic dělat. Nakonec se uklidnila, obrátila se k němu a podala mu ruku se slovy, něžně, ale ach, tak smutně:

„Slibuji vám, můj drahý příteli, že jestli mi Bůh dovolí žít, budu se o to snažit; dokud, bude-li to v Jeho dobrém čase, tahle hrůza ode mě neodejde.“ Byla tak dobrá a statečná, že jsme všichni cítili, jak nám to posiluje srdce, abychom pro ni pracovali a vydrželi, a začali jsme probírat, co máme dělat. Řekl jsem jí, že bude mít všechny listiny v sejfu a k tomu všechny další listiny, deníky a fonografické válečky, které bychom napříště použili, a že bude vést záznamy jako předtím. Těšila ji

vyhlídka, že bude mít co dělat – pokud se slovo „těšit“ dá užít v souvislosti s tak ponurou záležitostí.

Van Helsing jako obvykle myslel dál než všichni ostatní a měl připravené přesné rozvržení naší práce.

„Je to možná dobře,“ řekl, „že jsme se na naší poradě po návštěvě Carfaxu rozhodli nedělat nic s bednami s hlínou, které tam ležely. Kdybychom to udělali, hrabě by musel náš záměr uhádnout a jistě by předem podnikl opatření, aby takovou snahu, co se týče těch ostatních, zmařil; ale teď on naše úmysly nezná. Ba víc, se vší pravděpodobností neví, že je u nás taková moc, jaká může jeho doupata sterilizovat, takže je nemůže užívat jako dřív. Jsme teď ve znalosti, jak jsou rozmístěna, o tolik dál, že až prohledáme ten dům na Piccadilly, můžeme vystopovat i to úplně poslední. Dnešek je tedy náš; a v něm spočívá naše naděje. Slunce, které dnes ráno vyšlo nad naším žalem, nás na své dráze chrání. Dokud dnes večer nezapadne, ta zrůda si musí podržet tu podobu, kterou teď má. Je uzavřený v mezích své pozemské schránky. Nemůže se rozplynout ve vzduchu ani zmizet škvírami, štěrbinami nebo spárami. Jestli on jde dveřmi, musí dveře otevřít jako smrtelník. A tak máme tento den, abychom všechna jeho doupata vypátrali a sterilizovali. Tak ho, jestli ho ještě nechytíme a nezničíme, zaženeme do úzkých na nějakém místě, kde to chycení a to zničení bude, časem, jisté.“ Tu jsem vyskočil, protože jsem se nemohl ovládnout při pomyšlení, že minuty a vteřiny, tak drahocenně obtížené Mininým životem a štěstím, nám ubíhají, a dokud jsme mluvili, nedalo se jednat. Ale Van Helsing varovně zvedl ruku. „Ne, příteli Jonathane,“ řekl, „v tomhle je nejrychlejší cesta domů ta nejdelší, tak říká vaše přísloví. Všichni budeme jednat, a jednat zoufale rychle, až přijde čas. Ale pomyslete, se vší pravděpodobností je klíč k celé situaci v tom domě na Piccadilly. Hrabě může mít mnoho domů, které koupil. K nim bude mít kupní smlouvy, klíče a jiné věci. Bude mít papír, na který píše; bude mít svou šekovou knížku. Je mnoho věcí, které musí mít někde;

proč ne na tomto místě, tak ústředním, tak tichém, kam on přichází a odchází předním nebo zadním vchodem v každou hodinu, kdy v tom ohromném provozu není nikdo, kdo by si všiml? Půjdeme tam a ten dům prohledáme; a až zjistíme, co skrývá, pak uděláme, co náš přítel Arthur ve svých loveckých výrazech nazývá ‚ucpat nory', a tak uštveme naši starou lišku – tak? Není to tak?"

„Tak pojďme hned," zvolal jsem, „ztrácíme drahocenný, drahocenný čas!" Profesor se nepohnul, jen řekl:

„A jak se do toho domu na Piccadilly dostaneme?"

„Jakkoli!" zvolal jsem. „Když bude třeba, vloupáme se tam."

„A vaše policie; kde ta bude a co ta řekne?"

Zarazilo mě to; ale věděl jsem, že jestli chce otálet, má k tomu dobrý důvod. Řekl jsem tedy tak klidně, jak jsem dokázal:

„Nečekejte déle, než je nutné; jistě víte, jaká jsou to pro mě muka."

„Ach, mé dítě, to já vím; a opravdu není ve mně přání přidávat k vaší úzkosti. Ale jen pomyslete, co můžeme dělat, dokud celý svět není v pohybu? Pak přijde náš čas. Já přemýšlel a přemýšlel, a zdá se mi, že nejprostší cesta je ze všech nejlepší. Teď chceme do toho domu, ale klíč nemáme; není to tak?" Přikývl jsem.

„Teď předpokládejte, že jste byl doopravdy majitelem toho domu a přesto se nemohl dostat dovnitř; a myslete, že by ve vás nebylo svědomí lupiče – co byste udělal?"

„Opatřil bych si nějakého poctivého zámečníka a dal mu za úkol, aby mi zámek otevřel."

„A vaše policie, ta by zasáhla, nebo ne?"

„Ale ne! Ne, kdyby věděli, že je ten člověk řádně najatý."

„Pak tedy," díval se na mě při těch slovech pronikavě, „všechno, co je v pochybnosti, je svědomí toho zaměstnavatele a víra vašich strážníků v to, zda ten zaměstnavatel má dobré svědomí, nebo špatné. Vaše policie by opravdu musela být horliví muži a chytří – ach, tak chytří! – ve čtení srdcí, aby se v takové věci namáhala. Ne, ne, můj příteli Jona-

thane, vy jděte a sundejte zámek u sta prázdných domů v tom vašem Londýně nebo v kterémkoli městě na světě; a když to uděláte tak, jak se takové věci dělají správně, a v čas, kdy se takové věci správně dělají, nikdo se do toho nebude plést. Já četl o jednom pánovi, který vlastnil tak pěkný dům v Londýně, a když on jel na letní měsíce do Švýcarska a dům zamkl, přišel nějaký lupič, rozbil okno vzadu a dostal se dovnitř. Pak šel a udělal otevřené okenice vpředu a chodil ven a dovnitř dveřmi, přímo před očima policie. Pak on v tom domě pořádá dražbu a dá ji do novin a vyvěsí velkou vyhlášku; a když ten den přijde, prodá skrze velkého dražebníka všechno zboží toho druhého člověka, který ho vlastní. Pak jde za stavitelem a prodá mu ten dům s dohodou, že ho zboří a všechno odveze v jisté lhůtě. A vaše policie a jiné úřady mu pomáhají, jak jen můžou. A když ten majitel vrátí se z dovolené ve Švýcarsku, najde jen prázdnou díru tam, kde jeho dům býval. To všechno bylo uděláno *en règle*; a v naší práci budeme *en règle* také my. Nepůjdeme tak brzy, aby to strážníkům, kteří pak mají málo na přemýšlení, připadalo divné; ale půjdeme po desáté hodině, kdy je venku mnoho lidí a kdy by se takové věci dělaly, kdybychom opravdu byli majitelé toho domu."

Musel jsem uznat, že má pravdu, a strašné zoufalství v Minině tváři se o maličko uvolnilo; v tak dobré radě byla naděje. Van Helsing pokračoval:

„Jakmile jednou budeme v tom domě, můžeme najít další stopy; v každém případě někteří z nás mohou zůstat tam, zatímco ostatní najdou ta jiná místa, kde jsou další bedny s hlínou – v Bermondsey a v Mile End."

Lord Godalming vstal. „Tady mohu být k něčemu užitečný," řekl. „Pošlu telegram svým lidem, aby měli koně a kočáry tam, kde budou nejvíc po ruce."

„Poslyš, kamaráde," řekl Morris, „je to báječný nápad, mít všechno připravené pro případ, že bychom chtěli vyrazit v sedle; ale nemyslíš,

že jeden z tvých parádních kočárů s erby v nějaké postranní uličce ve Walworthu nebo v Mile End by na náš vkus budil moc pozornosti? Mně se zdá, že bychom si měli brát drožky, když pojedeme na jih nebo na východ; a dokonce je nechat někde poblíž té čtvrti, kam máme namířeno."

„Přítel Quincey má pravdu!" řekl profesor. „Jeho hlava je, jak vy říkáte, v rovině s obzorem. Je to těžká věc, co jdeme dělat, a nechceme žádné lidi, aby se na nás dívali, jestli tak to může být."

Mina projevovala o všechno stále větší zájem a já se radoval, když jsem viděl, že naléhavost situace jí pomáhá aspoň na čas zapomenout na strašný zážitek té noci. Byla velmi, velmi bledá – skoro přísně – a tak hubená, že se jí rty stáhly a odhalovaly zuby poněkud výrazněji. O tom posledním jsem se nezmínil, abych jí zbytečně nepůsobil bolest; ale krev mi tuhla v žilách při pomyšlení na to, co se stalo s ubohou Lucy, když jí hrabě vysál krev. Zatím nebylo ani stopy po tom, že by se jí zuby přiostřovaly; ale uplynula teprve krátká chvíle a na strach byl ještě čas.

Když jsme došli k projednávání pořadí našich podniků a rozdělení našich sil, vyvstaly nové pochybnosti. Nakonec jsme se shodli, že než vyrazíme na Piccadilly, zničíme hraběcí doupě tady nablízku. Kdyby to zjistil příliš brzy, byli bychom tak v našem díle zkázy pořád o krok před ním; a jeho přítomnost v čistě hmotné podobě, kdy je nejslabší, by nám mohla poskytnout nějakou novou stopu.

Co se týče rozdělení sil, profesor navrhl, abychom po návštěvě Carfaxu vstoupili do domu na Piccadilly všichni; oba doktoři a já bychom tam zůstali, zatímco lord Godalming a Quincey by vyhledali doupata ve Walworthu a v Mile End a zničili je. Je možné, i když ne pravděpodobné, zdůrazňoval profesor, že by se hrabě mohl během dne na Piccadilly objevit, a v tom případě bychom si s ním mohli poradit hned na místě. V každém případě bychom ho mohli ve větším počtu sledovat. Proti tomuto plánu jsem se rozhodně ohradil, pokud šlo o mou

účast, a řekl jsem, že hodlám zůstat a chránit Minu; myslel jsem, že jsem v té věci rozhodnut; ale Mina o mé námitce nechtěla ani slyšet. Řekla, že by se mohla vyskytnout nějaká právní záležitost, v níž bych mohl být užitečný; že mezi hraběcími listinami by mohla být nějaká stopa, které bych díky své zkušenosti z Transylvánie porozuměl; a že tak jak to je, je zapotřebí všech sil, které dokážeme sebrat, abychom si poradili s mimořádnou mocí hraběte. Musel jsem ustoupit, protože Minino rozhodnutí bylo pevné; řekla, že pro *ni* je to poslední naděje, když budeme všichni pracovat společně. „Co se mě týče," řekla, „já se nebojím. Horší to už být nemohlo; a cokoli se stane, musí v sobě mít nějaký prvek naděje nebo útěchy. Jdi, můj manželi! Bůh mě může, bude-li chtít, chránit stejně dobře o samotě jako v přítomnosti kohokoli." Vyskočil jsem tedy a zvolal: „Tak tedy pojďme ve jménu Božím hned, protože ztrácíme čas. Hrabě může přijít na Piccadilly dřív, než si myslíme."

„Tak to ne!" řekl Van Helsing a zvedl ruku.

„Ale proč?" zeptal jsem se.

„Zapomínáte," řekl a dokonce se usmál, „že minulou noc on hodoval vydatně a bude spát dlouho?"

Jestli zapomínám! Zapomenu někdy – mohu vůbec někdy zapomenout? Může kdokoli z nás někdy zapomenout na tu strašnou scénu? Mina se ze všech sil snažila zachovat statečnou tvář; ale bolest ji přemohla, zakryla si obličej rukama, otřásla se a zasténala. Van Helsing neměl v úmyslu připomenout jí ten hrozný zážitek. Ve svém myšlenkovém úsilí prostě pustil ze zřetele ji a její úlohu v celé věci. Když mu došlo, co řekl, zhrozil se své bezohlednosti a snažil se ji utěšit. „Ach, madam Mino," řekl, „drahá, drahá madam Mino, běda! Že zrovna já ze všech, kdo vás tak ctí, jsem řekl něco tak zapomnětlivého. Tyhle hloupé staré rty a tahle hloupá stará hlava si to nezaslouží; ale vy to zapomenete, že ano?" Když to říkal, sklonil se hluboko vedle ní; vzala ho za ruku, podívala se na něj přes slzy a řekla chraplavě:

„Ne, nezapomenu, protože je dobře, že si to pamatuji; a spolu s tím mám v paměti tolik sladkého od vás, že to všechno beru dohromady. A teď už budete muset brzy jít. Snídaně je připravená a všichni musíme jíst, abychom byli silní."

Snídaně byla pro nás všechny zvláštním jídlem. Snažili jsme se být veselí a povzbuzovat se navzájem a Mina byla ze všech nejjasnější a nejveselejší. Když bylo po ní, Van Helsing vstal a řekl:

„Teď, moji drazí přátelé, vyrážíme do našeho strašného podniku. Jsme všichni ozbrojeni, jako jsme byli té noci, kdy jsme poprvé navštívili doupě našeho nepřítele; ozbrojeni proti útoku přízračnému i tělesnému?" Všichni jsme ho ujistili, že ano. „Pak je to dobře. Teď, madam Mino, vy jste v každém případě až do západu slunce zde *zcela* v bezpečí; a do té doby se vrátíme – jestli... Vrátíme se! Ale než půjdeme, nechte mě vidět vás ozbrojenou proti útoku na vaši osobu. Já sám jsem, od té doby co jste sešla dolů, připravil vaši komnatu tím, že jsem tam umístil věci, o kterých víme, aby On nemohl vstoupit. Teď mě nechte ochránit vás samotnou. Na vaše čelo já přikládám tento kousek svaté hostie ve jménu Otce i Syna i..."

Ozval se strašlivý výkřik, při kterém nám skoro zamrzla srdce. Když položil hostii Mině na čelo, spálila ji – vpálila se do masa, jako by to byl kus rozžhaveného kovu. Mozek mé ubohé drahé jí sdělil význam té skutečnosti stejně rychle, jako její nervy přijaly bolest; a obojí ji natolik přemohlo, že její vyčerpaná povaha našla hlas v tom strašném výkřiku. Ale slova pro její myšlenku přišla rychle; ozvěna výkřiku ještě nedozněla ve vzduchu, když přišla reakce, a ona klesla na kolena na podlahu v agónii ponížení. Přetáhla si své krásné vlasy přes obličej, jako kdysi malomocný svůj plášť, a naříkala:

„Nečistá! Nečistá! I sám Všemohoucí se štítí mého poskvrněného těla! Musím nést toto znamení hanby na čele až do soudného dne." Všichni strnuli. Vrhl jsem se vedle ní v agónii bezmocného žalu, objal ji a pevně držel. Několik minut bila naše zarmoucená srdce spolu, za-

tímco přátelé kolem nás odvraceli oči, z nichž tiše tekly slzy. Pak se Van Helsing obrátil a řekl vážně; tak vážně, že jsem se nemohl ubránit pocitu, že mluví z jakéhosi vnuknutí a vyslovuje věci, které nepocházejí od něj samého:

„Může být, že budete muset to znamení nést, dokud Bůh sám neuzná za vhodné, jak to jistě učiní, v soudný den napravit všechny křivdy země a Jeho dětí, které na ni postavil. A ach, madam Mino, má drahá, má drahá, kéž my, kteří vás milujeme, jsme u toho, až ta rudá jizva, znamení Božího vědění o tom, co se stalo, zmizí a zanechá vaše čelo tak čisté, jako je srdce, které známe. Neboť tak jistě, jako žijeme, ta jizva zmizí, až Bůh uzná za správné sejmout břemeno, které na nás těžce leží. Do té doby neseme svůj kříž, jako ho nesl Jeho Syn v poslušnosti Jeho Vůle. Může být, že jsme vyvolené nástroje Jeho dobré vůle a že stoupáme k Jeho pokynu jako ten druhý skrze rány a hanbu; skrze slzy a krev; skrze pochybnosti a strachy a všechno, co dělá rozdíl mezi Bohem a člověkem."

V jeho slovech byla naděje a útěcha; a vedla k odevzdanosti. Mina i já jsme to tak cítili a oba současně jsme vzali každý jednu ruku toho starého muže, sklonili se a políbili ji. Pak jsme bez jediného slova všichni společně poklekli, všichni se drželi za ruce a přísahali si navzájem věrnost. My muži jsme se zavázali, že sejmeme závoj žalu z hlavy té, kterou jsme každý svým způsobem milovali; a modlili jsme se o pomoc a vedení v strašném úkolu, který nás čekal.

Pak byl čas vyrazit. Rozloučil jsem se tedy s Minou, a na to loučení ani jeden z nás do smrti nezapomene; a vydali jsme se na cestu.

V jedné věci jsem se rozhodl: jestli zjistíme, že se z Miny nakonec musí stát upírka, pak nepůjde do té neznámé a strašné země sama. Myslím, že právě takhle za starých časů znamenal jeden upír mnoho upírů; tak jako jejich ohavná těla mohla spočinout jen v posvěcené hlíně, tak byla ta nejsvětější láska verbířem pro jejich příšerné řady.

Do Carfaxu jsme se dostali bez potíží a našli všechno tak, jako napoprvé. Bylo těžké uvěřit, že by uprostřed tak všedního prostředí zanedbanosti, prachu a rozkladu mohl být nějaký důvod k takovému strachu, jaký jsme už znali. Kdybychom nebyli pevně rozhodnuti a kdyby nás nepohánělo strašné vzpomínky, sotva bychom byli schopni ve svém úkolu pokračovat. Nenašli jsme žádné listiny ani žádnou známku toho, že by se dům užíval; a ve staré kapli vypadaly velké bedny přesně tak, jak jsme je viděli naposledy. Doktor Van Helsing nám slavnostně řekl, když jsme před nimi stáli:

„A teď, moji přátelé, máme zde povinnost vykonat. Musíme sterilizovat tuto hlínu, tak posvátnou svatými vzpomínkami, kterou on přivezl z daleké země k tak zlému užitku. On si vybral tuto hlínu, protože byla svatá. Tak ho porazíme jeho vlastní zbraní, neboť ji uděláme ještě svatější. Byla posvěcena k takovému užitku člověka, teď ji posvětíme Bohu.“ Zatímco mluvil, vytáhl z brašny šroubovák a klíč na matice a víko jedné z beden bylo velmi brzy odklopeno. Hlína páchla zatuchle a dusně; ale nějak nám to nevadilo, protože naše pozornost se soustředila na profesora. Vzal ze své krabičky kousek svaté hostie, uctivě ho položil na hlínu, pak zaklapl víko a začal ho přišroubovávat, a my jsme mu při práci pomáhali.

Jednu po druhé jsme stejně ošetřili všechny velké bedny a nechali je navenek tak, jak jsme je našli; ale v každé byl kousek hostie.

Když jsme za sebou zavřeli dveře, profesor slavnostně řekl:

„Tolik je už hotovo. Jestli to může být, že se nám podaří stejně u všech ostatních, pak západ slunce dnes večer může zasvítit na čelo madam Miny celé bílé jako slonovina a bez poskvrny!“

Když jsme cestou na nádraží, kde jsme chtěli stihnout vlak, procházeli přes trávník, viděli jsme průčelí ústavu. Dychtivě jsem se tam podíval a v okně svého pokoje jsem uviděl Minu. Zamával jsem jí a pokývl hlavou, abych jí dal najevo, že naše práce tam byla úspěšně vykonána. Pokývla na odpověď, aby ukázala, že rozumí. Naposledy jsem ji viděl,

jak na rozloučenou mává rukou. S těžkým srdcem jsme zamířili na nádraží a vlak jsme stihli jen tak tak; právě vjížděl, když jsme došli na nástupiště.

Tohle jsem napsal ve vlaku.

* * *

Piccadilly, dvanáct třicet. – Těsně předtím, než jsme dojeli na Fenchurch Street, mi lord Godalming řekl:

„Quincey a já seženeme zámečníka. Vy byste s námi raději neměl chodit, kdyby nastaly nějaké potíže; za daných okolností by to totiž u nás nevypadalo tak zle, kdybychom se vloupali do prázdného domu. Ale vy jste advokát a advokátní komora by vám mohla vytknout, že jste měl být rozumnější." Namítl jsem, že nechci být ušetřen žádného nebezpečí, ani nebezpečí hanby, ale on pokračoval: „Kromě toho to bude budit méně pozornosti, když nás nebude moc. Můj titul všechno urovná u zámečníka i u kteréhokoli strážníka, který by šel kolem. Raději jděte s Jackem a s profesorem a zůstaňte v Green Parku, někde na dohled od domu; a až uvidíte, že jsou dveře otevřené a zámečník odešel, přejděte všichni k nám. Budeme vás vyhlížet a pustíme vás dovnitř."

„Ta rada je dobrá!" řekl Van Helsing, a tak jsme už nic neříkali. Godalming s Morrisem odspěchali v drožce a my jsme jeli za nimi v jiné. Na rohu Arlington Street naše skupina vystoupila a pomalu jsme se prošli do Green Parku. Srdce mi bušilo, když jsem uviděl dům, na němž spočívala tak velká část našich nadějí, jak se ponuře a mlčky tyčí ve své opuštěnosti mezi svými živějšími a úhlednějšími sousedy. Posadili jsme se na lavičku, odkud byl na dům dobrý výhled, a začali kouřit doutníky, abychom budili co nejmenší pozornost. Minuty jako by se vlekly olověným krokem, zatímco jsme čekali, až ostatní dorazí.

Konečně jsme uviděli přijíždět čtyřkolovou drožku. Lord Godalming a Morris z ní bez spěchu vystoupili; a z kozlíku slezl podsaditý

dělník s pleteným košíkem z rákosu, v němž měl nářadí. Morris zaplatil kočímu, ten se dotkl klobouku a odjel. Oba spolu vystoupili po schodech a lord Godalming ukázal, co chce udělat. Dělník si bez spěchu svlékl kabát a pověsil ho na jeden z hrotů zábradlí, přičemž něco řekl strážníkovi, který právě kolem lelkoval. Strážník souhlasně přikývl a muž si klekl a postavil si brašnu vedle sebe. Chvíli se v ní přehraboval, pak vytáhl několik nástrojů a úhledně je vedle sebe vyrovnal. Potom vstal, podíval se do klíčové dírky, foukl do ní, obrátil se ke svým zaměstnavatelům a něco poznamenal. Lord Godalming se usmál a muž zvedl pořádný svazek klíčů; jeden z nich vybral a začal jím zámek ohmatávat, jako by si s ním hledal cestu. Chvíli s ním šmátral, pak zkusil druhý a potom třetí. Najednou se dveře po lehkém zatlačení otevřely a on i ti dva vešli do haly. Seděli jsme bez hnutí; můj doutník zuřivě hořel, ale Van Helsingův úplně vyhasl. Trpělivě jsme čekali a viděli, jak dělník vyšel a odnesl si dovnitř brašnu. Pak držel dveře pootevřené, opíral se o ně koleny a přitom k zámku přizpůsoboval klíč. Ten nakonec podal lordu Godalmingovi, který vytáhl peněženku a něco mu dal. Muž se dotkl klobouku, vzal brašnu, oblékl si kabát a odešel; ani živá duše si celé té transakce v nejmenším nevšimla.

Když byl muž opravdu pryč, přešli jsme my tři ulici a zaklepali na dveře. Okamžitě nám otevřel Quincey Morris a vedle něj stál lord Godalming a zapaloval si doutník.

„Tady to ale odporně páchne," řekl lord Godalming, když jsme vcházeli. Opravdu to tam odporně páchlo – jako ve staré kapli v Carfaxu – a po našich předchozích zkušenostech nám bylo jasné, že hrabě to místo užíval dost volně. Vydali jsme se dům prozkoumat a drželi se pohromadě pro případ útoku; věděli jsme totiž, že máme co do činění se silným a lstivým nepřítelem, a zatím jsme nevěděli, jestli hrabě není v domě. V jídelně, která ležela v zadní části za halou, jsme našli osm beden s hlínou. Jen osm beden z devíti, které jsme hledali! Naše práce neskončila a nikdy neskončí, dokud nenajdeme tu chybějící

bednu. Nejdřív jsme otevřeli okenice u okna, které hledělo přes úzký dvorek dlážděný kamennými deskami na slepou zeď stáje, upravenou tak, aby vypadala jako průčelí malého domku. Neměla žádná okna, takže jsme se nemuseli bát, že nás někdo uvidí. Neztráceli jsme čas a pustili se do prohlídky beden. Nástroji, které jsme si přinesli, jsme je jednu po druhé otevřeli a naložili s nimi stejně jako s těmi ostatními ve staré kapli. Bylo nám jasné, že hrabě teď v domě není, a pustili jsme se do hledání nějakých jeho věcí.

Po zběžném pohledu do ostatních místností, od sklepa po půdu, jsme došli k závěru, že všechny věci, které by mohly hraběti patřit, jsou v jídelně; a tak jsme je začali podrobně zkoumat. Ležely v jakémsi spořádaném nepořádku na velkém jídelním stole. Byly tam listiny o vlastnictví domu na Piccadilly ve velkém svazku; kupní smlouvy na domy v Mile End a v Bermondsey; dopisní papír, obálky, pera a inkoust. Všechno bylo zabalené v tenkém balicím papíru, aby se to neprášilo. Byl tam také kartáč na šaty, kartáč a hřeben a džbán s umyvadlem – v umyvadle byla špinavá voda, zrudlá jakoby krví. Nakonec tam ležela malá hromádka klíčů všech druhů a velikostí, nejspíš od ostatních domů. Když jsme prozkoumali i tenhle poslední nález, lord Godalming a Quincey Morris si pečlivě zapsali jednotlivé adresy domů na východě a na jihu, vzali s sebou klíče v jednom velkém svazku a vydali se bedny na těch místech zničit. My ostatní tu s takovou trpělivostí, jakou dokážeme sebrat, čekáme na jejich návrat – nebo na příchod hraběte.

Kapitola dvacátá třetí

Deník doktora Sewarda

Třetího října. – Čas se nám strašně vlekl, zatímco jsme čekali, až se Godalming a Quincey Morris vrátí. Profesor se snažil udržet naši mysl v činnosti tím, že ji neustále zaměstnával. Jeho laskavý úmysl jsem poznal podle pohledů úkosem, které čas od času vrhal na Harkera. Ten nebožák je zdrcený neštěstím, na které je strašné se dívat. Včera večer to byl otevřený muž šťastného vzhledu, se silnou, mladistvou tváří plnou energie a s tmavě hnědými vlasy. Dnes je z něj vyčerpaný, sešlý stařec, jehož bílé vlasy dobře ladí s vpadlýma, planoucíma očima a se žalem vepsanými vráskami v obličeji. Jeho energie je stále nedotčená; vlastně je jako živý plamen. To ho ještě může zachránit, protože jestli všechno dobře dopadne, přenese ho to přes období zoufalství; pak se jaksi znovu probudí ke skutečnostem života. Nebožák, myslel jsem, že mé vlastní trápení je dost zlé, ale to jeho...! Profesor to ví až příliš dobře a dělá, co může, aby mu udržel mysl v činnosti. To, co povídal, bylo za daných okolností nesmírně poutavé. Pokud si dobře pamatuji, tady to je:

„Všechny ty listiny, které se týkají té zrůdy, jsem od té doby, co se dostaly do mých rukou, studoval znovu a znovu; a čím víc jsem studoval, tím větší se zdá nutnost ho úplně vyhladit. Všude v nich jsou známky jeho pokroku; nejen jeho moci, ale i toho, jak si ji uvědomuje. Jak jsem se dozvěděl z bádání mého přítele Arminia z Budapešti, byl on za života nanejvýš podivuhodný muž. Voják, státník a alchymista –

a to poslední byl nejvyšší rozvoj vědeckého poznání jeho doby. Měl mocný mozek, učenost, které se nic nevyrovná, a srdce, které neznalo strach ani výčitky. Odvážil se dokonce navštěvovat Scholomanci a nebylo odvětví vědění jeho doby, o které by se nepokusil. Nuže, v něm síly mozku přežily tělesnou smrt; i když by se zdálo, že paměť není docela úplná. V některých schopnostech mysli byl a je pouhé dítě; ale on roste, a některé věci, které byly zpočátku dětinské, mají teď vzrůst muže. On experimentuje, a dělá to dobře; a kdyby nebylo, že jsme mu zkřížili cestu, byl by ještě – a může ještě být, jestli selžeme – otcem nebo průkopníkem nového řádu bytostí, jejichž cesta musí vést skrze Smrt, ne Život."

Harker zasténal a řekl: „A tohle všechno stojí proti mé drahé! Ale jak experimentuje? To vědění nám může pomoci ho porazit!"

„Od svého příchodu on celou dobu zkouší svou moc, pomalu, ale jistě; ten jeho velký dětský mozek pracuje. Dobře pro nás, že je to zatím dětský mozek; neboť kdyby se on hned na začátku odvážil pokusit o jisté věci, byl by už dávno mimo naši moc. On však chce uspět, a člověk, který má před sebou staletí, si může dovolit čekat a jít pomalu. *Festina lente* by klidně mohlo být jeho heslo."

„Nerozumím," řekl Harker unaveně. „Ach, mluvte se mnou jasněji! Možná mi žal a trápení otupují mozek."

Profesor mu něžně položil ruku na rameno a řekl:

„Ach, mé dítě, budu mluvit jasně. Nevidíte, jak se ta zrůda v poslední době plíží k vědění pokusy? Jak využívala toho zoofágního pacienta, aby se dostala do domu přítele Johna; neboť váš upír, ačkoli potom už může přicházet, kdy a jak chce, musí napoprvé vstoupit jen tehdy, když ho k tomu vyzve někdo, kdo v domě bydlí. Ale to nejsou jeho nejdůležitější pokusy. Copak nevidíme, jak na začátku všechny ty tak velké bedny stěhovali jiní? On tehdy nevěděl, že to tak být nemusí. Ale celou tu dobu ten jeho tak velký dětský mozek rostl, a on začal uvažovat, jestli by bednu nemohl stěhovat sám. Tak začal pomáhat; a pak,

když zjistil, že je to v pořádku, zkusí je stěhovat úplně sám. A tak on postupuje, a rozptýlí ty své hroby; a nikdo kromě něj neví, kde jsou ukryté. Možná měl v úmyslu zakopat je hluboko do země. Protože je užívá jen v noci nebo v takovou dobu, kdy může měnit podobu, slouží mu stejně dobře; a nikdo nemusí vědět, že to jsou jeho úkryty! Ale, mé dítě, nezoufejte; toto vědění přišlo k němu právě příliš pozdě! Už všechna jeho doupata kromě jednoho jsou pro něj sterilizovaná; a před západem slunce bude tak i s tím. Pak nemá žádné místo, kde se může pohybovat a skrývat. Já dnes ráno otálel, abychom si tak mohli být jistí. Není v sázce pro nás víc než pro něj? Proč tedy nebýt ještě opatrnější než on? Podle mých hodinek je jedna hodina a přítel Arthur a Quincey jsou už, jestli je vše v pořádku, na cestě k nám. Dnešek je náš den a musíme jít jistě, třeba pomalu, a nepromarnit žádnou příležitost. Hleďte! Bude nás pět, až se ti nepřítomní vrátí."

Zatímco mluvil, polekalo nás zaklepání na domovní dveře, dvojité pošťácké zaklepání chlapce s telegramem. Všichni jsme jako jeden muž vyšli do haly a Van Helsing, který na nás zvedl ruku, abychom byli zticha, přistoupil ke dveřím a otevřel je. Chlapec podal depeši. Profesor zase zavřel dveře, a když se podíval na adresu, otevřel ji a nahlas přečetl.

„Pozor na D. Právě teď, ve dvanáct čtyřicet pět, spěšně vyšel z Carfaxu a pospíchal na jih. Zřejmě obchází svá místa a možná vás chce vidět. Mina."

Nastala odmlka, kterou přerušil hlas Jonathana Harkera:

„Teď, Bohu díky, se brzy setkáme!" Van Helsing se k němu rychle obrátil a řekl:

„Bůh bude jednat po svém a ve svůj čas. Nebojte se a ještě se neradujte; neboť to, co si v tuto chvíli přejeme, může být naše zkáza."

„Teď mi na ničem nezáleží," odpověděl prudce, „kromě toho, abych tu bestii vyhladil z povrchu stvoření. Prodal bych za to duši!"

„Ach, tiše, tiše, mé dítě!“ řekl Van Helsing. „Bůh nekupuje duše tímto způsobem; a Ďábel, ačkoli kupovat může, slovo nedrží. Ale Bůh je milosrdný a spravedlivý a zná vaši bolest a vaši oddanost té drahé madam Mině. Pomyslete, jak by se její bolest zdvojnásobila, kdyby jen uslyšela vaše divoká slova. Nepochybujte o nikom z nás, všichni jsme této věci oddáni, a dnešek uvidí konec. Čas pro čin přichází; dnes je ten upír omezen na síly člověka a do západu slunce se nemůže proměnit. Bude mu trvat nějaký čas, než sem dorazí – hleďte, je dvacet minut po jedné – a zbývá ještě chvíle, než on sem může přijít, ať je sebevíc rychlý. V co musíme doufat, je, že můj lord Arthur a Quincey dorazí první.“

Asi půl hodiny poté, co jsme dostali telegram od paní Harkerové, ozvalo se na domovních dveřích tiché, rozhodné zaklepání. Bylo to jen obyčejné zaklepání, jaké každou hodinu dávají tisíce pánů, ale profesorovi i mně se při něm rozbušila srdce. Podívali jsme se na sebe a společně vyšli do haly; každý jsme měli připravené k použití své různé zbraně – duchovní v levé ruce, pozemské v pravé. Van Helsing odsunul západku, podržel dveře pootevřené a ustoupil, obě ruce připravené k činu. Radost v našich srdcích se nám musela zračit ve tvářích, když jsme na schodu těsně u dveří uviděli lorda Godalminga a Quinceyho Morrise. Rychle vešli, zavřeli za sebou dveře a lord Godalming cestou halou řekl:

„Všechno je v pořádku. Našli jsme obě místa; v každém šest beden, a všechny jsme je zničili!“

„Zničili?“ zeptal se profesor.

„Pro něj!“ Chvíli jsme mlčeli, a pak řekl Quincey:

„Nezbývá nic jiného než tu čekat. Jestli se ale do pěti hodin neukáže, musíme vyrazit; protože po západu slunce nemůžeme nechat paní Harkerovou samotnou.“

„On tu teď bude brzy,“ řekl Van Helsing, který právě nahlížel do svého zápisníku. „*Nota bene*, podle telegramu madam šel z Carfaxu na

jih, to znamená, že šel přes řeku, a to mohl jen při stojaté vodě mezi přílivem a odlivem, což mělo být něco před jednou hodinou. To, že šel na jih, má pro nás význam. On je zatím jen podezíravý; a šel z Carfaxu nejprve na to místo, kde by zásah tušil nejméně. Vy jste museli být v Bermondsey jen krátce před ním. To, že tu ještě není, ukazuje, že šel pak do Mile End. To mu zabralo nějaký čas; neboť by se pak musel nějakým způsobem dát převézt přes řeku. Věřte mi, přátelé, teď už nebudeme čekat dlouho. Měli bychom mít připravený nějaký plán útoku, abychom nepromarnili žádnou příležitost. Tiše, teď už není čas. Mějte všechny své zbraně! Buďte připraveni!“ Při těch slovech varovně zvedl ruku, protože jsme všichni slyšeli, jak se do zámku domovních dveří tiše zasouvá klíč.

Nemohl jsem se ani v takové chvíli ubránit obdivu nad tím, jak se prosadil vůdčí duch. Na všech našich loveckých výpravách a dobrodružstvích v různých končinách světa to byl vždycky Quincey Morris, kdo připravoval plán akce, a Arthur i já jsme byli zvyklí ho bez výhrad poslouchat. Teď jako by se ten starý zvyk instinktivně obnovil. Rychle přelétl pohledem místnost, hned stanovil náš plán útoku a beze slova, jen pohybem ruky, rozmístil každého z nás. Van Helsing, Harker a já jsme byli hned za dveřmi, takže až se otevřou, mohl je profesor hlídat, zatímco my dva bychom vstoupili mezi příchozího a dveře. Godalming vzadu a Quincey vpředu stáli tak, aby nebyli vidět, připraveni vrhnout se před okno. Čekali jsme v napětí, v němž vteřiny ubíhaly s pomalostí jako v nočních můrách. Halou se blížily pomalé, opatrné kroky; hrabě byl zřejmě připraven na nějaké překvapení – přinejmenším se ho obával.

Najednou jediným skokem vlétl do místnosti a prodral se kolem nás dřív, než kdokoli z nás stačil zvednout ruku, aby ho zadržel. V tom pohybu bylo něco tak panteřího – něco tak nelidského –, že nás to jako by probralo z ohromení nad jeho příchodem. První jednal Harker, který se rychlým pohybem vrhl před dveře vedoucí do místnosti

v přední části domu. Když nás hrabě uviděl, přelétl mu přes tvář jakýsi strašlivý vrčivý škleb a odhalil dlouhé, ostré špičáky; ale zlý úsměv rychle přešel v chladný pohled lvího pohrdání. Výraz se mu znovu změnil, když jsme se na něj všichni v jediném popudu vrhli. Byla škoda, že jsme neměli nějaký lépe zorganizovaný plán útoku, protože už v té chvíli jsem přemýšlel, co máme dělat. Sám jsem nevěděl, jestli nám naše smrtící zbraně budou k něčemu. Harker to zřejmě chtěl vyzkoušet, protože měl připravený svůj velký nůž kukri a prudce a nečekaně se po něm ohnal. Rána to byla mocná; hraběte zachránila jen ďábelská rychlost, s jakou uskočil. O vteřinu méně a ostrá čepel by mu proťala srdce. Takhle mu hrot jen prořízl látku kabátu a udělal v ní širokou trhlinu, z níž vypadl svazek bankovek a proud zlata. Výraz hraběcí tváře byl tak pekelný, že jsem se na okamžik o Harkera bál, i když jsem viděl, jak ten strašný nůž znovu zvedá k další ráně. Instinktivně jsem v ochranném popudu vykročil vpřed a v levé ruce držel krucifix a hostii. Cítil jsem, jak mi paží proletěla mocná síla; a bez překvapení jsem viděl, jak se ta zrůda krčí a couvá před podobným pohybem, který každý z nás udělal sám od sebe. Nebylo by možné popsat výraz nenávisti a zmařené zloby – hněvu a pekelného vzteku –, který se hraběti objevil ve tváři. Jeho voskově bledá pleť proti planoucím očím zezelenala do žluta a rudá jizva na čele se na bledé kůži rýsovala jako pulzující rána. V příštím okamžiku se hadím pohybem protáhl pod Harkerovou paží, dřív než stačila rána dopadnout, popadl z podlahy hrst peněz, přeběhl místnost a vrhl se do okna. Za třesku a třpytu padajícího skla se zřítil na dlážděný dvorek pod oknem. Přes řinčení tříštícího se skla jsem slyšel cinknutí zlata, když několik zlatých liber dopadlo na dlažbu.

Přiběhli jsme k oknu a viděli, jak bez úhony vyskočil ze země. Vyběhl po schodech, přešel dlážděný dvorek a otevřel dveře stáje. Tam se obrátil a promluvil k nám:

„Myslíte, že mě přelstíte, vy – s těmi svými bledými tvářemi v řadě vedle sebe jako ovce u řezníka. Ještě toho budete litovat, každý z vás! Myslíte, že jste mě nechali bez místa k odpočinku; ale já mám další. Má pomsta teprve začala! Rozložím ji do staletí, a čas je na mé straně. Vaše dívky, které všichni milujete, jsou už mé; a skrze ně budete i vy a další ještě moji – moji tvorové, kteří budou plnit mé příkazy a budou mými šakaly, až budu chtít hodovat. Pche!“ S pohrdavým úšklebkem rychle prošel dveřmi a slyšeli jsme, jak za sebou se skřípotem zasunul rezavou závoru. Další dveře za nimi se otevřely a zavřely. První z nás promluvil profesor, když jsme si uvědomili, jak obtížné by bylo pronásledovat hraběte přes stáj, a vydali se do haly.

„Něco jsme se dozvěděli – mnoho! Navzdory svým statečným slovům on se nás bojí; bojí se času, bojí se nedostatku! Neboť jinak proč tolik spěchá? Sám jeho tón ho prozradil, nebo mě klamou uši. Proč brát ty peníze? Vy pronásledujte rychle. Vy jste lovci divé zvěře a rozumíte tomu tak. Já se postarám, aby nic zde mu nemohlo být k užitku, jestli tak by se vrátil.“ Zatímco mluvil, strčil zbývající peníze do kapsy; vzal listiny o vlastnictví ve svazku, jak je tam Harker nechal, a ostatní věci shrnul do otevřeného krbu, kde je zapálil zápalkou.

Godalming a Morris vyběhli na dvorek a Harker se spustil z okna, aby hraběte pronásledoval. Ten však dveře stáje zajistil závorou; a než je vypáčili, nebylo po něm ani stopy. Van Helsing a já jsme se zkusili vyptávat za domem; ale ulička se stájemi byla liduprázdná a nikdo ho neviděl odcházet.

Bylo už pozdní odpoledne a do západu slunce nezbývalo mnoho. Museli jsme uznat, že tahle hra je pro nás prohraná; s těžkým srdcem jsme souhlasili s profesorem, když řekl:

„Vraťme se k madam Mině – k ubohé, ubohé drahé madam Mině. Všechno, co teď udělat můžeme, je uděláno; a tam ji aspoň můžeme chránit. Ale zoufat si nemusíme. Zbývá jen jediná bedna s hlínou a my ji musíme zkusit najít; až to bude hotovo, všechno ještě může být do-

bré.“ Viděl jsem, že mluví tak statečně, jak jen dokáže, aby Harkera utěšil. Ten chudák byl docela zlomený; tu a tam tiše zasténal, a nedokázal to potlačit – myslel na svou ženu.

Se smutným srdcem jsme se vrátili do mého domu, kde nás očekávala paní Harkerová s výrazem veselosti, který dělal čest její statečnosti a nesobeckosti. Když uviděla naše tváře, její vlastní zbledla jako smrt: na vteřinu dvě zavřela oči, jako by se tajně modlila; a pak vesele řekla:

„Nikdy vám všem nedokážu dost poděkovat. Ach, můj ubohý miláčku!“ Při těch slovech vzala manželovu šedivou hlavu do dlaní a políbila ji. „Polož si sem tu svou ubohou hlavu a odpočiň si. Všechno ještě bude dobré, drahý! Bůh nás ochrání, bude-li to Jeho dobrá vůle.“ Ubožák zasténal. V jeho vznešeném utrpení nebylo místo pro slova.

Pojedli jsme spolu jakousi povinnou večeři a myslím, že nás všechny trochu povzbudila. Možná to bylo jen to zvířecí teplo jídla v hladových lidech – nikdo z nás od snídaně nic nejedl –, anebo nám pomohl pocit vzájemné sounáležitosti; každopádně jsme na tom všichni byli o něco méně bídně a zítřek jsme neviděli docela beznadějně. Věrni svému slibu jsme paní Harkerové pověděli všechno, co se stalo; a ačkoli chvílemi zbělela jako sníh, když se zdálo, že jejímu manželovi hrozilo nebezpečí, a jindy zčervenala, když se projevila jeho oddanost k ní, poslouchala statečně a klidně. Když jsme došli k tomu, jak se Harker tak bezhlavě vrhl na hraběte, chytila se manželovy paže a pevně ji držela, jako by ho to, že se ho drží, mohlo ochránit před každou újmou, která by mohla přijít. Neřekla však nic, dokud nebylo vyprávění celé u konce a věci nebyly dovedeny až do přítomné chvíle. Pak, aniž pustila manželovu ruku, vstala mezi námi a promluvila. Ach, kéž bych dokázal tu scénu aspoň trochu vylíčit; tu milou, milou, dobrou, dobrou ženu v celé zářivé kráse jejího mládí a živosti, s rudou jizvou na čele, o které věděla a na kterou jsme se dívali se zaťatými zuby, protože jsme si pamatovali, odkud a jak se tam vzala; její láskyplnou

laskavost proti naší zachmuřené nenávisti; její něžnou víru proti všem našim obavám a pochybnostem; a nás, kteří jsme věděli, že pokud jde o symboly, je ona se vší svou dobrotou, čistotou a vírou vyvržena od Boha.

„Jonathane," řekla, a to slovo jí na rtech znělo jako hudba, tolik bylo plné lásky a něhy, „Jonathane, drahý, a vy všichni, moji věrní, věrní přátelé, chci, abyste po celou tu strašnou dobu měli na paměti jednu věc. Vím, že musíte bojovat – že musíte zničit, tak jako jste zničili tu falešnou Lucy, aby ta pravá Lucy mohla žít na věky; ale není to dílo nenávisti. Ta ubohá duše, která všechno to neštěstí způsobila, je ze všech nejsmutnější případ. Jen si pomyslete, jakou bude mít radost, až i on bude zničen ve své horší části, aby jeho lepší část mohla dojít duchovní nesmrtelnosti. I s ním musíte mít soucit, i když vám to nesmí zabránit v tom, abyste ho zničili."

Zatímco mluvila, viděl jsem, jak manželova tvář temní a stahuje se, jako by ho vášeň, která v něm vřela, spalovala až do samého nitra. Bezděčně sevřel ruku své ženy pevněji, až mu zbělely klouby. Ani necukla bolestí, kterou musela, jak vím, cítit, a dívala se na něj očima prosebnějšíma než kdy předtím. Když domluvila, vyskočil na nohy, div jí ruku nevytrhl, a řekl:

„Kéž mi ho Bůh vydá do rukou aspoň tak nadlouho, abych mohl zničit ten jeho pozemský život, o který usilujeme. A kdybych mohl jeho duši poslat ještě dál, navěky věků do pekelného ohně, udělal bych to!"

„Ach, mlč! Ach, mlč, proboha! Neříkej takové věci, Jonathane, můj muži; nebo mě zdrtíš strachem a hrůzou. Jen si pomysli, můj drahý – myslela jsem na to celý ten dlouhý, předlouhý den –, že… možná… jednou… budu i já takový soucit potřebovat; a že mi ho někdo jiný, jako jsi ty, a se stejně oprávněným hněvem, odepře! Ach, můj muži! Můj muži, takové myšlenky bych tě opravdu ušetřila, kdyby byla jiná cesta; ale modlím se, aby Bůh tvá divoká slova neuložil do paměti, leda

jako zoufalý nářek velmi milujícího a těžce zkoušeného muže. Ach, Bože, ať jsou tyhle ubohé bílé vlasy svědectvím toho, co vytrpěl on, který celý život nikomu neublížil a na kterého dopadlo tolik žalu."

Všichni jsme teď, my muži, měli slzy v očích. Nedalo se jim bránit a plakali jsme otevřeně. Plakala i ona, když viděla, že její laskavější rady zvítězily. Její manžel padl vedle ní na kolena, objal ji a skryl tvář v záhybech jejích šatů. Van Helsing nám pokynul a my jsme se potichu vytratili z pokoje a nechali ta dvě milující srdce o samotě s jejich Bohem.

Než se odebrali na noc, zajistil profesor jejich pokoj proti jakémukoli příchodu upíra a ujistil paní Harkerovou, že může klidně spát. Snažila se přimět k té víře, a zřejmě kvůli manželovi se snažila vypadat spokojeně. Byl to statečný boj a myslím a věřím, že nezůstal bez odměny. Van Helsing jim po ruce nechal zvonek, na který měl kterýkoli z nich zazvonit, kdyby se něco stalo. Když odešli, domluvili jsme se s Quinceym a Godalmingem, že zůstaneme vzhůru, rozdělíme si noc mezi sebe a budeme bdít nad bezpečím té ubohé, těžce zkoušené paní. První hlídka připadá Quinceymu, takže my ostatní půjdeme co nejdřív spát. Godalming už si lehl, protože jeho je druhá hlídka. Teď, když mám svou práci hotovou, půjdu spát i já.

Deník Jonathana Harkera.

Ze třetího na čtvrtého října, krátce před půlnocí. – Myslel jsem, že včerejší den nikdy neskončí. Zmocňovala se mě touha po spánku, v jakési slepé víře, že až se probudím, najdu věci změněné a že každá změna teď musí být k lepšímu. Než jsme se rozešli, probírali jsme, jaký bude náš další krok, ale k žádnému výsledku jsme nedospěli. Věděli jsme jen, že zbývá jedna bedna s hlínou a že kde je, ví jen hrabě. Jestliže se rozhodne zůstat ukrytý, může nás mást celé roky; a mezitím...! Ta myšlenka je příliš hrozná, neodvažuji se na ni pomyslet ani teď. Tohle vím: jestli kdy byla nějaká žena dokonalá ve všem, pak je to můj ubohý,

zneuctěný miláček. Miluji ji tisíckrát víc pro její milý soucit včera večer, soucit, vedle kterého se moje vlastní nenávist k té zrůdě zdála opovrženíhodná. Bůh jistě nedopustí, aby svět zchudl o takovou bytost. To je moje naděje. Všichni teď plujeme k útesům a víra je naše jediná kotva. Díky Bohu! Mina spí, a spí beze snů. Bojím se, jaké by asi byly její sny, když by v nich měly kořeny takové strašné vzpomínky. Od západu slunce nebyla, pokud jsem ji viděl, tak klidná. Tehdy se jí na chvíli rozhostil ve tváři mír, který byl jako jaro po březnových vichrech. V tu chvíli jsem si myslel, že je to jen jemný odraz rudého západu slunce na její tváři, ale teď nějak myslím, že to má hlubší význam. Sám ospalý nejsem, i když jsem unavený – unavený k smrti. Přesto se musím pokusit usnout; musím myslet na zítřek a pro mě nebude odpočinku, dokud…

* * *

Později. – Musel jsem usnout, protože mě probudila Mina, která seděla na posteli s polekaným výrazem ve tváři. Viděl jsem dobře, protože jsme v pokoji nenechali tmu; položila mi varovně ruku na ústa a ted mi zašeptala do ucha:

„Pst! Na chodbě někdo je!“ Tiše jsem vstal, přešel pokoj a opatrně otevřel dveře.

Hned za nimi ležel na matraci pan Morris, úplně vzhůru. Varovně zvedl ruku, ať jsem zticha, a zašeptal:

„Pst! Jděte zpátky do postele; všechno je v pořádku. Jeden z nás tu bude celou noc. Nehodláme nic riskovat!“

Jeho pohled i posunek vylučovaly jakoukoli debatu, a tak jsem se vrátil a pověděl to Mině. Povzdechla si, a přes její ubohou, bledou tvář opravdu přelétl stín úsměvu, když mě objala a tiše řekla:

„Ach, díky Bohu za dobré, statečné muže!“ S povzdechem zase klesla do polštářů a usnula. Píšu to teď, protože nejsem ospalý, i když se

musím pokusit usnout znovu.

* * *

Čtvrtého října, ráno. – V noci mě Mina probudila ještě jednou. Tentokrát jsme se už všichni dobře vyspali, protože šeď blížícího se úsvitu měnila okna v ostře ohraničené obdélníky a plamen plynové lampy vypadal spíš jako tečka než jako kotouč světla. Spěšně mi řekla:

„Jdi, zavolej profesora. Chci s ním hned mluvit."

„Proč?" zeptal jsem se.

„Mám nápad. Asi mi přišel v noci a uzrál, aniž jsem o tom věděla. Musí mě zhypnotizovat před svítáním, a pak budu moct mluvit. Jdi rychle, nejdražší; čas se krátí." Šel jsem ke dveřím. Na matraci odpočíval doktor Seward, a když mě uviděl, vyskočil na nohy.

„Děje se něco?" zeptal se znepokojeně.

„Ne," odpověděl jsem, „ale Mina chce hned mluvit s doktorem Van Helsingem."

„Dojdu pro něj," řekl a pospíšil do profesorova pokoje.

Za dvě tři minuty byl Van Helsing v pokoji v županu a pan Morris s lordem Godalmingem stáli s doktorem Sewardem u dveří a vyptávali se. Když profesor uviděl, že se Mina usmívá, vystřídal úzkost v jeho tváři opravdový úsměv; mnul si ruce a řekl:

„Ach, má drahá madam Mino, to je opravdu změna. Pohleďte! Příteli Jonathane, dnes máme naši drahou madam Minu zpátky, jako bývala dřív!" Pak se k ní obrátil a vesele řekl: „A co já mám pro vás udělat? Neboť v tuto hodinu vy mě pro nic za nic nevoláte."

„Chci, abyste mě zhypnotizoval!" řekla. „Udělejte to před svítáním, protože cítím, že pak budu moct mluvit, a mluvit volně. Rychle, času je málo!" Beze slova jí pokynul, aby se na posteli posadila.

Upřeně se na ni zadíval a začal před ní střídavě každou rukou dělat hypnotické pohyby, od temene hlavy dolů. Mina na něj několik minut

upřeně hleděla a mně přitom bušilo srdce jako parní buchar, protože jsem cítil, že se blíží nějaký zlom. Oči se jí pomalu zavřely a seděla bez hnutí; jen podle toho, jak se jí mírně zvedala hruď, se dalo poznat, že žije. Profesor udělal ještě několik takových pohybů a pak přestal, a já viděl, že má čelo pokryté velkými krůpějemi potu. Mina otevřela oči; ale nezdála se být táž žena. V očích měla vzdálený pohled a v hlase smutnou zasněnost, jakou jsem u ní dosud neznal. Profesor zvedl ruku, abychom byli zticha, a pokynul mi, abych přivedl ostatní. Vešli po špičkách, zavřeli za sebou dveře a postavili se k nohám postele a dívali se. Mina jako by je neviděla. Ticho přerušil Van Helsingův hlas, který mluvil tiše a vyrovnaně, aby nepřetrhl proud jejích myšlenek:

„Kde jste?“ Odpověď zazněla bezvýrazně:

„Nevím. Spánek nemá žádné místo, které by mohl nazvat svým.“ Několik minut bylo ticho. Mina seděla strnule a profesor na ni upřeně hleděl; my ostatní jsme se sotva odvažovali dýchat. V pokoji se rozjasňovalo; doktor Van Helsing, aniž spustil oči z Minina obličeje, mi pokynul, abych vytáhl roletu. Udělal jsem to a zdálo se, že den je už tu. Vzhůru vyšlehl rudý pruh a pokojem jako by se rozlilo růžové světlo. V tu chvíli promluvil profesor znovu:

„Kde jste teď?“ Odpověď přišla zasněně, ale s jakýmsi záměrem; bylo to, jako by něco tlumočila. Slyšel jsem ji používat stejný tón, když předčítala své těsnopisné poznámky.

„Nevím. Je mi to všechno cizí!“

„Co vidíte?“

„Nevidím nic; je tu úplná tma.“

„Co slyšíte?“ V profesorově trpělivém hlase jsem postřehl napětí.

„Šplouchání vody. Bublavě proudí kolem a poskakují malé vlnky. Slyším je zvenku.“

„Pak jste na lodi?“ Všichni jsme se po sobě podívali a každý se snažil něco vyčíst z ostatních. Báli jsme se myslet. Odpověď přišla rychle:

„Ach, ano!“

„Co ještě slyšíte?“

„Dupot mužů nad hlavou, jak pobíhají sem a tam. Skřípe řetěz a hlasitě cinká západka vrátku, když zapadá do ozubení.“

„Co děláte?“

„Jsem nehybná – ach, tak nehybná. Je to jako smrt!“ Hlas se vytratil v hluboký dech jako u spícího člověka a otevřené oči se znovu zavřely.

Mezitím už vyšlo slunce a všichni jsme stáli v plném denním světle. Doktor Van Helsing položil Mině ruce na ramena a jemně jí sklonil hlavu na polštář. Několik okamžiků ležela jako spící dítě, a pak se s dlouhým povzdechem probudila a udiveně na nás na všechny kolem sebe hleděla. „Mluvila jsem ze spaní?“ bylo všechno, co řekla. Zdálo se však, že ví, jak se věci mají, aniž jí to kdo řekl, ačkoli dychtila vědět, co prozradila. Profesor jí rozhovor zopakoval a ona řekla:

„Pak nesmíme ztratit ani okamžik: možná ještě není pozdě!“ Pan Morris a lord Godalming se vrhli ke dveřím, ale profesorův klidný hlas je zavolal zpátky:

„Počkejte, přátelé moji. Ta loď, ať byla kdekoli, zvedala kotvu, zatímco ona mluvila. Mnoho lodí zvedá kotvu v tuto chvíli ve vašem tak velkém londýnském přístavu. Která z nich to je, kterou vy hledáte? Bohu buď dík, že máme zase jednou stopu, i když kam nás zavede, to nevíme. Byli jsme trochu slepí; slepí po způsobu lidí, protože když se můžeme ohlédnout zpět, vidíme, co jsme mohli vidět, když jsme hleděli vpřed, kdybychom byli bývali schopni vidět, co jsme mohli vidět! Ach, ale ta věta je kaluž; není to tak? Můžeme teď vědět, co měl hrabě v mysli, když on chňapl po těch penězích, ačkoli ho nůž přítele Jonathana, tak divoký, přivedl do nebezpečí, jakého se bojí i on. Zamýšlel útěk. Slyšte mě, *útěk*! Viděl, že s jen jednou bednou s hlínou, co mu zbyla, a se smečkou mužů, co jdou za ním jako psi za liškou, tenhle Londýn pro něj není místo. On vzal svou poslední bednu s hlínou na palubu lodi a opouští tuto zemi. On myslí, že uteče, ale ne! My půjdeme za ním. Hola, na lišku! jak by řekl přítel Arthur, když si oblékne

svůj červený lovecký kabát! Naše stará liška je lstivá; ach, tak lstivá, a my musíme za ní jít se lstí. Já jsem taky lstivý a za chvilku já jeho mysl uhodnu. Zatím můžeme odpočívat, a v pokoji, protože mezi námi jsou vody, které on překročit nechce a které by nemohl, ani kdyby chtěl – leda by loď přistála u břehu, a i tehdy jen za plného přílivu nebo když se voda zastaví. Hleďte, slunce právě vyšlo, a celý den až do západu je náš. Vykoupejme se a oblečme se a nasnídejme se, protože to všichni potřebujeme a protože můžeme jíst v klidu, když on není v téže zemi s námi.“ Mina se na něj prosebně podívala a zeptala se:

„Ale proč bychom ho měli dál hledat, když od nás odešel?“ Vzal ji za ruku, poplácal ji po ní a odpověděl:

„Na nic se mě ještě neptejte. Až my se nasnídáme, pak já odpovím na všechny otázky.“ Víc už neřekl a rozešli jsme se, abychom se oblékli.

Po snídani Mina svou otázku zopakovala. Chvíli se na ni vážně díval a pak smutně řekl:

„Protože, má drahá, drahá madam Mino, teď víc než kdy předtím ho musíme najít, i kdybychom ho měli pronásledovat až do chřtánu pekla!“ Zbledla ještě víc a zeptala se slabým hlasem:

„Proč?“

„Protože,“ odpověděl slavnostně, „on může žít po staletí, a vy jste jen smrtelná žena. Teď je třeba se bát času – od té doby, co on vám ten znak vtiskl na hrdlo.“

Sotva jsem ji stačil zachytit, když se v mdlobách svezla dopředu.

Kapitola dvacátá čtvrtá

Fonografický deník doktora Sewarda, namluvil Van Helsing

Toto pro Jonathana Harkera.

Vy máte zůstat se svou drahou madam Minou. My půjdeme hledat – smím-li tomu tak říkat, protože to není hledání, ale vědění, a my hledáme jen potvrzení. Ale vy dnes zůstaňte a starejte se o ni. To je váš nejlepší a nejsvatější úřad. Tento den ho tady nic nenajde. Dovolte mi to vám říct, abyste věděl, co my čtyři už víme, protože já jsem jim to povídal. On, náš nepřítel, odešel; on se vrátil na svůj hrad v Transylvánii. Já to vím tak jistě, jako kdyby to velká ohnivá ruka napsala na zeď. On se na to nějak připravil, a ta poslední bedna s hlínou byla hotová k odeslání někam. Proto vzal ty peníze; proto spěchal na posledku, abychom ho nechytili, než slunce zapadne. To byla jeho poslední naděje, kromě toho, že by se mohl schovat v hrobce, o které on myslí, že ji ubohá slečna Lucy pro něj drží otevřenou, protože byla, jak on myslel, jako on. Ale času nebylo. Když to selže, on míří rovnou k svému poslednímu útočišti – k své poslední hliněné baště, mohl bych říct, kdybych chtěl *double entente*. On je chytrý, ach, tak chytrý! On ví, že jeho hra tady skončena byla; a tak se rozhodne, že půjde domů. On najde loď, která pluje tou cestou, kterou on přišel, a odjede na ní. My teď jdeme zjistit, která loď to je a kam pluje; až to odhalíme, vrátíme se a všechno vám povíme. Pak vás a ubohou drahou madam Minu potěšíme novou nadějí. Protože to bude naděje, až to promyslíte: že není všechno ztraceno. Právě tenhle tvor, kterého pronásledujeme, on po-

třeboval stovky let, aby se dostal až do Londýna; a přece za jediný den, když my víme, jak s ním naložit, ho vyženeme. On je konečný, ačkoli je mocný, aby napáchal mnoho zla, a netrpí jako my. Ale my jsme silní, každý ve svém předsevzetí; a všichni dohromady jsme ještě silnější. Seberte novou odvahu, drahý manželi madam Miny. Tento boj teprve začal, a nakonec my zvítězíme – tak jistě, jako že Bůh sedí na výsostech a bdí nad svými dětmi. Proto mějte hodně útěchy, dokud se nevrátíme.

Van Helsing

Deník Jonathana Harkera.

Čtvrtého října. – Když jsem Mině přečetl Van Helsingův vzkaz z fonografu, ta ubohá dívka značně pookřála. Už jistota, že hrabě je ze země pryč, jí přinesla útěchu; a útěcha je pro ni síla. Pokud jde o mě, teď, když jeho hrozné nebezpečí nemáme přímo před sebou, zdá se mi skoro nemožné tomu věřit. Dokonce i mé vlastní strašné zážitky na Drákulově hradě mi připadají jako dávno zapomenutý sen. Tady, v ostrém podzimním vzduchu, v jasném slunci…

Běda! Jak bych mohl nevěřit! Uprostřed té myšlenky mi padl zrak na rudou jizvu na bílém čele mého ubohého miláčka. Dokud ta trvá, nemůže být o nevíře řeč. A potom samotná vzpomínka na ni udrží víru křišťálově jasnou. Mina i já se bojíme zahálet, a tak jsme znovu a znovu procházeli všechny deníky. Nějak se zdá, že ačkoli skutečnost pokaždé vypadá větší, bolest a strach se zmenšují. Celým tím příběhem se zjevně táhne jakýsi vůdčí záměr, a to utěšuje. Mina říká, že jsme možná nástroji konečného dobra. Možná! Pokusím se myslet jako ona. O budoucnosti jsme spolu ještě nemluvili. Je lepší počkat, až se uvidíme s profesorem a ostatními po jejich pátrání.

Den ubíhá rychleji, než jsem si kdy myslel, že by mi ještě nějaký den mohl ubíhat. Teď jsou tři hodiny.

Deník Miny Harkerové.

Pátého října, pět hodin odpoledne. – Naše porada se zprávami. Přítomni: profesor Van Helsing, lord Godalming, doktor Seward, pan Quincey Morris, Jonathan Harker, Mina Harkerová.

Doktor Van Helsing vylíčil, jaké kroky se během dne podnikly, aby se zjistilo, na které lodi a kam hrabě Drákula uprchl:

„Protože jsem věděl, že se chce vrátit do Transylvánie, byl jsem si jistý, že musí jet přes ústí Dunaje; nebo přes nějaké místo v Černém moři, protože tou cestou on přišel. Před námi byla pustá prázdnota. *Omne ignotum pro magnifico*; a tak s těžkým srdcem my se pouštíme zjistit, jaké lodě včera večer vypluly do Černého moře. Byl na plachetní lodi, protože madam Mina povídá o napínání plachet. Ty nejsou tak důležité, aby šly do vašeho seznamu lodní dopravy v listu *Times*, a tak my jdeme, na radu lorda Godalminga, do vaší Lloydovy kanceláře, kde jsou záznamy o všech lodích, co plují, ať jsou jakkoli malé. Tam my zjistíme, že s odlivem vyplula jen jedna loď do Černého moře. Je to *Carevna Kateřina* a ona pluje od Doolittlova nábřeží do Varny a odtamtud dál do jiných končin a vzhůru po Dunaji. ‚Tak!' řekl jsem já, ‚tohle je ta loď, na které je hrabě.' Tak jdeme na Doolittlovo nábřeží a tam najdeme muže v kanceláři ze dřeva tak malé, že ten muž vypadá větší než kancelář. Od něj se vyptáváme na plavby *Carevny Kateřiny*. On hodně kleje a má červený obličej a silný hlas, ale je to přesto dobrý chlapík; a když mu Quincey dá něco ze své kapsy, co šustí, když to on svinuje, a co on dá do tak malého váčku, který má schovaný hluboko v šatech, je z něj ještě lepší chlapík a náš pokorný sluha. On jde s námi a ptá se mnoha mužů, co jsou drsní a rozpálení; z těch jsou také lepší chlapíci, když už nemají žízeň. Říkají mnoho o hromech a o čertech a o jiných věcech, kterým já nerozumím, i když hádám, co mají na mysli; ale přesto nám povědí všechny věci, které chceme vědět.

„Oni nám mezi sebou dají vědět, jak včera odpoledne kolem páté hodiny přijde muž, velmi spěchá. Vysoký muž, hubený a bledý, s vysokým nosem a se zuby tak bílými, a s očima, které jako by hořely. Že je celý v černém, až na to, že má slaměný klobouk, který se nehodí ani k němu, ani k té roční době. Že rozhazuje své peníze, když se rychle vyptává, jaká loď pluje do Černého moře a kam. Někteří ho vzali do kanceláře a pak k lodi, kde on nechce jít na palubu, ale zastaví se na konci lávky u břehu a žádá, ať kapitán přijde za ním. Kapitán přijde, když mu řeknou, že bude dobře zaplacen; a ačkoli napoprvé hodně kleje, na podmínky přistoupí. Pak ten hubený muž odejde a někdo mu řekne, kde se dá najmout kůň a vůz. On jde tam a brzy přijde znovu, sám řídí vůz, na kterém velká bedna; tu on sám složí dolů, i když je třeba několik mužů, aby ji naložili na vozík pro loď. On hodně mluví ke kapitánovi o tom, jak a kam se má jeho bedna uložit; ale kapitánovi se to nelíbí a nadává mu v mnoha jazycích a řekne mu, že jestli chce, může přijít a podívat se, kam ji uloží. Ale on řekne ‚ne'; že ještě nepřijde, protože má mnoho co dělat. Načež mu kapitán řekne, že by si měl radši pospíšit – s hromem –, protože jeho loď to místo opustí – čertovo – před obratem přílivu – s hromem. Tu se ten hubený muž usměje a řekne, že kapitán samozřejmě musí vyplout, kdy uzná za vhodné; ale že sám bude překvapen, jestli vypluje tak brzy. Kapitán znovu kleje, polyglotně, a ten hubený muž se mu ukloní a poděkuje mu a řekne, že jeho laskavosti zneužije natolik, že přijde na palubu před vyplutím. Nakonec mu kapitán, červenější než kdy jindy, a v ještě více jazycích, řekne, že nechce na své lodi žádné Francouze – s hromem na nich a taky s čertem –, na své lodi – taky s čertem. A tak se ten hubený muž zeptal, kde by tu blízko mohl být obchod, kde by mohl koupit lodní formuláře, a odešel.

„Nikdo nevěděl, kam šel, ‚a bylo jim to hromově jedno', jak říkali, protože měli na co jiného myslet – zase s hromem; brzy totiž všichni viděli, že *Carevna Kateřina* nevypluje, jak se čekalo. Od řeky se začala

plížit řídká mlha a rostla a rostla, až brzy loď a všechno kolem ní zahalila hustá mlha. Kapitán klel polyglotně – velmi polyglotně –, polyglotně s hromy a s čerty; ale nemohl nic dělat. Voda stoupala a stoupala; a on se začal bát, že příliv úplně zmešká. Nebyl v nijak přátelské náladě, když právě za plného přílivu vyšel ten hubený muž znovu po lávce a žádal, ať vidí, kam jeho bednu uložili. Tu mu kapitán odpověděl, že by si přál, aby on i jeho bedna – stará a s mnoha hromy a čerty – byli v pekle. Ale ten hubený muž se neurazil, a sešel s důstojníkem dolů a viděl, kam ji uložili, a vyšel nahoru a chvíli stál na palubě v mlze. Musel odejít sám, protože nikdo si ho nevšiml. Opravdu na něj nemysleli; neboť brzy se mlha začne rozplývat a všechno je zase jasné. Moji přátelé té žízně a té řeči, co byla s hromy a čerty, se smáli, když vyprávěli, jak kapitánovy kletby překonaly dokonce i jeho obvyklou polyglotnost a byly víc než kdy předtím plné malebnosti, když se při vyptávání jiných námořníků, co se v tu hodinu pohybovali po řece nahoru a dolů, dozvěděl, že jen málokdo z nich viděl vůbec nějakou mlhu, kromě té, co ležela kolem nábřeží. Ale loď vyplula s odlivem; a ráno byla bezpochyby daleko dole v ústí řeky. Tou dobou, když nám to vyprávěli, byla už daleko na moři.

„A tak, má drahá madam Mino, to je tak, že si musíme na nějakou dobu odpočinout, protože náš nepřítel je na moři, s mlhou na své rozkazy, na cestě k ústí Dunaje. Plavba lodí trvá čas, ať pluje jakkoli rychle; a když my vyrazíme, pojedeme po souši rychleji, a tam se s ním setkáme. Naše nejlepší naděje je přijít na něj, když je v bedně mezi východem a západem slunce; protože pak se nemůže bránit, a my s ním můžeme naložit, jak se sluší. Máme před sebou dny, ve kterých můžeme připravit náš plán. Víme všechno o tom, kam on jede; protože jsme mluvili s majitelem lodi, který nám ukázal faktury a všechny papíry, co mohou být. Bedna, kterou hledáme, má být vyložena ve Varně a předána agentovi, jakémusi Risticsovi, který se tam prokáže svými pověřeními; a tím náš přítel obchodník udělá svou část. Když se ptal, jestli je

něco v nepořádku, protože kdyby tak, on může telegrafovat a dát udělat šetření ve Varně, my řekli ‚ne'; protože to, co se má udělat, není pro policii ani pro celníky. To musíme udělat jen my sami a po svém."

Když doktor Van Helsing domluvil, zeptala jsem se ho, jestli si je jistý, že hrabě zůstal na palubě lodi. Odpověděl: „Na to máme nejlepší důkaz: vaše vlastní svědectví, když jste byla dnes ráno v hypnotickém transu." Znovu jsem se ho zeptala, jestli je opravdu nutné, aby hraběte pronásledovali, protože – ach! – já se bojím, že mě Jonathan opustí, a vím, že by určitě šel, kdyby šli ostatní. Odpovídal se stoupající vášní, zpočátku tiše. Jak ale pokračoval, byl čím dál rozzlobenější a důraznější, až jsme nakonec nemohli nevidět, v čem spočívá přinejmenším kus té osobní převahy, díky které byl tak dlouho vůdcem mezi lidmi:

„Ano, je to nutné – nutné – nutné! Nejprve kvůli vám, a pak kvůli lidstvu. Ten netvor napáchal už mnoho zla, v tom úzkém prostoru, kde on se ocitl, a v té krátké době, kdy ještě byl jen jako tělo, které ve tmě a v nevědomosti tápe svou tak malou míru. To všechno já jsem těm ostatním už povídal; vy, má drahá madam Mino, se to dozvíte z fonografu mého přítele Johna nebo z toho vašeho manžela. Povídal jsem jim, jak ten krok, kdy opustil svou vlastní pustou zemi – pustou lidí – a přišel do nové země, kde se lidský život hemží, až je lidí jako stojícího obilí v poli, byl dílem staletí. Kdyby se jiný z nemrtvých, jako je on, pokusil udělat to, co udělal on, možná by mu nepomohla všechna staletí světa, co byla nebo co budou. U tohoto musely všechny síly přírody, ty skryté a hluboké a silné, nějakým podivuhodným způsobem působit spolu. Samo to místo, kde on byl živý, nemrtvý po všechna ta staletí, je plné podivností světa geologického a chemického. Jsou tam hluboké jeskyně a rozsedliny, které vedou nikdo neví kam. Byly tam sopky, a z některých jejich otvorů pořád vyvěrají vody podivných vlastností a plyny, které zabíjejí nebo oživují. Bezpochyby je cosi magnetického nebo elektrického v některých z těch spojení skrytých sil, které podivným způsobem působí pro fyzický život; a v něm samém

byly od počátku nějaké velké vlastnosti. V době tvrdé a válečné byl proslulý tím, že měl železnější nervy, bystřejší mozek a statečnější srdce než kterýkoli muž. V něm nějaký životní princip podivným způsobem došel svého vrcholu; a jak jeho tělo zůstávalo silné a rostlo a prospívalo, tak rostl i jeho mozek. To všechno bez té ďábelské pomoci, kterou on jistě má; protože ta musí ustoupit mocnostem, které pocházejí z dobra a které jsou jeho symbolem. A teď tohle je, čím on je pro nás. On vás nakazil – ach, odpusťte mi, má drahá, že musím říct takovou věc; ale mluvím pro vaše dobro. On vás nakazil takovým způsobem, že i kdyby už nic víc neudělal, stačí, abyste jen žila – žila po svém starém, milém způsobu; a tak časem smrt, která je společným údělem člověka a s Božím svolením, z vás udělá jemu podobnou. To se nesmí stát! Přísahali jsme spolu, že se to nestane. Tak jsme my služebníky samotné Boží vůle: aby svět a lidé, za které Jeho Syn umřel, nebyli vydáni zrůdám, jejichž pouhá existence by Ho zneuctila. On nám už dovolil vykoupit jednu duši, a my vyrážíme jako staří rytíři kříže, abychom vykoupili další. Jako oni budeme cestovat k východu slunce; a jako oni, jestli padneme, padneme pro dobrou věc.“ Odmlčel se a já jsem řekla:

„Ale nepoučí se hrabě moudře ze svého nezdaru? Když byl vyhnán z Anglie, nebude se jí vyhýbat, jako se tygr vyhýbá vesnici, ze které ho vyhnali?“

„Aha!“ řekl, „vaše přirovnání s tygrem je dobré, pro mě, a já si ho osvojím. Váš lidojed, jak ti v Indii říkají tygrovi, který jednou okusil lidskou krev, už nedbá o jinou kořist, ale slídí bez ustání, dokud ji nedostane. Tohle, co my ženeme z naší vesnice, je taky tygr, lidojed, a on nikdy nepřestane slídit. Ne, sám od sebe on není ten, kdo by se stáhl a zůstal v dálce. Za svého života, svého živého života, on šel přes tureckou hranici a napadl svého nepřítele na jeho vlastní půdě; byl odražen, ale zůstal stát? Ne! On přišel znovu, a znovu, a znovu. Pohleďte na jeho vytrvalost a houževnatost. S tím dětským mozkem, co

měl, on už dávno pojal myšlenku přijít do velkého města. Co on udělá? On vyhledá místo, ze všech na světě pro něj nejvíc slibné. Pak se rozvážně usadí, aby se na ten úkol připravil. On s trpělivostí zjistí, jaká je jeho síla a jaké jsou jeho schopnosti. Studuje nové jazyky. Učí se nový společenský život; nové prostředí starých způsobů, politiku, právo, finance, vědu, zvyky nové země a nového lidu, který vznikl, od té doby co byl on. Ten letmý pohled, co měl, mu jen zbystřil chuť a zostřil jeho touhu. Ne, pomohl mu i růst, co se mozku týče; protože mu to všechno dokázalo, jak měl na začátku ve svých dohadech pravdu. On to udělal sám; úplně sám! Ze zřícené hrobky v zapomenuté zemi. Co víc by nemohl udělat, až se mu otevře větší svět myšlení? On, který se dokáže smrti vysmát, jak ho známe; který dokáže vzkvétat uprostřed nemocí, co vyhubí celé národy. Ach, kdyby takový přišel od Boha, a ne od ďábla, jakou silou dobra by mohl být v tomhle našem starém světě. Ale my jsme se zavázali, že svět osvobodíme. Naše dřina musí být v tichosti a naše úsilí všechno v tajnosti; protože v tomto osvíceném věku, kdy lidé nevěří ani tomu, co vidí, by pochybnosti moudrých mužů byly jeho největší silou. Byly by naráz jeho pochvou i jeho brněním, i jeho zbraněmi, aby zničil nás, své nepřátele, kteří jsme ochotni vsadit i své vlastní duše za bezpečí té, kterou milujeme – pro dobro lidstva a pro čest a slávu Boží."

Po všeobecné debatě bylo rozhodnuto, že dnes večer nebudeme nic definitivně stanovovat; že se všichni s fakty vyspíme a pokusíme se domyslet správné závěry. Zítra při snídani se máme znovu sejít, a až si navzájem sdělíme své závěry, rozhodneme se pro nějaký určitý postup.

* * *

Dnes večer cítím podivuhodný mír a klid. Je to, jako by ze mě byla sňata nějaká přítomnost, která mě pronásledovala. Možná…

Svou domněnku jsem nedokončila, nemohla jsem; protože jsem v zrcadle zahlédla rudé znamení na svém čele; a věděla jsem, že jsem pořád nečistá.

Deník doktora Sewarda.

Pátého října. – Všichni jsme vstali časně a myslím, že spánek každému z nás velmi prospěl. Když jsme se sešli u časné snídaně, panovala všeobecná veselost, větší, než kdo z nás čekal, že ještě kdy zažije.

Je opravdu podivuhodné, kolik pružnosti je v lidské povaze. Stačí, aby byla jakákoli překážka, ať je to cokoli, nějak odstraněna – třeba i smrtí –, a hned se vracíme k prvotním zásadám naděje a radosti ze života. Když jsme seděli kolem stolu, víc než jednou jsem v údivu otevřel oči a říkal si, jestli celé ty uplynulé dny nebyly jen sen. Teprve když jsem zahlédl rudou skvrnu na čele paní Harkerové, vrátil jsem se ke skutečnosti. Ještě teď, když o věci vážně uvažuji, je skoro nemožné si uvědomit, že příčina všech našich potíží pořád existuje. I paní Harkerová jako by na své trápení celé chvíle zapomínala; jen tu a tam, když jí ho něco připomene, myslí na svou strašnou jizvu. Za půl hodiny se máme sejít tady v mé pracovně a rozhodnout o dalším postupu. Vidím jen jednu bezprostřední potíž, a poznávám ji spíš instinktem než rozumem: všichni budeme muset mluvit otevřeně; a přece se obávám, že ubohé paní Harkerové je nějakým záhadným způsobem svázán jazyk. *Vím*, že si dělá své vlastní závěry, a podle všeho, co se dosud stalo, dokážu odhadnout, jak skvělé a pravdivé asi jsou; ale ona je nechce, nebo nemůže, vyslovit. Zmínil jsem se o tom Van Helsingovi a máme si o tom spolu promluvit, až budeme sami. Myslím, že to asi začíná působit něco z toho strašného jedu, který se jí dostal do žil. Hrabě sledoval své vlastní cíle, když jí dal to, čemu Van Helsing říkal „upíří křest krví“. Nu, může existovat jed, který se destiluje z dobrých věcí; v době, kdy je existence ptomainů záhadou, bychom se neměli divit ničemu! Jedno vím: jestli mě instinkt neklame, pokud jde o mlče-

ní ubohé paní Harkerové, pak nás v práci, která je před námi, čeká strašná potíž – neznámé nebezpečí. Táž moc, která ji nutí mlčet, ji může přinutit mluvit. Neodvažuji se myslet dál; protože tím bych v myšlenkách zneuctil šlechetnou ženu!

Van Helsing přijde do mé pracovny o něco dřív než ostatní. Pokusím se s ním to téma otevřít.

* * *

Později. – Když profesor přišel, probrali jsme, jak se věci mají. Viděl jsem, že má na srdci něco, co chce říct, ale že váhá, jak s tím tématem začít. Chvíli chodil kolem horké kaše, a pak náhle řekl:

„Příteli Johne, je tu něco, o čem musíme mluvit ty a já sami, alespoň zpočátku. Později možná budeme muset do své důvěry vzít i ostatní“; pak se zarazil, a tak jsem čekal; pokračoval:

„Madam Mina, naše ubohá, drahá madam Mina se mění.“ Projelo mnou studené zachvění, když jsem viděl, jak se mé nejhorší obavy takto potvrzují. Van Helsing pokračoval:

„Se smutnou zkušeností se slečnou Lucy musíme být tentokrát varováni dřív, než věci zajdou příliš daleko. Náš úkol je teď ve skutečnosti těžší než kdy předtím, a tohle nové trápení dává každé hodině tu nejvyšší důležitost. Já vidím, jak se jí ve tváři objevují rysy upíra. Je to zatím jen velmi, velmi slabé; ale dá se to vidět, máme-li oči, abychom to postřehli bez předsudku. Zuby má o něco ostřejší a chvílemi má oči tvrdší. Ale to není všechno, je teď u ní často to mlčení; tak jako to bylo u slečny Lucy. Ta nemluvila, ani když psala to, co chtěla, aby se později vědělo. Teď můj strach je tento. Jestliže ona může v našem hypnotickém transu povědět, co hrabě vidí a slyší, není ještě pravdivější, že ten, kdo ji zhypnotizoval první a kdo se napil přímo její krve a ji přinutil napít se jeho, by mohl, bude-li chtít, přinutit její mysl, aby mu vyjevila to, co ona ví?“ Souhlasně jsem přikývl; pokračoval:

„Pak to, co musíme udělat, je tomu zabránit; musíme ji nechat v nevědomosti o našem záměru, a tak nemůže povědět, co neví. To je bolestný úkol! Ach, tak bolestný, že mi puká srdce, když na to myslím; ale musí to být. Až se dnes sejdeme, musím jí říct, že z důvodu, o kterém nechceme mluvit, už nesmí být v naší radě, ale jen pod naší ochranou.“ Otřel si čelo, na kterém mu vyrazil hojný pot při pomyšlení na bolest, kterou možná bude muset způsobit té ubohé duši, už tolik zmučené. Věděl jsem, že by pro něj bylo jakousi útěchou, kdybych mu řekl, že jsem došel k témuž závěru; přinejmenším by ho to zbavilo trýzně pochybností. Řekl jsem mu to a účinek byl takový, jaký jsem čekal.

Blíží se čas naší společné porady. Van Helsing odešel, aby se na poradu připravil, i na svou bolestnou úlohu v ní. Opravdu věřím, že chce mít možnost pomodlit se o samotě.

* * *

Později. – Hned na samém začátku porady se Van Helsingovi i mně velmi ulevilo. Paní Harkerová vzkázala po manželovi, že se k nám zatím nepřipojí, protože považuje za lepší, abychom mohli volně probírat své kroky, aniž by nás její přítomnost uváděla do rozpaků. Profesor a já jsme se na okamžik na sebe podívali a oba jsme jaksi pookřáli. Pokud jde o mě, myslel jsem si, že jestliže si paní Harkerová to nebezpečí uvědomila sama, odvrátilo se tím mnoho bolesti i mnoho nebezpečí. Za daných okolností jsme se tázavým pohledem a odpovědí, s prstem na rtech, dohodli, že o svých podezřeních budeme mlčet, dokud se nebudeme moci znovu poradit o samotě. Pustili jsme se rovnou do našeho válečného plánu. Van Helsing nám nejprve zhruba předložil fakta:

„*Carevna Kateřina* opustila Temži včera ráno. I při té největší rychlosti, jaké kdy dosáhla, jí potrvá nejméně tři týdny, než dopluje do

Varny; ale my se můžeme na totéž místo dostat po souši za tři dny. Jestliže teď odečteme od plavby lodi dva dny kvůli takovým vlivům počasí, jaké, jak víme, hrabě dokáže vyvolat; a jestliže připočteme celý den a noc na jakákoli zdržení, která by mohla potkat nás, pak máme rezervu skoro dva týdny. Abychom tedy byli úplně v bezpečí, musíme odsud vyrazit nejpozději sedmnáctého. Pak budeme v každém případě ve Varně den předtím, než loď připluje, a budeme moci udělat takové přípravy, jaké budou třeba. Samozřejmě pojedeme všichni ozbrojeni – ozbrojeni proti zlým věcem, duchovním i tělesným.“ Tu Quincey Morris dodal:

„Pokud vím, hrabě pochází z vlčího kraje, a může se stát, že se tam dostane dřív než my. Navrhuju, abychom k naší výzbroji přidali winchestrovky. Já mám k winchestrovce takovou zvláštní důvěru, když je kolem nějaký malér toho druhu. Pamatuješ, Arte, jak jsme u Tobolsku měli v patách tu smečku? Co bychom tenkrát dali za opakovačku pro každého!“

„Dobře!“ řekl Van Helsing. „Budou winchestrovky. Quincey má hlavu na správném místě vždycky, ale nejvíc, když je co lovit, i když ta metafora je větší hanbou pro vědu, než jsou vlci nebezpečím pro člověka. Zatím tu nemůžeme nic dělat; a protože myslím, že Varnu nikdo z nás nezná, proč tam nejet dřív? Čekat se tu musí stejně dlouho jako tam. Dnes večer a zítra se můžeme připravit, a pak, bude-li všechno v pořádku, my čtyři se můžeme vydat na cestu.“

„My čtyři?“ zeptal se tázavě Harker a díval se z jednoho na druhého.

„Samozřejmě!“ odpověděl rychle profesor. „Vy musíte zůstat a starat se o svou tak milou ženu!“ Harker chvíli mlčel a pak dutým hlasem řekl:

„Promluvme si o té stránce věci ráno. Chci se poradit s Minou.“ Pomyslel jsem si, že teď je čas, aby ho Van Helsing varoval, ať jí naše plány neprozrazuje; ale nevšímal si toho. Významně jsem se na něj podíval a odkašlal si. Místo odpovědi si položil prst na rty a odvrátil se.

Deník Jonathana Harkera.

Pátého října, odpoledne. – Ještě nějakou dobu po naší ranní schůzce jsem nebyl schopen myslet. Nový vývoj věcí mě uvedl do takového úžasu, že v mé mysli nezbývá místo pro žádnou soustředěnou úvahu. Minino odhodlání nebrat na poradách žádný podíl mě přimělo k přemýšlení; a protože jsem se o tom s ní nemohl přít, mohl jsem jen hádat. K řešení mám teď stejně daleko jako dřív. Zarazilo mě také, jak to přijali ostatní; když jsme o té věci mluvili naposledy, dohodli jsme se, že mezi námi už nebude žádné tajení. Mina teď spí, klidně a sladce jako malé dítě. Rty má zvlněné úsměvem a tvář jí září štěstím. Díky Bohu, že pro ni ještě takové chvíle existují.

* * *

Později. – Jak podivné je to všechno. Seděl jsem, díval se, jak Mina šťastně spí, a byl jsem tak blízko štěstí, jak nejspíš kdy ještě budu. Jak se schylovalo k večeru a země se halila do stínů, protože slunce klesalo níž, zdálo se mi ticho v pokoji stále slavnostnější. Najednou Mina otevřela oči, něžně se na mě podívala a řekla:

„Jonathane, chci, abys mi něco slíbil na čestné slovo. Slib, který dáš mně, ale dáš ho svatě, před Bohem, a který nesmíš porušit, ani kdybych před tebou padla na kolena a s hořkými slzami tě prosila. Rychle, musíš mi ho dát hned."

„Mino," řekl jsem, „takový slib nemohu dát hned. Možná na to nemám právo."

„Ale můj nejmilejší," řekla s takovou duchovní vroucností, že jí oči zářily jako Polárka, „to já si to přeju; a nežádám to pro sebe. Můžeš se zeptat doktora Van Helsinga, jestli nemám pravdu; když nebude souhlasit, udělej, jak uznáš za vhodné. A víc: jestli později všichni budete souhlasit, jsi slibu zproštěn."

„Slibuji!“ řekl jsem, a na okamžik vypadala nesmírně šťastně; mně však jakékoli štěstí pro ni zakazovala ta rudá jizva na jejím čele. Řekla:

„Slib mi, že mi nic nepovíš o plánech, které spřádáte na tažení proti hraběti. Ani slovem, ani náznakem, ani narážkou; nikdy, dokud tohle na sobě nosím!“ A slavnostně ukázala na jizvu. Viděl jsem, že to myslí vážně, a slavnostně jsem řekl:

„Slibuji!“ A když jsem to vyslovil, cítil jsem, že se od té chvíle mezi námi zavřely dveře.

* * *

Později, o půlnoci. – Mina byla celý večer čilá a veselá. Tak moc, že všichni ostatní jako by nabrali odvahu a trochu se nakazili její veselostí; dokonce i mně samotnému se zdálo, že se příkrov chmur, který nás tíží, trochu nadzvedl. Všichni jsme šli spát brzy. Mina teď spí jako malé dítě; je to úžasné, že si uprostřed svého hrozného trápení zachovala schopnost spát. Díky Bohu za to, protože aspoň ve spánku může zapomenout na své starosti. Snad na mě její příklad zapůsobí tak, jako dnes večer její veselost. Zkusím to. Ach, kéž bych spal beze snů!

* * *

Šestého října, ráno. – Další překvapení. Mina mě vzbudila časně, zhruba ve stejnou dobu jako včera, a požádala mě, abych přivedl doktora Van Helsinga. Myslel jsem si, že jde o další hypnózu, a bez otázek jsem pro profesora šel. Zřejmě nějaké takové zavolání čekal, protože jsem ho našel v jeho pokoji oblečeného. Dveře měl pootevřené, aby slyšel, kdyby se otevřely dveře našeho pokoje. Přišel hned; když vstupoval do pokoje, zeptal se Miny, jestli by mohli přijít i ostatní.

„Ne,“ řekla docela prostě, „to nebude nutné. Můžete jim to vyřídit stejně dobře. Musím jet s vámi na vaši cestu.“

Doktor Van Helsing byl stejně ohromený jako já. Po chvilce mlčení se zeptal:

„Ale proč?“

„Musíte mě vzít s sebou. S vámi jsem ve větším bezpečí, a vy budete ve větším bezpečí také.“

„Ale proč, drahá madam Mino? Víte, že vaše bezpečí je naše nejsvatější povinnost. Jdeme do nebezpečí, kterému vy jste, nebo můžete být, vystavena víc než kdokoli z nás, kvůli – kvůli okolnostem – věcem, které se staly.“ Rozpačitě se odmlčel.

Když odpovídala, zvedla prst a ukázala si na čelo:

„Já vím. Právě proto musím jet. Teď vám to můžu říct, dokud slunce vychází; možná už to znovu nedokážu. Vím, že když mě hrabě svou vůlí povolá, musím jít. Vím, že když mi řekne, abych přišla tajně, musím přijít lstí; jakýmkoli úskokem oklamat – dokonce i Jonathana.“ Bůh viděl pohled, který na mě při těch slovech upřela, a jestli opravdu existuje anděl, který zapisuje lidské skutky, je ten pohled zaznamenán k její věčné cti. Mohl jsem jí jen sevřít ruku. Nemohl jsem promluvit; pohnutí bylo příliš velké, než aby mi ulevily i slzy. Pokračovala:

„Vy muži jste stateční a silní. Jste silní svým počtem, protože můžete vzdorovat tomu, co by zlomilo lidskou výdrž někoho, kdo by musel stát na stráži sám. Kromě toho vám můžu být k užitku, protože mě můžete hypnotizovat, a tak se dozvědět i to, co nevím ani já sama.“ Doktor Van Helsing řekl velmi vážně:

„Madam Mino, jste, jako vždy, nanejvýš moudrá. Vy s námi pojedete; a spolu vykonáme to, co vykonat se vydáváme.“ Když domluvil, přimělo mě Minino dlouhé mlčení, abych se na ni podíval. Klesla zpátky na polštář a spala; nevzbudila se ani tehdy, když jsem vytáhl roletu a pustil dovnitř sluneční světlo, které zaplavilo pokoj. Van Helsing mi pokynul, abych potichu šel s ním. Šli jsme do jeho pokoje a během minuty byli s námi i lord Godalming, doktor Seward a pan Morris. Řekl jim, co Mina pověděla, a pokračoval:

„Ráno odjedeme do Varny. Máme teď co dělat s novým činitelem: s madam Minou. Ach, ale její duše je věrná. Je to pro ni muka, říct nám tolik, kolik řekla; ale je to nanejvýš správné, a my jsme varováni včas. Nesmíme propást žádnou příležitost a ve Varně musíme být připraveni jednat v tom okamžiku, kdy ta loď připluje."

„Co přesně uděláme?" zeptal se úsečně pan Morris. Profesor se před odpovědí odmlčel:

„Napřed na tu loď vstoupíme; pak, až bednu poznáme, položíme na ni ratolest divoké růže. Tu připevníme, neboť když tam je, nemůže nikdo ven; tak to aspoň říká pověra. A pověře musíme napřed důvěřovat; ona byla víra člověka v dávných dobách, a kořen svůj má ve víře ještě dnes. Pak, až dostaneme příležitost, kterou hledáme, až nikdo nebude nablízku, aby to viděl, bednu otevřeme, a – a všechno bude dobré."

„Já na žádnou příležitost čekat nebudu," řekl Morris. „Jakmile tu bednu uvidím, otevřu ji a tu nestvůru zničím, i kdyby se na to dívala tisícovka chlapů, a i kdyby mě za to měli v příští vteřině odkráglovat!" Bezděčně jsem uchopil jeho ruku a byla pevná jako kus oceli. Myslím, že můj pohled pochopil; doufám, že ano.

„Dobrý chlapec," řekl doktor Van Helsing. „Statečný chlapec. Quincey je celý chlap. Bůh mu za to žehnej. Mé dítě, věřte mi, že nikdo z nás nezůstane pozadu ani se nezastaví z nějakého strachu. Já jen říkám, co udělat můžeme – co udělat musíme. Ale doopravdy, doopravdy nemůžeme říct, co uděláme. Je tolik věcí, které se mohou stát, a jejich cesty a jejich konce jsou tak rozličné, že až do té chvíle to říct nemůžeme. Budeme všichni ozbrojeni, všemi způsoby; a až přijde čas konce, naše úsilí nebude mít nedostatek. Teď dnes dejme všechny své záležitosti do pořádku. Ať je všechno, co se dotýká jiných nám drahých, a těch, kdo na nás závisí, hotové; neboť nikdo z nás nemůže říct, jaký, nebo kdy, nebo jak ten konec bude. Co se mne týče, mé vlastní záležitosti jsou urovnané; a protože jiného co dělat nemám, půjdu za-

řídit vše pro cestu. Obstarám všechny jízdenky a tak dále pro naši cestu."

Nebylo co dál říct, a tak jsme se rozešli. Teď urovnám všechny své pozemské záležitosti a budu připraven na cokoli, co přijde…

* * *

Později. – Je hotovo; mám sepsanou závěť a všechno je vyřízeno. Jestli Mina přežije, je mou jedinou dědičkou. Kdyby tomu tak nemělo být, dostanou zbytek ostatní, kteří k nám byli tak dobří.

Blíží se západ slunce; upozorňuje mě na to Minin neklid. Jsem si jistý, že má na mysli něco, co odhalí přesný okamžik západu. Tyto chvíle začínají být pro nás pro všechny trýznivé, protože každý východ a západ slunce přináší nějaké nové nebezpečí – nějakou novou bolest, která však z Boží vůle může být prostředkem k dobrému konci. Zapisuji to všechno do deníku, protože můj miláček to teď nesmí slyšet; ale bude-li jí kdy dáno to znovu vidět, bude to připraveno.

Volá mě.

Kapitola dvacátá pátá

Deník doktora Sewarda

Jedenáctého října, večer. – Jonathan Harker mě požádal, abych to zaznamenal, protože prý na ten úkol sotva stačí, a chce, aby byl pořízen přesný záznam.

Myslím, že nikoho z nás nepřekvapilo, když nás krátce před západem slunce požádali, abychom přišli za paní Harkerovou. V poslední době jsme pochopili, že východ a západ slunce jsou pro ni chvílemi zvláštní svobody; kdy se může projevit její dřívější já, aniž by je nějaká ovládající síla potlačovala nebo spoutávala, nebo ji podněcovala k činu. Tato nálada či stav začíná zhruba půl hodiny nebo víc před skutečným východem či západem slunce a trvá, dokud slunce nevystoupí vysoko, nebo dokud mraky ještě žhnou paprsky, které proudí nad obzorem. Nejdřív nastává jakýsi negativní stav, jako by se uvolnilo nějaké pouto, a pak rychle následuje naprostá svoboda; když však svoboda skončí, návrat neboli recidiva přijde rychle a předchází jí jen chvíle varovného ticha.

Dnes večer, když jsme se sešli, byla poněkud strnulá a nesla všechny známky vnitřního boje. Sám jsem to přičítal tomu, že vynakládala prudké úsilí, jakmile jen to bylo možné. Už za pár minut však plně ovládla sama sebe; pak pokynula manželovi, aby si přisedl vedle ní na pohovku, na které napůl ležela, a nás ostatní přiměla, abychom si přisunuli židle těsně k ní. Vzala manželovu ruku do své a začala:

„Jsme tu všichni spolu, svobodní, možná naposledy! Já vím, drahý; vím, že se mnou vždycky budeš až do konce.“ To patřilo jejímu manželovi, jehož ruka, jak jsme viděli, sevřela tu její pevněji. „Ráno se vydáme za svým úkolem a jen Bůh ví, co může kohokoli z nás čekat. Budete ke mně tak hodní, že mě vezmete s sebou. Vím, že všechno, co stateční, opravdoví muži mohou udělat pro ubohou slabou ženu, jejíž duše je možná ztracená – ne, ne, ještě ne, ale v každém případě je v sázce –, to všechno uděláte. Ale musíte pamatovat, že nejsem jako vy. V mé krvi, v mé duši je jed, který mě může zničit; který mě zničit musí, nepřijde-li nám nějaká pomoc. Ach, přátelé moji, víte stejně dobře jako já, že je má duše v sázce; a třebaže vím, že pro mě existuje jedna cesta ven, vy ji zvolit nesmíte a já ji zvolit nesmím!“ Prosebně se podívala na každého z nás, začala svým manželem a jím také skončila.

„Jaká je ta cesta?“ zeptal se Van Helsing chraptivým hlasem. „Jaká je ta cesta, kterou zvolit nesmíme – nemůžeme?“

„Že bych mohla zemřít hned teď, buď vlastní rukou, nebo rukou jiného, dřív, než se to větší zlo dovrší. Já vím a vy víte, že kdybych jednou byla mrtvá, mohli byste a také byste osvobodili mou nesmrtelnou duši, tak jako jste to udělali s duší mé ubohé Lucy. Kdyby smrt nebo strach ze smrti byly jediné, co stojí v cestě, neucouvla bych a zemřela tady, teď, mezi přáteli, kteří mě mají rádi. Ale smrt není všechno. Nemohu uvěřit, že zemřít v takovém případě, když máme před sebou naději a hořký úkol, který je třeba vykonat, je vůle Boží. Proto se tu za sebe vzdávám jistoty věčného odpočinku a vycházím do tmy, kde mohou být ty nejčernější věci, jaké chová svět nebo podsvětí!“ Všichni jsme mlčeli, protože jsme bezděčně věděli, že tohle je jen předehra. Tváře ostatních ztuhly a Harkerova zešedla jako popel; možná tušil líp než kdokoli z nás, co přijde. Pokračovala:

„Tohle je můj vklad do společné podstaty.“ Nemohl jsem si nevšimnout toho podivného právnického obratu, který na takovém místě a se vší vážností použila. „Co dá každý z vás? Své životy, já vím,“ pokračo-

vala rychle, „to je pro statečné muže snadné. Vaše životy patří Bohu a můžete Mu je vrátit; ale co dáte mně?“ Znovu se tázavě rozhlédla, tentokrát se však manželově tváři vyhnula. Quincey jako by pochopil; přikývl a její tvář se rozjasnila. „Pak vám tedy řeknu otevřeně, co chci, protože v této věci teď mezi námi nesmí nic zůstat nejasné. Musíte mi slíbit, všichni do jednoho – i ty, můj milovaný manželi –, že až ta chvíle přijde, zabijete mě.“

„Jaká je ta chvíle?“ Byl to Quinceyho hlas, ale tichý a napjatý.

„Až budete přesvědčeni, že jsem se změnila natolik, že je lepší, abych zemřela, než abych žila. Až budu takhle mrtvá v těle, pak mě bez okamžiku prodlení probodnete kůlem a uříznete mi hlavu; nebo uděláte cokoli jiného, co bude potřeba, abyste mi dali pokoj!“

Quincey po té odmlce vstal jako první. Poklekl před ní, vzal její ruku do své a slavnostně řekl:

„Jsem jen hrubý chlap, který možná nežil tak, jak by chlap měl, aby si zasloužil takovou čest, ale přísahám vám při všem, co je mi svaté a drahé, že až ta chvíle někdy přijde, necuknu před povinností, kterou jste nám uložila. A taky vám slibuji, že se o všechno postarám nadobro, protože jestli budu jen na pochybách, budu to brát tak, že ta chvíle přišla!“

„Můj věrný příteli!“ bylo vše, co dokázala říct mezi slzami, které se jí hrnuly z očí, a sklonila se a políbila mu ruku.

„Já přísahám totéž, má drahá madam Mino!“ řekl Van Helsing.

„A já!“ řekl lord Godalming, a jeden po druhém před ní poklekali, aby složili přísahu. Sám jsem je následoval. Pak se k ní obrátil její manžel, s pohaslýma očima a nazelenalou bledostí, která tlumila sněhovou bělost jeho vlasů, a zeptal se:

„A musím i já dát takový slib, ach, má ženo?“

„I ty, můj nejdražší,“ řekla a v hlase i v očích měla nekonečný, toužebný soucit. „Nesmíš ucuknout. Jsi mi nejbližší a nejdražší a jsi pro mě celý svět; naše duše jsou spjaté v jednu, na celý život a na celou

věčnost. Pomysli, drahý, že bývaly doby, kdy stateční muži zabíjeli své ženy a ženy ze svého rodu, aby je uchránili před tím, že padnou nepřáteli do rukou. Jejich ruce se nezachvěly o nic víc proto, že je ty, které milovali, prosily, aby je zabili. Je to povinnost mužů k těm, které milují, v časech tak těžké zkoušky! A ach, můj drahý, jestli mám zemřít něčí rukou, ať je to rukou toho, kdo mě miluje nejvíc. Doktore Van Helsingu, nezapomněla jsem na vaše milosrdenství v případě ubohé Lucy vůči tomu, kdo miloval" – zarazila se a prchavě se začervenala a změnila slova – „vůči tomu, kdo měl největší právo dát jí pokoj. Jestli ta chvíle přijde znovu, spoléhám na vás, že se postaráte, aby se pro mého manžela stalo šťastnou vzpomínkou v jeho životě, že to byla jeho milující ruka, která mě vysvobodila z toho strašného otroctví, v němž jsem."

„Znovu přísahám!" ozval se profesorův zvučný hlas. Paní Harkerová se usmála, opravdu se usmála, a s úlevným povzdechem se opřela a řekla:

„A teď ještě jedno varování, varování, na které nesmíte nikdy zapomenout: ta chvíle, jestli vůbec přijde, může přijít rychle a nečekaně, a v takovém případě nesmíte ztratit čas a musíte své příležitosti využít. V takové chvíli bych já sama mohla být – ne! jestli ta chvíle vůbec přijde, *budu* – spolčena s vaším nepřítelem proti vám."

„Ještě jedna prosba," při těch slovech zvážněla, „není životně nutná jako ta druhá, ale chci, abyste pro mě jednu věc udělali, jestli budete chtít." Všichni jsme přisvědčili, ale nikdo nepromluvil; nebylo třeba mluvit:

„Chci, abyste přečetli pohřební obřad." Přerušil ji hluboký sten jejího manžela; vzala jeho ruku do své, přidržela si ji na srdci a pokračovala: „Musíte mi ho jednou přečíst. Ať už celý ten hrůzný stav věcí dopadne jakkoli, bude to sladká myšlenka pro nás všechny, nebo pro některé z nás. Ty, můj nejdražší, ho snad přečteš, protože pak mi v paměti zůstane navždy v tvém hlase – ať se stane cokoli!"

„Ale ach, má drahá," prosil, „smrt je od tebe daleko."

„Ne," řekla a varovně zvedla ruku. „V této chvíli jsem ve smrti hlouběji, než kdyby na mně tížila váha pozemského hrobu!"

„Ach, má ženo, musím ho číst?" řekl, než začal.

„Utěšilo by mě to, můj manželi!" bylo vše, co řekla; a když připravila knihu, začal číst.

„Jak mohu já – jak by mohl kdokoli – vylíčit tu podivnou scénu, její slavnostnost, její chmurnost, její smutek, její hrůzu; a přitom i její sladkost. I skeptik, který ve všem svatém a citovém nevidí nic než parodii hořké pravdy, by byl obměkčen do hloubi srdce, kdyby viděl tu malou skupinku milujících a oddaných přátel, jak klečí kolem té zkoušené a zarmoucené paní; nebo kdyby slyšel něžnou vášeň v hlase jejího manžela, když hlasem tak zlomeným pohnutím, že se musel často odmlčet, četl prostý a krásný obřad pohřbívání mrtvých. Já – já nemohu pokračovat – slova – a – h-hlas – m-mě o-opouštějí!"

* * *

Její tušení ji nezklamalo. Jakkoli to všechno bylo podivné, jakkoli bizarní se to později může zdát i nám, kteří jsme tehdy cítili jeho mocný vliv, velmi nás to utěšilo; a ticho, které ohlašovalo, že paní Harkerová znovu ztrácí svobodu duše, se nikomu z nás nezdálo tak plné zoufalství, jak jsme se obávali.

Deník Jonathana Harkera.

Patnáctého října, Varna. – Z nádraží Charing Cross jsme odjeli ráno dvanáctého, téže noci jsme dorazili do Paříže a usadili se na místech, která nám zamluvili v Orient Expressu. Cestovali jsme dnem i nocí a přijeli sem asi v pět hodin. Lord Godalming šel na konzulát podívat se, jestli pro něj nepřišel nějaký telegram, a my ostatní jsme pokračovali do tohoto hotelu – Odessus. Cesta možná měla své příhody; já

však tolik toužil dostat se dál, že jsem si jich nevšímal. Dokud do přístavu nevpluje *Carevna Kateřina*, nebude mě na celém širém světě zajímat nic. Díky Bohu! Mina je zdravá a zdá se, že sílí; vrací se jí barva. Hodně spí; po celou cestu prospala skoro pořád. Před východem a západem slunce je však velmi bdělá a čilá; a stalo se zvykem, že ji v takových chvílích Van Helsing hypnotizuje. Zpočátku to vyžadovalo jisté úsilí a musel udělat mnoho hypnotických pohybů rukama; ale teď se mu, jak se zdá, poddá okamžitě, jako ze zvyku, a sotva je třeba něco dělat. Zdá se, že v těchto zvláštních chvílích má moc prostě chtít, a její myšlenky ho poslouchají. Vždycky se jí ptá, co vidí a co slyší. Na první otázku odpovídá:

„Nic; všude je tma." A na druhou:

„Slyším, jak vlny šplouchají o loď a jak kolem proudí voda. Plachty a lana se napínají a stěžně a ráhna skřípou. Vítr je silný – slyším ho v lanoví a příď odhazuje pěnu." Je zřejmé, že *Carevna Kateřina* je pořád na moři a spěchá do Varny. Lord Godalming se právě vrátil. Měl čtyři telegramy, jeden za každý den od našeho odjezdu, a všechny stejného znění: že *Carevna Kateřina* nebyla odnikud ohlášena u Lloyda. Před odjezdem z Londýna se dohodl se svým zástupcem, že mu bude každý den posílat telegram s tím, jestli byla loď ohlášena. Zprávu měl dostat, i kdyby ohlášena nebyla, aby měl jistotu, že na druhém konci drátu se drží hlídka.

Navečeřeli jsme se a šli brzy spát. Zítra se máme setkat s vicekonzulem a domluvit, pokud to půjde, jak se dostat na palubu lodi, jakmile připluje. Van Helsing říká, že naše šance bude dostat se na loď mezi východem a západem slunce. Hrabě, i kdyby na sebe vzal podobu netopýra, nemůže z vlastní vůle překročit tekoucí vodu, a tak nemůže loď opustit. Protože se neodváží změnit v lidskou podobu, aniž by vzbudil podezření – a tomu se zřejmě chce vyhnout –, musí zůstat v bedně. Jestliže se tedy dostaneme na palubu po východu slunce, je nám vydán na milost; protože můžeme bednu otevřít a vypořádat se

s ním najisto, tak jako s ubohou Lucy, dřív než se probudí. Mnoho milosti se mu od nás nedostane. Myslíme si, že s úředníky ani s námořníky nebudeme mít velké potíže. Díky Bohu! Tohle je země, kde úplatek zmůže všechno, a peněz máme dost. Musíme jen zajistit, aby lod nemohla vplout do přístavu mezi západem a východem slunce, aniž bychom byli varováni, a budeme v bezpečí. Myslím, že tenhle případ rozsoudí soudce Měšec!

* * *

Šestnáctého října. – Minino hlášení je pořád stejné: šplouchající vlny a proudící voda, tma a příznivý vítr. Zjevně máme dost času, a až se dozvíme o *Carevně Kateřině*, budeme připraveni. Protože musí proplout Dardanelami, nějakou zprávu dostaneme určitě.

* * *

Sedmnáctého října. – Myslím, že teď je všechno docela dobře připraveno, abychom hraběte uvítali, až se vrátí ze své cesty. Godalming řekl rejdařům, že má dojem, že bedna poslaná na loď by mohla obsahovat něco, co bylo ukradeno jeho příteli, a dostal napůl souhlas, že ji smí na vlastní riziko otevřít. Majitel lodi mu dal listinu, v níž kapitánovi nařizuje, aby mu poskytl veškerou součinnost při všem, co bude chtít na palubě udělat, a také podobné zmocnění pro svého zástupce ve Varně. S tím zástupcem jsme už mluvili; velmi na něj zapůsobilo, jak vlídně s ním Godalming jednal, a všichni jsme přesvědčeni, že cokoli může udělat, aby nám vyhověl, udělá. Už jsme se domluvili, co uděláme, když se nám podaří bednu otevřít. Jestli tam hrabě bude, Van Helsing a Seward mu okamžitě uříznou hlavu a probodnou mu srdce kůlem. Morris, Godalming a já zabráníme, aby nás někdo vyrušil, i kdybychom měli použít zbraně, které budeme mít připravené. Profesor

říká, že když s hraběcím tělem takhle naložíme, brzy se rozpadne v prach. V takovém případě by proti nám nebyl žádný důkaz, kdyby vzniklo nějaké podezření z vraždy. Ale i kdyby se nerozpadlo, budeme za svůj čin stát, ať to dopadne jakkoli, a snad jednoho dne právě tento spis bude důkazem, který některé z nás uchrání před provazem. Co se mě týče, já bych to riziko podstoupil až příliš vděčně, kdyby k tomu došlo. Nechceme nic ponechat náhodě, abychom svůj záměr provedli. S jistými úředníky jsme se domluvili, že jakmile *Carevnu Kateřinu* spatří, dá nám to vědět zvláštní posel.

* * *

Dvacátého čtvrtého října. – Celý týden čekání. Godalmingovi chodí denně telegramy, ale pořád se stejnou zprávou: „Dosud neohlášena." Minina ranní i večerní odpověď v hypnóze se nemění: šplouchající vlny, proudící voda a skřípající stěžně.

Telegram, dvacátého čtvrtého října.

Rufus Smith od Lloyda z Londýna lordu Godalmingovi do Varny, k rukám vicekonzula Jejího britského Veličenstva.

„*Carevna Kateřina* hlášena dnes ráno z Dardanel."

Deník doktora Sewarda.

Dvacátého pátého října. – Jak mi chybí můj fonograf! Psát deník perem mě obtěžuje; ale Van Helsing říká, že musím. Včera, když Godalming dostal telegram od Lloyda, jsme byli všichni bez sebe vzrušením. Ted vím, co cítí muži v bitvě, když zazní povel do akce. Jen paní Harkerová z celé naší skupiny nedávala najevo žádné pohnutí. Koneckonců není divné, že ne; dávali jsme si totiž zvlášť pozor, aby se o tom nic nedozvěděla, a všichni jsme se v její přítomnosti snažili žádné vzrušení neprojevit. Dřív by si toho jistě všimla, ať bychom se to snažili skrývat

jakkoli; ale v tomhle se za poslední tři týdny velmi změnila. Malátnost se jí zmocňuje čím dál víc, a třebaže se zdá silná a zdravá a vrací se jí trochu barva, Van Helsing a já nejsme spokojeni. Mluvíme o ní často; ostatním jsme však neřekli ani slovo. Ubohému Harkerovi by to zlomilo srdce – a jistě i nervy –, kdyby věděl, že v té věci máme byť jen podezření. Van Helsing jí prý, když je v hypnotickém stavu, velmi pečlivě prohlíží zuby, protože říká, že dokud se nezačnou ostřit, nehrozí bezprostřední nebezpečí, že se v ní něco změní. Kdyby ta změna nastala, bylo by nutné učinit kroky!... Oba víme, jaké by ty kroky musely být, třebaže si své myšlenky navzájem nesdělujeme. Ani jeden z nás by před tím úkolem necouvl – jakkoli hrozné je na něj jen pomyslet. „Eutanazie“ je výtečné a utěšující slovo! Jsem vděčný tomu, kdo je vymyslel.

Z Dardanel sem je to jen asi čtyřiadvacet hodin plavby, když vezmeme rychlost, jakou *Carevna Kateřina* plula z Londýna. Měla by tedy dorazit někdy ráno; ale protože dřív připlout nemůže, chystáme se všichni jít brzy spát. Vstaneme v jednu hodinu v noci, abychom byli připraveni.

* * *

Dvacátého pátého října, poledne. – Zatím žádná zpráva o příjezdu lodi. Hlášení paní Harkerové v hypnóze bylo dnes ráno stejné jako obvykle, takže je možné, že zprávu dostaneme každou chvíli. My muži jsme všichni v horečném vzrušení, kromě Harkera, který je klidný; ruce má studené jako led a před hodinou jsem ho přistihl, jak brousí ostří velkého gurkhského nože, který teď vždycky nosí u sebe. Bude zle s hrabětem, jestli se mu ostří toho nože kukri někdy dotkne hrdla, vedené tou přísnou, ledově chladnou rukou!

Van Helsing a já jsme se dnes o paní Harkerovou trochu znepokojili. Kolem poledne upadla do jakési malátnosti, která se nám nelíbila;

ostatním jsme sice nic neřekli, ale ani jeden z nás z toho neměl radost. Celé dopoledne byla neklidná, takže jsme byli zprvu rádi, když jsme se dozvěděli, že spí. Když však její manžel mimochodem poznamenal, že spí tak tvrdě, že ji nemohl vzbudit, šli jsme se do jejího pokoje přesvědčit sami. Dýchala přirozeně a vypadala tak dobře a pokojně, že jsme se shodli, že spánek jí udělá líp než cokoli jiného. Ubohé děvče, má tolik co zapomínat, že není divu, když jí spánek, přináší-li jí zapomnění, dělá dobře.

* * *

Později. – Náš názor se potvrdil, protože když se po několika hodinách osvěžujícího spánku probudila, vypadala čileji a lépe než za celé předchozí dny. Při západu slunce podala obvyklé hlášení v hypnóze. Ať je hrabě v Černém moři kdekoli, spěchá ke svému cíli. Doufám, že ke své zkáze!

* * *

Dvacátého šestého října. – Další den a žádné zprávy o *Carevně Kateřině*. Už by tu měla být. Že je pořád *někde* na cestě, je zřejmé, protože hlášení paní Harkerové v hypnóze bylo při východu slunce pořád stejné. Je možné, že loď občas kvůli mlze stojí; některé parníky, které připluly včera večer, hlásily chuchvalce mlhy severně i jižně od přístavu. Musíme dál hlídkovat, protože loď teď může být ohlášena každou chvíli.

* * *

Dvacátého sedmého října, poledne. – Velmi podivné; o lodi, na kterou čekáme, pořád žádná zpráva. Paní Harkerová podala včera večer i dnes ráno obvyklé hlášení: „šplouchající vlny a proudící voda“, i když

dodala, že „vlny jsou velmi slabé“. Telegramy z Londýna jsou stejné: „Žádné další hlášení.“ Van Helsing je strašně ustaraný a právě mi řekl, že se bojí, že nám hrabě uniká. Významně dodal:

„Ta malátnost madam Miny se mi nelíbila. Duše a vzpomínky mohou v transu dělat podivné věci.“ Chtěl jsem se ho zeptat na víc, ale právě vtom vešel Harker a Van Helsing varovně zvedl ruku. Musíme se dnes večer při západu slunce pokusit přimět ji, aby v hypnotickém stavu mluvila obšírněji.

* * *

Dvacátého osmého října. – Telegram. *Rufus Smith z Londýna lordu Godalmingovi do Varny, k rukám vicekonzula Jejího britského Veličenstva.*

„*Carevna Kateřina* hlášena při vplutí do Galace dnes v jednu hodinu odpoledne.“

Deník doktora Sewarda.

Dvacátého osmého října. – Když přišel telegram, který oznamoval příjezd do Galace, nemyslím, že to pro kohokoli z nás byl takový šok, jaký by se dal čekat. Je pravda, že jsme nevěděli, odkud, jak nebo kdy ta rána přijde; ale myslím, že jsme všichni čekali, že se stane něco podivného. Zpoždění příjezdu do Varny nás každého zvlášť přesvědčilo, že věci nebudou přesně takové, jak jsme čekali; čekali jsme jen, abychom se dozvěděli, kde ta změna nastane. Přesto to však bylo překvapení. Myslím, že příroda pracuje na tak nadějném základě, že navzdory sami sobě věříme, že věci budou takové, jaké by být měly, a ne takové, o kterých bychom měli vědět, že budou. Transcendentalismus je majákem andělům, i když je člověku bludičkou. Byl to zvláštní zážitek a každý z nás ho přijal jinak. Van Helsing na okamžik zvedl ruku nad hlavu, jako by se chtěl se Všemohoucím přít; ale neřekl ani slovo a za

pár vteřin vstal s přísně ztuhlou tváří. Lord Godalming velmi zbledl a seděl a těžce oddechoval. Já sám jsem byl napůl omráčený a v úžasu jsem se díval z jednoho na druhého. Quincey Morris si utáhl opasek tím rychlým pohybem, který jsem tak dobře znal; za našich dávných toulek to znamenalo „do akce". Paní Harkerová strašlivě zbělela, až se zdálo, že jizva na jejím čele plane, ale pokorně sepjala ruce a vzhlédla v modlitbě. Harker se usmál – opravdu se usmál – temným, hořkým úsměvem člověka bez naděje; zároveň však jeho jednání popíralo jeho slova, protože jeho ruce bezděčně sáhly po jílci velkého nože kukri a zůstaly na něm. „Kdy jede příští vlak do Galace?" zeptal se Van Helsing nás všech.

„V šest třicet zítra ráno!" Všichni jsme sebou trhli, protože odpověď přišla od paní Harkerové.

„Jak to proboha víte?" řekl Art.

„Zapomínáte – nebo to možná nevíte, i když Jonathan to ví a doktor Van Helsing taky –, že jsem blázen do vlaků. Doma v Exeteru jsem vždycky sestavovala jízdní řády, abych byla manželovi nápomocná. Občas se mi to tak hodilo, že teď jízdní řády vždycky pečlivě studuji. Věděla jsem, že kdyby nás něco vedlo k Drákulovu hradu, pojedeme přes Galac, nebo v každém případě přes Bukurešť, a tak jsem se časy velmi pečlivě naučila. Bohužel jich není mnoho, protože jediný zítřejší vlak odjíždí, jak říkám."

„Úžasná žena!" zamumlal profesor.

„Nemůžeme si objednat zvláštní vlak?" zeptal se lord Godalming. Van Helsing zavrtěl hlavou: „Obávám se, že ne. Tahle země je velmi jiná než vaše nebo moje; i kdybychom zvláštní vlak měli, nejspíš by nedorazil tak brzy jako náš pravidelný vlak. Mimo to máme co připravit. Musíme přemýšlet. Teď se pojďme zorganizovat. Vy, příteli Arthure, jděte k vlaku a kupte jízdenky a zařiďte, ať je všechno připraveno, abychom ráno mohli jet. Vy, příteli Jonathane, jděte k zástupci té lodi a vezměte od něj dopisy pro zástupce v Galaci, se zmocněním, ať smí-

te loď prohledat právě tak jako tady. Morrisi Quincey, vy navštivte vicekonzula a získejte jeho pomoc u jeho kolegy v Galaci a všechno, co může udělat, aby nám cestu urovnal, ať se neztratí žádný čas, až budeme za Dunajem. John zůstane s madam Minou a se mnou a budeme se radit. Neboť kdyby to trvalo dlouho, můžete se zdržet; a nebude vadit, až slunce zapadne, protože jsem tu já s madam, aby podala hlášení."

„A já," řekla paní Harkerová vesele a víc podobná svému dřívějšímu já, než byla po mnoho dlouhých dní, „se budu snažit být užitečná ve všem a budu pro vás přemýšlet a psát, jako jsem to dělávala. Něco ze mě nějakým podivným způsobem spadává a cítím se svobodnější, než jsem byla v poslední době!" Tři mladší muži v tu chvíli vypadali šťastněji, protože jako by pochopili význam jejích slov; ale Van Helsing a já jsme se na sebe obrátili a každý se setkal s vážným, ustaraným pohledem toho druhého. V tu chvíli jsme však nic neřekli.

Když tři muži odešli za svými úkoly, požádal Van Helsing paní Harkerovou, aby vyhledala opis deníků a našla mu tu část Harkerova deníku, která se týká hradu. Odešla pro ni; když se za ní zavřely dveře, řekl mi:

„Myslíme totéž! Mluv!"

„Je tu nějaká změna. Je to naděje, z které je mi úzko, protože nás může oklamat."

„Právě tak. Víš, proč jsem ji požádal, ať přinese ten rukopis?"

„Ne!" řekl jsem. „Leda proto, abyste měl příležitost mluvit se mnou o samotě."

„Máš zčásti pravdu, příteli Johne, ale jen zčásti. Chci ti něco říct. A ach, příteli můj, beru na sebe velké – strašné – riziko; ale věřím, že je to správné. V té chvíli, kdy madam Mina řekla ta slova, která zarazila nás oba v našem chápání, přišlo ke mně vnuknutí. V transu před třemi dny jí hrabě poslal svého ducha, aby četl v její mysli; nebo spíš on ji vzal, aby ho viděla v jeho bedně s hlínou na lodi, kde voda proudí, prá-

vě tak jako ona volná jde při východu a západu slunce. On se tehdy dozvěděl, že jsme tady; neboť ona má víc co povědět ve svém otevřeném životě s očima, které vidí, a ušima, které slyší, než on, zavřený, jak je, ve své bedně, ve své rakvi. Teď vynakládá své největší úsilí, aby nám unikl. Nyní on ji nechce.

„Je si se svým tak velkým věděním jistý, že ona na jeho zavolání přijde; ale on ji odřízl – vzal ji, jak to umí, ze své vlastní moci, aby k němu tak nepřišla. Ach! V tom mám naději, že naše mužské mozky, které jsou mužskými už tak dlouho a které neztratily Boží milost, se dostanou výš než jeho dětský mozek, který leží ve svém hrobě po staletí, který ještě nedorostl do naší výšky a který dělá jen práci sobeckou, a proto malou. Tady jde madam Mina; ani slovo jí o jejím transu! Ona o něm neví; a zdrtilo by ji to a přivedlo k zoufalství právě teď, kdy chceme všechnu její naději, všechnu její odvahu; kdy nejvíc chceme celý její velký mozek, který je cvičený jako mozek muže, ale je z milé ženy a má zvláštní moc, kterou jí hrabě dal a kterou jí nemůže vzít docela – i když on si to nemyslí. Pst! Nech mě mluvit, a dozvíš se. Ach, Johne, příteli můj, jsme ve strašné tísni. Bojím se, jako jsem se nikdy předtím nebál. Můžeme jen důvěřovat dobrému Bohu. Ticho! Už jde!“

Myslel jsem, že se profesor zhroutí a dostane hysterický záchvat, právě jako když zemřela Lucy, ale s velkým úsilím se ovládl a byl v dokonalé nervové rovnováze, když paní Harkerová lehkým krokem vešla do pokoje, čilá a šťastná na pohled, a zdálo se, že při práci zapomíná na své neštěstí. Když vešla, podala Van Helsingovi několik listů psaných na stroji. Vážně si je prohlížel a tvář se mu při čtení rozjasňovala. Pak podržel stránky mezi palcem a ukazovákem a řekl:

„Příteli Johne, tobě, který máš už tolik zkušeností – a vám také, drahá madam Mino, která jste mladá –, tady je lekce: nebojte se nikdy myslet. Často mi v mozku bzučela poloviční myšlenka, ale bál jsem se nechat ji roztáhnout křídla. Teď, s větším věděním, vracím se tam, odkud ta poloviční myšlenka přišla, a zjišťuji, že ona vůbec není polovič-

ní myšlenka; že to je celá myšlenka, i když tak mladá, že není ještě silná, aby použila svá malá křídla. Ba ne, jako ta ‚Ošklivá kachna' mého přítele Hanse Andersena, ona vůbec není kachní myšlenka, ale velká labutí myšlenka, která vznešeně pluje na velkých křídlech, až přijde čas, aby je zkusila. Hleďte, čtu tady, co Jonathan napsal:

„‚Onen další z jeho rodu, jenž v pozdějším věku znovu a znovu převáděl svá vojska přes velkou řeku do turecké země; jenž, když byl odražen, přišel znovu, a znovu, a znovu, třebaže se musel vracet sám z krvavého pole, kde byla jeho vojska pobíjena, neboť věděl, že jedině on může nakonec zvítězit.'

„Co nám to říká? Nic moc? Ne! Dětská myšlenka hraběte nevidí nic; proto mluví tak volně. Vaše mužská myšlenka nevidí nic; moje mužská myšlenka nevidí nic, až do této chvíle. Ne! Ale tu přijde další slovo od někoho, kdo mluví bez rozmyslu, protože ona také neví, co to znamená – co by to *mohlo* znamenat. Právě tak jako jsou živly, které odpočívají, ale když se v běhu přírody pohnou svou cestou a dotknou se – pak puf! a přijde záblesk světla, široký jako nebe, který některé oslepí a zabije a zničí; ale který ukáže celou zemi pod sebou na míle a míle daleko. Není to tak? Dobře, já to vysvětlím. Pro začátek, studovali jste kdy filozofii zločinu? ‚Ano' i ‚ne'. Ty, Johne, ano; neboť je to studium šílenství. Vy, madam Mino, ne; neboť zločin se vás nedotýká – leda jednou. Přesto vaše mysl pracuje správně a neusuzuje *a particulari ad universale*. Je u zločinců tato zvláštnost. Je tak stálá, ve všech zemích a ve všech časech, že i policie, která o filozofii mnoho neví, pozná ji zkušeností, že *ona je*. To je být empirik. Zločinec vždycky pracuje na jednom zločinu – to je ten pravý zločinec, který se zdá k zločinu předurčený a který jiný nechce. Tento zločinec nemá plný mužský mozek. Je chytrý a lstivý a vynalézavý; ale co do mozku nemá mužskou výšku. V mnohém má dětský mozek. Nuže, i tento náš zločinec je předurčený ke zločinu; i on má dětský mozek, a je to věc dítěte, dělat to, co on udělal. Ptáček, rybka, zvířátko se neučí podle zásad, ale zkušeností;

a když se naučí něco udělat, pak má pro sebe půdu, z které vyjít, aby udělal víc. ‚*Dos pou sto*,' řekl Archimédés. ‚Dejte mi opěrný bod, a pohnu světem!' Udělat jednou, to je ten opěrný bod, jímž se dětský mozek stane mužským mozkem; a dokud nemá v úmyslu udělat víc, dělá pokaždé znovu totéž, právě tak jako to dělal předtím! Ach, má drahá, vidím, že se vám otevřely oči a že vám ten blesk ukázal všechny ty míle," protože paní Harkerová začala tleskat a oči jí zajiskřily. Pokračoval:

„Teď budete mluvit vy. Povězte nám dvěma suchým mužům vědy, co vidíte těma tak jasnýma očima." Vzal ji za ruku a držel ji, zatímco mluvila. Palec a ukazovák se mu sevřely na jejím tepu, myslím, že bezděčně a nevědomky. Mluvila:

„Hrabě je zločinec a zločinecký typ. Nordau a Lombroso by ho tak zařadili, a jakožto zločinec má nedokonale vyvinutou mysl. Proto v nesnázích musí hledat východisko ve zvyku. Jeho minulost je vodítkem, a ta jediná stránka z ní, kterou známe – a to z jeho vlastních úst –, říká, že už jednou předtím, když byl v tom, čemu by pan Morris říkal ‚pěkná šlamastyka', se vrátil do své vlastní země ze země, do níž se pokusil vpadnout, a odtamtud, aniž by se svého záměru vzdal, se připravil na nový pokus. Přišel znovu, lépe vyzbrojen pro své dílo; a zvítězil. Tak přišel do Londýna, aby vpadl do nové země. Byl poražen, a když byla ztracena veškerá naděje na úspěch a jeho existence byla v nebezpečí, uprchl zpátky přes moře do svého domova; právě tak jako kdysi uprchl zpátky přes Dunaj z turecké země."

„Dobře, dobře! Ach, vy tak chytrá dámo!" řekl nadšeně Van Helsing, sklonil se a políbil jí ruku. O chvilku později mi řekl tak klidně, jako bychom se radili u lůžka nemocného:

„Jen dvaasedmdesát; a při všem tom vzrušení. Mám naději." Znovu se k ní obrátil a řekl s dychtivým očekáváním:

„Ale pokračujte. Pokračujte! Je toho víc k povědění, jestli chcete. Nebojte se; John a já to víme. Já v každém případě, a povím vám, jestli

máte pravdu. Mluvte beze strachu!“

„Pokusím se; ale odpusťte mi, jestli se vám budu zdát sobecká.“

„Ne! Nebojte se, musíte být sobecká, neboť my myslíme právě na vás.“

„Pak tedy: protože je zločinec, je sobecký; a protože jeho rozum je malý a jeho jednání stojí na sobectví, omezuje se na jeden cíl. Ten cíl je nemilosrdný. Jako uprchl zpátky přes Dunaj a nechal svá vojska rozsekat na kusy, tak teď myslí jen na to, aby byl v bezpečí, a na nic jiného nedbá. Tak jeho vlastní sobectví poněkud osvobozuje mou duši od té strašné moci, kterou nade mnou získal té hrozné noci. Cítila jsem to! Ach, cítila jsem to! Díky Bohu za Jeho velké milosrdenství! Má duše je svobodnější, než byla od té strašné hodiny; a jediné, co mě pronásleduje, je strach, aby v nějakém transu nebo snu nepoužil mé vědění ke svým cílům.“ Profesor vstal:

„Takhle on vaši mysl použil; a jejím prostřednictvím nás tu nechal ve Varně, zatímco loď, která ho vezla, se hnala zahalující mlhou nahoru do Galace, kde se bezpochyby připravil, aby nám unikl. Ale jeho dětská mysl viděla jen potud; a může to být, jak to v Boží prozřetelnosti vždycky bývá, že právě to, na co zlosyn nejvíc spoléhal pro svůj sobecký prospěch, se obrátí v jeho největší škodu. Lovec se chytí do vlastního osidla, jak praví velký žalmista. Neboť teď, když on myslí, že je volný od každé stopy po nás všech a že nám unikl s tolika hodinami náskoku, pak jeho sobecký dětský mozek mu bude šeptat, ať spí. Myslí si také, že když se odřízl od vědění vaší mysli, nemůžete vy o něm nic vědět; a právě tam on chybuje! Ten strašný křest krve, který vám dal, vám dává volnost jít k němu v duchu, jak jste to až dosud dělala ve svých chvílích svobody, když slunce vychází a zapadá. V takových chvílích jdete z mé vůle, a ne z jeho; a tuto moc k dobru vašemu a jiných jste získala ze svého utrpení z jeho rukou. Ta je teď o to cennější, že on o ní neví, a aby se chránil, dokonce se sám odřízl od vědění o našem kde. My však nejsme sobečtí a věříme, že Bůh je s námi celou

touhle temnotou a těmito mnoha temnými hodinami. Budeme ho pronásledovat; a necouvneme; i kdybychom se vystavili nebezpečí, že se staneme jako on. Příteli Johne, byla to velká hodina; a ona udělala mnoho, aby nás posunula po naší cestě. Ty musíš být písař a všechno to zapsat, abys to mohl dát ostatním, až se vrátí ze své práce; pak budou vědět, co víme my."

A tak jsem to zapsal, zatímco čekáme na jejich návrat, a paní Harkerová přepsala na stroji všechno od chvíle, kdy nám přinesla rukopis.

Kapitola dvacátá šestá

Deník doktora Sewarda

Dvacátého devátého října. – Píšu to ve vlaku z Varny do Galace. Včera večer jsme se všichni sešli krátce před západem slunce. Každý z nás vykonal svou práci, jak nejlépe mohl; pokud jde o úvahy, úsilí a příležitosti, jsme připraveni na celou cestu i na svou práci, až dorazíme do Galace. Když nadešla obvyklá doba, připravila se paní Harkerová na hypnotický pokus; a po delším a vážnějším úsilí ze strany Van Helsinga, než bývalo obvykle zapotřebí, upadla do transu. Obvykle promluví na pouhý náznak; tentokrát jí však musel profesor klást otázky, a to dost důrazně, než jsme se mohli něco dozvědět; konečně přišla její odpověď:

„Nevidím nic; stojíme; nešplouchají žádné vlny, jen voda stále víří a tiše naráží do lana. Slyším mužské hlasy, jak volají, blízko i daleko, a vrzání a skřípot vesel ve vidlicích. Někde vystřelilo dělo; jeho ozvěna jako by doléhala z velké dálky. Nad hlavou dupají nohy a někdo vleče lana a řetězy. Co je to? Probleskuje světlo; cítím, jak na mě vane vzduch."

Tady se zarazila. Zvedla se, jako by v náhlém popudu, z pohovky, na které ležela, a zdvihla obě ruce, dlaněmi vzhůru, jako by zvedala nějaké břemeno. Van Helsing a já jsme se na sebe chápavě podívali. Quincey lehce zvedl obočí a upřeně se na ni zahleděl, zatímco Harkerova ruka se bezděčně sevřela kolem jílce jeho nože kukri. Nastala dlouhá odmlka. Všichni jsme věděli, že čas, kdy může mluvit, ubíhá; ale cítili

jsme, že nemá smysl cokoli říkat. Najednou se posadila, otevřela oči a mile řekla:

„Nedal by si někdo z vás šálek čaje? Musíte být všichni tak unavení!“ Mohli jsme jí jedině udělat radost, a tak jsme svolili. Odběhla připravit čaj; když odešla, řekl Van Helsing:

„Vidíte, přátelé. *On* je blízko pevniny: opustil svou bednu s hlínou. Ale ještě se musí dostat na břeh. V noci může ležet někde skrytý; ale jestli ho na břeh nepřenesou nebo jestli loď ke břehu nepřirazí, on pevniny dosáhnout nemůže. V takovém případě může, je-li to v noci, změnit svou podobu a skočit nebo přeletět na břeh, jako to udělal ve Whitby. Ale jestli přijde den dřív, než se dostane na břeh, pak, pokud ho nepřenesou, uniknout nemůže. A jestli ho přenesou, pak celníci mohou odhalit, co ta bedna obsahuje. Tak tedy, zkrátka, jestli on neunikne na břeh dnes v noci nebo před rozbřeskem, bude pro něj ztracen celý den. Pak můžeme přijet včas; protože jestli on neunikne v noci, my na něj přijdeme za dne, zavřeného v bedně a vydaného nám na milost; protože on se neodváží být svým pravým já, bdělý a viditelný, aby nebyl odhalen.“

Víc už nebylo co říct, a tak jsme trpělivě čekali až do svítání, kdy jsme se od paní Harkerové mohli dozvědět víc.

Dnes časně ráno jsme s bezdechou úzkostí čekali na její odpověd v transu. Hypnotický stav se tentokrát dostavoval ještě déle než předtím; a když přišel, zbývalo do plného východu slunce tak málo času, že jsme začínali zoufat. Van Helsing jako by do toho úsilí vložil celou svou duši; nakonec, poslušná jeho vůle, odpověděla:

„Všude je tma. Slyším šplouchat vodu, v jedné rovině se mnou, a nějaké vrzání, jako když dřevo dře o dřevo.“ Zarazila se a rudé slunce vyšlehlo nad obzor. Musíme počkat do dnešního večera.

A tak jedeme do Galace v mučivém očekávání. Máme tam dorazit mezi druhou a třetí ráno; ale už v Bukurešti máme tři hodiny zpoždění, takže nemůžeme dorazit dřív než dlouho po východu slunce. Do-

staneme tedy od paní Harkerové ještě dvě hypnotická poselství; kterékoli z nich, nebo obě, možná vnesou do toho, co se děje, víc světla.

* * *

Později. – Slunce zapadlo. Naštěstí se tak stalo ve chvíli, kdy nás nic nerušilo; kdyby k tomu došlo, když jsme stáli ve stanici, možná bychom nedokázali zajistit potřebný klid a soukromí. Paní Harkerová se hypnotickému vlivu poddávala ještě neochotněji než dnes ráno. Obávám se, že její schopnost vnímat pocity hraběte může vyhasnout právě tehdy, kdy ji nejvíc potřebujeme. Zdá se mi, že jí začíná pracovat obrazotvornost. Dosud se v transu omezovala na nejprostší fakta. Bude-li to tak pokračovat, může nás to nakonec svést na scestí. Kdybych si myslel, že moc hraběte nad ní vyhasne stejně jako její schopnost poznání, byla by to šťastná myšlenka; ale obávám se, že tomu tak být nemusí. Když konečně promluvila, byla její slova záhadná:

„Něco odchází; cítím, jak to kolem mě prochází jako studený vítr. Slyším zdaleka zmatené zvuky – jako hlasy mužů, kteří mluví cizími jazyky, jako prudce padající vodu a vytí vlků.“ Zmlkla a projel jí záchvěv, který se několik vteřin stupňoval, až se nakonec třásla jako v obrně. Víc už neřekla, ani na profesorovy naléhavé otázky. Když se probrala z transu, byla prochladlá, vyčerpaná a malátná; mysl však měla úplně bdělou. Na nic si nepamatovala, ale zeptala se, co říkala; když jsme jí to pověděli, dlouho a mlčky o tom hluboce přemýšlela.

* * *

Třicátého října, sedm hodin ráno. – Jsme už blízko Galace a později možná nebudu mít čas psát. Na dnešní východ slunce jsme všichni úzkostně čekali. Van Helsing věděl, že navodit hypnotický trans je čím dál obtížnější, a začal proto se svými pohyby rukou dřív než obvykle.

Neměly však žádný účinek až do obvyklé doby, kdy se poddala s ještě větší obtížností, jen minutu před východem slunce. Profesor neztrácel čas a hned se ptal; její odpověď přišla stejně rychle:

„Všude je tma. Slyším vodu, jak víří kolem, v rovině s mýma ušima, a vrzání dřeva o dřevo. V dálce bučí dobytek. Je tu ještě jiný zvuk, zvláštní, jako…“ Zarazila se a zbledla, a pak zbledla ještě víc.

„Dál, dál! Mluvte, já vám to přikazuji!“ řekl Van Helsing zoufalým hlasem. Zároveň měl v očích beznaděj, protože vycházející slunce barvilo do ruda i bledou tvář paní Harkerové. Otevřela oči a my jsme sebou všichni trhli, když mile a zdánlivě naprosto bezstarostně řekla:

„Ach, pane profesore, proč po mně chcete, co víte, že nedokážu? Na nic si nevzpomínám.“ Pak uviděla úžas v našich tvářích, obracela se ustaraně od jednoho k druhému a řekla:

„Co jsem říkala? Co jsem udělala? Nic nevím, jen že jsem tu ležela, napůl ve spánku, a slyšela jsem vás říkat: ‚Dál! Mluvte, já vám to přikazuji!‘ Bylo tak legrační slyšet, jak mi rozkazujete, jako bych byla zlobivé dítě!“

„Ach, madam Mino,“ řekl smutně, „je to důkaz, jestli je důkazu třeba, jak já vás miluji a ctím, když slovo pro vaše dobro, vyslovené naléhavěji než kdy jindy, může znít tak divně, protože to rozkazuje té, které jsem hrdý poslouchat!“

Lokomotiva píská; blížíme se ke Galaci. Hoříme úzkostí a dychtivostí.

Deník Miny Harkerové.

Třicátého října. – Pan Morris mě odvedl do hotelu, kde nám telegraficky objednali pokoje; mohli ho postrádat nejsnáz, protože nemluví žádným cizím jazykem. Síly jsme rozdělili zhruba jako ve Varně, jen lord Godalming šel za vicekonzulem, protože jeho hodnost mohla úředníkovi posloužit jako okamžitá záruka svého druhu, a my jsme

velice spěchali. Jonathan a oba doktoři šli k lodnímu agentovi zjistit podrobnosti o příjezdu lodi *Carevna Kateřina*.

* * *

Později. – Lord Godalming se vrátil. Konzul je pryč a vicekonzul nemocný; běžné záležitosti tedy vyřídil úředník. Byl velmi ochotný a nabídl se, že udělá všechno, co bude v jeho silách.

Deník Jonathana Harkera.

Třicátého října. – V devět hodin jsme se doktor Van Helsing, doktor Seward a já ohlásili u firmy Mackenzie a Steinkoff, zástupců londýnské firmy Hapgood. Dostali z Londýna telegram, odpověď na telegrafickou žádost lorda Godalminga, v němž je žádali, aby nám prokázali každou zdvořilost, která bude v jejich moci. Byli víc než laskaví a ochotní a hned nás vzali na palubu lodi *Carevna Kateřina*, která kotvila venku v říčním přístavu. Tam jsme se setkali s kapitánem, který se jmenoval Donelson, a ten nám vyprávěl o své plavbě. Řekl, že za celý svůj život neměl tak příznivou cestu.

„Člověče!“ řekl, „ale nahánělo nám to strach, protože jsme čekali, že to budeme muset zaplatit nějakou pořádnou smůlou, aby to vyšlo nastejno. Nevěstí to nic dobrýho, plout z Londýna do Černýho moře s větrem v zádech, jako by vám do plachet foukal sám ďábel pro svý vlastní záměry. A celou dobu jsme nic neviděli. Jakmile jsme se přiblížili k nějaký lodi nebo k přístavu nebo k mysu, padla na nás mlha a táhla s náma, a když se pak zvedla a my se rozhlídli, neviděli jsme ani zbla. Proplouli jsme kolem Gibraltaru a nemohli jsme dát ani signál; a až do Dardanel, kde jsme museli čekat na povolení k průjezdu, jsme se k ničemu nedostali ani na doslech. Zpočátku jsem byl pro to povolit plachty a křižovat, dokud se mlha nezvedne; ale pak jsem si zas myslel, že jestli si ďábel umanul dostat nás rychle do Černýho

moře, tak to udělá, ať chceme, nebo nechceme. Když budeme mít rychlou plavbu, majitelé nám to nebudou mít za zlý a obchodu to neuškodí; a ten Starej, co si tím posloužil pro svý vlastní záměry, nám bude slušně vděčnej, že jsme mu nepřekáželi.“ Tahle směs prostoty a vychytralosti, pověrčivosti a obchodního rozumu vyburcovala Van Helsinga, který řekl:

„Příteli můj, ten ďábel je chytřejší, než si někteří myslí; a on pozná, když potká sobě rovného!“ Kapitánovi ta poklona nebyla nemilá a pokračoval:

„Když jsme minuli Bospor, začali muži reptat; někteří z nich, ti Rumuni, přišli a chtěli, abych hodil přes palubu jednu velkou bednu, kterou na loď naložil nějakej divně vyhlížející stařec těsně předtím, než jsme vypluli z Londýna. Viděl jsem, jak po tom chlapovi pokukujou, a když ho viděli, natahovali dva prsty, aby se chránili před uhranutím. Člověče! Ta pověrčivost cizáků je dočista k smíchu! Rychle jsem je poslal po svejch; ale když se na nás hned potom zavřela mlha, bylo mi maličko tak jako jim, i když bych neřek, že to bylo kvůli tý velký bedně. No, pluli jsme dál, a protože mlha pět dní nepolevila, nechal jsem nás prostě nést větrem; protože jestli se ďábel chtěl někam dostat – no, tak nás tam dovede v pořádku. A jestli ne, no, stejně budeme mít oči na stopkách. A vida, celou dobu jsme měli dobrou plavbu a hlubokou vodu; a před dvěma dny, když se ranní slunce prodralo mlhou, zjistili jsme, že jsme přímo na řece naproti Galaci. Rumuni byli celí divocí a chtěli, ať je to správný, nebo ne, abych tu bednu vytáhl a hodil ji do řeky. Musel jsem se s nima o tom dohadovat ruční pákou; a když se poslední z nich zvedal z paluby s hlavou v dlaních, přesvědčil jsem je, že s uhranutím nebo bez uhranutí je majetek a důvěra mejch majitelů líp v mejch rukou než v řece Dunaji. Ta bedna, to si pamatujte, už byla vynesená na palubu, připravená k vyhození, a protože na ní stálo Galac přes Varnu, říkal jsem si, že ji nechám ležet, dokud nevyložíme v přístavu, a zbavím se jí nadobro. Ten den jsme toho moc nevyložili

a museli jsme zůstat přes noc na kotvě; ale ráno, pěkně časně, hodinu před východem slunce, přišel na palubu nějakej chlap s příkazem, kterej mu napsali z Anglie, aby převzal bednu adresovanou jistýmu hraběti Drákulovi. A vida, všechno měl jako na zavolanou. Papíry měl všechny v pořádku a já byl rád, že jsem se tý zatracený věci zbavil, protože mi z ní samotnýmu začínalo bejt nevolno. Jestli měl ďábel na palubě nějaký zavazadlo, tak si myslím, že to nebylo nic jinýho než právě tohle!“

„Jak se jmenoval ten muž, který ji převzal?“ zeptal se doktor Van Helsing s potlačovanou dychtivostí.

„To vám hned řeknu!“ odpověděl, sešel do své kajuty a přinesl potvrzenku podepsanou „Immanuel Hildesheim“. Adresa byla Burgenstrasse číslo šestnáct. Zjistili jsme, že to je všechno, co kapitán ví, a tak jsme poděkovali a odešli.

Hildesheima jsme našli v jeho kanceláři; byl to Žid spíš toho typu, jaký se vídá na jevišti divadla Adelphi, s nosem jako ovce a s fezem. Jeho argumenty bylo třeba opatřit interpunkcí z ražených mincí – tu interpunkci jsme obstarávali my – a po menším smlouvání nám řekl, co věděl. Ukázalo se, že je to prosté, ale důležité. Dostal dopis od pana de Ville z Londýna, v němž ho žádal, aby pokud možno před východem slunce, kvůli clu, převzal bednu, která dorazí do Galace na lodi *Carevna Kateřina*. Tu měl předat jistému Petrofu Skinskému, který obchodoval se Slováky, kteří po řece dopravovali zboží dolů do přístavu. Za svou práci dostal zaplaceno anglickou bankovkou, kterou si řádně vyměnil za zlato v Mezinárodní dunajské bance. Když k němu Skinsky přišel, zavedl ho na loď a bednu mu předal, aby ušetřil za nosiče. To bylo všechno, co věděl.

Pak jsme hledali Skinského, ale nemohli jsme ho najít. Jeden z jeho sousedů, který k němu zřejmě nechoval žádnou náklonnost, řekl, že před dvěma dny odešel a nikdo neví kam. Potvrdil to i jeho domácí, který po poslíčkovi dostal klíč od domu spolu s dlužným nájmem

v anglických penězích. To bylo včera večer mezi desátou a jedenáctou. Zase jsme se zastavili na mrtvém bodě.

Zatímco jsme mluvili, kdosi přiběhl a bez dechu vyhrkl, že Skinského tělo našli za zdí hřbitova svatého Petra a že hrdlo měl rozervané, jako by od nějaké divoké šelmy. Ti, s nimiž jsme mluvili, se rozběhli podívat na tu hrůzu a ženy křičely: „To udělal nějaký Slovák!“ Spěšně jsme odešli, abychom nebyli do té záležitosti nějak zataženi a tím zdrženi.

Cestou domů jsme nemohli dospět k žádnému jasnému závěru. Všichni jsme byli přesvědčeni, že bedna je na cestě, po vodě, někam; ale kam, to jsme teprve museli zjistit. S těžkým srdcem jsme se vrátili do hotelu k Mině.

Když jsme se sešli, nejdřív jsme se radili, jestli máme Minu znovu zasvětit do svých plánů. Věci začínají být zoufalé, a je to aspoň nějaká šance, i když riskantní. Jako předběžný krok jsem byl zproštěn slibu, který jsem jí dal.

Deník Miny Harkerové.

Třicátého října, večer. – Byli tak unavení, vyčerpaní a sklíčení, že se nedalo nic dělat, dokud si trochu neodpočinou; požádala jsem je tedy, aby si všichni na půl hodiny lehli, zatímco já zapíšu všechno až do této chvíle. Jsem tak vděčná muži, který vynalezl cestovní psací stroj Traveller, a panu Morrisovi, že mi tenhle sehnal. Byla bych při té práci docela ztracená, kdybych musela psát perem…

Je hotovo; můj ubohý drahý, drahý Jonathan, co musel vytrpět a co musí trpět teď. Leží na pohovce, zdá se, že sotva dýchá, a celé jeho tělo vypadá jako zhroucené. Obočí má svraštělé; tvář staženou bolestí. Chudák, možná přemýšlí, a vidím, jak má tvář celou zvrásněnou soustředěním myšlenek. Ach, kdybych jen mohla nějak pomoct… Udělám, co budu moci.

Požádala jsem doktora Van Helsinga a on mi přinesl všechny papíry, které jsem ještě neviděla… Zatímco odpočívají, všechno pečlivě projdu, a možná k nějakému závěru dospěji. Pokusím se následovat profesorův příklad a uvažovat o faktech, která mám před sebou, bez předsudků…

* * *

Opravdu věřím, že jsem z Boží prozřetelnosti něco objevila. Vezmu si mapy a prohlédnu si je…

* * *

Jsem si víc než kdy jindy jistá, že mám pravdu. Můj nový závěr je hotov, svolám tedy naši skupinu a přečtu jim ho. Mohou ho posoudit; je dobré být přesný a každá minuta je drahá.

Memorandum Miny Harkerové.

Zapsáno do jejího deníku.

Předmět zkoumání. – Hrabě Drákula má za úkol dostat se zpátky domů.

Bod a. – Musí být *dopraven zpět* někým jiným. To je zřejmé; kdyby měl moc pohybovat se, jak by chtěl, mohl by jít buď jako člověk, nebo jako vlk, nebo jako netopýr, nebo nějakým jiným způsobem. Zjevně se obává odhalení nebo zásahu ve stavu bezmoci, v němž musí být – uvězněný, jak je, od úsvitu do západu slunce ve své dřevěné bedně.

Bod b. – Jak má být dopraven? – Tady nám může pomoci postup vylučováním. Po silnici, po železnici, po vodě?

Možnost první, po silnici. – Jsou s tím nekonečné obtíže, zvlášť při opouštění města.

Za prvé: jsou tu lidé; a lidé jsou zvědaví a vyšetřují. Náznak, dohad, pochybnost o tom, co může být v bedně, by ho zničily.

Za druhé: je třeba projít kolem celníků a výběrčích městského mýta, ať už tam jsou, nebo by tam mohli být.

Za třetí: jeho pronásledovatelé by ho mohli sledovat. To je jeho největší obava; a aby zabránil tomu, že bude prozrazen, odpudil od sebe, jak jen mohl, dokonce i svou oběť – mne!

Možnost druhá, po železnici. – Bedna by neměla nikoho, kdo by na ni dohlížel. Musela by se spolehnout na štěstí, že nebude zdržena; a zdržení by bylo osudné, když má nepřátele v patách. Pravda, mohl by v noci uniknout; ale co by si počal, kdyby zůstal na cizím místě bez útočiště, kam by se mohl uchýlit? To on nezamýšlí; a nemíní to riskovat.

Možnost třetí, po vodě. – To je v jednom ohledu nejbezpečnější cesta, ale v jiném nejnebezpečnější. Na vodě je bezmocný, kromě noci; a i tehdy může jen přivolat mlhu, bouři, sníh a své vlky. Kdyby však ztroskotal, živá voda by ho pohltila, bezmocného; a byl by skutečně ztracen. Mohl by dát loď hnát k břehu; ale kdyby to byl nepřátelský břeh, kde by se nemohl volně pohybovat, jeho postavení by bylo stejně zoufalé.

Ze záznamů víme, že byl na vodě; musíme tedy zjistit, na *jaké* vodě.

Nejdřív si musíme přesně uvědomit, co až dosud udělal; pak nám možná vyjde najevo, jaký bude jeho další úkol.

Předně. – Musíme rozlišit, co udělal v Londýně jako součást svého celkového plánu, když byl v časové tísni a musel to zařídit, jak nejlépe mohl.

Dále musíme zjistit, pokud to můžeme z fakt, která známe, odhadnout, co udělal tady.

Pokud jde o první, zjevně zamýšlel dorazit do Galace a poslal průvodní list do Varny, aby nás oklamal, kdybychom náhodou zjistili, jakým způsobem opustil Anglii; jeho bezprostředním a jediným cílem

tehdy bylo uniknout. Důkazem toho je dopis s pokyny, poslaný Immanuelu Hildesheimovi, aby bednu proclil a odvezl *před východem slunce*. Pak je tu i pokyn pro Petrofa Skinského. Ty můžeme jen hádat; ale nějaký dopis nebo vzkaz musel existovat, protože Skinsky za Hildesheimem přišel.

Že až potud jeho plány vyšly, to víme. *Carevna Kateřina* vykonala neobyčejně rychlou plavbu – tak rychlou, že to v kapitánu Donelsonovi vzbudilo podezření; ale jeho pověrčivost spojená s jeho vychytralostí hrála hraběti do karet, a tak plul s příznivým větrem skrz mlhy a všechno, až naslepo zakotvil u Galace. Že hrabě všechno dobře připravil, se prokázalo. Hildesheim bednu proclil, odvezl ji a dal ji Skinskému. Skinsky ji převzal – a tady ztrácíme stopu. Víme jen, že bedna je někde na vodě a pohybuje se. Clu a městskému mýtu, pokud nějaké je, se vyhnula.

Teď se dostáváme k tomu, co musel hrabě udělat po svém příjezdu – *na souši*, v Galaci.

Bedna byla předána Skinskému před východem slunce. Při východu slunce se hrabě mohl objevit ve své vlastní podobě. Tady se ptáme, proč byl k té práci vůbec vybrán Skinsky. V deníku mého manžela se o Skinském píše, že obchodoval se Slováky, kteří dopravují zboží po řece dolů do přístavu; a poznámka toho muže, že vražda je dílo nějakého Slováka, ukázala, jaké je všeobecné smýšlení o lidech jeho druhu. Hrabě potřeboval ústraní.

Můj dohad je tento: v Londýně se hrabě rozhodl vrátit se na svůj hrad po vodě, tou nejbezpečnější a nejskrytější cestou. Z hradu ho přivezli Szganové a nejspíš předali svůj náklad Slovákům, kteří bedny odvezli do Varny, protože odtamtud je poslali lodí do Londýna. Hrabě tedy věděl o lidech, kteří mohou takovou službu zařídit. Když byla bedna na souši, před východem slunce nebo po západu, vyšel ze své bedny, setkal se se Skinským a dal mu pokyny, jak zařídit převoz bedny proti proudu nějaké řeky. Když to bylo hotovo a on věděl, že všech-

no je v běhu, zahladil své stopy, jak si myslel, tím, že svého zprostředkovatele zavraždil.

Prohlédla jsem si mapu a zjistila jsem, že řeka, po které by Slováci mohli nejspíš plout proti proudu, je buď Prut, nebo Siret. V přepisu na stroji jsem si přečetla, že jsem v transu slyšela bučet krávy, vodu vířit v rovině s mýma ušima a vrzání dřeva. Hrabě ve své bedně tedy byl na řece v otevřeném člunu – poháněném nejspíš buď vesly, nebo bidly, protože břehy jsou blízko a člun pluje proti proudu. Kdyby se nechal nést po proudu, žádný takový zvuk by nebyl.

Samozřejmě to nemusí být ani Siret, ani Prut, ale můžeme to snad dál prověřit. Z těch dvou je Prut snáz splavný, ale do Siretu se u Fundu vlévá Bistrica, která se táhne vzhůru až k průsmyku Borgo a obtáčí ho. Smyčka, kterou tvoří, je zjevně tak blízko Drákulova hradu, jak se jen lze dostat po vodě.

Deník Miny Harkerové, pokračování.

Když jsem dočetla, vzal mě Jonathan do náruče a políbil mě. Ostatní mi pořád tiskli obě ruce a doktor Van Helsing řekl:

„Naše drahá madam Mina je zase jednou naší učitelkou. Její oči viděly tam, kde my jsme byli oslepeni. Teď jsme znovu na stopě, a tentokrát se nám to může podařit. Náš nepřítel je teď nejbezmocnější; a jestli na něj můžeme přijít za dne, na vodě, náš úkol bude u konce. On má náskok, ale nemá moc pospíšit si, protože nesmí opustit svou bednu, aby ti, kdo ho vezou, nepojali podezření; a kdyby pojali podezření, to by je vybídlo hodit ho do proudu, kde on zahyne. To on ví a nechce to. Teď, muži, k naší válečné radě; protože tady a teď musíme naplánovat, co má každý a všichni dělat."

„Já seženu parní člun a pojedu za ním," řekl lord Godalming.

„A já koně, abych ho sledoval po břehu, kdyby náhodou přistál," řekl pan Morris.

„Dobře!“ řekl profesor, „obojí dobře. Ale ani jeden nesmí jít sám. Musí tu být síla, aby přemohla sílu, bude-li třeba; Slovák je silný a hrubý a nosí s sebou primitivní zbraně.“ Všichni muži se usmáli, protože dohromady s sebou vezli malý arzenál. Pan Morris řekl:

„Přivezl jsem pár winchestrovek; v davu se docela hodí a mohli by tam být vlci. Hrabě, jestli si vzpomínáte, učinil i jiná opatření; dal nějaké příkazy ostatním, které paní Harkerová nemohla dobře slyšet ani pochopit. Musíme být připravení na všechno.“ Doktor Seward řekl:

„Myslím, že bude lepší, když pojedu s Quinceym. Jsme zvyklí lovit spolu, a my dva, dobře ozbrojení, si poradíme se vším, co se nám postaví do cesty. Ty nesmíš být sám, Arte. Možná bude nutné bojovat se Slováky, a náhodná rána nožem – protože nepředpokládám, že ti chlapi nosí pušky – by zmařila všechny naše plány. Tentokrát nesmíme nic nechat náhodě; nedáme si pokoj, dokud hraběti neoddělíme hlavu od těla a nebudeme si jisti, že se už nemůže znovu vtělit.“ Když to říkal, díval se na Jonathana, a Jonathan se podíval na mě. Viděla jsem, že je ten můj drahý chudák ve své mysli rozpolcený. Samozřejmě chtěl být se mnou; ale na druhé straně ten, kdo pojede lodí, bude nejspíš ten, kdo zničí toho… toho… toho… upíra. – Proč jsem váhala to slovo napsat? – Chvíli mlčel, a zatímco mlčel, promluvil doktor Van Helsing:

„Příteli Jonathane, tohle je pro vás ze dvojích důvodů. Za prvé, protože jste mladý a statečný a umíte bojovat, a na konci může být potřeba všech sil; a za druhé, protože je vaše právo zničit ho – to – co způsobilo tolik žalu vám a vašim. Nebojte se o madam Minu; ona bude moje starost, smím-li. Já jsem starý. Mé nohy nejsou tak rychlé k běhu jako kdysi; a nejsem zvyklý jezdit na koni tak dlouho nebo pronásledovat, jak bude třeba, nebo bojovat smrtícími zbraněmi. Ale já mohu posloužit jinak; mohu bojovat jiným způsobem. A mohu zemřít, bude-li třeba, stejně dobře jako mladší muži. Teď mi dovolte říct, co já bych chtěl; je to toto: zatímco vy, můj lorde Godalmingu, a příteli Jonatha-

ne, pojedete svým tak rychlým malým parníkem proti proudu řeky, a zatímco John a Quincey budou střežit břeh, kde by ho snad mohli vylodit, já vezmu madam Minu přímo do srdce nepřátelské země. Zatímco ta stará liška bude svázaná ve své bedně a bude plout po tekoucí vodě, odkud nemůže uniknout na pevninu – kde se neodváží zvednout víko své rakve, aby ho jeho slovenští nosiči ze strachu nenechali zahynout –, my půjdeme po stopě, kudy šel Jonathan, z Bistritz přes Borgo, a najdeme cestu k Drákulovu hradu. Tady jistě pomůže hypnotická moc madam Miny a my najdeme cestu – jinak docela temnou a neznámou – po prvním východu slunce, až budeme blízko toho osudného místa. Je mnoho co dělat a jsou jiná místa, která je třeba posvětit, aby to hnízdo zmijí bylo vyhlazeno.“ Tady ho Jonathan prudce přerušil:

„Chcete tím říct, profesore Van Helsingu, že byste vzal Minu, v jejím smutném stavu a nakaženou, jak je, nemocí toho ďábla, přímo do chřtánu jeho smrtelné pasti? Za nic na světě! Ani za nebe, ani za peklo!“ Na minutu skoro oněměl a pak pokračoval:

„Víte, co je to za místo? Viděl jste to strašné doupě pekelné hanebnosti – kde i samo měsíční světlo ožívá příšernými tvary a kde každé zrnko prachu, které se víří ve větru, je zárodek nenasytné obludy? Cítil jste na svém hrdle upírovy rty?“ Tady se obrátil ke mně, a když mu oči padly na mé čelo, vyhodil paže vzhůru a vykřikl: „Ach, můj Bože, čím jsme si zasloužili, aby na nás dolehla tahle hrůza!“ a zhroutil se na pohovku v naprostém zoufalství. Profesorův hlas, když promluvil jasným, líbezným tónem, který jako by se chvěl ve vzduchu, nás všechny uklidnil:

„Ach, můj příteli, právě proto, že já chci madam Minu ochránit před tím strašným místem, tam chci jít. Bůh chraň, abych já ji na to místo vzal. Tam je práce – divoká práce – kterou je třeba vykonat a kterou její oči nesmějí vidět. My muži tady, všichni kromě Jonathana, jsme vlastníma očima viděli, co je třeba udělat, než to místo může být očištěno. Pamatujte, že jsme ve strašné tísni. Jestli nám hrabě tento-

krát unikne – a on je silný a rafinovaný a lstivý –, může se rozhodnout uložit se ke spánku na celé století, a pak by časem naše drahá“ – vzal mě za ruku – „k němu přišla dělat mu společnost a byla by jako ty ostatní, které jste vy, Jonathane, viděl. Vy jste nám vyprávěl o jejich chtivých rtech; slyšel jste jejich nestydatý smích, když chňaply po tom pohybujícím se pytli, který jim hrabě hodil. Vy se chvějete; a právem. Odpusťte mi, že vám působím tolik bolesti, ale je to nutné. Můj příteli, není to krutá nutnost, pro kterou já dávám snad svůj život? Kdyby to bylo, že by někdo na to místo šel, aby tam zůstal, jsem to já, kdo by musel jít dělat jim společnost.“

„Dělejte, jak chcete,“ řekl Jonathan a otřásl jím vzlyk, „jsme v rukou Božích!“

* * *

Později. – Ach, jak mi udělalo dobře vidět, jak ti stateční muži pracují. Jak by ženy mohly nemilovat muže, když jsou tak vážní, tak opravdoví a tak stateční! A také mě to přimělo zamyslet se nad podivuhodnou mocí peněz! Čeho všeho dokážou dosáhnout, když se jich správně použije; a co by mohly způsobit, když se jich použije nízce. Byla jsem tak vděčná, že lord Godalming je bohatý a že on i pan Morris, který má také peněz dost, jsou ochotni je tak štědře utrácet. Kdyby to nedělali, naše malá výprava by nemohla vyrazit tak pohotově ani tak dobře vybavená, jako vyrazí do další hodiny. Nejsou to ani tři hodiny, co jsme se dohodli, jakou úlohu kdo z nás bude mít; a teď už lord Godalming a Jonathan mají krásný parní člun pod parou, připravený vyrazit na první pokyn. Doktor Seward a pan Morris mají půl tuctu dobrých koní, dobře vystrojených. Máme všechny mapy a všemožné pomůcky, jaké se dají sehnat. Profesor Van Helsing a já máme odjet dnes večer vlakem v jedenáct čtyřicet do Veresti, kde si máme opatřit kočár, abychom dojeli k průsmyku Borgo. Vezeme s sebou hodně hotových pe-

něz, protože máme koupit kočár a koně. Pojedeme sami, protože nemáme nikoho, komu bychom v té věci mohli důvěřovat. Profesor trochu rozumí spoustě jazyků, takže si poradíme. Všichni máme zbraně, dokonce i já velkorážový revolver; Jonathan by nebyl klidný, kdybych nebyla ozbrojená jako ostatní. Běda! Jednu zbraň, kterou mají ostatní, nosit nemohu; jizva na mém čele mi to zakazuje. Drahý doktor Van Helsing mě utěšuje, že jsem plně ozbrojená, protože tam mohou být vlci; počasí je každou hodinou chladnější a přicházejí a odcházejí sněhové přeháňky jako varování.

* * *

Později. – Potřebovala jsem všechnu svou odvahu, abych se rozloučila se svým miláčkem. Možná se už nikdy neuvidíme. Odvahu, Mino! Profesor se na tebe pronikavě dívá; jeho pohled je varováním. Teď nesmějí být žádné slzy – leda by je Bůh nechal téct radostí.

Deník Jonathana Harkera.

Třicátého října, v noci. – Píšu to ve světle z dvířek topeniště parního člunu: lord Godalming přikládá. Je v té práci zkušený, protože už léta má vlastní parní člun na Temži a další na jezerech v Norfolku. Pokud jde o naše plány, nakonec jsme usoudili, že Mina odhadla správně a že jestli si hrabě pro svůj útěk zpátky na hrad zvolil nějakou vodní cestu, pak to bude Siret a od soutoku Bistrica. Předpokládali jsme, že místem, které si zvolí k přechodu krajiny mezi řekou a Karpaty, bude něco kolem čtyřicátého sedmého stupně severní šířky. Nebojíme se plout v noci proti proudu slušnou rychlostí; vody je dost a břehy jsou od sebe tak daleko, že se dá i potmě plout docela snadno. Lord Godalming mi říká, ať se chvíli vyspím, protože zatím stačí, aby hlídal jeden. Ale já nemohu spát – jak bych mohl, když nad mým miláčkem visí to strašné nebezpečí a ona se vydává na to hrozné místo… Jedinou mou

útěchou je, že jsme v rukou Božích. Nebýt té víry, bylo by snazší zemřít než žít, a zbavit se tak všeho trápení. Pan Morris a doktor Seward vyrazili na svou dlouhou jízdu ještě před naším odjezdem; mají se držet pravého břehu, dost daleko na to, aby se dostali na vyšší místa, odkud uvidí dlouhý úsek řeky, a nemuseli sledovat všechny její zákruty. Na první úseky cesty mají dva muže, kteří pojedou s nimi a povedou jejich náhradní koně – celkem čtyři, aby nebudili zvědavost. Až ty muže propustí, což má být brzy, budou se o koně starat sami. Možná bude nutné, abychom spojili síly; v tom případě mohou posadit na koně celou naši skupinu. Jedno ze sedel má odnímatelnou hrušku a dá se v případě potřeby snadno upravit pro Minu.

Je to divoké dobrodružství, na které jsme se vydali. Tady, jak se řítíme tmou a chlad od řeky jako by stoupal vzhůru a útočil na nás, a kolem nás jsou všechny ty tajemné hlasy noci, mi teprve všechno dochází. Jako bychom se nechávali unášet na neznámá místa a neznámými cestami; do celého světa temných a strašlivých věcí. Godalming zavírá dvířka topeniště…

* * *

Třicátého prvního října. – Pořád spěcháme dál. Nastal den a Godalming spí. Mám hlídku. Ráno je krutě studené; teplo z topeniště je vítané, přestože máme těžké kožichy. Zatím jsme minuli jen pár otevřených člunů, ale na žádném z nich nebyla bedna ani zásilka, která by se jen zdaleka podobala velikostí té, kterou hledáme. Muži se pokaždé vyděsili, když jsme na ně namířili svou elektrickou lampu, padali na kolena a modlili se.

* * *

Prvního listopadu, večer. – Celý den žádné zprávy; nenašli jsme nic z toho, co hledáme. Teď už jsme vpluli do Bistrice; a jestli se v našem dohadu mýlíme, je naše šance pryč. Prohledali jsme každý člun, velký i malý. Dnes časně ráno nás jedna posádka pokládala za vládní lod a podle toho se k nám chovala. Viděli jsme v tom způsob, jak si věci usnadnit, a tak jsme u Fundu, kde se Bistrica vlévá do Siretu, sehnali rumunskou vlajku, kterou teď nápadně vztyčenou vezeme. U každého člunu, který jsme od té doby prohledali, se ten trik osvědčil; všude nám projevovali úctu a ani jednou nic nenamítali proti čemukoli, na co jsme se chtěli zeptat nebo co jsme chtěli udělat. Někteří Slováci nám řekli, že je předjel velký člun, který plul neobvyklou rychlostí, protože měl na palubě dvojí posádku. To bylo ještě předtím, než připluli k Fundu, takže nám nedokázali říct, jestli ten člun zahnul do Bistrice, nebo pokračoval dál proti proudu Siretu. Ve Fundu jsme o žádném takovém člunu nic neslyšeli, musel tedy proplout v noci. Jsem velmi ospalý; možná se na mně začíná projevovat ta zima, a příroda si jednou musí odpočinout. Godalming trvá na tom, že první hlídku si vezme on. Bůh mu žehnej za všechnu jeho laskavost k ubohé drahé Mině a ke mně.

* * *

Druhého listopadu, ráno. – Je bílý den. Ten dobrák mě nechtěl vzbudit. Říká, že by to byl hřích, protože jsem spal klidně a zapomínal na své trápení. Připadá mi to surově sobecké, že jsem spal tak dlouho a nechal ho hlídat celou noc; ale měl naprostou pravdu. Dnes ráno jsem jako znovuzrozený; a jak tu sedím a dívám se, jak spí, zvládnu všechno, co je třeba: starat se o stroj, kormidlovat i držet hlídku. Cítím, jak se mi vrací síla a energie. Kdepak asi teď jsou Mina a Van Helsing. Do Veresti měli dorazit ve středu kolem poledne. Nějakou dobu jim potrvá, než seženou kočár a koně; takže jestli už vyrazili a jeli ostře, měli

by být zhruba teď u průsmyku Borgo. Bože, veď je a pomoz jim! Bojím se pomyslet, co se může stát. Kdybychom jen mohli jet rychleji! Ale nemůžeme; stroje buší a dávají ze sebe všechno. Rád bych věděl, jak se daří doktoru Sewardovi a panu Morrisovi. Zdá se, že z hor do téhle řeky stéká nekonečně mnoho potoků, ale protože žádný z nich není moc velký – tedy aspoň teď, i když v zimě a při tání sněhu jsou nepochybně strašlivé –, jezdci možná nenarazili na velké překážky. Doufám, že je uvidíme dřív, než dorazíme do Strasby; protože jestli do té doby hraběte nedostihneme, možná bude nutné se společně poradit, co dělat dál.

Deník doktora Sewarda.

Druhého listopadu. – Tři dny na cestě. Žádné zprávy, a i kdyby nějaké byly, nebyl by čas je zapsat, protože každá chvíle je drahá. Odpočívali jsme jen tolik, kolik potřebovali koně; ale oba to snášíme obdivuhodně. Ty naše dobrodružné dny se teď hodí. Musíme spěchat dál; nebudeme klidní, dokud zase nespatříme parní člun.

* * *

Třetího listopadu. – Ve Fundu jsme se doslechli, že parní člun odplul proti proudu Bistrice. Kéž by nebyla taková zima. Jsou známky, že přijde sníh; a jestli napadne hodně, zastaví nás. V takovém případě musíme sehnat sáně a jet dál po ruském způsobu.

* * *

Čtvrtého listopadu. – Dnes jsme se doslechli, že parní člun zdržela nehoda, když se snažil probít proti proudu přes peřeje. Slovenské čluny se nahoru dostanou bez potíží, s pomocí lana a zkušeného kormidlování. Některé tudy pluly nahoru jen pár hodin předtím. Godalming je

sám amatérský mechanik a zjevně to byl on, kdo člun zase uvedl do pořádku. Nakonec se s pomocí místních přes peřeje dostali v pořádku a znovu se pustili do pronásledování. Obávám se, že člunu ta nehoda neprospěla; venkované nám říkají, že když se zase dostal na klidnou vodu, každou chvíli se zastavoval, dokud ho měli na dohled. Musíme spěchat víc než kdy jindy; naše pomoc může být brzy zapotřebí.

Deník Miny Harkerové.

Třicátého prvního října. – V poledne jsme dorazili do Veresti. Profesor mi říká, že dnes ráno za svítání mě sotva dokázal zhypnotizovat a že jediné, co jsem dokázala říct, bylo: „Tma a ticho." Teď je pryč a kupuje kočár a koně. Říká, že se později pokusí koupit další koně, abychom je mohli cestou přepřahat. Máme před sebou něco přes sedmdesát mil. Krajina je nádherná a nesmírně zajímavá; kdybychom tu jen byli za jiných okolností, jak rozkošné by bylo si to všechno prohlédnout. Kdybychom tudy s Jonathanem jeli sami, jaké by to bylo potěšení. Zastavovat se, vidět lidi a dozvídat se něco o jejich životě, a naplnit si mysl a paměť všemi barvami a malebností celé té divoké, krásné země a jejích svérázných lidí! Ale běda!...

* * *

Později. – Doktor Van Helsing se vrátil. Sehnal kočár a koně; dáme si něco k večeři a za hodinu vyrazíme. Hostinská nám chystá obrovský koš zásob; zdá se, že by to stačilo pro celou rotu vojáků. Profesor ji v tom podporuje a šeptá mi, že může trvat týden, než zase dostaneme nějaké pořádné jídlo. Také nakupoval a nechal sem poslat úžasnou spoustu kožichů a přehozů a všelijakých teplých věcí. Nebude žádné nebezpečí, že bychom měli zimu.

* * *

Brzy vyrazíme. Bojím se pomyslet, co se nám může stát. Jsme opravdu v rukou Božích. Jen On ví, co se může stát, a já Ho prosím ze vší síly své smutné a pokorné duše, aby bděl nad mým milovaným manželem; aby Jonathan, ať se stane cokoli, věděl, že jsem ho milovala a ctila víc, než dokážu vyslovit, a že má poslední a nejvěrnější myšlenka bude vždycky patřit jemu.

Kapitola dvacátá sedmá

Deník Miny Harkerové

Prvního listopadu. – Celý den jsme cestovali, a to dobrou rychlostí. Koně jako by věděli, že se s nimi zachází laskavě, protože celou svou štaci jdou ochotně a co nejrychleji. Koně jsme už vyměnili tolikrát a pokaždé to jde tak hladce, že nás to povzbuzuje v naději, že cesta bude snadná. Doktor Van Helsing je málomluvný; sedlákům říká, že spěchá do Bistritz, a za výměnu koní jim dobře platí. Dostaneme horkou polévku nebo kávu nebo čaj a jedeme dál. Je to nádherný kraj, plný krás všeho myslitelného druhu, a lidé jsou stateční, silní a prostí a zdá se, že mají samé milé vlastnosti. Jsou *velice, velice* pověrčiví. V prvním domě, kde jsme se zastavili, žena, která nás obsluhovala, uviděla jizvu na mém čele, pokřižovala se a natáhla ke mně dva prsty, aby odvrátila uhranutí. Myslím, že si dali tu práci a přidali nám do jídla zvlášť hodně česneku; a já česnek nesnesu. Od té doby si dávám pozor, abych nesundávala klobouk ani závoj, a tak jsem jejich podezření unikla. Cestujeme rychle, a protože s sebou nemáme kočího, který by roznášel řeči, předjíždíme pomluvy; ale troufám si říct, že strach z uhranutí se nám bude celou cestu držet v patách. Profesor se zdá neúnavný; celý den si nechtěl odpočinout, ačkoli mě přiměl, abych dlouho spala. Při západu slunce mě zhypnotizoval a říká, že jsem jako obvykle odpověděla: „Tma, šplouchání vody a skřípění dřeva“; náš nepřítel je tedy pořád na řece. Bojím se myslet na Jonathana, ale ted o něj nějak nemám strach, ani o sebe. Píšu to, zatímco v jednom stat-

ku čekáme, až nám připraví koně. Doktor Van Helsing spí. Chudák drahý, vypadá velmi unaveně, staře a šedivě, ale ústa má sevřená pevně jako nějaký dobyvatel; i ve spánku z něj čiší odhodlání. Až budeme pořádně na cestě, musím ho přimět, aby si odpočinul, zatímco budu řídit já. Řeknu mu, že máme před sebou celé dny a že se nesmíme zhroutit právě tehdy, kdy bude jeho síly nejvíc zapotřebí… Všechno je připraveno; za chvíli vyrážíme.

* * *

Druhého listopadu, ráno. – Podařilo se mi to a celou noc jsme se v řízení střídali; teď je tu den, jasný, i když studený. Ve vzduchu je zvláštní tíha – říkám tíha, protože nemám lepší slovo; chci tím říct, že nás oba tíží. Je velká zima a pohodlí nám dávají jen naše teplé kožichy. Za svítání mě Van Helsing zhypnotizoval; říká, že jsem odpověděla: „Tma, skřípění dřeva a hučení vody," takže řeka se mění, jak plují vzhůru. Tolik doufám, že můj miláček nebude vystaven žádnému nebezpečí – víc, než je nutné; ale jsme v rukou Božích.

* * *

Druhého listopadu, v noci. – Celý den jízda. Kraj je čím dál divočejší a mohutné ostrohy Karpat, které se ve Veresti zdály tak daleko a tak nízko nad obzorem, se teď jako by kolem nás shromažďovaly a tyčily se před námi. Zdá se, že jsme oba dobré mysli; myslím, že se každý snažíme povzbudit toho druhého, a tím povzbuzujeme sami sebe. Doktor Van Helsing říká, že k ránu dorazíme do průsmyku Borgo. Domů je tu teď velmi málo a profesor říká, že posledního koně, kterého jsme dostali, si budeme muset nechat, protože možná nebudeme moct měnit. K těm dvěma, které vyměnil, sehnal ještě dva další, takže teď máme prosté čtyřspřeží. Ti milí koně jsou trpěliví a hodní a neděl-

lají nám žádné potíže. Neobtěžují nás jiní cestující, a tak můžu řídit i já. Do průsmyku dorazíme za denního světla; dřív tam přijet nechceme. Jedeme tedy pomalu a každý si střídavě dlouho odpočineme. Ach, co nám přinese zítřek? Jedeme hledat místo, kde můj ubohý miláček tolik vytrpěl. Kéž nám Bůh dá, abychom byli vedeni správně, a kéž ráčí bdít nad mým manželem a nad těmi, kdo jsou drazí nám oběma a jsou v tak smrtelném nebezpečí. Já sama nejsem v Jeho očích hodna. Běda! Jsem v Jeho očích nečistá a budu, dokud mi neráčí dovolit, abych před Ním stanula jako jedna z těch, kdo nepropadli Jeho hněvu.

Záznam Abrahama Van Helsinga.

Čtvrtého listopadu. – Toto mému starému a věrnému příteli Johnu Sewardovi, doktoru medicíny, z Purfleetu u Londýna, pro případ, že ho už neuvidím. Může to vysvětlit. Je ráno a píšu u ohně, který jsem celou noc udržoval živý – madam Mina mi pomáhala. Je zima, zima; tak zima, že šedé těžké nebe je plné sněhu, který, až napadne, zůstane ležet po celou zimu, neboť země už tvrdne, aby ho přijala. Zdá se, že to na madam Minu působilo; celý den měla tak těžkou hlavu, že nebyla sama sebou. Spí a spí a spí! Ona, která je obyčejně tak čilá, nedělala celý den doslova nic; i chuť k jídlu ztratila. Do svého malého deníku nedělá žádný zápis, ona, která při každé zastávce tak věrně píše. Něco mi šeptá, že není vše v pořádku. Dnes večer však je víc *vif*. Ten její dlouhý celodenní spánek ji osvěžil a obnovil, neboť teď je celá milá a jasná jako vždycky. Při západu slunce ji zkouším hypnotizovat, ale běda, bez účinku; ta moc slábla a slábla s každým dnem a dnes večer mě zradila docela. Nuže, staň se vůle Boží – ať je jakákoli a ať vede kamkoli!

Teď k historickému, neboť když madam Mina svým těsnopisem nepíše, musím já, po svém těžkopádném starém způsobu, aby žádný náš den nezůstal nezaznamenán.

Do průsmyku Borgo jsme dorazili včera ráno hned po východu slunce. Když jsem uviděl znamení úsvitu, připravil jsem se k hypnóze. Zastavili jsme kočár a sestoupili, aby nebylo vyrušení. Udělal jsem lože z kožešin a madam Mina si lehla a poddala se hypnotickému spánku jako obvykle, ale pomaleji a na kratší dobu než kdy dřív. Jako předtím přišla odpověď: „Tma a vír vody." Pak se probudila, jasná a zářivá, a my jedeme dál a brzy do průsmyku dorazíme. V tu dobu a na tom místě ona celá vzplane horlivostí; nějaká nová vůdčí moc se v ní projevuje, neboť ukáže na jednu cestu a řekne:

„Tudy se jede."

„Jak vy to víte?" ptám se.

„To se ví, že to vím," odpoví, a po odmlce dodá: „Necestoval tudy můj Jonathan a nepsal o své cestě?"

Zprvu se mi to zdá poněkud podivné, ale brzy vidím, že taková postranní cesta je jen jediná. Používá se málo a je velmi jiná než silnice pro dostavník z Bukoviny do Bistritz, která je širší a tvrdší a víc používaná.

Tak jsme se dali touto cestou; když potkáme jiné cesty – ne vždycky jsme si byli jisti, že to vůbec cesty jsou, neboť jsou zanedbané a napadl lehký sníh –, koně to vědí, a jenom oni. Povolím jim otěže a oni jdou dál tak trpělivě. Pomalu pomalu nacházíme všechny ty věci, které Jonathan zapsal v tom svém podivuhodném deníku. Pak jedeme dlouhé, dlouhé hodiny a hodiny. Zpočátku říkám madam Mině, ať spí; ona to zkusí a podaří se jí to. Spí celou dobu; až nakonec cítím, jak ve mně podezření roste, a pokusím se ji probudit. Ale ona spí dál, a ačkoli se snažím, nemohu ji probudit. Nechci se snažit příliš, abych jí neublížil; neboť vím, že mnoho vytrpěla a spánek je pro ni občas všechno. Myslím, že sám jsem si zdříml, neboť najednou cítím vinu, jako bych byl něco provedl; přistihnu se, že sedím zpříma s otěžemi v ruce, a ti dobří koně jdou klusem, klap, klap, právě jako vždycky. Podívám se dolů a vidím, že madam Mina pořád spí. Teď už není daleko do západu

slunce a přes sníh teče sluneční světlo velikou žlutou záplavou, takže vrháme veliký dlouhý stín tam, kde se hora zvedá tak příkře. Neboť stoupáme a stoupáme; a všechno je, ach, tak divoké a skalnaté, jako by to byl konec světa.

Pak madam Minu probudím. Tentokrát se probudí bez velké potíže, a pak se ji snažím uvést do hypnotického spánku. Ale ona neusne, jako bych tam ani nebyl. Pořád zkouším a zkouším, až najednou jsme ona i já ve tmě; rozhlédnu se tedy a vidím, že slunce zapadlo. Madam Mina se zasměje, a já se otočím a podívám se na ni. Je teď docela vzhůru a vypadá tak dobře, jak jsem ji neviděl od té noci v Carfaxu, kdy jsme poprvé vstoupili do domu hraběte. Jsem užaslý a v tu chvíli nejsem klidný; ale ona je ke mně tak jasná a něžná a pozorná, že zapomenu všechen strach. Rozdělám oheň, neboť jsme s sebou vezli zásobu dříví, a ona připravuje jídlo, zatímco já vypřahám koně a stavím je uvázané v závětří, aby se nakrmili. Když se pak vrátím k ohni, má pro mě večeři připravenou. Jdu jí pomoct; ale ona se usměje a řekne mi, že už jedla – že měla takový hlad, že nechtěla čekat. To se mi nelíbí a mám vážné pochybnosti; ale bojím se ji vylekat, a tak o tom mlčím. Ona mi posluhuje a já jím sám; a pak se zabalíme do kožešin a lehneme si u ohně a já jí řeknu, ať spí, zatímco já budu bdít. Ale za chvíli na všechno bdění zapomenu; a když si najednou vzpomenu, že bdím, nacházím ji, jak leží tiše, ale vzhůru, a dívá se na mě tak jasnýma očima. Jednou, dvakrát se stane totéž a já se do rána pořádně vyspím. Když se probudím, zkouším ji hypnotizovat; ale běda, ačkoli poslušně zavře oči, usnout nemůže. Slunce stoupá, výš a výš a výš; a pak k ní spánek přijde příliš pozdě, ale tak těžký, že se nedá probudit. Musím ji zvednout a spící ji uložit do kočáru, když jsem zapřáhl koně a všechno připravil. Madam pořád spí, a ve spánku vypadá zdravější a ruměnější než předtím. A to se mi nelíbí. A já se bojím, bojím, bojím! – bojím se všeho – i jen pomyslet; ale musím jít dál svou cestou. V sázce, o kterou hrajeme, je život a smrt, nebo víc než to, a nesmíme ucuknout.

* * *

Pátého listopadu, ráno. – Dovol mi být ve všem přesný, neboť ačkoli jsme ty a já spolu viděli leckteré podivné věci, mohl by sis zprvu myslet, že já, Van Helsing, jsem šílený – že ty mnohé hrůzy a to tak dlouhé napětí nervů mi nakonec pomátly mozek.

Celý včerejšek cestujeme, pořád blíž k horám, a vjíždíme do kraje čím dál divočejšího a pustšího. Jsou tu veliké, zachmuřené srázy a mnoho padající vody a příroda jako by tu kdysi slavila svůj karneval. Madam Mina pořád spí a spí; a ačkoli jsem měl hlad a utišil ho, nemohl jsem ji probudit – ani k jídlu. Začal jsem se bát, že na ní leží osudné kouzlo toho místa, poskvrněné, jak ona je, tím upířím křtem. „Nuže," řekl jsem si, „jestliže to tak je, že ona spí celý den, pak to také bude tak, že já nespím v noci." Jak jedeme po hrbolaté cestě, neboť cesta prastará a nedokonalá tu byla, sklonil jsem hlavu a spal. Znovu jsem se probudil s pocitem viny a uplynulého času a shledal, že madam Mina pořád spí a slunce je nízko. Ale všechno bylo vskutku změněno; zachmuřené hory se zdály dál a my byli blízko vrcholu příkře stoupajícího kopce, na jehož temeni byl takový hrad, o jakém Jonathan vypráví ve svém deníku. Zároveň jsem jásal i se bál; neboť teď, ať k dobrému, nebo ke zlému, byl konec blízko.

Probudil jsem madam Minu a znovu ji zkusil hypnotizovat; ale běda, marně, až bylo příliš pozdě. Pak, než na nás padla veliká tma – neboť i po západu slunce odráželo nebe zmizelé slunce na sněhu a všechno bylo na nějaký čas ve velikém soumraku –, vypřáhl jsem koně a nakrmil je v takovém závětří, jaké jsem mohl najít. Pak rozdělám oheň; a u něj usadím madam Minu, teď probuzenou a půvabnější než kdy, aby pohodlně seděla mezi svými přikrývkami. Připravil jsem jídlo, ale ona nechtěla jíst a prostě řekla, že nemá hlad. Nenaléhal jsem, neboť jsem věděl, že to nebude k ničemu. Ale já sám jím, neboť teď musím být silný za všechny. Pak, se strachem z toho, co by mohlo

být, nakreslil jsem kolem místa, kde madam Mina seděla, kruh tak velký, aby jí byl pohodlný; a po kruhu jsem rozložil kousky hostie, kterou jsem rozdrobil najemno, aby všechno bylo dobře chráněno. Celou tu dobu seděla tiše – tak tiše jako mrtvá; a byla bělejší a bělejší, až ani sníh nebyl bledší; a slova neřekla. Ale když jsem přistoupil blíž, přitiskla se ke mně, a já mohl cítit, že tu ubohou duši třese od hlavy k patě chvění, které bolelo cítit. Za chvíli, když se víc uklidnila, řekl jsem jí:

„Nepůjdete k ohni?“ neboť jsem chtěl vyzkoušet, co dokáže. Poslušně vstala, ale když udělala krok, zastavila se a stála jako zasažená.

„Proč nejdete dál?“ zeptal jsem se. Zavrtěla hlavou, vrátila se a posadila se na své místo. Pak se na mě podívala otevřenýma očima, jako ten, kdo se probudil ze spánku, a prostě řekla:

„Nemohu!“ a zůstala mlčet. Zaradoval jsem se, neboť jsem věděl, že co nemůže ona, nemůže nikdo z těch, kterých jsme se báli. I když jejímu tělu snad hrozilo nebezpečí, její duše byla v bezpečí!

Za chvíli začali koně ječet a rvát se v uvázání, až jsem k nim přišel a uklidnil je. Když ucítili mé ruce na sobě, tiše zařehtali jako v radosti, olizovali mi ruce a na nějaký čas byli klidní. Mnohokrát za noc jsem k nim přišel, až to dospělo k té studené hodině, kdy je celá příroda na nejnižším bodě; a pokaždé můj příchod je uklidnil. V té studené hodině začal oheň dohasínat a já se chystal vykročit a přiložit, neboť ted sníh přicházel v letících návalech a s ním studená mlha. I ve tmě tu bylo jakési světlo, jako je ho nad sněhem vždycky; a zdálo se, jako by sněhové víry a cáry mlhy braly tvar jako žen ve vlečných šatech. Všude bylo mrtvé, ponuré ticho, jen koně řehtali a krčili se, jako by v hrůze z nejhoršího. Začal jsem mít strach – strašlivý strach; ale pak na mě přišel pocit bezpečí v tom kruhu, v němž jsem stál. Začal jsem si také myslet, že mé představy pocházejí z noci a z šera a z neklidu, kterým jsem prošel, a ze vší té hrozné úzkosti. Bylo to, jako by mě mámily mé vzpomínky na všechny Jonathanovy příšerné zážitky; neboť sněhové vločky a mlha se začaly točit a kroužit, až jsem jako by stínově zahlédl

ty ženy, které ho chtěly líbat. A pak se koně krčili níž a níž a sténali hrůzou, jak sténají lidé v bolesti. Ani šílenství strachu jim nebylo dáno, aby se mohli utrhnout. Bál jsem se o svou drahou madam Minu, když se ty přízračné postavy blížily a kroužily kolem. Podíval jsem se na ni, ale ona seděla klidně a usmívala se na mě; když jsem chtěl vykročit k ohni a přiložit, chytila mě a zadržela a zašeptala, jako hlas, který člověk slyší ve snu, tak tiché to bylo:

„Ne! Ne! Nechoďte ven. Tady jste v bezpečí!“ Obrátil jsem se k ní, podíval se jí do očí a řekl:

„Ale vy? To o vás se bojím!“ Načež se zasmála – smíchem tichým a neskutečným – a řekla:

„Bát se o *mě*! Proč se bát o mě? Nikdo na celém světě není před nimi bezpečnější než já,“ a jak jsem žasl nad smyslem jejích slov, poryv větru rozšlehal plamen a já vidím rudou jizvu na jejím čele. Tehdy, běda, jsem věděl. A kdybych nevěděl, brzy bych se dozvěděl, neboť kroužící postavy z mlhy a sněhu přišly blíž, ale držely se pořád vně svatého kruhu. Pak se začaly zhmotňovat, až – jestli mi Bůh nevzal rozum, neboť jsem to viděl svýma očima – stály přede mnou ve skutečném těle tytéž tři ženy, které Jonathan viděl v tom pokoji, když ho chtěly políbit na hrdlo. Poznal jsem ty pohupující se oblé postavy, ty jasné tvrdé oči, ty bílé zuby, tu ruměnou barvu, ty smyslné rty. Pořád se usmívaly na ubohou drahou madam Minu; a jak jejich smích zazníval tichem noci, proplétaly paže a ukazovaly na ni a říkaly těmi tak sladkými, zvonivými tóny, o kterých Jonathan řekl, že mají nesnesitelnou sladkost skleněné harmoniky:

„Pojď, sestro. Pojď k nám. Pojď! Pojď!“ Ve strachu jsem se obrátil ke své ubohé madam Mině, a srdce mi radostí vyskočilo jako plamen; neboť ach! ta hrůza v jejích sladkých očích, ten odpor, to zděšení, vyprávěly mému srdci příběh, který byl samá naděje. Bohu buď dík, ještě nebyla jednou z nich. Popadl jsem několik polen, která ležela u mě, a držel před sebou kousek hostie a postupoval na ně k ohni. Ustupova-

ly přede mnou a smály se tím svým tichým příšerným smíchem. Přiložil jsem do ohně a nebál jsem se jich; neboť jsem věděl, že jsme ve svých ochranách v bezpečí. Nemohly se přiblížit ke mně, dokud jsem byl takto ozbrojen, ani k madam Mině, dokud zůstávala v kruhu, který ona nemohla opustit, právě jako ony nemohly vstoupit. Koně přestali sténat a leželi tiše na zemi; sníh na ně měkce padal a oni byli bělejší a bělejší. Věděl jsem, že pro ta ubohá zvířata už žádná hrůza není.

A tak jsme zůstali, dokud červeň úsvitu nezačala padat skrz sněhové šero. Byl jsem opuštěný a vystrašený a plný žalu a hrůzy; ale když to krásné slunce začalo stoupat nad obzor, byl ve mně zase život. Při prvním příchodu úsvitu se ty příšerné postavy rozplynuly ve vířící mlze a sněhu; cáry průsvitného šera se odsunuly k hradu a ztratily se.

Bezděčně, když přicházel úsvit, obrátil jsem se k madam Mině s úmyslem ji zhypnotizovat; ale ona ležela v hlubokém a náhlém spánku, ze kterého jsem ji nemohl probudit. Zkoušel jsem hypnotizovat skrz její spánek, ale neodpovídala, vůbec nijak; a rozednilo se. Ještě se bojím hnout. Rozdělal jsem oheň a podíval se na koně; jsou všichni mrtví. Dnes mám tady mnoho práce a čekám, až bude slunce vysoko; neboť mohou být místa, kam musím jít, kde mi to sluneční světlo, ačkoli ho sníh a mlha zastírají, bude bezpečím.

Posilním se snídaní, a pak půjdu ke své strašné práci. Madam Mina pořád spí; a Bohu buď dík, ve spánku je klidná…

Deník Jonathana Harkera.

Čtvrtého listopadu, večer. – Nehoda parního člunu pro nás byla hrozná věc. Nebýt jí, dávno bychom loď dostihli; a teď už by má drahá Mina byla volná. Bojím se na ni myslet, tam venku na pustých pláních poblíž toho příšerného místa. Sehnali jsme koně a jedeme po stopě. Zapisuji si to, zatímco se Godalming chystá. Máme své zbraně. Szganové ať si dají pozor, jestli chtějí bojovat. Ach, kdyby tak Morris a Seward byli

s námi. Nezbývá než doufat! Jestli už nic nenapíšu, sbohem, Mino! Bůh ti žehnej a ochraňuj tě.

Deník doktora Sewarda.

Pátého listopadu. – Za svítání jsme před sebou uviděli tlupu Szganů, jak se se svým žebříňákem ženou pryč od řeky. Obklopovali ho v houfu a spěchali, jako by je někdo pronásledoval. Sníh lehce padá a ve vzduchu je zvláštní vzrušení. Možná jsou to jen naše vlastní pocity, ale ta tíseň je podivná. V dálce slyším vytí vlků; sníh je žene dolů z hor a nebezpečí hrozí nám všem, a ze všech stran. Koně jsou skoro připraveni a brzy vyrážíme. Jedeme vstříc něčí smrti. Jen Bůh ví, kdo to bude, nebo kde, nebo co, nebo kdy, nebo jak...

Záznam doktora Van Helsinga.

Pátého listopadu, odpoledne. – Jsem přinejmenším při zdravém rozumu. Díky Bohu aspoň za tu milost, ačkoli dokazovat to bylo strašné. Když jsem nechal madam Minu spát uvnitř svatého kruhu, vydal jsem se k hradu. Kovářské kladivo, které jsem ve Veresti vzal do kočáru, se hodilo; ačkoli dveře byly všechny otevřené, vylomil jsem je z rezavých pantů, aby je nějaký zlý úmysl nebo zlá náhoda nezavřely, a já, když jsem jednou vešel, nemohl ven. Jonathanova hořká zkušenost mi tu posloužila. Podle vzpomínky na jeho deník jsem našel cestu ke staré kapli, neboť jsem věděl, že tady leží má práce. Vzduch byl tíživý; zdálo se, jako by tu byl nějaký sirný výpar, z něhož se mi chvílemi točila hlava. Buď mi hučelo v uších, nebo jsem slyšel zdaleka vytí vlků. Pak jsem si vzpomněl na svou drahou madam Minu, a byl jsem v hrozné tísni. To dilema mě mělo mezi svými rohy.

Ji jsem se neodvážil vzít na toto místo, ale nechal jsem ji před upírem v bezpečí v tom svatém kruhu; a přece i tam by mohl být vlk! Rozhodl jsem se, že má práce leží tady, a že co se týče vlků, musíme se podrobit, je-li to vůle Boží. V každém případě to byla jen smrt a za ní

svoboda. Tak jsem zvolil za ni. Kdyby to bylo jen za mě, volba by byla snadná; ve vlčím chřtánu je lepší spočinout než v hrobě upíra! Tak tedy volím jít dál se svou prací.

Věděl jsem, že je třeba najít nejméně tři hroby – hroby, které jsou obydlené; hledám tedy a hledám a jeden z nich najdu. Ležela ve svém upířím spánku, tak plná života a smyslné krásy, že se otřesu, jako bych přišel spáchat vraždu. Ach, nepochybuji, že za starých časů, kdy takové věci byly, mnohý muž, který se vydal vykonat takový úkol jako já, nakonec zjistil, že mu selhává srdce, a pak nervy. Tak on otálí a otálí a otálí, až ho pouhá krása a kouzlo té prostopášné nemrtvé zhypnotizují; a on zůstává dál a dál, až přijde západ slunce a upíří spánek skončí. Pak se krásné oči té sličné ženy otevřou a hledí láskou a smyslná ústa se nabídnou k polibku – a muž je slabý. A ve stádu upírů zůstane o jednu oběť víc; o jednu víc, aby rozmnožila ponuré a příšerné řady nemrtvých!...

Jistě je tu nějaké kouzlo, když mnou hýbe pouhá přítomnost takové bytosti, i když ležela, jak ležela, v hrobce rozežrané věkem a těžké prachem staletí, i když tam je ten příšerný pach, jaký mívala hraběcí doupata. Ano, pohnulo to mnou – mnou, Van Helsingem, se vším mým odhodláním a s mým důvodem k nenávisti –, pohnulo mnou to k touze otálet, která jako by mi ochromovala schopnosti a ucpávala samu duši. Možná to bylo tím, že mě začínala přemáhat potřeba přirozeného spánku a ta podivná tíha vzduchu. Jisté je, že jsem upadal do spánku, do spánku s otevřenýma očima, jakým spí ten, kdo se poddává sladkému kouzlu, když tu sněhem utišeným vzduchem přišel dlouhý, tichý nářek, tak plný žalu a soucitu, že mě probudil jako zvuk polnice. Neboť to byl hlas mé drahé madam Miny, který jsem slyšel.

Tehdy jsem se znovu vzepjal ke svému příšernému úkolu a tím, že jsem strhával víka hrobek, jsem našel další ze sester, tu druhou tmavou. Neodvážil jsem se zastavit a dívat se na ni, jako jsem se díval na její sestru, abych nebyl znovu uchvácen; ale hledám dál, až za chvíli

najdu ve vysoké veliké hrobce, jako udělané pro někoho velmi milovaného, tu druhou, světlou sestru, kterou jsem tak jako Jonathan viděl, jak se skládá z atomů mlhy. Byla tak sličná na pohled, tak zářivě krásná, tak vybraně smyslná, že ten mužský instinkt ve mně, který volá některé z mého pohlaví, aby milovali a chránili jednu z jejího, mi roztočil hlavu novým pohnutím. Ale Bohu buď dík, ten nářek duše mé drahé madam Miny mi ještě v uších nedozněl; a dřív, než se na mně to kouzlo mohlo dál uplatnit, sebral jsem odvahu ke své divoké práci. To už jsem prohledal všechny hrobky v kapli, pokud jsem mohl posoudit; a protože kolem nás v noci byly jen tři tyto nemrtvé přízraky, usoudil jsem, že žádní další činní nemrtví neexistují. Byla tu jedna veliká hrobka, panštější než všechny ostatní; obrovská byla a ušlechtilých rozměrů. Bylo na ní jen jediné slovo

Drákula.

Toto tedy byl nemrtvý domov krále upírů, který měl na svědomí tolik dalších. Jeho prázdnota výmluvně potvrzovala, co jsem věděl. Než jsem začal těm ženám svou strašnou prací vracet jejich mrtvé já, vložil jsem do Drákulovy hrobky kousek hostie, a tak jsem ho z ní, nemrtvého, navždy vykázal.

Pak začal můj strašný úkol a já se ho děsil. Kdyby to byla jen jedna, bylo by to snadné, poměrně. Ale tři! Začínat dvakrát znovu, když už jsem prošel činem hrůzy; neboť jestliže to bylo strašné se sladkou slečnou Lucy, jaké by to nebylo s těmito cizími, které přežily po staletí a které míjení let posílilo; které by, kdyby mohly, bojovaly za své odporné životy…

Ach, příteli Johne, byla to práce řeznická; kdyby mi nedodávaly síly myšlenky na jiné mrtvé a na živé, nad kterými visel takový příkrov strachu, nemohl bych pokračovat. Třesu se a třesu ještě teď, ačkoli dokud nebylo po všem, díky Bohu, mé nervy vydržely. Kdybych byl

u té první neviděl ten klid a tu radost, která se jí rozlila po tváři těsně předtím, než přišel konečný rozpad, jako poznání, že duše byla získána, nemohl bych ve svém řeznictví pokračovat. Nesnesl bych ten příšerný jekot, když kůl vnikal do hloubky; to zmítání svíjejícího se těla a rty s krvavou pěnou. Byl bych v hrůze utekl a nechal svou práci nedokončenou. Ale je po všem! A ty ubohé duše, teď je mohu litovat a plakat, když na ně myslím, jak každá leží pokojně ve svém plném spánku smrti na krátký okamžik, než zmizí. Neboť, příteli Johne, sotva můj nůž oddělil hlavu každé z nich, celé tělo se začalo rozplývat a rozpadat v prach, z něhož vzešlo, jako by smrt, která měla přijít před staletími, se konečně prosadila a řekla najednou a nahlas: „Jsem tady!“

Než jsem opustil hrad, upravil jsem jeho vchody tak, že tam hrabě už nikdy nemůže vstoupit jako nemrtvý.

Když jsem vstoupil do kruhu, kde madam Mina spala, probudila se ze spánku, a když mě uviděla, vykřikla bolestí, že jsem toho vytrpěl příliš.

„Pojďte!“ řekla, „pojďte pryč z tohoto strašného místa! Pojďme naproti mému manželovi, který, já to vím, jde k nám.“ Vypadala hubená a bledá a slabá; ale oči měla čisté a planuly zápalem. Byl jsem rád, že vidím tu její bledost a její nemoc, neboť mou mysl plnila čerstvá hrůza z toho ruměného upířího spánku.

A tak s důvěrou a nadějí, a přece plni strachu, jdeme na východ, naproti našim přátelům – a *jemu* –, o nichž mi madam Mina říká, že *ví*, že nám jdou naproti.

Deník Miny Harkerové.

Šestého listopadu. – Bylo pozdě odpoledne, když jsme se s profesorem vydali na východ, odkud, jak jsem věděla, přichází Jonathan. Nešli jsme rychle, ačkoli cesta vedla příkře z kopce, protože jsme s sebou museli nést těžké přikrývky a pláště; neodvážili jsme se čelit možnosti, že zůstaneme bez tepla v zimě a ve sněhu. Museli jsme vzít i trochu

zásob, protože jsme byli v naprosté pustině, a pokud jsme skrz padající sníh viděli, nebylo tu ani stopy po lidském obydlí. Když jsme ušli asi míli, byla jsem z namáhavé chůze unavená a posadila jsem se, abych si odpočinula. Tehdy jsme se ohlédli a uviděli, kde ostrá linie Drákulova hradu protíná oblohu; byli jsme totiž pod kopcem, na kterém stál, tak hluboko, že úhel pohledu na Karpaty byl daleko pod ním. Viděli jsme ho v celé jeho vznešenosti, posazený tisíc stop vysoko na vrcholu kolmého srázu a zdánlivě s velikou propastí mezi ním a svahem sousední hory na všech stranách. Bylo v tom místě něco divokého a tajemně hrozivého. Slyšeli jsme vzdálené vytí vlků. Byli daleko, ale ten zvuk, třebaže k nám doléhal přidušený tlumivým sněžením, byl plný hrůzy. Podle toho, jak se doktor Van Helsing rozhlížel kolem, jsem poznala, že se snaží najít nějaké strategické místo, kde bychom v případě útoku byli méně odkrytí. Hrbolatá cesta vedla dál dolů; mohli jsme ji sledovat v navátém sněhu.

Za chvíli mi profesor dal znamení, a tak jsem vstala a šla k němu. Našel nádherné místo, jakousi přirozenou dutinu ve skále se vstupem jako dveře mezi dvěma balvany. Vzal mě za ruku a vtáhl mě dovnitř. „Hleďte!“ řekl, „tady budete v úkrytu; a jestli vlci přijdou, mohu se jim postavit jednomu po druhém.“ Přinesl dovnitř naše kožešiny, udělal mi útulné hnízdo, vytáhl nějaké zásoby a nutil mi je. Ale já nemohla jíst; už jen pokus o to mi byl odporný, a ačkoli bych mu moc ráda udělala radost, nedokázala jsem se k tomu přimět. Vypadal velmi smutně, ale nevyčítal mi to. Vytáhl z pouzdra svůj polní dalekohled, postavil se na vrchol skály a začal prohledávat obzor. Najednou vykřikl:

„Podívejte! Madam Mino, podívejte se! Podívejte!“ Vyskočila jsem a postavila se vedle něj na skálu; podal mi dalekohled a ukázal. Sníh teď padal hustěji a divoce vířil, protože začínal foukat silný vítr. Byly však chvíle, kdy mezi sněhovými poryvy nastala přestávka a já viděla daleko kolem. Z výšky, kde jsme byli, bylo možné dohlédnout velmi daleko; a v dálce, za bílou sněhovou pustinou, jsem viděla řeku, jak

leží jako černá stuha v zákrutech a smyčkách, kudy se vine. Přímo před námi a nedaleko – vlastně tak blízko, že jsem se divila, že jsme si jich nevšimli dřív – se hnala skupina jezdců. Uprostřed nich byl vůz, dlouhý žebřiňák, který se při každé tvrdé nerovnosti cesty smýkal ze strany na stranu jako vrtící psí ocas. Jak se rýsovali proti sněhu, viděla jsem podle oblečení těch mužů, že jsou to sedláci nebo nějací cikáni.

Na voze byla veliká hranatá bedna. Srdce mi poskočilo, když jsem ji uviděla, protože jsem cítila, že se blíží konec. Večer se už přibližoval, a já moc dobře věděla, že při západu slunce ta Věc, která v ní byla až dosud uvězněná, získá novou svobodu a v kterékoli z mnoha podob může uniknout každému pronásledování. Ve strachu jsem se obrátila k profesorovi; ke svému zděšení jsem však zjistila, že tam není. O okamžik později jsem ho uviděla pod sebou. Kolem skály nakreslil kruh, podobný tomu, v němž jsme minulou noc našli útočiště. Když ho dokončil, postavil se znovu vedle mě a řekl:

„Aspoň před *ním* tady budete v bezpečí!“ Vzal si ode mě dalekohled a při další přestávce ve sněžení přehlédl celý prostor pod námi. „Hleďte,“ řekl, „jedou rychle; bičují koně a cválají, co mohou.“ Odmlčel se a dutým hlasem pokračoval:

„Závodí se západem slunce. Možná přijdeme pozdě. Staň se vůle Boží!“ Snesl se další oslepující příval hnaného sněhu a celá krajina zmizela. Brzy však přešel a jeho dalekohled se znovu upíral na pláň. Pak se ozval náhlý výkřik:

„Podívejte! Podívejte! Podívejte! Hleďte, dva jezdci rychle jedou za nimi, přijíždějí od jihu. To musí být Quincey a John. Vezměte dalekohled. Podívejte se, než to sníh všechno zakryje!“ Vzala jsem ho a podívala se. Ti dva muži mohli být doktor Seward a pan Morris. V každém případě jsem věděla, že ani jeden z nich není Jonathan. Zároveň jsem *věděla*, že Jonathan není daleko; rozhlédla jsem se a na severní straně od přijíždějící skupiny jsem uviděla další dva muže, kteří jeli střemhlavým tryskem. Jeden z nich, to jsem věděla, byl Jonathan, a toho

druhého jsem samozřejmě považovala za lorda Godalminga. I oni pronásledovali skupinu s vozem. Když jsem to řekla profesorovi, zajásal jako školák; chvíli se upřeně díval, dokud sněžení neznemožnilo výhled, a pak opřel svou winchestrovku připravenou k použití o balvan u vchodu do našeho úkrytu. „Všichni se sbíhají," řekl. „Až přijde čas, budeme mít cikány ze všech stran." Vytáhla jsem revolver, abych ho měla po ruce, protože zatímco jsme mluvili, vytí vlků bylo hlasitější a bližší. Když sněhová bouře na chvíli polevila, podívali jsme se znovu. Bylo zvláštní vidět, jak blízko nás padá sníh v tak těžkých vločkách, a za ním slunce, které svítilo čím dál jasněji, jak klesalo k vzdáleným horským vrcholům. Když jsem dalekohledem přejela všechno kolem nás, viděla jsem tu a tam tečky, které se pohybovaly jednotlivě, po dvou, po třech i ve větším počtu – vlci se shromažďovali ke své kořisti.

Každý okamžik, co jsme čekali, se zdál věčností. Vítr teď přicházel v prudkých nárazech a sníh se na nás hnal se zuřivostí v kroužících vírech. Chvílemi jsme neviděli ani na délku paže před sebe; ale jindy, jak kolem nás táhl dutě znějící vítr, jako by vyčistil prostor kolem nás, takže jsme viděli daleko. V poslední době jsme si tak zvykli sledovat východ a západ slunce, že jsme docela přesně věděli, kdy nastane; a věděli jsme, že slunce brzy zapadne. Bylo těžké uvěřit, že podle našich hodinek jsme v tom skalním úkrytu čekali méně než hodinu, než se různé skupiny začaly sbíhat těsně k nám. Vítr teď přicházel v prudších a krutějších náporech a vytrvaleji od severu. Zřejmě od nás odehnal sněhová mračna, protože sníh padal už jen v občasných porywech. Jasně jsme rozeznávali jednotlivé muže každé skupiny, pronásledované i pronásledovatele. Kupodivu se zdálo, že pronásledovaní si neuvědomují, nebo že je přinejmenším nezajímá, že jsou pronásledováni; zdálo se však, že spěchají dvojnásobnou rychlostí, jak slunce klesalo níž a níž k horským vrcholům.

Blížili se a blížili. S profesorem jsme se přikrčili za svou skálou a drželi zbraně v pohotovosti; viděla jsem, že je odhodlán nenechat je

projet. Nikdo z nich o naší přítomnosti vůbec nevěděl.

Najednou dva hlasy vykřikly: „Stůjte!“ Jeden byl hlas mého Jonathana, vášní vyhrocený do vysokého tónu; druhý pevný, rozhodný hlas pana Morrise, tichý a velitelský. Cikáni možná tu řeč neznali, ale ten tón se nedal splést, ať byla slova pronesena v kterémkoli jazyce. Bezděčně přitáhli otěže, a v tu chvíli se přihnali lord Godalming a Jonathan z jedné strany a doktor Seward a pan Morris z druhé. Vůdce cikánů, nádherně vyhlížející chlapík, který seděl na koni jako kentaur, jim pokynul, ať ustoupí, a zuřivým hlasem dal svým druhům nějaký povel, aby jeli dál. Ti šlehli koně, kteří vyrazili vpřed; ale ti čtyři muži zvedli své winchestrovky a nezaměnitelným způsobem jim poručili, ať zastaví. V tutéž chvíli jsme se s doktorem Van Helsingem zvedli za skálou a namířili na ně zbraně. Když muži viděli, že jsou obklíčeni, přitáhli otěže a zastavili. Vůdce se k nim obrátil a řekl nějaké slovo, při kterém každý muž z cikánské skupiny vytasil zbraň, kterou měl u sebe, nůž nebo pistoli, a připravil se k útoku. V mžiku stály obě strany proti sobě.

Vůdce rychlým pohybem otěží vyhodil koně dopředu a ukázal nejprve na slunce – teď už těsně nad vrcholky kopců – a pak na hrad a řekl něco, čemu jsem nerozuměla. Místo odpovědi všichni čtyři muži z naší skupiny seskočili z koní a vrhli se k vozu. Měla bych cítit hrozný strach, když jsem viděla Jonathana v takovém nebezpečí, jenže zápal boje musel padnout i na mě stejně jako na ostatní; necítila jsem žádný strach, jen divokou, vzdouvající se touhu něco udělat. Když vůdce cikánů viděl rychlý pohyb našich skupin, vydal rozkaz; jeho muži se okamžitě seskupili kolem vozu v jakési neukázněné snaze, jeden do druhého strkal ramenem a odstrkoval ho v horlivosti, s jakou chtěl rozkaz splnit.

Uprostřed toho všeho jsem viděla, jak si Jonathan z jedné strany toho kruhu mužů a Quincey z druhé razí cestu k vozu; bylo zřejmé, že jsou odhodláni dokončit svůj úkol dřív, než slunce zapadne. Nezdálo

se, že by je cokoli mohlo zastavit nebo jen zdržet. Ani namířené zbraně a blýskající se nože cikánů před nimi, ani vytí vlků za nimi jako by vůbec nepoutaly jejich pozornost. Jonathanova prudkost a zjevná neochvějnost, s jakou šel za jediným cílem, jako by naháněly respekt těm, kdo stáli před ním; bezděčně se přikrčili, uhnuli stranou a nechali ho projít. V okamžiku vyskočil na vůz a se silou, která se zdála neuvěřitelná, zvedl tu velikou bednu a shodil ji přes kolo na zem. Mezitím musel pan Morris použít sílu, aby se na své straně dostal přes kruh Szganů. Celou dobu, co jsem bez dechu sledovala Jonathana, jsem koutkem oka viděla, jak se zoufale dere vpřed, a viděla jsem, jak se nože cikánů zablýskly, když si mezi nimi vybojovával cestu, a jak po něm sekali. Odrážel je svým velkým nožem bowie a zprvu jsem si myslela, že i on se dostal skrz bez úhony; ale když vyskočil vedle Jonathana, který už mezitím seskočil z vozu, viděla jsem, že si levou rukou svírá bok a že mu mezi prsty stříká krev. Přesto neotálel, protože zatímco Jonathan se zoufalou energií napadl jeden konec bedny a snažil se svým velkým nožem kukri vypáčit víko, on zběsile napadl druhý konec svým nožem bowie. Pod úsilím obou mužů začalo víko povolovat; hřebíky se s rychlým skřípavým zvukem vytahovaly a víko bedny bylo odhozeno dozadu.

Cikáni, kteří viděli, že na ně míří winchestrovky a že jsou vydáni na milost lordu Godalmingovi a doktoru Sewardovi, se mezitím vzdali a nekladli žádný odpor. Slunce bylo skoro u horských vrcholků a stíny celé té skupiny padaly dlouze na sníh. Viděla jsem hraběte, jak leží v bedně na hlíně, kterou na něj zčásti rozházel ten hrubý pád z vozu. Byl smrtelně bledý, docela jako vosková figura, a rudé oči žhnuly tím strašlivým pomstychtivým pohledem, který jsem až příliš dobře znala.

Jak jsem se dívala, ty oči uviděly zapadající slunce a nenávist v nich se změnila v triumf.

Ale v tom okamžiku se mihl a zablýskl Jonathanův velký nůž. Vykřikla jsem, když jsem viděla, jak projel hrdlem; a v tutéž chvíli se nůž

bowie pana Morrise zabořil do srdce.

Bylo to jako zázrak; ale přímo před našima očima, a skoro dřív, než by se člověk stačil nadechnout, se celé tělo rozpadlo v prach a zmizelo nám z očí.

Budu ráda, dokud budu živa, že i v té chvíli konečného rozpadu byl v té tváři výraz míru, o jakém bych si nikdy nedokázala představit, že by na ní mohl spočinout.

Drákulův hrad teď vystupoval proti rudé obloze a každý kámen jeho rozbitého cimbuří se ostře rýsoval proti světlu zapadajícího slunce.

Cikáni, kteří nás nějakým způsobem pokládali za příčinu neobyčejného zmizení toho mrtvého, se beze slova obrátili a ujížděli, jako by jim šlo o život. Ti, kdo neměli koně, naskákali na žebřiňák a křičeli na jezdce, ať je neopouštějí. Vlci, kteří se stáhli do bezpečné vzdálenosti, šli za nimi v jejich stopách a nechali nás samotné.

Pan Morris, který klesl k zemi, se opíral o loket a ruku tiskl k boku; krev mu pořád prýštila mezi prsty. Přiběhla jsem k němu, protože mě teď svatý kruh nezdržoval; stejně tak oba doktoři. Jonathan si za něj klekl a raněný si opřel hlavu o jeho rameno. S povzdechem a se slabým úsilím vzal mou ruku do té své, která nebyla potřísněná krví. Musel mi ve tváři vidět úzkost mého srdce, protože se na mě usmál a řekl:

„Jsem až moc šťastný, že jsem vůbec k něčemu byl! Ach, Bože!“ vykřikl náhle, zvedl se s námahou do sedu a ukázal na mě, „pro tohle stálo za to umřít! Podívejte! Podívejte!“

Slunce teď stálo přímo na vrcholku hory a rudé záblesky dopadaly na mou tvář, takže byla zalitá růžovým světlem. Muži jako jeden padli na kolena a ze všech se vydralo hluboké a vroucí „Amen“, když jejich oči sledovaly, kam ukazuje jeho prst. Umírající promluvil:

„Teď buď Bohu dík, že to všechno nebylo nadarmo! Hleďte! Sníh není neposkvrněnější než její čelo! Ta kletba pominula!“

A k našemu hořkému žalu s úsměvem a v tichosti zemřel, statečný gentleman.

Poznámka

Před sedmi lety jsme všichni prošli ohněm; a štěstí, jakého se od té doby některým z nás dostalo, podle nás za tu bolest, kterou jsme vytrpěli, rozhodně stojí. Pro Minu i pro mě je radostí navíc, že náš chlapec má narozeniny v týž den, kdy zemřel Quincey Morris. Jeho matka, já to vím, tajně věří, že do něj přešlo něco z ducha našeho statečného přítele. Jeho řada jmen spojuje dohromady celou naši malou družinu mužů; ale říkáme mu Quincey.

Letos v létě jsme podnikli cestu do Transylvánie a prošli jsme znovu ta stará místa, která pro nás byla a jsou tak plná živých a strašných vzpomínek. Skoro se nedalo uvěřit, že věci, které jsme viděli na vlastní oči a slyšeli na vlastní uši, byly živá pravda. Každá stopa po všem, co se tam stalo, byla smazána. Hrad stál jako dřív, vypínal se vysoko nad pustou zemí.

Když jsme se vrátili domů, mluvili jsme o starých časech – na které jsme se všichni mohli ohlížet bez zoufalství, protože Godalming i Seward jsou šťastně ženatí. Vyndal jsem ty písemnosti ze sejfu, kde ležely od našeho návratu před tolika lety. Zarazilo nás, že v celé té hromadě materiálu, ze kterého se tento záznam skládá, není skoro ani jeden původní dokument; nic než hromada strojopisu, kromě pozdějších zápisníků Miny, Sewarda a mých a Van Helsingova záznamu. Stěží bychom mohli od kohokoli žádat, i kdybychom chtěli, aby je přijal jako důkazy tak divokého příběhu. Van Helsing to všechno shrnul, když s naším chlapcem na kolenou řekl:

„Nepotřebujeme žádné důkazy; nežádáme od nikoho, aby nám věřil! Tento chlapec se jednou dozví, jaká statečná a udatná žena je jeho matka. Už teď zná její něhu a láskyplnou péči; později pochopí, jak ji někteří muži tak milovali, že se pro ni odvážili mnoha věcí.“

Jonathan Harker
Konec

Bram Stoker: Drákula

Překlad: Audioknihy CZ. Nový český překlad z originálu, který vznikl pro tento projekt a prošel nezávislou korekturou.

Zdroj originálního textu: Project Gutenberg #345.

Originální text je volné dílo. Překlad a vydání: Audioknihy CZ, licence CC BY 4.0. Můžete jej sdílet a dál používat, pokud uvedete zdroj (Audioknihy CZ, audioknihycz.cz/kniha/dracula-stoker/).

Audioknihu připravujeme. Další knihy a audioknihy zdarma najdete na audioknihycz.cz/kniha/dracula-stoker/.